حافز بە کوردی
تاڤگەی ئەوین
عومەر ساڵحی ساحێب (کۆلیل)

دیوان خواجە شمس الدّین محمّد

حافظ شیرازی

تاڤگەی ئەوین

عومەر ساڵحی ساحێب (گۆلیل)

کردوویە بە کوردی

سرشناسه	: حافظ، شمس‌الدین محمّد، - ۷۹۲ق.
عنوان قراردادی	: دیوان.فارسی- کردی
عنوان و نام پدیدآور	: دیوان‌خواجه‌شمس‌الدین‌محمدحافظ‌شیرازی:تاڤگەی‌ئەوین/عومەرسالحی‌ساحێب(کۆلیل).
مشخصات نشر	: سنندج: دانشگاه کردستان، ۱۳۹۰.
مشخصات ظاهری	: ۱۰۰۵ص.: مصور (رنگی).
شابک	: ۹۷۸-۹٦٤-۲۷۹۷-٤۲-٤
وضعیت‌فهرست‌نویسی	: فیپا
یادداشت	: فارسی- کردی.
یادداشت	:عنوان دیگر: وەرگێڕاوی غەزەلیاتی خاجە حافزی‌شیرازی بە زمانی کوردی.
موضوع	: شعر فارسی -- قرن ۸ ق.
موضوع	: شعر فارسی -- قرن ۸ ق. -- ترجمه شده به کردی
موضوع	: شعر کردی -- قرن ١٤ -- ترجمه شده از فارسی
شناسه افزوده	: صالحی صاحب، عمر، ۱۳۲۲ ، مترجم
شناسه افزوده	: دانشگاه کردستان
رده بندی کنگره	: PIR٥٤٢٦ /۳۸ک٤۱۳۹۰
رده بندی دیویی	: ۸فا۱/۳۲
شماره‌کتابشناسی‌ملی	: ۲۷۰۲۵۸۹

زانستگای کوردستان

بە هاوکاری ناوەندی لێکۆڵینەوەکانی کوردستانناسی

﴿ وەرگێڕاوی دیوانی غەزەلیاتی خاجە حافزی شیرازی بە زمانی کوردی ﴾

◇ شاعیر و وەرگێڕ ◇ عومەر سالحی‌ساحێب (کۆلیل)

◆ ویراستاری + رازاندنەوە ◆ رەزا یادگارنوین

◇ پیت‌چنی ◇ میهرداد گوڵپەسەندی

◇ رووبەرگ ◇ خالید مەهدەویان

◆ بڵاوکەرەوە ◆ زانستگای کوردستان-سنە

◇ چاپی یەکەم ◇ ۱۳۹۱ی هەتاوی

◆ ئەژمار ◆ ۱۵۰۰ بەرگ

◇ نرخ ◇ ۱۸۰۰۰ تمەن

منیش لام وایە کوردستان بەهەشتە

که یارەبیی نەبینم رۆژی تالی!

لە ئاوی چلچەمەی چاوی چەپەڵ دوورا!

کە خزر ئێستەش دەپرسێ هەر هەواڵی

لە شاهۆ تا بە زمزیران و حەمرین

لە قەندیل و سەکۆ تا چەمچەماڵی

هەوازۆ تا بە هەورامانی سەربەرز

بە زریان مۆڵەتێ نادا شەماڵی

کە نێوی دێتە گۆڕێ تەختی جەمشید

قەڵاێ بەرزی کەرەفتوو وا لەپاڵی

وەرن بۆ سەققز و فێری هونەر بن!

لە پەنجەی مێشکی خەلکی هەر مەحاڵی

قەڵەمی «حافیز»ە هەر دارەبەری شەکر و نەبات نییەتی باخی ئەدەب نەیشەکەرێ، سەر لەمە بێ چەشنی «کۆلیل» ئەگەر هەڵچنی ئەو میوەیە بم نامەوێ قەت لە ژیانا، سەمەرێ، سەر لەمە بێ

پێشەکی

«بەناوی خودای بەدیهێنەری ئاسمان و زەوین وە خولقێنەری تان‌وپۆی تاڤگەی ئەوین»

بە یارمەتی یاری دڵاوا و دلۆڤان، نەمردم و بەو شتەی کە هەر لە مەڵبەندی دێهات و حوجرە پڕ لە سەفا و خۆشەویستیی دەوەر و ناوچەکانی کوردستانا، بە مەسەلی کوردی: «بێزووم پێوەدەکرد»، گەیشتم. گەلێ تامەزرۆ و دڵ‌بەئاواتی ئەوە بووم کە رۆژێ بتوانم و جوربزە و زاورێکی وا لە خۆدا بخولقێنم، تەنانەت هەرچەن بە خۆهەڵسپاردن و داخوازی لەم و لەویش بووە، لە ژێر چەپۆکە و قەیرانی بێ‌لایەنی و کەم‌تەرخەمی سەبارەت بە داب و نەریتی خۆماڵی بەتایبەت هونەری شیعر و وێژەی کوردی کە قەباڵەی بوونی باب و باپیرانمانە، خۆ رزگار کەم و بەگوێرەی وزە و دەسەڵات هەوڵ و تەقالایێ بدەم. بەختەوەرانە بە بەڵگەی ئەم واتە کە دەڵێن: «مرۆڤ لەگەڵ دڵدارەکەی حەشر دەکرێ»، لە ئاکامدا بڵێسەی گڕ و تاوی تەندووری ئەم تاسە و خۆزگە و ئاواتە عاشقانە لە کوورەی سینەمدا وەها زرینگایەوە کە ئەو جەسارەت و بوێریمە، بە کۆمەکی خودای عەشق و دڵداری، بەدەس‌هێنا و بەر لە هەموو شت فاڵێکم لە دیوانی **«لیسانولغەیب خاجە شەمسەدین موحەممەد حافز»**ی شیرازی گرتەوە کە فەرمووی:

لە تاقــی نێــرگزی گیــانانە من دڵ و گیــانم
دە زووبـە زوو، وەرە! سەیــرێکی تاق و مەنزەر کە
بە دەرکەوانــی بەهەشتــێ بڵــێ کە خــاکی مــە
بە رەسمی هەدیە لە جەننەت بە عوود و عەمبەر کە
فــزوولمــایە حەکــایەت گەلێ دەکـا مەیگێــڕ!
لە دەستی خۆت نەدەی کار و مەی لە ســاغـەر کە
لە پــاش مەجلیســی نــۆش و ئەوینــی نــازاران
دەرون لە جەوهــەری «حافز» بە کانی گەوهـەر کە

بۆیێ ئەوەندەی‌تر هێـز و وزە زایینە دڵم و توانیم بە جەوهەر و کانی گەوهەری **«خاجە»** زەینی مێشک لە تاریکی و فزوولی تەمبەڵی نەجات بدەم و لە باخی هیوا خێوەتێ بەرپاکەم:
خێــــوەت لە بـــاخ هـــــــەڵدە! کە ئامادە خـــزمەتن
ســەروی کراس‌سەوز و کەمەربەستـە شەکـرە نـەی
«حافــز»! فریــوی سیــحری حەڵاڵت گەیـــی بە رۆم
تێپەڕ لە میسـر و چیـن بو، سەمەرقەندی گرت و رەی

دەیسا با رۆح و گیانی خاجە ئاگادار بێ کە سەحەری ئەم سیحـــرە هەتـــاو بەرهەمــەی ئەوان لە ئاسۆی کـوردستــانیشەوە پرشنگی گزینگ و گرشــەی لێوان‌لێو لە برق و ورشــەی، روون و روونــاک‌تر لە هەر مەڵــبەند و شــوێنێکی دیکەیـە؛ بـەو نێونیشـانە **«کۆلیـل»**ــێکی ئەویـنداری کـورد و کوردستــان، سەرجــەمی دیوانە سیحراوییەکەیانی لە ماوەی ســێ ســاڵ و ئەندێکا، بە بێ ئەوە سەر لە بەژنی کەڵەگەت و مەوزوونی بشـێوێنێ وە هــەروەها بــە بــێ ئەوە تاقە خاڵــێ لەو خەت‌وخاڵانە کە جەوهەری قەڵەمیان گۆنای سافی ئــەوینی بـۆ هەتـــا هەتای عەشق و دڵداری خەملاندووە بسڕێتەوە، بە شیعری کوردی و زمانی زگماکی خۆ، لە ژێر نازناوی **«تاقـگـەی ئەویـن»** وەردەگێـڕێ. ئەگــەریش بڵــێن: چـۆن و لەبـەر چـی...؟! دەڵێم: لەبەر ئەوە شیعری خاجە هەر ئەوەن خۆشە و لە سەر دڵانە، وە هــەروەها تـا رادە و پلەیێ لە بواری مەبەست و رواڵەت و کاڵکڵە بەبایــەخ و دەوڵــەمەندە کـە هــەموو کــەس بــە گوێرەی چێژە و سرشتێ وەکوو هونەری جوان‌پەرستی، دەتوانێ لەو بەحرە شرینە توونیەتی خۆ بشکێنێ، بە بێ ئەوە تەنانەت تنۆکێ لە زەریای گەورەیی و بلیمەتی خاجـە کەم‌ببێتەوە. بڕواشم لەسەر ئەمەیە هەر ئەم تایبەتمەندییانە بوونەتە هۆ کە تا ئێستا سەدان ساغ‌کەرەوە و توێــژەر و نووسەری زانا و بەناوبانگ بە زمانی بیانی و خۆماڵی لە **«شەرحی سوودی»**ـــیەوە بگرە تا مامۆستایانی وەک: **«عەللامە قەزوینی»**، **«مەسعوود فەرزاد»**، **«رۆزنویک»**، **«هێرمـان بێنکێل»**، **«گووتـە»**، **«جـووانی ماریـا درمـە»**، **«خـەتیب‌ڕەهبـەر»**، **«ناهیـد فەرشـادمیهر»**،

«مەلای‌جەزیری»، «نالی»، «ئەحمەد خانی»، «حاجی‌قادر کۆیی»، «پیرەمێرد»، «گۆران»، «ناری»، «قانع»، «هەژار»، «مەلاغەفووری‌حافز»، «عەبباس حەقیقی» و...، لەم زەریا دەسنوێژی عەشقیان گرتووە و هەرکام بە شێوەیەک لە خزمەتی دیوانی رەندێک وەکوو حافز بارە وەردەگرن. لەمەش‌دا بێ‌گومانم کە رۆژ لەگەڵ رۆژ ئەم قافڵە و کاروانە گەوهەرناسانە، گەلێک کیمیاگەری لێزان و پێزانی دیکەشی پێوەدەلکێ. هەر بۆیە منیش **«عومەری سالحی‌ساحێب»**ی کوڕی **«مەلا موحەممەدسادق»**ی کوڕی **«مەلا سالح»**ی **«ساحێو»**ی **«سەقز»**ی، وەکوو نووسەر و شاعیرێ بە نازناوی **«کۆلیل»** واتە دڵ‌پەشێوێکی ئەویندار، بە چەن درەمێکی بێ‌ڕەواج و کەم‌عەیار، بە پاڵ‌پێوەنانی عەشق و باوەڕ، هاتمە ریز و کۆڕی خوازیاران و کڕیارانێ وەک ئەم کاروان و قەتارە. بەو هیوایە کە هەڕەشەی شێری برۆی شۆخێکی شیرین لە گوێی دڵی کۆلیل و فەرهادمدا بزرینگێتەوە. بەڵکوو منیش بتوانم بۆ هێورکردنەوەی سینگی پڕ لە کوڵ و چڵم بڵێم:

شەرمەزارم لە حوزووری مەی و مەیگێر گەلێ
بەم کەوا شۆڕەوە هەر ئەونەمە لافی غەڵەتە
ماڵی وێرانە، نەبێ ئەو دڵە «کۆلیل»ی بڕۆت
ماڵت ئاوا! بە برۆی ئێوە دڵی ئێمە لەتە

وە ئەگەر وەڵامەکەشم پەسندی خاتری یار نەکرا وە یا زمان لە خۆشی ئەو هەڕەشە بشکێت و وسکوت بکا، ئەمجار بە زمانی دڵ هاوار دەکەم و پێی رادەگەیەنم کە:

منی «کۆلیل» ئەمەم بیستووە دووسەد کەڕەتیش
مەم بە ئەم باخە بە عەشقی دیبەنی زینەوە هات

هات و لە دلیشۆ مەتەقم لێ برا، قسەی ئەو پیرەژنە کە دەیویست بە دەس‌پێنچکێ خوری و تەشیەکەی دەستی یۆسف بکڕێ، یانەی دەروون لە گوێنی باخێکی پڕ لە گوڵی هیوا و بەیبوون بۆن‌خۆش دەکا تا سەرلەنوێ نەفەس بە ئوکسیژنی ئەوین هەناسەی ژین هەڵبکێشێ. کاتێ بە تەوس و توانج بە داپیرەی خاوەن ئەزموون و بەساڵاچوویان وت: - «مەگەر نازانی کە هەموو گەورە بازرگانانی میسر دەرەقەت قیمەتی گۆشە چاوێکی یۆسف نایێن؟! چۆنت وێرا بەم شتە بێ‌نرخ و سووکانە خۆ رسوا کەی و هەموو عالەم بهێنیتە سەیری خۆ...؟!!» ئەویش خێرا بە بێ سێ و دوو، وەها وەڵامێکیان ئەداتەوە کە هەر هەموو دەمیان دەبێ بە تەڵەی تەقی و دەڵێ: - «من هەر ئەوەندەم بەسە کە لە داهات و مێژوودا لە کۆڕی خوازیاران و مشتەرییانی یۆسفم حەسێب کەن!».

بەڕاستی غەزەلەکانی حافزیش یۆسفی میسری دلانە و لە هەر نرخ و قیمەتێ سەر و گەردنێ سەرترە. غەزەلەکانی خاجە بەستە و مەقاماتی عەشق و خۆشەویستی‌یە، باخی هەمیشە بەهارێکە کە بای زریانی خەزان و هەناسەی ساردی زستانی پێ ناوێرێ. میوەی ئەم باخە وەکوو باخی بەهەشتی بەرین قەت لە تام و بەرامە و بۆی خۆش ناکەوێ و هەستی مرۆڤی هەستیار و خاوەن بەلێن و بڕیاری لێ تێر نابێ. وتار و کەلامی حافز ویستی موراد و مەرامی دلانە، بۆیێ لەسەر تەختی دلان حوکمەتی بەردەوام و پایەدارە:

غەزەڵ وەک دوڕ دەهۆنیتۆ سەدا هەڵبێنە سا «حافز»!

خەلاتی ئەم هەوایەت ملوەنی خاتوو سورەییا بێ

سوروشێ دوێنەشەو فەرموی دەبێ ئەسرینی«کۆلیل»ت

لە نێو پۆلی پەری، بەرمووری ملوانکەی کچی شا بێ

وەکوو لەمە پێش‌تریش ئاماژەم پێ‌کرد ئەو هەموو تایبەتمەندییە جوان و بێ‌وێنەیانەی دیوانی خاجەی شیراز بوون بە هۆکار و هاندەرم و ئەو هەل و دەرفەتەیان بۆ رەخساندم تا کورد گوتەنی: «دەس لە دەس و قەوەت لە خوا»؛ ئەم کارە سەخت و لە هەمان کاتدا گرینگە بە ئاکام بگەیەنم. گەلێکیش جێگەی شانازی و بەختەوەرییە کە کارێکی وەها دژوار و بوێرانە بۆ هەوەڵجار لە لایەن «کۆلیل»ـێکی هەژارەوە لەسەر هەمان کێشی عەرووزی و وەزنی تایبەت بە هەرکام لە غەزەلەکان وەرگێڕدراوە. لەمەش‌دا لەسەر ئەو باوەڕەم کە کاری ئەم وەرگێڕاندنەش وەکوو ئیشی هەر مرۆڤێ، خالی لە کەموکووڕی و هەلە و بۆچوونی نادروست و یەک‌نەهاتنەوە لەگەڵ تایبەتمەندییەکانی شیعری کلاسیک و عەرووزی نییە و ئەمەش بۆ من نابێتە هۆی مەترسی و دلەڕاوکێ. چونکوو تەواو دلنیام ئێوەی خوێنەری ئازیز و هێژا، رێگەناسانی شیعر و وێژەی کوردی، پەنجەی ئەمەگداری و دلسۆزی لەسەر ئەو کەچی و کووڕییانە دادەنێن و بۆمی راست و پوخت ئەکەنەوە. منیش بە دلێکی کەلەگەت لە چەشنی بەژنی باوەڕ بەلێن ئەدەمم ئەگەر بمێنم و مەرگ مەودام بدا... لە رەخنە و پێشنیار و رێ‌پیشاندانە دلسۆزانەکانتان کەلک وەربگرم و ئەو رێگایە بگرمە پێش کە بە چرای ئێوەی بەڕێز بۆم رووناک کراوەتەوە و دەلێم:

لەبەر ئەو دەرکە نەکەوتوومە لەبەر شۆرەت و نام

بۆ پەنا هاتوم ئاخر فەلەک ئالاوە لە پام

فوو لە پۆلوی دلی «کۆلیل» وەکوو زولفی بکەن

شەوی تاریک لەسەر رێگەمە، موحتاجی چرام

دەبێ باوەڕیشم پێبکەن کە هەر ئەوەندەم وزە و توانا هەبووە یا هەر ئەوەم لە دەس هاتووە کە خاڵی لە هەر خۆپیشاندان و ریایێ وەک دیاری شوانێ پێشکەش بە ئێوەی خۆشەویس و گەورەی دەکەم.

دەڵێن کە عاشق دەرفەتی بیرلێکردنەوە و لێکۆڵینەوەی نییە، دەنا کەی لاقەکولەیێ شیاوی مەحزەری حەزرەتی سلێمانە؟! سەد بریا لەمە زیاترم لەدەس بهاتبایە...

دوێنەشەو دڵ لە دەسم چوو کە وتی «خاجە» بە سۆز

ئەی سەبا بۆنی خۆشی زولفی فلانێکم ئەوێ

دڵی «کۆلیل» دەڵێ بۆیە لەگەڵتا بە شەرم

تۆ کەژی بەرزت ئەوێ من کەژەوانێکم ئەوێ

دیارە گەیشتن بە لووتکەی کێوی سەربڵیندی ئاوات و خۆزگەی بەجێماو و گیرخواردوو لە دوندی مێژوودا کاری هەرکەسێ نییە و نابێ.

پاشان هەستم بەوەش کرد کە ئاوڕدانەوە و سەرنجدان بە چەن خاڵێکی گرینگ کە لەم وەرگێڕانەدا زەق و لەبەر چاون، پێویستە. هەر بۆیە لانیکەم دەبێ کورت و سەرپێیانەش بووە ئاماژەیەکیان پێ بکرێ:

خاڵی یەکەم

لە پاش وەرگێڕانی هەریەک لە غەزەلەکانی «خاجە»، بەیتێکیش لە وەرگێڕ بە یاریوەرگرتن لە هیممەتی «لیسانولغەیب» بە دوادێڕی شیعرەکان زیاد کراوە. چونکوو لە زۆر جێگە و شوێن کەسانێ بوون و ئێستەش هەر هەن یێخەی خۆیان بە نیشانی کەسێکی دی دەخەملێنن و لەسەر سفرەی ئەموئەو سەخاوەت ئەنوێنن!

ئەمەوێ بڵێم هێنانی ئەم تاقەبەیتانە لە پاش هەر غەزەڵێک بۆ ئەوە بوو کە ئەو ئارم و مۆرە جەخت لەسەر ئەوە دانێ ئەم کارە ئەگەر چاکە یا خراو، تەنیا بەرهەمی فرمێسکی ئاڵ و رەنجی چەند ساڵەی «کۆلیل»ـێکی عاشقە و مافێکی ئەوجۆرە کەسانەی پێوە نییە. شایانی باسە کە هەر کامە لەو بەیت و دێڕانە بۆ ئەوە جوانی و شێوایی خۆ نەدۆڕێنن، دەس لە داوێنی غەزەڵەکانی «حافز» هەریزا و هەریز بەرنادەن، هەر بۆیە سەرلێشێواو نین و رچە و رێبازەکەی «خاجە»یان لە هەر روانگە و بابەتێکەوە لێتێکنەچووە. بۆ وێنە حافز لە غەزەڵێکدا باسی تامەزرۆیی یار و سکاڵای دەردی دووری دەکات و دەفەرمێ:

نەتبیستووە چی نالە و هاوار کە کردم

پێموایە بەهۆی مەرتەبە بەرزیتە، نیگارا

منیش لە پاش وەرگێڕانی سەرجەمی غەزەڵەکە دەڵێم:

تۆخوا وەرە! «کۆلیل» لەگەڵ ئێوە سەعاتێ
نادا بە خەزێنەی جەم و داراییی دارا

یان حافز لە کۆتایی غەزەڵێکیتردا دەفەرمێ:

تا وتم خۆزگە لەگەڵ «حافز»ی دێوانە دەبوو
پێکەنین گرتی و فەرمووی ئەمە دێوانەیی کێن؟

کۆلیل»ـیش لە «حافز»ەوە فێر دەبێت و ئەم بەیتە پاش هەمان بەیت و غەزەڵ دێنێ:

هەر وتم خاڵی رەشی وەک شەوی «کۆلیل» دەچێ
وتی باڵی بکەن ئەم تەیرە لە شوێن دانەیی کێن؟!

خاڵی دووهەم

تا جێگایەک ڕێگەم بووبێت هەوڵمداوە بۆ ئەم وەرگێڕانە لە هەموو زاراوەکانی کوردەواری کەڵک وەربگرم. چونکوو لە شیعری کلاسیکدا زۆرجار ڕێدەکەوێ بەهۆی کێش و ڕەدیف و قافییە و پاشبەند و ئەمجۆرە شتانە شاعیر نەتوانێ وشەی دڵخواز و یەکگرتووانەتر بەکاربێنێ و پێشم وا نییە ئەم کارە بەتایبەت لە شیعردا ببێتە هۆی دابەزاندن و سووککردنی هونەرەکە.

بۆ وێنە گەلێ پێمخۆشە کە لەم چەن شیعرە ئاوڕێ بدەنەوە:

حەققم نییە بێژم هەن هۆشێ لە سەرم، خۆ نین
یا خۆ نییە بێژم نین بۆ ئەو نەزەرم، خۆ هەس
ئەی جەرگی هەموو عالەم لەتلەت بە بڕۆی تیژت
«کۆلیل» لەبەر چاوی بازی بەزەییتا چەس؟!

***

نەفەس نەفەس لە سەبا نەشنەوم ئەگەر بۆنێ
بەرۆک چاک دەمادەم بە غەم بە چەشنی گوڵم
مەڕۆ بە تاوا! کە تێغی بڕۆ سەریشم کات
درێژە بۆ سەری فیتراقی زین مەبەستی کوڵم

***

ئاوی ژین لیخن، ئەرێ خزری موبارەکپێ لە کوێی؟!
شاخی گوڵ خوێن قەی دەکاتۆ بای بەهارانم لە کوێن
هیچکەس ناڵێ کە حەققی وا لەسەر شانم گوڵێ
کوا ئەمەگدارانی پێزانم، بەرارانم لە کوێن؟

خاڵی سێهەم

رەنگە وەها کەسانێک ببن و بڵێن کە وەرگێڕاندنەکەی ئێمە لەگەڵ وشەگەلی غەزەڵەکانی «خاجە» دەقاودەق نییە و ئەمەش لە ئیشی وەرگێڕاندن و تەرجەمەدا لە خوێنەر سەردەشێوێنێ. ئەو ئازیزانە دەبێ لەمە ئاگادار بن کە هەڵگەڕاندنەوەی دەقاودەق و وشە بە وشە، بەتایبەت لە شیعردا کە تژییە لە «چواندن (تشبیه)»، «تەوس و توانج (تعریض)»، «خوازە (استعارە)»، «زیپک و کینایە» و... یاسای یەکجار زەریف و جوانکیلە، بۆیێ لە شیعر و غەزەلی حافز و کەسانێ وەکوو ئەو، وەرگێڕاندنی راستەوخۆ کارێکی نەگونج و تەنانەت ناحەزە و رەنگە شان و شکۆی شیعرەکەش بخزێنێ. هەر بەم بۆنەوە لەم کارە خۆم پاراستووە و لە زۆر جێگەدا تەنیا مەبەست و کاکڵەی هەستی خاجەم رەچاو کردووە و هیچی کە. بێ گومانیشم وتەی شارەزایان لەم بوارەدا راستە کە دەڵێن: وەرگێڕاندن بە مەبەست و هاوشان گەلێ دژوارترە لە وەرگێڕاندنی دەقاودەق و راستەوخۆ؛ بۆ وێنە حافز دەفەرمێ:

برو فسانه مخوان و فسون مدم حافظ

کز این فسانه و افسون مرا بسی یادست

واتە:

(هەجی‌مەجی) مەکە «حافز»اکە فوو لە موو داوە

کە من حەکایەت و فێلی فرەم ژنەفتە لە تۆ

یان:

زاهد ظاهرپرست از حال ما آگاه نیست

در حق ما هرچه گوید جای هیچ اکراه نیست

تا چه بازی رخ نماید بیدقی خواهیم راند

عرصەی شطرنج رندان را مجال شاه نیست

واتە:

چون رووالەت‌بینە زاهید عاشق و شەیدا نییە

با بجاوێ گۆشتی مردوو چی دەڕێسێ وا نییە

شا، روخی سووتا بە ئاخی گەرمی سەربازی گەرووم

هەرکەسێ خۆ شارەزا بۆ کیش‌وماتی شا نییە

ئەم نموونانە و سەدان وێنەی‌تر لە «**تاڤگەی ئەوین**»دا وەکوو زێوێکی سپی و شی‌کراوە لە گوێنی لۆکەی کانیاو خۆ دەنوێنن. هەرچەن برێ شاعیر ئەمجۆرە وەرگێڕاندنانە ناو نانێن تەرجەمە و بە شیعری خۆیان لە قەڵەمی ئەدەن و ناسنامەکەی بە نازناوی خۆیانەوە دەردێنن! بەڵام کارێکی وا بە «**کۆلیل**»ـێکی بێ‌تین و هەژار ناکرێت و ناکەوێ.

خاڵی چوارەم

هەروەک خوێنەرانی هێژا ئاگادارن گەلێک دیوانی حافز شرۆڤە و چاپ، وە بلاوکراونەتەوە کە تا رادەیەک لە رووی ئەژماری غەزەلیات، چۆنیەتی ریزبەند و چنینی غەزەلەکان و... جیاوازییان لەگەڵ یەک هەیە. «**تاڤگەی ئەوین**» لە رووی دەقی دیوانی‌حافز، ساغ‌کراوەی «**عەللامە قەزوینی**» کە بە لێکدانەوەی «**دوکتور خەلیل خەتیب رەهبەر**» لە ساڵی ١٣٦٣ی هەتاوی لە چاپخانەی «**سعید نو**» چاپ و بلاوکراوەتەوە، وەرگێڕدراوە. بەپێی ئەم نوسخە جێ‌بڕوا و متمانەیە ئەژماری سەرجەمی غەزەلەکان دەبێتە ٤٩٤ غەزەل و یەک قەسیدە. کە لەم «**تاڤگەی ئەوین**»ـەش دا غەزەلە کوردییەکان راستە و راست وەکوو ئەو نوسخە چێنراون واتە سەرجەمی هەر غەزەلێ لەگەڵ ساغ‌کراوەکەی عەللامە قەزوینی وەک یەک دێنەوە.

> کە شەو دەخشێتە نێو باس و بەیانم
> سەحەر دێ بۆ سلاوکاری شەوانم
> شەوەق دەڕژێتە ئاسۆی لێوی بیرم
> بەیان هەڵدێ لە ئاسۆی شیعرەکانم
>
> «کۆلیل»

عومەر سالحی‌ساحێب (کۆلیل)

سەقز - پاییزی ١٣٩٠ی هەتاوی (٢٠١١ ز.)

ژمارە تەلەفوونی تایبەتی بۆ پێوەندی لەگەڵ شاعیر و وەرگێڕ (کۆلیل): +٩٨ ٩١٨ ٧٩٥ ٤٦٦١

بە گەردش بێنە ساقی جامەکەت! بەو نەزمە هەر با بێ

وتم ئاسانە عەشق ئەمما بە بێ مەی رێگە تەی نابێ

بە ئاواتی نەسیمی پرچی تاریک و گرێچینی

گەلێ خوێنین جیگەر بون کەی سەبا بێ زولفی ئازا بێ

ژووانی وەسڵی گیانانم دەبێ چۆن بێ کە هەر ساتێ

لە زەنگی کاروان دەنگی (کەژاوەی سازکەن) را بێ

لە مەی هەڵکێشە بەرماڵ ئەر غولامی پیری مەیخانەی

لە دابی مەنزڵ و رێ، چی دەڵێ رێڕەو دەبێ وابێ

لە ماسی هەڵچنێ نایێ بکا باسی غەمی تەیرێ

لە شەو تۆفانی زەریا و تەنوورەی حۆل، داما بێ

بە خۆڕایی لە خۆڕایی سەرم کێشایە رسوایی

نهێنی چۆن دەمێنێ رازی دڵ وەختێ کە رسوا بێ

بە ئاواتی مولاقاتی ئەوینت هەڵدە لەو دونیا

دەرون هێور دەبێ «حافز»! کە ئازیزت لەسەر شا بێ

غوباری غەم بە ئاوی چاوی ئاواتێ بشۆ «کۆلیل»!

کە ئاوپرژێنی بەر ماڵ و گوزەرگەی بەژنی لەیلا بێ

اَلا یــا اَیُّهــا السّــاقی اَدِرْ کَأساً وَ نــاوِلْهــا

که عشق آسان نمود اول، ولی افتاد مشکل‌ها

به بوی نافه‌ای کاخر صبا زان طره بگشاید

ز تاب جعد مشکینش چه خون افتاد در دل‌ها

مرا در منزل جانان چه امن عیش چون هر دم

جرس فریاد می‌دارد که بربندید محمل‌ها

به می سجاده رنگین کن گرت پیر مغان گوید

که سالک بی‌خبر نبود ز راه و رسم منزل‌ها

شب تاریک و بیم موج و گردابی چنین هایل

کجا دانند حال ما سبکباران ساحل‌ها

همه کارم ز خودکامی به بدنامی کشید آخر

نهان کی ماند آن رازی کز او سازند محفل‌ها

حضوری گر همی‌خواهی از او غایب مشو حافظ

مَتی ما تَلْقَ مَنْ تَهْوی دَعِ الدُّنیا و اَهْمِلْها

ریـــای شێــخ لەکوێنــە و مەسی شــەراب لەکــوێن
بـــزا تەفـــاوەتی ژیـــر و منـــی خـراب لەکوێـــن
دڵـم لە تەکیـــە کە بێـــزارە وەک حەکـــاڵی ریــا
لە کوێیە مـەیکـەدە ئاخــۆ شــەرابی نـاب لەکوێـــن
چـەنێ قەڵەنـــدەر و شێــخی درۆ لە یـەکێ دوورن!
گــراوی پەندی مەلا زەمزەمــەی روبــاب لەکوێـــن
نەیـــاری کوێـــر جەمـــاڵی ئەویـــن چ نابیـــنێ
گــڕی شەمـۆڵە لەگەڵ شـەوقی ئـافتـاب لەکوێـــن
کلـــەی گـــلاری مـــە خـــاکی بەر ئاستـــانەکەتە
بچینــە کوێنـــە بفـــەرموو کلی جەنـاب لەکوێـــن
ئەوەندە تیژ و تون ئەی دڵ خەیاڵی کوێنەتە، کوێ؟
تەماحی سێــوی چەنەو چاڵـــی پڕ عەزاب لەکوێـــن
زەمـانی پێکـەوەبـون چوو کە یـادی خۆشی بەخێـــر
ویقـــاری نـاز لەگـەڵ هەیبـەتی عیتـــاب لەکوێـــن
قەرار و ئۆقــــرە لە «حافــز» ئەدی مەپرســـە، مەگەر
قـەرار چــۆنە سـەبر کامــەیەو جـوواب لەکوێـــن؟
دڵـی«عومـەر» وەکـو تۆقلـەی سـەر ئـاو دیقـی کرد
غەمـــی ئەوینت و هێزی دڵـــی حوبـاب لەکوێـــن

صلاح کار کجا و من خراب کجا
ببین تفاوت ره کز کجاست تا به کجا
دلم ز صومعه بگرفت و خرقه‌ی سالوس
کجاست دیر مغان و شراب ناب کجا
چه نسبت است به رندی صلاح و تقوا را
سماع وعظ کجا، نغمه‌ی رباب کجا
ز روی دوست دل دشمنان چه دریابد
چراغ مرده کجا، شمع آفتاب کجا
چو کحل بینش ما خاک آستان شماست
کجا رویم بفرما از این جناب کجا
مبین به سیب زنخدان که چاه در راه است
کجا همی‌روی ای دل! بدین شتاب کجا
بشد که یاد خوشش باد روزگار وصال
خود آن کرشمه کجا رفت و آن عتاب کجا
قرار و خواب ز حافظ طمع مدار ای دوست
قرار چیست صبوری کدام و خواب کجا

که بێت و شۆخی کورسانی لەگەڵ ئەو دڵمەدا را بێ
سنە و سابڵاخ و سەققز قیمەتی خاڵی رەشی نابێ
دە ساقی جامی باقی بێنە! فیردەوسی بەرین رەنگە
قەراخی (حەوزی بۆکان) و (سەکۆی مزگەوت‌ومیرزا) بێ
ئەمان لەم خۆش‌سەدا شۆخانە، لەم غارەتگەرانەی دڵ!
لە تورکی چاویان باوەڕ مەکەن دڵ سفرەشی مابێ
دەسی وەسفم بە بەژنی خۆرهەڵاتی کوڵمی تۆ ناگا
بە سووراو و خەت و خاڵی چ حاجەت روومەتێ وابێ
بە بێ‌مەرزی جووانی یۆسفا رۆژی هەوەڵ زانیم
دەبێ رسوای ئەوینی سەد هەزاران وەک زلێخا بێ
جنێوم پێ بدەیت و لەعنەتم کەی هەر دوعاگۆتم
وەڵامی تاڵ شیرینە لەسەر لێوێ گوڵی دابێ
نەسیحەت بگرە گوێ گیانا! کە لاوانی بەخت هاوەڵ
وەکوو گیانی دەپارێزن قسەی پیرێ کە زانا بێ
لە حەیران‌بێژ و مەی بێژن! لە رازی چەرخی کەچ ناگەن
کە گەنجی سەربەمۆری وا دەبێ رەمزی بە بالا بێ
غەزەڵ وەک دوڕ دەهۆنیتۆ سەدا هەڵبێنە سا «حافز»!
خەڵاتی ئەم هەوایەت ملوەنی خاتوو سوورەییا بێ
سورووشێ دوێنەشەو فەرموی دەبێ ئەسرینی«کۆلیل»ت
لە نێو پۆلی پەری، بەرمووری ملوانکەی کچی شا بێ

اگـــر آن تـــرک شیـــرازی به‌دست آرد دل مـــا را

به خـــال هنـدوش بخشـــم سمرقنـد و بخـــارا را

بده ســاقی می بــاقی که در جنـت نخـواهی یـافت

کنـــار آب رکـــن‌آبـــاد و گلـگشت مصـــلا را

فغـان کاین لولیـان شوخ شیـرین‌کار شهـــرآشوب

چنـان بردند صبـــر از دل که ترکـان خوان یغما را

ز عشـق ناتمـــام مـــا جمـــال یـــار مستغنـــی است

به آب و رنگ و خال و خط چه حاجت روی زیبا را

من از آن حسن روزافزون که یوسف داشت دانستم

که عشـق از پـرده‌ی عصمت بـرون آرد زلیخـا را

اگر دشنـــام فـرمایی و گر نفـرین، دعـــا گویـــم

جـواب تلـخ می‌زیبـد لب لعـل شکـــرخـا را

نصیحت گوش کن جانا که از جـان دوست‌تر دارند

جـــوانـــان سعـــادتمنـــد پنـــد پیـــــر دانـــا را

حدیث از مطرب و مـی گـو و راز دهـــر کمتـــر جو

که کس نگشـود و نگشـاید به حکمـت این معمـا را

غـزل گفتی و در سفتی، بیـا و خـوش بخـوان حافـظ

کـه بر نظـــم تو افشـــاند فلـــک عقـــد ثریـــا را

سەبا کەرەم کە بڵێ بەو غەزاڵە رەعنایەم
بە عەشقی تۆ لە بیابانە سەر لەگەڵ مایەم
شەکەرفرۆش کە عومری درێژ بێ! بۆچی
وەرامی لوتفی نەبوو بۆ وتەی شەکەر پایەم
جەماڵ و ناز مەگەر دەرفەتی نەدا ئەی گوڵ
دڵێ بدەی بە غەمی ئەو دەروونە شەیدایەم
بە گۆشەیی نەزەرێ رامە، تەیری ئەهلی نەزەر
چ‌بەند و تۆڕە، دەناسێ تەواری سەر سایەم
چ‌هۆیە بێژە کە بۆ رەنگی ئاشنایی نین
لە بەژن و نێرگزی ئەو یارە مانگ سیمایەم
لەگەڵ ئەوین کە دەنیشیت و بادە نۆشیتە
کەرەم کە یادم! ئەگەرچی سەبایە سەرمایەم
خەتا لە روومەتی میناتە بێ‌بەڵێنی کەمێ
لە رەخنە دووری دەنا، شاگوڵی لە نێو کایەم
بە شیعری «حافز»و ئاوازی زوهرە گەر عیسا
سەما بکا لە سەمادا، توانجی لێنایەم
شەمی جەماڵی لە حاسی«عومەر» کە هەڵبووبا
پەپوولەوێنە چەنێ خۆش بو خۆش بسووتایەم

صبـــا به لطف بگـــو آن غـــزال رعنـــا را

که ســـر به کـــوه و بیـــابـــان تو داده‌ای مـا را

شـکرفـــروش که عمـرش دراز بـــاد چـــرا

تفـقـــدی نکنـــد طـوطی شکـــرخـــا را

غـــرور حسنت اجـازت مگـر نـداد ای گـــل

که پرســـشی نکنـــی عنـدلیـــب شیـــدا را

به خلـــق و لطف توان کـــرد صیـد اهل نظـر

به بنـــد و دام نگیـــرنـد مـــرغ دانـــا را

ندانـــم از چه سبـب رنـــگ آشنـــایی نیست

سهـی‌قـــدان سیـه‌چشـم مـــاه سیـما را

چـو بـا حبیـب نشیـــنی و بـاده پیمـــایی

بـه یـــاد دار محبـــان بـــادپیمـــا را

جز این قـــدر نتوان گفت در جمـــال تو عیـب

که وضـع مهـــر و وفـــا نیست روی زیبـــا را

در آسمـــان نه عجب گـــر به گفتـــه‌ی حافـظ

ســـرود زهـــره به رقـــص آورد مسیحـــا را

دڵ دەردەچێ لە دەستم، دڵدارەکان چارێ
هەی داد رازی دەردم دەڕوا بە هەر دیارێ

کەشتی شکاوی عەشقم، سا دەی سەبا مورادێ!
ئەمجارەشم لە ئازیز بەڵکوو ببێ دیارێ

گەردون دە ڕۆژە مەیلی، فێڵ و فریوە کاری
دەرفەت دەچێ لەدەستت لایێ کەرۆ لە زارێ

دوێشەو لە بەزمی بادەو گوڵ خۆش لە ناخی بولبول
مژدەی ئەدا بە مەستان جامی سەحەر دەبارێ

ئەی خاوەنی سەخاوەت شوکری بەهاری بەژنت
جێبێنە! پرس وجۆیێ فەرموو لە کۆی هەژارێ

رزگاری هەر دو عالەم دوو خاڵە مەشقی ژینی
بۆ یار خۆشەویستی، ڕێچون لەگەڵ نەیارێ

ڕۆژی هەوەڵ بە کۆڕی چاکانی ڕێ نەدامێ
گەر تۆ قوبوڵی ناکەی کاری قەزا کە چارێ

ئەو تام تاڵە سۆفی دەیوت حەرامە، مەیخۆ
شیرین پتر لە زارا تا ماچی گوڵعوزارێ

ڕۆژانی تەنگدەستی گەنجی مورادە مەستی
دەروێش ئەکا بە قاروون ئەو کیمیا بە جارێ

هێدی بە! نەک بسووتی وەک شەم بە سامی دڵبەر
مەرمەڕ لە دەستی وەک مۆم چەوساوە هەر بە قارێ

جامی جەهاننوێن هەر جامی شەرابە بڕوا!
تاکوو بزانی دارا موحتاجە بۆ سەنارێ

عومری لە نۆ دەبەخشن شۆخانی کوردەواری
مەیگێڕ! بێژە سۆفی ئۆفی درۆ وەشارێ

«حافز» بە زۆر پۆشای رووسووری مەی عەباکەی
ئەی شێخی پاکداوێن بمبوورە جار و بارێ

«کۆلیل»! شەو شوکور چوو، ئالای خۆر شەکاوە
تا شێخی شەوپەرەستان ڕسوا بکا لە شارێ

دل می‌رود ز دستم صاحبدلان خدا را

دردا که راز پنهان خواهد شد آشکارا

کشتی شکستگانیم ای باد شرطه برخیز

باشد که بازبینیم دیدار آشنا را

ده روزه مهر گردون افسانه است و افسون

نیکی به‌جای یاران فرصت شمار یارا

در حلقه‌ی گل و مل خوش خواند دوش بلبل

هاتِ الصَّبوحَ هُبّوا یا اَیُّهَا السُّکارا

ای صاحب کرامت شکرانه‌ی سلامت

روزی تفقدی کن درویش بینوا را

آسایش دو گیتی تفسیر این دو حرف است

با دوستان مروت با دشمنان مدارا

در کوی نیک‌نامی ما را گذر ندادند

گر تو نمی‌پسندی تغییر کن قضا را

آن تلخ وش که صوفی اُم الخَبائِثش خواند

اَشْهَی لَنا وَ اَحْلی مِنْ قُبلَةِ الْعُذارا

هنگام تنگدستی در عیش کوش و مستی

کاین کیمیای هستی قارون کند گدا را

سرکش مشو که چون شمع از غیرتت بسوزد

دلبر که در کف او موم است سنگ خارا

آیینه‌ی سکندر جام می است بنگر

تا بر تو عرضه دارد احوال ملک دارا

خوبان پارسی گو بخشندگان عمرند

ساقی بده بشارت رندان پارسا را

حافظ به خود نپوشید این خرقه‌ی می‌آلود

ای شیخ پاکدامن معذور دار ما را

غزل شماره ۵

لە هەواڵــەکانی گیــانان نییە کــەس بڵـــێ بە میـــرم

کە بە شوکری ســەروەریتان وەدەرم مەنێ! فەقیـــرم

لە رەقیبــی دێـــو خەسڵەت بە خودا دەبەم شکایـــەت

مـەگــەر ئەو بە بـەرقی تیـرێ بسمـێ دژی گزیـــرم

کە مژۆڵـــی رەش نیــگارا! نەزەری بە خوێنـــی من بوو

لە فریوی چا نەزەرکەی! بە هەڵەت نەکەی نەچیـــرم

دڵـی عالەمێ دەسووتێ کە وەدەر دەخەی شـــەمی روو

ئەمە نـــام کەڵکی بۆ تۆ چییە ئەی شەمـــی تەویـــرم

گەشـەوێ بە ئـەو هەوایـــەم کە نەسیمـــی بەربەیـــانی

بە پەیامـــی دۆس هەڵـــکا لە دڵـــی شنـاس و ژیـــرم

چ قیامەتێـــکە گیانـــا کە نیشـــانی عالـــەمت دا

دڵ و گیـــانمت بە قوربـــان وەنوێنـــە روو ئەمیـــرم

بە خودا قومێ بە « حـافز» سەحەرێ لە دەم کەرەم کەی

لە دوعـای دەم بەیانـم سـەمـەرێ دەبـەی بە بیـــرم

بە «عومـــەر» ئەگـەر کەرەم کەی لە شەراوی لێو جارێ

لە بەیـــان خەڵاتی بەژنت، شەوەقی دەروونی شیـــرم

به ملازمان سلطان که رساند این دعا را

که به شکر پادشاهی ز نظر مران گدا را

ز رقیب دیوسیرت به خدای خود پناهم

مگر آن شهاب ثاقب مددی دهد خدا را

مژه‌ی سیاهت ار کرد به خون ما اشارت

ز فریب او بیندیش و غلط مکن نگارا

دل عالمی بسوزی چو عذار برفروزی

تو از این چه سود داری که نمی‌کنی مدارا

همه شب در این امیدم که نسیم صبحگاهی

به پیام آشنایان بنوازد آشنا را

چه قیامت است جانا که به عاشقان نمودی

دل و جان فدای رویت بنما عذار ما را

به خدا که جرعه‌ای ده تو به حافظ سحرخیز

که دعای صبحگاهی اثری کند شما را

سـوفی! ئەشا چ سافە شـەرابی پییالەمان

تا حـەز بکەی سەفایە لە لەعلی دە سالەمان

ئەسراری ژێری پەردە لە کن مەست و رەندە هەر

لەم حالە شێـخی عالیقەدر بێ قەبالەمان

سیمورغ چۆن لە تۆڕی من و ئێوە بەندەبێ

نێچیر لێـرە بایە هـەبان ئەو خـەیالەمان

ئەم ژینگە یەک دو دەورە ئەدا مەی بە مەیلی تۆ

مان و ئەمان مەحالـە بنووسـن لە تالـەمان

فـەسلی تەمەن خەزانە مەگەر تازە گوڵچنین؟

پیـرانە سەر هـەبایە تـەماحی گوڵاڵەمان

تا دەرفەتـێ بە دەستە لە ژیـن بارە وەرگرە

ئادەم نـەما کە کاتی، لە جەننـەت رەجالەمان

گـەورەم بەم ئاستانە گەلـێ خزمـەتی بە دڵ

کردوون ئەم غـولامە چ تان بوو حـەوالەمان؟

«حافـز» موریدی جامی شەرابەو شەماڵ تۆش

بۆ شێخـی جام هەڵکە لە تاسەی بە نالەمان

فـەرموو بە پیری مەیکەدە «کۆلیل» تا بە کەی

بێبەش لە جامی لەعل و شەرابی دە سالە، مـان

صوفی بیا که آینه صافی‌ست جام را
تا بنگری صفای می لعل فام را
راز درون پرده ز رندان مست پرس
کاین حال نیست زاهد عالی‌مقام را
عنقا شکار کس نشود دام باز چین
کآن‌جا همیشه باد به دست است دام را
در بزم دور یک دو قدح در کش و برو
یعنی طمع مدار وصال دوام را
ای دل شباب رفت و نچیدی گلی ز عیش
پیرانه سر مکن هنری ننگ و نام را
در عیش نقد کوش که چون آبخور نماند
آدم بهشت روضه‌ی دارالسلام را
ما را بر آستان تو بس حق خدمت است
ای خواجه بازبین به ترحم غلام را
حافظ مرید جام می است ای صبا برو
وز بنده بندگی برسان شیخ جام را

هـــــەستە ساقی پڕ کە خاڵی جامەکەم!
بـا لە سـەر دەرچـــــێ غەمی ئەییامەکەم
بیدە دەستـــــــم پڕ لە مەی جامێ، هەتـا
داکەنـــــم خەرقــەی درۆ، دێو جامەکەم
عالـــــەمێ تینـــوو بەڕێـــز و شـــۆرەتـن
نـامـــــەوێ من، نـەنـگە شۆرەتــنامـەکەم
بادە بابـــــێ! تا بەکــــەی با بێ لە سەر
قـوڕ بە سـەر نەفسـی خـراپ ئەنجـامەکەم
بـون بە پـــۆلـوو خێـلی دڵمردوو لە تاو
سینگـــی ناڵان و هــــەناســەی زامـەکەم
کــەس نەبوو مەحـرەم بە راز و خاتـرەی
ئەو دڵـــــەی شەیـدا سەر و ناکـامەکەم
بـــــەو دڵارامــــەی دڵئارامـــم کـە وا
ســـەندی یەکجــاری لە دڵ، ئارامــەکەم
کێ دەکا ســـــەیری چناری لێوی جۆ
تاکـو ســـەوزن بەژنـی شۆخ ئەندامــەکەم
«حافـز»ی رەندم لەگەڵ سەختی حەریف
عاقیبـەت رۆژێ ئـەوینـــــم رام ئـــەکەم
رۆژی «کۆلیـــــل»ـن هەتـاوی رووومەتت
وەک شـەوی تاریکی زولفت، شامــەکەم

ساقیا! برخیز و در ده جام را
خاک بر سر کن غم ایام را
ساغر می بر کفم نه! تا ز بر
بر کشم این دلق ازرق فام را
گرچه بدنامی‌ست نزد عاقلان
ما نمی‌خواهیم ننگ و نام را
باده درده چند از این باد غرور
خاک بر سر نفس نافرجام را
دود آه سینه‌ی نالان من
سوخت این افسردگان خام را
محرم راز دل شیدای خود
کس نمی‌بینم ز خاص و عام را
با دلارامی مرا خاطر خوش است
کز دلم یکباره برد آرام را
ننگرد دیگر به سرو اندر چمن
هرکه دید آن سرو سیم‌اندام را
صبر کن حافظ! به سختی روز و شب
عاقبت روزی بیابی کام را

سەردەم و فەسڵی ژووانی گوڵ و باخانە، گوڵم
مەستی وەسڵی کچی شەوبۆ مەلی خۆش‌خانە گوڵم

ئەی سەبا! هەرکە گەیشتیت بە لاوانی چەمەن
سەد سڵاوم هەیە بۆ نێرگز و ڕێحانە گوڵم

هەروەها ساقی ئەگەر بادە بەدەس بێ‌و بچێ
بەو مژۆڵانە دەماڵم دەری مەیخانە گوڵم

تۆ کە کێشاتە لە سەر ڕوو خەتی سومبوڵ، مەکە دی
نیگەران‌تر لەمە توخوا دڵی دێوانە گوڵم

پێکەنی ئەو کەسە بەم خڵتەبنۆشانە، یەقین
عاقیبەت تاڵبی پەیمانە بە ئیمانە گوڵم

مەردی مەیدانی خودا بن! کە لە نێو کەشتیی نووح
هەیە خاکێ کە مەترسی نە لە تۆفانە گوڵم

چەرخی گەردون کەرەمێکی نییە، لەم ماڵە بڕۆ
کوشتی ئەم کاسە سیا، هەرکەسی میوانە گوڵم

خاکی نمناکە دەسی ئاخر ئەگەر جێگە خەوت
چ نیازێ بە سەرای سەر لە فەلەک‌بانە گوڵم

مانگی کەنعانم! ئەوا بوویە عەزیزێ لە میسر
وەرە دەر وەختییە لەو سووچەڵە زیندانە گوڵم

«حافز»! مەست‌و قەڵەندەر بە وەلێ وەک ئەم‌و ئەو
دامەنێ داوی ڕیا بەو گوڵە قورئانە گوڵم

پێکەنینت بە شەوی ئێمەیی «کۆلیل» نەیێ
هەر شەمێ ڕۆشنە تێفکرە لە گریانە گوڵم

رونق عهد شباب است دگر بستان را
می‌رسد مژده‌ی گل بلبل خوش‌الحان را

ای صبا! گر به جوانان چمن بازرسی
خدمت ما برسان سرو و گل و ریحان را

گر چنین جلوه کند مغبچه‌ی باده‌فروش
خاکروب در میخانه کنم مژگان را

ای که بر مه کشی از عنبر سارا چوگان
مضطرب حال مگردان من سرگردان را

ترسم این قوم که بر دُردکشان می‌خندند
در سر کار خرابات کنند ایمان را

یار مردان خدا باش که در کشتی نوح
هست خاکی که به آبی نخرد طوفان را

برو از خانه‌ی گردون به در و نان مطلب
کان سیه کاسه در آخر بکشد مهمان را

هر که را خوابگه آخر مشتی خاک است
گو چه حاجت که به افلاک کشی ایوان را

ماه کنعانی من مسند مصر آن تو شد
وقت آن است که بدرود کنی زندان را

حافظا! می خور و رندی کن و خوش باش، ولی
دام تزویر مکن چون دگران قرآن را

چوو لە مزگەوتۆ بەرەو مەیخانە دوێشەو پیرمان

چۆنە یارانی تەریقەت چارەو تەدبیرمان

ئێمە دەروێشان چلۆن روو کەینە خانوی قیبلە، تا

روو لە مالّی مەیفرۆشن حەزرەتی دەسگیرمان

بەو خەراباتەی کە تەشریفی دەچیّ، ئێمەش دەچین

چون وەها فەرموویەتی رۆژی ئەزەڵ تەقدیرمان

عەقڵ ئەگەر دەیبوو خەبەر چەن خۆشە بۆ دڵ داوی شەو

عاقڵان دێوانە بون بۆ بەندی دڵ زەنجیرمان

ئایەتی لوتفی لە رووما روومەتی جوانت نووان

بۆیە غەیری لوتف و جوانی تیا نەبوو تەفسیرمان

هیچ ئاخۆ لەو دڵەی سەختت دەبیّ کاری شەویّ

ئاوری ئاخ و نزوولەی، سۆزەکەی شەوگیرمان

تیری ناخی ئێمە گەردونپێکە «حافز»! وس بە سا

هۆشی خۆتت بیّ! کە نەتپێکیّ کەوان و تیرمان

تا سەحەر «کۆلیل» دوێشەو هەر لە فیکری زولفی بوو

رۆژی رون کاتیّ وەدەرکەو کولمی کەفتە و بیرمان

دوش از مسجد سوی میخانه آمد پیر ما

چیست یاران طریقت بعد از این تدبیر ما

ما مریدان روی سوی قبله چون آریم چون

روی سوی خانه‌ی خمار دارد پیر ما

در خرابات طریقت ما به هم منزل شویم

کاین‌چنین رفته‌ست در عهد ازل تقدیر ما

عقل اگر داند که دل دربند زلفش چون خوش است

عاقلان دیوانه گردند از پی زنجیر ما

روی خوبت آیتی از لطف بر ما کشف کرد

زان زمان جز لطف و خوبی نیست در تفسیر ما

با دل سنگینت آیا هیچ درگیرد شبی

آه آتشناک و سوز سینه‌ی شبگیر ما

تیر آه ما ز گردون بگذرد، حافظ خموش

رحم کن بر جان خود پرهیز کن از تیر ما

ســـاقی بە شـەوقی بادە هەنـاری کە جـامی مـە
موتریب هـەوا بگۆڕە جەهـان بوو بە کامـی مە
دیومـــانە ئێـمە بـەژنی دەلالـی لـە بـــادەدا
ئـەی بێخـەبەر لە تامـی شـەرابی مودامـی مە
پەرژین لە مەرگە ئەو کەسە عـــەشقی لە دڵ ژیا
تۆمـــارە نــاوی ئێــمە لە سینگـی مەرامـــی مە
تا ئەو زەمـــانە بەژنـــی خەرامـانە سـەروی تەڕ
قـەدقـامەتی بە لـەنجـــە نەیێ نۆ نمامــــی مە
کاتـــێ گەییـتە گوڵشەنی یاران، سـەبا دەخیـــل
گیـانان لەوێــــیە بــــۆی بەرە عەرز و پەیامی مە
یادم بڵــێ لەبەر چیـــیە عەمدەن دەبەی لە بیـــر
ئەو کاتـە دێ نەدەیتـــەوە هەرگیز وەڵامــــی مە
مەستـی لە چـاوی جوانــە ئەوین، وا درا بە دەس
مەستــێ لەغــاوی بیــر و سەرەنجامی رامـی مە
لام وایە من کە رۆژی جـــەزا هەر وەکوو یەکن
نانــی حەڵاڵی شێـــخ و شەرابی حـەرامی مە
«حافـــز»! بڕێـــژە دانە لە یاقووتی دیــدەکەت
شایەت کە تـــەیری وەسڵی سەرێ با لە دامی مە
پیرۆزە بەحری چەرخ و هیلالی گەمی، بە جووت
نوقمن لە نێــو سەخـاوەتی حاجی قەوامـــی مە
گوڵشەنی رازی ئێوەیە مەحمــوودە بۆ هەیــاس
«کۆلیـل»ـی رەمـــزی دیدەتە ژیر و نەفــامی مە

ساقی به نور باده برافروز جام ما
مطرب بگو که کار جهان شد به کام ما

ما در پیاله عکس رخ یار دیده‌ایم
ای بی‌خبر ز لذت شرب مدام ما

هرگز نمیرد آن که دلش زنده شد به عشق
ثبت است بر جریده‌ی عالم دوام ما

چندان بود کرشمه و ناز سهی‌قدان
کآید به جلوه سرو صنوبرخرام ما

ای باد اگر به گلشن احباب بگذری
زنهار عرضه ده بر جانان پیام ما

گو نام ما ز یاد به عمدا چه می‌بری
خود آید آن که یاد نیاری ز نام ما

مستی به چشم شاهد دلبند ما خوش است
زان رو سپرده‌اند به مستی زمام ما

ترسم که صرفه‌ای نبرد روز بازخواست
نان حلال شیخ ز آب حرام ما

حافظ ز دیده دانه‌ی اشکی همی‌فشان
باشد که مرغ وصل کند قصد دام ما

دریای اخضر فلک و کشتی هلال
هستند غرق نعمت حاجی قوام ما

ئەی دەقـی مانگی جـووانی روومەتـی رەخشانتـــان

وەی سەفابەخشـی دەلالی چای چناکەی جوانتـــان

بۆ زیارەت گیانــی شیرینـــم بە سەر لێـــو هـــاتووە

بێـــتە دەر یا چێـــتە سەر؟ تا چـی بڵێن فەرمانتـــان

بـــێ‌بەلا بـــی! کەس لە دەستی چاوەکانت دەرنەچوو

عـەقڵ و تەقـوای شێخـە تالانی شکۆی مەستانتـــان

وا لە خـــەو هەستـــا شوکور بەختی خەواڵوی چاومان

چون لە گریانن بە عـەشقی مانگـی رووی تابانتـــان

بێ لەگەڵ بای سروە چەپکێ گـوڵ لە باخی کولـمتم

بۆ بنێـــرن، با بکەم بـۆی خاکـی کـۆی بێسانتـــان

کامـــەران و پڕ تەمـــەن بن ساقیـــانی بـــەزمی جـــەم

گەرچی هەرگیـز پڕ نەبوو جـامم لە مەی گێـڕانتـــان

دڵ پەرێشـــانی دەکـا، بێـــژن بە دڵبـــەر دەردەکـــەی!

ئەی رەفیقـــان بـــۆ خودا دەستـــی مـن و دامانتـــان

کەی دەگا ئـــەو کاتـە یارەبێ لەگەڵ یەک یەکگرن

خاتـــری جەمع و پەرێشـــان زولفی وەک قەترانتـــان

هـــەڵکە داوێنت لە خاک و خوێن بە لامانا کە دێی

زۆرە لەم رێـــــگا شـــەلالی تێـــــغی ئەبرۆکانتـــان

وادەکا «حافـــز» دوعـــایێ، ئێـــوەش ئامینێ بە دڵ

دەک بە قسمەت بێ شەرابی لێوی شەکرئەفشانتـــان

با سـەبا بێـــژێ لەباتـــی من بە خەڵکی شـــاری یـــەزد

ئەی سـەری خێڵـــی نەیـاران بێ بە گۆی یارانتـــان

دوورە دیـــدارم وەلێ هیممەت نزیکن ئێـــوە گشت

خـۆم غـولام و شیعرەکانیشـــم بە گـــوڵبارانتـــان

ئەی ستـــارەی بەختـرۆشـن هیممەتێ تۆ بی و خودا

وەک هـــەسارەی ماچ کەم تا خاکی بەر هەیوانتـــان

بۆیە «کۆلیل»ـت کلاوی خەڵکی ئەورۆی سەر نەچوو

تاجی شیعری نا لە سەر، چون پەرچەمی پەخشانتـــان

ای فروغ ماه حسن از روی رخشان شما

آب روی خوبی از چاه زنخدان شما

عزم دیدار تو دارد جان بر لب آمده

بازگردد یا برآید چیست فرمان شما

کس به دور نرگست طرفی نبست از عافیت

به که نفروشند مستوری به مستان شما

بخت خواب‌آلود ما بیدار خواهد شد مگر

زان که زد بر دیده آبی روی رخشان شما

با صبا همراه بفرست از رخت گلدسته‌ای

بو که بویی بشنویم از خاک بستان شما

عمرتان باد و مراد ای ساقیان بزم جم

گرچه جام ما نشد پر می به دوران شما

دل خرابی می‌کند دلدار را آگه کنید

زینهار ای دوستان جان من و جان شما

کی دهد دست این غرض یا رب که همدستان شوند

خاطر مجموع ما زلف پریشان شما

دور دار از خاک و خون دامن چو بر ما بگذری

کاندر این ره کشته بسیارند قربان شما

ای صبا با ساکنان شهر یزد از ما بگو

کای سر حق‌ناشناسان گوی چوگان شما

گرچه دوریم از بساط قرب همت دور نیست

بنده‌ی شاه شماییم و ثناخوان شما

ای شهنشاه بلنداختر خدا را همتی

تا ببوسم همچو اختر خاک ایوان شما

می‌کند حافظ دعایی بشنو آمینی بگو

روزی ما باد لعل شکرافشان شما!

تا سەحەر هات بەستی پەردە، سەحاب

هاوەڵان! وا گەییوە سوبحی شەراب

ئەشکی شەونم تکایە سەرگوڵی ناز

زووبە ئازیز بێنە جامی گوڵاب!

لە چەمەن دێت بۆنی عەتری بەهەشت

سا لە سەر یەک بنۆشە ساغەری ناب

تەختی سەوزی لە باخ گوڵ لێدا

ماتڵی لەعلی سوورە شێخ و شەباب

بەستیان بۆچ دەرکی مەیکەدە لێم

بیکەیۆ ئەی کلێل و رەمزی جەواب

لێوەکانت هەیانە حەققی نمەک

لەسەر ئەو دڵمە، وەک دەروونی کەباب

لە بەهاری وەها سەرم سڕە هەی!

چۆنە مەیخانە قوفڵە؟ خانەخراب!

بە حەزی ساقی ئەو بەژن پەرییەم

وەکو «حافز» بنۆشە بادە جەناب

لێوی لەعلی دەقی جەماڵە «عومەر»!

چاوی نازی کەماڵی وەقر و عیتاب

می‌دمد صبـــح و کِلّــه بست سحـــاب
اَلصَّبـــوح اَلصَّبـــوح یا اَصحـــاب
می‌چکـــد ژالـــه بـر رخ لالـــه
اَلمُـــدام اَلمُـــدام یـــا اَحبـــاب
مـی‌وزد از چمـــن نسیـــم بهشـت
هـــان بنوشیـــد دم به دم مـی نـــاب
تخت زمـــرد زده است گل به چمـــن
راح چـــون لعـــل آتشین دریـــاب
در میـــخـــانه بستـــه‌انـــد دگـــر
إفتَـــتِحْ یـــا مُفَتِّـــحَ الأبْـــواب
لب و دنـــدانت را حقـــوق نمـک
هســت بر جـــان و سینـه‌های کبـاب
این چنـین موسمـــی عجـب باشـــد
که ببنـــدنـد میکـــده به شتـــاب
بـر رخ ســـاقـی پـــری پیکـــر
همچـو حافـــظ بنـوش بـاده‌ی نـاب

پێـــم وت ئەی شـــاهی جووانی خێـــرە دەرمانـــی غەریب
پێـــی وتـــم ئاوارەیـــی دڵ چـــاری نایـــێ بۆ تەبیب
تا وتـــم جارێ مەڕۆ فـــەرموی دەبـــووری چۆن دەبێ
من گولـــێ تاقـــانە ئێـــوەش پۆلـــی شـــەیدا عـەندەلیب
نازەنینـــێ کەولـــی نەرمینـــــی سمـــۆرەی دۆشـەکە
کەی گرۆی باڵنجـــی بەردە و دڕک و داڵـــی وا غەریب
وەی کە خاڵی رەش لە رۆمی روو چەنێ خۆش خەوتووە
ئەی لە زەنجیـــرەی حەبەشتـــان ئاشنـــا دیلـــن عـەجیب
عەکسی سووری مەی لە نێو مانگی روخت پەیدا، وەکوو
ئەرخـــەوان سەحنـــی سپـــی نـەسرینی کریا بێنەسیب
وەک سـەفی مێروو قەتارەی خەتتو خاڵت سەیرە سەیر
خەتتی میشکین بۆ بەهـــاری رووت ئەگەرچی زیبە زیب
پێـــم وت ئەی شێوی غەریبان شەو رەشی کاکۆڵەکەت
لادە خـۆ! با نەتگـرێ ناڵـــــەی غەریبـــی شەو رەقیب
شـــارەزایان مات و حـــــەیرانن وتـــی «حـــافز!» ئەدی
چـــۆن غـەریبـێ تێـدەگا ئەفسوونی چـاوی دڵفەریب
پێـــم وت ئاخر لازمە رێـــزی ئەدیبـــێ وەک «عومـەر»
پێـــی وتـــم کـەی بـاوی ماوە حورمەتی خێـــلی ئـەدیب

گفتم ای سلطان خوبان رحم کن بر این غریب

گفت در دنبال دل ره گم کند مسکین غریب

گفتمش مگذر زمانی گفت معذورم بدار

خانه پروردی چه تاب آرد غم چندین غریب

خفته بر سنجاب شاهی نازنینی را چه غم

گر ز خار و خاره سازد بستر و بالین غریب

ای که در زنجیر زلفت جای چندین آشناست

خوش فتاد آن خال مشکین بر رخ رنگین غریب

می‌نماید عکس می در رنگ روی مهوشت

همچو برگ ارغوان بر صفحه‌ی نسرین غریب

بس غریب افتاده است آن مور خط گرد رخت

گرچه نبود در نگارستان خط مشکین غریب

گفتم ای شام غریبان طره‌ی شبرنگ تو

در سحرگاهان حذر کن چون بنالد این غریب

گفت حافظ آشنایان در مقام حیرتند

دور نبود گر نشیند خسته و مسکین غریب

ئەی بووکە پەری کێــــتە لە ســــەر لابەری تارا؟
وەی تەیری چـــەمەن کامە غولامی چەمەن ئارا؟
خەو چوو لە دییەم شەو بە خەیاڵێکی جیگەرسۆز
ئاخۆ لەگەڵت کێ دەنووێ سەرگوڵی سارا؟!
ناپرســـی لە حاڵـــی منـــی دەروێش، دەترسم
بــڕوایە نـــەکەی چاك و خراپێـــکە لە ئارا؟
ئەو چاوە خــــومارێتە دڵـــی عـــــاشقی لێدا
مەعلــــوومە کە مەی مەستە لە دوو چاوی خومارا
ئەو تیـــرە خەتا چوو کە کریشمەت لە دڵی گرت
هەمـــدیس بزانـــــم نەزەرت چۆنــــە لە کارا
نەتبیستـــووە چی نـاڵـــە و هـــاوار کـە کـردم
پێـــموایە بەهـــۆی مەرتەبە بەرزیـــتە، نیگارا
ئەم چـــۆڵە تراویلـــکەیە کانــــــی نییە، ئامان
داوێـــکی بیـــاوانە لە دەس حــــــۆلی نەیارا
چوو سەردەمی گەنجی بە هەڵەت ئەی دڵی غافڵ
چی دی غـــەڵەتت ئێـستە بە پیـــری هەیە یارا
ئەم کـــۆشکی ســـەفابەخشـــە هەتا مەنزڵی تۆیە
یـاڕەببی نەبێ هەڵمـــەتی چەرخی لە کـــەنارا
«حافــــز» نە غولامێکە لە دەس خـــاوەنی هەڵبێت
ئاشتـــــم کەوە مردم لە چلـــــەی دووری و قارا
تۆخـــوا وەرە! «کۆلیـــل» لەگەڵ ئێـــوە سەعاتێ
نادا بە خــــــەزێنەی جــــــەم و دارایی دارا

ای شـــاهد قـــدسی که کشـــد بنـــد نقـــابت

و ای مـــرغ بهشـــتی که دهـــد دانـــه و آبـت

خوابـــم بشد از دیده در این فکـر جگـرسـوز

کآغـوش که شد منـزل آســایش و خـوابت

درویش نمی‌پـرسی و ترســـم که نبـــاشـد

اندیشـــه‌ی آمـــرزش و پـــروای ثـوابـــت

راه دل عشـــاق زد آن چشـــم خمـــاری

پیـــداست از این شیوه که مست است شرابت

تیری که زدی بر دلـم از غمـــزه خطا رفت

تـا باز چه اندیشـــه کنـــد رای صـــوابـت

هـــر نـــاله و فـــریاد که کـــردم نشنـــیدی

پیـــداست نگـــارا که بلنـــد است جنـــابت

دور است ســـر آب از این بـادیه هـشـــدار

تـا غـــول بیـــابـان نفـریبـــد به ســـرابـت

تا در ره پیـــری به چه آییـــن روی ای دل

بـاری به غلـــط صـــرف شـد ایام شبـــابت

ای قصـــر دل‌افـــروز که منـــزلگه انســـی

یـا رب مکنـــاد آفـت ایـــام خـــرابـت

حافظ نه غلامی‌ست که از خواجـــه گریـــزد

صلـحی کـــن و بـازآ که خـرابـم ز عتـابت

خــــەمێ کە شـۆخە برۆکەی لە کەچ کەوانی خست

بە قـەستی ســـەر دڵی بێهێـــز و پڕ لە ژانی خست

خـــەبەر نەبوو لە دو عالـــەم، کە خۆشەویستی بوو

زەمانە نەخشی ئـەمـــانی لە پێش ئـــەوانی خست

بە نـــازی دیـــدە کە بـــۆ خۆنووانـدنی فـــەرموو

هـــەزار و یەك شـــەڕی هێنا لە نێو جەهانی خست

مەسی شـەراب و عـەرەق کەردە، رەنگە چوویە چەمەن

گوڵاوی رووت کـــەوا رەنگی ئـــەرخەوانی خست

زەماوەنی چـــــەمەنم دوێـــنەشەو بە مـــەستی دی

کە غونچە سەد لە دەمی تـۆم بە دڵ گـــومانی خست

وەنەوشــە کاکـــوڵی لوولـی هـــەتا گـــرێچن کرد

ســـەبا بە رازی کەزێـــکەت بە ملشکـــانی خست

هـــەتا وتـم وەکو رووتن سەمـەن شـــەرم گرتی

لە دەم بە دەستـــــی ســـەبا بۆیە خاکتـــانی خست

چ موتـریب و چ شـــــەرابم نـــەدی لەبـەر پـارێـز

هـــــەوای ساقییـــە ئێـــمەی بە هـەردوانی خست

دەبـــێ بە ئاوی مـــەی ئـــەم خەرقە کۆنە پاکۆ کەم

بەشـــم ئـــەزەڵ ئەمە بوو تا ئـەبەد لە شـــانی خست

یـــەقیـــن بە مـــەستیـــیە «حـافز» نەسیبـی تا مـــاوە

کە پیری مـــەیکەدە ئـــاوا لە کۆی موغـــانی خست

جـــەهان بە مەیلمـــە ئێستا کە چەرخ و سووڕی زەمان

منـــی بە داوی ئەمـــانی سەرۆکـی جەهـــانی خست

فەلەك لە دەورمی جامـــــێ نەدا کە بێـــــغەش بێ

هەموو لە ساغـەری «کۆلیـــل» (شەوکـەران)ـی خست

خمی که ابروی شوخ تو در کمان انداخت

به قصد جان من زار ناتوان انداخت

نبود نقش دو عالم که رنگ الفت بود

زمانه طرح محبت نه این زمان انداخت

به یک کرشمه که نرگس به خودفروشی کرد

فریب چشم تو صد فتنه در جهان انداخت

شراب خورده و خوی کرده می‌روی به چمن

که آب روی تو آتش در ارغوان انداخت

به بزمگاه چمن دوش مست بگذشتم

چو از دهان توام غنچه در گمان انداخت

بنفشه طره‌ی مفتول خود گره می‌زد

صبا حکایت زلف تو در میان انداخت

ز شرم آن که به روی تو نسبتش کردم

سمن به دست صبا خاک در دهان انداخت

من از ورع می و مطرب ندیدمی زین پیش

هوای مغبچگانم در این و آن انداخت

کنون به آب می لعل خرقه می‌شویم

نصیبه‌ی ازل از خود نمی‌توان انداخت

مگر گشایش حافظ در این خرابی بود

که بخشش ازلش در می مغان انداخت

جهان به کام من اکنون شود که دور زمان

مرا به بندگی خواجه‌ی جهان انداخت

غـــــەمی ناسۆری دڵم سینە و سامانەمـــی سووت

ئاگـــری ئەو غەمە ئەم ماڵـە چکۆلانـــەمی سووت

لەش بە تـاوی غەمـی دووری لە عەزیـزان بووە ئـاو

ئاوری ڕوومەتـی گیان، گیان و دڵ و یانەمـــی سووت

ســـــۆزی دڵ ئاگری ئەسرینمـی بەردا بووە شـــەم

شـەوی پێشوو وەکو باڵ و پەڕی پەروانەمی ســـووت

ئاشنا چـــۆن بەزەیــــی نایە بە حاڵـــی منی زار

ئەو لە خـۆ چوونمـە وەختـێ دڵی بێگـانەمی سووت

چۆمی مەیخانە بە خـوڕ هات و جبەی زوهدی ڕفان

ئـاوی خومخانە بە گوڕ ئەو سەرە فـــەرزانەمی سووت

من کە تـــۆبەم نەشکان ئـــەو دڵی میـــنامی شکاند

هەر وەکوو لالە دڵی بێ مـەی و مـــەیخانەمی سووت

مەگـــرە دی پەڵپ و بیانوو، وەرە وا خـەڵکی دییەم

چەشنـی قەقنەس لە بەرا، خەرقە بە شوکرانەمی سووت

«حافـــز»! ڕاز و حەکایەت مەکە، مـەی خۆوە دەمێ

باسی پێشوو شەم و شەو، شەوکەتی ئەفسانەمی سووت

من بەقوربـانی گوڵـی ڕووتـــم و «کـۆلیل»ـی بەڵێن

گەرچـی پــــەیمانی کەچت بادە و پەیمانەمی سووت

سینه از آتش دل در غم جانانه بسوخت

آتشی بود در این خانه که کاشانه بسوخت

تنم از واسطه‌ی دوری دلبر بگداخت

جانم از آتش مهر رخ جانانه بسوخت

سوز دل بین که ز بس آتش اشکم دل شمع

دوش بر من ز سر مهر چو پروانه بسوخت

آشنایی نه غریب است که دلسوز من است

چون من از خویش برفتم دل بیگانه بسوخت

خرقه‌ی زهد مرا آب خرابات ببرد

خانه‌ی عقل مرا آتش میخانه بسوخت

چون پیاله دلم از توبه که کردم بشکست

همچو لاله جگرم بی می و خمخانه بسوخت

ماجرا کم کن و بازآ که مرا مردم چشم

خرقه از سر به درآورد و به شکرانه بسوخت

ترک افسانه بگو حافظ و می نوش دمی

که نخفتیم شب و شمع به افسانه بسوخت

ساقــی ئەم جەژنتــە پیـــرۆز وەلـێ بیخـەوە بیـر

ئەو هــەموو وادە کە دابووت بە ئێمەی کز و پیــر

وڕ و واقـــم کە لە ڕۆژانـــــی جـودابیت بە دڵ

لەو حەریفانە دڵت کەندوە وەک بەختی فەقیـــر

بە کچــــی ڕەز بکە شاباش سڵاوێـــک و بڵــێ

بە دوعای ئێمەی ئەمێستا نە لە نێو کووپەی ئەسیــر

هاتنی ئێـــوە بە ئـــــەم کۆڕە زەماوەندی دڵــــە

هەرکە تۆی شاد نەوێ، غەم لە دڵی بێ بە ئەمیـــر!

خواشوکور دوورە لە تاڵانی خـەزان باخی گوڵت

سەروی تــەڕپۆشە قەدت، یاسەمەنت لەعلی مونیـر

وەرە مەیگێـــڕ! شوکور دەوڵـەتی زکمـاکی ئەتۆ

چــاوی دووڕۆیـی و ئاژاوەگەر ئەسمێت بە تیـــر

«حافـز»! ئەو کەشتیـیە نووحەت مەدەد و یـار نەبێ

لە بنت هــەڵدەکەنێ قــودرەتی تۆفــانی کەبیــر

کەرەم ئەو جامـە کە فـەرمووت، نـووانی کەرەمێ

گوڵ و گوڵزارە لەبەر چاوی«عومەر»دەشتی کەویر

ســاقیــا آمــدن عیــد مبــارک بــادت

وان مواعیــد کـه کــردی مرواد از یـادت

در شگفتــم که در این مـدت ایام فــراق

بر گــرفتی ز حریفــان دل و دل مـی‌دادت

برســان بنــــدگی دختــر رز گو به درآی

که دم و همـت مـا کــرد ز بنـــد آزادت

شــادی مجلسیــان در قدم و مقــدم توست

جـای غـم باد مر آن دل که نخواهد شادت

شکر ایزد که ز تاراج خــزان رخنـه نیافت

بوستـــان سمـن و سـرو و گل و شمشـادت

چشـم بد دور کز آن تفــرقـه‌ات بـازآورد

طـــالع نامـــور و دولـــت مـــادرزادت

حافظ از دست مده دولت این کشتی نوح

ور نــه طـوفـان حـوادث ببــرد بنـــیادت

ئەی سەبا کۆشکی پشوودان و خەوی یار لە کوێن
مـــەنزڵی مانگی من ئاشق کوژی عەییار لە کوێن
شەوە تاریکە بەرەو خـــاکی وڵاتم ســـەفەریم
ئاگری تووری سنین و گـــڕی دیـــدار لە کوێن
هەر کەســێ هاتە جەهان رۆڵی خراپێــکێ نـووان
لە خـــــەرابات بڵێ پێم کەسی وەشیار لە کوێن
عاقیبەت خێرە ئەوەی رەمـــزی ئیشارەت بـــەڵەدە
شـارەزای ئێوە ئەرێ مەحرەمی ئەسرار لە کوێـــن
یەک یەکی موو لە لەشم رەمزی ئەوینێکی گـەشە
ئێمە لە کوێینو توانجی گـــەلی بێکار لە کوێـــــن
زولفی چیـن چینی دەزانێـت فەقەت، لێـی پرسـن
ئەو دڵـــی وێڵمە فـەرموو کە گرفتـــار لە کوێن
پرچی زەنجیری لە کوێن عەقڵی سەرم شێتی پەتین
دڵ بە گۆشەی چەمی چوو تاقی برۆی یار لە کوێن
مـەی و مـەیگێڕ و دەف و ساز هەموو سازە بەڵام
جێـــــژنی بـــێ یار گەوارا نییە دڵدار لە کـوێـــن
بـــا زەمەن گەر بە چەمەن هاتـەوە دڵگیـر نەبـــی
نێو نیشانێ بدە «حـــافز»! گوڵی بـــێخار لە کوێن
کوشتمی بـا ڕەشی زریـان وەکـو «کۆلیـل»، ئەرێ
هەڕەشەی گەرمی شـــەماڵ و دەمی هاوار لە کوێن

ای نسیم سحر آرامگه یار کجاست
منزل آن مه عاشق کش عیار کجاست
شب تار است و ره وادی ایمن در پیش
آتش طور کجا موعد دیدار کجاست
هر که آمد به جهان نقش خرابی دارد
در خرابات بگویید که هشیار کجاست
آن کس است اهل بشارت که اشارت داند
نکته‌ها هست بسی محرم اسرار کجاست
هر سر موی مرا با تو هزاران کار است
ما کجاییم و ملامت گر بیکار کجاست
باز پرسید ز گیسوی شکن در شکنش
کاین دل غمزده سرگشته گرفتار کجاست
عقل دیوانه شد آن سلسله‌ی مشکین کو
دل ز ما گوشه گرفت ابروی دلدار کجاست
ساقی و مطرب و می جمله مهیاست ولی
عیشِ بی یار مهیا نشود، یار کجاست
حافظ از باد خزان در چمن دهر مرنج
فکر معقول بفرما گل بی خار کجاست

گــەردن ئازادییـە، جــەژنی دڵە، ڕۆیـی ڕەمــەزان
مــەی لە خومخانە بە کـوڵ هاتووە بـۆم تێکە ئەمان!
لار و لەنجەی گوڵـــی سەرچۆپی و گۆرانی و ساز
ڕەونــەقی زوهـدفــرۆشـانی گرانـجانی شــکان
مەکە لــۆمەی ئەوە جارجارە دەنۆشێت شــەراب
بێخەبەر بون لە سـەری خاو، مەگەر جورم و خەتان؟!
بادەنۆشـــێ لە دڵـــی مەکر و ریـا ڕەنــگی نەبێ
بێ گــــومان چاترە لەو شێخە کە ڕەنگ‌ڕێژی ریان
نە هــــەواداری ریـائین و نە یارانـــی دەغـــەڵ
خــوا کە زانا بە هـــەموو رازە دەزانــــێ لە دڵان
بە قسەی خواش دەکەین و بە کەسیش زوڵم نەکەیم
هــەرچی بەو خــەڵکە ڕەوا نیــن بە ئێمەش نەڕەوان
چ دەقەومــێ لەگەڵــم چەن قەدەحێ بـادە وەخۆی
خوێن‌مژی باخی ڕەزین ئێمە نە خوێن‌خۆری کەسان
بـادەنۆشینـــــی ئەمـــن هێـــزی خەتایێـــکی نییە
ئەگـەریش عەیبـە دەڵێن پاک لە هەر عەیب خودان
تف لە نێــو چــاوی ریـاکار و درۆزن «کۆلیـــل»!
گورگن ئەم خێـــڵە لەنێو پێستـی مـەڕا دێنە کەوان

روزه یک سو شد و عید آمد و دل‌ها برخاست

می ز خمخانه به جوش آمد و می باید خواست

نوبه‌ی زهدفروشان گران‌جان بگذشت

وقت رندی و طرب کردن رندان پیداست

چه ملامت بود آن را که چنین باده خورد

این چه عیب است بدین بی‌خردی وین چه خطاست

باده‌نوشی که در او روی و ریایی نبود

بهتر از زهدفروشی که در او روی و ریاست

ما نه رندان ریاییم و حریفان نفاق

آن که او عالم سر است بدین حال گواست

فرض ایزد بگذاریم و به کس بد نکنیم

وان‌چه گویند روا نیست نگوییم رواست

چه شود گر من و تو چند قدح باده خوریم

باده از خون رزان است نه از خون شماست

این چه عیب است کز آن عیب خلل خواهد بود

ور بود نیز چه شد مردم بی‌عیب کجاست

گـــوڵ دڵ و دینـی رفــان و بە مەلامەت هەستــا

وتی کێ بوو لە گەڵت ســاغ و سەلامەت هەستــا

هــەرکە دانیشتووە لەم کۆشکە دەمێ لێو بە کەنین

دەســـی ئاخـر بە گریــن و بە نەدامــەت هەستــا

لافی سەر لێـوتی شــەم بوو لە ســەرا بۆیە شــەوان

بۆ گــەلی عاشقی لێـــوت بە غەرامەت هەستــا

ســروە خێــرا لە کەناری گوڵ و ســەروی چەمەنا

بە ئەوینی گوڵی روخســارت و قامــەت هەستــا

مەس دەچووی و بە تەماشات لەنێو کۆڕی مەلەك

بوو بە غەوغا لە سەرت رۆژی قیــامەت هەستــا

سەروی تەڕپۆش شکا نــازی ســـەری خستە بـەرا

ســەروم ئەو کاتە خەرامان قەد و قامەت هەستــا

فـڕ دە ئەو خەرقەیە «حافز»! لە دەسی ڕاکە، کە لەو

بنـــکە فێـلاوییــە ئاگـــر لە کـەرامــەت هەستــا

بە دەمارێـــکەوە واعیز لە هـــەوا و فیزی دەوت

بۆیە «کۆلیـــل»ـی قەڵەندەر بە شەهامەت هەستــا

دل و دینم شد و دلبر به ملامت برخاست

گفت با ما منشین کز تو سلامت برخاست

که شنیدی که در این بزم دمی خوش بنشست

که نه در آخر صحبت به ندامت برخاست

شمع اگر زان لب خندان به زبان لافی زد

پیش عشاق تو شب‌ها به غرامت برخاست

در چمن باد بهاری ز کنار گل و سرو

به هواداری آن عارض و قامت برخاست

مست بگذشتی و از خلوتیان ملکوت

به تماشای تو آشوب قیامت برخاست

پیش رفتار تو پا برنگرفت از خجلت

سرو سرکش که به ناز از قد و قامت برخاست

حافظ این خرقه بینداز مگر جان ببری

کآتش از خرقه‌ی سالوس و کرامت برخاست

لە ئەهلـــی دڵ قســە وەربگرە قەت مەڵێ کە خەتان

خـــەتا لە تۆیە کە مێـــشکی قسەت نەبێ، نە ئەوان

بە دوو جەهــانی نەبوو سەر نەزەر وە یا هـــــەوەسێ

عەجەب دەمەق بووە دڵ! ئەم نەوایە چن لە ســەران؟

لە نێــو دڵی شــــــە کەتم کـــــێ موقیمە؟ نازانم

کە سرتە نایە لە مـــن ئــەو لەوێــوە دەمبەهـــەران

دڵم لە سیــــــنە وەدەر هات، موتریب! ئاهـــــەنگێ

لە ناڵە ســەر خەوە! ئاخـــر هەر ئەو هــەوامە هەوان

هەتاوی کوڵمەکەتی گەر جەهان لەسـەر نەدەکەوت

گـــــەرم نەبـوو نـەزەری دڵ بە رێبــەنانی جەهان

نەنوستــووم لە پەژارەی خـەیـــاڵی شـەو لە ســەرا

خــوماری هەر شەوەتــم، هەر شەرابـــخانە دەوان

وەهــا شەلاڵە لە خوێنـــی دڵم، مزەوتــی گەڕەک

بشـــۆن ئەگەر بە شـــەرابم، گەلێ رەوان و رەوان

گــوڵم! لە دەیری موغـان بۆیە خۆشەویســە گڵم

هــەمیشــە چون دەگرێ دڵ بە سـۆزی سینــەکەمان

لە کامــە نــــەزم و چ‌دەزگایەکــی دەژەن موتریب

کە چوو تەمەنم و کەچی دڵ هەر ئەو هــەوایە نــەوان

دەروونـــی دوێنـەشـــەوم پڕ لە نەزمـی دەنگـت بوو

ســەرایی سینـەیی «حافــز» لە مێـژە نوقمـی سـەدان

شریتـی گیانمــە «کۆلیـــــل»! ســـازی ئـاوازت

وجـاخی رۆشنـە ئاهەنـگی گیـــانی روو لە بەیـــان

چو بشنوی سخن اهل دل مگو که خطاست

سخن‌شناس نه‌ای جان من خطا اینجاست

سرم به دنیی و عقبی فرو نمی‌آید

تبارک الله از این فتنه‌ها که در سر ماست

در اندرون من خسته‌دل ندانم کیست

که من خموشم و او در فغان و در غوغاست

دلم ز پرده برون شد کجایی ای مطرب

بنال هان که از این پرده کار ما به نواست

مرا به کار جهان هرگز التفات نبود

رخ تو در نظر من چنین خوشش آراست

نخفته‌ام ز خیالی که می‌پزد دل من

خمار صدشبه دارم شرابخانه کجاست

چنین که صومعه آلوده شد ز خون دلم

گرم به باده بشویید حق به دست شماست

از آن به دیر مغانم عزیز می‌دارند

که آتشی که نمیرد همیشه در دل ماست

چه ساز بود که در پرده می‌زد آن مطرب

که رفت عمر و هنوزم دماغ پر ز هواست

ندای عشق تو دیشب در اندرون دادند

فضای سینه‌ی حافظ هنوز پر ز صداست

خەیاڵی روومەتی تەنیا هەواڵی نێو دڵی مەن
شەمیمی پەرچەمی تێکەڵ بە ئاوەزی گڵی مەن
جەماڵی ئێوە دەلیلی نزاکەتی عەشقە
نەفامە ئەو کەسە بەرگر لە عەشق و مێملی مەن
لە چاڵی سەر چەنەتا هاتە گوێ سەدآیێ خۆش
هەزار یۆسفی میسری قەتیسی بابڵی مەن
ئەگەر بە زولفی درێژت نەگا دەسی دڵمان
خەتا لە بەختی پەرێش و لە دەس دەسی کوڵی مەن
بە دەرکەوانی حەرەمخانە خاسەکەت فەرموو
کە ئەو فلانە، ئەویندارى خاکی مەنزڵی مەن
بڵێ بەڵێ بە رواڵەت لە خزمەتم دوورن
وەلێ هەمیشە لەبەر چاوی خاتر و دڵی مەن
ئەگەر دەسی دڵی «حافز» لە دەرکی دا، وەیکەن!
لە مێژە چونکە بە ئاواتی روومەتی گوڵی مەن
وە یا لە چاڵی چەنەم گیرە گیانی«کۆلیل»ێ
نەجاتی هەر بە تەنافی درێژی سومبوڵی مەن

خیـــال روی تو در هــر طــریق همــره مـاست

نسیـــم مــوی تــو پیـــوند جـــان آگــه مـاست

به رغـــم مدعیـانی کــه منــع عشــق کنند

جمـــال چهـــره‌ی تـو حجت موجـه مـاسـت

ببیــن که سیب زنخـــدان تو چــه می‌گـویـد

هـــزار یوسـف مصـری فتـاده در چَــهِ ماست

اگــر بـه زلـف دراز تــو دســـت مـا نـرســـد

گنـــاه بخـت پریشـــان و دست کوتـه ماست

به حاجب در خلـوت‌ســـرای خــاص بگـــو

فـــلان ز گوشـه‌نشینـــان خـاک درگه ماست

به صــورت از نظــر ما اگـرچه محجوب است

همیشـــه در نظـــر خـاطـــر مــرفـــه ماست

اگــر به ســـالی حافـظ دری زنـــد بگشـــای

که ســـال‌هاست که مشتاق روی چون مه ماست

لە منـــێ مـەس مەکـە داوا نـە دیـــانەت نـە بەڵێــــن
چون قـــەدەحنۆشی هـــەوەڵڕۆژم و پەیمـــانەشکێن
زوو هەڵمگرتووە دەسنوێـــژ لە چـــاوانەیی عەشـق
تا بکەم نوێـــژ لەســەر تەرمـی جەهان، جـەم خەڵەتێن
بێـنە مەی! تاکـو بڵێـــم رازی قــەزا، رەمّزی قـــەدەر
هەم بڵێـــم مەست بە بۆی کێـم و دڵم مەیلی بە کێـن
کەمــەری کێـو نیــــیەتی تاقـــەتی بـــاری کەمـەرم
عـاشقــی مەستــم و دڵ هێـــز و وزەی لوتفتـی پێـن
نییە وەک چاوی مەست، پێـی نەگەیێ چـاوی چەپـەڵ!
خۆش‌نشینـێک لە ژێـر تـاقـــی فەلـەک غەمزەنووێـن
گیان بە قوربـــانی دەمـی بێ کە لە نێـــو باخـی دییـەم
ئەوە، بۆ عالەمـــی خونچــەی چەمــەنی ژینگە، هەوێـن
«حافز» ئەورۆکە سولەیمـــانە لە کۆی عەشقــی سەبات
واتە ئەو دەوڵـــەتی وەسڵەی چووە، هەر بــای لە جێـن
هەرکــە «کۆلیــــل»ـی ئەوینت بــووە ئایینـــی نەمــا
کێ کەمـەن‌کێشـــی شـــەوی زولفتـە ئایینـی لەوێـن

مطلب طاعت و پیمان و صلاح از من مست

که به پیمانه‌کشی شهره شدم روز اَلَست

من همان دم که وضو ساختم از چشمه‌ی عشق

چار تکبیر زدم یکسره بر هرچه که هست

می بده تا دهمت آگهی از سر قضا

که به روی که شدم عاشق و از بوی که مست

کمر کوه کم است از کمر مور اینجا

ناامید از در رحمت مشو ای باده‌پرست

بجز آن نرگس مستانه که چشمش مرساد

زیر این طارم فیروزه کسی خوش ننشست

جان فدای دهنش باد که در باغ نظر

چمن‌آرای جهان خوش‌تر از این غنچه نبست

حافظ از دولت عشق تو سلیمانی شد

یعنی از وصل تواش نیست بجز باد به دست

کەنینی سوورە گوڵە و (هەی بەنازی) بولبولی مەست
(شـــرین بەهـــارە) دەبیسم لە شێخی بادەپەرەست
غورووری تۆبـە کە وەک مەڕمەڕی رەقـی دەنوواند
ئەشـــا کە جامـــی بلوورین چلـۆنـی داوە شکەست
دە تێـــکە مـــەی! کە لە دیـــوانی بێ‌نیـــازی خـــودا
چ دەرکـــەوان و چ شـــا یا چ وەشیـــار و چ مـەست
لە ئەم غەریبەســـەرا دوو دەرەت، زەروورەتە کۆچ
کەوایـە ماڵـــی ژیانـــت چ سەربڵێـــند و چ پـەست
بەهەشت و هەشتی کەسێ بێ‌خەبات و هەوڵ نـــەدی
بەڵێ بە ئەمری بەلا بەستـــراوە عەهـــدی ئەلـەست
غەمیـــن مەنیشـــە بە بـوون و نەبـون، کە عاقیـــبەتی
بە کۆی کەمـــاڵ گەیشتـــن بـەرەو زەواڵـە مەبـەست
وەزیـری ئاســـەف و ئەسپـــی سەبـــا زمـانی مـەلات
بە کەڵکـی خاجە نەهاتن کە بەختـــی دابو لە دەست
مەنـــازە بـاڵ و پەڕت! چەشنـی تیـــری سـەر بە هـەوا
دەنـا دەمت دەچـەقێ عاقیبـەت لە خاکـــی کەنەست
لە دەستـــی نایە قەڵەم ئەو سپاســـە قـــەت «حافـــز»!
کە دەفتـــەری غەزەڵت چۆن لەنێوە دەست بە دەست
کە بولبـــولی خڵـــەتان بۆ سەبـــا گوڵاڵـــە، ئـەدی
«عومەر» لەگەڵ گوڵی حاشا قەرار و قەوڵی نەبەست

شکفتــه شد گــل حمــرا و گشــت بلبل مست

صــلای ســرخوشی ای صـوفیـان بــادهپرسـت

اساس توبه که در محکمـی چـو سنگ نمـــود

ببیـن که جــام زجاجــی چه طــرفهاش بشکست

بیـــــار بـــاده کـــه در بـــارگــــاه استغنــــا

چه پاسبــان و چه سلطان چه هوشیار و چه مست

از این رباط دودر چون ضرورت است رحیــــل

رواق و طاق معیشت چه سـربلنـــد و چـه پســت

مقـــام عیش میســـر نمیشـــود بیرنـــج

بلــی به حــکـــم بــلا بستـــهاند عهـــد الست

به هست و نیست مرنجان ضمیر و خوش میباش

که نیستیست سـرانجــام هـر کمــــال که هست

شکــــوه آصفــی و اسب بــاد و منطق طیـــر

به بـاد رفـــت و از او خـواجـه هیچ طرف نبست

بـه بـــال و پـر مـــرو از ره که تیـر پـرتـــابی

هــوا گـیـرفت زمــانی ولی به خـــاک نشـــست

زبـان کلـک تو حـــافظ چه شکــر آن گــوید

کـه گفتــه سخنت مـیبـرنـــد دسـت به دسـت

به بزەی لێو قژی پەخشان عەرەقی روو سەری مەس

به یەخەی باز و بە گۆرانی و جامێک لە دەس

به کریشمەی فەن و فێڵ و بە شەڕ و شۆڕی دو چاو

نیوەشەو هاتە سەرینم مەس و زانا بە مەبەس

سەری هێنایە بناگوێم و بە دەنگێکی بەسۆز

وتی ئەی عاشقی مێژینە شەوی خەو بەسە بەس!

عاشقێ جامە شەرابێکی وەها شەوگری بێت

بە ئەوین کافرە، رسوا کە نەبێ و بادەپەرەس

خەبەرێکی نییە زاهید لە خەڵاتی ئەزەلی

تانە لەو خڵتەبنۆشانە ئەدا وا بە هەوەس

هەرچی ئەو رشتییە پەیمانە، بە دڵ نۆشیمان

ئاوی کەوسەر بووە یا خۆ لە شەرابی مەس و خەس

بە بزەی لەعلی مەی و زولفی گرێچینی نیگار

تۆبە بشکێنی وەکوو «حافز»ی بێچارە فرەس

کەس دڵێکی نییە لەم زێدە کە لای ئێوە نەبێ

دڵی لا تۆیە «عومەر» تۆ بی و خوا نەیدەیە کەس!

زلف آشفته و خوی کرده و خندان لب و مست
پیرهن چاک و غزل‌خوان و صراحی در دست

نرگسش عربده جوی و لبش افسوس کنان
نیم‌شب دوش به بالین من آمد بنشست

سر فرا گوش من آورد به آواز حزین
گفت ای عاشق دیرینه‌ی من خوابت هست؟

عاشقی را که چنین باده‌ی شبگیر دهند
کافر عشق بود گر نشود باده پرست

برو ای زاهد و بر دردکشان خرده مگیر
که ندادند جز این تحفه به ما روز الست

آن چه او ریخت به پیمانه ما نوشیدیم
اگر از خمر بهشت است وگر باده‌ی مست

خنده‌ی جام می و زلف گره گیر نگار
ای بسا توبه که چون توبه‌ی حافظ بشکست

بۆ دەیــری موغـــان هاتــۆ ساقـــی بە شــەرابێ خــەس

ئەو مەس بە دەس و جامـی، من مەس بە دو چـاوی مەس

دەرکــەوتــووە مـانـگــی نۆ وەك نـالّــی پەلـی ئەسپی

لا بــەژنــی بلّیــندی ئـەو هــەر سـەولّ و سنــەوبەر پـەس

حەققـم نیــیە بێــژم هـەن هـۆشێ لە ســـەرم، خۆ نیــن

یــا خـۆ نیــیە بێـــژم نیــن بـۆ ئـەو نــەزەرم، خـۆ هـەس

هـــاواری هــەواداران هەستـــا کـە ئـەویـــن دانیشت

مـۆمـی دلّەکــەم ســووتا هەستــا کە گـولّی ئەتلّـــەس

خۆشبــۆیە ئەگـەر عەمبـــەر ئالاّ لـە قـــژی دلّبـــەر

وەك وسمــە کەمــان‌کێشی فێــر بوو لە بـرۆی پەیـوەس

بێــــرۆ کە هـەتـا بێتـــۆ «حافـز» تـەمـــەنی، هــەرچــەن

تیــرێ لە کــەمـــان دەرچـــوو نایێــتەوە بۆ هەرکـــەس

ئەی جەرگــی هەموو عــالەم لەت‌لەت بە بـرۆی تیــژت

«کۆلیــــل» لەبەر چـــاوی بـازی بەزەییـــتا چــەس؟!

در دیـر مغـــان آمــد یـــارم قدحـــی در دست

مســت از مـی و میـخواران از نرگس مستش مست

در نـعـــل ســـمـنــــد او شکـــل مــه نـــو پیـــدا

وز قـــد بلنـــد او بـــالـــــای صنـــوبـر پســـت

آخر به چه گویم هست از خود خبرم چون نیست

وز بهر چه گویم نیست با وی نظـرم چـون هسـت

شمـع دل دمســـازم بنشـست چـو او برخـاست

و افغــان ز نظـــربازان بـرخـاست چو او بنشست

گـــر غالیـه خـوش‌بو شــد در گیسـوی او پیچید

ور وسمـه کمانکـش گشت در ابـروی او پیـوست

بـــازآی کـه بـــازآیـد عمـــر شـده‌ی حـافـظ

هر چنـــد کـه نایــد بـاز تیـری که بشد از شست

قەسـەم بە گیانی جەنابت! بە عەهـد و حورمەتی کۆن

کە هاوەڵی سەحـەرم هەر دوعـا بە دەوڵەتی تـۆن

سرشکی من کە لە تۆفـانی نووحی بـردەوە مـەرج

لە سینــە نەیبـــووە یـارا ئەوینی ئێـوە، وەشـۆن

دڵـم بسێنـــە ئەگەرچـــی شکـاوە، بەمجـۆرەش

دەژی هەزار و گەڵێ دڵ، کە ساغ و هەمدەمی خۆن

زمـــاندرێـــژیـــی مێـــروو بە ئاسـەفی مـە، ڕەوان

کە چۆنە خاتــەمی دڵبـەر کراوە بێ‌سـەر و شۆن

لە لوتفی بێ‌حـەدی دڵبـەر نەکەی تەمـاح ئەی دڵ!

کە مـافی تۆ نییە، عاشـق بە لافی یـــار دەڕۆن

بە سوبحی دووهەم و راسـی، دەمت هەتـاوی لە دون

وەها کە سوبحی بەرین، ڕووڕەشـی هەواڵـی درۆن

بە عەشقـــی ئێـــوە لە دەشت و دەرم کەچـی هێمـا

شلـت نەکـردووە بەنــدی جەفا لـە دڵ، کە بە تـۆن

مەڕەنجــە «حافز»! ئەوەی دڵ دەبـا وەفـا نییە لای

لە باخـی مەگرە ئەگـەر تیا نەبوو گوڵێکی بە بـۆن

لە دۆســـی بیسـتووە «کۆلیــل» با بە تۆشـی بڵێـم

زەواڵـــی دەوڵــەتە کـاتێ غـەمی هـەژار نەخـۆن

به جـان خواجه و حـق قدیم و عهـد درست

که مونـس دم صبحـم دعـای دولـت توست

سرشک من که ز طـوفــان نوح دسـت برد

ز لوح سینـه‌ی نیـارست نقش مهـر تو شست

بکـــن معاملـه‌ای ویـن دل شـکستـــه بخـــر

که با شکستـگی ارزد به صـــد هــزار درست

زبان مـور به آصـف دراز گـشت و رواســت

که خـواجه خـاتم جم یاوه کرد و بـازنجست

دلا طمـع مبـــر از لطـف بی‌نهـایت دوسـت

چو لاف عشق زدی سـر بباز چابک و چست

به صـدق کوش که خورشیـد زایـد از نفست

کـه از دروغ سیـــه‌روی گشت صبـح نخست

شدم ز دست تو شیدای کوه و دشت و هنـوز

نمی‌کنـــی به ترحـــم نطـاق سلسلـه سست

مرنـج حافـظ و از دلبـران حفـاظ مجـوی

گنـــاه بـاغ چـه باشـد چو این گیـاه نرست

مەستـــم بە خـەیاڵـت چ نیـــازێ بە شـەراوە
ئەی خوم سەری خۆ هەڵگرە خومخانە روخاوە
سـەد جـامی بەهەشتـــم بدەنێ تاڵــە بە بـێ تـۆ
سـاقیـشم ئەگـەر عـازەوە هەر عـەینی عەزاوە
هــاوار کە چوو دڵبەر و بۆ وێنــەگری هۆش
کێشـانی خەت و خـاڵی، حوبابی سـەری ئاوە
ئەی دیـدە لە خەو هەستــە! بە سێڵاوی دەمـادەم
هـــا! وەختــە بخنکی، خەوی ئەم شوێنـە خراوە
دڵبـەر بە عەیان دێت و لە تۆ چێـــرە دەپۆشـێ
چـون زێڕی ئەوینـی دڵی تۆی، قەڵبە بە لاوە
لەو رۆژەوە گوڵ ئارەقی سەر کوڵمی ئەتۆی دی
بـەو ئـاگـرە ســـووتـاوە کە وا نوقمـی گوڵاوە
تا وەرزی گوڵ و پاکـیـە دوورۆ نـەکـەوینـــۆ
لـەم کـانی و سـەر ئـاوە، کە دونیاکە سـەراوە
«حافز»! چییە بەم عاشقـی و بەزمە کە کەوتووی
ئەم گەنجـە لەبۆ گەنجـــە، نە پیـرێکی چەماوە
من ماڵـــی دڵـم پڕیە لە ناڵــەی نەی و شمشــاڵ
تۆ بەس کە نەسێحەت! کە سـەرم قوفڵی دراوە
سەرمەس کە لە دەر هات دڵی ئێمە وەدەر هات
بەم حاڵەوە «کۆلیـل»ـی بەجێ‌هێشت و گەڕاوە

ما را ز خیال تو چه پروای شراب است

خم گو سر خود گیر که خمخانه خراب است

گر خمر بهشت است بریزید که بی‌دوست

هر شربت عذبم که دهی عین عذاب است

افسوس که شد دلبر و در دیده‌ی گریان

تحریر خیال خط او نقش بر آب است

بیدار شو ای دیده که ایمن نتوان بود

زین سیل دمادم که در این منزل خواب است

معشوق عیان می‌گذرد بر تو ولیکن

اغیار همی‌بیند از آن بسته نقاب است

گل بر رخ رنگین تو تا لطف عرق دید

در آتش شوق از غم دل غرق گلاب است

سبز است در و دشت بیا تا نگذاریم

دست از سر آبی که جهان جمله سراب است

در کنج دماغم مطلب جای نصیحت

کاین گوشه پر از زمزمه‌ی چنگ و رباب است

حافظ چه شد ار عاشق و رند است و نظرباز

بس طور عجب لازم ایام شباب است

زۆرن ئەسیری زولفی بە داوی چلێ لە مووی
بەستوویە ڕێ لە چارە، لە دوو لا، لە پشت و ڕووی
تا گیان بە بۆی نەسیمی بدەن عاشقان، گرێی
کردۆ لە زولفی، ژەندی لە دڵ دەرکی هاتوچووی
شەیدام ئەمێستە بۆیە گوڵم عەینی هەیڤی نۆ
ئەبرۆی نوواند و جیلوەگەری کرد و بەستی رووی
حەوڕەنگ و جۆری رشتووە مەیگێڕ، مەی لە جام
عەینی بەهارە یانی ئەوەی وا لە نێو کەدووی
مینای مەی خودایە! بە جورمی چ غەمزەیێ
ناڵەی شەراب گیرە لە لوولەی کپی گەرووی
موتریب چلۆن نەوایەکی لێدا کە وا سەما
شێوا لە ئەهلی خەڵوە نەما بەزم و های‌وهووی
«حافز»! کەسێ کە وەسڵی تەمەننایە بێ‌ئەوین
لەش‌پیسی کۆی سەفایە لە ئیحرامی ئارەزووی
دەسنوێژی عەشقی هەرکە نەگرتون بە خوێنی‌سوور
وەک لاوی کوردەواری، لە جۆی جەرگی پارەبووی

زلفت هزار دل به یکی تار مو ببست

راه هزار چاره گر از چار سو ببست

تا عاشقان به بوی نسیمش دهند جان

بگشود نافه‌ای و در آرزو ببست

شیدا از آن شدم که نگارم چو ماه نو

ابرو نمود و جلوه‌گری کرد و رو ببست

ساقی به چند رنگ می اندر پیاله ریخت

این نقش‌ها نگر که چه خوش در کدو ببست

یا رب چه غمزه کرد صراحی که خون خم

با نعره‌های قلقلش اندر گلو ببست

مطرب چه پرده ساخت که در پرده‌ی سماع

بر اهل وجد و حال در های‌وهو ببست

حافظ هر آن که عشق نورزید و وصل خواست

احرام طوف کعبه‌ی دل بی وضو ببست

ئەو شەوەی پێوەندە ئەهلی دڵ دەڵێن هەر ئەمشەوە
خوایە کام ئەستێرە ئەوشۆ خۆش بڵێسە و پڕتەوە؟
تا نەگا نامەحرەمێ دەستی بە زولفی، هەر دڵێ
زیکری یاڕەب یاڕەبە و سەرشۆڕی تاڵی مووی ئەوە
دڵ هیلاکی چاوی چەنەی ئێوەن عەزیزم! هەر وەکوو
سەد هەزاران گەردنی گیانت لە تەوقی غەوغەوە
مانگی چەرخ ئاوێنەداری شاسواری ئێمەیە
تاجی شیرینی هەتاوم خاکی بەرپێی خوسرەوە
ئارەقی هەنیەی تەماشا کەن! کە خۆری گەرمەتاو
چۆن هەموو رۆژێ لە عەشقی ئاوی کولمی بێخەوە
تەرکی لێوی یار و جامی مەی بە من قەت ناکرێ
زاهیدا! بمبوورە من پیری موغانم رێڕەوە
بۆ سولەیمان زین سەبا هەردەم دەکەن، ئێژم بە خۆم
نەچیە ئەم مەیدانە تۆ مێرووسوواری داکەوە!
کێ لە ژێر چاوی هەزاران تیری بۆ دڵ خستە رێ
هەر بزەی ژێر لێوی ئەو دەرمانە، وەک دەردم بەوە
ئاوی ژینی لێدەچۆڕێ «حافز»! نووکی قەڵەم
چاوی دژ دەربێ! خەتی تاریکی وەک زولفی شەوە
تێکەڵن پەخشانی زولف و شیعری «کۆلیل»ـت، دەڵێی
لەنجەیی کۆتر، رەمۆکی مامز و خاڵی کەوە

آن شب قدری که گویند اهل خلوت امشب است
یا رب این تاثیر دولت در کدامین کوکب است
تا به گیسوی تو دست ناسزایان کم رسد
هر دلی از حلقه‌ای در ذکر یارب یارب است
کشته‌ی چاه زنخدان توام کز هر طرف
صد هزارش گردن جان زیر طوق غبغب است
شهسوار من که مه آیینه‌دار روی اوست
تاج خورشید بلندش خاک نعل مرکب است
عکس خوی بر عارضش بین کآفتاب گرم‌رو
در هوای آن عرق تا هست هر روزش تب است
من نخواهم کرد ترک لعل یار و جام می
زاهدان معذور داریدم که اینم مذهب است
اندر آن ساعت که بر پشت صبا بندند زین
با سلیمان چون برانم من که مورم مرکب است
آن که ناوک بر دل من زیر چشمی می‌زند
قوت جان حافظش در خنده‌ی زیر لب است
آب حیوانش ز منقار بلاغت می‌چکد
زاغ کلک من به‌نام ایزد چه عالی‌مشرب است

خودا هەر ئەو دەمە نەخشی برۆتی دا لە قەڵەم
کریشمەکانتی فەرموو بە شەوکەرانی ستەم

کراسی نێرگزی مەستی، فەلەک لە بەر تۆیە و
من و چناری چەمەن، خاکساری سەروی ئیرەم

شنەی سەحەر کە بە عەشقت سەرێکیدا لە چەمەن
گرێ بڕا لە دەمی غونچە وەک لە دڵ گرێ غەم

زەمانە کردمی رازی کە شێتی زولفت بم
وەلێ چ سوود وەلی! رێگەتی نەدا شەوی شەم

دڵی هەزار گرێچن نەکەی! وەکوو زولفت
لە سینەما، کە بەڵێنی گرێ گوشاتە، رەقەم

نەسیمی سروە، وتم سەر لە نۆ ژیانی منە
ئەشا چ سەیرە ئومێدی دڵی هەژار و هەڵەم

بە پێکەنین وتی «حافز»! کە پاتی نەبەستووە کەس
لە دەستی تۆ کە وتم، تەرکی ئەم دیارە دەکەم

حەکایەتی منی «کۆلیل»و جورمی چەرخی دییەت
لە کوفری زولفی عەرەب نایە چەشنی لێوی عەجەم

خدا چو صورت ابروی دلگشای تو بست

گشاد کار من اندر کرشمه‌های تو بست

مرا و سرو چمن را به خاک راه نشاند

زمانه تا قصب نرگس قبای تو بست

ز کار ما و دل غنچه صد گره بگشود

نسیم گل چو دل اندر پی هوای تو بست

مرا به بند تو دوران چرخ راضی کرد

ولی چه‌سود که سررشته در رضای تو بست

چو نافه بر دل مسکین من گره مفکن

که عهد با سر زلف گره‌گشای تو بست

تو خود وصال دگر بودی ای نسیم وصال

خطا نگر که دل امید در وفای تو بست

ز دست جور تو گفتم ز شهر خواهم رفت

به خنده گفت که حافظ برو که پای تو بست

خەڵوەتنشین ئەرێ بە تەماشا نیازی چین
مەجنون لە کۆشی لەیلی بە سارا نیازی چین
تۆ ئەو نیازە هەر بە خودا بووتە! چی دەبێ
بێت و دەمێ بپرسی لە دڵما نیازی چین
تۆ بیو خوداکەت ئەی مەلەکەی جوانی ئاگرم
تێچوو، ژەمێ بپرسە نەدارا نیازی چین
خاوەن نیازە سینە وەلێ لاڵە زارمان
لای ئەو کەسەی کەریمە بەداوا نیازی چین
خوێنم حەڵاڵی دەستەکەتن، گەر نیازی پێن
گیانێ کەماڵی خۆتە بە یەغما نیازی چین
جامی جەهاننوێنە دڵی رۆشنی ئەوین
هەڵکردنی شەمۆڵە بە رۆژا نیازی چین
دی باری مننەتی مەلەوانم نەما لە کۆڵ
گەوهەر کە دەستی داوە بە زەریا نیازی چین
ئەی دژمنی سەر و گەلەکەم گوم بە زوو لە لام!
دۆسان لە دەور و پشتن بە ئەعدا نیازی چین
گیانبەخشە لەعلی ئێوە، دەزانێ بەراتی دڵ
هەر ماچی لێوی ئاڵە، تەقازا نیازی چین
«حافز» وتەی تەواوە، هونەر خۆری دەردەخا
دژمن کە دژ بە خۆیە بە داوا نیازی چین
شیعر و هونەر لە دەوری«عومەر»حەددی وا لە سەر
ئێژن بە دەمهەراش و بە کوێغا نیازی چین

خلوت گزیده را به تماشا چه حاجت‌است

چون کوی دوست هست به صحرا چه حاجت‌است

جانا به حاجتی که تو را هست با خدا

کآخر دمی بپرس که ما را چه حاجت‌است

ای پادشاه حسن خدا را بسوختیم

آخر سال کن که گدا را چه حاجت‌است

ارباب حاجتیم و زبان سال نیست

در حضرت کریم تمنا چه حاجت‌است

محتاج قصه نیست گرت قصد خون ماست

چون رخت از آن توست به یغما چه حاجت‌است

جام جهان نماست ضمیر منیر دوست

اظهار احتیاج خود آن‌جا چه حاجت‌است

آن شد که بار منت ملاح بردمی

گوهر چو دست داد به دریا چه حاجت‌است

ای مدعی برو که مرا با تو کار نیست

احباب حاضرند به اعدا چه حاجت‌است

ای عاشق گدا چو لب روح بخش یار

می‌داندت وظیفه تقاضا چه حاجت‌است

حافظ تو ختم کن که هنر خود عیان شود

با مدعی نزاع و محاکا چه حاجت‌است

سەرای مەردمی چاوم کە باڵەخانەی تۆن
کەرەم کە دابەزە تێدا کە یانە یانەی تۆن
لە عارفان بە دنەی خاڵ وخەت رفانت دڵ
گەلێ مەلی دڵە دیلە و لە داوی دانەی تۆن
دڵت بە بووکی گوڵ ئەی بولبولی سەحەر شا بێ
کەژ و چەمەن شەڵەقاوی حەزی تەرانەی تۆن
غەمی دەروونی مە بسپێرە لێوی لوقمانت
کە لەعل و گەوهەری شایی لەنێو خەزانەی تۆن
بە لەش ئەرێ لە سنووری حوزوورتان دوورم
وەلێ گەلاڵەیی گیان خاکی ئاستانەی تۆن
بە گەنجی دڵمی نەبوو رێگە دڵبەرێ هەرگیز
کە ئەو خەزێنەیە هەر شەقڵی جاویدانەی تۆن
لە خێڵی سیحرە مەگەر شاسوواری چالاکم
کە ئەسپی چەرخی فەلەک رەخشی رۆستەمانەی تۆن
نە هەر ئەمن، فەلەکی فێڵەواز هەڵدەخزێ
بە ئەو بەهانە و مەکرەی لە نێو هەوانەی تۆن
نەوای مەجلیس ئەمێستا فەلەک دەخاتە سەما
کە شیعری«حافز»ە گوڵبانگی ئەم شەوانەی تۆن
زەمانی ئێوە لە «کۆلیل»ی هەر نەبوو باسێ
هەواڵی ئێمە وەلێ سەرخەتی زەمانەی تۆن

رواق منظر چشم من آشیانه‌ی توست

کرم نما و فرودآ که خانه خانه‌ی توست

به‌لطف خال و خط از عارفان ربودی دل

لطیفه‌های عجب زیر دام و دانه‌ی توست

دلت به وصل گل ای بلبل صبا خوش باد

که در چمن همه گلبانگ عاشقانه‌ی توست

علاج ضعف دل ما به لب حوالت کن

که این مفرح یاقوت در خزانه‌ی توست

به تن مقصرم از دولت ملازمتت

ولی خلاصه‌ی جان خاک آستانه‌ی توست

من آن نیم که دهم نقد دل به هر شوخی

در خزانه به مهر تو و نشانه‌ی توست

تو خود چه لعبتی ای شهسوار شیرین‌کار

که توسنی چو فلک رام تازیانه‌ی توست

چه جای من که بلغزد سپهر شعبده‌باز

از این حیل که در انبانه‌ی بهانه‌ی توست

سرود مجلست اکنون فلک به رقص آرد

که شعر حافظ شیرین‌سخن ترانه‌ی توست

به فیکری خۆوه به، واعیز! بەسی که وەعزی درۆ

منـــم دڵـــم بووه رســوا! ئەتۆ له شینیی و رۆ؟

له سەردەمــی که خودا گوم له چاوی دامەرزان

نهێـن گرێیــه که، دەستی عەقــڵ دەبات له گـۆ

به ئارەزوم نه گەیێنێ که لێـوی وەك شمشــاڵ

نەسێحەتی ئەم و ئەو هــەر هــەوایه دێت و دەڕۆ

هەژاری حەزرەتی تۆ بێ نیازی هەشت بەهەشت

له هەر دو عالــەمه ئــازا ئەسیــری عەشقی ئەتۆ

خــراوی کردم ئه گەرچی ئەوینــی سەر به هەوا

هەر ئەو خراپیــیه بوو، بۆ هەمیشــه مانمـــه هۆ

مەناڵــه سینه له بێــداد و زڵمــی یـــار، که ئەو

نەسیبتی ئەمـــه فەرموو له کــۆنه یاکو له نۆ

(هەجیمەجی) مه که «حافز»!که فوو له موو داوه

ئەمن حه کایەت و فێــڵی فــرەم ژنەفتـــه له تۆ

گەلێکی دی مەلی عاشق وتی وەکوو «کۆلیـل»

گەدای ئەوینـم و دەربـاز، دیـم که بوو بـه هەڵۆ
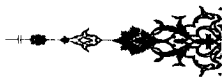
برو به کار خود ای واعظ این چه فریادست
مرا فتاد دل از ره تو را چه افتادست

میان او که خدا آفریده است از هیچ
دقیقه‌ای‌ست که هیچ آفریده نگشادست

به کام تا نرساند مرا لبش چون نای
نصیحت همه عالم به گوش من بادست

گدای کوی تو از هشت خلد مستغنی‌ست
اسیر عشق تو از هر دو عالم آزادست

اگرچه مستی عشقم خراب کرد ولی
اساس هستی من زان خراب آبادست

دلا منال ز بیداد و جور یار، که یار
تو را نصیب همین کرد و این از آن دادست

برو فسانه مخوان و فسون مدم حافظ
کز این فسانه و افسون مرا بسی یادست

تاکو شـــانەی سەری زولفت دەمی سروەی سەحەرە
دڵی شێـــواوی ئەمــن دەوڵەتــی دەرد و کەســەرە
چاوی جادووگەری تۆ دەسخەتی سیحرێکی رەشـە
وەی لە ئەم دەست و خەتەی چەندە خومار و خەتەرە
چییە ئەو نوختـە رەشـــەی وا لە خەمـی زۆڵفـەکەتا
وەکـو نوختــەی حەرەمـی جیمــە لە ماڵـی چەمەرە
زولفی قەتـرانی و پەخشانی لەسـەر کولـمی دەلێــی
چەتـــری تاووسـە لە نێــو باخـــی بەهەشتی هونەرە
دڵەکـەم، مۆنیسی گیـــانم! بە ئەوینــی گوڵی رووت
خاکی بەر پێـی شنـــەباییکە کە کۆی تۆی گوزەرە
هەر ئەوەن قورسە مەقـــامم کە لەگەڵ ئێــــوە دەبـــم
رۆحـی خـــاوەن پەڕ و باڵـــم لە فـــڕین بێخـەبەرە
سێبەری سەروی تەڕت وەک دەمـی عیسا لە ســـەرم
سێـــبەری گیـــانە لە بەر ئێسکی پتووکـــاوی سەرە
دوێنە حاجی حەرەم و مەحرەمی کابە و حەجی بووم
چوومە مەیخـــانە ئەمێستـــا کە حەجـی تۆم لە بەرە
«حافز»ی بێ سەرو شوێن قەوڵـی بە غەم داوە قەدیـــم
ئیتتیحادی دڵ و غـــــەم قەوڵــی قەدیمـــی لە سەرە
ئێمە «کۆلیـل»ـی غەمین و لەگەڵ ئێمەش غەمە شـــاد
عەهـد و پەیمانی من و غەم وەکـو عەدڵ و «عومەر»ە

تا سـر زلف تو در دست نسیـم افتـادست

دل سـودازده از غصـه دونیـم افتـادست

چشـم جادوی تو خود عیـن سواد سحرست

لیکن این هست که این نسخه سقیم افتادست

در خـم زلف تو آن خال سیـه دانی چیست

نقطـه‌ی دوده که در حلقـه‌ی جیم افتادست

زلف مشکیـن تو در گلشـن فـردوس عـذار

چیست طـاووس که در بـاغ نعیـم افتادست

دل من در هـوس روی تو ای مـونس جـان

خاک راهی‌ست که در دست نسیم افتادست

همچو گرد این تن خاکـی نتوانـد برخـاست

از سر کوی تو زان رو که عظیـم افتادست

سـایه‌ی قـد تو بر قـالبـم ای عیسی دم

عکس روحی‌ست که بر عظم رمیم افتادست

آن‌که جز کعبـه مقامش نبُـد از یـاد لبت

بر درِ میکده دیـدم که مقیـم افتـادست

حافـظ گمشـده را با غمت ای یـار عـزیز

اتحادی‌ست که در عهـد قدیـم افتادست

شـەراب تێـکەوە سـاقی تەمـەن بەرەو بـادە
ئەسـاسی کۆشکـی ئەمـەل بوومەلـەرزە بونیـادە
غولامی سەروی رەوانم کە سـەوز و سـەربەرزە
کەنیـزی رەنـگ نـەبـوو وا هەمیشـە ئـازادە
بلێیم لە مەیکەدە دوێشەو سەری خراپ و مەست
لە غەیبـی موژدە چ بۆ هـات؟ وا ئەوەن شـادە
ئەیا هەلـۆ سپی، ئەی بەرزەفـڕ، لە سیـدرە نشین!
شیـاوی تۆ نییە لانەت نشێـوی بێـدادە
لە ژووری عەرشەوە بانگت دەکەن ئەرێ گیانت
لە ئەم فـریوگەیە گوێ بیستی کـامە فەریادە
لە ئێمـە بژنەوە پەنـدێک و بیکـە سەرمەشقت
کـە ئـەم کەلامـە لە شێـخی تەرێقـەتم یادە
ببیسـە لێـم غەمـی دنیـا مەخۆ! وتی پیـرێ
کە عەشقـی لێـوی ئەوم رێنووێن و ئوستـادە
بە قسمـەتی ببـە رازی جەمـی کە چیـنی برۆ
مەگـەر کە شـەشدەری نەردی زەمـانە ئازادە؟!
بەلێـن و قەولێ بە دونیـا نەبوو مەگەر حاشـا
کە ئەم قـورڕۆلە وەویلـەی هـەزار دامـادە
لە پێکـەنینی گولا چون وەفـا نیشـانی نەبوو
بنالـە بولبـولی شەیـدا کە وەختی هەی دادە
بە نەزمی «حافـز» ئەسـووتێ نەزان و نـازانێ
پەسـەنـدی خاتـر و قەنـدی غـەزەلێ خودادادە
هەتا لە گۆیە دەمـی فیتـنە ئێمـە «کۆلیـل»ـین
هەمیشـە شیـوەنی شیـرین و مـەرگی فەرهـادە

بیـــا که قصـــر امل سخــت سست بنیـــادست

بیــــار بـــاده کــه بنیـــاد عمـــــــر بربـــادست

غـــلام همت آنـــم که زیر چـــرخ کبـــود

ز هــــرچه رنــگ تعلـــق پذیـــــرد آزادست

چه گویمت که به میخانه دوش مست و خراب

ســــروش عالم غیبـــــم چه مژده‌هـــا دادست

که ای بلنـــدنظـــر شاهبـــــاز ســـــدره‌نشیـــن

نشیمــــــن تو نه ایــن کنــــج محنت‌آبـــادست

تو را ز کنگـــــره‌ی عرش می‌زننــــــد صفیـــر

ندانمــت کــه در ایـن دامگـــه چه افتـــــادست

نصیحتی کنمـت یـــاد گیــــر و در عمــــل آر

کــه ایــن حدیـث ز پیــر طریقتــــم یـادست

غـــم جهـــان مخور و پنـــد من مبــــر از یـــاد

کــه این لطیفــه‌ی عشقـــم ز رهـــروی یادست

رضـــا به داده بـــده وز جبیــــن گره بگشـــای

کـه بـر مــن و تــو در اختیـــار نگشــــادست

مجــو درستــــی عهـــد از جهـــان سست نهـــاد

که ایـن عجــوزه عـــروس هـــزار دامـــادست

نشـــان عهـــد و وفـــا نیست در تبسم گـــل

بنـــال بلبـــل بیـــدل کــه جـــای فریـــادست

حسـد چه می‌بـــری ای سست نظـــم بر حافـظ

قبـــول خاطـــر و لطـــف سخـــن خدادادست

بێ رۆژی دەمت ژووری دڵـــم نووری نەمــاوە
غەیری شـــەوی شیـوەن تەمەنم سووری نەماوە
لەو رۆژەوە رۆیشتـووی چاو شینــی ئەوەن کرد
پەرژین بـێ لە تۆ! غەیری شەتی سووری نەماوە
خاڵی لە خەت‌وخاڵی روخت چـاو بووە، بۆیێ
هـاوارییـــە ئەم ماڵە پەڵـەی نـووری نەمـــاوە
وەسڵت لە سەرم دووری دەختـۆ ئەجەل ئەمما
فەسڵت ئەمەلــی مەرگمــە رێی دووری نەماوە
نێـــزیکە رەقیبـــم کە خەبـەر بـــا بە ئەم و ئەو
ئۆخـەی کە ئەویــن عاشقـی رەنجووری نەماوە
دەرمـانی غـەمی تۆ کـە ببـێ سەبـــرە، بەڵامـێ
بێچـــارە دڵ ئەم کارە لە مەقـــدووری نەماوە
ئەو رشتـە لە هیجــرت کە دییەم هۆنییەتۆ بۆت
سەدحەیف جیگەر گەوهەری بەرمووری نەماوە
شین ژەندی دەمی «حافز»و دەردی بە کەنیـن دا
غەمبـارن و هۆکـاری بزەو شـــووری نەمــاوە
ئەو پەرچەمی پڕچینیە پەرژین لە «عومــەر» بوو
بۆچـــی گەلی چیـن رەغبەتـی فەغفوری نەماوە

بی مهـــر رخت روز مـــرا نـور نمـــاندست

وز عمر مرا جز شب دیجـور نمـانـدست

هنگـام وداع تو ز بـس گریـه که کـــردم

دور از رخ تو چشـم مـرا نور نمانـــدست

می‌رفت خیـال تو ز چشـم من و می گفت

هیهـات از این گوشه که معمـور نماندست

وصـل تو اجـل را ز سـرم دور همـی‌داشت

از دولـت هجـر تو کنـون دور نماندست

نزدیـک شـد آن دم که رقیـب تو بگـوید

دور از رخت این خسته‌ی رنجور نماندست

صبـر است مرا چـاره‌ی هجـران تو لیـکن

چـون صبر توان کرد که مقـدور نماندست

در هجـر تو گر چشـم مـرا آب روان است

گو خـون جگـر ریز که معـذور نماندست

حافـظ ز غـم از گـریه نپـرداخت به خنـده

ماتـم‌زده را داعیـه‌ی سـور نمـــاندست

باخـــی دڵـم چ کـاری بە سـەوڵ و سنـەوبەرە
شمشـاڵی سـەر لە هەر دو، یەقیـن بەژنی دڵبـەرە
ئەی لاوی شۆخ بێــژە لەســەر کامـە دینـی وا
وەک شیـری داکـی خۆتـە ڕەوا خوێنـی یەکسەرە
ساقـی دە تێکە بادە! کە خـۆی داوە غــەم لە دەق
شـابـاشـی ئـەو نیگـارە شـەرابـی موعـەتتـەرە
چۆن سـەر لە ئاستـانی مورادی موغـان نـەدەم
بەختـم کـە لـەو سـەرایە، موریـدم کە بـەو دەرە
باسـی ئەویـن یەکێـکە سـەرم گێـژە هەر لەمە
هەرکـەس کە لێـی دوواوە، تـەڕە و تـازە نۆبـەرە
دوێ قەوڵی وەسڵـی دا بە سەرێ مەست و پڕ لە مەی
ئەمـرۆ هەتـا بڵـێ چییو چی کـەی لە بن سـەرە
شیـراز و ئـاوی روکـن و نەسیمـی سـەحـەردەمـی
خاڵـی لە عەیب و خاڵـی چەنەی هەرچـی کیشوەرە
ئـاوی خـدر لە چـاڵە ڕەشێکـایە کـەس نەدیـو
کـانیـاوی بـەرز و روونـی مـە، (الله اکبـر)ە
دەروێشـی و قەناعـەتە سوڵتـانی ئێمـە، ئـەی
پاشـای نـەزان! بزانــە کـە ڕۆژی موقـەددەرە
«حافـز» لە کـامە باخــە قەڵـەمخەتتـی وا بەری
شیـرین وەکـوو نەبـات و خەڵاتـی جەمـاوەرە
لــەو رۆژەوۆ قـەڵـەم بـە بـرۆی ئێـوە دادرا
«کۆلیـل»ـی کـۆی برۆتـە شـرین بـار و پڕ بەرە

بـــاغ مــرا چه حاجت ســرو و صنوبــر است
شمـــشاد خـــانه‌پرور مـــا از کـه کمتـــر است

ای نازنیـــن پســر تـو چـه مذهب گــرفتــه‌ای
کت خون مـا حــــلال‌تـر از شیـــر مـادر است

چــون نقش غـــم ز دور ببینـــی شراب خواه
تشخیـــص کرده‌ایـــم و مــداوا مقـــرر است

از آستـــان پیـــر مغـــان ســر چـــرا کشیـــم
دولـت در آن ســرا و گشایش در آن در است

یک قصـه بیش نیست غـــم عشق وین عجب
کـز هـــر زبـان کـه مـی‌شنـــوم نامکـرر است

دی وعـده داد وصلـم و در سر شـــراب داشت
امـروز تا چـه گویـد و بازش چـه در ســر است

شیـــراز و آب رکنی و این بـاد خـوش نسیـــم
عیبـش مکـن که خــال رخ هفت کشـور است

فرق است از آب خضر که ظلمات جای اوست
تـــا آب مـــا کـــه منبعـــش الله اکبـــر است

مـــا آبـــروی فقـــر و قنـــاعـت نمی‌بریـــم
بـا پـادشـــه بگـــوی کـــه روزی مقـــدر است

حافـــظ چه طرفه شـــاخ نبـــاتی‌ست کلک تو
کش میـــوه دلپـــذیرتر از شهـــد و شکـر است

سەد شوکری خودا بۆ دەری مەیخانەیی بازم
مەحموودمە ئەو شوێنە و خۆشم کە ئەیازم

وەک من دەکولێ کووپەیی مەی مەستی شەرابە
لەو بادەیە وا خالیسە نەک دورد و مەجازم

لەو دلبەرە هەر مەستیی و گەردەنکەشییە و ناز
بێچارە و حەیران ئەمنیش کانی نیازم

ئەو رازە لە لای ئێمەیە شەقلی نەشکا، چون
بۆ دلبەری ئەو نەقلە دەکەم، مەحرەمی رازم

مەتنی سەری زولفت کە دەبێ شەرحی لەسەر کەم
ئەم باسە درێژە و منی تور کورتە جەوازم

ئەم باسە قسەی قەیس و شەوی پەرچەمی لەیلان
ژێر پای هەیاسە و روخی مەحموودی فەرازم

وەک بازی شکاری کە نەچیری نەزەرە و بەس
بۆ سەیری بزەی لێوتە وا دوو دییە بازم

ئەو کابەیە کۆی تۆیە کەسێ بێتە تووافی
رووگەی دلێ، ئەبرۆتە وەکوو من لە نمازم

ئەی کۆڕی ئەوین سۆزی دلی «حافز»ی سووتاو
بۆ مۆمی بلێن هاوەلی دلسۆز و گودازم

ئەو پەرچەمە پەرژینی خەت و خالە وە یا داو
یا سومبولە؟ یەلدا شەوی «کۆلیل»نەوازم

ألمِنـــةُ لله کـــه در میکـــــده بـــــاز است

زآن‌رو کـــه مـــرا بـــر در او روی نیـــــاز است

خــــم‌ها همه در جــوش و خـروشنـــد ز مستـی

وان مـی که در آن‌جاست حقیقت نه مجـاز است

از وی همـــه مستـــی و غـــــرور است و تکبـــر

وز مـــا همـــه بیچـــارگی و عجـــز و نیـاز است

رازی کـه بــــر غیــــر نگفتـــیم و نگوییــــم

بـا دوست بگوییـــــم که او محـــــرم راز است

شـــرح شکن زلف خـــم اندر خـم جـانـان

کوتـه نتـــوان کـرد کـه ایـن قصـــه دراز است

بـــار دل مجنـــون و خــــم طـــره‌ی لیـــلی

رخســـاره‌ی محمـــود و کف پـــای ایـاز است

بردوختـــه‌ام دیـــده چـو بـــاز از همه عالـــم

تـا دیـــده‌ی مـن بر رخ زیبـــای تـو باز است

در کعبـــه‌ی کوی تو هـــر آن کس که بیایـــد

از قبـــله‌ی ابـروی تـو در عیـــن نمـــاز است

ای مجلســـیان ســوز دل حافـــظ مسکیـــن

از شمـــع بپرسیـــد که در ســوز و گـداز است

شەراب ئەگەرچی دەکا ناز و سروە گوڵڕێزە
مەنۆشە مەی بە دەف و نەی کە شەو لە پارێزە
ڕەفێق و جامت ئەگەر دەسکەوێ بنۆشە بەهۆش
کە ڕۆژگار گەلێ هەوچیی‌و شەڕەنگێزە
وەشارە بادە لە بن باخەڵی لە پینەپڕت
کە چەشنی چاوی سوراحی زەمانە خوێنخێزە
بە ئاوی دیدە وەشۆرین شەرابی خەرقەکەمان
کە وەرزی وەرع و زەمانی قومارێ پارێزە
لە چەرخی کەچ مەکە داوا ژەمێ ژیانی خۆش
کە خڵتە سافی، خومی ژەهری پڕ لە ئامێزە
فەلەک لە ئەو سەرە بێژنگە کاری بێژینە
کە دانی ئەو سەری خاقان و تاجی پەروێزە
هەرات و فاریسی گرتوونە شیعری تۆ «حافز»!
ئەمێستە نۆبەتی بەغداد و خاکی تەورێزە
تەفاوەتی هونەر و ماڵ، مان و چوونە «عومەر»!
دەنا لە خاجە بپرسن کە ئەو شەکەرڕێزە

اگرچه باده فرح‌بخش و باد گل‌بیز است
به بانگ چنگ مخور می که محتسب تیز است
صراحی‌ای و حریفی گرت به چنگ افتد
به عقل نوش که ایام فتنه‌انگیز است
در آستین مرقع پیاله پنهان کن
که همچو چشم صراحی زمانه خون‌ریز است
به آب دیده بشوییم خرقه‌ها از می
که موسم ورع و روزگار پرهیز است
مجوی عیش خوش از دور باژگون سپهر
که صاف این سر خم جمله دردی‌آمیز است
سپهر برشده پرویز نیست خون‌افشان
که ریزه‌اش سر کسری و تاج پرویز است
عراق و فارس گرفتی به شعر خوش حافظ
بیا که نوبت بغداد و وقت تبریز است

بە ئەوین دڵ نواندنم بە دڵن
رازی خۆ هەڵڕژاندنم بە دڵن
ئارەزووی خاوی من تەماشا کەن
ئاشقی و سەر خەواندنم بە دڵن
راس و پاکی شەوی قەدر ئەگەرم
تۆ نەچی ئەو چوواندنم بە دڵن
هەی لە مرواریێ وەها ناسک
تا سەحەر دوڕ سماندنم بە دڵن
ئەی سەبا ئەوشەوم مەدەد فەرموو
کە بەیانی دوواندنم بە دڵن
لە هەواتا بە لەعلی فرمێسک
گوڵی نەخشین رووواندنم بە دڵن
وەکو «حافز» لە داخی شیعری شڕۆڵ
هەڵبەسی دڵ تەزاندنم بە دڵن
نییە «کۆلیل»ی ئێوە دەربەسی سەر
غەزەڵی سەر هەژاندنم بە دڵن

حـــال دل با تو گفتـــنم هـوس است

خبـــر دل شنفتنـــم هـــوس اســـت

طمـــع خـام بیـــن که قصـهٔی فـاش

از رقیـــبـــان نهفتـــنم هـوس است

شـــب قـــدری چنـــین عزیز و شریف

بـا تـو تـا روز خفتـــنم هوس است

وه کــه دردانـــهٔای چنیـــن نـازک

در شـب تـــار سفتـــنم هـــوس است

ای صبـــا امشبـــم مدد فرمـــای

که سحـــر گه شکفتـــنم هوس است

از بـــرای شـــرف به نـوک مـــژه

خـــاک راه تـــو رفتنـــم هوس است

همچـــو حافـــظ به رغـــم مدعیـــان

شعـــر رندانـــه گفتنـــم هـــوس است

خۆشـە سەحنـی مێـر گوڵان و کۆڕی مەیخارانە خۆش
کاتی گوڵ یـارەب بە خێـرێ! مەجلیسی یـارانە خۆش
گیـان لە بۆنـی بای سەحەر نـاخ و دەماخـی پڕ لە گوڵ
وەک دەروون و خاتـرەی پاکـی هـەوادارانە خۆش
بێ‌ئـەوەی گوڵ رووبـەنی لادا لە روو تەشریفـی چوو
ناڵـە سـەرکەن بولبـولان! ناڵێنـی دڵـڵارانە خۆش
ئافەرین بۆ دەنگی‌خۆش و سۆزەکەت ئەی مورغی‌شەو!
چونـکە دڵبـەر شەو بە ناڵـە و سۆزی بێدارانە خۆش
شێـوەیی خۆشیـم لە دونیـادا نەکـردون بۆیە هـەر
شێـوە چالاکانەکەی بێ‌خەوشـی عەیـارانە خۆش
خـۆم لە زاری سوێسنـەی ئـازاد و بێـزارم ژنەفت
لەم سەرا کۆنەش کە حاڵی سووک‌وسۆڵ‌بارانە خۆش
«حافـز»!! رێـی خۆشـدڵی جوامێـری و ئازادییـە
وا نـەزانی کـات و داهـاتی جەهـاندارانە خۆش
کۆڵی قورسی پێنەبوو چون سـەروی تەڕ، «کۆلیل»وار
سووک و ئازادە و بە سـەربەرزی لە جۆبـارانە خۆش

صحن بستان ذوق بخش و صحبت یاران خوش‌است

وقت گل خوش باد کز وی وقت میخواران خوش‌است

از صبا هر دم مشام جان ما خوش می‌شود

آری آری طیب انفاس هواداران خوش‌است

ناگشوده گل نقاب آهنگ رحلت ساز کرد

ناله کن بلبل که گلبانگ دل‌افکاران خوش‌است

مرغ خوشخوان را بشارت باد کاندر راه عشق

دوست را با ناله‌ی شب‌های بیداران خوش‌است

نیست در بازار عالم خوشدلی ور زان که هست

شیوه‌ی رندی و خوش باشی عیاران خوش‌است

از زبان سوسن آزاده‌ام آمد به گوش

کاندر این دیر کهن کار سبکباران خوش‌است

حافظا ترک جهان گفتن طریق خوش‌دلی‌ست

تا نپنداری که احوال جهانداران خوش‌است

ئەمێستــە مـەی کـە لە نێــو جـــامی لالــەدا ســافە
بە ســـەد هـەوا مــەلی دەنگ‌خۆش نوقمـی ئەوسـافە
بــڕۆ بە دەشت و چەمـەن دەس بە دەفتــەری ئەشعار
چ کـاتی خوێنــدنی تەفسیــری شێخــی کەششافە
مـــەلا لـە جامیعـــــە فتــوایەکــی بـە مەستـــی دا
کە مـەی حەرامــە نـە بـەو ڕادە مالّــی ئەوقـــافە
بە دەستـــی تۆ نیــیە خلّـت و خولاســـە نۆشینت
کە لوتفـی ساقییە مـەی، لێلّـەکەیشـی هەر ســـافە
لە خەلّکی ئەو دەمە دووری بکــەن وەکوو سیمورغ
کـە نــاوی خـەلّـوەنشیـــنان لـە قــاف بۆ قــافـە
قیاســـی مێشــکی حــەریف و وتــەی رەقیـب و من
وەکـــوو کراســی حەریـــر و پلاّســـی مووبـــافە
دە وس بە «حـــافـز»! و ئەم گەوهــەرانە داشـــارە!
کە هەرچـی قەلّبــە لە نێـــو شـــاری ئێمە سەڕڕافە
مەگەر ســـەری فەلەکی زوو شکانبێ «کۆلیـــــل»
کە ئێســـتە وشـــری ئەوێ لێــم و تالّبی مــــافە

کنون که بر کف گل جام باده صاف است

به صد هزار زبان بلبلش در اوصاف است

بخواه دفتر اشعار و راه صحرا گیر

چه وقت مدرسه و بحث کشف کشاف است

فقیه مدرسه دی مست بود و فتوی داد

که می حرام ولی به ز مال اوقاف است

به درد و صاف تو را حکم نیست خوش درکش

که هرچه ساقی ما کرد عین الطاف است

ببر ز خلق و چو عنقا قیاس کار بگیر

که صیت گوشه‌نشینان ز قاف تا قاف است

حدیث مدعیان و خیال همکاران

همان حکایت زر دوز و بوریاباف است

خموش حافظ و این نکته‌های چون زر سرخ

نگاه‌دار که قلاب شهر صراف است

لە ئەم زەمـــانە هەڤـالێ کە پـاك و بێ‌دەغـــەڵە
شەرابــی نـــاب و سـوراحی زەرافـــەتی غـــەزەڵە

کە تەنــگە رێگـوزەری عافیـــیەت، بە سەڵتـــە بڕۆ
بنۆشــە مەی کە تەمــەن خۆشەویست و بێ‌بەدەڵـە

نە هـەر منـــم بە تەنـێ مەلــوولی بێ‌عەمـــەلی
مـەلا مەلالـــەتی گشتـــی لە عیلمـــی بێ‌عەمـەڵە

بە چـــاوی دەرکەوە بــڕوانە رێ عوبووری زەمـان
لە فیتـــنە نوقمـــە جەهـــان بێ‌وەفـــایە پڕهەچەڵە

حەکـایەتت بەســە کاکـۆڵی یـــار بگـرە مەڵـــێ
کە تاڵعـــی سپـــی و رەش بە زوهـــرە یـــا زوحـەڵە

بە وەســــڵ و دیتنـــی بەژنت فــــرەم ئومێـــد هەبوو
وەلـێ لە رێـــی تەمەنـــا رێگـــری ئەمــــەل ئەجـــەڵە

ئەبـــەد مەحـاڵە ئەدی «حافــز»ت لە خــەو هەستێ
ئەوەنـــدە مەستـــی شـەرابی خەسـی دەسـی ئەزەڵە

شەرابی وایە «عومەر»! هەرکەسێ ئەزەڵ دەسکەوت
لە چـاوی حورمەتـــی ســـاقی هەتا ئەبـــەد هەوەڵە

در این زمانه رفیقی که خالی از خلل است
صراحی می ناب و سفینه‌ی غزل است
جریده رو که گذرگاه عافیت تنگ است
پیاله گیر که عمر عزیز بی‌بدل است
نه من ز بی عملی در جهان ملولم و بس
ملالت علما هم ز علم بی عمل است
به چشم عقل در این رهگذار پرآشوب
جهان و کار جهان بی‌ثبات و بی‌محل است
بگیر طره‌ی مه چهره‌ای و قصه مخوان
که سعد و نحس ز تاثیر زهره و زحل است
دلم امید فراوان به وصل روی تو داشت
ولی اجل به ره عمر رهزن امل است
به هیچ دور نخواهند یافت هشیارش
چنین که حافظ ما مست باده‌ی ازل است

یـــارم لەگەڵ و مـــەی بە کـەف و جـام بە کامـە
کـاتێـــکی وەهـــا قەیســـەر و دارام غـولامـــە
فەرمـوو کە چرامان نیـیە لازم شـــەوی ئەوشـۆ
چون مانگـــی تـەواوی گوڵـی رووی ئێـوە چرامە
ساقیـــم لەگـەلا بێ مـەی و مەیـــخانە حەلاڵـە
بێ روومـەتی ئەو ســـەروی خەرامـانە حـەرامە
گوێ پڕیە لە ناڵەی نەی و شلشل بە نەوای چەنگ
دڵ لێـــوەیە بۆ لێـــو و لەوێ هـــاوخولی جـامە
پێویستـی گولاوی نیـــیە ئەم کـۆڕە گوڵـی من!
پرچی رەش و خۆشبێنی ئەتۆ سومبـولی شـامە
هەرگیـــز لە مەزەی قەند و شەکـەر هیچ مەفەرموو
فەرهـــادی ئەمن شەربـەتی شیـــرینی مـەرامە
تـا گەنجـی غەمت ساکنـــی وێرانەیـی دڵمـــە
هەر مەیـــکەدە شوێنـــی منی بێشـوێن و مەقامە
رسـواییـیە هـۆی شۆرەتـی من ئێـــوە دەڵێن چی
ســـەرشۆڕییـــە بۆ ئێمـــە ئەوەی شۆرەت و نـامە
مەیئۆشـــم و ئـــاوارە نەزەربـــازم و بێقەیـــد
لەم شـــارە وەکوو ئێمـــە مەگەر کێ نیـیە، کامە؟!
بۆ موحتەسیبـم عەیب مەڵێن خۆیشـی وەکوو من
مەستـی مەی و سەرگێژی هەلاڵەی گوڵـی جامە
وا جەژنی بەهارە و رەمەزان «خاجە» لەگەڵ یـار
دانیشـــە و مـــەی تێکـــە هەتا غـەم دڵی زامـە
جامـێ بدە «کۆلیـل» و یەکێ جـــام بە دڵبـەر
بۆی ڕاگرە خۆی دەستـی لەبەر نـــاز جەمامـە!

گـل در بر و می در کف و معشوق به کام است

سلطـان جهـانم به چنـین روز غـلام است

گو شمـع میـارید در این جمـع که امشب

در مجلس ما مـاه رخ دوسـت تمـام است

در مذهب مـا بـاده حـلال است ولیـکن

بی روی تو ای سـرو گل‌انـدام حـرام است

گوشـم همه بر قول نی و نغمـه‌ی چنگ است

چشمم همـه بر لعـل لب و گردش جـام است

در مجلـس مـا عطـر میـامیـز که مـا را

هر لحظه ز گیسوی تو خوش بوی مشـام است

از چـاشنی قنـد مگـو هیـچ و ز شـکّر

زان رو که مـرا از لب شیـرین تـو کـام است

تا گنـج غمـت در دل ویـرانه مقیـم است

همـواره مـرا کـوی خـرابـات مقـام است

از ننگ چه گـویی که مـرا نـام ز ننـگ است

وز نـام چه پـرسی که مـرا ننـگ ز نـام است

میـخواره و سر گشتـه و رندیـم و نظـربـاز

وان کس که چو ما نیست در این شهر کدام است

با محتسبـم عیـب مگـوییـد که او نیـز

پیوستـه چو ما در طلب عیـش مـدام است

حافـظ منشیـن بی مـی و معشـوق زمـانی

کایـام گـل و یاسمـن و عیـد صیـام است

به ئەرکی مەیکـــەدە هـەر ڕێـــڕەوێ کە ڕێزانە
هـــەواڵی دەرکـــی‌تری گـــەر ببـێ لەجێمـــانە

شیــاوی ئەفسـەری ئازادەگی کەسێــکە فەقەت
بە دڵ بکـــا هـەوەســی ئـەم کڵاوە شـــایـانە

بە نووری جـــام لە ئەســراری خانەقـــایە بەڵەد
گەر ئاشقـــانە کـەســێ پێ بنێـــتە مەیخــــانە

ئەوەی لە حەوخەتی جـامـا دو عالەمی تەی کرد
هەواڵی جامی جەهـــانبین لە خـــاکی ڕێ زانـە

بە دین و مەزهـەبی ڕەنـــدان گوناحە عاقڵ بوون
لەوێـــوە بـوم بە غوڵامـی گــــورۆپی دێـــوانە

دڵــم لە نێـرگزی ســـاقی ئەمانی گیانی نەگرت
کە ڕەســـــم و عـــادەتی ئـەم دڵڕەشـــانە تاڵانە

سەحــەر لە داخی هەسارەی زوحەل وەها گریا
دییـــەم، کە عاشقـی ئەو شینـــە مانگ و کەیوانە

حەکـــایەتی مەی و «حافـــز» چلۆن دەبێ پەنهان
کە جێ لە شەوگەڕ ئەزانــێ ئەمیـــری فـــەرزانە

بڵێنـــــد مەرتەبـە شایێ کە نۆ ئاسمـــانی فەلەک
وەکوو کەوانی بـرۆی تـاقــی بارەگــــەی دانە

لە دەردی دڵ نییە سووتانی وەک شەمی«کۆلیل»
مەرارەت و گڕی عــاشق لە دەستــی دەرمـــانە

به کوی میکده هر سالکی که ره دانست

دری دگر زدن اندیشه‌ی تبه دانست

زمانه افسر رندی نداد جز به کسی

که سرفرازی عالم در این کله دانست

بر آستانه‌ی میخانه هر که یافت رهی

ز فیض جام می اسرار خانقه دانست

هر آن‌که راز دو عالم ز خط ساغر خواند

رموز جام جم از نقش خاک ره دانست

ورای طاعت دیوانگان ز ما مطلب

که شیخ مذهب ما عاقلی گنه دانست

دلم ز نرگس ساقی امان نخواست به جان

چرا که شیوه‌ی آن ترک دل سیه دانست

ز جور کوکب طالع سحرگهان چشمم

چنان گریست که ناهید دید و مه دانست

حدیث حافظ و ساغر که می‌زند پنهان

چه جای محتسب و شحنه پادشه دانست

بلندمرتبه شاهی که نه رواق سپهر

نمونه‌ای ز خم طاق بارگه دانست

بە بــزەی جـــام فـەقــێ رازی نیهـــانی زانـــی
رەمــزی ئەو لەعلــە دڵی سووک و گرانی زانـــی
قیمـــەتی دەفتـەری گوڵ بولبول ئەزانێت چەنـێ
کەی هەمـوو کۆلکـــەمەلایـێ لە بەیـانی زانـــی
دوو جەهانـــم بە دڵی پڕ لە کەســـەر داوە نیشان
عەشـقـی پــێ بـاقی و باقـیتری فـــانی زانـــی
نیمــە ترســێ لە کوڕانی کەڵەک و خێڵـــی درۆ
چونکـــە دارۆغـــە بە تـــاوانی ئـەوانـــی زانـــی
بە ســەڵاحی نەدی ئەم کاتــە کە هێــور بم ئەوین
ئـەو دەنـــا دڵنیــگـەرانی، نیـگـــەرانی زانـــی
بە نەزەر خاک دەگیرێ بە دوڕ و گەوهەری پاک
هەرکە قــەدری بەر و بۆی بادی یەمانی زانـــی
دەفتەری سەر خەتوخاڵی لە خەت و خاڵی ئەوین
ئایەتــی وایــە فەقــەت گیـانی مـەعـانی زانـــی
تێکە مەی ســاقی و گوڵوێنــە نە نازێ بە بەهــار
ئەو کەســەی سەخڵـەت و تالانی خەزانی زانـــی
«حافز» ئەو رەشتـــەیی مرواریيە هونراوەیــە گشت
بەرهــەمی تەربیــەتی ئاســەفی ســـانی زانـــی
«عومــەر» ئەو ملوەنە سوورەی کە بە شین هۆنییەتۆ
لە کەچـــی بەختـــی و تـــاوانی فــلانی زانـــی

صـــوفی از پرتـــو می راز نهـانی دانسـت

گوهــر هرکس از این لعـل تـوانی دانست

قدر مجموعه‌ی گل مرغ سحــر داند و بس

که نه هر کو ورقـی خوانـد معانـی دانست

عرضـه کردم دو جهــان بر دل کـارافتــاده

بجــز از عشـق تو باقـی همــه فانی دانست

آن شــد اکنون که ز ابنـای عـوام اندیشــم

محتسب نیـز در این عیـش نهــانی دانست

دلبـر آســـایش مــا مصلـحت وقـت ندیـد

ور نــه از جانب مــــا دل‌نگـــرانی دانست

سنگ و گل را کند از یمن نظر لعل و عقیق

هـــر که قـــدر نفـس باد یمــــانی دانست

ای که از دفتــر عقـل آیت عشـق آمـوزی

ترســـم این نکتـه به تحقیـق ندانی دانست

می بیـــاور که ننـــازد به گـل بـاغ جهــان

هــر که غــارتــگری بـاد خـــزانی دانست

حافظ این گوهر منظوم که از طبع انگیخت

ز اثر تـربیــت آصـــف ثـــانی دانست

چەمەن و باخی بەرین خەڵوەتی دەروێشانە
دەوڵەتی شان و شکۆ خزمەتی دەروێشانە

گەنجی خەڵوەت کە دەڵێن قوفڵی تەلەسمی لە سەرە
ئاوەڵا بۆ نەزەری رەحمەتی دەروێشانە

کۆشکی فیردەوس کە شێتی ئەوە ریزوانی بەهەشت
دیمەنێکی چەمەن و جەنئەتی دەروێشانە

کیمیایێ کە دەگۆڕێ دڵی قەڵبم بە تەلا ـ
بێ گومانم نەزەر و حورمەتی دەروێشانە

ئەو شکۆ تاجی لە کۆی خزمەتی داناوە هەتاو
هەر شکۆی سەڵتەنەت و شەوکەتی دەروێشانە

دەوڵەتێ دەستی قەلاچۆی فەلەکی پێنەگەیێ
لێمی وەربگرە بە دڵ دەوڵەتی دەروێشانە

حاکمێ رووگەیە بۆ کۆڕی هەژارانی جەهان
خۆی غولامێک لە کۆی حەزرەتی دەروێشانە

شاریاران کە دەپاڕێنەوە بۆ گەنجی موراد
ئایەنەی گەنج نوێن روومەتی دەروێشانە

مۆڵەتی سەند لە دونیا شەڕی زۆردار، وەلێ
تا فەلەك وا لە خولا مۆڵەتی دەروێشانە

ناز مەفرۆشە ئەمیر ئەو سەر و سامانتە چون
کۆ، لە سایەی کەرەم و هیممەتی دەروێشانە

گەنجی قارون کە زەوی ئێستەشی هەر قووت ئەدات
ئەگەرت خوێندوە هۆی خیرەتی دەروێشانە

«حافز» ئەر ئاوی ژیانی ئەزەلت ئارەزووە
چەشمەکەی خاکی دەری خەڵوەتی دەروێشانە

خۆم غولامی کەرەمی ئاسەفی ئەم سەردەمە بم
خۆی سولەیمانە وەلێ عادەتی دەروێشانە

ئەو (زرێبار)ی (مەریوان)ـە دوعاکردە «عومەر»!
فەیلەقووسێ نییەتی قودرەتی دەروێشانە

روضه‌ی خلد برین خلوت درویشان است

مایه‌ی محتشمی خدمت درویشان است

گنج عزلت که طلسمات عجایب دارد

فتح آن در نظر رحمت درویشان است

قصر فردوس که رضوانش به دربانی رفت

منظری از چمن نزهت درویشان است

آن چه زر می‌شود از پرتو آن قلب سیاه

کیمیایی‌ست که در صحبت درویشان است

آن که پیشش بنهد تاج تکبر خورشید

کبریایی‌ست که در حشمت درویشان است

دولتی را که نباشد غم از آسیب زوال

بی‌تکلف بشنو دولت درویشان است

خسروان قبله‌ی حاجات جهانند ولی

سببش بندگی حضرت درویشان است

روی مقصود که شاهان به دعا می‌طلبند

مظهرش آینه‌ی طلعت درویشان است

از کران تا به کران لشکر ظلم است ولی

از ازل تا به ابد فرصت درویشان است

ای توانگر مفروش این همه نخوت که تو را

سر و زر در کنف همت درویشان است

گنج قارون که فرو می‌شود از قهر هنوز

خوانده باشی که هم از غیرت درویشان است

من غلام نظر آصف عهدم کو را

صورت خواجگی و سیرت درویشان است

حافظ ار آب حیات ازلی می‌خواهی

منبعش خاک در خلوت درویشان است

غزل شماره ۴۹

دڵـم کە گیـرە لە زولفت خەتـای خۆیەتی هەر
بە عیشوە بیکـوژە خوێنـی لە پـای خۆیەتی هەر
ئەگەر لە دەستت ئەخێـزێ مـورادی ئەو دڵمـە
درێغـی لێمەکـە، چـاوی لە شـای خۆیەتی هەر
بە گیانت ئەی بتی باوەڕ قەسەم! کە دڵ وەکێ شەم
شـەوانە عـاشقی سـۆز و فەنـای خۆیەتی هەر
وتـم مەچۆ مەلی عاشـق بەرەو چەمەن چونکـوو
گوڵاڵە دەم بە کەنیـنی سـەوای خـۆیەتی هەر
بە موشکی چین و تەتەر گوڵ نەبوو نیـازی قەت
کە خەوشی عەتری لە دوگمەی کەوای خۆیەتی هەر
نەچێتە بەر دەری قـاروونی پـارە پیس، هـەژار
کە پڕ لە گەنجی قەناعەت سـەرای خۆیەتی هەر
ئەگەرچی مەرجی ئەوین گیانی «حـافز»ی سووتان
وەلێ لە دڵ شەمی عەهـد و وەفـای خۆیەتی هەر
مەحـاڵە بێتەوە هێـلانەکەی دڵـی «کۆلیـل»
ئەسیـری زوڵمەتی زولف و هـەوای خۆیەتی هەر

به دام زلـف تو دل مبتـــلای خویشـــتن است

بکش به غمزه که اینش ســزای خویشتن است

گــرت ز دســت بـرآیــد مــراد خـاطـــر مــا

به دست باش که خیری به جای خویشتن است

به جـانت ای بت شیـرین‌دهن که همچون شمع

شبـــان تیــره مـرادم فنـــای خویشـــتن است

چـو رای عشــق زدی با تـو گفتـــم ای بلبـــل

مکن که آن گل خنــدان برای خویشــتن است

به مشک چیــن و چگل نیست بوی گل محتـاج

که نافه‌هـــاش ز بنـد قبـــای خویشـــتن است

مـرو به خانـــه‌ی اربـاب بی‌مـــروت دهـــر

که گنـــج عافیتت در ســرای خویشــتن است

بســوخت حافـظ و در شـــرط عشق‌بـــازی او

هنـــوز بر سر عهـد و وفـــای خویشـــتن است

لەعلی تینووی بە خوێن لێوی تەڕی یاری منە

قیمەتی قامەتی هەر گیانە، ئەمەش کاری منە

شەرمی لەو چاوە رەشەی بێت و لە ئەڵماسی مژۆڵ

هەرکە رەخنەیێ لە ئەوینی من و دڵداری منە

سارەوان! لێرە نەکەی کۆچ کە بازاڕی دڵە

ئێرە شاڕێگەیە، کۆی دڵبەری نازاری منە

خۆم و بەختم لە خەزانێ کە وەفا قات و قڕە

عەشقی ئەو قەشمەری رەشماڵە لە تیماری منە

پەخشی بۆنی قژی پەخشانی شنەی عەتری دەمی

کەمترین بەرهەمی کۆی دڵبەری عەتتاری منە

باخەوان! زڵمە وەکوو با وەدەرم نێی لە دەرت

رەنگی ئەو باخە لە چۆمی چەمی خوێنباری منە

ماچی لێوی شەکەری یارە دەوای دڵ بە قسەی

چاوی مەستی، کە حەکیمی دڵی بیماری منە

دەرسی لوتفی غەزەڵ و سیحری بە «حافز» وتووە

لەعلی ئەو دڵبەرە شیرینبەر و گوفتاری منە

شیعری «کۆلیل» لەگەڵ زولفی رەشت چوو بە شکار

بۆیە داوی شەوی تۆ پاوەنی ئەشعاری منە

لعـل سیـراب به خـون تشنـه لب یـار من است

وز پی دیـدن او دادن جـــان کـار مـن است

شـرم از آن چشـم سیـه بادش و مژگـان دراز

هر کـه دل‌بـردن او دیـــد و در انکـار من است

ســاروان رخـت به دروازه مبـر کـان ســر کـو

شـــاهراهی‌ست که منزلگــه دلـــدار من است

بنده‌ی طـــالع خویشـــم که در ایـن قحـط وفـا

عشق آن لـولـی سرمســت خریــدار من است

طبـــله‌ی عطـر گـل و زلف عبیــرافشـــانش

فیـض یک شمـه ز بـوی خوش عطار من است

باغبـــان همچـــو نسیمـــم ز در خویـش مـران

کـآب گلزار تو از اشک چو گلنـار من است

شـربت قنــد و گـلاب از لب یــارم فـرمود

نرگس او کـــه طبیـب دل بیمـــار مـن است

آن‌کـه در طـرز غزل نکتــه به حافـظ آموخت

یـار شیـرین‌سخـن نـادره گفتـــار من است

عەشقــی رووی ئێــوە گـەلێ ســاڵە کە ئایینی منــە

نۆشـــی ئەم نێشـە دنـەی شــادی و هـۆی ژینـی منــە

چــاوی گیانبینـــم ئەوێ بۆ دییـــەنی رووم‌ـەتی تۆ

چـون جەمالـــت فــرە ســەرتر لە جەهـــانبینی منــە

دڵبـــەری من بە کە تۆ فـەڕڕی سورەییـلێ لە ژوور

زینـــەتی کولـمـی زەوی، لۆستـــری پەروینـــی منــە

وەزنی شیعـــر و غەزەلـــم قــامەتی مەوزوونی ئەتۆن

ئافـــەرینی دڵ و گیـــان بۆیە لەســـەر دیـنی منــە

خوایـــە سامـــانی هەژاری لە سـەرم کەم مەکــەوە!

چونکە بۆ باخـــی شـــەرەف هەر ئەوە پەرژینی منــە

ئەی ئەوەی حاکمی شارت بە دڵێ تـــون مەبە لێـــم!

ئـەرکی سوڵتـــانی ئەویـن چون دڵی شەرمینی منــە

خوایـــە! ئەم رووگەیە جێـــژوانی دڵی کێـــیە کە وا

دڕکـــەزێ کەی سەرەڕێگەی، گوڵی نەسرینی منــە

لە شکۆی خوسرەوی پەروێـز لە کن «خاجە» مەڵێـن

لێـــوی ئەو تـەڕ بە شکـۆی ساغـەری شیـــرینی منــە

بەکـرە شۆفـــارم ئەگەرچـــی لە کەمیـــن‌دایە بەڵام

کـوردەواری مەمی «کۆلیـــل»و وەتـــەن زینـی منــە

روزگاری‌ست که سودای بتان دین من است
غم این کار نشاط دل غمگین من است

دیدن روی تو را دیده‌ی جان‌بین باید
وین کجا مرتبه‌ی چشم جهان‌بین من است

یار من باش که زیب فلک و زینت دهر
از مه روی تو و اشک چو پروین من است

تا مرا عشق تو تعلیم سخن گفتن کرد
خلق را ورد زبان مدحت و تحسین من است

دولت فقر خدایا به من ارزانی دار
کاین کرامت سبب حشمت و تمکین من است

واعظ شحنه‌شناس این عظمت گو مفروش
زان که منزلگه سلطان دل مسکین من است

یا رب این کعبه‌ی مقصود تماشاگه کیست
که مغیلان طریقش گل و نسرین من است

حافظ از حشمت پرویز دگر قصه مخوان
که لبش جرعه‌کش خسآرو شیرین من است

لە سووچی مەیکەدە خۆشم کە خانەقای منە
دورووودی پیری موغان تا سەحەر دوعای منە
سوحانە نیمە کە دەنگی روباب و چەنگ چ نین
هەتاکو سۆزی سکالا شەوەق نەوای منە
شوکور نە حاکمی شارم نە خوازەلۆک وچنۆک
کە خاکساری جەنابت حوکمڕەوای منە
مەبەس لە مزگت و مەیخانەچوونی من هەر تۆی
خەیالی کەم نییە هەرگیز خودا گەوای منە
مەگەر بە تێغی ئەجەل پارە بێ تەنافی تەمەن
دەنا لە دەرکی ئەتۆ بون هەتای منە
گەلێ لە رۆژ سەرم سەرترن، لە رۆژێکو
ئەم ئاستانە فەلەک پایەتان سەرای منە
خەتا ئەگەرچی لە خاکی سرشتە «حافز»! تۆ
بلێ بە رەسمی ئەدەب هەر خەتا خەتای منە
بە رەمزی نێرگزی چاوت قەسەم سەری «کۆلیل»
لە رازی ئێوە وەکوو عەشقی بێدەوای منە

منم که گوشه‌ی میخانه خانقاه من است

دعای پیر مغان ورد صبحگاه من است

گرم ترانه‌ی چنگ صبوح نیست چه باک

نوای من به سحر آه عذرخواه من است

ز پادشاه و گدا فارغم بحمدالله

گدای خاک در دوست پادشاه من است

غرض ز مسجد و میخانه‌ام وصال شماست

جز این خیال ندارم خدا گواه من است

مگر به تیغ اجل خیمه برکنم ور نی

رمیدن از در دولت نه رسم و راه من است

از آن زمان که بر این آستان نهادم روی

فراز مسند خورشید تکیه‌گاه من است

گناه اگرچه نبود اختیار ما حافظ

تو در طریق ادب باش و گو گناه من است

مژۆڵی مەردمی چـاوم گوڵـۆپی گوڵگوونە
گلاری مەردمـی دیـکەش لە گوێنی کاروونـە

بە یادی نێـرگزی مەست و هەنـاری لێـوانت
لە جامی غەم چ دەنۆشم گ‌زووخی گـەردوونـە

ئەگـەر هەڵێت لە ئاسۆ دەمێ هەتـاوی رووت
یەقیـن کە بەختـی ئەمن وەک هوما، هومـایوونە

حەکـایەتی دەمـی شیـرین بە لێـوی فـەرهادە
لە چیـنی پەرچەمی لەیـلا قـەراری مەجنوونە

مەگەر بە قـامەتی دڵجـۆ گوناحـە دڵجۆیی؟!
قسـەم لەگـەڵ کە! بەیـانت کـەلامی مەوزوونە

بە چـەرخی بادە بلاوێنـە گیـان ژەمێ سـاقی
کە دڵ مەلوولـی جەفاکانی چـەرخـی بێچوونە

لە ئەو دەمـانەوە رۆیـی کە رۆڵـەی ئازیـزم
لە کۆشی دیـدە خورۆشی بەهاری جەیحـوونە

دڵـی غەمینـم ئەبێ شـاد چۆن ببێ کـاتێ
بلووری گیـانی پەرۆشـم پەراش و هـەپرروونە

لەمەی خەبەر نییە«حافز» کە کەڵکەڵەی ئێوەی
وەک ئەو گەدایە تەماحی بە گەنجی قـاروونـە

ئەمـن لە وەرزی بەهـارم شنـەفتـوون «کۆلیل»!
کە شین لە گۆڕی عەزیـزان، چنوور و بەیبـوونە

ز گریه مردم چشمم نشسته در خون است
ببین که در طلبت حال مردمان چون است
به یاد لعل تو و چشم مست میگونت
ز جام غم می لعلی که می‌خورم خون است
ز مشرق سر کو آفتاب طلعت تو
اگر طلوع کند طالعم همایون است
حکایت لب شیرین کلام فرهاد است
شکنج طره‌ی لیلی مقام مجنون است
دلم بجو که قدت همچو سرو دلجوی است
سخن بگو که کلامت لطیف و موزون است
ز دور باده به جان راحتی رسان ساقی
که رنج خاطرم از جور دور گردون است
از آن دمی که ز چشمم برفت رود عزیز
کنار دامن من همچو رود جیحون است
چگونه شاد شود اندرون غمگینم
به اختیار که از اختیار بیرون است
ز بیخودی طلب یار می‌کند حافظ
چو مفلسی که طلبکار گنج قارون است

لـە کارستـــانی زولـفـــی کێ ئـەمیـــنـە؟
کە تـۆڕی کوفـــرە، هەر وەک داوی دینـــە
جـــووانی یـــــار بێمـــــەرز و سونـــووره
قســـەی نـازی مـەکـەن! سیحـری موبیـــنە
بە تیـــری تیـــژی ئەبـــرۆی چون کەوانـــی
کەمینی گرتـــوون لـــەو (گۆمـــە شیـــن)ـە
هـــــەزاران ئافـــەرین بۆ چـــاوی مەستت!
لە ئاشـــــق کوشتنـــا سیحـــــرئافـــەرینـــــە
چ سیحـــــراوین یـاڕەب! چەرخی چـــاوی
کە چەرخـــی هەشتی وەک حەوتەم زەوینـە
بەرەو کـوێ دەردەچـــی فیتـنـەی شەڕاشـــۆ!
چـەپ و راســـت کیـڕامـــول کـــاتیبینـــــە
نەبی غافـــڵ لە مەکـــری زولفـــی «حافـز»!
رفـــــانی دڵ، لە دوی تـاڵـــــانی دینـــــە
دەڵێـــی حەوخوانی «کۆلیـــل»ـن، دەم و لێـــو
گلار و کولـــم و گـەردن، زولـف و سینـــە

خــم زلف تو دام کفــر و دیــن است

ز کارستـــان او یـک شمـــه ایـن است

جمـــالت معجــز حســـن است لیکن

حدیث غمـــزه‌ات سحـــر مبین است

ز چشـــم شـوخ تو جـــان کی توان برد

کـه دایـــم با کمـــان اندر کمیـــن است

بر آن چشـــم سیـــه صـــد آفـرین بـاد

که در عــاشـق کشـی سحرآفرین است

عجب علمـــی‌ست علـم هیــأت عشق

که چـــرخ هشتمـــش هفتم زمیـن است

تو پنـداری که بدگـو رفت و جـــان برد

حســـابش با کـــــرام الکـاتبین است

مشـــو حافـــظ ز کیـــد زلفـــش ایمـــن

که دل برد و کنـــون در بنـد دین است

مـــاڵی دڵ مەنــزڵی مـەحەبیـــەتی یـــار
مـەردمـــی دیـــدە جـــامی بوومـەتی یار
لە دو عالـــەم ســـەرم لە کـــەس نەخـــەوان
چوومـە ژێــر بـــاری قـــورسی مننـەتی یار
فیکـری هەرکەس بە وەزنی هیممـــەتی خۆی
تــۆ لـە توبایـــە، مـــن لـە قـــامەتی یـــار
مـــن کــە ناپاکـــم و چــەواشـــە، بەڵـــام
گـــەل هـــەموو شـــایەتی قەداســـەتی یـــار
هاوەڵـــێ خەڵـــوەتی سـەبـــایە چلـــۆن
مـــن دەبـــم بۆ نەدیمـــــی حورمـــەتی یـار
خەڵکـــی چـــاوم بـــە بێ جەمـــاڵی نەبێ!
هـــەر ئەوێمـــانە چـــونکە خـــەڵوەتی یار
چەمـــەنئـــــارا کـــە بـوو لە باخ گـــوڵـــێ
خەتتـی پێـــداوە لێـــوی حـــەزرەتی یـــار
دەمـــی مــەجنـــون تـــەواوە، نۆبـــەتی مـــەن
هەرکـــەسێ ســـەردەمێ لــە خـزمەتی یـار
گەنجــی شاییـــم و تەخت و تـــاجی ئەویـن
وەك دڵ و گـــڵ، لە لوتف و هیممـــەتی یـــار
دڵ و مـــن بـــا فـــــەدا ببـــین، چ دەبـــێ؟
ســـەر لـــە هـــەرچـــی فەقـــەت سڵامەتی یار
بـــە رووالـــەت هـــــەژارە «خاجـــــە» دەنـــا
سینـــگی پڕپڕ لە گەنـــج و ســـەروەتی یـار
شـەوی «کۆلیـــــل»ـە رون بە ئەشـــکی بلـوور
بە خەیـــاڵ و ئومێـــدی روئیـــەتی یـــــار

دل سراپرده‌ی محبت اوست
دیده آیینه‌دار طلعت اوست
من که سر درنیاورم به دو کون
گردنم زیر بار منت اوست
تو و طوبی و ما و قامت یار
فکر هر کس به قدر همت اوست
گر من آلوده‌دامنم چه عجب
همه عالم گواه عصمت اوست
من که باشم در آن حرم که صبا
پرده‌دار حریم حرمت اوست
بی‌خیالش مباد منظر چشم
زان‌که این گوشه جای خلوت اوست
هر گل نو که شد چمن‌آرای
ز اثر رنگ و بوی صحبت اوست
دور مجنون گذشت و نوبت ماست
هر کسی پنج روز نوبت اوست
ملکت عاشقی و گنج طرب
هرچه دارم ز یمن همت اوست
من و دل گر فدا شدیم چه باک
غرض اندر میان سلامت اوست
فقر ظاهر مبین که حافظ را
سینه گنجینه‌ی محبت اوست

یاری ڕەشتاڵە کە ڕشتەی دڵی عالەم بە ئەوە
چاوی مەست و شەکەری لێو شەوی پەرچەم بە ئەوە

خوسرەوی تەختی دڵم ئەو کەسە شیرینە دەمی
نەک لە ئەم عەسری سولەیمانە کە خاتەم بە ئەوە

زێوەری جوانی و کانی هونەرە و دامەنی پاک
دەمی پڕپڕ لە دوعا، هیمەتی سەرجەم، بە ئەوە

ڕەمزی ئەو خاڵە لە سەر ڕوومەتی گەنمینی دەڵێی
ڕازی ئەو دانە کە گرتی دڵی ئادەم، بە ئەوە

دڵبەرم سەیر و سەفەر کەوتە سەری ئێوەن و خوا
ئەم برینانمە چین چاری؟ کە مەڵهەم بە ئەوە

گێژە لەم ڕازە سەرم کوشتەیی زارێکە دڵم
نوێنەری ژینە هەناسەی کوڕی مریەم بە ئەوە

حورمەتی لازمە «حافز»، بە هەوای تۆوە دەژێ
سینە بێ کینەیە هەم گیانی موکەڕڕەم بە ئەوە

نمەکی لێوی ئەوی کردووە «کۆلیل»و دەڵێ
گیانی تینوو بە من و کەوسەر و زەمزەم بە ئەوە

آن سیـــه چرده که شیـــرینی عـــالـم با اوست

چشـــم میگـــون لب خنـــدان دل خـــرم با اوست

گرچـــه شیـــرین دهنـــان پادشهـــاننـــد ولـی

او سلیمـــان زمـــان است کـه خـــاتـم با اوست

روی خوب است و کمـــال هنـــر و دامن پـــاک

لاجـــرم همـــت پاکـــان دو عالـــم با اوسـت

خـــال مشکیـــن که بدان عـارض گنـدمگون است

ســـر آن دانـــه که شـــد رهـــزن آدم بـــا اوست

دلبـــرم عـــزم سفـــر کـــرد خـــدا را یـــاران

چه کنـــم با دل مجـــروح که مـــرهم با اوسـت

با که این نکتـــه توان گفـت که آن سنگیـــن دل

کشـــت مـــا را و دم عیســـی مریـــم بـا اوست

حافـــظ از معتقـــدان اسـت گـــــرامی دارش

زان کـه بخشـــایش بس روح مکـــرم بـا اوست

سـەری ئەوینـی من و خاکی دەرکی حەزرەتی دۆس

ئـەوەی کە دێتــە بـەرم نیعمــەتەو سەخـاوەتی دۆس

لە جــامی مانـگ و هەتـــاوم بە دڵ گــەلێ روانــی

نەکەوتە بەر نەزەری دڵ، نەزیـری روومـــەتی دۆس

کە غــەم لە گوێنـی پەڕی خونچە جەم لە دڵ تۆتـۆن

لـە شــەرحی سینـە چ بێـژێ سـەبـا بە دەولەتی دۆس

سـەری سـەران و بەلێـنی جەهــان، بلـوورن و بەرد

چ دەرحـەقی منـی مـەی‌نۆش یـا چ شـەوکەتی دۆس

بلاوە عەتری سەبـا، خۆش نەسیمـی خــاکە مەگـەر

شـەواری سومبـولی کردۆتە شـانە حــەزرەتی دۆس

قەڵــەم وڕینــە دەکـــا ئــەو زمـــان بـــڕاوە هەمـوو

زمان کـە بێ‌مەتـەق و لاڵ مـــا لە تەڵعـــەتی دۆس

بە پێشکەشی گوڵی کوڵمت گوڵوک و بەرگی چەمەن

چنـار و سـەرو و سنــەوبەر کەنیــزی قـامەتی دۆس

کە وێنــەتم لە دلا دی وتــم دەگـــــەم بە مـــوراد

نیشـانی شاییە بـێ‌شـك بـە سینــە روئیــەتی دۆس

نە هەر ئەمێستــەیە «حافــز» لە نێـــو گــڕی عەشقت

ئەزەڵ گوڵاڵە بە داخـــۆ دەزێ لە جەننـــەتی دۆس

هەتــا ئەبــەد دڵـی «کۆلیــــل»ـی ئێمــە ســـووتاوە

کە لالە داغـی ئەزەڵ بوو بە دەستـــی قـــۆرەتی دۆس

سر ارادت ما و آستان حضرت دوست

که هرچه بر سر ما می‌رود ارادت اوست

نظیر دوست ندیدم اگرچه از مه و مهر

نهادم آینه‌ها در مقابل رخ دوست

صبا ز حال دل تنگ ما چه شرح دهد

که چون شکنج ورق‌های غنچه تو بر توست

نه من سبوکش این دیر رندسوزم و بس

بسا سرا که در این کارخانه سنگ و سبوست

مگر تو شانه زدی زلف عنبرافشان را

که باد غالیه‌سا گشت و خاک عنبربوست

نثار روی تو هر برگ گل که در چمن است

فدای قد تو هر سروبن که بر لب جوست

زبان ناطقه در وصف شوق نالان است

چه جای کلک بریده زبان بیهده گوست

رخ تو در دلم آمد مراد خواهم یافت

چرا که حال نکو در قفای فال نکوست

نه این زمان دل حافظ در آتش هوس است

که داغدار ازل همچو لاله‌ی خودروست

چـــاوم لە لوتفی دۆســە لەســەر ئەو خەتـا نـەڕۆن
تـاوانی من بچـووکە، کــەرەم گەورە عەفـوی تۆن
بەخشیــنی ئێمــە ســەهلە دەزانـــم جەنـــابی یـــار
هەرچـەن پەری سرشتـــە، بەلاَمــێ فریشتـــە هۆن
بەو شێــوە گەرمــەشینمــە، کەس کەس ئەمـا نەڵێت
ئەم جۆگــە پڕ لە لەعلــە ئەرێ چیــن و کامە جۆن؟
ون بـــوو دەمی شــەکەریەتی نەدیــار و بێ‌نیشـــان
یەک موو فەقەت کەمەریەتی ئەمما چ موو چلۆن؟!
نەخشــی خەیالــی چۆنە نەشـــۆراوەتۆ لــە ســـەر
دوو دیـدە خـۆ هەمیشــە لە گریـــان و شستـوشۆن
بێ گفتــوگۆ بە زولفـــی ئەکێشێ دەرون، مەگــەر
زولفی درێژ و دڵکــەشی ئەو گـوێ لە گفتـوگۆن؟
عومرێکــە بۆنـی پەرچــەمی ئێـــوەم ژنـەفتـووە
هێشتـــا لە مێشکمـــا وەکــو ئەوڕۆ بە ڕەنگ و بــۆن
«حافـــز»! گـــرانە بۆ مــە پەرێشـــانـدڵـی، بەلاَم
چـون بۆ عەبیـری زولفـی پەرێشـــانە غـەم مەخۆن
«کۆلیـــل» تـا غولاَمــە لە ئەرکـــی جەنـــابی دۆس
سوڵتـــانی کۆی سەبایـــە سولەیمـــانی پڕشکـــۆن

دارم امید عاطفتی از جانب دوست

کردم جنایتی و امیدم به عفو اوست

دانم که بگذرد ز سر جرم من که او

گرچه پریوش است ولیکن فرشته خوست

چندان گریستم که هر کس که برگذشت

در اشک ما چو دید روان گفت کاین چه جوست

هیچ است آن دهان و نبینم از او نشان

موی است آن میان و ندانم که آن‌چه موست

دارم عجب ز نقش خیالش که چون نرفت

از دیده‌ام که دم به دمش کار شست‌وشوست

بی گفت‌وگوی زلف تو دل را همی کشد

با زلف دلکش تو که را روی گفت‌وگوست

عمری‌ست تا ز زلف تو بویی شنیده‌ام

زان بوی در مشام دل من هنوز بوست

حافظ بد است حال پریشان تو ولی

بر بوی زلف یار پریشانیت نکوست

ئەو پەیکــە خۆش هەواڵە کە هاتۆ لە شـاری یار
هێنـــای چـــاوەزار و خـەتی موشکبـــاری یـــار
خۆشـی دەوت لە وەسفی کەماڵ و جەماڵی دۆس
خۆشی لە دەم حەکـــایەتی شـان و ویقـــاری یار
پێـــم دا دڵـم لە مـوژدە وەلێ شـەرمـــەزاری بووم
بێخـەوش نەمبـــوو نەغـدێ پتـــر بۆ نیسـاری یـــار
شوکـری خـــودا کە هیممـــەتی ئیقباڵی چارەساز
پێـــوانی مەیلی دڵمــــە هەمـوو کـار و بـاری یار
مانگ و فەلـــەک کە بێدەسـەڵاتن لە دەوری خۆ
هـــەروا لە دەوری دۆس و قـــــەرار و مەداری یار
تۆفـــانی توندی فیتـــنە دو عــــالەم بنێـتە یەک
ئێمـــە و شـەمی دو دیدە لە رێی لوتفی یـــاری یار
بێـــنا کلـێ بە جەوهـــەری بیـــنایی ئەی سەبـــا
تێکـــەڵ بە خـــاکی پـــاکی دەر و رێگوزاری یار
ســـەر خاکســـــاری رێگەنیـازی سەراکـــــەتین
تا چـاوی کێ بە خەو چێ لە کۆش و کەناری یار
دژمـن لە عەیبـی «حافز» ئەڵێ هەرچی بـــا بڵێ
خوایـــا سـوپاسی ئێــوە کە نیـم شەرمەزاری یار
«کۆلیـل»ـی ئەی رەقیبە قەڵەم خوێن و جەوهەری
دڵگەرمی لوتفـی دۆسە شنـەی (سەرچنـار)ی یار

آن پیک نامور که رسید از دیار دوست

آورد حرز جان ز خط مشکبار دوست

خوش می‌دهد نشان جلال و جمال یار

خوش می کند حکایت عز و وقار دوست

دل دادمش به مژده و خجلت همی‌برم

زین نقد قلب خویش که کردم نثار دوست

شکر خدا که از مدد بخت کارساز

بر حسب آرزوست همه کار و بار دوست

سیر سپهر و دور قمر را چه اختیار

در گردش‌اند بر حسب اختیار دوست

گر باد فتنه هر دو جهان را به هم زند

ما و چراغ چشم و ره انتظار دوست

کحل الجواهری به من آر ای نسیم صبح

زان خاک نیکبخت که شد رهگذار دوست

ماییم و آستانه‌ی عشق و سر نیاز

تا خوابِ خوش که را برد اندر کنار دوست

دشمن به قصد حافظ اگر دم زند چه باک

منت خدای را که نیم شرمسار دوست

سـەبا دەخیـلە بـڕۆ بۆ ولاتـی دڵبـەری دۆس
لە زولفی سومبـولی تەڕ بێنە! بێنی عەنبەری دۆس
بـە گیـانی ئـەوا! کە لە مزگێنیـیا ئەدەم گیـانم
لە تۆم ئەگەر خەبەرێ بێت و زولفی چەمبەری دۆس
وەگـەر نەبوو بە نەسیبت حوزووری خەڵوەتی یـار
بهێـنە بۆ دییـە تۆزێ لە خـاکی بەر دەری دۆس
منـی هـەژار و خەیـاڵـی گەیین بە ئەو، هەیهـۆ!
مەگەر بە خەونی ببیـنم جەمـاڵی مەحشـەری دۆس
دڵی سنـەوبەری من چەشنـی دارە بـی لـەرزی
لە تـاوی قـامەتی بەرزی وەکوو سنەوبەری دۆس
ئەگەرچـی دۆس بە هیچێـك ناکـڕێ ئێمـە
بە هـەر دو عـالەمی نادەین موویەکی سـەری دۆس
لە بەنـدی غەم دڵـی ئـازا مەگـەر ببێ، چ دەبێ
هـەژارە «حافـز»ی عاشق، غولام و نۆکەری دۆس
بەری وەری تەمـەن ئاخـۆ دڵی حـەزی «کۆلیـل»
دەبێ بە قسمـەتی بۆنێ لە باخـی نۆبەری دۆس؟!

صبا اگر گذری افتدت به کشور دوست

بیار نفحه‌ای از گیسوی معنبر دوست

به جان او که به شکرانه‌ی جان برافشانم

اگر به سوی من آری پیامی از بر دوست

و گر چنان که در آن حضرتت نباشد بار

برای دیده بیاور غباری از در دوست

من گدا و تمنای وصل او هیهات

مگر به خواب ببینم خیال منظر دوست

دل صنوبریم همچو بید لرزان است

ز حسرت قد و بالای چون صنوبر دوست

اگرچه دوست به چیزی نمی‌خرد ما را

به عالمی نفروشیم مویی از سر دوست

چه باشد ار شود از بند غم دلش آزاد

چو هست حافظ مسکین غلام و چاکر دوست

ئافــەرین پەیکـی بەشــارەت بۆم بلێ پەیغـامی دۆس
تا بکـــەم گیانم بەلاگـــەردانی هۆش و فــامـی دۆس
شێت و شەیـدا هەر وەکوو بولبـول لە نێو بەند و قەفەس
شین ئەکەم بۆ لێوی شەکر و چاوی وەک بادامی دۆس
دانـەیی خـــالّی فـــریوی دام و نەمـــزانی لـەوێ
چیم بە سـەردا دێ بە دانـەی خاڵ و زولفی دامی دۆس
چەشنی من سـەرمەستـە تا رۆژی قیـامەت هەرکـەسێ
نۆشی گیانی کردبێ یەک قوم لە دەست و جامی دۆس
با لەمـە زیــاتر نەکەم باسی بلّێســەی عەشقــی خــۆم
نەشلّـــەقێـــنێ تا وتــــارم خـــاترەی ئـارامــی دۆس
هەر ئەوەم چاتر بڕێژم چـەم بە سـورمەی گەردی رێـی
حیکمـەتی لوقمانی وا پێ خاکی ژێر پێ و قامـی دۆس
ئەوپەڕی ئــاواتـی من هـەرچـەن ئەون ئەو نایەوێـــم
وا بە ناکـامی دەنێمـــۆ ســـەر لە بەر ئاکـــامی دۆس
ســا بســاچێـــنە و بســووتێ «حافـــز»!! بەو زامـــەوە
چونکە بێدەرمانە دەرد و ســۆزی تۆتۆی زامـی دۆس
شەوکەتی بەژنت دەمی «کۆلیل»ـی بەست و دڵ شوکر
سەر لەنۆ هەڵبوو لە شەوقی روومەتی جەم جامی دۆس

مرحبـــا ای پیک مشتـــاقـان بـــده پیغـــام دوست

تـا کنـم جـان از سـر رغبت فـــدای نـام دوست

والـــه و شیـــداست دایـــم همچـو بلبـــل در قفس

طـوطی طبعـم ز عشـق شکـــر و بـــادام دوست

زلـــف او دام اسـت و خـــالش دانـهی آن دام و مـن

بـــر امیـــد دانـــهای افتـــادهام در دام دوســـت

ســـر ز مستـــی برنگیـــرد تا به صبـــح روز حشـــر

هر که چون من در ازل یک جرعه خورد از جام دوست

بس نگویـــم شمـــهای از شـــرح شوق خـود از آنک

دردســـر باشـد نمـودن بیـش از ایـن ابـــرام دوست

گـر دهـد دستـم کشـم در دیـده همچـون توتیـــا

خـــاک راهـی کـان مشـرف گردد از اقـــدام دوست

میـل من سـوی وصـــال و قصـد او سـوی فـــراق

ترک کـــام خود گرفتـــم تـا برآیـد کـــام دوست

حافـــظ اندر درد او میســـوز و بیدرمـــان بســـاز

زان کـــه درمـــانی نـــدارد درد بـــیآرام دوست

رووتــی کەسێ نەدیت و هــەزارت رەقیبــە هەر

دەم خونچە نـازە چۆنە ئەوەنـدەی ئەدیبــە هەر

کەوتووم ئەگەر لە خـاکی بەری پێت سـەیر نین

وەك من لە ئەم دیـارە هــەزاران غەریبــە هەر

ئەم عەشقــە خانەقـــا و خەرابـــاتی بۆ نیێــیە

لە کوێ جەمــاڵی دلبـــەرە عاشق، رەقیـبە هەر

لە کوێ کە دەیرە، ئەڵبەتە هەر بـاسی راهیب و

ناقووس و دەنگی زەنـگی و خـاج و سەلیبە هەر

کێ عەشقی یاری پێیە لەگەڵ رەحمی یار ئەبێ

ئــەی وای دەرد قـــاتە دەنـا ئەو تەبیـــبە هەر

هــاوار و دادی «حافـز»ی عاشـق چەواشــە نین

باسی ئەویـن و شـەرحی غەریب و عەجیبـە هەر

فەرهـــاد ئەگەر حەکـایەتی شیـرین بڵێ بەڵێ

«کۆلیـــل» ئەگــەر رەوایـەتی کا دڵفــریبە هەر

روی تو کس ندید و هـزارت رقیب هست

در غنچه‌ای هنوز و صدت عندلیب هست

گر آمدم به کوی تو چندان غریب نیست

چون من در آن دیار هزاران غریب هست

در عشق خانقاه و خرابات فرق نیست

هر جا که هست پرتو روی حبیب هست

آن‌جا که کار صومعه را جلوه می‌دهند

ناقوس دیر راهب و نام صلیب هست

عاشق که شد که یار به حالش نظر نکرد

ای خواجه درد نیست وگرنه طبیب هست

فریاد حافظ این همه آخر به هرزه نیست

هم قصه‌ای غریب و حدیثی عجیب هست

هونەر لە مەحـــزەری تۆدا بەیانی بێهونەرین
زمـــان براوە وەلێ دەم بەهـاری شیعری دەرین
فـریشتـەroomەتـی پۆشـی، جنـۆکە نـازفرۆش
وڕ و دەمەق بووە چاوم کە دێوە چۆنە پەرین؟!
بە نووری ئەحمـەد و نـاری ئەبوولەهەب ڕانیـم
دڕوو شەرارەتی بۆ گوڵ رووا، لە چەرخی بەرین
مەپرسـە هۆ چییـە لەم چەرخـە سپڵـە لاوێنـە
گەنێـک خـاوەنی گەنجە و گەلێ لە پیلەوەرین
منێ کە ئەرکی موغـان و تەلاری کووپەمە جێ
کڕینـی تەکیـە بە جـۆیێ نیشانی بێـــخەبەرین
کچـی ترێ کە لە پەردەی زوجاجی و عینەبیـن
مەگەر لە نووری گلاری منن لە لەعل گەرین؟!
تەواوی هۆش و نەزەر بوو سەرم گەورە! دەمــێ
کە ئێستـــە بێدەم و مەستـم سـەلاح بێنەزەرین
شـەراب تێکە کە وەک «حافـز»م گەلـێ هیــوا
بە پشتیـــوانی گـرین و کـەرامەتی ســەحەرین
شکا شەهێنـی هونەر باڵی هەڵفـڕینـی «عومـەر»!
ئـەوەی کە بڵحـە ئەمێستـا تەواری بێهـونەرین

اگـــرچه عـــرض هنـــــر پیش یـــار بی‌ادبـــی‌ست

زبـــان خموش ولیکـن دهـــان پر از عربــــی‌ست

پــــری نهفـــته رخ و دیـــو در کرشمـــــه‌ی حســـن

بسوخت دیده ز حیرت که این چه بوالعجبی‌ست

در این چمـــن گـل بی‌خــــار کس نچیـــد آری

چــــراغ مصطفــوی بـــا شـــرار بـــولهبـــی‌ست

سبب مپـــرس که چـــرخ از چه سفـــله‌پـرور شد

کـه کـــــام‌بخشـی او را بهـــانـه بی‌سببـــی‌ست

به نیـــم جو نخـــرم طـــاق خانقـــاه و ربـــاط

مـــرا کــه مصطبه ایـــوان و پـای خـــم طنبی‌ست

جمـــال دختــــر رز نور چشـــم ماست مگـــــر

کـــه در نقـــاب زجـــاجی و پـــرده‌ی عنبـــی‌ست

هــــــزار عقــــل و ادب داشتـــم مـــن ای خواجه

کنــون که مست خــــرابم صـــلاح بی‌ادبـــی‌ست

بیـــار می کـه چـو حافـــظ هـــزارم استظـــهار

بـه گریـه‌ی سحـــری و نیــــاز نیـــم شبـــی‌ست

خۆشتر لە جەژن و بەژنی ئەوین و بەهار چین
مەیگێڕ بۆ نەهات و درەنگی لە کار چین؟
کاتی خۆشت لە دەس مەدە دەستی کە داوە دەم
ئاخۆ کەس ئاگەدارە دەبەی رۆژگار چین
عومری مە یەک هەناسەیە هاتوو نەهاتە دەر
غەمخۆری گیانی خۆ بە! فرانک و دولار چین
ئاوی ژیان و باخی بەهەشتی بەرین، مەگەر
غەیری شەراب و لێوی شەت وکۆی نیگار چین
دەرۆیش و مەست هەر دو کە سەرخۆشی دڵبەرن
دڵ بەینە نازی کێ؟ سەری ژیرا ئیختییار چین
وەختێ فەلەک نەزانە لە ژێر پەردە چین و چۆن
یا شێخ وس بە! مووچەخۆری پەردەدار چین
تاوانمان بە زۆرە ئەگەر وەک رەقیب ئەڵێ
با پێم بڵێ مەبەستی لە بەخشینی یار چین
زاهید لە ئاوی کەوسەر و «حافز» شەراوی ویست
لەو نێوە ویستی ساقی هەتا چۆنە چار چین
«کۆلیل» مەستی ژار و چزی زولفی گەزۆکی
ئەو نێشە نۆشە بۆ مە شەرابی هەنار چین

خوش‌تر ز عیش و صحبت و باغ و بهار چیست
ساقی کجاست گو سبب انتظار چیست

هر وقت خوش که دست دهد مغتنم شمار
کس را وقوف نیست که انجام کار چیست

پیوند عمر بسته به موییست هوش دار
غمخوار خویش باش غم روزگار چیست

معنی آب زندگی و روضه‌ی ارم
جز طرف جویبار و می خوشگوار چیست

مستور و مست هر دو چو از یک قبیله‌اند
ما دل به عشوه که دهیم اختیار چیست

راز درون پرده چه داند فلک خموش
ای مدعی نزاع تو با پرده‌دار چیست

سهو و خطای بنده گرش اعتبار نیست
معنی عفو و رحمت آمرزگار چیست

زاهد شراب کوثر و حافظ پیاله خواست
تا در میانه خواسته‌ی کردگار چیست

بنـاڵە بولبـول ئەگەر وەک منت سەری یـارین

که هـەر دو عاشـقی زارین و ئیشـمان زارین

لـە ئـەو زەوینـە سـەبـا بۆنی پـەرچـەمی بێنێت

زەمانی وسکـوتی مامـز لـە میسـکی تاتـارین

شـەراو بێـنە هەتـا ئەو کراسـە کنجە وەشۆین

که مەستی لافی غورروورین و مەنگی وەشیـارین

خەیاڵـی پەرچـەمی خاوت نە ئیشی هەر خـاویٚ

که چوونە ژێر قەفی زەنجیـر، کـاری عەییـارین

بریقـەیێکی نهێـنی کە عەشقـی داگـرسـاند

نە لەعلی لێـوە، نە پیـرۆزە خـاڵی مروارین

جەمـاڵی یـار نە کوڵم و کەزێن و چـاو و برۆ

هـەزار نوکتـە هەوێنـی کەمـاڵی نـازارین

قەڵـەندەرانی دڵاوا لەتێـکی جـۆ نـادەن

بە تەخت و ئەفسەری شایێ کە حۆلی سەردارین

بە ئاستـانی جەمـاڵت گـەلێ گـرانە گەییـن

فـڕین بەرەو فەلـەکی گـەورەیی بە دژوارین

سەحـەر بە نازی گـلاری خـومارتم خـەو ئەدی

چەنێ موبارەکە خەونـێ کە بووکی بێـدارین

دڵـی بە ناڵـە مەڕەنجێـنە بەس کە سا «حـافز»!

نەجـاتی تا سەری هەرکەس، بە لوتفی دڵدارین

بەڵـێ ئەوەندە هونەرمـەن هـەژار و «کۆلیـل»ـە

مەگـەر بە خەونـی ببـینێ لە کۆشی ڕزگارین

بنال بلبل اگر با منت سر یاری‌ست

که ما دو عاشق زاریم و کار ما زاری‌ست

در آن زمین که نسیمی وزد ز طره‌ی دوست

چه جای دم زدن نافه‌های تاتاری‌ست

بیار باده که رنگین کنیم جامه‌ی زرق

که مست جام غروریم و نام هشیاری‌ست

خیال زلف تو پختن نه کار هر خامی‌ست

که زیر سلسله رفتن طریق عیاری‌ست

لطیفه‌ای‌ست نهانی که عشق از او خیزد

که نام آن نه لب لعل و خط زنگاری‌ست

جمال شخص نه چشم است و زلف و عارض و خال

هزار نکته در این کار و بار دلداری‌ست

قلندران حقیقت به نیم جو نخرند

قبای اطلس آن‌کس که از هنر عاری‌ست

بر آستان تو مشکل توان رسید آری

عروج بر فلک سروری به دشواری‌ست

سحر کرشمه‌ی چشمت به خواب می‌دیدم

زهی مراتب خوابی که به ز بیداری‌ست

دلش به ناله میازار و ختم کن حافظ

که رستگاری جاوید در کم آزاری‌ست

خوایە ئەو شەوقی دەروونەم شەمی ئاسانەیی کێن
ئەو کزەی گیانە بپرسن گوڵی گیانانەیی کێن
ئێستە کاول‌کەری ژین و دڵ و دینم گوڵی ناز
شەو لەگەڵ کێ دەنووێ شاگوڵی گوڵخانەیی کێن
لەعلی لێوی کە لە لێوی منی لێواو کەوێ!
جامی پێوانەیی کامە و شەمی پەروانەیی کێن
هاوەڵی دەوڵەتی ئەو روومەتە رەخشانە بلێن
ئێوەن و خوا کە بە دەسنووس و بە پەروانەیی کێن
هەر کە ئەفسوونێ ئەکا بۆی و نەبوو کەس خەبەری
ئەو دڵی ناسکی، گوێڕایەڵی ئەفسانەیی کێن
یاڕەب ئەو زوهرە لەقا مانگی من ئەو شاپەرییە
لەعلی بێوێنە و مرواریی شاهانەیی کێن
تا وتم خۆزگە لەگەڵ «حافز»ی دێوانە دەبوو
پێکەنین گرتی و فەرمووی ئەمە دێوانەیی کێن؟
هەر وتم خاڵی رەشی وەک شەوی «کۆلیل» دەچێ
وتی باڵی بکەن ئەم تەیرە لە دووی دانەیی کێن؟!

یا رب این شمع دل‌افروز ز کاشانه‌ی کیست

جان ما سوخت بپرسید که جانانه‌ی کیست

حالیا خانه برانداز دل و دین من است

تا در آغوش که می‌خسبد و هم‌خانه‌ی کیست

باده‌ی لعل لبش کز لب من دور مباد

راح روح که و پیمان‌ده پیمانه‌ی کیست

دولت صحبت آن شمع سعادت پرتو

بازپرسید خدا را که به پروانه‌ی کیست

می‌دهد هر کسش افسونی و معلوم نشد

که دل نازک او مایل افسانه‌ی کیست

یا رب آن شاهوش ماه رخ زهره جبین

در یکتای که و گوهر یکدانه‌ی کیست

گفتم آه از دل دیوانه‌ی حافظ بی تو

زیر لب خنده‌زنان گفت که دیوانه‌ی کیست

حەوتەییێکی چووە مانگی من و یەکسالّی پڕە
دلّ لە هیجرانی دەنالّێ وەکو شمشالّی زڕە

جامی کولّمی کە گلێنەی رەشی دوو دیدەمی دا
بەگومانم شەوی رەشخالّە لە قەدپالّی گڕە

گەرچی مندالّن و بۆی شیری ئەچۆڕێت لە دەم
دلّ لە پەیکانی موژۆلّی خەتەر و زالّی، پڕە

کەرەمی حاتەمی ئەم شارە بە نێو بانگە، بەلاّم
بۆ غەریبان لە هەموو لایە دەلّێی سالّی قڕە

جەوهەری فەردی دەمی ئێوە دەلیلێکە دەلّێ
مونکیری جەوهەری وا مێشکی لە زووخالّی سڕە

موژدەیان داوە دەچێ بۆ سەفەر و لێرەوە دێ
ئۆغری خێرە! بە سەرفی دلّی عەودالّ و وڕە

قورسە هەلّگرتنی کێوی غەمی دووری بە کەسێ
مل وەکوو تالّە دەزوو، دلّ وەکو بێژنگی شڕە

مل کەچی بەختی رەشی خۆم و شکۆی قاری ئەوم
هەر کە«کۆلیل»ـە لە کۆی جەوری خەتوخالّی خڕە

ماهم این هفته برون رفت و به چشمم سالی‌ست

حال هجران تو چه دانی که چه مشکل حالی‌ست

مردم دیده ز لطف رخ او در رخ او

عکس خود دید گمان برد که مشکین خالی‌ست

می‌چکد شیر هنوز از لب همچون شکرش

گرچه در شیوه گری هر مژه‌اش قتالی‌ست

ای که انگشت نمایی به کرم در همه شهر

وه که در کار غریبان عجبت اهمالی‌ست

بعد از اینم نبود شابه در جوهر فرد

که دهان تو در این نکته خوش استدلالی‌ست

مژده دادند که بر ما گذری خواهی کرد

نیت خیر مگردان که مبارک فالی‌ست

کوه اندوه فراقت به چه حالت بکشد

حافظ خسته که از ناله تنش چون نالی‌ست

کێ بێ کە لە پێچ و خەمی دوو زولفی ڕەشا نین
ئەو حەڵقە لە دەور و بەری کێ داوی بەلا نین
چاوت کە فریوی دڵی هەر گۆشەنشینە
شوێن کەوتنی تاوانی من و شێخ و مەلا نین
جامێکە خودایی بە یەقین ڕوومەتی ڕوونت
ئەلحەق وەکو جامی غەزەلم خلتی تیا نین
نێرگز وەکو چاوت دەیەوێ ساحیر و مەس بێ
دیدە و سەری بەو هۆیەوە ژیر و بە حەیا نین
تۆخوا ئەدی ئەو زولفە مەقرتێنە بە میقرازا!
نالینی دڵم شەو نییە چنگاوشی با نین
تاریکە دەروونم وەرە بنوێنە شەمی ڕووت!
بێ ئێوە کە لەم کۆڕی حەریفانە سەفا نین
سەربەرزییە تیماری غەریبان لە کن ئێمە
ئەم ڕەسمە لە نێو ئێوە مەگەر گیانە ڕەوا نین
پێم وت کە دەچوو دوێنە عەسر جوانە وەفا کە
فەرمووی کە هەڵەت کرد ئەمە خۆ عەسری وەفا نین
سەد پیری موغان ڕێبەری دڵ بێ وەکو تۆ وام
خالی نییە هەرچی سەرە بێ‌سیرڕی خودا نین
بۆ سەرزەنشی خەنجەری چاوت دڵە نیشان
ڕۆستەم سپەری بۆ خەتەری تیری قەزا نین
میحرابە لە بۆ زاهید و سۆفی خەمی ئەبرۆت
کێ بێ کە لە گۆشەی خەمی تۆ دەس بە دوعا نین
ئەی پەنجە بە خوێنی دڵی «حافز» گوڵی ئەتڵەس
شەرمت لە خودا، غیرەتی قورئان، چییە لا نین
«کۆلیل»ی دەس و تێغتە سەر تا بە قەدەم دڵ
شمشێری ئەتۆ لایەقی هەر بێ‌سەر و پا نین

کس نیست که افتاده‌ی آن زلف دوتا نیست
در رهگذر کیست که دامی ز بلا نیست

چون چشم تو دل می‌برد از گوشه‌نشینان
همراه تو بودن گنه از جانب ما نیست

روی تو مگر آینه‌ی لطف الهی‌ست
حقا که چنین است و در این روی و ریا نیست

نرگس طلبد شیوه‌ی چشم تو زهی چشم
مسکین خبرش از سر و در دیده حیا نیست

از بهر خدا زلف مپیرای که ما را
شب نیست که صد عربده با باد صبا نیست

بازآی که بی روی تو ای شمع دل‌افروز
در بزم حریفان اثر نور و صفا نیست

تیمار غریبان اثر ذکر جمیل است
جانا مگر این قاعده در شهر شما نیست

دی می‌شد و گفتم صنما عهد به جای آر
گفتا غلطی خواجه در این عهد وفا نیست

گر پیر مغان مرشد من شد چه تفاوت
در هیچ سری نیست که سری ز خدا نیست

عاشق چه کند گر نکشد بار ملامت
با هیچ دلاور سپر تیر قضا نیست

در صومعه‌ی زاهد و در خلوت صوفی
جز گوشه‌ی ابروی تو محراب دعا نیست

ای چنگ فروبرده به خون دل حافظ
فکرت مگر از غیرت قرآن و خدا نیست

هەر بە رووی ئێـوە نەبێ خەڵکی دییـەم وازر نیـن
غەیـری تۆی تیـا نییـە دڵ چونکە لە تۆ چـاتر نیـن
وا لە ئیحـرامی تەوافـولقەدەمت سەیـلی سـرشـك
هەرچەن ئاوێتـە بە خوێنـی جگـەرە و تاهیـر نیـن
گـیان هەتـا عـەرش بە باڵـێ بفـڕێ باڵێ دەکەم
ئەو مەلی وەحشییـە گەر بـۆ قەفـەست حـازر نیـن
عاشـقی رووتم و قەلبی لە مسم پێشکەشی رووت
کیسـە خـاڵی بە نیسـاری زەڕ و زێـو قـادر نین
بەژنی سەروت دەسی ئاخـر بەدەس ئێنێت کەسێ
کـە وچـانی نیـیە لـە شـوێنت و خـۆڕاگر نین
دەم نەدەم چاکـە لە ئەنفاسی دەم و لێوی مەسێـح
کە لە گیانـدانەوە وەك لەعـلی ئەتـۆ ماهیـر نین
من لە کوورەی گڕی عەشقت قڕوقەپ شاکر هەم
کامـە ناکەس وتـی بـەو داغـەوە دڵ شـاکر نین
هەر هەوەڵ زولفـی پەرێشـانی ئەتـۆم دیت، وتـم
کـە پەرێشـانیـی ئـەم خێڵـە قەتـی ئـاخـر نین
کامە دڵ وەك دڵی «حافـز» نیـیە کۆلیـلی ئەتـۆ
کێ سـەری خاتـری ئێـوەی لە دڵا خاتـر نین
نووری روخساری گەشت رووگەیی«کۆلیل»ـەو بەس
سـوژدەبەر لەو گڕە گەر گـاورە، کێ گاور نین؟!

مـردم دیـده‌ی مـا جــز به رخت ناظــر نیسـت

دل ســر گشتـه‌ی مـا غیــر تـو را ذاکــر نیست

اشکــم احــرام طــواف حـرمــت می‌بنـــدد

گــرچه از خـون دل ریـش دمـی طاهر نیست

بستـــه دام و قفــس بـاد چـو مـــرغ وحشـی

طایـــر ســدره اگر در طلبــت طایـــر نیست

عاشـق مفلس اگــر قلــب دلـش کـرد نثـــار

مکنش عیـب کـه بـر نقــد روان قــادر نیست

عاقبــت دست بــدان سـرو بلنـــدش برسـد

هر کـه را در طلبـت همـت او قــاصـــر نیست

از روان بخشـی عیسـی نزنـم دم هـــر گــز

زان که در روح‌فـزایی چـو لبت ماهــر نیست

من کـه در آتـش ســودای تـو آهـی نزنـم

کـی تـوان گفـت که بر داغ دلـم صـابر نیست

روز اول کـه ســر زلـف تو دیـــدم گفتـــم

که پریشـــانی این سلســـله را آخـــر نیسـت

ســـر پیـوند تو تنـــها نه دل حافــظ راســـت

کیســت آن کش سر پیوند تو در خاطـر نیست

چـون رووالـەت‌بیـنە زاهیـد عـاشق و شەیدا نییە
با بجـاوێ گۆشتـی مـردوو چی دەڕێسـێ وا نییە

خێـرە بۆ ئەهلی تەریقـەت هەر شتێکی بێتە پێش
ئەم شـەقامە هەرکەسێ بگرێ لە ڕێ گومـڕا نییە

شا، روخی سووتـا بە ئاخـی ناخـی سەربازی گەرووم
خۆ هەمـوو کەس شـارەزا بۆ کیش‌ومـاتی شا نییە

پێـم بڵێن ئەم میچـە بەرزەی پڕ گوڵ و سـاکارە چین
چۆنـە وا بەم رازە لەم دونیـا کەسێ زانـا نیـیە

خـوایە هەر تۆ بێ‌نیـاز و قـادری، وەسفـی چییە
بۆ برینـی سەختی ئـەم خەڵکـەت دەوایـێ وا نییە

خـاوەنی دیوانمـان مێشکـی حیسـابی پێ نیـیە
مۆرەکـەی ئارمـی فـریـوە، دڵ بە مـۆری خوا نییە

هەرکە دێ رەببی بەخێـرێ! چی دەوێ بێژن بڵێت
پـەردەدار و نـازی دەرگـاوان لە ئـەم دەرگـا نیـیە

کێ لە دەرکی ئەرکی مەیخانانە، یەک‌ڕەنگە و حەریف
مەیفـرۆشێ وەزنی سووکـی خۆفرۆشی لا نیـیە

قـامەتی ئێمـەن درێـژ و قـۆل و بێـفڕمن، دەنـا
قـەت خەڵاتـی ئێـوە بۆ بەژنی کەسـێ کۆتـا نییە

خۆم غوڵامی پیـری مەیخـانەم کە لوتفی دائیمـە
لوتفـی شێـخ و زاهیـد ئاخـر گا هەیە و گاگا نیـیە

هیممـەت و تەبعی بڵێنـدم پێـیە ژوورم بۆ چیـیە
بـادە نۆشێ عـاشقـم «حافـز»! زەڕم سـەودا نییە

پێت بڵێ نێو بانگی «کۆلیل»ـت لەبەر چی دەرچووە
چونکە عوودی عەشقـی ئەو شـەو سووتنـی بێـجا نییە

زاهد ظاهرپرست از حال ما آگاه نیست
در حق ما هرچه گوید جای هیچ اکراه نیست
در طریقت هر چه پیش سالک آید خیر اوست
در صراط مستقیم ای دل کسی گمراه نیست
تا چه بازی رخ نماید بیدقی خواهیم راند
عرصه‌ی شطرنج رندان را مجال شاه نیست
چیست این سقف بلند ساده‌ی بسیار نقش
زین معما هیچ دانا در جهان آگاه نیست
این چه استغناست یا رب وین چه قادر حکمت است
کاین همه زخم نهان هست و مجال آه نیست
صاحب دیوان ما گویی نمی‌داند حساب
کاندر این طغرا نشان حسبة لله نیست
هر که خواهد گو بیا و هرچه خواهد گو بگو
کبر و ناز و حاجب و دربان بدین درگاه نیست
بر در میخانه رفتن کار یک‌رنگان بود
خودفروشان را به کوی می فروشان راه نیست
هرچه هست از قامت ناساز بی‌اندام ماست
ور نه تشریف تو بر بالای کس کوتاه نیست
بنده‌ی پیر خراباتم که لطفش دایم است
ور نه لطف شیخ و زاهد گاه هست و گاه نیست
حافظ ار بر صدر ننشیند ز عالی‌مشربی‌ست
عاشق دردی‌کش اندر بند مال و جاه نیست

دەشتـــی ئەویــن بەرینــە لە بەندی کنـارە نیـن
ئەم دەشتــە غەیری گۆڕی گەلی دڵپەژارە نین

پیـرۆزە هەر دەقێقە کە دەسپێری دڵ بە عەشـق
ئەم کـارە خێـرە، زوو بە! دەمی ئیستخـارە نیـن

ســاقی شەراب تێکە، بە لۆمەی عەقـڵ نەگەی!
چــون لەم وڵاتی سەرمــە عەقـڵ هیچ کـارە نین

بەو چاوە مەستە بێژە کە خوێنڕێژی ئێمە کێن
ئازیزا! جورمی هەرکەس، لە نەحسی هەسارە نین

هەر حەققی چــاوی پاکە، ببینێ هیـــلالی تۆ
هــەر چـــاو، چـاوی دیتــنی ئەو ماهوارە نین

شێوەی ژیانی رەندی لەبـەر بگـرە چونکـە ئەم
سامــانە سەربەمــۆرە بە رەنـــدان غــەوارە نین

نەیبوو گرین و شیـوەنی «حافــز» لە تۆ ئەسەر
کەمتـر دڵەت لە نەسڵ و بەرەی بەردەهــارە نین

«کۆلیــل»! کێ بە سیـــنە شـل و نەرمە، دڵڕەقە
شیـرینە هەرکە چەشنی روتەب، وایە، چارە نین

راهی‌ست راه عشق که هیچش کناره نیست
آن‌جا جز آن‌که جان بسپارند چاره نیست
هر گه که دل به عشق دهی خوش دمی بود
در کار خیر حاجت هیچ استخاره نیست
ما را ز منع عقل مترسان و می بیار
کان شحنه در ولایت ما هیچ‌کاره نیست
از چشم خود بپرس که ما را که می‌کشد
جانا گناه طالع و جرم ستاره نیست
او را به چشم پاک توان دید چون هلال
هر دیده جای جلوه‌ی آن ماه‌پاره نیست
فرصت شمر طریقه‌ی رندی که این نشان
چون راه گنج بر همه کس آشکاره نیست
نگرفت در تو گریه‌ی حافظ به هیچ رو
حیران آن دلم که کم از سنگ خاره نیست

عەشقی رووی ئێـوە لـە مـاڵی نەزەرێ نیـن کە نیـن
خاکـی رێگـەت کلی چـاوی بەشەرێ نین کە نین
خەڵکی دڵ سـەیری شـەمی روومـەتی رەخشانت ئەکا
رازی پەنهـانی کەزێـکەت لە سـەرێ نیـن کە نیـن
ئەشکی من سـووره بە هـۆی فیتنەگـەری زار و خەجڵ
سـەر بەرەو ژێـری عەمەڵ، خوێنجگەرێ نین کە نین
نەک لـە داوێنـی بنیشێ، بە نەسیمـۆ گـەردێ
پڕ لـە سێـڵاوی دیـەم رێـگوزەرێ نین کە نین
تـا لـە هـەر جێـگە لە زولفی رەشـی تۆ بـاس نەبـێ
وتووێـژی من و شـەوبا، سەحـەرێ نیـن کە نین
من لـەبـەر بەختـی رەشی خۆمـە دەسووتێـم دەنـا
لوتفـی تۆ دەرهـەقی هەر دەربـەدەرێ، نیـن کە نیـن
لە مەترسـی دەمـی شیـرینتە ئەی کەوسـەری ژیـن
نوقمـی ئـاوی شـەرم ئەوڕۆ، شەکـەرێ نین کە نین
شەقڵـی نەشـکاوە قسـە و باسـی دڵـم گەرچی لە لای
کـۆڕی رەندان و حەریفـان، خەبـەرێ نین کە نین
لەو بیـاوانە ئەویـن راوییـە، کەروێشکـە پڵینـگ
وەی لە ئـەم رێگـە کە جێـگەی خەتـەرێ نین کە نین
چاو منەتبـاری کلـەی خاکـی دەری تۆیە کـە وا
تـاسـەخۆری دیـەکەم خـاکی دەرێ نیـن کە نین
هەر ئەوەی ماوە لەشـم بێنییـە گوێزێکـەوە سووک
چونکە جێـژوانی غەم و هەر کەسـەرێ نین کە نین
گەرچی «حافز» لە دەست خوێن لە دڵێ، خۆم و خودام
هەر لە سەر تـا قەدەمت هەر هـونەرێ نیـن کە نیـن
سەروی «کۆلیـل»ـی و ئازادییـە بـارە و سەمـەرت
عـاشقـی بەرهـەمی تـۆ دەربـەدەرێ نیـن کە نیـن

روشـــن از پرتــو رویت نظـری نیست کـه نیست

منت خـــاک درت بر بصــری نیست کـه نیست

نـاظـــــر روی تـو صـــاحب نظـــراننـــد آری

سر گیسـوی تو در هیـچ سـری نیست که نیست

اشک غمـــاز من ار ســرخ برآمـــد چه عجب

خجـل از کردهی خود پردهدری نیست که نیست

تـــا بـــه دامـــن ننشینـــد ز نسیمـــش گـــردی

سیـــل خیز از نظــرم رهگذری نیست که نیست

تا دم از شـــام ســــر زلف تو هر جـــا نزننـــد

با صبــا گفت و شنیــدم سحری نیست که نیست

مـن از این طـــالع شـــوریده بـرنجـــم ور نـی

بهـــرهمند از سر کــویت دگری نیست که نیست

از حیـــای لـب شیـــرین تـو ای چشمـهی نـوش

غـــرق آب و عرق اکنون شکری نیست که نیست

مصلحـــت نیسـت کـه از پـــرده بـــرون افتـــد راز

ور نه در مجلس رنـــدان خبـــری نیست که نیست

شیـــر در بـــادیهی عشـــق تـــو روبـــاه شـــود

آه از این راه که در وی خطـــری نیست که نیست

آب چشمـــــم که بر او منـــت خـــاک درتوست

زیر صـــد منت او خـــاک دری نیست که نیست

از وجـــودم قـــدری نـام و نشـان هست که هست

ور نه از ضعـف در آنجـــا اثری نیست که نیست

غیـــر از این نکتـــه که حافـظ ز تو ناخشنـود است

در ســـراپای وجـــودت هنـــری نیـست که نیست

بەرهەمی بوون و خولی تۆپی زەمان ئەونە نییە
زوو بە مەی بێنە! کە بڕیاری جەهان ئەونە نییە
گیان و دڵ بۆیە درا پێشکەشی گیانان بکرێ
چونکە خاڵی لەمە، روتبەی دڵ و گیان ئەونە نییە
سێبەری سیدرە و تووبا، لە سەرت بێ بە منەت
ژێری ئەو سایە مەچۆ سەروی رەوان! ئەونە نییە
ناز و نیعمەت چییە گەر خوێنی دڵ وگیانی دەوێ
دڵ نەبێ نرخی گوڵ و باخی جەنان، ئەونە نییە
کورتە چون ژینت و مەودا نییە دڵ شا بە دەمێ!
ئەسپی غەم زین مەکە! مەیدانی ژیان ئەونە نییە
ساقیا فرسەتە تۆفانی ئەجەل وا لە کەمین
تێکە مەی! دەرفەتی لێو تا بە زمان ئەونە نییە
خیرەتی حەق لە ریا تووڕەیە زاهید بە سەرت
خانەقا بەینی هەتا دەیری موغان ئەونە نییە
روومەتی زەرد و تەلایی هونەری دەردی دڵە
بە رواڵەت ئەسەری شەرح و بەیان ئەونە نییە
ناوی چاکەی چووە «حافز» بە هەموو لایە بەڵام
رەندە ئەو، دەربەسی قازانج و زیان ئەونە نییە
خۆشە رسوایی «کۆلیل» بە هۆی عەشقی نیگار
شۆرەتی شیعر و غەزەڵ، نام و نیشان، ئەونە نییە

حاصل کارگه کون و مکان این همه نیست
باده پیش آر که اسباب جهان این همه نیست

از دل و جان شرف صحبت جانان غرض است
غرض این است وگرنه دل و جان این همه نیست

منت سدره و طوبی ز پی سایه مکش
که چو خوش بنگری ای سرو روان این همه نیست

دولت آن است که بی خون دل آید به کنار
ور نه با سعی و عمل باغ جنان این همه نیست

پنج روزی که در این مرحله مهلت داری
خوش بیاسای زمانی که زمان این همه نیست

بر لب بحر فنا منتظریم ای ساقی
فرصتی دان که ز لب تا به دهان این همه نیست

زاهد ایمن مشو از بازی غیرت زنهار
که ره از صومعه تا دیر مغان این همه نیست

دردمندی من سوخته زار و نزار
ظاهراً حاجت تقریر و بیان این همه نیست

نام حافظ رقم نیک پذیرفت ولی
پیش رندان رقم سود و زیان این همه نیست

خــەوی ئەو نێــرگزە قەتــرانتــە بێشــت نیــیە خۆ
پێچی ئەو پەرچەمــە پەخشــانتــە بێشــت نیــیە خۆ
دەتکــا شیــر لە ئەو لێــوە، وتوومــانە کــە ئـــەم
شــەکری دەورانــی نمەکدانتــە، بێشت نیــیە خۆ
پڕ تەمــەن بیــت! دەزانم کــە لــە نێــو قەوسـی بـرۆ
تیــری ئەو نەشتــەری موژگــانتە بێشت نیــیە خۆ
تێکـــڵاوی بە غەمـی دووری و قەیـرانی فیـــراق
ئەی دڵ! ئەم شیــوەن و گریـانتــە بێشت نیــیە خۆ
دوێنەشەو سروە لە کۆی یارەوە گوڵزاری هەژانـد
ئەی گوڵ! ئەو یێخــە دڕینــانتــە بێشت نییە خۆ
دڵ دەشــارێتەوە گەرچی غەمی عەشقـی لەم و لەو
«حافــز» ئەم ڕێــژنەیی چــاوانتــە بێشت نیــیە خۆ
دیدە تاریکــە لە دین هەر وەکـو «کۆلیـل» ئەڵێت
تیشکـی ئەو روومــەتە رەخشــانتە بێشت نیــیە خۆ

خواب آن نرگس فتان تو بی چیزی نیست

تاب آن زلف پریشان تو بی چیزی نیست

از لبت شیر روان بود که من می گفتم

این شکر گرد نمکدان تو بی چیزی نیست

جان درازی تو بادا که یقین می‌دانم

در کمان ناوك مژگان تو بی چیزی نیست

مبتلایی به غم محنت و اندوه فراق

ای دل این ناله و افغان تو بی چیزی نیست

دوش باد از سر کویش به گلستان بگذشت

ای گل این چاك گریبان تو بی چیزی نیست

درد عشق ار چه دل از خلق نهان می‌دارد

حافظ این دیده‌ی گریان تو بی چیزی نیست

سەرای ئێوە نەبێ بۆ سەرم سەرایێ نین
لە عالەما مەگەرم دەرکی تۆ پەنایێ نین

کە دژ، بە تێغەوە هەڵمەت ئەدا، سپەر نادەم
کە تێغی ئێمە مەگەر ناڵە ناڵ و وایێ نین

چلۆن لە مەیکەدە روو وەربگێرم ئاخر بۆ؟
کە چاترم لە جەهان هیچ داب و رایێ نین

زەمانە ئاگر ئەدا گەر لە خەرمەنی ژینم
گرینگ بۆ ئەوە، بۆ من پرووشە کایێ نین

غولامی نێرگزی پڕ سیحری ئەو بەژن سەوزەم
هەر ئەونە مەستە کە هیچی بە کەس نیگایێ نین

بە مەیلی خۆ بکە بەو مەرجە کەس نەڕەنجێنی
بە شەرعی ئێمە کە سەر لەم گونا گونایێ نین

رەمۆک وا مەبە ئەی حاکمی وڵاتی جەماڵ!
کە نەبوە رێگەنشینێ کە بۆ رجایێ نین

بە هەر تەرەف کە دەبینم لە رێگەما داوە
لە پێچی زولفی رەشی چاترم پەنایێ نین

ئەوینی دڵ مەدە «حافز»! بە هەر خەت و خاڵێ
کە کاری دڵبەری ئاخر بە هەر سیایێ نین

لە سیحری چاوی دەمەق ما، سەری گەلێ زانا
«عومەر» بە ساحیری وا سەر بدا خەتایێ نین

جز آستان توأم در جهان پناهی نیست

سر مرا بجز این در حواله گاهی نیست

عدو چو تیغ کشد من سپر بیندازم

که تیغ ما بجز از ناله‌ای و آهی نیست

چرا ز کوی خرابات روی برتابم

کزین به هم به جهان هیچ رسم و راهی نیست

زمانه گر بزند آتشم به خرمن عمر

بگو بسوز که بر من به برگ کاهی نیست

غلام نرگس جمّاش آن سهی سروم

که از شراب غرورش به کس نگاهی نیست

مباش در پی آزار و هرچه خواهی کن

که در شریعت ما غیر از این گناهی نیست

عنان کشیده رو ای پادشاه کشور حسن

که نیست بر سر راهی که دادخواهی نیست

چنین که از همه سو دام راه می‌بینم

به از حمایت زلفش مرا پناهی نیست

خزینه‌ی دل حافظ به زلف و خال مده

که کارهای چنین حد هر سیاهی نیست

بولبولێ بەرگی گولێکی ئاڵ و کاڵی بوو لە زار

دەم لەگەڵ یارا لە نێو دەم بوو کەچی گریان و زار

پێم وت ئاخر خۆ بە کامی دڵ گەیشتی، ناڵە چین؟

پێی وتم بۆ حەزرەتی یارە و گڕوی شەوقی دیار

گەر بە من رازی نەبوو تەشریفی چوو چارم چییە

ئەو کە سوڵتانی بەهارە و عارە خۆی بێنێتە خوار

کەی نیاز و نازی من کەی؟ هاوترازی روی گوڵە

خۆش بەحاڵی ئەو کەسەی دڵگیرە لا هەستی نیگار

سا وەرن! با خۆ بەقوربانی هونەرمەندێ بکەین

سووڕی پەڕگارێکی، ئەم نەخش و نیگارەی خستە کار

رێڕەوی پیری ئەوین ترسی لە رسوایی نییە

شێخی سەنعان خەرقە دەفرۆشێ بە جامی چاوی یار

کاتی ئەو دەروێشە شیرین کاتە شیرین بێ! کە پاک

وەک مەلەک هەر یار یاری بوو لە نێو خێڵی نەیار

ئاوی چاوی «حافز»ی عاشق لە کۆشکی دڵبەرا

عەینی ئەو چۆمەی لە ژێر باخی بەهەشتا دێتە خوار

عادەتی بەختم وەها بوو قەت لەگەڵما را نەیێ

چۆن دەگا «کۆلیل»ـی پێخاوس بە ئێوەی شاسوار؟

بلبلی برگ گلی خوش‌رنگ در منقار داشت
ونـدر آن برگ و نـوا خوش نالـه‌های زار داشت

گفتمش در عین وصل این ناله و فریاد چیست
گفت ما را جلوه‌ی معشوق در این کار داشت

یار اگر ننشست با ما نیست جای اعتراض
پادشاهی کامران بود از گدایی عار داشت

در نمی‌گیرد نیاز و ناز ما با حسن دوست
خرم آن کز نازنینان بخت برخوردار داشت

خیز تا بر کلک آن نقاش جان افشان کنیم
کاین همه نقش عجب در گردش پرگار داشت

گر مرید راه عشقی فکر بدنامی مکن
شیخ صنعان خرقه رهن خانه‌ی خمار داشت

وقت آن شیرین قلندر خوش که در اطوار سیر
ذکر تسبیح ملک در حلقه‌ی زنار داشت

چشم حافظ زیر بام قصر آن حوری سرشت
شیوه‌ی جِنّات تَجری تَحتِها الأنهار داشت

ئادیتــە یــار قـەستی مەگـەر هـەر ستــەم نەبوو

عەهدی شکــان و بۆ غەمی ئێمەیشی غـەم نەبوو

لێی مەگرە خوایە گەرچی سـەری کۆتـری دڵی

هەڵکەند و حورمەتێکی بە تەیری حەرەم نەبوو

بەختی نەیاری خۆمە جەفــاکارە وەرنە یــار

حاشــای قەت لە داب و نەرێتـی کەرەم نەبــوو

بەم حاڵەشۆ ئەوەی کە نەبێ مەست و پەستی ئەو

هەر جێگە چوو لە چاوی کەسێ موحتەرەم نەبوو

مەیگێـــڕ بــادە بێــنە بە دارۆغــــە بێــژە بــا

بەرگر نەبێ! کە جــامیجەمـی وایە جــەم نەبوو

سۆفــی کە رێی نەبـردە حەریمــی جەنــابی تۆ

چی چۆڵــی ئەو هەژارە بڕی هەر حەرەم نەبوو

بڕفێنــە گۆی بەیـان و غـەزەڵ! «حافز»ا ڕەقیـب

نەك هــەر هونـەر نەدارە خــەبەردار هەم نەبوو

ســاقی شەراب تێــکە! نە بۆ موددەعی، کە ئـەو

«کۆلیل»و شێتی پێچی خەمی زولفی شەم نەبوو

دیـدی که یـار جز سر جور و ستم نداشت

بشکست عهد و ز غـم ما هیچ غـــم نداشت

یا رب مگیــرش ارچـه دل چـون کبوتـــرم

افکنـــد و کشت و عزت صیـد حرم نداشت

بـر مـن جفـــا ز بخت من آمـد وگـرنه یـار

حاشـا که رسم لطـف و طـریق کرم نداشت

با این همه هر آن که نه خواری کشید از او

هر جـا که رفت هیچ کسش محترم نداشت

ســـاقی بیـــار بـاده و بـا محتسـب بگـو

انکـــار ما مکـن که چنین جام جم نداشت

هــر راهــرو که ره به حـــریـم درش نبـــرد

مسکـین برید وادی و ره در حـــرم نداشت

حافــظ ببر تو گـوی فصــاحت که مدعـــی

هیچـــش هنر نبـــود و خبـــر نیز هم نداشت

شنەی نەسیمی بەهەشتی کە دێ لە دەشتی بەهـــار
من و هەتـاوی مەی و چـاوی پڕ لـە نـازی نیگـار
هـــەژار چـۆنی نەبێ مـــافی سەڵتـەنەت ئەوڕۆ
لە ژووری خێـوەتی هەورەو لە ژێری فەرشی بەهار
بە باخی جەننـــەتی نادەم بەهەشتــی نەغدێ ژیـان
چەمـەن حەکـایەتی مانگـی گوڵانی سـەوزە لە زار
دڵ ئـاوەدان کە بە مـەی! چون جەهانی کـاوڵبـوو
گەرەکیە خاکـــی سـەر و پێ بکـا بە خشتی تەلار
لـە دژ وەفـا مەکــــە داوا! کــە ڕۆشنـــــی نـــادا
شەمـی کـەنێسـە، بە مزگــــەوتی دڵ لە شــــەوار
مەلامەتی منی مـەس، کەی ڕەوا بە تۆمـــــەتی تۆن
بە کـێ درا خەبـەری سەرنویشت و دەسخەتی یار؟
بچۆ لەگـەڵ لەشـی بێ گیـانی «خاجە» تا قەبـــران
کە ئەهلی جەننــەتە هەرچەن گونـاحی زۆرە هەژار
خەتــای بێ حـەدی «کۆلیـــــل» ناگەیێ بە عەتــای
دەلالـی ئێمە، کە چەشنی بەهـارە بۆ گوڵ و خـــار

کنـــون که می‌دمـد از بوستان نسیـم بهشت

من و شراب فرح بخش و یـار حـور سرشت

گـــدا چــــرا نـزنــد لاف سلطنـــت امـروز

که خیمه سایه‌ی ابر است و بزمگه لب کشت

چمــن حکــایت اردیبهــشت می گـــــوید

نه عاقـل است که نسیـه خرید و نقـد بهشت

به می عمارت دل کن که این جهان خراب

بر آن سر است که از خاک ما بسازد خشت

وفــا مجوی ز دشمـن که پرتـوی ندهـــد

چو شمـع صومعه افروزی از چـراغ کنشت

مکــن به نامـه سیــاهی ملامــت من مســت

که آگه است که تقدیر بر سرش چه نوشت

قـــدم دریـغ مــدار از جنـــازه‌ی حافـــظ

که گرچه غرق گناه است می‌رود به بهشت

پاکبــازی ئەگە ســۆفی! زەمی رەنــدان چەپەڵە

تۆ بەهەشتی بە! جەحــانم بەشی گەنـد و دەغــەڵە

ئێوە چا بن من ئەگەر سوك و چرووك و گەنەڵم

دەغــڵ و خەرمــانی فـەلا بەرهەمی تۆوی هەوەڵە

هەرکەسێ عاشقـی یـارە لە هەموو شوێنێ و مەقــام

چ لـە مـزگــەوت و کلیســا، چ بــزان و چ هەڵــە

ســەری دڵ سـوژدەبەری خشتی دەری مەیکەدەیە

تێــنەگا بێـت و رەقیب ئەم وتـە، مێشکـی پفــەڵە

لە سـەرم دەرمەکە هیــوا بە شنـەی لوتفی قەدیــم

تۆ کـە بێزەینـی مەڵێ کێ پەرییـە و کێ چەقـەڵە

نە خەتــاباری هەوەڵ منـــم و نە ئــەو تۆڵــەگرە

لـەم لەدەســـدان و بە دەســـکەوتنە، بابــم ئەوەڵە

«حافــز»! رۆژی مەرگێ جـامە شەرابێ خەیە دەس

لـە خەرابــاتەوە دەتبــاتە بەهەشــت ئەو عەمـەڵە

بـا بڵێــم کــامـە بەهەشتـی دڵـی «کۆلیــل»ـی منـە

بەژن و چــاوی کـەژەڵ و عەتـر و بەهار و غەزەڵە

عیب رندان مکن ای زاهد پاکیزه سرشت

که گناه دگران بر تو نخواهند نوشت

من اگر نیکم و گر بد، تو برو خود را باش

هر کسی آن درود عاقبت کار که کشت

همه کس طالب یارند چه هشیار و چه مست

همه جا خانه‌ی عشق است چه مسجد چه کنشت

سر تسلیم من و خشت در میکده‌ها

مدعی گر نکند فهم سخن گو سر و خشت

ناامیدم مکن از سابقه‌ی لطف ازل

تو پس پرده چه دانی که که خوب است و که زشت

نه من از پرده‌ی تقوا به در افتادم و بس

پدرم نیز بهشت ابد از دست بهشت

حافظا روز اجل گر به کف آری جامی

یکسر از کوی خرابات برندت به بهشت

بولبولێ سوورە گوڵێکی لە سەحەر وا دەدووان

نـاز مەفرۆشە! بە ئەم باخە دەڵێن باخی ژووان

پێکەنی گوڵ وتی هەروایە کە فەرمووت، بەڵام

کامە عاشق بە قسەی تاڵی وەها یاری دووان؟!

تا لە مل کیژی مژۆڵت نەکەی ئەسرێنی شەوەق

دەس لە مل کیژی رەز و ماچی بزەی لەعلی کووان؟

تا قیامەت نەچەشێ بۆنی هەناسەی گوڵی ناز!

هەرکە خۆڵی دەری مەیخانە نەلێسێ بە زووان

چوومە نێو باخی ئیرەم دوێنەشەوێ دیم کە لەوێ

سومبول و زولفی لەگەڵ سروە یەکێکن نە دووان

پێموت ئەی پەیکی جەم و تەختی! سولەیمان لە کوێن؟

سەد مغابن وتی ئەم چەرخە ئەوانیشی چووان

ئەم قسەو باستە ساقی بەسە، بۆم تێکە شەراب!

واعیز ئەورۆ لە وتارا گڕی عەشقی دەنووان

نوقمی ئەسرینییە سەبر و خیرەدی «حافز»ی زار

بەحری سووری بووە دژمن گوڵی ئەسراری رووان

خۆش لەگەڵ مێگەلی عەشقی دڵی ناشادییە شێخ

بۆیە «کۆلیل» بە دڵ بۆ غەمی تۆ بوو بە شووان

صبحدم مرغ چمن با گل نوخاسته گفت
ناز کم کن که در این باغ بسی چون تو شکفت
گل بخندید که از راست نرنجیم ولی
هیچ عاشق سخن سخت به معشوق نگفت
گر طمع داری از آن جام مرصع می لعل
ای بسا دُر که به نوک مژه‌ات باید سُفت
تا ابد بوی محبت به مشامش نرسد
هر که خاک در میخانه به رخساره نرفت
در گلستان ارم دوش چو از لطف هوا
زلف سنبل به نسیم سحری می‌آشفت
گفتم ای مسند جم جام جهان بینت کو
گفت افسوس که آن دولت بیدار بخفت
سخن عشق نه آن است که آید به زبان
ساقیا می ده و کوتاه کن این گفت و شنفت
اشک حافظ خرد و صبر به دریا انداخت
چه کند سوز غم عشق نیارست نهفت

ئەو شۆخی پەری روومەتە چی بوو کە وەها چوو

ئاخۆ کە خەتای ئێمە بو یا ئەو بە خەتا چوو؟

بیلبیلەیی دوو دیدە هەتا چوو لە نەزەرما

بۆم نایە بلێم چاوی سەرم چی بەسەرا چوو

دوێشەو بە دڵی شەم نەچو بەو سۆزی دەروونەی

ئەو دووکەڵ و سووتانە بە ناخی جیگەرا چوو

پەرژین لە روخی ئێوە، لە رۆخی چەمی(سیروان)

لێلاوی سرشکم وەکو تۆفانی فەنا چوو

کەوتوومەتە جێ تا غەمی دووریتە لە گیانم

مردم لەبەر ئەم دەردە، لە دەس چارە دەوا چوو

تا سەر وتی دۆعا بکە دڵ بێتەوە گاهەس

عومرێکە کە عومرم سەروکاری بە دوعا چوو

رووگەی دڵی حاجی چووە، ئیحرامی چ پۆشین

بۆ مەروە هەڕاکردنی چیمانە؟! سەفا چوو

دوکتور کە دەسی نا لە دڵم دوێ وتی سەد حەیف

ئەم دەردە دڵەی ئێوە لە قانوونی شفا چوو

«حافز» بە تەما ما، قەدەمێ هەڵگرە بۆ لای

ها وەختە خەبەر بێ کە بەرەو ماڵی بەقا چوو

چون عاقیبەتی مردنە «کۆلیل»! هەموو کەس

خۆزگەم بە کەسێ سەر بە غەمی عەهد و وەفا چوو

آن ترک پری چهره که دوش از بر ما رفت
آیـا چه خطـا دید کـه از راه خطـا رفت

تـا رفت مرا از نظـر آن چشم جهـان‌بیـن
کس واقف ما نیست که از دیده چه‌ها رفت

بـر شمـع نرفـت از گـذر آتـش دل دوش
آن دود که از سوز جگـر بر سـر مـا رفت

دور از رخ تـو دم بـه دم از گوشه‌ی چشمم
سیـلاب سـرشک آمـد و طوفـان بلا رفت

از پـای فتـادیم چو آمـد غـم هجـران
در درد بمـردیـم چو از دسـت دوا رفت

دل گفت وصـالش به دعـا باز تـوان یافت
عمـری‌ست که عمرم همه در کار دعا رفت

احـرام چه بندیـم چو آن قبـله نه اینجـاست
در سعـی چه کوشیم چو از مروه صفـا رفت

دی گفت طبیب از سر حسـرت چو مرا دید
هیهـات که رنج تو ز قـانون شفـا رفت

ای دوسـت به پرسیـدن حافـظ قدمـی نـه
زان پیـش که گوینـد که از دار فنـا رفت

گەر لە دەستی خـالّی میشکینت خەتـایێ بوون، بـوون
یـا لـە جـەوری زولفی پڕچینـت جەفـایێ بوون، بوون

عەشق ئەگەر خەرمـانی هەستـیشم بسـووتێـنێ چ بوو
جـەوری سولّتـانی دەرون گەر بۆ گەدایێ بوون، بوون

مـن وەفـاداری ئەوینـی بێ غـەل و خەوشـی ئەتـۆم
جامــەکەت بێنـا جەفـاکانت سەفـایێ بوون، بوون

کێـوی سـەبـرن دڵ لـە ژێـر بـاری گـرانی ئێـوەدا
گــەر مەلوولـت کردبێ یـا هـەر گونـایێ بوون، بوون

یـا ئەگــەر لـەرزی غەمی نـازت هەڵـیچۆقـانـدوم
یا لــە نێـوانی «مـەم» و «زیـن»دا هــەرایێ بوون، بوون

ناحــەزان هەرچەنــدە بەینــێ بەینــی شێـوانین بەڵام
گـەر لـە کــۆڕی ئێمـە یــاران نـاڕەوایێ بوون، بوون

عەیبی «حافـز» با نەڵێ واعیـز لە مزگــەوتێ کە چوو
دڵ نەچێـری راوی ئـەو زووتـر کــە رایێ بوون، بوون

گۆچی شێری خیرەت و عەشقم وەکوو «کۆلیل» ئەڵێم:
مەشقی ترس و قین لە گوێـمـا سووکە بـایێ بوون، بوون

گر ز دست زلف مشکینت خطایی رفت رفت

ور ز هندوی شما بر ما جفایی رفت رفت

برق عشق ار خرمن پشمینه‌پوشی سوخت سوخت

جور شاه کامران گر بر گدایی رفت رفت

در طریقت رنجش خاطر نباشد می بیار

هر کدورت را که بینی چون صفایی رفت رفت

عشق‌بازی را تحمل باید ای دل پای دار

گر ملالی بود بود و گر خطایی رفت رفت

گر دلی از غمزه‌ی دلدار باری برد برد

ور میان جان و جانان ماجرایی رفت رفت

از سخن‌چینان ملالت‌ها پدید آمد ولی

گر میان همنشینان ناسزایی رفت رفت

عیب حافظ گو مکن واعظ که رفت از خانقاه

پای آزادی چه بندی گر به جایی رفت رفت

ساقی شەراب تێکە! کە مانگی (سیام) چوو
جامم دەیێ کە دەرفەتی خێڵی عەوام چوو
چون کات خۆشەویسە وەرن تۆڵە کەینەوە
عومرێ کە بێ کەنین و بزەی لێوی جام چوو
بەو شێوە سەرخۆشم کە نەزانم بە کۆی خەیاڵ
کێ هات نێوەڕۆژ و دەمە و شام کام چوو
بەڵکوو بگا بە دەستی دڵم، جامی هەستی تۆ
شەو تا سەحەر لە مەیکەدە تیری رجام چوو
دڵ مردبوو دوبارە ژیانی لەبەر کرا
تا بۆی نەسیمی بادە بە گیانی مەشام چوو
زاهید بەهۆی ریا بو سلامەت نەچوو بە رێ
زانا لەبەر نیازی بە (دارالسلام) چوو
نەغدی دڵم نەدا بە شەرابی حەلاڵی یار
رووکەش بو زێڕی ئێمە کەوا بۆ حەرام چوو
تا کەی بە سۆزی تۆبە بسووتم لە گوێنی عوود
مەی بێنە! چون تەمەن بە خەیالاتی خام چوو
سا بەس بکەن نەسیحەتی «حافز» کە چۆڵە رێ
لەو گومبووەی شەرابی مورادی بەکام چوو
سۆفی وتی «عومەر»! وەرە بۆ خانەقا، وتم
بۆ چوونی تۆ نەچووم و حەزی خانەقام چوو

ســاقی بیــار بــاده کـه مـاه صیــام رفت

در ده قــدح که موســم نامـوس و نـام رفت

وقـت عزیــز رفت بیــا تـا قضــا کنیــم

عمری که بی حضـور صراحی و جـام رفت

مستم کن آن‌چنــان که ندانــم ز بیخـودی

در عرصـه‌ی خیــال که آمـد کـــدام رفت

بر بــوی آن که جرعــه‌ی جامت به ما رسد

در مصطبه دعــای تو هـر صبح و شـام رفت

دل را که مـرده بود حیــاتی به جــان رسید

تـا بـویی از نسیـم مــی‌اش در مشــام رفت

زاهـــد غـــرور داشــت ســلامت نبـرد راه

رنـــد از ره نیـــاز بـه دارالســـلام رفت

نقـــد دلـی که بود مـرا صـــرف بــاده شـد

قلـــب سیـــاه بـود از آن در حـــرام رفــت

در تـاب توبه چند توان سوخت همچو عود

می ده که عمــر در سر سـودای خــام رفت

دیگـر مکـن نصیحـت حافــظ که ره نیافت

گمـگشتــه‌ای که بـاده‌ی نابش به کـام رفت

نەمچەشی حەیف شەرابێ لە گوڵی زاری و چوو

نەبو دڵ پڕ لە دیاری شەمی روخساری و چوو

لەگەڵ ئێمەی وەکو بێژی فرە دژوارە ژیان

تۆزی پایم نەشکان، بەستی بنە و باری و چوو

فاتیحە و زیکری یەمانیم بە ئیخلاسەوە خوێند

بەڵکو تەشریفی نەچێ هیچ نەبوو چاری و چوو

فێڵی لێ کردم ئەوەی پێمی دەوت لێرەوە دێ

دیتە چۆن کەوتمە نێو داوی فریوکاری و چوو؟!

ئەو لە نێو باخی جەمالا دەگەڕا و ئێمە لە دوی

نەیچنی کەس گوڵە ماچێك لە گوڵزاری و چوو

چەشنی «حافز» گ شەوێ شیوەن و زاریمە کە حەیف

نەگەیشتم بە وەداعی، منی زاماری و چوو

سەر وتی سەبرە دەوا بۆ دڵی «کۆلیل»، کەچی

دڵ وتی سەر نییە حاڵی لە ئەوینداری و چوو

شربتی از لب لعلش نچشیدیم و برفت
روی مه پیکر او سیر ندیدیم و برفت

گویی از صحبت ما نیک به تنگ آمده بود
بار بربست و به گردش نرسیدیم و برفت

بس که ما فاتحه و حرز یمانی خواندیم
وز پی‌اش سوره‌ی اخلاص دمیدیم و برفت

عشوه دادند که بر ما گذری خواهی کرد
دیدی آخر که چنین عشوه خریدیم و برفت

شد چمان در چمن حسن و لطافت لیکن
در گلستان وصالش نچمیدیم و برفت

همچو حافظ همه شب ناله و زاری کردیم
کای دریغا به وداعش نرسیدیم و برفت

مەیگێــڕ مــوژدە بێ کە ئـەوین کوڵـمی خستـە دەر
شەوقی شـەمی لە خەڵـوەتی یــارانــە شوعلــەوەر
ئەو مۆمـە سەرکـــراوە گـڕێ خۆش‌تری نــوواند
ئـەم پیـــرە هــانە ڕەنگی شـــەواری درا بەسەر
نــازی وەهــا بە موفتی نیشــاندا لە خشتــە چوو
لوتفـی بە دۆس ئەوەن بو کە دژ ترســی کەوتە بەر
هەیهــەی لە ئەو عیبــارەتە سیحــراوییــەی دەمت!
یەک پستـە چۆن کـراوە بە کـانی قــەن و شەکـەر
باری غەمێ کە خـاتری ئێمــەی شەکـەت ئەکرد
عیســـادەمێ گەیشـت و غــەمی دەرپــەڕانە دەر
ئەو قـامەتەی کە نازی لە سـەر مانگ و خۆر ئەکرد
تــا دیتــی بەژنــی ئێــوە سـەری شـەرمی خستە بەر
ئـەم عەشقـە چەرخی حەوگـومەزی پڕ لە ناڵە کرد
ساویلکـە کـورت بیـنە کە گــرتوویە موختــەسەر
سیحـری بەیــان لە کێوە بە «حافز» درا کە بەخت
وەک چــاوەزار شیــعری ئەوی گـرتە بەرگی زەڕ
چـــاوی سەحـەر کە روونە وەکوو بەختی دڵبەران
مۆمی شکـۆی بەیـانی غەزەڵبێژی وەک «عومەر»

ساقی بیا که یار ز رخ پرده برگرفت
کار چراغ خلوتیان باز درگرفت
آن شمع سرگرفته دگر چهره برفروخت
وین پیر سالخورده جوانی ز سر گرفت
آن عشوه داد عشق که مفتی ز ره برفت
وان لطف کرد دوست که دشمن حذر گرفت
زنهار از آن عبارت شیرین دل‌فریب
گویی که پسته‌ی تو سخن در شکر گرفت
بار غمی که خاطر ما خسته کرده بود
عیسی دمی خدا بفرستاد و برگرفت
هر سروقد که بر مه و خور حسن می‌فروخت
چون تو درآمدی پی کاری دگر گرفت
زین قصه هفت گنبد افلاک پرصداست
کوته نظر ببین که سخن مختصر گرفت
حافظ تو این سخن ز که آموختی که بخت
تعویذ کرد شعر تو را و به زر گرفت

پەیمانی کولم و لێوی شرینت جەهانی گرت
وەک یەکیەتی ولاتی لە دەس دژمنانی گرت
شەم ویستی رازی خەلوەنشینان بلێ بەلام
شوکری خودا زمانی قسەی لالمانی گرت
ئەو ئاگرەی نهێنە لە ئەم سینە، خۆر فەقیەت
یەک ژیلەمۆ پزیسکە کە حەو ئاسمانی گرت
تا خونچە ویستی لافی دەمت لێ‌بدا، سەبا
خوستی بڕی کە خستی بە مستێ دووانی گرت
پەرگاری دڵ لە دەور و خولی خۆ، لە غەم کەنار
دەوران بە جەغزی خست و بە نوختەی میانی گرت
ئەو رۆژە شەوقی بادە دلی سووت و خەرمەنم
وا گرشەیێ لە کولمی گەروی جامەکانی گرت
هەر ئەومە چاکە پێخە تەکان بچمە مەیکەدە
چون گەرد و خاکی فیتنە سەراپا زەمانی گرت
مەی خۆ! کە هەرکە ژین و سەرەنجامی کاری دی
سووکێ لە غەم دەرات و لە کووپەی گرانی گرت
بەرگی گوڵان بە خوێنی شەقایەق شەلاڵ و سوور
هەرکەس کە ژیرە، جامی وەکوو ئەرخەوانی گرت
ئاوی ژیانە «خاجە»! دەچۆڕێ لە شیعری تۆ
گیانی حەسوودە عەیبی لە چەشمەی رەوانی گرت
«کۆلیل» بەرقی نەزمی سەحەر گرتە چ باخێ؟
بێ‌شک بە عەشقی ئێوە لە باخی بەیانی گرت

حسنت به اتفاق ملاحت جهان گرفت
آری به اتفاق جهان می‌توان گرفت

افشای راز خلوتیان خواست کرد شمع
شکر خدا که سر دلش در زبان گرفت

زین آتش نهفته که در سینه‌ی من است
خورشید شعله‌ای‌ست که در آسمان گرفت

می‌خواست گل که دم زند از رنگ و بوی دوست
از غیرت صبا نفسش در دهان گرفت

آسوده بر کنار چو پرگار می‌شدم
دوران چو نقطه‌ی عاقبتم در میان گرفت

آن روز شوق ساغر می خرمنم بسوخت
کآتش ز عکس عارض ساقی در آن گرفت

خواهم شدن به کوی مغان آستین فشان
زین فتنه‌ها که دامن آخر زمان گرفت

می خور که هر که آخر کار جهان بدید
از غم سبک برآمد و رطل گران گرفت

بر برگ گل به خون شقایق نوشته‌اند
کان کس که پخته شد می چون ارغوان گرفت

حافظ چو آب لطف ز نظم تو می‌چکد
حاسد چگونه نکته تواند بر آن گرفت

قسەی خۆشێکە کە ئێژن لە پیری کەنعانە
«فەراقی یار ئەوە ناکا کە بێژم ئاوانە»
مەلا لە خۆفی قیامەت کە باس ئەکا مەبەسی
دەروونی عاشق و شەوگاری سەختی هیجرانە
سوئالی دلبەری کۆچەر لە کێ بکەم دیسان
لە شەرحی چونکە سەبا چەشنی من پەرێشانە
لە دەستی ئەو گولە بێ رەحمە وەی! کە عەهدی شکان
فوغان کە تەرکی رەفیقانی بۆ چەن ئاسانە
گەلێ دەکەم لەمە بەولا سپاسی جەوری رەقیب
دلم کە عادەتی دەردە و لە تەرکی دەرمانە
شەرابی کۆنە مەگەر لابەرێ غەمی کۆنم
کە تۆوی خۆشدلی جووتێر ئەلێ لە پەیمانە
گرێ لە با مەدە! با کامەران و بەختەوەری
کە ئەم کەلامە قسەی با لەگەڵ سولەیمانە
بە مۆلەتێ کە فەلەک دایەتی لە خشتە مەچۆ
مەگەر کەسێ وتی ئەم زاڵە دەس لە وەستانە
مەتەق لە خزمەتی دلبەر دەبێ نەکەی عاشق!
کە بەختی تۆ بە دڵ وگیان لە گفتی گیانانە
لە کوێنە؟ کێ وتی «حافز» لە سۆزی ئێوە نەما
ئەمن وتوومە؟ نە! هەرکەس وتوویە بوختانە
ئەگەر شەوێ شەمی «کۆلیل» گوڵ بکا بێشک
زەلانی فیتنە شەوێکی وەها لە جەولانە

شنیده‌ام سخنی خوش که پیر کنعان گفت

فراق یار نه آن می‌کند که بتوان گفت

حدیث هول قیامت که گفت واعظ شهر

کنایتی‌ست که از روزگار هجران گفت

نشان یار سفرکرده از که پرسم باز

که هرچه گفت برید صبا پریشان گفت

فغان که آن مه نامهربان مهرگسل

به ترک صحبت یاران خود چه آسان گفت

من و مقام رضا بعد از این و شکر رقیب

که دل به درد تو خو کرد و ترک درمان گفت

غم کهن به می سالخورده دفع کنید

که تخم خوشدلی این است پیر دهقان گفت

گره به باد مزن گرچه بر مراد رود

که این سخن به مثل باد با سلیمان گفت

به مهلتی که سپهرت دهد ز راه مرو

تو را که گفت که این زال ترک دستان گفت

مزن ز چون و چرا دم که بنده‌ی مقبل

قبول کرد به جان هر سخن که جانان گفت

که گفت حافظ از اندیشه‌ی تو آمد باز

من این نگفته‌ام آن کس که گفت بهتان گفت

یارەب لە سەفەر بێتەوە دلبەر بە سەلامەت!
فریام کەوێ کوشتمی زیندانی مەلامەت
خاکی سەرەڕێی عەشقی سەفەرکەردە کە بێنن
دوو بیلبیلەم ئامادەیە بۆ کۆشکی ئیقامەت
هاوار لە هەر شەش تەرەفۆ رێ دەبەسنێ لێم
خاڵی رەش و روو، بەژن و خەت و زولف و شەمامەت
تا ماوە حەیاتم کەرەمێ چاکە ئەگینا
بۆ چیمە کە مردم شەتی ئەسرینی نەدامەت
تەفسیری ئەوین مردنە بۆ یار نە دەمدان
وەک یەک نییە فرمێسکی غەم و ئەشکی هەلامەت
عاشق نییەتی ناڵە لە شمشێری عەزیزان
بەم عێلە دەبێ کوشتە بدا حەققی غەرامەت
ئەو دەڵقی ریا فڕ دە! کە ساقی خەمی ئەبرۆی
سەندی لە مەلا تاقەتی میحراب و ئیمامەت
حاشا کە بناڵم لە دەس ئەو جەور و جەفاتە
بێدادی هەموو لوتفە گوڵی خۆش قەد و قامەت
کورتی مەکە «حافز» غەزەلی زولفی درێژی
ئەو رشتەیە پەیوەندە هەتا رۆژی قیامەت
«کۆلیل» کە رسوا سەری زولفت بووە چی بوو
رسوائییە بۆ عاشقی بێخەوش عەلامەت

یا رب سببی ساز که یارم به سلامت

باز آید و برهاندم از بند ملامت

خاک ره آن یار سفر کرده بیارید

تا چشم جهان‌بین کنمش جای اقامت

فریاد که از شش جهتم راه ببستند

آن خال و خط و زلف و رخ و عارض و قامت

امروز که در دست توأم مرحمتی کن

فردا که شوم خاک چه سود اشک ندامت

ای آن که به تقریر و بیان دم زنی از عشق

ما با تو نداریم سخن خیر و سلامت

درویش مکن ناله ز شمشیر احبا

کاین طایفه از کشته ستانند غرامت

در خرقه زن آتش که خم ابروی ساقی

بر می‌شکند گوشه‌ی محراب امامت

حاشا که من از جور و جفای تو بنالم

بیداد لطیفان همه لطف است و کرامت

کوته نکند بحث سر زلف تو حافظ

پیوسته شد این سلسله تا روز قیامت

ئەی ســروە بۆ دەلالی ســەباتان بـەڕێ دەکـەم
بڕوانە چۆن بە باخی سەفـاتان بەڕێ دەکـــەم
نابێ مەلێ وەک ئێوە لە ژێر بـاڵی غەم سـەری
دڵـخۆش بە بۆ لیـانی وەفاتــان بەڕێ دەکــەم
دوور و نزیکی بۆ نییە ڕێگـــەی ئەوین، ئەمنـە
دەتبیـــنم ئاشکـــار و دوعــاتـان بــەڕێ دەکەم
هـەر سوبح و شەو سپایێ موناجـات و چاوەزار
هاوڕێ لەگەڵ شەمـاڵ و سەباتان بەڕێ دەکەم
وێــرانی تــا نەکردووە هێـــزی غەمت وجوود
ئازیــزا! دڵ بە لوتفـی پەنــاتان بەڕێ دەکـــەم
ئەی ئەو کەســەی لە دیدە ون و حازری لە دڵ
پڕ گـوڵ هـەزار دەشتـی سەنـاتان بەڕێ دەکەم
سەیرانگـــەی خوداییـــە بڕوا بەهـــاری ڕووت
جامــی خـودانووێنـــی خوداتـان بەڕێ دەکەم
موتریـب هەتــا لە سۆزی دڵـم بۆت بڵـێ هـەوا
شیـعر و غەزەڵ بە ساز و نەواتان بەڕێ دەکەم
مەیگێـڕ بێـنە بـــادە لـە غەیبـم خەبــەر درا
دەردی ئەوین بکێـشە! دەواتــان بەڕێ دەکەم
«حافــز» نەوای کۆڕی مە، یـادی بەخێری تۆن
زووتر وەرن کە ئەسپ و کەواتان بەڕێ دەکەم
«کۆلیل»! حەققی خۆتە خەلاتی حوزووری یار
بۆ پێشـــوازی ئێـــوە هـومـــاتـان بەڕێ دەکەم

ای هدهد صبا به سبا می‌فرستمت

بنگر که از کجا به کجا می‌فرستمت

حیف است طایری چو تو در خاکدان غم

زین‌جا به آشیان وفا می‌فرستمت

در راه عشق مرحله‌ی قرب و بعد نیست

می‌بینمت عیان و دعا می‌فرستمت

هر صبح و شام قافله‌ای از دعای خیر

در صحبت شمال و صبا می‌فرستمت

تا لشکر غمت نکند ملک دل خراب

جان عزیز خود به نوا می‌فرستمت

ای غایب از نظر که شدی همنشین دل

می‌گویمت دعا و ثنا می‌فرستمت

در روی خود تفرج صنع خدای کن

کآیینه‌ی خدای نما می‌فرستمت

تا مطربان ز شوق منت آگهی دهند

قول و غزل به ساز و نوا می‌فرستمت

ساقی بیا که هاتف غیبم به مژده گفت

با درد صبر کن که دوا می‌فرستمت

حافظ سرود مجلس ما ذکر خیر توست

بشتاب هان که اسب و قبا می‌فرستمت

ئەی گوم لە خەڵکی دیدە خودا ئاگەداری تۆم
سووتاوە گیانم ئەرچی، بە دڵ بێقەراری تۆم
داوێنی یار شەرتە لە دەس بەر نەدەم هەریز
داوێن سپی هەتاکوو بە گۆڕی گڵین دەڕۆم
دەستی دوعا دەکەم لە ملت تا سەحەر ئەگەر
بنوێنی رووگە واتە خەمی تاقی دوو بڕۆم
هاڕووتی بابلیش ئەگەرم یاوەری بکات
دەتخەم بەدەس بەسیحر و بەسۆزی(غەریو مەڕۆ)م
دڵ چاوەڕێیە گیانی بکا پێشکەشت، وەرە
ئەی بێوەفا تەبیبی دەرون! هەر برین بەسۆم
ئاودێری باخی بەژنتە سەد جۆگە ئەشکی چاو
سا تۆش گیانە! تووی حەزێکت بەڕێ کە بۆم
سەد ئافەرین لە خەنجەری نازت کە خوێنمی
رشت و دەرون حەساوە لە دەس عەشقی بێمهۆم
دەگریم هەتا لە گوێنی سرشکم لە سینەتان
گوڵزاری خۆشەویستی بچێنم بە کەیفی خۆم
روخسەت کەرەم کە دیدە! هەتا دڵ پەسا پەسا
داکا لە لەعلی سووری وەکوو چۆمی تانجەرۆم
«حافز»! شەراب و عەشق و جووانی تەواو بوو
تێفکرە چۆن دەسووتی ئەمێستەش بە چەشنی مۆم
«کۆلیل»و تەرکی تورکی گلارت مەحاڵە، چون
(کەرکووک)ی ئارەزوومی غەمت کوفرە بۆ نەخۆم

ای غایب از نظر به خدا می‌سپارمت

جانم بسوختی و به دل دوست دارمت

تا دامن کفن نکشم زیر پای خاک

باور مکن که دست ز دامن بدارمت

محراب ابرویت بنما تا سحرگهی

دست دعا برآرم و در گردن آرمت

گر بایدم شدن سوی هاروت بابلی

صد گونه جادویی بکنم تا بیارمت

خواهم که پیش میرمت ای بی‌وفا طبیب

بیمار بازپرس که در انتظارمت

صد جوی آب بسته‌ام از دیده بر کنار

بر بوی تخم مهر که در دل بکارمت

خونم بریخت و از غم عشقم خلاص داد

منت‌پذیر غمزه‌ی خنجر گذارمت

می‌گریم و مرادم از این سیل اشکبار

تخم محبت است که در دل بکارمت

بارم ده از کرم سوی خود تا به سوز دل

در پای دم به دم گهر از دیده بارمت

حافظ شراب و شاهد و رندی نه وضع توست

فی‌الجمله می‌کنی و فرو می‌گذارمت

میـرەکەم چەن خـۆش ئەچـی حـەیـرانی بـالاّتم بە دڵ
خۆم بە سەر گــەردی خەرامـانی، سـەراپـاتـم بە دڵ
دوێنـە فەرمووتـانە کەی دەمـری لە بەر پێمـا؟ دەمێ
تـۆ تەقـــازا کـەی، ئەمـن مـردوی تەقـــازاتـم بە دڵ
عـــاشقێکـی نیــوە مەست و دوورە دەستـم ساقیــا!
من کە کوشتـەی لارولەنجـەی سـەروی ئـازاتم بە دڵ
گـەر دەپرسـی چۆنە عومـرێکە نەخۆشی؟ چـاوەکـەم
چونکـە تامـەزرۆ بە سـەیـری چـاوی شەهلاتم بە دڵ
لەعلـی لێـوت دەرد و دەرمـانم وەکوو فەرمووتە پێـم
دەردی تـۆ ئـاواتی مـن، شێـتی مـوداواتـم بـە دڵ
چـەن بە نـاز و راز ئەڕۆی ئەی چاوی پیست لێ بە دوور
دڵ بە خۆزگـەو سەر بە عەشقی خـاکی ژێر پاتم بە دڵ
خەڵـوەتی وەسڵـت ئەگەرچـی قسمـەتی «حـافز» نەبوو
ئەی سـەراپا دڵـڕفێن هـەر شێـت و شەیـداتـم بە دڵ
عەینی «کۆلیل»ـم وەکوو شەونم لە حاسی خۆری رووت
چـاو لە هالاّوی بەتیـن و تونـدی گەرمـاتم بە دڵ

میـــر من خوش می‌روی کـاندر سر و پا میـرمت

خوش خـــرامان شو که پیش قـد رعـــنا میــرمت

گفته بودی کی بمیـری پیش من تعجیـل چیست

خوش تقــاضا می‌کنـی پیــش تقاضــا میـــرمت

عاشق و مخمور و مهجـورم بت ساقی کجاست

گـو که بخـــرامد که پیش ســـرو بالا میـــرمت

آن کـه عمــری شد که تا بیمــارم از سـودای او

گو نگــاهی کن که پیــش چشم شهـلا میـــرمت

گفتــه لعــل لبــم هـــم درد بخشــد هـــم دوا

گـــاه پیــش درد و گـــه پیــش مداوا میـــرمت

خوش خرامان می‌روی چشـم بد از روی تو دور

دارم انـــدر سر خیـــال آن کـــه در پـــا میـــرمت

گرچه جـای حافظ اندر خلوت وصـــل تو نیست

ای همـــه جای تو خـوش پیش همه جا میـــرمت

چ گەورە مەرحەمەتێ بوو لە جەوهەری قەڵەمت

كە حەققی خزمەتی ئێمەی نووانە كۆی كەرەمت

لە سەردەمی قەڵەمت خۆش رەقەم كراوە سڵاو

بە مۆری چەرخی بەرین بێ! هەتا هەتا رەقەمت

مەحاڵە یاد لە ئەم بێ‌دڵەت خەتا بۆوبێت

عەقڵ دەڵێ نییە عەیبێ لە خاترەی قەڵەمت

لە دەركی حورمەتی خۆتم وەدەر مەنێ! كاتێ

غوڵامە دەوڵەتی تا سەر لە ئەركی موحتەرەمت

بەڵێن ئەدەم بە سەری پەرچەمت گوڵم وەرە لام

كە تا سەرم نەبڕی هەڵنەسم لە ژێر قەدەمت

لە دەردی ئێمە دڵت تێدەگا بەلامە دەمێ

كە لالە شینە لە گۆڕی شەهیدەكانی غەمت

قومێ خەڵات كە تەنیا بە گیانی تینوومان

كە ئاوی ژینە تنۆكێ لە لوتفی جامی جەمت

كە گیانی دڵشەكەتی «حافز»ت ژیاوە وتم

سەبا بژیت بە خۆشی كە وەك مەسیحە دەمت

شەماڵ و سروە لە «كۆلیل» زیزن ئازیزم

وتوویە چون وەكو موشكی تەتارە زولفی خەمت

چه لطف بود که ناگـاه رشحه‌ی قلمت

حقـوق خدمت مـا عرضه کرد بر کـرمت

به نوک خـامه رقم کـرده‌ای سـلام مـرا

کـه کـارخانه‌ی دوران مبـاد بی رقمـت

نگـویم از من بیـدل به سهـو کردی یاد

که در حساب خـرد نیست سهو بر قلمت

مرا ذلیـل مگـردان بـه شکـر این نعمـت

که داشـت دولت سـرمد عزیز و محتـرمت

بیـا که با سـر زلفـت قـرار خواهم کرد

که گـر سـرم بـرود برنـدارم از قـدمت

ز حـال ما دلـت آگـه شود مگـر وقتـی

که لالـه بردمـد از خـاک کشتگان غمت

روان تشنـه‌ی ما را بـه جرعـه‌ای دریـاب

چـو می‌دهنـد زلال خضـر ز جـام جمت

همیشـه وقت تو ای عیسی صبـا خوش باد

که جـان حافـظ دل‌خسته زنده شد به دمت

لەو یـــارە دڵنـــەوایەم هەم شوکـر و هــەم شکـایەت

ڕێبــواری ڕێی ئەوین کێـن لێـم بژنـەوێ حیکایەت

عاسمانی وشکێ و بێ‌خێـر یارەب نەبێ لەسەر کەس

بۆ دڵ بۆ هەرچـی کـردم نەیبـوو کەمێ عینـــایەت

بۆ لێـوی وشـکی ڕەنـدان ئاوێکـی کەس نەهێـنا

هـەر شـــەم وەلـی دەناسی چوو چۆڵ بوو وڵایەت

هەی‌هەی لە پێچ و داوی زولفی کەمەنـدی ئەی دڵ

بۆ عــاشقــان ســەلیـن بێ‌جــورم و بێ‌جینـــایەت

فەرمـانی خۆتە چـاوت غەممـــاز و خوێن‌ڕێژنـــە

کەنگێ دەشێت ئازیـز خوێن‌ڕێـژ بۆ حیمـــایەت

چـــاوی مەبەستی بەستـم تاریکـــەشەو لە ڕێ مـام

هەڵبێ لە گۆشەییکـۆ! ئەی شـەو شـەمی هیدایەت

ڕۆییـــم بە هەر تەرەفـــدا ترسـی دڵـم پتـر بـــوو

ئـــاخ ئەم کەویـــرە ئاخـــر پایـــانی بۆ مە نایـــەت

ئەی خۆری خێڵی شۆخـــان کوڵ هەڵدەخا دەروونم

روخســـەت ئەدەی سەعـاتێ فێنکـۆ ببـم لە سایەت؟

بێ‌تاقـــەتی لە پێشـــا عـــاشـــق خەتـــەر لە پێشــــە

بەســراوە ڕێگـــە عەقڵــێ لـــەم ڕێگـــەدا نیهـایەت

ناچـــم لە دەرکی ئەرکـت با دەرکمـــت نەفـــەرموو

حاشـــا لە شـــەکری دژمـن ژەهــری ئەتۆم کیفایەت

عـــاشق دەگەی بە دڵبـــەر بێت و بە چەشنی «حافـز»

قـورئــان لە بەر بخوێنـی هــەر چـاردە ڕەوایـــەت

بێ‌جـــایە (گوڵشەنی ڕاز) شەرحی بەزاری «کۆلیـل»

ئەممـا بە لوتفی لێـوی (تەفسیـری خاڵ)ـی شایەت

زان یـــار دلنـــوازم شکـــری‌ست با شکـــایت

گر نکتـــه‌دان عشقـــی بشنـــو تو این حکـــایت

بی‌مـزد بـود و منـت هــر خــدمتی که کـردم

یا رب مبـــاد کس را مخـــدوم بی‌عنـــایت

رنـــدان تشنـــه لب را آبـــی نمی‌دهـــد کس

گـویی ولی شنـاســـان رفتنـــد از ایـن ولایت

در زلـف چون کمنـدش ای دل مپیچ کـآنجـا

ســـرها بریـــده بینـــی بی‌جـــرم و بی‌جنـــایت

چشمت به غمزه ما را خون خورد و می‌پسندی

جانـــا روا نبـــاشد خـون‌ریـز را حمـایت

در این شب سیـــاهم گـم گشت راه مقصـود

از گـوشـه‌ای برون آی ای کوکب هـــدایت

از هــر طرف که رفتـم جز وحشتـم نیفـزود

زنهـار از ایـن بیـابـــان ویـن راه بی‌نهـایت

ای آفتـاب خوبـــان می‌جـوشـد اندرونـم

یک ساعتـم بگنجـان در سـایه‌ی عنـــایت

این راه را نهـایت صـورت کجـــا توان بست

کش صـد هـزار منـزل بیش است در بدایت

هـــر چنـــد بردی آبـــم روی از درت نتـــابم

جور از حبیـب خوش‌تر کـز مـدعـی رعـایت

عشقت رسد به فریـاد ار خود به‌ســـان حافظ

قـــرآن ز بـــر بخـــوانی در چـارده روایـت

دەمێکە مەست و سەرخۆشی نەسیمی پێچی گێسووتم
شەل و شێتی پەلاماری فریوی چاوی جادووتم
خودا! سەبرم نەما، بێژی دلّی تاقم شەوێ بێژێ
شەمی چاوم شوکور هەڵبوو لە پاتاقی بڕۆی جووتم
دەزانی خەڵکی دوو چاوم لەبەرچی خۆشەوێ هێندە
بە دڵ ئاخر ئەویندارێ شەواری خاڵی هیندووتم
ئەگەر مەیلی ببێ دونیا بکا ڕۆشن بزەی لێوت
دەسی گیانم دەڵێ: من لابەری رووبەندی سەر رووتم
قەلاچۆی عالەمیشت گەر لە سەردا بێ منیش ئەڵبەت
وەکوو جاران خەفەتباری پەرێشان کردنی مووتم
لەگەڵ بای سروە بێحاسڵ بە دووتا دووبەدوو وێڵین
سەبا بۆ زولف و من بۆ چاوی مەست و نیوە خەوتووتم
چ هیممەت بەرزە«حافز» خۆش کە فەرمووی من لە دوو دونیا
بەشم ناوێ فەقەت موشتاقی خاکی دەرکی خانووتم
لە چاڵی بابلی چانەت بە سەربەرزی دەژی «کۆلیل»
بە سەرشۆڕی ئەگەرچی هەر وەکوو هاڕووت و ماڕووتم

مدامم مست می‌دارد نسیم جعد گیسویت
خرابم می‌کند هر دم فریب چشم جادویت
پس از چندین شکیبایی شبی یا رب توان دیدن
که شمع دیده افروزیم در محراب ابرویت
سواد لوح بینش را عزیز از بهر آن دارم
که جان را نسخه‌ای باشد ز لوح خال هندویت
تو گر خواهی که جاویدان جهان یک سر بیارایی
صبا را گو که بردارد زمانی برقع از رویت
و گر رسم فنا خواهی که از عالم براندازی
برافشان تا فرو ریزد هزاران جان ز هر مویت
من و باد صبا مسکین دو سرگردان بی‌حاصل
من از افسون چشمت مست و او از بوی گیسویت
زهی همت که حافظ راست از دنیی و از عقبی
نیاید هیچ در چشمش بجز خاک سر کویت

باخی وەسڵم وشکە، باران کۆمەکێ!

کوشتمی ئەم دەردە یاران کۆمەکێ

دین و دڵمی برد و گیانی لێم ئەوێ

وەی لە نازی گوڵعوزاران کۆمەکێ

رۆح و دڵ هەر قیمەتی ماچێکە لای

دڵڕفێنان، چەشنی جاران، کۆمەکێ

خوێنمانی خێڵی کافر دڵ رژاند

ئەی موسوڵمانان! بەراران کۆمەکێ

هەر وەکوو «حافز» پەرێشان رۆژ و شەو

ئاورم تێچوو گلاران! کۆمەکێ

مات و «کۆلیل»و کزم ئازیزەکەم!

ئەی شکۆی بەزمی هەواران کۆمەکێ

درد مـا را نیسـت درمـــان الغیـــاث

هجـــر مـــا را نیست پـایـان الغیـــاث

دیــن و دل بردنـــد و قصــد جـان کنند

الغیـــاث از جـور خوبـــان الغیـــاث

در بهـــای بوســـه‌ای جـــانی طلب

می‌کننـــد این دل‌ستـــانان الغیـــاث

خــــون ما خوردنــد این کافــــردلان

ای مسلمـــانان چه درمـــان الغیـــاث

همچـو حافـظ روز و شب بی‌خویشتــن

گشتـــه‌ام سـوزان و گریـان الغیـــاث

که تۆ له سەرسەری شۆخانی عالەمی وەك تاج
دەشێ ئەوانه به جەم، جەم بکەن خەراج و باج
به چاوی شۆخ‌هەژانت شەڕی خەتا و حەبەش
به چینی زولفتی ماچین و هیند داوه خەراج
کتێبی روومەت و روخساری، وەك هەتاوێ بەیان
قژی رەشی شەوی یەلّدا دەکات شێت و وڕاج
دەمی شرینته مایەی رەواجی ئاوی حەیات
گوناحی لێوته نەیما نەباتی میسر رەواج
له ئەم نەخۆشیه بێ‌شک قەتم شەفا نابێ
ئەگەر نەبێ دڵی شێتم به لێوی ئێوه عەلاج
به کامه هۆ دەشکێنی به دڵڕەقی دڵمان
که شیشه چا نیيه بشکێ، بڕایه چون به مەزاج
به لێو جەنابی خزر، دەم به چەشنی ئاوی ژیان
بەژن سەرو، کەمەرت موو، سینه هەر وەکو عاج
ئەوینی دڵبەری وەك تۆ که کەوته دڵ «حافز»
وتی به خاکی دەرت خۆزگه دڵ ببایه هەڕاج
دەمێکه ماتڵی لوتفی بەهاره «کۆلیل»ت
گوڵێ کەرەم کە! به داخی دڵی خەزانی کەلاج

تویی که بر سر خوبان کشوری چون تاج

سزد اگر همه‌ی دلبران دهندت باج

دو چشم شوخ تو برهم زده خطا و حبش

به چین زلف تو ماچین و هند داده خراج

بیاض روی تو روشن چو عارض رخ روز

سواد زلف سیاه تو هست ظلمت داج

دهان شهد تو داده رواج آب خضر

لب چو قند تو برد از نبات مصر رواج

از این مرض به حقیقت شفا نخواهم یافت

که از تو درد دل ای جان نمی‌رسد به علاج

چرا همی‌شکنی جان من ز سنگدلی

دل ضعیف که باشد به نازکی چو زجاج

لب تو خضر و دهان تو آب حیوان است

قد تو سرو و میان موی و بر به هیأت عاج

فتاد در دل حافظ هوای چون تو شهی

کمینه ذره خاک در تو بودی کاج

بە دینی ئێــوە ئەگەر خوێنی عاشقــانە مەبــاح

بە مەزهەبی گەلی رەنـدان مەباحــی تۆیە سەلاح

شـەواری زولفـی رەشت بوو شـەوی بەدیهێنــا

هەتاوی روومـەتی جوانت شکانی شەقڵی سەباح

دڵێ لە تیــری کەوانی رەشــی نەماوە بە ساغ

لە بەندی زولفی کەمەندی سـەرانی دژ بە گوناح

چەمێ لە سووچی گلارم ئەچێ کە هەر مەلـەوان

بـە دیتــنـی لـە هەلاتـن، بە دڵ دەکــات تەماح

حەیــات و هێــزی مە ئـاوی ژیانی لێوی ئەتۆن

دوعـا بە لێــوی ئەوین بۆیە بۆت ئەبێــتە سیلاح

لە لەعلــی لێوتــم ئاخــر بە لاڵە ماچــێ سەنــد

دڵــم بە ناڵــە گەیی عاقیــبەت بە مــافی مەباح

خەڵاتی گیــانتــە دوعــا بە گیــانی تامــەزرۆم

بە بێبڕانــەوە شــەو تا دەگــەم بە بەژنـی سەباح

تەڵەب لە من مەکە «حافز»! سەڵاح و تۆبە لە مەی

لە شێـت و عاشقی رەندی کەسێ نەدیوە سەڵاح

وتووتە جەژنە بە «کۆلیــل» ئەدەم خەڵاتـی مــاچ

بەڵێ وتــومە بەڕاسی، وەلێ بە قەستــی مەزاح!

اگر به مذهب تو خون عاشق است مباح

صلاح ما همه آن است کان تو راست صلاح

سواد زلف سیاه تو جاعل الظلمات

بیاض روی چو ماه تو فالق الاصباح

ز چین زلف کمندت کسی نیافت خلاص

از آن کمانچه‌ی ابرو و تیر چشم نجاح

ز دیده‌ام شده یک چشمه در کنار روان

که آشنا نکند در میان آن ملاح

لب چو آب حیات تو هست قوت جان

وجود خاکی ما را از اوست ذکر رواح

بداد لعل لبت بوسه‌ای به صد زاری

گرفت کام دلم ز او به صد هزار الحاح

دعای جان تو ورد زبان مشتاقان

همیشه تا که بود متصل مسا و صباح

صلاح و توبه و تقوی ز ما مجو حافظ

ز رند و عاشق و مجنون کسی نیافت صلاح

دەروونـم پڕ لـە عـەشـقی رووی دڵبـەر
پـەرێشـانە بە چەشنـی مـووی دڵبـەر

مەگەر زولفی رەشی، ئیـزنی نەبوو کـەس
بکـا ماچێـکی رووگـەی رووی دڵبەر

ئەمن خۆزگەم دەبوو بەختێکی رەش وەك
خـەت و کاکـۆڵ و دوو هێنـدووی دڵبەر

بە بەژنی سـەروی ئـازادا نەبڕیـا
شکـۆی بەژن و قـەدی هەڵچـووی دڵبەر

دە سـاقی تێکـە بۆم جـامێ! بە یـادی
دو چـاوی ساحیـر و جـادووی دڵبەر

فەلـەك بەژنی چەمـانم چون کـەوانێ
بە غـەم پەیـوەس چمان ئەبرووی دڵبەر

نەرێتـی میسکی تـاتـاری خەجـڵ مـا
لـە لا دوو زولفـی عەمبـەرخـووی دڵبەر

دڵی هەرکـەس ئەدا چـڵ بۆ ئـەوینـێ
دڵـی مـن چـڵ ئـەدا بۆ کـووی دڵبەر

غـولامی هیممـەتی بـەرزی کەسێـکم
وەکـوو «حافز» لەجـێ کەوتـووی دڵبـەر

لە مەیـدانی وەفـا «کۆلیـل»ـەکـەی تـۆ
سـەر و دڵ گـۆیە بۆ گیسـووی دڵبـەر

دل مـــن در هـــوای روی فـــرخ

بـود آشفتـه همچـون مـوی فـــرخ

بجز هنــدوی زلفش هیـچ کس نیست

که برخـوردار شـــد از روی فـــرخ

سیــاهی نیک‌بخت است آن که دایـــم

بود همـــراز و هـــم‌زانـوی فـــرخ

شــود چـون بیـــد لـرزان ســـرو آزاد

اگر بینـــد قـــد دلجـــوی فـــرخ

بـــده ســاقی شـــراب ارغـــوانـی

به یـــاد نرگس جـــادوی فـــرخ

دوتـــا شـد قامتـــم همچـون کمانی

ز غـــم پیوسته چون ابـروی فـــرخ

نسیـــم مشـــک تـاتـاری خجـــل کرد

شمیـــم زلـف عنبـــربـوی فـــرخ

اگر میـــل دل هـــر کس به جـــایی‌ست

بـود میـــل دل مـن ســـوی فـــرخ

غـــلام همـــت آنـــم کـــه باشـــد

چو حافـــظ بنـــده و هنـــدوی فـــرخ

یادی بەخێــر دوێنــە وتی پیــری مەیفرۆش

مەی تێکە غەم بە با دە لە بادەی سەفا کە نۆش!

پێـم وت شەرابی ئێـوە بە بـا ئابـڕوو ئەدات

فەرموی بەقەولّی من کە، لە لۆمەت نەبێ پەرۆش

قازانج و مایە چەشنی زەرەر گشت ئەچێ لەدەس

بۆ مامەڵەی وەهـا نییە غەمگیـن سەری بە هۆش

لەو جێ کە تەختی جەم بە فەنا چوو ئەگەر کەسێ

دونیـا بکا بە مـایە، بە بـا، کـا دەکـا فرۆش

«حافـز»! ئەگەر لە پەندی حەکیمان مەلوولی، با

کۆتا کـەم ئەم وتـارە، کە من مردم ئێـوە خـۆش

«کۆلیـل» ئەگەر لە لوتفـی وتـەی خاجە ناگەیی

وەک نیشتووی بنیشە خەمیندۆش و غەم لە کۆش

دی پیـــر می فــروش که ذکرش به خیر باد

گفتـــا شـــراب نوش و غـــم دل ببـر ز یـــاد

گفتـــم به باد می‌دهـــدم بـــاده نـــام و ننـــگ

گفتـــا قبـــول کن سخـــن و هر چـــه باد باد

سود و زیان و مایه چو خواهد شدن ز دست

از بهـــر این معاملـــه غمگیـــن مبـاش و شـاد

بادت به دست باشـــد اگـــر دل نهی به هیـــچ

در معرضـــی که تخت سلیمـــان رود به بـاد

حافـــظ گرت ز پنـد حکیمـان ملالت است

کوته کنیـــم قصـــه که عمـــرت دراز بـــاد

شـەراب و بەزمی دزی مەرگـی رەندی سـەرشـادە
دەچینـە کـۆڕی حـەریفـانی مەست و ئـازادە

گـریّ لە دڵ کـەوە، فکری فەلـەك لە سـەر لاوە!
کە لـەم گریّ سـەری زانـا گ قوفڵـە، خۆ لادە!

لە ئـاڵوگۆڕی چەرخ سـر مەمێـنە چونکە زەمان
لە مەکـر و فێـڵ هـەزاران هـەزاری بێـدادە

قەدەح بە رەسمی ئەدەب بگرە! چون لە خـاکی سەری
جەنـابی بەهمـەن و جەمشیـد و سـەردەمی مـادە

خەبەر نەهـاتەوە کـاووس و کەی بەرەو کویّ چوون
وە یـا چلـۆنە کە جـەم تەخـت و بەختی بەربـادە

لە حەسـرەتی دەمـی شیـرین دەبیـنم ئێستـاکەش
گوڵاڵەسـووره شەلاڵـی هـەنـاوی فـەرهـادە

یـەقیـن گوڵاڵـە زەمـانی بە بیّبەڵێـن زانـی
کە کـەف لە بوونـەوە تـا چـون، بە جـامە ئامـادە

وەرن هەتاکـو زەمـانێ مـەس و هەوایـی بیـن
مەگـەر وەهـا بحـەسینـۆ لە ئـەم هـەوا وادە

بزەی دەمـی (جەخـەتـوون) و هەواری (هەورامـان)
سەفـەر خەوێنـی خوجەنـد و فـوراتی بەغـدادە

مەنۆشە مەی وەکـو «حافـز» مەگەر بە ناڵـەی چەنگ
کـە تێکـەڵاو بـە هـەورێشمـی، بەسـەی شـادە

دەڵێـن وتوویـە بـە «کۆلیـل» وێـڵ و بێکـارەن
بڵێـن بە شێتییـە سـەرگـەرم و کـاری ئـازادە

شـــراب و عیش نهــان چیست کــار بی‌بنیـاد
زدیم بر صـــف رنـــدان و هرچه بـادا بـــاد

گـــره ز دل بگشــــا و از سپهـــر یــــاد مکن
که فکر هیـــچ مهنـــدس چنـــین گره نگشاد

ز انقـــلاب زمــــانه عجب مـــدار که چـــرخ
از این فســـانه هـــزاران هـــزار دارد یــــاد

قـــدح به شـــرط ادب گیـــر زان که ترکیبش
ز کـــاسه‌ی سر جمشیـــد و بهمن است و قباد

که آگه است که کاووس و کی کجا رفتنـــد
که واقف است که چون رفت تخت جم بر باد

ز حســـرت لب شیـــرین هنـــوز مـــی‌بینـــم
کـــه لالـــه می‌دمـــد از خـــون دیـده‌ی فرهـــاد

مگـــــر که لاله بدانست بی‌وفــــایی دهـــــر
که تا بـــزاد و بشـــد جـــام می ز کف ننهـاد

بیـــا بیـــا کـــه زمـــانی ز می خـــراب شویـــم
مگـــر رسیم به گنجـــی در این خـــراب آبـــاد

نمی‌دهنـــد اجـــازت مرا به سیـــــر و سفـــر
نسیـــــم بـــــاد مصـــــلا و آب رکـــن‌آبــــاد

قدح مگیــــر چو حافـــظ مگر به ناله‌ی چنگ
که بستـــه‌اند بر ابریشـــم طـــرب دل شـــاد

دوێشەو سەبا، هەواڵی سەفەرکەردە هات بات
بردی شەماڵ دڵم و بەڕێ هەرچی هات هات
کارم هەر ئاخی ناخە بە ڕۆژا، شەوانەشم
چەخماخە دڵ ئەدات و لە بەرقی هەوات وات
دڵ وا ئەسیری زولفە، ئەوینی بە زێدی خۆ
یانی وڵاتی سینە، لە بەر کۆی لەقات قات
خوا، ڕۆحی پەندبێژی مە شا کا بە دڵبەری!
بۆ لێوی ئەو جووانە، کە نوقڵ و نەبات بات
دڵ جەرگی خوێنە چونکە گوڵی دی لە مێرگوڵان
دوگمەی بەرۆکی بازە بەرەو سروە کات کات
بێهێزە لەش لە دەس چووە، دیسان لە نۆ ژیان
ئازیزا! بەو هەژارە مەگەر هەر سەبات بات
«حافز»! بەهۆی سرشت و خدەی پاکی کامەران
چون سینە سافی عەشقی، دڵی خۆرهەڵات لات
«کۆلیل» ئەو غوڵامە کە دیوانی وەسفی تۆن
هاوار چۆن لە دەستی ئەوینت شکات کات

دوش آگهی ز یار سفر کرده داد باد

من نیز دل به باد دهم هرچه باد باد

کارم بدان رسید که همراز خود کنم

هر شام برق لامع و هر بامداد باد

در چین طره‌ی تو دل بی‌حفاظ من

هرگز نگفت مسکن مالوف یاد باد

امروز قدر پند عزیزان شناختم

یا رب روان ناصح ما از تو شاد باد

خون شد دلم به یاد تو هر گه که در چمن

بند قبای غنچه گل می‌گشاد باد

از دست رفته بود وجود ضعیف من

صبحم به بوی وصل تو جان بازداد باد

حافظ نهاد نیک تو کامت برآورد

جان‌ها فدای مردم نیکونهاد باد

کاتی دڵــداری و ئەوین یــادی بەخێــر!

ماچ و مووچ و بەی گوشین یـادی بەخێـرا!

کـوشتمــی ژاری غـەمـی دووری لـە یــار

خورخورِی مـەی هاونشیـــن یادی بەخێر

چووم ئەگــەرچی مـن لە بیــری هــاوەڵانَ

پڕ لە سینگی مــن لــەوان، یــادی بەخێر

بۆ نەجــاتی دڵ لە بەنـدی غـەم ئەڵێـــم

یەکیــەتی کــۆڕی بەریـــن، یـادی بەخێـر

چۆمـی چــاوانم دەچێ بـۆ (ئەرخــەوان)

(باخـی بەردێ) ژوانــی ژیــن، یادی بەخێـر

رازی «حــافــز» بـاســی ئیتــر نـاکــرێ

کــوا رەفێــقـی رازیـــن؟ یــادی بەخێـر

بەکرە دژ «کۆلیل»ـی وەک مـەم خستە داو

بێــخــەبەر مــاوم لە زیـــن، یادی بەخێـر

روز وصـــل دوستـــداران یـاد بـــاد

یـــاد باد آن روزگـــاران یـــاد باد

کامـم از تلخی غــم چون زهــر گشت

بانــگ نـوش شـادخــواران یـاد باد

گرچـــه یـــاران فـــارغ‌اند از یـاد من

از مـــن ایشـان را هـــزاران یـاد باد

مبتــلا گشتــم در ایـــن بنـــد و بـلا

کوشــش آن حـق گـــزاران یـاد باد

گر چه صد رود است در چشمم مـدام

زنـــده‌رود بـــاغ کـــاران یـــاد بـــاد

راز حافـــظ بعد از این نـــاگفته مـــاند

ای دریغـــــا رازداران یـــاد بـــاد

جەماڵت ڕۆژی هەر دیـد و نـەزەر بێت
جووانی کوڵمـەکانت روو لە سـەر بێت
موبارەك شـاپەڕی شـاهێـنی زولفـت
لە سەر نوختـەی دڵی شێتم چەمەر بێت
کەسێ ڕۆحی لـە بەندی زولفـی تۆ نیـن
شەلاڵی خوێنی حەوجۆشی جیگەر بێت
دڵێ بۆ عەشقـی کوڵمت هەڵنـەچۆقێ
لە خوێنی جەرگی خۆ نوقمی خەتەر بێت
جووانـا! چونکـە تیـرئەندازە نـازت
دڵـی زامـاری من بۆ ئەو سپـەر بێت
کە لێوی کانی شەکرت مـاچ ئەبەخشێ
دەمی گیـانم بە لەعلت پڕ شـەکەر بێت
لە من هەر سـاعەتێ عەشقێـکی تـازە
کە تۆ هەر چرکە حوسنت بەر لە بەر بێت
پەپـوولەی خۆری رووتە گیـانی «حافز»
گەلـێ موشتـاقی لوتفێـکم، ئەگـەر بێت
لە پێـی پامووڕەکەی ملتـا شـەو و ڕۆژ
دڵـی «کۆلیـل»و وێڵم سـەر لە بەر بێت

جمـــالت آفتــاب هر نظــر بـــاد

ز خـــوبی روی خـوبت خوب‌تر بـــاد

همـــای زلف شاهیـــن شهپــرت را

دل شاهـــان عـــالم زیـر پر بـــاد

کســـی کـو بستـــه‌ی زلفت نبـــاشد

چو زلفت درهـــم و زیـــر و زبـر بـــاد

دلی کـو عـــاشق رویـت نبـــاشـد

همیشـه غرقـــه در خـــون جگـر بـــاد

بتـــا چون غمـــزه‌ات ناوک فشـــاند

دل مجـــروح من پیشش سپـــر بـــاد

چو لعـــل شکرینت بوســـه بخشـــد

مـــذاق جـــان من زو پرشکـــر بـــاد

مرا از توست هـــر دم تـــازه عشقـــی

تو را هر ســـاعتی حسنـــی دگر بـــاد

به جـــان مشتـــاق روی توست حافظ

تو را در حـــال مشتـــاقان نظـر بـــاد

سۆفی ئەر جام بنۆشێ ژەم و دەم، نۆشی بێ!
گەر نەناسێ حەدی خۆ، بادە فەرامۆشی بێ
هەرکەسێ لەو مەیە سەرتر لە قومێ نۆش نەکات
دەستی ئاواتی لە مل، دڵبەری سەرخۆشی بێ!
پیری مەیخانە وتی خەتتی خەتای نەبوو قەڵەم
بارەکەڵڵا لە وتەی چاك و خەتاپۆشی بێ
شاهی توران کە قسەی فیتنە ئەبیسێت بە دڵ
ئیشی تۆی جەرگی سیاوەش لە دڵی خۆشی بێ
گوڵ لەبەر شان و شکۆ و نازی لەگەڵما نەدووا
گیان بەقوربانی شکۆفەی دەمی خامۆشی بێ
چاوم ئاوێنەگری خاڵ و خەتی سەوزی و لێو
ژەم و دەم ماچ ڕفێنی دەم و لیمۆشی بێ
دیدەیی خەڵك نەواز و مەس و شەرمینی ئەگەر
خوێنی ئێمەی بە قەدەح ناوە لەسەر، نۆشی بێ
شۆرەتی دەرچووە «حافز» بە غولامت، چ دەبێ
دوو خەمی زولفی ڕەشی ئێوە لە دوو گۆشی بێ
لایەقی پێشکەشی ئەو کەی سەری «کۆلیل»ـە، مەگەر
هەر بە خۆراکی دو ڕەش‌ماری لەسەر دۆشی بێ

صوفی ار باده به اندازه خورد نوشش باد

ور نه اندیشه‌ی این کار فراموشش باد

آن که یک جرعه می از دست تواند دادن

دست با شاهد مقصود در آغوشش باد

پیر ما گفت خطا بر قلم صنع نرفت

آفرین بر نظر پاک خطاپوشش باد

شاه ترکان سخن مدعیان می‌شنود

شرمی از مظلمه‌ی خون سیاووشش باد

گرچه از کبر سخن با من درویش نگفت

جان فدای شکرین پسته‌ی خاموشش باد

چشمم از آینه‌داران خط و خالش گشت

لبم از بوسه ربایان بر و دوشش باد

نرگس مست نوازش کن مردم دارش

خون عاشق به قدح گر بخورد نوشش باد

به غلامی تو مشهور جهان شد حافظ

حلقه‌ی بندگی زلف تو در گوشش باد

لەشت بە نازی حەکیمان منەت بژار نەبێت
وجوودی ناسکت ئاڵۆز و دەردەدار نەبێت

هەموو سلامەتی دونیا سەری سلامەتی تۆن
بە ژاری هیچ گەزۆکێ دلت پەژار نەبێت

رەواجی زاهیر و باتن لە کۆی سلامەتی تۆن
کە رەببی باتن و زاهیر غەمت بە بار نەبێت

خەزان دەمێ کە خەزێنەی چەمەن دەکا غارەت
بە تووشی قامەتی سەروی تەڕ و چنار نەبێت

جەماڵی ئێوە لە هەر جێ خەریکی جیلوەگەرین
مەجاڵی لۆمەگەری خۆنووێن و لار نەبێت

وەک ئەسپەنەر لە سەر ئاگر ببێتە دووکەڵ و مژا
کەسێ بە دیتنی کوڵمت شوکرگوزار نەبێت

شفا تەڵەب کە! لە شەکری کەلامی «خاجە» هەتا
نیازی دڵ بە عەلاجی گوڵی بەهار نەبێت

شەرابی وەک غەزەڵی سافی تۆم نەدی «کۆلیل»!
مەگەر وتاری دو لێوی شەکەرتەبار نەبێت

تنت به نــاز طبیبــان نیــازمنــد مبــاد

وجــود نازکــت آزرده‌ی گــزند مبــاد

ســلامت همــه آفــاق در سلامت توست

به هیچ عارضــه شخص تو دردمنــد مبــاد

جمال صورت و معنی ز امن صحت توست

کـه ظــاهرت دژم و باطنت نژنــد مبــاد

در این چمن چو درآید خــزان به یغمــایی

رهــش به ســرو سهــی قــامت بلنـد مبـاد

در آن بســاط که حســن تو جلــوه آغــازد

مجــال طعنــه‌ی بدبیــن و بـدپسند مبــاد

هر آن که روی چو مـاهت به چشم بد بیند

بر آتش تو بجــز جـــان او سپند مبـاد

شفــا ز گفتــه‌ی شکرفشــان حافــظ جوی

که حاجتت به عــلاج گــلاب و قنـد مباد

بەژنت تـەڕ و ئەبـرۆت هـەسـون بێت!

ڕوومەت گوڵی ژاڵە سووری ڕون بێت!

سـەر پڕ لە وتـاری عەشـقی شیـرین

کۆکـەن لە بنـاری بێستـون بێـت

ئەو سـەروە کە سـەوز ئەبێ لە گـوڵزار

بۆ خـزمەتی بەژنـەکەت نگـون بێت

چـاوێ کە نەبێ خومـاری چـاوت

وەک گەوهەری من شەلاڵی خون بێت

چـاوت لـە بـوواری دڵـڕفێـنی

پڕپڕ لـە فـریو، فـەن و فسـون بێت

هەر سینـە هەمیشـە کەیلـی عەشقـت

لێـوانە لە ناڵـە! بێسکـون بێـت

قـەدقـامەتی تـۆ قیـامی تـا کـرد

چی قامـەتە خـەم بە شکـڵی نـون بێت

کێ دڵ لە خـەمی کـەزێتـە ئـازاد

لـەم کـۆڕی ئەوینـە تەفـر و تون بێت

لێـوت کە لە سـەریە گیـانی «حافـز»

یـاڕەب بە حـەرامی لێـوی دون بێت

فێـداری بـزەت لـە مێـژە «کۆلیـل»

بـەو دەردەوە تـا دەچـێ زەبون بێت

حسن تو همیشه در فزون باد
رویت همه‌ساله لاله‌گون باد
اندر سر ما خیال عشقت
هر روز که باد در فزون باد
هر سرو که در چمن درآید
در خدمت قامتت نگون باد
چشمی که نه فتنه‌ی تو باشد
چون گوهر اشک غرق خون باد
چشم تو ز بهر دل‌ربایی
در کردن سحر ذوفنون باد
هر جا که دلی‌ست در غم تو
بی‌صبر و قرار و بی‌سکون باد
قد همه دلبران عالم
پیش الف قدت چو نون باد
هر دل که ز عشق توست خالی
از حلقه‌ی وصل تو برون باد
لعل تو که هست جان حافظ
دور از لب مردمان دون باد

شاریارا سەری گەردون خەمی گۆچانت بێ!

هەر هەموو تۆپی زەمین جێگەیی جەولانت بێ

پرچی خاتوونی زەفەر پەرچەمی پیرۆزت بێ

چاوی سەرکەوتنی تا سەر حەزی جێژوانت بێ

نووسەری وەسفی شکۆتان عوتارد شەو و ڕۆژ

کۆمەڵی ژیر، قەڵەمهەڵگری دیوانت بێ

سەروی باڵا شکسی داوە بە تووبای بەهەشت

باخی فیردەوس بە داخی گوڵی لێوانت بێ

عالەمی خەڵک نەتەنیا وەکو ئینسان و جەماد

عالەمی ئەمر وەکوو گیان لە فەرمانت بێ

قژی شۆڕت ملی «کۆلیل» بخنکێنێت و

سەر و سامان و دڵ و گیانی بەقوربانت بێ

خسروا گوی فلک در خم چوگان تو باد

ساحت کون و مکان عرصه‌ی میدان تو باد

زلف خاتون ظفر شیفته‌ی پرچم توست

دیده‌ی فتح ابد عاشق جولان تو باد

ای که انشاء عطارد صفت شوکت توست

عقل کل چاکر طغراکش دیوان تو باد

طیره‌ی جلوه‌ی طوبی قد چون سرو تو شد

غیرت خلد برین ساحت بستان تو باد

نه به تنها حیوانات و نباتات و جماد

هرچه در عالم امر است به فرمان تو باد

زۆرێکە گوڵم عەتر و گوڵاوێکی نەداپێم

بۆ ئاگری دڵ گۆزەڵە ئاوێکی نەداپێم

سەد جارە دڵی بێ‌سەر و پێم چوو بە دووایا

هەر ماتڵی جواوێکم و جواوێکی نەداپێم

مامز ڕەوشێ، کەو خەت و خاڵێکی نەهاتوون

بێ چاو و سەرم هەی سەر و چاوێکی نەداپێم

زانی کە مەلی دڵ لە بەدەن کۆچەرە بۆچی

لەو زولفە ڕەش و خاویە داوێکی نەداپێم

هەرچەندە کە ساقی خەبەری لێمە خومارم

لەو لێوە شەکەر بارە شەراوێکی نەداپێم

ئەونەی کە دەمم دا، لە پلەی شۆرەت و ناوم

نەیبوو نەزەرێ شۆرەت و ناوێکی نەدا پێم

«حافز» کە غوڵامێکە ئەدەب وایە نەپرسێ

وەسفی چییە ئازیز کڵاوێکی نەداپێم

«کۆلیل»ـم و بێ‌زەین لە ڕازی دەمی زانای

بەمحاڵەوە ڕەمزی سەرەواوێکی نەداپێم

دیری است که دلدار پیامی نفرستاد

ننوشت سلامی و کلامی نفرستاد

صد نامه فرستادم و آن شاه سواران

پیکی ندوانید و سلامی نفرستاد

سوی من وحشی‌صفت عقل‌رمیده

آهو روشی کبک خرامی نفرستاد

دانست که خواهد شدنم مرغ دل از دست

و از آن خط چون سلسله دامی نفرستاد

فریاد که آن ساقی شکّرلب سرمست

دانست که مخمورم و جامی نفرستاد

چندان که زدم لاف کرامات و مقامات

هیچم خبر از هیچ مقامی نفرستاد

حافظ به ادب باش که واخواست نباشد

گر شاه پیامی به غلامی نفرستاد

بـەم پیـــرییە عەشقــی دەمی لاویـم بە ســەر کەوت

ئــەو رازە حـەشـــارم لــە دڵا دابــو بــە دەرکـــەوت

ســەیرانی مـەلـی سینــە هــەواگیــری نــەزەر بـــوو

ئەو دڵـمـــە تەمـاشــا لـە چ داوێکی خەتــەر کەوت

هـــاوار لە ئاسکـی خوتــەن و چــاوی ڕەشـــی ئــەو

وەک موشکی بەری نێوکی چ خوێنم لە جگەر کەوت

بـۆی خــاکی دەر و ڕێـــگوزەری تـۆیە لــە سەرمــا

هـەر عەتــر و عەبیــرێ کە بە دەستم لە سەحەر کەوت

تـــا تێـغی جەهـــانـگیــری ئـەکێشـێت مـژۆڵـت

هـەر گۆی ســەری دڵزینـدووە بەو نێزەوە سەرکەوت

دەرکەوتـــووە بۆ ئێمـــە، مەکـۆی تـۆڵــەیە گــەردون

لـەم کــۆڕە تڵتنۆشــە ئەوەی کەوتــووە هـەر کەوت

نـابێــتە لەعـــل مــوورە شــەوەی بەخت بە ڕۆحیـش

چی دێ لە ســرشتــێ کە بە قسمــەت شەوی بەرکەوت

«حافــز» کــە بــە چـــاوســاغیی زولفـت بەســەری بوو

ئەفســووس ئەمێستـــاکە لە دەس کێش و نەزەر کەوت

ســـەد وادەیی دیـــداری لــە گیـــرفانی درۆ خســت

هەستـــاوە درۆ بەختـــی و ئیقبــاڵی «عومـــەر» کەوت

پیرانه سرم عشق جوانی به سر افتاد

وان راز که در دل بنهفتم به در افتاد

از راه نظر مرغ دلم گشت هواگیر

ای دیده نگه کن که به دام که درافتاد

دردا که از آن آهوی مشکین سیه چشم

چون نافه بسی خون دلم در جگر افتاد

از رهگذر خاک سر کوی شما بود

هر نافه که در دست نسیم سحر افتاد

مژگان تو تا تیغ جهانگیر برآورد

بس کشته‌ی دل‌زنده که بر یک‌دگر افتاد

بس تجربه کردیم در این دیر مکافات

با دُردکشان هر که درافتاد برافتاد

گر جان بدهد سنگ سیه لعل نگردد

با طینت اصلی چه کند بدگهر افتاد

حافظ که سر زلف بتان دست‌کشش بود

بس طرفه حریفی‌ست کش اکنون به‌سر افتاد

نووری روخساری ئەتۆ تا بە دڵی جام کەوت

لە بزەی مەی سەری ئاشق بە حەزی خام کەوت

لوتفی هەنیەت نەزەرێکی لە دڵی ئایەنە دا

بۆیە چی نەخشە لە جامی جەمی ئەوهام کەوت

مەی کە ئەو عالەمە نەخشین و نیگارەی دەنواند

شەوقی سحرِ روومەتی مەیگێڕە لە نێو جام کەوت

شێری عەشقت مەتەقی تاقمی خاسانی بڕی

چۆنە رازی غەمی لێوت بە دەمی عام کەوت

من لە مزگەوتەوە بۆ خۆم بە خەرابات نەچووم

ماف و رێکەوتی ئەزەڵ بوو، کە سەرەنجام کەوت

چم لە دەس دێ وەکو پەرگار نەکەم باوەخولێ

گێژە چون هەرکە لە گێژ و خولی ئەییام کەوت

دڵ دەسی دا کەمەنی زولفی لە چاڵی زەقەنا

وەی کە لەو چاڵە وەدەرهات و لە نێو دام کەوت

گوزەرا ئەو دەمە سۆفی! لەگەڵت بێمە مزەوت

دەس لە مل ساقی و کارم بە بزەی جام کەوت

زەبری شمشێری برۆ بەزم و زەماوەندە لە لام

چونکە رووسوورە کەسێ خوێنی و پڕزام کەوت

هەردەمێ تازە دەواێکی لەبۆ دەرد نوواند

شا! گەدایێ کەرەمی شاهی چەن ئارام کەوت

بادە نۆشانن و چاوگێڕ هەموو شێخ و مەلا

«حافز»ی دڵ کەسەرم لەم جەمە بەدنام کەوت

دەمی خۆش بێ کە لە بەدناویی «کۆلیل» دەڵێ

چونکە ئەم شۆرەتی بەدناوییە فریام کەوت

عکس روی تو چو در آینه‌ی جام افتاد

عارف از خنده‌ی می در طمع خام افتاد

حسن روی تو به یک جلوه که در آینه کرد

این همه نقش در آیینه‌ی اوهام افتاد

این همه عکس می و نقش نگارین که نمود

یک فروغ رخ ساقی‌ست که در جام افتاد

غیرت عشق زبان همه خاصان ببرید

کز کجا سر غمش در دهن عام افتاد

من ز مسجد به خرابات نه خود افتادم

اینم از عهد ازل حاصل فرجام افتاد

چه کند کز پی دوران نرود چون پرگار

هر که در دایره‌ی گردش ایام افتاد

در خم زلف تو آویخت دل از چاه زنخ

آه کز چاه برون آمد و در دام افتاد

آن شد ای خواجه که در صومعه بازم بینی

کار ما با رخ ساقی و لب جام افتاد

زیر شمشیر غمش رقص‌کنان باید رفت

کآن که شد کشته‌ی او نیک سرانجام افتاد

هر دمش با من دل‌سوخته لطفی دگر است

این گدا بین که چه شایسته‌ی انعام افتاد

صوفیان جمله حریف‌اند و نظرباز ولی

زین میان حافظ دل‌سوخته بدنام افتاد

کێ بە دڵبەر گوڵی روو سومبول و نەسرین ئەدات
تــاملّــێکیش بە گیــان و دڵــی غەمگیــن ئەدات
دەس‌درێژی لە چ کـەس زولفی درێژت بووە فێــر
لــەو ئەپاڕێمــەوە، بێ‌شکێ بە ئـەوم شیــن ئەگات
من دەســم ئەو دەمـە بــەرداوە لە فەرهــاَدی دڵــم
دیم کە باسی غەمی خــۆ بۆ دەمی شیـرین دەکات
گەنج و زێڕم کە نەبێ سـووچی قەنـاعەت بەڵــەدم
چەرخـە! بەم چیــنە هەژاری بە گەلێ چیـن ئەدات
شۆخــە ئەم شــاژنی دونیـا بە رووالّــەت، وە بەلاّم
شوو بە هــەرکەس کە بکا گیــانی لە کابین ئەبات
دامـەنی سـەروی قەراخی چەمـەن ئەگرم لەمە پاش
غەم لە خۆ بۆ جەڵەکەم؟ خۆر کە لە حەوسین هەلاّت
دڵی «حافــز» لە جەفـاکانی فەڵەک خوێنی پەتیـن
کێ مەگەر خاجە عەلاجـی دڵی خوێنــین ئەکات
ڕەنگی گوڵنارییە ئەشکم بە ئەوینـی گوڵی رووت
خوێنی «کۆلیل»ـە پەراوێــزە لە گوڵچیـن کەوات

آن که رخسـار تو را رنگ گـل و نسرین داد

صبـر و آرام توانـد بـه مـن مسکیـن داد

وان کـه گیسـوی تو را رسـم تطاول آموخت

هـم توانـد کـرمش داد مـن غمگیـن داد

من همـان روز ز فرهـاد طمـع ببـریـدم

که عنـان دل شیـدا به لـب شیـرین داد

گنـج زر گـر نبـود کنـج قناعت باقی‌ست

آن که آن داد به شـاهان به گـدایان این داد

خوش عروسـی‌ست جهان از ره صورت لیکن

هر که پیـوست بدو عمـر خودش کاوین داد

بعد از این دست من و دامن سرو و لب جوی

خاصـه اکنون که صبـا مژده‌ی فـروردین داد

در کف غصـه‌ی دوران دل حافظ خـون شد

از فـراق رخت ای خواجـه قـوام‌الـدین داد

وەنەوشـە دوێ بە گولـی خـۆش وت و نیشانیدا

کـە پێچـی زولفمی بەم شێـوە هـەر فـلانی دا

دڵم خەزێنـەیی رازی نهێـن بـو دەستی قـەزا

لە ئێمـە ژەنـدی و رەمـزی بە چـاوەکانی دا

شکـاوە باڵـم و هـاتوومـە ئـاستـانێ تـۆ

بـە مۆمیاتمـی دوکتـور کـە نێـونیشـانی دا

بە لـەش سلامەت و دڵشاد بێت و خاتری خۆش!

کەسـێ کە هێـز و تەوانێـکی بێتەوانـی دا

بە فیکـری خۆ بە بڕۆ واعیـز ئەی هـەواری ریا

شەراب و دلبـەری شیـرین لە کێ زیـانی دا؟!

بە لا منـا گوزەری کرد و خۆش وتـی بە رەقیب

کە چەنـدە «حافز»ی بێچـارە سەخـت گیانی دا

حەیا لە مەزهەبی کـوردا حەیـاتە، بۆیە «عومەر»

حەیـای ئەگـەرچی رەقیبـی نەبوو ئەمـانی دا

بنفشه دوش به گل گفت و خوش نشانی داد

که تاب من به جهان طره‌ی فلانی داد

دلم خزانه‌ی اسرار بود و دست قضا

درش ببست و کلیدش به دلستانی داد

شکسته‌وار به درگاهت آمدم که طبیب

به مومیایی لطف توام نشانی داد

تنش درست و دلش شاد باد و خاطر خوش

که دست دادش و یاری ناتوانی داد

برو معالجه‌ی خود کن ای نصیحت‌گو

شراب و شاهد شیرین که را زیانی داد

گذشت بر من مسکین و با رقیبان گفت

دریغ حافظ مسکین من چه جانی داد

ئەگەر بە دڵ نەزەرێکت بە جێ گوزەرمانە
هومای بەختەوەری سێبەری لە سەرمانە
لە خۆشیا لە سەرم دیق ئەکا حوبابی کڵاو
لە ساغەر ئەو دەمە وێنەت لە بەر نەزەرمانە
شەوێ کە مانگی ئەمەل نوور ئەدا بە گەڵ، بێژی
بدا لە ئەو دڵە تاریک و پڕ کەسەرمانە؟
بە ئاستانی شکۆتانی با نەبوو بارێ
مەجال کەی بە سڵاوێکی دەربەدەرمانە
فیدای لێوی دەمێ بوو دڵم، خەیاڵم ئەکرد
کە یەک تنۆک لە لەعلی بەشی هونەرمانە
خەیاڵی زولفی وتی گیان کە لەعلی لێو ناکات
گەلێ نەچیری خەمی زولفی شەوخەتەرمانە
کە دڵ گرانی مەڕۆ لێرە لێدە فاڵێ خۆش
چون ئێرە دەرکی موراد و هەواری هەرمانە
دەمێ حەکایەتی خاکی دەرت دەکا «حافز»
نەسیمی باخی مەعانی لە مێشکی سەرمانە
کە مانگی روومەتی خەرمانی نوورە، «کۆلیل»یش
بە خۆی و شیعری لە دەوری دەبێتە خەرمانە

همای اوج سعادت به دام ما افتد

اگر تو را گذری بر مقام ما افتد

حباب وار براندازم از نشاط کلاه

اگر ز روی تو عکسی به جام ما افتد

شبی که ماه مراد از افق شود طالع

بود که پرتو نوری به بام ما افتد

به بارگاه تو چون باد را نباشد بار

کی اتفاق مجال سلام ما افتد

چو جان فدای لبش شد خیال می‌بستم

که قطره‌ای ز زلالش به کام ما افتد

خیال زلف تو گفتا که جان وسیله مساز

کز این شکار فراوان به دام ما افتد

به ناامیدی از این در مرو بزن فالی

بود که قرعه‌ی دولت به نام ما افتد

ز خاک کوی تو هر گه که دم زند حافظ

نسیم گلشن جان در مشام ما افتد

نمـامی خۆشـەویستی باخـی دلـداری بە بـارێنـێ
درەختـی دژمنـی ببـڕن قەتـارەی هێلکـەمـارێنـێ

لە خـاکی دەرکی مەیخـانان ئەدەب بنوێنـە بۆ رەندان
بە مەستی سەرکەشی کردن لە سەر دەر کەی! خومارێنێ

شـەوی دیـداری دلبەر خۆش هەلێکە با لە دەس نەڕوا!
کـە گـەردون هەلدەسووڕێت و گەلێ لەیل و نەهارێنێ

کەژاوەی کیژە لەیـلا خـاوەنی تەختـی شکـۆ یـاڕەب
چ بوو بەو ڕێگـەدا بڕوا! کە مەجنـون خوێن ئەبـارێنێ

بەهـاری ژینـە عەشق ئەی دل! ئەگینا لەم چەمـەنزارە
گەلێ گوڵ هـات و بـا بردی، هەزار ئێستـاش ئەزارێنێ

دە سـا تۆ بیو خـودا دڵ چون قەراری وا لە گەڵ زولفت
لە لێـوی شیـرنت مـاچێ کـەرەم فەرمـووا قـەرارێنێ

خـودا! لەم باخی دونیـا تـا بە مـردن «حـافز»ی پیـرت
لە جێـژوانی لچـی جـۆ دەم لەسـەر لێـوی نیگـارێ نێ

سەری هەرچەن سپی چەشنی سەحەر «کۆلیل» بوو ئەمما
گەلێ هیـوایە ئەو رۆژەی شـەوی تـاری بتـارێنێ

درخت دوستی بنشان که کام دل به بار آرد

نهال دشمنی برکن که رنج بی‌شمار آرد

چو مهمان خراباتی به عزت باش با رندان

که درد سر کشی جانا گرت مستی خمار آرد

شب صحبت غنیمت دان که بعد از روزگار ما

بسی گردش کند گردون بسی لیل و نهار آرد

عماری دار لیلی را که مهد ماه در حکم است

خدا را در دل اندازش که بر مجنون گذار آرد

بهار عمر خواه ای دل وگرنه این چمن هر سال

چو نسرین صد گل آرد بار و چون بلبل هزار آرد

خدا را چون دل ریشم قراری بست با زلفت

بفرما لعل نوشین را که زودش با قرار آرد

در این باغ از خدا خواهد دگر پیرانه سر حافظ

نشیند بر لب جویی و سروی در کنار آرد

کەسێ کە نووری جەماڵی ئەوینی بوو لە نەزەر
یەقین دو چاوی ئەبینێ کەماڵی بەژنی هونەر
وەکوو قەڵەمخەتی ئەو گرتنم ڕەوان و ڕەوان
سەرم لە ڕێیەتی هەر بیبڕێ بە تێغی مەگەر
کەسێکە لایەقی وەسڵت، کە چەشنی شەم هەرچی
سەری بە تێغ بکرێ گڕی لە سەرترە هەر
بە ماچی پاتی کەسێ دەم گەیی، کە وەک دریا
لە ئاستانتی نابێ، هەتا هەتایەتی سەر
لە زوهدی وشک مەلوولم دەبێنە ساقی مەی!
کە لوتفی بادە مەگەر تەڕ بکا دەماغی پەکەر
شەراب کەڵکی ئەگەر هەر نەبێ ئەوەی هەیە بۆت
کە لانیکەم لە دنەی سەر دەمێک نیتە خەبەر
کەسێ کە یەک قەدەمی لا نەدا لە ڕێگە، ئەوا
بە قەستی مەیکەدە بەستی تەدارەکاتی سەفەر
بە گۆڕی پاک دەچێ «خاجە» دڵشکاو وەکوو
گوڵاڵە، داغ کراوی گراوی سۆزی جیگەر
مەبەس لە دیدە فەقەت دیتنی جەماڵی تۆن
دەنا بە کەڵکی چ دێ چاوی گیرەنۆکی «عومەر»

کسی که حسن و خط دوست در نظر دارد

محقق است که او حاصل بصر دارد

چو خامه در ره فرمان او سر طاعت

نهاده‌ایم مگر او به تیغ بردارد

کسی به وصل تو چون شمع یافت پروانه

که زیر تیغ تو هر دم سری دگر دارد

به پای‌بوس تو دست کسی رسید که او

چو آستانه بدین در همیشه سر دارد

ز زهد خشک ملولم کجاست باده‌ی ناب

که بوی باده مدامم دماغ تر دارد

ز باده هیچت اگر نیست این نه بس که تو را

دمی ز وسوسه‌ی عقل بی‌خبر دارد

کسی که از ره تقوا قدم برون ننهاد

به عزم میکده اکنون ره سفر دارد

دل شکسته‌ی حافظ به خاک خواهد برد

چو لاله داغ هوایی که بر جگر دارد

دڵی من بە رووتە مایل نە چەمەن نە باخی وەردم
وەکو سەوڵ هەر بە پێوەم وەکو لالە داغی دەردم
لە خەمی برۆی کەسێکا سەری ئێمە قەت نەخەوتوون
لە گورووپی گۆشەگیران لە جەهان تەریک و فەردم
لە وەنەوشە بۆیە زیزم دەمی دا لە زوڵفی رەشتان
ئەمە میسکی نافی مامز ئەوە رووسیاهی مەردم
وەرە بۆ چەمەن تەماشا کە گوڵاڵە شایە، لالەش
بە وەزیری شا دەمێنێ لە کەفی شەرابی سەردم
شەوی تارە سڕ سڕ و چۆڵ دە چلۆن دەگەم، مەگەر تۆ
شەمی روو لە رێگە هەڵکەی شەکەتی بڕینی هەردم
من و شەم هەتا سەحەر دێ بە خەیاڵی تۆوە دەگرین
خەبەرت نەبوو کە سووتام بە حەواوە ئێستە گەردم؟!
وەکو هەوری مانگی نیسان لە چەمەن بە کوڵ دەکەم شین
قەلەڕەش لە ماڵی بولبول دەقرێ لە وەردی زەردم
دڵی پڕ لە دەردی «حافز» بە هەوای ئەوین ئەدا چڵ
نە لە خاترم تەماشا نە لە باخم و نە هەردم
بە زەغەن بڵێ بپرسێ لە تەباری کوردە «کۆلیل»
لە چلاتی چنگ ئەکەم گیر کە هەڵۆ لە شاخ و زەردم

دل ما به دور رویت ز چمن فراغ دارد

که چو سرو پایبند است و چو لاله داغ دارد

سر ما فرو نیاید به کمان ابروی کس

که درون گوشه‌گیران ز جهان فراغ دارد

ز بنفشه تاب دارم که ز زلف او زند دم

تو سیاه کم‌بها بین که چه در دماغ دارد

به چمن خرام و بنگر بر تخت گل که لاله

به ندیم شاه ماند که به کف ایاغ دارد

شب ظلمت و بیابان به کجا توان رسیدن

مگر آن که شمع رویت به رهم چراغ دارد

من و شمع صبحگاهی سزد ار به هم بگرییم

که بسوختیم و از ما بت ما فراغ دارد

سزدم چو ابر بهمن که بر این چمن بگریم

طرب آشیان بلبل بنگر که زاغ دارد

سر درس عشق دارد دل دردمند حافظ

که نه خاطر تماشا نه هوای باغ دارد

جـــامت کە بە دەستـــە کـــام خۆشـــە
جەمشیـــدی کە شەوقی جـــام خۆشـــە
ئـــەو ئـــاوە ژیـــانی دا بـــە (بەلیـــا)
چـــا بـــۆی بگـــەڕی لە جـــام خۆشـــە
دەسپێـــرمـــە دەستـــی بـــادە ژینـــم
ئـــەو لـەعلـــە ببـــێ نیـــزام خۆشـــە
ئێمـــەو مـــەی و سۆفـــی و حـەکالّـی
تـــا یـــار دڵـــی بـە کـــام خۆشـــە؟
ئـــەو دەورە کـــە جـــام لێـــوی تۆیـە
هـــەر لـەو دەمـە نۆش و کـــام خۆشـــە
نێـــرگز کـە ئـەدا قـەرز بە مـەستـــان
قـــەرزاری دییـەت لـــە لام خۆشـــە
یـــادی دەم و زولـفـــی تـۆ لە دڵـــدا
زیکری منـــە، سوبح و شـــام خۆشـــە
بۆ جـەزبـی بـرینـــی دەردمـــەنـدان
لێـــوت نـمـــەکیـــن و زام خۆشـــە
لـەو چـــاڵـی زەنـەختـــە گیـانی «حافز»
وەک ئێمـــە، گـەلـی غـولاّم خۆشـــە
ئۆخـــەی کە ئەسیری تۆیـــە «کۆلیـــل»
لـــەم داوە گـوڵـــم دەوام خۆشـــە

آن کس کـه بـه دست جـام دارد
سلطـانی جـم مـدام دارد

آبـی که خضـر حیـات از او یـافت
در میکـده جـو کـه جـام دارد

سـررشتـه‌ی جـان به جـام بگذار
کـایـن رشتـه از او نظـام دارد

مـا و مـی و زاهـدان و تقـوا
تـا یـار سـر کـدام دارد

بیـرون ز لـب تـو ساقیـا نیست
در دور کسـی کـه کـام دارد

نـرگس همـه شیـوه‌های مستـی
از چشـم خـوشـت بـه وام دارد

ذکـر رخ و زلـف تـو دلـم را
وردی‌ست کـه صبـح و شـام دارد

بـر سینـه‌ی ریـش دردمنـدان
لعلـت نـمکـی تمـام دارد

در چـاه ذقـن چو حافـظ ای جـان
حسـن تـو دو صـد غـلام دارد

دڵێ کە عەرشی خودایە و لە نەسڵی جامی جەمە
لە کلکەوانەڕفێنی مەگەر هەراس و غەمە
شیاوی گەوهەری دڵ نین گەدای خۆشخەت و خاڵ
کە بووکی گەنجی ئەوین شاکچێکی خونچە دەمە
کە هەرچی بەژنە لە جەوری خەزانی سەرڕ دەخەوان
غولامی قامەتی سەروم هەمیشە دژ بە خەمە
گەیی دەمێ وەکو نێرگز لە خۆشییا هەرکەس
بکاتە خەرجی قەدەح ماڵ، ئەگەرچی چەن درەمە
لە مەی درێغ مەفەرموو بە چەشنی گوڵ زەڕ و زێو
دەنا بە عەقڵی مە سەر سەد لە تەختەکانی کەمە
لە پشتی پەردە کەس ئاگا نەبوو مەتەق مەکە سا!
تەنانە مەحرەمی دڵ بێخەبەر لە نێو حەرەمە
دڵی قەڵەندەر و بێکارم ئێستە سەد کاری
بە بۆنی زولفت و با، تا بەیانی خۆش قەدەمە
مورادی دڵ مەکە داوا! قەپاتە دڵداری
کە بێژم ئەهلی دڵ و هەوری رەحمەت و کەرەمە
چ خێری ئەو جبە تێدایە بۆ مە یا «حافز»؟
سەمەد کە دڵبەری ئێمە و نیگاری ئەو سەنەمە
«عومەر» لەبەر ئەوە کوردێکە پێچەوانە مەلا
لە کۆی مەرارەتی گەردوونی دون لفی ئەلەمە

دلی که غیب‌نمای است و جام جم دارد
ز خاتمی که دمی گم شود چه غم دارد

به خط و خال گدایان مده خزینه‌ی دل
به دست شاه وشی ده که محترم دارد

نه هر درخت تحمل کند جفای خزان
غلام همت سروم که این قدم دارد

رسید موسم آن کز طرب چو نرگس مست
نهد به پای قدح هر که شش درم دارد

زر از بهای می اکنون چو گل دریغ مدار
که عقل کل به صدت عیب متهم دارد

ز سر غیب کس آگاه نیست قصه مخوان
کدام محرم دل ره در این حرم دارد

دلم که لاف تجرد زدی کنون صد شغل
به بوی زلف تو با باد صبحدم دارد

مراد دل ز که پرسم که نیست دلداری
که جلوه‌ی نظر و شیوه‌ی کرم دارد

ز جیب خرقه‌ی حافظ چه طرف بتوان بست
که ما صمد طلبیدیم و او صنم دارد

دەلالم شاگوڵی نازە و لە سونبوڵ سایەبانی هەس
بەهاری کوڵمی خەتتێکی لە رەنگی ئەرخەوانی هەس

خەت و خاڵێ لە سەر روخساری وەک خۆری رووا، یارەب
دەوامی یەک جەهانی بێ! کە ئەو جوانی جەهانی هەس

کە عەشقم هاتە رێ، دەمووت بە ئاواتی دڵم گەشتم
کەچی نەمزانی ئەم بەحرە شەپۆلی خوێنفشانی هەس

لە دەستی چاوەکانت وادەزانم گیان بەدەر نابەم
لە هەر گۆشەی کەمینێ سەد کەمین، تیر و کەمانی هەس

لە زولفی خاتری ئێمەی تەکان و دایە دەم با دا
سەبا سیخوڕە نەک بێژێ، قەنارەی عاشقانی هەس

بە سەر خاکا دڵۆپێ مەی بڕێژە گوێ بە دڵ بگرە
لە جەمشید و قوباد و کەی هەزاران داستانی هەس

بزەی گوڵ داوە، بولبول! چاوی فێڵت لێ دەقرتێنێ
ئەمانی گوڵ نەبوو بۆ کەس کە حوسنی بێ ئەمانی هەس

لە دڵبەر تۆ بیو خوا پیری مەیخانەم بپرسن بۆچ
لەگەڵ خەڵکی دەنۆشێت و لەگەڵ من سەرگرانی هەس؟!

ئەگەر شۆڕم بە لا زینا دەکەی، فەرموو شکارم کەن!
ژیانی ئێمە چونکوو لەم بیاوانە زیانی هەس

نمامی قامەتی سەروت لەسەر چاوم بنێژن، تا
بزانی گیانە! ئەم چاوانە ئاوێکی رەوانی هەس

لە ترسی هیجرەتم دەربێنە! یا خۆ هەر ئەڕۆی ئۆغر
خودا ئەو چاوە هەڵکۆڵێ بەرەو تۆ تیرەژانی هەس!

لە بەختی خۆتە «حافز»! ئەو عەیاری شار شێوێنە
بە تاڵی دەتکوژێت و چی لە شەکر و قەن دوکانی هەس

هەتا «کۆلیل»ـەکەت ماوە بە تاڵت کام شیرینە
لە جامی چاوەکانت مەیلی ژاری شەوکەرانی هەس

بتـی دارم که گـرد گـل ز سنبـل سـایه‌بان دارد

بهـار عـارضـش خطی بـه خـون ارغـوان دارد

غبـار خط بپوشـانید خورشیـد رخـش یـا رب

بقـای جـاودانش ده کـه حسـن جـاودان دارد

چو عاشـق می‌شـدم گفتم که بردم گوهـر مقصـود

ندانستـم که این دریـا چه موج خون فشـان دارد

ز چشمت جـان نشاید برد کز هر سـو که می‌بینـم

کمین از گوشـه‌ای کرده‌ست و تیر اندر کمـان دارد

چو دام طـره افشـاند ز گـرد خـاطر عشـاق

به غمـاز صبـا گـوید کـه راز مـا نهـان دارد

بیفشـان جرعـه‌ای بر خـاک و حال اهل دل بشنو

که از جمشیـد و کیخسـرو فـراوان داسـتان دارد

چو در رویت بخنـدد گل مشـو در دامش ای بلبـل

که بر گل اعتمـادی نیست گر حسـن جهـان دارد

خـدا را داد مـن بستـان از او ای شحنـه مجلس

که می با دیگری خورده‌ست و با من سر گـران دارد

به فتـراک ار همی‌بنـدی خـدا را زود صیدم کن

که آفت‌هـاست در تأخیـر و طالب را زیـان دارد

ز سـرو قد دلجـویت مکن محـروم چشمـم را

بدین سرچشمـه‌اش بنشـان که خوش آبی روان دارد

ز خوف هجـرم ایمـن کـن اگـر امیـد آن داری

کـه از چشـم بداندیشـان خـدایت در امـان دارد

چه عذر بخت خود گویم که آن عیـار شهرآشوب

به تلخـی کشت حافـظ را و شکـر در دهـان دارد

کەسێ خاتــر جەم و خۆشبەختە، یــارێ نازەنینــی بێ
کـــڵاوی لارە هەرکـــەس نۆ نمــامێ دڵنشینـــی بـــێ
گەلێ سەرتر لە عەقڵ و هۆشە دەرکی عەشق و دڵداری
کەسێ ئەو ئاستــانەی مــاچ ئەکا، رۆحی ئەوێنی بێ
دەمـی شیــرین و تەنگـت کلکــەوانەی شـّا سلێمـــانە
ئەشێ ئاقیـقی لێـوت، نەخش و مۆری سەر نگینی بێ
دو لێوی لەعل و یاقـووتە و خەت و خاڵی گوڵی یاسە
دەوا بـــێ لەعلـی یاقـــووتی تەبیـــبم یاسەمیـــنی بێ!
بە چـــاوی سووکیـیۆ حاجی! لە حـــاڵی ئێمـە مەڕوانە
دەبێ مووســا هـەزارێ چەشنی قـــارون رێنشینی بێ!
لە سەر ئەو خاکە وشکەی ماوە فرسەت خاوەنی سامـان
بە فیکـری رۆژی تەنیـــایی لە ژێر خاکـــی نمینی بێ
بەڵاگـــەردانی گیـــان و لەش، لە لێـوی بێنــەوا شیـنە
بەڵا لاوێنـــە کێ لەو جـــاڕە عـاری گوڵچنیــنی بێ
سەبا! رەمزێ لە رازی دڵ، بڵێ بەو شـا کە سەد خوسرەو
وەکـوو فەرهـــاد قوربـــانی بزەی لێـوی شرینی بێ!
ئەگەر بێژێ رەجـاڵ و عاشقـێ وەک «حافــز»م نـــاوێ
بڵێـن پێـی گا دەبێ سوڵتـــان، گەدایێ یـاری ژینی بێ
لە ســەر تا پـێ دەزانی بۆ گڕ و ئەسرینــە «کۆلیـل»ـت
بەلێـــنی زوو بە دڵبـــەر داوە مۆمـی ئـاورینـــی بێ

هـر آن کـو خـاطـر مجمـوع و یار نـازنیـن دارد
سعـادت همـدم او گشت و دولـت همنشین دارد
حریـم عشـق را درگه بسی بالاتـر از عقـل است
کسی آن آستـان بوسـد که جـان در آستیـن دارد
دهـان تنگ شیرینـش مگـر ملک سلیمـان است
که نقـش خـاتم لعلـش جهـان زیر نگیـن دارد
لب لعل و خط مشکین چو آنش هست و اینش هست
بنـازم دلبـر خـود را کـه حسنـش آن و ایـن دارد
به خـواری منگـر ای منعـم ضعیفـان و نحیفـان را
که صـدر مجلس عشـرت گـدای رهنشیـن دارد
چـو بر روی زمیـن باشـی توانـایی غنیمـت دان
کـه دوران ناتـوانی‌هـا بسـی زیـر زمیـن دارد
بلاگـردان جـان و تـن دعـای مستمنـدان است
که بیند خیر از آن خرمن که ننگ از خوشه‌چین دارد
صبـا از عشق من رمـزی بگـو با آن شـه خوبـان
که صد جمشیـد و کیخسـرو غـلام کمتـرین دارد
و گر گوید نمی‌خواهـم چو حافـظ عاشـق مفلـس
بگوییـدش که سلطـانی گـدایی همنشیـن دارد

خودا کەسێ لە هەموو نارەوا دەپارێزێ
به دڵ کە حورمەتی خەڵکی خودا دەپارێزێ
پەیامی یار بفەرموو فەقەت بە حەزرەتی یار
کە ئاشنا هونەری ئاشنا دەپارێزێ
دڵا! کەسێ بە ئەدەب پێ بنێ، کە هەڵڵەغزا
فریشتە پای بە دەستی دوعا دەپارێزێ
ئەوین لە دڵ گرە تا تۆش ئەوین لە دڵ بگرێ
دڵێ کە خاڵییە لەم خاڵە با دەپارێزێ
سەبا! لە سەر خەمی زولفی، بە تەیری دڵ فەرموو
کە لەو مەدارەیە گیانی سەفا دەپارێزێ
کە پێم وتی بە کەرەم راگری ئەوین بە! وتت
ئەوینی ئێمە فەقەت لوتفی خوا دەپارێزێ
دڵ و گوڵ و سەر و ماڵم، هەموو بە قوربانی
کەسێ کە حورمەتی میهر و وەفا دەپارێزێ
غوباری رێگەعوبووری لە کوێیە چون «حافز»
بە یادمانی، نەسیمی سەبا دەپارێزێ
بەهاری لالە بە «کۆلیل» ئەڵێ چەمی چاوت
گوڵاری نێرگزی مەستم چ چا دەپارێزێ

هــــر آن کـه جــانب اهــل خـدا نگه دارد

خـــــداش در همه حـــال از بـــلا نـگه دارد

حدیث دوست نگویم مگر به حضرت دوست

کـــه آشنــــا سخـــن آشنـــــا نگــــه دارد

دلا معـــاش چنـــان کن که گر بلغـــزد پـای

فرشتــــه‌ات به دو دسـت دعـــا نگــه دارد

گرت هـواست که معشوق نگسلـد پیمـــان

نگــــاه دار ســـر رشتــــه تـــا نگـــه دارد

صبـــا بر آن ســـر زلف ار دل مـــرا بیـــنی

ز روی لطـــف بگویـــش که جـا نگـه دارد

چو گفتمش که دلـم را نگــاه دار چه گفـت

ز دست بنـــده چه خیـــزد خـــدا نگـه دارد

ســـر و زر و دل و جـــانم فـــدای آن یاری

که حـق صحبـت مهـــر و وفـــا نگـه دارد

غبـــار راه راهگـــذارت کجـاست تا حافـظ

به یادگـــــار نسیــم صبـــا نگـــه دارد

خـــاوەنی ســـازی ئــەویــن بــەخ چ نەوایێــکی هــەیـە

هــەر هــەوایێـــکی بە جــێ و ڕێگــە بە جـایێـکی هەیە

خـوایە خـــاڵی مەکــە! ناڵــەی دڵی شــەیدام لـە گــوێ

ئـەم هـــەوا چـون لە دڵـــی ئێمـــە هەوایێـــکی هـەیە

خلێتـــەنۆشی کـە دەکـــا پیـــر و زەڕ و زۆری نیـــیە

خـۆش خەتـــا پۆش و کەرەمـــدار، خودایێـــکی هـەیە

چونکە مێـشی دڵی من عاشقـــی شەکـــری دەمـی تـۆن

خـــاوەنی بـــاڵی شکــۆ، فــەڕڕی هومایێـــکی هەیە

کـــابە کەچ نابــێ ئەگـــەر بێـــت و بپـــرسێـــت بە دڵ

شـــاریارێ کـــە لە بـــەر دەرکـــی گەدایێـــکی هـەیـە

ئەشکی خوێنینـــمی دوکتـــور لە مەحـــەك داوە، دەڵـــێ

دەردی عـەشقـــم خـەتـــەرە و تـاقـە دەوایێـــکی هەیە

فێـــری کوشتـــاری کریشمـــەت مەبـە لەم مەکتـەبە چون

چـــاکە خێـــرێك و خـــراپیـــش سزایێـــکی هەیە

ئەرمـــەنی کیـــژە جـــووانێ چ زەریفـــی قســـــە کـرد

بـە سەفـــای ئەو کەســـە مـەی خـۆوە! سەفایێـــکی هەیە

خوســـرەوا! «حافـــز»ە ملکـــەچ لە پەنـا خـــاکی دەرت

دەم بـە دۆعـــا لـە دەمـــت چـــاوی دوعایێـــکی هەیە

دەست و پەنجەی بە خەنەی خوێنی «عومەر» کردووە سوور

لێـــوی شـــایەتمە، کە خۆی دەس بە حەنایێـــکی هەیە

مطرب عشق عجب ساز و نوایی دارد
نقش هر نغمه که زد راه به جایی دارد

عالم از ناله‌ی عشاق مبادا خالی
که خوش آهنگ و فرح‌بخش هوایی دارد

پیر دُردی‌کش ما گرچه ندارد زر و زور
خوش عطابخش و خطاپوش خدایی دارد

محترم دار دلم کاین مگس قندپرست
تا هواخواه تو شد فرّ همایی دارد

از عدالت نبود دور گرش پرسد حال
پادشاهی که به همسایه گدایی دارد

اشک خونین بنمودم به طبیبان گفتند
درد عشق است و جگرسوز دوایی دارد

ستم از غمزه میاموز که در مذهب عشق
هر عمل اجری و هر کرده جزایی دارد

نغز گفت آن بت ترسابچه‌ی باده‌پرست
شادی روی کسی خور که صفایی دارد

خسروا حافظ درگاه‌نشین فاتحه خواند
وز زبان تو تمنای دعایی دارد

کێ نەسیمی قژی بۆ گوڵ، گڕ و تاوێکی هەیە
سەر لە نۆ بۆ مەلی دڵ دانە و داوێکی هەیە
دەمکوژێت و لە سەرم توند ئەچێ چەشنی سەبا
چارە چین؟! عومری منەو جۆرە شیتاوێکی هەیە
زولفی تاریکی لە سەر مانگی وەکوو خۆرێ، ئەڵێی
هەوری پەخشانە، لە ژێر پەردە هەتاوێکی هەیە
چاوم ئەسرینی لە هەر گۆشەوە ڕێکەوتووە چون
سەروی بەژنت هەوەسی زەمزەم و ئاوێکی هەیە
نازی چاوت بە خەتا گەرچی لە خوێنم دەگەڕێ
مۆڵەتێکی بدەرێ! فیکر و حەساوێکی هەیە
ئاوی ژین گەر ئەوەتا، لێوی شرینت هەیەتی
بێ گومانم کە خزر خەونی سەراوێکی هەیە
چاوی مەستت دەیەوێ قیمە بکا جەرگ و دڵم
هەر کە مەیلی بە مەیە سیخ و کەواوێکی هەیە
گیانی عەشقم نییەتی دەرفەتی پرسین لە رووت
خۆزگە بەو شەخسە لە تۆ سووکە جوواوێکی هەیە
چۆن دەکا چاوی مەسی بۆ دڵی «حافز» نەزەرێ
ئەو کە هەر لایە دەچێ شێت و خراوێکی هەیە
مەس و رسوا بە دو دیدەت بووە «کۆلیل»، چما
نێرگزی ئێوە خەس و خۆڵ شەراوێکی هەیە

آن‌که از سنبل او غالیه تابی دارد

باز با دل‌شدگان ناز و عتابی دارد

از سر کشته‌ی خود می‌گذری همچون باد

چه توان کرد که عمر است و شتابی دارد

ماه خورشید نمایش ز پس پرده‌ی زلف

آفتابی‌ست که در پیش سحابی دارد

چشم من کرد به هر گوشه روان سیل سرشک

تا سهی سرو تو را تازه‌تر آبی دارد

غمزه‌ی شوخ تو خونم به خطا می‌ریزد

فرصتش باد که خوش فکر صوابی دارد

آب حیوان اگر این است که دارد لب دوست

روشن است این که خضر بهره سرابی دارد

چشم مخمور تو دارد ز دلم قصد جگر

ترک مست است مگر میل کبابی دارد

جان بیمار مرا نیست ز تو روی سؤال

ای خوش آن خسته که از دوست جوابی دارد

کی کند سوی دل خسته‌ی حافظ نظری

چشم مستش که به هر گوشه خرابی دارد

شێتی ئەو دڵبەرە بێ! ئاوی ژیانێکی هەیە
کەی هەموو مووکەمەرێ خەتتو نیشانێکی هەیە

روومەت و بەژنی پەری دڵگرە، ئەمما گوڵی من
خوێن شرینێکە بزەی نەرم و نیانێکی هەیە

تۆقیانی چەمی چاوم بە دڵی لێوی ئەتۆن
خورِ و خاوێن عەجەب ئاوی رەوانێکی هەیە!

مانگی کەنعانی و خۆر گۆیە لە گۆچانی کەزێت
کێ لە مەیدانی روخت شەوکەت و شانێکی هەیە

دڵنشین بوو غەزەلم، تا پەسەنی ئێوە کرا
باسی عەشقی دڵە، بۆ هەرکە مەکانێکی هەیە

سەنعەتی قەوسی برۆتی ئەگە بەهرام ئەدی
نەیدەوێرا کە بڵێ تیر و کەوانێکی هەیە

ئاشنای رازی ئەوین چون بە حەقیقەت نییە کەس
هەر سەرێ جۆرە بەر و نەوعە گومانێکی هەیە

لافی دین لێمەدە لای ئێمەیی مەیخانەنشین
هەر کەلامێ وەکو هەر نوکتە مەکانێکی هەیە

تەیری زیرەک نییە هێلانە لە گوڵزار بکات
هەر بەهارێ کە دەزانێت، خەزانێکی هەیە

پێی بڵێ نوکتە بە «حافز» نەفرۆشێت رەقیب
قەڵەمی وەک سەحەرە و سیحری بەیانێکی هەیە

پێی بڵێن بەرد لە شووشەی دڵی «کۆلیل» نەدات
لەتلەتی دەوڵەتی ئەو کاری دەبانێکی هەیە

شاهد آن نیست که مویی و میانی دارد
بنده‌ی طلعت آن باش که آنی دارد
شیوه‌ی حور و پری گرچه لطیف است ولی
خوبی آن است و لطافت که فلانی دارد
چشمه‌ی چشم مرا ای گل خندان دریاب
که به امید تو خوش آب روانی دارد
گوی خوبی که برد از تو که خورشید آنجا
نه سواری‌ست که در دست عنانی دارد
دل نشان شد سخنم تا تو قبولش کردی
آری آری سخن عشق نشانی دارد
خم ابروی تو در صنعت تیراندازی
برده از دست هر آن‌کس که کمانی دارد
در ره عشق نشد کس به یقین محرم راز
هر کسی بر حسب فکر گمانی دارد
با خرابات نشینان ز کرامات ملاف
هر سخن وقتی و هر نکته مکانی دارد
مرغ زیرک نزند در چمنش پرده سرای
هر بهاری که به دنباله خزانی دارد
مدعی گو لغز و نکته به حافظ مفروش
کلک ما نیز زبانی و بیانی دارد

بێ مانــگی کولـمی ئــازیز زیــزم بە دڵ لە گیــانێ

وەختــێ کە دلـبــەرم نین بێســووچە هەر ژیــانێ

نەمــدی لە کەس نیشــانێ لەو دلــڕفێنە، ئەلـبــەت

یــا من بە بێــخەبەر لەو، یــا لــەو نەبــوو نیشــانێ

ئاوەنگی چــاوی عاشــق سەد بەحــری ئاگرینــە

ئــەی وەی کە ئــەم موعەمما، هەڵنــایە بۆ بەیــانێ

سەرکــاروان لە دەسمــان نابێ بچــێ پشــوودان

ئەم ڕێگــە تەی نەکریــا بۆ تــاك و کــاروانێ

چەنگی چەمــاوە بانگــی هەڵــداوە بۆ زەمــاوەن

دڵ بگــرە بۆ پەنــی پیــر! وا چاکــە بۆ جــووانێ

دارۆغــە رەنــدە ئەی دڵ! چاتر کە چەشنــی ئەو بی

با مەستــە کەس لە شــانی نادا وەهــا گومــانێ

سامــــان و گەنجــی دارای ئەم چەرخە دا بە بــا دا

بچپێــنە گوێی دەروونــا، ئەم رەسمــە کۆنە دانێ!

هەرچــەن حەریف شــەم بێ، رازی دڵت مەفەرموو

ئــەو شۆخــە سەربــڕاوەش مۆری زمــانی نــانێ

ئا لــەو جەهــانە هەر وەك «حافــز» نەبوو غولامێ

چــون لەو جەهــانە شــایێ وەك تۆ نەبــوو زەمانێ

هەرکەس بە ئەمری چاوی شاهێنی چەشنی «کۆلیل»

سینگی نەکا بە نیشــان، مــافی ئەوینــی کوانــێ؟!

جان بی جمال جانان میل جهان ندارد

هر کس که این ندارد حقا که آن ندارد

با هیچ کس نشانی زان دلستان ندیدم

یا من خبر ندارم یا او نشان ندارد

هر شبنمی در این ره صد بحر آتشین است

دردا که این معما شرح و بیان ندارد

سرمنزل فراغت نتوان ز دست دادن

ای ساروان فروکش کاین ره کران ندارد

چنگ خمیده قامت می‌خواندت به عشرت

بشنو که پند پیران هیچت زیان ندارد

ای دل طریق رندی از محتسب بیاموز

مست است و در حق او کس این گمان ندارد

احوال گنج قارون کایام داد بر باد

در گوش دل فروخوان تا زر نهان ندارد

گر خود رقیب شمع است اسرار از او بپوشان

کان شوخ سربریده بند زبان ندارد

کس در جهان ندارد یک بنده همچو حافظ

زیرا که چون تو شاهی کس در جهان ندارد

پەرتەوی کولمت بە میهر و ماهـ نەبوو هەر
گوڵ لە حەنای ئێوە پەڕی کاهـ نەبوو هەر
تاقی برۆکەت تەلار و کۆشکی وجوودم
قەسری جووانێکی وایە، شاهـ نەبوو هەر
لادە لە ئۆفی دڵی مە جامی جەماڵێ!
رووبەنی ئاوێنە چەشنی ئاهـ نەبوو هەر
نێرگزی سەر چڵ هەڵیبڕی لە کنت چاو
شەرم و ئەدەب چوو، حەیا پەناهـ نەبوو هەر
دیتم و دیتم دڵی چاوت رەشە بێ حەد
خاتری دۆستی لە دڵ نیگاهـ نەبوو هەر
جامی گرانی پڕەنگ تێکە بنۆشم
خۆشیی شێخت لە خانەقاهـ نەبوو هەر
وس بە لە ناڵین! دەروونی ناسکە دلبەر
تێکەڵی هاواری دادخاهـ نەبوو هەر
قوم بووە لە خوێنی دیدە سینگ و بەرۆکم
چونکە بە دیوانی ئێوە راهـ نەبوو هەر
من بە تەنێ نیم لە بەندی زولفی درێژت
بەو شەوە کێ داخ و دڵ سیاهـ نەبوو هەر
مەگرە لە «حافز» دەبەم کە سوژدە لەبەر پێت
عاشقی تۆ تێکەڵی گوناهـ نەبوو هەر
کەی غەمی «کۆلیل» فەوج و لەشکەری هێنا؟
بێجگە لە ئەسرین قەتی سپاهـ نەبوو هەر

روشنی طلعت تو ماه ندارد

پیش تو گل رونق گیاه ندارد

گوشه‌ی ابروی توست منزل جانم

خوش‌تر از این گوشه پادشاه ندارد

تا چه کند با رخ تو دود دل من

آینه دانی که تاب آه ندارد

شوخی نرگس نگر که پیش تو بشکفت

چشم دریده ادب نگاه ندارد

دیدم و آن چشم دل سیه که تو داری

جانب هیچ آشنا نگاه ندارد

رطل گرانم ده ای مرید خرابات

شادی شیخی که خانقاه ندارد

خون خور و خامش نشین که آن دل نازک

طاقت فریاد دادخواه ندارد

گو برو و آستین به خون جگر شوی

هر که در این آستانه راه ندارد

نی من تنها کشم تطاول زلفت

کیست که او داغ آن سیاه ندارد

حافظ اگر سجده‌ی تو کرد مکن عیب

کافر عشق ای صنم گناه ندارد

قــاته لــەم شــاره نیگــاریٚ دلــی زامــار بــەریٚ
کۆمــەکی بەخت مەگــەر، ئیمــە لە نێو شــار بەریٚ
کوا حەریفێ مەس و جوامێــر، لە خزمەت کەرەمی
عــاشقێ نێــوی حــەزی دلبــەر و دلـــدار بەریٚ
باخـــەوان! وادەنووێنــێ لـە خــەزان بێــخەبەری
وەی لە ئـەو رۆژە زەلان عومــری گولت زار بەریٚ
رێــگری دز خــەبەرە و وا لە کەمینــی تەمــەنا
بێ گومـــان ماتلــە ژینــی من و سەرکـــار بەریٚ
ئەو هەمـــوو بووکە دەقــمدا لە خەیــالا بە غـەزەل
دلــی ئەهلــی نـەزەریٚ بەلکــو بە دیـــدار بەریٚ
دل بە چــل ســالی وەکۆ کردووە زانیــن و هونــەر
چــاوی مەستــانە دەترســم لە ســەرم بــار بەریٚ
نــازی بــۆڕەی لەقـەزی گوێرەکە، بێ‌ساز و نەوان
سـامری کێـن وەکـو مووســا کەرەمـی یـار بەریٚ
جــامی بێگــەردی شەرابت دەڕفێــنێ تەمی غـەم
مەی نەبێ، مەینـەتـی دل دێ سـەر و سـەردار بەریٚ
سەنگەری چـــاو و برۆی یــارە کەمیـــنی دلەکەم
هەرکــەسێ رەنــدە دەبێ رێگــە بە ئەســرار بەریٚ
«حافـــز»! یــار بە نــازۆ وتـی ئـەر گیــانم ئەویٚ
غەیــر خالی کـــە لە دل! بێلـــە کە ژیــوار بەریٚ
عاشقــی لێــوەیە «کۆلیـــل»و ئەلێ لێــوی ئـەوین
کەوسەری ژینە، چ بوو رۆح دوســـەد جــار بەریٚ

نیست در شهـــر نگـاری که دل مـا ببـرد
بختــم ار یـــار شود رختــم از این‌جا ببرد

کو حریفی کش سرمست که پیش کرمش
عـــاشق سوختـــه‌دل نـــام تمنـا ببـــرد

باغبانـــا ز خـــزان بی‌خبـرت می‌بیـــنم
آه از آن روز که بـــادت گل رعنـا ببـــرد

رهـــزن دهر نخفتــه‌ست مشو ایمـــن از او
اگر امـــروز نبـرده‌ست که فـــردا ببـــرد

در خیـــال این همه لعبت به هوس می‌بـازم
بو که صاحب نظـری نـام تماشـــا ببـــرد

علم و فضلی که به چل سال دلم جمع آورد
ترســم آن نرگس مستـــانه به یغمـــا ببرد

بانگ گاوی چه صـــدا بازدهـد عشـوه مخـر
سامـری کیست که دست از ید بیضـا ببـرد

جـــام مینـــایی مـی سـدّ ره تنگـدلی‌ست
منـه از دست که سیـــل غمـت از جا ببـرد

راه عشق ارچه کمینـگاه کمانـــداران است
هـر که دانستـــه رود صرفـه ز اعـــدا ببرد

حافظ ار جـان طلبـد غمـزه‌ی مستانه‌ی یار
خانــه از غیـر بپـــرداز و بهـــل تـا ببـــرد

شەراب ئەگەر غەم و حەسرەت لە فیکری ئێمە نەبات
هەراس و جەوری فەلەک پڕ لە بێخی ریشە ئەدات
ئەگەر شەراب نەخا لەنگەری شعوور و هۆش
بە کامە کەشتی ئەدەی دڵ، لە گێژی تۆف نەجات
نەبوو کەسێ کەڕەتێ چەرخی کەچ بدا کیشێ
کەچی هەموو کەسی ئەو زاڵمانە کردووە مات
ژیان عوبووری بە تاریکسانی جەهلە، مەگەر
خزر بکا مەدەدێ، غەم دەنا حەیام دەبات
بەرەو چەمەن دڵی بێهێز مەیل ئەکا بەڵکوو
سەبا نەخۆشە ئەگەرچی، دەمێ بکات خەڵات
ئەمن تەبیبی دڵم بێنە مەی! کە مەڵهەمی وا
خەتا لەسەر بەرە وەک شەم، شەوار رۆشن ئەکات
بسووت «حافز»و دلبەر لە حاڵی بێخەبەرە
لەبەر خودا مەگەری با، خەبەر بە دڵبەری بات
شەراب ئەمێستە خەفەتبارە خۆشی، وەک «کۆلیل»
کەسەر لە دوو سەری دۆمینە مەی دەکات قەبات

اگر نه بــاده غــم دل ز یــاد مــا ببــرد

نهیــب حــادثــه بنیــاد مــا ز جــا ببــرد

اگر نه عقــل به مستــی فــرو کشد لنــگر

چگــونه کشتــی از این ورطــه‌ی بلا ببــرد

فغــان که با همه کس غایبــانه باخت فلــک

که کــس نبــود که دستــی از این دغــا ببــرد

گــذار بر ظلمــات است خضــر راهی کو

مبــاد کــآتش محــرومی آب مــا ببــرد

دل ضعیفــم از آن می‌کشــد به طــرف چمن

که جــان ز مرگ به بیمــاری صبــا ببــرد

طبیب عشق منــم بــاده ده کــه این معجــون

فــراغت آرد و اندیشــه‌ی خطــا ببــرد

بسوخت حافظ و کس حال او به یار نگفت

مگــر نسیــم پیــامی خــدای را ببــرد

سەحـــەر بولبـول شکـاتی لا سـەبا کـرد
دەزانـی عەشقـی گوڵ چەنـدی سـزا کرد؟

بە ڕەنگـی ڕوومـەتی دڵ پـڕ لـە خوێنـم
لە نێـو گوڵـزاری هـەر دڕکی عەتـا کرد

غوڵامـی هیممـەتی بـەرزی کەسێـکم
دەسـی خێـری لە مـل کیـژی وەفـا کرد

لە دەستـی نـاکەسـان بۆچـی بنـاڵم
کەسـم، سینـەی بە ناڵیـن ئاشنـا کـرد

لە ئازیـــزم تەمـەننـــا هـەر وەفـــا بـوو
لە سوڵتــان ئەو تەمەننـایەم خەتـا کرد

نەسیمـی بـەر بەیـانی هـەر نـەناڵێ
کـە دەردی شـەونشینـانی دەوا کـرد

لە گوڵ ڕووبـەنـد و سومبـوڵ پرچـی لادا
یەخەی غونچەی لە دوگمەی شین ڕەها کرد

لە بولبـول دەنگـی واوەیـــلا و شینـە
گـوڵ ئەی هـــاوار لەنجەی بۆ سەبـا کرد

بە کـۆڕی مەیفـرۆشان بێـژە سـاقی!
کە «حافـز» پشتی لەو زوهـــد و ریـا کرد

لەگەڵمـا سـەروەرانی شـار تـەنیـا
بـە پەیمـانی وەفـا، هـەر بولـوەفـا کرد

لەگـەڵ «کۆلیـــل» چـۆن بێژم تەنانەت
دڵـی خـۆشی هـەواری لـێ جـودا کرد

سحر بلبل حکایت با صبا کرد
که عشق روی گل با ما چه‌ها کرد
از آن رنگ رخم خون در دل افتاد
و از آن گلشن به خارم مبتلا کرد
غلام همت آن نازنینم
که کار خیر بی روی و ریا کرد
من از بیگانگان دیگر ننالم
که با من هر چه کرد آن آشنا کرد
گر از سلطان طمع کردم خطا بود
ور از دلبر وفا جستم جفا کرد
خوشش باد آن نسیم صبحگاهی
که درد شب‌نشینان را دوا کرد
نقاب گل کشید و زلف سنبل
گره‌بند قبای غنچه وا کرد
به هر سو بلبل عاشق در افغان
تنعم از میان باد صبا کرد
بشارت بر به کوی می‌فروشان
که حافظ توبه از زهد ریا کرد
وفا از خواجگان شهر با من
کمال دولت و دین بوالوفا کرد

وەرن فەلــەک رەمــەزانی قوتــار و غــارەت کرد
که مانگی یەکشەوە جـامی جەمی لە چـارەت کرد

کەسێ لە رۆژوو ئەبا خێــر و حەجج و عومرە رەوان
بە دڵ کە خـاکی دەری مەیکـەدەی زیـارەت کرد

کە سووچی مەیکــەدە بـوو بۆ هەتـا هەتـا شوێنــم
درودی حەق لـەوە بێ مەیکـەدەی عەمارەت کرد

بە چی ئەدەن قەدەحێ مــەی؟! بە گەوهەری ژێـری
هەڵێ کە خێــر ئەوە بردی ئەمــەی تیجـارەت کرد

بەڵـێ لە نێــو خەمی ئەبـرۆ ســەوابی نوێــژە گەلێ
لە بۆ کەسـێ کە بە خوێنـی گەشی تەهــارەت کرد

ئەمـــان لە چـــاوی فریوت کە شێخـی شـــار ئەورۆ
بـە سـووکییــۆ نـەزەری بـۆ زەدەی ئیشـــارەت کرد

کە کوڵمی یـــار دەبینـم، سپـــاسی چـــاوم ئەکــەم
سەرنجـی چـاوتی چونکـوو بە دڵ نـەزارەت کرد

کەلامــی عەشــق لــە «حـــافز» ببیســـە نەک واعیـــز
ئەگەرچــی سەنعەتی زۆری بە دەم جەســـارەت کرد

پەیامی عەشق لە «کۆلیــل»ــی دڵکەســــەر بۆ یـــار
سەبـــا! لەبەر چ بـو نەتبرد، مەگەر شـەوارەت کرد؟!

بیا که ترک فلک خوان روزه غارت کرد

هـــلال عیـــد به دور قـــــدح اشارت کرد

ثواب روزه و حـــج قبـــول آن کس برد

که خـــاک میکده‌ی عشق را زیارت کرد

مقـــــام اصلـــی ما گوشه‌ی خرابات است

خداش خیر دهاد آنـکه این عمارت کرد

بهای باده‌ی چون لعل چیست جوهر عقل

بیا که سود کسی برد کـاین تجارت کرد

نمـــــاز در خــــم آن ابـــروان محـــرابی

کسی کند که به خون جگر طهارت کرد

فغان که نرگس جمّـــاش شیخ شهر امروز

نظـــر به دُرد کشـــان از سر حقـــارت کرد

به روی یــــار نظـر کن ز دیـــده منت دار

که کـــار دیده نظـــر از سر بصـــارت کرد

حدیث عشق ز حافـظ شنـو نه از واعــظ

اگرچـــه صنعت بسیـــار در عبـــارت کرد

سەحــەر بە مەی شتــی دەســنوێژ، عــارفێ دڵ رون
بەیــانی زوو کــە بــە مەیخـــانە بۆ زیــارەت چون
هیـــلالی یەکشــەوە دەستـــووری دەوری جــامی دا
هەتا بلـــووری هــەتاوی زەڕین لە کـــەل گوم بون
قوبوولـە نوێــژی بە ئــاوات و پڕ لە ســۆزێ کەســێ
لە خوێنی جەرگی کە دەسنوێژی حورمەتی گرتون
هەوەڵ بە خوێنی کچی رەز مەلا عەبــاکەی شـــت
بە دڵ، لە پاش ئەمە نوێــژی ئەو شــەوەی فــەرمون
دڵـــم لە پەرچەمی، داوی شـــەڕی کـــڕی بۆ خــۆی
لـە ئـەم تیجــارەتە ئاخـــۆ بەهـــایەکی بـــردون؟
ئیمـــامی جومعــە گەر ئەحواڵی «حافـــز»ی پرســـی
بڵێـــن بە بادە کە وسڵـــی جەمـــاعەتی کـــردون
شەهـــادەتی کـورە کـــوردێکی، بۆ دەمی شیـــرین
«عومـەر» لە لێــوی کەژێ چەشنی بێستـون بیستون

به آب روشـــن می عـــارفی طهـــارت کرد
علی‌الصّبـــاح که میخـــانه را زیـــارت کرد
همیـــن که ساغـــر زرین خور نهـــان گردید
هـــلال عیـــد به دور قـــدح اشـــارت کرد
خوشـــا نمـــاز و نیـــاز کسی که از ســـر درد
به آب دیـــده و خون جگـــر طهارت کرد
امـــام خواجه که بودش ســـر نمـــاز دراز
به خون دختـــر رز خرقـــه را قصـــارت کرد
دلم ز حلقـه‌ی زلفش به جـان خرید آشوب
چه سـود دید ندانـم که این تجـارت کرد
اگر امـــام جمـــاعت طلب کنـــد امـــروز
خبر دهیـــد که حافـــظ به می طهـــارت کرد

سـۆفی بە ئۆف و داوی ریـا مەکـری سـاز کرد

لەم چەرخە فێڵـەوازە حوقەی لێـوی بـاز کرد

هێلکەی لە ژێر کڵاوی فەلەك زوو لە سەر شکـان

فێـڵ و فریـوی هەرکە لەگـەڵ ئەهلـی راز کرد

مەیگێـــڕ زووکە دلبـــەری واڵای سۆفیـــان

هەمـدیس دەس بە جیلوە، بە عیشوە و بە نـاز کرد

موتریب لە کوێن کە سـازی مەقامی عەراقی وت

کـۆکـی لە پڕ بە نەزم و نەواکـەی حیجـاز کرد

ئەی دڵ دەخیـلە زوو بە کە خۆ خەینـەماڵی یار

چونکوو خەتـای زۆری بە سوڵتـان ئەیـاز کرد

خەوشت نەبێ! کە هەرکـە نەبوو پاکبازی عەشق

دەرکـی قـەڵای ژووری لـەسـەر خۆ فـەراز کرد

سۆزی کە رۆژی حەشرە هەموو شت دەبێت روون

سەرشـۆڕە کێ حەقیقـەتی خەرجی مەجـاز کرد

کۆتر بە لار و لەنجـە مـەڕۆ نوێـژ ئەکـا رەوی

بەم کـارە سۆفیـانەیـە پۆلێـکی سـاز کرد

«حافـز!» قەڵەندەران بە غەزەڵ سەرزەنش نەکەی

خـوا تۆی ئەزەڵ لە شیـعری ریـا بێنیـاز کرد

«کۆلیـل» وس! مەتەق مەکە بولبـولقـڕانە بـاخ

پڕپڕ لە لاشـخۆرە گەمـەی قـەل بە بـاز کرد

صوفی نهاد دام و سر حقه باز کرد

بنیاد مکر با فلک حقه باز کرد

بازی چرخ بشکندش بیضه در کلاه

زیرا که عرض شعبده با اهل راز کرد

ساقی بیا که شاهد رعنای صوفیان

دیگر به جلوه آمد و آغاز ناز کرد

این مطرب از کجاست که ساز عراق ساخت

و آهنگ بازگشت به راه حجاز کرد

ای دل بیا که ما به پناه خدا رویم

زان چه آستین کوته و دست دراز کرد

صنعت مکن که هر که محبت نه راست باخت

عشقش به روی دل در معنی فراز کرد

فردا که پیشگاه حقیقت شود پدید

شرمنده ره روی که عمل بر مجاز کرد

ای کبک خوش خرام کجا می‌روی بایست

غره مشو که گربه‌ی زاهد نماز کرد

حافظ مکن ملامت رندان که در ازل

ما را خدا ز زهد ریا بی‌نیاز کرد

دڵی بولبول بووە خوێن، تا گوڵی سووری گوڵی کرد
ڕەشەبا هات، گوڵی برد و پەرێشاندڵی کرد

دڵی تووتی کە ئۆمێدی شەکەری بوو لە خەیاڵ
خەتی ئاواتی لە پڕ مۆری مەرگ باتڵی کرد

نووری چاوانم و ئەو جەرگی دڵەم یادی بەخێر
چەندە زوو چوو لە دەسم، وای کە چەن موشکڵی کرد

کاروان! باری ئەمن کەوتووە تۆخوا مەدەدێ
دڵ لەگەڵ ئێوە بە خاتر کەرەمێ تامڵی کرد

خاکی رووم و نمی چاوم دەسی کەم مەگرە! کە حەوت
کۆشکی شایی فەلەکی شین، لە گڵی من گوڵی کرد

داد و هاوار لە چاوی چەپەڵی مانگی چەرخ!
مانگی من کەوتە مەحاق و لە گلا مەنزڵی کرد

ئەونە «حافز»! لە روخی شات نەدا، کات نەما
دەسەڵاتم نەبو من، بەزمی فەلەک ماتڵی کرد

بۆیە سووتاوە شەقایەق دڵی، «کۆلیل»ی لە باخ
بۆ سەبا چون لە سەحەر داغی دڵی بولبولی کرد

بلبلی خون دلی خورد و گلی حاصل کرد

باد غیرت به صدش خار پریشان دل کرد

طوطیی را به خیال شکری دل‌خوش بود

ناگهش سیل فنا نقش امل باطل کرد

قُرَّةُالعَین من آن میوه‌ی دل یادش باد

که چه آسان بشد و کار مرا مشکل کرد

ساروان بار من افتاد خدا را مددی

که امید کرمم همره این محمل کرد

روی خاکی و نم چشم مرا خوار مدار

چرخ فیروزه طربخانه از این کهگل کرد

آه و فریاد که از چشم حسود مه چرخ

در لحد ماه کمان ابروی من منزل کرد

نزدی شاه رخ و فوت شد امکان حافظ

چه کنم بازی ایام مرا غافل کرد

وەکوو سەبا هەوەسی مێرغوزارم ئاواتە
لە پەرچەمی نەفەسی موشکبارم ئاواتە
دەمێکە بێ مەی و دڵبەر هەدەر دەچێ تەمەنم
بەتاڵەتم بەسە لەو ڕۆوە، کارم ئاواتە
هەر ئابڕوویە بە دەس هات، دینە یا زانین
هەموو نیسار بە چاوی نیگارم ئاواتە
بە چەشنی خۆری سبەینانە رون، هەتا ماوم
مەبەس لە سەرفی تەمەن عەشقی یارم ئاواتە
بە یادی چاوی خومارت لە خۆ کە دێمە دەرێ
دەوامی مەحکەمی قەوڵ و قەرارم ئاواتە
سەبا لە کوێیە کە ئەو گیانە خوێنیەم وەکو گوڵ
فەدای سومبوڵ و بۆنی بەهارم ئاواتە
سەفای دڵ بە دەغەڵکاری و ریا رۆیی
تەریقی «حافز»ی رەند و عەیارم ئاواتە
لە داخی زاهیدی ملهووڕ و شاعیری دڵ ساغ
دەروونی چەشنی «عومەر» کۆڵەوارم ئاواتە

چو بـــاد عزم ســر کوی یـــار خواهــــم کرد

نفس به بوی خوشش مشکبـــار خواهـم کرد

به هـــرزه بی مـی و معشــوق عمر می‌گذرد

بطــالتم بس از امـــروز کـــار خواهـــم کرد

هر آبـــروی که اندوختـــم ز دانـش و دیـــن

نثـــار خـــاک ره آن نگـــار خواهـــم کـــرد

چو شمع صبحــــدمم شـد ز مهـر او روشـــن

که عمـــر در ســر این کار و بـــار خواهم کرد

به یاد چشم تو خود را خـراب خواهم ساخت

بنـــای عهـد قدیم استـــوار خواهـــم کـــرد

صبا کجاست که این جان خون‌گرفته چو گل

فـــدای نکهت گیســـوی یـــار خواهـــم کرد

نفـــاق و زرق نبخشـــد صفـــای دل حافـــظ

طـــریق رندی و عشـق اختیـــار خواهـم کرد

دەستـــی وەسڵـــی من و ئەو زولفـە دوتـــا چۆن دەکریّ

وەی کـە بـــاوەڕ بە وەفـــاتـان و ســـەبا چـۆن دەکـــریّ

ئەرکـی سەر شـــانە لە پێـــناوی دلاّ هـــەوڵ و خەبـــات

هەر ئەوەنـــدەی هەیە تێکـــدانی قـــەزا چۆن دەکریّ؟!

چـــاکی داوێنـــی بە سەد خوێنی جیگەرگەوتە دەسـم

بە فـــەن و فێـــڵی بەغێلێـــك رەهـــا چـــۆن دەکـــریّ

روومـــەتی ئەو بە مەســـەل حەیفە بلێـــن مانگـــی پڕە

کە قیـــاسی لەگەڵ ئەو بێســـەر و پـــا چۆن دەکـریّ

چـــاوی خـــاوێنە شیـــاوی نەزەری روومـــەتی یـــار

کە لـە ئاوێنـــە نـەزەر، بێ لـە سـەفـــا چۆن دەکریّ

موشکـــڵی عەشـــق و ئەوین دوورە لە عیلمـــی من و تۆ

کەشفـــی ئـەم رازە بە قـــەولی عولـــەما چۆن دەکـــریّ

داخـــم ئەو داخـــە کە دڵـــداری جەهـــانیت، وەلێ

شـەڕی ئەم عەشقە لەگەڵ خەڵکی خـودا چـۆن دەکریّ

ئەو دڵـــەی نـــاسك و ئەو تەبعـــە لەتیفـــەت وتی پێم

نوتقـــی پەروانە لەکـــن کوڵمـــی چـــرا چۆن دەکـریّ

هـــەر لە میحـــراوی بـرۆ تا دڵـــی «حافـــز» دەچـــەمێ

تـــاعەتی غەیـــری ئەتۆ لـــەو خەمـــەدا چـۆن دەکریّ

قـــامەتت رووگـــەیی «کۆلیـــل»ـە بە ئاشیـــرەتی چاو

قیبلـــەدۆزینـــەوە بێ قیبلـــەنومـــا چـــۆن دەکـــریّ

دست در حلقه‌ی آن زلف دوتـا نتـوان کرد

تکیــه بر عهـــد تو و بـــاد صبا نتـــوان کرد

آن چه سعی است من اندر طلبـت بنمـــایم

این قـــدر هست که تغیـــیر قضـا نتوان کرد

دامن دوست به صد خون دل افتـاد به دست

به فســوسی که کند خصم رهـا نتـوان کرد

عارضـــش را به مثـل ماه فلك نتـوان گفت

نسبت دوست به هـر بی ســر و پا نتوان کرد

ســرو بالای من آن گه که درآید به سمـاع

چه محـل جـامه‌ی جان را که قبـا نتوان کرد

نظـــر پـــاك توانـــد رخ جـــانـــان دیـــدن

که در آییـــنه‌ی نظـر جز به صفـا نتوان کرد

مشکـــل عشق نه در حوصله‌ی دانش ماست

حل این نکتــه بدین فکـر خطـا نتـوان کرد

غیـــرتم کشت که محبـوب جهـانی لیکن

روز و شب عـربده با خلق خـدا نتوان کرد

من چه گویم که تو را نـــازکی طبع لطیف

تا به حـدی‌ست که آهسته دعـا نتوان کرد

بجز ابـروی تو محـراب دل حافــظ نیست

طــاعت غیر تو در مذهـــب مـا نتـــوان کرد

رفـانی دڵم و دی نەمـدی کە چەی کرد
پەری ئاخـۆ بە کێ کەنگێ دەبەی کـرد؟
شـەوی دووری لە مەرگـم نیشتـە پارێـز
بە هۆی لوتفـی خەیـاڵی بوو، کە نەی کرد
لە دڵ چۆن چون گوڵاڵەم خوێـن نەچۆڕێ
کە چـاوی چەن لەگەڵمـانا گـزەی کرد
بـە کێ بێـژم بە هـاودەستی بریـنـان
تەبیـبم قەستـی گیـانی پڕ لـە وەی کرد
وەکـوو مۆمی کە گـڕ بەر دا لە گیـانم
سوراحـی شیـوەن و ناڵیـنی نـەی کرد
ئەگـەر کـارێ لە دەستـت دێ سەبا دەی
کە دەردی ئـارەزوم ئـارامی پـەی کرد
لە کـۆڕی عـاشقـان ناشـێ بڵێ کەس
کە یـاری ئێمە چی فـەرموون و چەی کرد
بە گیـانی «حافـز»ی دژمـن نەکـردوون
ئەوەی تیـر و کـەوانی تۆ ئـەوەی کرد
لە رۆژێکـۆ «عومـەر» مەستـی قـەزا بوو
قـەدەر دوو چـاوتـانی پـڕ لـە مەی کرد

دل از مـــن برد و روی از من نهـــان کرد
خـــدا را با که این بـــازی تـــوان کرد

شب تنهـــاییـــم در قصـــد جـــان بود
خیالـــش لطف‌هـــای بیکـــران کـــرد

چـــرا چون لاله خونیـــن دل نبـــاشـــم
کـــه بـــا مـــا نرگس او ســـر گـــران کرد

که را گویـــم که با این درد جـــان‌ســـوز
طبیـــبم قصـــد جـــان نـــاتـــوان کـــرد

بدان ســان سوخت چون شمعم که بر من
صـــراحی گریـــه و بربـــط فغـــان کـــرد

صبـــا گر چـــاره داری وقت وقـــت است
که درد اشتیـــاقم قصـــد جـــان کـــرد

میـــان مهـــربانـــان کی تـــوان گفت
که یـــار ما چنیـــن گفت و چنـــان کرد

عـــدو با جـــان حافـــظ آن نکـــردی
که تیـــر چشـــم آن ابـــرو کمـــان کرد

سەفەری یادی بەخێر ئەو لە کەسی یاد نەکرد
بە هەواڵێ دڵێ غەمباری کەمێ شاد نەکرد
ئەو جووان بەختە کە مۆری کەرەمی نەخشە لە دڵ
بۆ غولامێکی کەنەفتی لە غەم ئازاد نەکرد؟
ئەم کەوا کاغەزیەم شەرتە بە خوێناوە شۆم
ڕێنوێنیمی فەلەک چونکو بە کۆی داد نەکرد
بێستوون شیوەنمی بیستووە وا هەر دەگری
چ‌بوو شیرین کەمەکێ رەحمی بە فەرهاد نەکرد
سێبەرت تا لە چەمەن گرتەوە بولبول لەوە پاش
قەتی هێلانە لە نێو پەرچەمی شمشاد نەکرد
حەققی خۆی بوو کە سەبا رەوتی رەوانێکی نەما
چونکە چالاکتری لەو سەفەرەت، باد نەکرد
نەخشی ئاواتی نەکێشێ قەڵەمی شینی فەلەک!
هەر کە ئیقراری بە ئەم جوانیە، بێداد نەکرد
موتریبا! پەردە لە سەر نەزمی عەراقی بکە کۆک
چونکە لەم ڕێگەوە چوو یار و کەسی یاد نەکرد
شیعری «حافز» لە مەقاماتی عەراقی غەزەڵێ
ئەم هەوا کەوتە دڵی کێ گڕی ئیجاد نەکرد؟!
عەشقی پیری شەوی رسوائیە «کۆلیل»! بەڵام
کەس وەکوو لێوی ئەوین، جوانمی ئیرشاد نەکرد

یاد باد آن که ز ما وقت سفر یاد نکرد
به وداعی دل غم‌دیده‌ی ما شاد نکرد

آن جوان بخت که می‌زد رقم خیر و قبول
بنده‌ی پیر ندانم ز چه آزاد نکرد

کاغذین جامه به خوناب بشویم که فلک
رهنمونیم به پای علم داد نکرد

دل به امید صدایی که مگر در تو رسد
ناله‌ها کرد در این کوه که فرهاد نکرد

سایه تا بازگرفتی ز چمن مرغ سحر
آشیان در شکن طره‌ی شمشاد نکرد

شاید ار پیک صبا از تو بیاموزد کار
زآن که چالاک‌تر از این حرکت باد نکرد

کلک مشاطه صنعش نکشد نقش مراد
هر که اقرار بدین حسن خداداد نکرد

مطربا پرده بگردان و بزن راه عراق
که بدین راه بشد یار و ز ما یاد نکرد

غزلیات عراقی‌ست سرود حافظ
که شنید این ره دل‌سوز که فریاد نکرد

ماڵیــــم روو لە ڕێگــەی و لێمــی گـوزەر نەبوو
سـەد تیشکی بوو گـلار و یەکێکی نـەزەر نەبوو
لافــاوی چــاوی ئێمــە دڵی شستوشــۆ نەدا
بــاران لە بەردی مەڕمـەڕی هەرگیز ئەسەر نەبوو
یاڕەب لە تیــری ئاخی بپــارێزە شــۆخی شــار
هەرچــەن لە ناخـی گۆشــەگرانی حـەزەر نەبوو
شـەوناڵەکەم لە چــاوی مەل و مۆری خەو رفـان
ئەو شــۆخە دڵــڕفێنە، لە خـەونی خــەوەر نەبوو
ویستــم کە چەشنــی مۆمی بســووتم لە ڕێگـەیا
ئەو هەر نەهــات و رەوتی نەسیمی سەحەر نەبوو
ئەو دڵ لە بەردە کێیە ئەوەن مێــشکـی پووچەڵە
بۆ تێغـی قــاری عەشقی ئەتۆ ســەر لە بەر نەبوو
ئەو بێ‌زمانە «خاجە»! واتە قەڵــەم، عەشقـی تۆی
بۆ کەس نەوت هەتـاکـو لچ و لێـو و سـەر نەبوو
دیوانی عەشقــی خاجــە بە دڵ شێـتی کـردووم
میوانی بەژنـی بـۆیە کەسێ وەک «عومەر» نەبوو

رو بر رهش نهادم و بر من گذر نکرد
صد لطف چشم داشتم و یک نظر نکرد
سیل سرشک ما ز دلش کین به درنبرد
در سنگ خاره قطره باران اثر نکرد
یا رب تو آن جوان دلاور نگاه دار
کز تیر آه گوشه‌نشینان حذر نکرد
ماهیّ و مرغ دوش ز افغان من نخفت
وان شوخ دیده بین که سر از خواب برنکرد
می‌خواستم که میرمش اندر قدم چو شمع
او خود گذر به ما چو نسیم سحر نکرد
جانا کدام سنگ‌دل بی‌کفایتی‌ست
کو پیش زخم تیغ تو جان را سپر نکرد
کلک زبان بریده‌ی حافظ در انجمن
با کس نگفت راز تو تا ترک سر نکرد

چۆن یـار چـوون و عـاشقـی زاری خەبـەر نەکرد

یـادی لە دۆسی شـاری و یـاری سەفـەر نەکرد؟

یـا بەختـی مـن مەرامـی ئـەوانـی نەگـرتە بـەر

یـا ئـەو بە کـۆی مەرامـی منـی هەر گوزەر نەکـرد

پێـم وابو گەرمەشیـنی ئەوین نـەرم ئەکـا دڵـی

نـاڵـەم گەیی بە عـەرش و لە نـاڵی ئەسـەر نەکرد

سـووکی مەکـەن لە حەقـقی مەلـی بێـقەراری دڵ

چون عەشقـی داوی زولفی لە سەر قەت بەدەر نەکرد

گوڵزاری رووت هەر کە دەبیـنێ بە دڵ دەکـات

مـاچی دییـەم، کـە چـاوی لـە تۆ بێنـەزەر نەکرد

وەستـام تـا بـە چەشنی شەمـێ دامـرم لـە رێـی

ئەو خۆی عوبووری چەشنی هەناسەی سەحەر نەکرد

«کۆلیـل» وەک پەپـوولە پەڕ و بـاڵی سووتیـا

چونکـە لە مۆمـی رووتـی بە عومـری خەتەر نەکرد

دلبـــر برفت و دل‌شـــدگان را خبـر نکرد

یـــاد حریف شهــر و رفیــق سفــر نکرد

یـا بخت من طــریق مروت فــروگذاشت

یـــا او به شاهـــراه طریقـت گـــذر نکرد

گفتـــم مگر به گریــه دلش مهربان کنم

چون سخت بود در دل سنگش اثـر نکرد

شوخـــی مکـن که مرغ دل بی‌قـــرار من

ســـودای دام عاشقـی از ســـر به درنکرد

هر کس که دید روی تو بوسید چشم من

کـــاری که کرد دیـده‌ی من بی‌نظر نکرد

من ایستاده تا کنمـــش جـان فدا چو شمع

او خـود گـذر به ما چو نسیـــم سحر نکرد

دیتە ئەی دڵ کە هەمیسان غەمی دلبەر چ دەکا
بەو سەفەر چوونیە لەم سینگە بە نەشتەر چ دەکا
لە دەس ئەو چاوە سیحرباز و شەڕەنگێزییە وەی
هەی کە ئەو مەستە لە وەشیاری هونەروەر چ دەکا
شەوەقی سووری سرشکم هونەرێ قاری ئەون
بەختی بەدبەخت تەماشا کە لە گەوهەر چ دەکا
کە لە کۆی لەیلەوە دەربێت بروسکەی سەحەرێ
وەی لە دەغڵی دڵی مەجنوونی دەرەو دەر چ دەکا
ساقیا ساغری مەی بێنەوە! نەققاشی ئەزەڵ
کێ دەزانێ کە لەگەڵ چەرخی مودەووەر چ دەکا
کێ لە جەغز و خولی پەرگاری ئەوی داوە خەبەر
لەو هەموو نەخشە پڕەنگەی فەلەکی، سەر چ دەکا
فکری عەشق، ئاوری غەم، «حافز»ی گڕ داوە ئەشا!
یاری مێژینە لەگەڵ عاشقی بێوەر چ دەکا
بۆنی عەشقی دڵی سووتاوی «عومەر» عالەمی گرت
لە نەسیمی گوڵی غەم، عوود و سنەوبەر چ دەکا

دیدی ای دل که غــم عشــق دگربــار چه کرد

چون بشـد دلبـر و با یـــار وفــادار چه کـرد

آه از آن نرگس جــادو که چه بــازی انگیخت

آه از آن مست کـه با مــردم هشیــار چـه کـرد

اشک من رنگ شفـق یافت ز بی‌مهـــری یــار

طـــالع بی‌شفــقت بیـن که در این کار چه کرد

بـرقــی از منـــزل لیلـــی بدرخشیـد سحــر

وه که با خرمــن مجنـــون دل‌افگـــار چه کرد

ساقیـــا جـــام مـی‌ام ده که نگــارنده‌ی غیب

نیست معلــوم که در پـرده‌ی اســـرار چه کرد

آن کــه پرنقـــش زد ایـن دایــره‌ی میـــنایی

کس ندانست که در گـــردش پرگـــار چه کرد

فکر عشق آتش غـم در دل حـافـظ زد و سوخت

یـــار دیرینــــه ببیــنید کـه بـا یـــار چـه کـرد

ئەی حەریفــان کچی رەز تۆبــە لە پەنهـانی ئەکـات

بـە هـــەواداریی دارۆغــە دوڕئەفشـــانی ئەکـات

ئارەقـی پـــاك لە روو کەن! کە لە خومخــانە دەرات

با نەڵێــن ئەو کچە بەم کــۆڕە گرانجـانی ئەکـات

موژدە ئـەی دڵ! کە هەوا بێــژی ئەوین هەمدیســان

سێــوی لێــوی شەکــەری چـاری پەرێشانی ئەکات

نەك بە حەو ئـاو، بە ســەد ئـاگرە هەر سوور بە مـەی

ئەو عەبـا قــرمـزە یــاشێــخ لە ســەر شـــانی ئەکات

پێکــەنی خونچــەیی وەسڵــم بە شنەی پەرچەمی یار

وەسفی گوڵ بولبولی دەنگ‌خۆش بە گۆرانی ئەکات

خاکســاری مەدە «حافز»! لە دەس، ئاخـر کە بەغێــڵ

ئابــڕوو، دینـی، دڵــی، هەر بەشـی شەیتــانی ئەکات

بۆیە «کۆلیــل»ـی گوڵی کێــوی و سەر ئەشکــەوتـم

پاسـەوانی لە شکـۆی دەشت و دەری جـوانی ئەکات

دوستـــان دختـــر رز توبـــه ز مستـــوری کـــرد

شـــد ســـوی محتسب و کـــار به دستـــوری کرد

آمـــد از پـــرده به مجلس عرقـــش پـــاک کنید

تـــا نگوینـــد حریفـــان کـــه چـــرا دوری کـــرد

مژدگـــانی بده ای دل که دگـــر مطرب عشـــق

راه مستـــانه زد و چـــاره‌ی مخمـــوری کـــرد

نـه بـه هفـت آب کـه رنگش به صـــد آتش نرود

آن چه بـــا خـــرقه‌ی زاهـــد مـی انگـــوری کرد

غنچـــه‌ی گلـــبن وصلـــم ز نسیمـــش بشکفت

مـرغ خوشـخوان طـرب از برگ گل سـوری کرد

حافـــظ افتـــادگی از دست مـده زان که حسـود

عـــرض و مـــال و دل و دین در سر مغـروری کرد

تەمـــەنێ، دڵ هەوەســی جــانی جەم ئارای دەکرد

خـۆی ئـەوەی بوو لە بیـانی کـە تەقــازای دەکـرد

گەوهــەری دڵ کە لە کـــان و سـەدەفی بـون بەدەرە

بـۆ لە گـوم‌بووی لچـی زەریـا تەڵەبی وای دەکـرد؟!

دوێشــەو ئـەم رازمـــە بۆ مورشیـــدی مەیخێـانە دەوت

بێ‌گــومان بـوم کە دڵـی ئەو گـوڵی مەعنـای دەکرد

دیـم لە زاری گوڵـــی زەردەو لە دەسی جـامی شەراب

خۆش لە ئەو ئایـەنە سـەد جـۆرە تەماشــای دەکـرد

وتـم ئەم جــامی جەهــان‌بینـتە کـەی بوو بە خەڵات

وتــی ئـــەو رۆژە خــودا خێـــوەتی باڵای دەکـرد

عاشقـــێ خوا لەگەڵـــی بوو لە هەمــوو کات و ئـەویش

چــاوی بینــینی نەبـوو! پـڕ بـــە دەم ئەڵڵای دەکرد

ئەو هەمـــوو فێڵە کە کــردی بە دڵ و گیــانی وەکوو

ســامری بوو کە لەگــەڵ حەزرەتی مووســـای دەکرد

وتی ئەو دۆســـە، کە بــەو بوو ســـەری سێـــدارە بڵیند

هەر گونــاحی ئەوە بوو کەشفـــی کـــەر و گـای دەکرد

نەفەســی حــەزرەتی جبریــل بگـا گــەر بە کەســێ

ئەو کەســەش لێــوی وەکوو لێـوی مەسیحـای دەکرد

زولفـــی زنجیـــری بوتـــان بۆ چییـە پرسیـــم، وتـی

چونکــە «حافــز» لە دڵــی شێـتی سکـــاڵای دەکرد

دڵ کە نەیبــەسیـــەوە «کۆلیــــل»! بە داوێکـی وەهــا

چـۆن بە ئـەو چــاوە جووان‌بینـتە بـــڕوای دەکـرد

سال‌ها دل طلب جام جم از ما می‌کرد

وآن‌چه خود داشت ز بیگانه تمنا می‌کرد

گوهری کز صدف کون و مکان بیرون است

طلب از گمشدگان لب دریا می‌کرد

مشکل خویش بر پیر مغان بردم دوش

کو به تأیید نظر حل معما می‌کرد

دیدمش خرم و خندان قدح باده به دست

وندر آن آینه صد گونه تماشا می‌کرد

گفتم این جام جهان‌بین به تو کی داد حکیم

گفت آن روز که این گنبد مینا می‌کرد

بی‌دلی در همه احوال خدا با او بود

او نمی‌دیدش و از دور خدا را می‌کرد

این همه شعبده‌ی خویش که می‌کرد اینجا

سامری پیش عصا و ید بیضا می‌کرد

گفت آن یار کز او گشت سر دار بلند

جرمش این بود که اسرار هویدا می‌کرد

فیض روح‌القدس ار باز مدد فرماید

دیگران هم بکنند آن‌چه مسیحا می‌کرد

گفتمش سلسله‌ی زلف بتان از پی چیست

گفت حافظ گله‌ای از دل شیدا می‌کرد

بە ڕەمزی جـامی جەم ئەو کـاتە ڕوونە چـاوی نەزەر
بە خـاکی مەیکـەدە هـەر ڕشتـبێتی دیـدەیی سـەر
مەژێ بە بێ‌مەی و موتریب لە ژێـر کـەوانی فەلەک!
کە بەم دووانـە غەمـی دڵ دەنێـیە چەرخـی چەمـەر
گـوڵی مـوراد دەمـێ لا ئـەدا لـە ڕوو، تـارا
لـە خـزمەتێ قـژی هـەر وەک سەبا بە! تا بە سەحەر
لە دەرکـی مەیکـەدە ئەکسیـری بـێ‌نەزیـرە سوواڵ
بکـەی بە زێـڕ بە ئەم‌کـارە خـاکی ڕێگـە مەگەر
بە کـۆی ئەوین ئەگـەرت قـودرەتی سـەفەر مابێ
حەساوی بەرهـەمی نایـێ بە هـۆش و مێشکـی بەشەر
کەسـێ لـە مـاڵی تـەبیـعەت نەچێـتە دەر ئـاخۆ
چلـۆن بە بـاڵی تەریـقـەت گـوزەر دەکا لە خەتەر؟!
لـە پـەردەدا نیـیە هەرچـەن جەمـاڵی یـار، بەڵام
غوبـاری دیـدە بشـۆری دەبـێ بە خوێنـی جیگـەر
تەڵـەب کە ڕەونەقی دیـدار و جەژنی سـەربەرزی
فەقـەت لە سـەر جـەز و خەرمانی لوتفی ئەهلی نەزەر
وەلـێ دەبێ مەبـەست یـار بێت و بـادە، دەنـا
تەمـاحی دیکـە بە گشـتی هەمـانە بـایە لە سەر
دڵێ کە ڕوونـە بە نـووری ئەویـن، دەکـا وەکـو شـەم
بە پێکەنین سـەری پێشکەش، بە عەشق و شەوقی هونەر
گـەر ئـەم نـەسیـحەتـە پیـرانە بـژنەوێ «حافـز»
شەقـامی مەیکـەدە ژێـرانە سـەر، دەکاتە گوزەر
گـەر ئـەم تـەبیـعەتـە وێـرانە دڵ نەکـا وێـران
مەرامـی پیـری موغـانی مـورادە تەبعـی «عومەر»

به سرّ جام جم آن گه نظر توانی کرد
که خاک میکده کُحل بصر توانی کرد

مباش بی می و مطرب که زیر طاق سپهر
بدین ترانه غم از دل به در توانی کرد

گل مراد تو آن گه نقاب بگشاید
که خدمتش چو نسیم سحر توانی کرد

گدایی در میخانه طرفه‌ی اکسیری‌ست
گر این عمل بکنی خاک زر توانی کرد

به عزم مرحله‌ی عشق پیش نه قدمی
که سودها کنی ار این سفر توانی کرد

تو کز سرای طبیعت نمی‌روی بیرون
کجا به کوی طریقت گذر توانی کرد

جمال یار ندارد نقاب و پرده ولی
غبار ره بنشان تا نظر توانی کرد

بیا که چاره‌ی ذوق حضور و نظم امور
به فیض بخشی اهل نظر توانی کرد

ولی تو تا لب معشوق و جام می خواهی
طمع مدار که کار دگر توانی کرد

دلا ز نور هدایت گر آگهی یابی
چو شمع خنده‌زنان ترک سر توانی کرد

گر این نصیحت شاهانه بشنوی حافظ
به شاهراه حقیقت گذر توانی کرد

چ مەستییەکە بە سەرمانی لەعلی مەی هێنا
بڵێن چ کارەیە ساقی شەرابی چەی هێنا
بە جامی بادەوە سا زوو بە! روو لە سەحرا کە!
کە ناخی بولبولی خۆش‌خوێن خرۆشی نەی هێنا
بڵێ بە خونچە سکاڵا لە زاری بەستە نەکا
سەحەر نەسیمی سەبا دار و دەستەکەی هێنا
گەیشتنی گوڵ و نەسرین بە خێر و خۆشی بێ!
وەنەوشە شاد بە دڵ، وەک سەمەن گەشەی هێنا
سەبا بە خۆش‌خەبەری وەک پەپووسلێمانە
لە بەژنی گوڵشەنی باخی سەبا شنەی هێنا
بە نازی ساقییە دەرمانی گیانی لاوازم
هەڵێنە چاو کە دوکتور بەزەی بزەی هێنا
غولامی پیری موغانم، لە من مەڕەنجە جەناب!
کە قەولی بادە لە تۆ بوو، وەلێ ئەوەیهێنا
فیدای سەروەری شۆخان و چاوی تەنگی بم
کە زۆری چەن لە هەژارێک بۆ جبەی هێنا
فەلەک غولامیی «حافز» بە دڵ دەکا ئێستا
پەناهی چونکە بە خاکی جەنابی کەی هێنا
وتم دییەم گلی تێچووگە، سورمەیێ «کۆلیل»!
وتی لە خاکی (سنە)ی بۆ مە گوڵ‌کلەی هێنا

چه مستی‌ست ندانم که رو به ما آورد
که بود ساقی و این باده از کجا آورد
تو نیز باده به چنگ آر و راه صحرا گیر
که مرغ نغمه‌سرا ساز خوش‌نوا آورد
دلا چو غنچه شکایت ز کار بسته مکن
که باد صبح نسیم گره‌گشا آورد
رسیدن گل و نسرین به خیر و خوبی باد
بنفشه شاد و کش آمد سمن صفا آورد
صبا به خوش خبری هدهد سلیمان است
که مژده‌ی طرب از گلشن سبا آورد
علاج ضعف دل ما کرشمه‌ی ساقی‌ست
برآر سر که طبیب آمد و دوا آورد
مرید پیر مغانم ز من مرنج ای شیخ
چرا که وعده تو کردی و او به‌جا آورد
به تنگ‌چشمی آن ترک لشکری نازم
که حمله بر من درویش یک قبا آورد
فلک غلامی حافظ کنون به طوع کند
که التجا به در دولت شما آورد

سەبـا کاتی سەحـەر لـەو زولفـە عەتـر و عەمبـەری هێـنا
لە خۆشـی وا نەسیـمیٚ، دڵ بە جێگـەی پیٚ سـەری هێنا
لە نێـو باخی دیـەم شکڵی سنـەوبەر هەڵکـەنم چـاکە
نمـامی بـەژنی چون دایـم لە دەرد و غـەم، بەری هێـنا
کە مانگی روومەتی دەرکەو لە ئاسۆی کۆشک ئەوەن رۆشن
لە شـەرما رۆژی رون گریا بەرۆکـی ئەحمـەری هێـنا
لە تـالان و بـرۆی چـاوی دڵی خوێنینـم جیٚهێشـت
وەلیٚ بەو خوێنـەشۆ، عەشقی جەسـوورم، جەوهـەری هێنا
بە واتـەی موتریب و سـاقی لە ریٚ دەرچووم و عاشق بووم
بە دەگمـەن چونکـە لـەم رێگـا، سەبـا بۆی دڵبـەری هێنا
لە روی لوتف و کـەرەم بوو، هەر خەڵاتیٚ گوڵ وتـی هـانیٚ
ئەگـەر ژاری هەڵاهـەل یـا گوڵاوی قـەمسـەری هێـنا
بڕستـی لیٚ بڕیـم ئەرچی برۆی، سـەد گـەردنی ئـازا
کە سەد نـازی شەفـابەخشی لە حـەوزی کەوسـەری هێنا
وڕم دوێشـەو لـە مـەی نۆشیـنی «حافز» ماق مـا، ئەمما
وتـم مەیکـەن کە وەک سـۆفی شـەراوی ئەتهەری هێـنا
بـەهـەشت و دارە تووبـاکەی لە بـاوەڕتا نەبوو «کۆلیـل»!
هەتـا ئەو رۆژە سـاقی کولـم و بەژنـی عـەرعـەری هێنا

صبـــا وقت سحـــر بویـی ز زلــف یـــار می‌آورد
دل شـوریـــده‌ی مـــا را بـه بـو در کـــار می‌آورد
من آن شکـــل صنـــوبر را ز بـــاغ دیـــده بر کندم
که هر گل کز غمش بشکفت محنت بـار می‌آورد
فـــروغ مـــاه می‌دیـــدم ز بام قصـــر او روشـــن
که رو از شـــرم آن خورشیـــد در دیـوار می‌آورد
ز بیـــم غـارت عشقــش دل پرخـون رهـــا کردم
ولـی می‌ریخـت خـون و ره بـدان هنجار می‌آورد
به قول مطـرب و ســاقی برون رفتـم گـه و بی گـه
کز آن راه گـران قـــاصد خبـــر دشـوار می‌آورد
سراسر بخشش جانـــان طریق لطف و احســـان بود
اگـــر تسبـــیح می‌فــــرمود اگـــر زنـــار می‌آورد
عفـــاالله چیـــن ابرویـــش اگرچه نـاتـــوانم کـــرد
به عشـــوه هـــم پیـــامی بـر ســر بیمـــار می‌آورد
عجب می‌داشتـــم دیشب ز حافـــظ جـام و پیمانه
ولی منعـــش نمی‌کـــردم که صـــوفی‌وار مـی‌آورد

نەسیمی سروە، سەحەر، عەتر و عەمبەری هێنا
زەلان شکا کە سەبا فەوج و لەشکەری هێنا

کراسی پارە دەبەخشم بە نەیژەنی مەی‌نۆش
لە مژدەی ئەو خەبەری خۆشە سوح دەری هێنا

دەگیانە زوو وەرە! بۆ ئەم غولامە بووە ڕێزوان
کە بەم جەهانە کچ و بەژنی عەرعەری هێنا

دڵا! دەگەیتەوە شیراز بەخت ئەگەر یارە
لە دووری یار گەڕم! بەختی یاوەری هێنا

بە دەستی بێنە دڵم چون گەڵێ تەقیلەی شڕ
دو سەد وەک ئەفسەری شایی فەڕی سەری هێنا

لە جەغزی ناڵەمە مانگی تەواو و خەرمانەی
بڕۆی بە چەشنی هیلالی کە خەنجەری هێنا

گەییوە پەرچەمی «حافز» بە ژووری عەرشی فەلەک
هەواری چونکە بە دەرباری سەروەری هێنا

بە تاجی هەر نییە «کۆلیل»! گوڵ نیازێکی
کە فەڕی سومبولی سەد تاجی گەوهەری هێنا

نسیــم بــاد صبـا دوشــم آگهــی آورد

که روز محنت و غـم رو به کوتهی آورد

به مطـربان صبوحی دهیــم جامه‌ی چاک

بدیــن نویــد که بــاد سحرگهی آورد

بیا بیـا که تو حـــور بهشت را رضــوان

در این جهــان ز بــرای دل رهـی آورد

همی‌رویــم به شیــراز با عنــایت بخت

زهی رفیــق که بختــم به همرهی آورد

به جبــر خاطر ما کوش کـاین کلاه نمد

بســا شکست که با افســر شهــی آورد

چه نالـه‌ها که رسید از دلـم به خـرمن ماه

چو یــاد عارض آن مــاه خرگهی آورد

رســاند رایت منصــور بر فلک حــافظ

که التجــا به جنــاب شهنشهــی آورد

دڵبەر کە قەدەح بە دەست بگرێ
کێ شۆخە غەمی شکەست بگرێ
کێ دیدەتی دیوە کردی هاوار
دارۆغە لە کوێیە مەست بگرێ؟
ماسی دڵەکەم لە بەحری چاوت
تا یار قولاوی هەست بگرێ
کەوتوومەتە خاکی پێی بە زاری
ئاخۆ دەکرێ کە دەست بگرێ؟
خورڕەم دڵە، هەرکە چەشنی «حافز»
جامێ لە دەسی ئەلەست بگرێ
«کۆلیل»ـە ئەوەی لە گوێنی من بێ
دژمن مەتەقی بە شەست بگرێ

یــــارم چو قـــدح به دســت گیــرد
بـــــازار بتـــــان شکــست گیـــرد
هــــر کس که بدیــد چشـــم او گفت
کــو محتسبــی کــه مست گیــرد
در بحـــر فتـــادهام چـو مـــاهی
تــا یـــار مـــرا به شست گیــرد
در پــــاش فتـــادهام بـــه زاری
آیـــا بـود آن کــه دست گیــرد
خـــرم دل آن کـــه همچـو حافـظ
جـــامی ز مــی الســت گیــرد

دڵم بێ خۆشەویسی روومەتی جوان و پەری، ناوێ
به هەر جۆرێ ئەدەم وەعزی ئەڵێ پێم، نەشتەری ناوێ

لەمەولا تۆ بیو دینت! لە ساز و مەی بڵێ واعیز
کە خۆش‌تر لەم خەیاڵەی سەر بێ، گیانم سەری ناوێ

فیدای روخساری ئاڵت ساقیا! بۆم بێنە جامێ تاڵ
کە دڵ غەیری بزەی مەیگێڕ و بادەی ئەحمەری ناوێ

لە ژێر ئەو خەرقە وەک دەفتەر دوعا، جامی مەی ئەنوێنم
گرێ فێڵ و ریا سەیرە حەریفی دەفتەری ناوێ

دەبێ ئەم خەرقە پیناویمە رۆژێکی بسووتێنم
کە پیری مەی‌فرۆشانی، بە جامێ موشتەری ناوێ

گەشەی کۆڕی حەریفان هەر بە جامی مەی دەبێ حاسڵ
کە غەیری نەخشی یەک‌ڕەنگی، لە لەعل و گەوهەری ناوێ

نەسیحەت بێژی رەندان، چۆن دەگۆڕێ چارەنووسی ژین
بە دڵ‌تەنگی دەبینم، دا بزانن ساغەری ناوێ؟!

دەڵێی دەس هەڵگرم لەو شۆخە لێو ئاڵە و گوڵەندامەم!!
بڕۆ لاچۆ قسەی پووچەڵ، گوڵی بۆ عەمبەری ناوێ

گرین و پێکەنینم تێکەڵاون، وەک شەمی مەجلیس
زمانم گەرمە وەک ئاور وەلێ کەس ئاوری ناوێ

لە زولفی داوبازت ئافەرین خۆش تەیری دڵمی گرت
کە بۆ راوی هەڵۆ هەرکەس لە زولفت چاتری ناوێ

قسەی سامانی مەحبووب و نیازی عاشقین ئەی دڵ!
غەزەڵ سیحرێ دەزێ وەختێ غەزاڵت هۆنەری ناوێ؟!

من ئەو روخسارە، وەک جامی سکەندەر، دەس دەخەم رۆژێ
ئەوینیشم دڵی نەگرێ، دڵی من یاوەری ناوێ

هەژاری دەرکی تۆم ئەی دەوڵەمەن تۆ بی و خوا رەحمێ!
بەڵەد نیم ئاستانی کەس، دڵم عەقڵی سەری ناوێ

شیاوی «خاجە»ئازیزم، بە شێوەی شیعری شیرینی
خەڵاتی زێڕی سەر تا پایە، مەرجی داوەری ناوێ

دڵ و گیان و شوعوور و شیعر و لەش گشتی بە قوربانی
دەم و لێو، چاو و ئەبرۆ، بەژنی، هەرچەن «هۆمەر»ی ناوێ

دلـم جـز مهـر مـه‌رویـان طـریقی بر نمی‌گیـرد
ز هـر در می‌دهـم پنـدش ولیـکن در نمی‌گیرد

خـدا را ای نصیحتـگو حـدیث سـاغر و مـی گـو
کـه نقشـی در خیـال مـا از این خـوش‌تر نمی‌گیـرد

بیـا ای سـاقی گلـرخ بیـاور بـاده‌ی رنگیـن
کـه فکـری در درون مـا از ایـن بهتـر نمی‌گیـرد

صـراحی می‌کشـم پنهـان و مردم دفتـر انگـارند
عجـب گـر آتـش ایـن زرق در دفتـر نمی‌گیـرد

من این دلـق مرقـع را بخواهـم سوختـن روزی
کـه پیـر مـی فـروشـانش به جـامی بر نمی‌گیـرد

از آن رو هست یـاران را صفـاها با مـی لعلـش
که غیـر از راستـی نقشـی در آن جوهـر نمی‌گیرد

سر و چشمی چنین دلکش تو گویی چشم از او بردوز
برو کـاین وعـظ بی‌معنـی مـرا در سـر نمی‌گیرد

نصیحتـگوی رنـدان را کـه با حکم قضا جنگ است
دلش بس تنـگ می‌بینـم مگـر سـاغر نمی‌گیـرد

میـان گریـه می‌خندم که چون شمع اندر این مجلس
زبـان آتشینـم هسـت لیکـن در نمـی‌گیـرد

چه خـوش صیـد دلم کـردی بنازم چشم مستت را
که کـس مرغـان وحشی را از این خوش‌تر نمی‌گیـرد

سخـن در احتیـاج مـا و استغنـای معشـوق است
چه سـود افسونـگری ای دل که در دلبـر نمی‌گیرد

مـن آن آیینـه را روزی به دسـت آرم سکنـدروار
اگر می‌گیـرد این آتـش زمـانی ور نمی‌گیـرد

خـدا را رحمـی ای منعـم که درویش سر کـویت
دری دیگـر نمی‌دانـد رهـی دیگـر نمی‌گیـرد

بدیـن شعـر تر شیـرین ز شاهنـشه عجـب دارم
که سـر تا پای حافـظ را چـرا در زر نمی‌گیـرد

ساقی ئەم جۆرە بکا ناز لە هەر جامێکا
جێگەی ئەهلی دڵە مەیخانە لە هەر شامێکا

تا لە ژێر داوی خەمی دانەیی غەم داشارێ
گیرە تەیری ئەمەلم باڵی لە مل دامێکا

خۆزگە بەو مەستە! نەزانێ لە گڕی عەشقی دڵی
مێزەری یا سەری پێشکەش بە گوڵەندامێکا؟!

زاهیدی گێژ کە نەفرینی مەی و جامی ئەکرد
ژێر ئەبێ گەر نەزەرێ خۆش لە دڵی جامێکا

ڕۆژ کاتی هونەرە و کار، نە نۆشینی شەراب
ڕەش نەکەی جامی دەروونت لە گەرووی کامێکا

کاتی نۆشینی شەرابی سەحەرئاکارە، دەمێ
خەوتبێ خۆر کە لە ژێر خێوەتی ڕەش فامێکا

قەت لەگەڵ موحتەسیبی شار نەنۆشیت، دەخیل!
پیاڵە بشکێنە و مەی نۆش لە هەر تامێکا

تاجی زێڕینی هەتاوت لە سەرن «خاجە» ئەگەر
فاڵ دەر بێ لەگەڵ ئەو مانگە لە فەرجامێکا

شانسی «کۆلیل» نەبوو فاڵی هەموو پووچە، وەلێ
دڵی هەروا لە خەیاڵاتی دڵارامێکا

ســـاقی ار باده از این دست به جـام انــدازد
عـــارفان را همــه در شــرب مــدام انــدازد

ور چنیــن زیر خــم زلف نهـد دانه‌ی خال
ای بســا مــرغ خــرد را کــه به دام انــدازد

ای خوشـا دولت آن مست که در پای حریف
ســر و دستـــار ندانــد که کــدام انــدازد

زاهـــد خـــام که انکـار می و جـــام کنـد
پختـــه گردد چو نظـر بر مـی خـــام انــدازد

روز در کسب هنـر کوش که می خوردن روز
دل چـــون آینــــه در زنگ ظـــلام انــدازد

آن زمان وقت می صبح فـروغ است که شب
گـــرد خرگـــاه افــق پــرده‌ی شـــام انــدازد

بـــاده با محتسب شهـــر ننــوشی زنهـــار
بخـورد بـــاده‌ات و سنـگ به جـــام انــدازد

حافظـــا سر ز کلـه گوشـــه‌ی خورشیـد برآر
بختــت ار قـــرعه بـــدان مـــاه تمـــام انــدازد

لەگەڵ غەم هاوەڵی وەختێ، هەموو دونیا دەمێ ناکا
بە جامێ کەمتری بفرۆشە! ئەم عابا، ژەمێ ناکا
لە کۆڕی مەیفرۆشانی بە جامێکی پڕی نابەن
جبەی دین ئافەرینی بێ! تەنانەت وەرهەمێ ناکا
بە لۆمەی پاسەوانانت چلۆن جێبێڵم ئەو دەرگا
چ قەوماوە لە دەرکی دلبەرا، سەر شێلەمێ ناکا
جووانی تاجی سوڵتانی کە باسی سەر لەوا مۆرە
کڵاوی فەخرە ئەمما سەر کە چوو ئەو درهەمێ ناکا
غەمی زەریا لە سەر شانی دڵم چوو بۆ شەپۆلی گەنج
هەڵەم بوو، چونکە لەم تۆفانە گەوهەر ماتەمێ ناکا
لە خێڵی عاشقان داپۆشە روخسارت کە دڵخۆشی
جەهانگیری، غەمی قەتڵ و قەلاچۆی عالەمێ ناکا
قەناعەت چاکە «حافز»! مننەتی دونیا مەنێ کۆڵت
کە گەنج و موڵکی قاروونی، لە ژێر بارا، خەمێ ناکا
وەکوو «کۆلیل» ئەساچێنم، بە دونیا خۆ لە تۆ ناکەم
لە کوردستانی ئێمە چەرخی گەردون پەرچەمێ ناکا

دمی با غــم به سر بردن جهـان یک سر نمی‌ارزد

به مـی بفــروش دلــق ما کز این بهتــر نمـی‌ارزد

به کوی مـــی فــروشانش به جامی بر نمی‌گیرند

زهی سجــاده‌ی تقــوا که یک ســاغر نمـی‌ارزد

رقیـبم سـرزنش‌ها کرد کز این به آب رخ برتاب

چه افتــاد این ســر ما را که خــاک در نمی‌ارزد

شکوه تاج سلطانی که بیم جـان در او درج است

کـلاهی دلــکش است اما به تــرک سر نمی‌ارزد

چه آســان می‌نمود اول غــم دریا به بوی ســود

غلط کردم که این طوفان به صد گوهر نمی‌ارزد

تو را آن به که روی خود ز مشتــاقان بپـوشــانی

که شــادی جهــان‌گیــری غــم لشکر نمی‌ارزد

چو حافظ در قناعت کوش و از دنیی دون بگذر

که یک جو منت دو نان دو صد من زر نمی‌ارزد

رۆژی ئەووەڵ کە جەماڵت لە گوڵستان دەمی دا
ئاگری تاسە لەوێڕا لە دڵی عالەمی دا
چونکە عاشق بە جەماڵت نەبو شەیتانی بەغێڵ
بوو بە ئاگر، بە حەسوودی لە گڵی ئادەمی دا
هۆش فەرموویەتی لەو شۆڵە چرایێ بکە رون
خیرەتی عەشق درەوشایەوە، سەر پەرچەمی دا
بێئەمەگ ویستی کە هەڵداتەوە، پەردەی حەرەمی
دەستی غەیبی لە دەم و سەر دڵی نامەحرەمی دا
قسمەتی خەڵک لە ژین شادی و سەرکەوتی ئەمەل
تیری ئاواتی دڵی ئێمە لە خاڵی غەمی دا
دڵ و گیانم هەوەسی چاڵی چەنەی کەوتە سەری
ترسی چاهی غەمی بوو دەستی لە زولفی خەمی دا
«حافز» ئەوڕۆژە ئەوین‌نامەیی تۆی دا لە رەقەم
کە لە شایی دڵی خۆ، رەش قەڵەمی ماتەمی دا
منی «کۆلیل» شکاتی غەمی خۆ ناکەم بۆی
هەر ئەڵێم زۆری خەفەت بەو دڵە بێچارەمی دا

در ازل پــرتــو حسنــت ز تجلــی دم زد

عشق پیــدا شــد و آتش به همــه عالم زد

جلوه‌ای کرد رخت دید ملک عشق نداشت

عیـن آتش شـد از این غیـرت و بر آدم زد

عقـل می‌خواست کز آن شعله چراغ افروزد

برق غیــرت بدرخشیــد و جهــان برهم زد

مدعی خــواست که آیـد به تماشــا گه راز

دست غیــب آمد و بر سیــنه‌ی نامحــرم زد

دیگـران قرعه‌ی قسمت همه بر عیش زدنـد

دل غــم‌دیده‌ی مــا بود کـه هـم بر غـم زد

جــان علوی هـوس چاه زنخـدان تو داشت

دست در حلقه‌ی آن زلف خم اندر خـم زد

حافظ آن روز طـرب‌نامه‌ی عشق تو نوشت

کـه قلــم بـر ســر اسبــاب دل خــرم زد

که خـۆری پەرچـەمی هەڵـدا، لە دوندی کۆهساران دا
به کـۆڕی عاشقـان دڵبەر ئومێـدی چەشنی جـاران دا
سەحـەر تا تێـگەیی خـۆر بێ‌وەفـایە و خۆ دەشارێـتۆ
به پرقـەی پێکـەنین تـانەی لە عەهـدی کامـکاران دا
لە کۆڕی دوێنـەشەو دڵبەر بە قەستی هەڵپـەڕین هەستا
گـرێـی کـردۆ لە ئەبـرۆ، دایە کـۆڵی گیـانی یـاران دا
لە تەقوا دەستم ئەو ساتەی بە خوێنی جەرگ و دڵ شۆرێ
کە چـاوی مەستـی، میـوانی بە خێـڵی هۆشیـاران دا
لە کـام ئاسـن‌دڵێ بەو شێـوە فێری دڵڕەقـی بوویـی
کە هـەر ئێـوارە دەس‌بـردت لە خێـڵی دەردەداران دا
خەیـاڵی قیـر و قـاچی کەوتە سەر بێـچارە دڵ، یاڕەب
دەسـی لوتفـی بە سەر بێـنا، لە جەرگـەی شاسواران دا
دڵ و گیـانم بە گوڵزاری بەهـاری روومـەتت ئەسپـارد
کـەچـی فـەرمـانی تـاڵانی هـەوەڵ بۆ دڵ‌سپـاران دا
بە ئەو پەشمیـنە عابـا چۆن لە تـۆڕی خەم، کەمـەنداری
کە زولفـی داوی دانـاوە لە رێی خەنجـەرگوزاران دا
هەموو کـامی دڵم، چـاوی لە دەستی حاتـەمی تەی بوو
کـە «حـافـز» فاڵـتی لێـدا لە کـۆڕی بەختـیاران دا
شەهی خـاوەن شکـۆ (منصور)ی دوو دونیا، دلێر و ژیر
کە ئیحسـانی بزەی، بەرقـی لە سـەر هەوری بەهـاران دا
لە رۆژێکۆ کە جامـی مـەی بە لەعلـی لێـوی عـاشق بـوو
فەلەک هەر ساغـەری شـایی بە کۆڕی مـەی‌گوسـاران دا
دەروشـایۆ بە تـاوی شێـری، سـەرکەوتـن لـەوی رۆژۆ
کە چـاوی پۆلـی ئەستێـرەی، بە تەنیـا شۆڵـەبـاران دا
دەوامـی دەوڵـەتی لە خوا دەکەم داوا، شوکور گەردون
سکـەی عەشقـی ئەوی کێشا لە سەر سینـگی هەژاران دا
بە ئەو هیـوایە «کۆلیـل»ـی شنـەی سـروەی بەهـاریتـم
دڵـی کـوردم بـلاوێنـێ لە سـەحنـی رۆژگـاران دا

سحر چون خسرو خاور علم بر کوهساران زد
به‌دست مرحمت یارم در امیدواران زد
چو پیش صبح روشن شد که حال مهر گردون چیست
برآمد خنده‌ی خوش بر غرور کامگاران زد
نگارم دوش در مجلس به عزم رقص چون برخاست
گره بگشود از ابرو و بر دل‌های یاران زد
من از رنگ صلاح آن دم به خون دل بشستم دست
که چشم باده‌پیمایش صلا بر هوشیاران زد
کدام آهن‌دلش آموخت این آیین عیاری
کز اول چون برون آمد ره شب‌زنده‌داران زد
خیال شهسواری پخت و شد ناگه دل مسکین
خداوندا نگه‌دارش که بر قلب سواران زد
در آب و رنگ رخسارش چه جان دادیم و خون خوردیم
چو نقشش دست داد اول رقم بر جان‌سپاران زد
منش با خرقه‌ی پشمین کجا اندر کمند آرم
زره مویی که مژگانش ره خنجرگزاران زد
شهنشاه مظفر فر شجاع ملک و دین منصور
که جود بی‌دریغش خنده بر ابر بهاران زد
از آن ساعت که جام می به دست او مشرف شد
زمانه ساغر شادی به یاد میگساران زد
ز شمشیر سرافشانش ظفر آن روز بدرخشید
که چون خورشید انجم‌سوز تنها بر هزاران زد
دوام عمر و ملک او بخواه از لطف حق ای دل
که چرخ این سکه‌ی دولت به دور روزگاران زد
نظر بر قرعه‌ی توفیق و یمن دولت شاه است
بده کام دل حافظ که فال بختیاران زد

غزل شماره ۱۵۳

کۆکی کە ساز جۆرێ دەم بێ لەگەڵ غەمانا
شیعرێ بڵێ شەرابی شەم بێ لە تۆی دڵانا

گەر سەر لە دەرکیماڵی دڵبەر لە خاک ماڵی
نێوبانگی سەربڵیندیت دەڕوا بە ئاسمانا

پشتی چەماوی ئێمەت پێ سووک بوو، بەڵام ئەو
خۆش پێکە چاوی دژمن، تیری لە ژێ کەوانا

رازی ئەوین چوزانێ سۆفی لە خانەقادا
ئەم رەمزە وا لە جامی پیری موغانی زانا

دەروێشی بێنەوام و سامانی شام ناوێ
ئێمەین و خەرقەکۆنێ، خۆش سووت و شڕ، لە شانا

دڵدار هەر دو دونیای داناوە هەر بە چاوێ
عاشق دەبێ لەپێشا گیان با، لە رێی گیانا

سامان و کۆشکی وەسڵت دەرکێ مەگەر بکاتۆ
هەر بەو خەیاڵە ئاخر خاکم لە ئاستانا

گەنجی، ئەوین و رەندی، ئاواتی هەر دڵێکە
گەر ئەم سیانە کۆ بن، کۆکی لە کۆی بەیانا

سەد کاروانی لێدا زولفت وەکوو دڵی من
غارەتگەرم کە تۆ بی ناچم لە کاروانا

«حافز» بە عەشقی قورئان مەکر و ریا وەلا نێ!
شایەت خەڵاتی شایی دەس با لە دوو جەهانا

ناسازە سازی نەغمە و ژێتاری ئاهی «کۆلیل»
ئەینا چلۆن دەبێ ئەو، نەڕوا بە گڕ زەمانا

راهی بزن که آهی بر ساز آن توان زد
شعری بخوان که با او رطل گران توان زد

بر آستان جانان گر سر توان نهادن
گلبانگ سربلندی بر آسمان توان زد

قد خمیده‌ی ما سهلت نماید اما
بر چشم دشمنان تیر از این کمان توان زد

در خانقه نگنجد اسرار عشق‌بازی
جام می مغانه هم با مغان توان زد

درویش را نباشد برگ سرای سلطان
ماییم و کهنه دلقی کآتش در آن توان زد

اهل نظر دو عالم در یک نظر ببازند
عشق است و داو اول بر نقد جان توان زد

گر دولت وصالت خواهد دری گشودن
سرها بدین تخیل بر آستان توان زد

عشق و شباب و رندی مجموعه‌ی مراد است
چون جمع شد معانی گوی بیان توان زد

شد رهزن سلامت زلف تو وین عجب نیست
گر راهزن تو باشی صد کاروان توان زد

حافظ به حق قرآن کز شید و زرق بازآی
باشد که گوی عیشی در این جهان توان زد

ئەگەر هەواڵی ئەپرسم شەڕم دوچار دەکات

وەگەر لە حاڵی نەپرسم ژیان بە ژار دەکات

وە یا لە ڕێگوزەری یەک نەفەس بە رەسمی وەفا

ببم بە خاک، لە خاکی گوزەر فەرار دەکات

بکا تەماح کە لێوم لە نیوە ماچێکی

لە دورجی لێوی هەزاران خوسن خەسار دەکات

من ئەو فریوە دەبینم لە چاوی ئێوە دەڵێم

دەبا حەیا لە مەلا، شێخ شێت و هار دەکات

کە چاڵ و چۆڵی کەویری ئەوین گک داوی بەڵان

لە کوێیە شێردڵێ وا بەڵا شکار دەکات

تەمەن درێژ و بەتاقەت مەگەر بزانێ چەرخ

کە سەیرتر لەمە شۆخی لەگەڵ هەژار دەکات

سەری رەزا بخەوێ چاکە بۆ قەزا «حافز»!

شکستی حەتمییە کێ شەڕ بە رۆژگار دەکات

تەفاوەتی منی «کۆلیل»و یار وا لەمەدا

کە من لە باسی ئەوم ئەو قسەی نەیار دەکات

اگـــر روم ز پــی‌اش فتـــنه‌هـا بــرانگیــزد

ور از طــلب بنشیـــنم بـه کیـــنه بـرخیــزد

و گر به رهگـــذری یک دم از وفـــاداری

چو گـــرد در پــی‌اش افتــم چو بـاد بگریزد

و گر کنم طلب نیـــم بوســه صد افســوس

ز حقـــه دهنش چـــون شکر فـــرو ریــزد

من آن فـــریب که در نرگس تو می‌بیـــنم

بس آب روی کـه با خـــاک ره برآمیـزد

فـــراز و شیـب بیـــابان عشــق دام بــلاست

کجـــاست شیــردلـی کـز بـلا نپـرهیــزد

تو عمر خواه و صبوری که چــرخ شعبده‌باز

هـــزار بـــازی از ایـن طرفـــه‌تر برانگیــزد

بر آستـــانه‌ی تسلیـــم ســر بنـــه حـافــظ

کـه گــر ستیـــزه کنـی روزگـــار بستــیزد

بە خولّق و بـەژن و وەفا کەس بە یاری من نەگەیی
پـلاری تـانە بە لوتفی وتـاری مـن نـەگـەیی
گەلێ بە رەمـزی جووانی خـەریکـی جیلوەگەرین
کـەسـێ بـە رازی کریشمـەی نیگـاری من نەگەیی
قەسـەم بـە دۆسیـی جـارانمـان! کەسـێ بـە وەفـا
بـە یـاری یەکـدڵ و حورمەتگوزاری من نەگـەیی
قەڵەم بە بێحـەدی کێشاوە نەخشـی دڵـگر و شۆخ
بـەڵام هیـچ یەکێـکی بـە یـاری مـن نەگـەیی
لە زێـڕی خـالس و بێخەوشـی زۆرە کـان، وەلێ
یەکـێ بە زێـڕ و سکـەی پڕعەیـاری مـن نەگـەیی
هــەزار حەیـف! تەمـەن کـاروانی وا تـون چـوو
کە گـەردی رێ بـە سنـووری دیـاری من نەگـەیی
مەڕەنجە ئەی دڵـی من بێگومان کە مەکری حەسوود
دەسـی بـە خێـوەتی هیـوا قـەراری من نەگـەیی
وەهـا بژێ کە ئەگـەر بوویـە خـاکی رێ ئەی دڵ!
بلێـیـم بە خـاتری دلّبـەر غوبـاری من نەگـەیی
بسـووت «حافز» و داخـم ئـەوەن حەکـایەتی ئـەو
بـە یـاری کـامڕەوا شـاریاری مـن نـەگـەیی
خەزانی چەرخـە خەزێنـەی خەمـی دڵـی «کۆلیـل»
خـودا خـودامە، کە هەرگیـز بەهـاری من نەگەیی

به حسن و خلق و وفا کس به یار ما نرسد
تو را در این سخن انکار کار ما نرسد
اگرچه حسن فروشان به جلوه آمده‌اند
کسی به حسن و ملاحت به یار ما نرسد
به حق صحبت دیرین که هیچ محرم راز
به یار یک جهت حق گزار ما نرسد
هزار نقش برآید ز کلک صنع و یکی
به دلپذیری نقش نگار ما نرسد
هزار نقد به بازار کائنات آرند
یکی به سکه‌ی صاحب عیار ما نرسد
دریغ قافله‌ی عمر کآنچنان رفتند
که گردشان به هوای دیار ما نرسد
دلا ز رنج حسودان مرنج و واثق باش
که بد به خاطر امیدوار ما نرسد
چنان بزی که اگر خاک ره شوی کس را
غبار خاطری از رهگذار ما نرسد
بسوخت حافظ و ترسم که شرح قصه‌ی او
به سمع پادشه کامگار ما نرسد

کێ لەگەڵ نۆ خەتی سەوزت سەری سەودای بێ
پێ لە ئەو دایەرە پێوەندە، هەتا پای بێ
شەرتە وەك لالە لە گۆڕێ کە سەرم هانییە دەر
ئەو دەمەش داغی ئەوینت لە دڵم جای بێ
ئاخر ئەی گەوهەری تاقانە لەبەر چی گۆمی لێم
دیدە تا کەی لە غەمت دەوڵەتی زەریای بێ
کانیاوێکە بنی خێڵی موژۆڵم وەکو زێو
خۆش تەماشائییە، کێ مەیلی تەماشای بێ
گوڵی سوورم! لە حیجابا وەدەرێ چەشنی شەراب
کیژی دیدار بە دەگمەن هەلی ئاوای بێ
کەم نەبێ سێبەری زولفت لە سەرم! چونکە دڵی
تاسە بەو سایە مەگەر، گیانی تەسەللای بێ
چاوی نازت نییەتی مەیل بە «حافز» کە دەڵێن
مەست و مەغرورە کەسێ نێرگزی شەهلای بێ
دڵ بە قوربانی دەر و دەشتی سەقز، خاك و هەوای
گیان نیساری کوڕی مەجنون کچی لەیلای بێ

هر که را با خط سبزت سر سودا باشد

پای از این دایره بیرون ننهد تا باشد

من چو از خاک لحد لاله صفت برخیزم

داغ سودای توام سرّ سویدا باشد

تو خود ای گوهر یکدانه کجایی آخر

کز غمت دیده‌ی مردم همه دریا باشد

از بن هر مژه‌ام آب روان است بیا

اگرت میل لب جوی و تماشا باشد

چون گل و می دمی از پرده برون آی و درآ

که دگرباره ملاقات نه پیدا باشد

ظلّ ممدود خم زلف توام بر سر باد

کاندر این سایه قرار دل شیدا باشد

چشمت از ناز به حافظ نکند میل آری

سرگرانی صفت نرگس رعنا باشد

من و نەفرینــی شـەراب! ئەم وتەش ئینکار نەکەم؟!
ئەونە عەقڵ و خیــرەدم نین کە قسـەی لار نەکەم؟!
نەمــدەزانی چیــیە مەیخــانە هەتــا ئێستـــە دەنـا
نە لە چاکیمــە بە مـەی، خەرقــە کە گوڵنار نەکەم
زاهیـــد و نـازی نوێژ و من و سەرمـەستی شەراب
بەو گونــاحەم بکــوژن، شەرتــە کە هــاوار نەکەم
چونکە سۆفی سەری رەنــدی نییە، ریشـی بەدڵــە
خەڵعــەتی یــارە ئەوین، کوفرە کە ئیقـــرار نەکەم
من بە یـاری دەف و نەی رێگەیی تەقـوام دەبەست
ئێستە سەر بێنمە رێ و گوێ لە قسـەی یـار نەکەم؟!
پیــری مەیخانە لە گێــژی وەدەرێنـــام دە چـــۆن
سەر بە پۆیلــەی مەدەدی پیـری ئەوینـــدار نەکەم
شەو نەخەوتـم لە غەمی ئەم قســـە، دۆسێ کە وتـی
«حافز» ئەر مەستە چلۆن مەدحی مەسی شــار نەکەم
مەیکەدەی چاوی ئەگەر رێگە بە «کۆلیــل» نەدات
چۆن لە مەیخــانە بە جـامێ غەمـی دڵ چـار نەکەم

من و انکــار شــراب این چه حکایت باشد

غالبـا اینقــدرم عقـل و کفـایت بـاشـد

تـا بـه غـــایت ره میخـــانه نمی‌دانستـــم

ور نـه مستــوری مـا تـا بـه چـه غایت باشد

زاهـد و عجب و نمـاز و من و مستـی و نیـاز

تـا تـو را خـود ز میـان با که عنـایت باشـد

زاهــد ار راه به رنـدی نبـرد معــذور است

عشـق کــاری‌ست که موقوف هدایت باشد

من که شب‌ها ره تقوا زده‌ام با دف و چنگ

این زمــان سر به ره آرم چه حکـایت باشد

بنــده‌ی پیــر مغــانم که ز جهلــم برهــاند

پیــر ما هر چه کنــد عیـن عنـــایت باشـد

دوش از این غصه نخفتم که رفیقی می گفت

حافـظ ار مست بود جــای شکـــایت باشد

زێــڕی ســۆفــی لــە مســی زەردی وڵاتــی ستـــەمن

بابـــەتی ســـووتنـــە ئەو خەرقـــە لە ســەر شـــانی ئەمن

زاهیـــدی ئێمـــە کە ویردی سەحـــەری مەستـــی دەکا

لە شـــەوی سەیـــر کە! چۆن مەستی شـــەرابی حەرەمن

بێـــتە پێشــێ مەحەکی تەجـــرەبە وا خۆشــــە هەتـا

دەرکەوێ رووی رەشی هەرکەس کە عەیارێکی کەمن

تۆبـــە، نەخشێك لە ســەر ئـــاوە کە مەیگێـــڕ ئەمە بێ

وەی چەنێ چێرە بە عەشقی چەمەنی خوێن لە چەمن؟!

خۆپەرس نابەڵـــەدی رێگـــەیی دڵـــدارە، ئـــەرێ!

عاشقـــی کـــاری جەفـــا کێش و جگەرداغی شەمـــن

مەی بخـــۆ نەك غەمی دونیـــا کە دڵـــی ژێـــر گەڵێ

حەیفـــە ئاڵـــۆز و پەرێشـــان بە پەلامـــاری غەمـــن

جـــامی «حافز» لە دەســـی ساقیـــیە گەر بـــادە فـــرۆش!

نرخـــی ئەم لوتفـــە مەگـــەر خەرقـــە و بەرمـــاڵەکەمن

رێـــــڕەوی عەشقــــم و «کۆلیـــل»ـە دڵـــم ماتڵی تۆم

کـــوردەواری لە بەڵێـــندا کە دەڵێـــن زیـــن و مەمـــن

نقـــد صوفی نه همــه صافی بی‌غش باشد

ای بســا خرقــه که مستــوجب آتش باشـد

صوفــی ما که ز ورد سحـــری مست شدی

شامگـاهش نگــران باش که سرخوش باشد

خوش بود گر محک تجـربه آید به میـــان

تـا سیــه روی شود هر کــه در او غش باشد

خط ساقی گر از این گونه زند نقش بر آب

ای بســا رخ که به خونـــابه منقــش باشـــد

نـــاز پـرورد تنعــم نبـــرد راه بـه دوسـت

عاشقــی شیـــوه‌ی رنــــدان بــلاکش باشد

غم دنیـــیّ دنـــی چنــد خوری بـــاده بخور

حیــف باشــد دل دانـــا که مشـوش باشـد

دلق و سجـــاده‌ی حافــظ ببرد بـاده فروش

گر شـــرابش ز کف ســاقی مهـوش باشــد

سەفـــایە خەڵوەت ئەگـەر لەیل مەیلی بۆ من بێ

نـە مـن بســـووتـم و ئـەو بـۆ رەقیب رۆشـن بێ

چلـۆن بە مۆری سلێمـــان سـەری سەوا، شـاکەم

کە جـــار و بـــارە لە دەستـی جنـــۆکەدا ون بێ

رەوا مـەبیـــنە خـودایـــا! لە باخـــی دڵبـــەردا

ئەمـن تـەریك و نەیـــارم خەریکی بـەی‌ڕن بێ

بڵێ کە سێـــبەری بـاڵی هومـا نەخـا هەرگیـز!

لە ئـــەو دیـــارە، پـەری ژێردەسـی رمـووزن بـێ

بەیـــانی عەشــق چ لازم پزوسکـــی ئاگـــری دڵ

عەیـــانە خۆ لە وتـــارم کە چـــاوی دیتـــن بێ

قەتـــم ئەوینـــی دیـــارت لە ســـەر بە دەر نـــاچێ

غەریبـــم و بە وەتـــەن دڵ قـــەرارە هێمـــن بێ

لە گوێنی سۆسەن ئەگەر چەن زمان بە«حافز» بێ

بە ســـانی خونچـــە لە حاست دەمی گرێ‌چن بێ!

گوزەر بە چەشنی سەبـاشی نەبوو بە «کۆلیـل»ـی

بە ئەمری چەرخە کە دۆست لەگەڵ بە دژمـن بێ

خوش است خلوت اگر یار یـار من باشد

نه مـن بسوزم و او شمـع انجمـن باشـد

من آن نگیـن سلیمـان به هیـچ نستـانم

کـه گاهـگاه بـر او دست اهـرمن بـاشد

روا مـدار خـدایا که در حریـم وصال

رقیـب محـرم و حرمـان نصیب من باشـد

همـای گو مفکـن سـایه‌ی شـرف هرگز

در آن دیـار که طوطی کم از زغن باشد

بیـان شوق چه حاجت که سـوز آتش دل

توان شناخت ز سـوزی که در سخن باشد

هـوای کـوی تو از سـر نمـی‌رود آری

غـریب را دل سرگشتـه با وطـن باشـد

به سـان سوسن اگر ده زبـان شود حافـظ

چو غنچـه پیش تواش مُهـر بر دهن باشد

چۆن شیعری تەڕی بۆ بێ، زەوقێ کە حەزین ماوە
وتمان لە غەم خالێ، دەشتێکی بەرین ماوە

لەو لێوە وەکوو لەعلەی گەر مۆری ئەمانم بێ
ئینسان و پەریزادم وەك با لە نگین ماوە

غەمگین مەبە ئەی دڵ! بۆ تانە و تەشەریّ ناکەس
گاهەس کە سەلاّحی ژین بەو قینە مەتین ماوە

نەخشم بە حەرامی بێ! سوورەتگەری چین کاتێ
دەرکی قەڵەمێ ناکا، وەك سیحری موبین ماوە

من خوێنی دڵم بەرکەوت، ئەو جامی شەرابی سوور
قسمەت ئەمەیە و هەروان، تا تۆپی زەمین ماوە

دەستووری هەوەڵ وابوو پەوکێ لە گوڵاو و گوڵ
ئەم دڵبەری بازاڕی، ئەو خەڵوەنشین ماوە

ئامانە نەڵێن «حافز» رەندی لە سەری لاچوو
ئەم سەروەتە مێژینەی تا رۆژی پەسین ماوە

دەم تاڵە «عومەر» چەشنی فەرهاد هەتا رۆژێ
خوسرەو لە قەنی شیرین مێشی لە کەمین ماوە

کی شعـر تر انگیزد خاطر که حـزین باشد
یک نکته از این معنی گفتـیم و همین باشد
از لعـل تـو گـر یابـم انگشتـری زنهـار
صـد ملک سلیمـانم در زیر نگیـن باشـد
غمنـاک نبـاید بود از طعـن حسـود ای دل
شـاید که چو وابیـنی خیـر تو در این باشد
هر کو نکنـد فهمی زین کلک خیـال‌انگیز
نقشش به حـرام ار خود صورتگر چین باشد
جـام می و خون دل هر یک به کسی دادند
در دایـره‌ی قسمـت اوضـاع چنـین باشد
در کـار گلاب و گـل حکـم ازلی این بود
کـاین شاهد بـازاری وان پرده‌نشیـن باشد
آن نیست که حافـظ را رندی بشـد از خاطر
کـاین سابقه‌ی پیشـین تا روز پسیـن باشد

بە خێری گوڵ کە خۆشتر کاتی وا نین
وەلێ بێ جامی ساقی خۆش‌سەفا نین

بزانی رێزی شادی! تا بزانی
لە سینگی هەر سەدەف گەوهەر چرا نین

شەرابی ناب و لەنجەی ساقی ئەوڕۆن
مەگەڕ یەک حەفتە گوڵ خاوەن کەوا نین

کە ئەورۆ جامی زێڕین پڕ لە لەعلی
مەفەرموو بێ‌زەڕ و لەعل و نەوا نین

دەسا یا شێخ پڕ لەو کووپە جامێ
لە سەر نێ! لەززەتی کەوسەر، کەوا نین

ئەگەر هاودەرسی ئێمەی خەت مەنووسە
کە مەشقی عەشقی نێو دەفتەر، رەوا نین

دڵت بۆ دلبەرێ دانێ! کە حوسنی
لە بازنەی زێڕ و تیف‌تیفەو دەوا نین

لە بادەی عەشقی پاکم پێبە یارەب!
کە ئاوێتەی خەوی مەستی و بەلا نین

بە گیان و دڵ غولامی کۆی ئەوینم
ئەگەرچی یادی ئێمەی ئەو لە لا نین

بە تاجی عالەم‌ئاراکەی! کە خۆریش
شیاوی ئەفسەرێ، وەک تاجی شا نین

لە نەزمی «حافز»ت رەخنەی کەسێ گرت
بە بەحری گەوهەری شیعر ئاشنا نین

لە «کۆلیل»ێ نەپرسی با نەلێن پێت
کەسێ هاوشانی شێتێکی وەها نین

خوش آمد گل و زآن خوش‌تر نباشد
که در دستت بجز ساغر نباشد

زمان خوشدلی دریاب و دُر یاب
که دایم در صدف گوهر نباشد

غنیمت دان و می خور در گلستان
که گل تا هفته‌ی دیگر نباشد

ایا پر لعل کرده جام زرین
ببخشا بر کسی کش زر نباشد

بیا ای شیخ و از خمخانه‌ی ما
شرابی خور که در کوثر نباشد

بشوی اوراق اگر همدرس مایی
که علم عشق در دفتر نباشد

ز من بنیوش و دل در شاهدی بند
که حسنش بسته‌ی زیور نباشد

شرابی بی‌خمارم بخش یا رب
که با وی هیچ دردسر نباشد

من از جان بنده‌ی سلطان اویسم
اگرچه یادش از چاکر نباشد

به تاج عالم آرایش که خورشید
چنین زیبنده‌ی افسر نباشد

کسی گیرد خطا بر نظم حافظ
که هیچش لطف در گوهر نباشد

بـێ تـۆ گـوڵ و لالـەزار خـۆش نیـن
بێ سـاقی و مـەی بەهـار خۆش نین
گۆشـەی چەمـەن و گوزەر لە گوڵزار
بێ کوڵم و دییەی خومـار خۆش نین
گۆڤـەند و زەمـاوەندی گـوڵ و گیـا
بێ دەنگی خۆشـی هـەزار خۆش نین
شـەککەر دەمی نازەنیـن لەگـەڵ بێ
بێ بـاخی بـەی و هەنـار خۆش نین
هەر وێنـە بە دەستی عەقڵـە رەسمـی
وەک نەخشی روخی نیگار خۆش نین
کـەم قیمـەتە گیـانی قەڵبـی «حـافز»
ئـەو مەفـرەقە بۆ نیسـار خـۆش نیـن
«کۆلیـل»ـم و کـۆڵـەواری دووری
دڵ بێ دییـەنی دیـار خـۆش نیـن

گـــل بـــی رخ یـــار خوش نباشـــد

بـــی بـــاده بهـــار خوش نباشـــد

طـــرف چمـــن و طـــواف بستـــان

بـــی لالـــه عـــذار خوش نباشـــد

رقصیـــدن ســـرو و حـــالت گـــل

بـــی صـــوت هـــزار خوش نباشـــد

بـــا یـــار شکـــرلب گـــل‌انـــدام

بـــی بـــوس و کنـــار خوش نباشـــد

هـــر نقـــش که دست عقـــل بنـــدد

جـــز نقـــش نگـــار خوش نباشـــد

جـــان نقـــد محقـــر است حافـــظ

از بهـــر نثـــار خوش نباشـــد

سروە ئۆخەی بە نەسیمی قژی دلدارەوە دێ

عالەمی کۆنە، تەڕ و تازە بە گولزارەوە دێ

ئەرخەوان ساغرە یاقوتییەکەی دا بە سەمەن

گولە خەشخاشە و نێرگز بە جوقەی لارەوە دێ

دەس‌درێژی غەمی هیجران لە سەری چوو بولبول

وا بەرەو خێوەتی گوڵ، زار، بە (هەی نار)ەوە دێ

گەر لە مزگەوتەوە بۆ مەیکەدە چوم، چونکە دەچوو

کاتم و واعیزەکەش باسی لە پێرارەوە دێ

ئەی‌دڵ ئەر جێژنی ئەمێستا بە سبەینێ بکەوێ

زامنی مانەوە کێن؟ کامە بە هاوارەوە دێ؟!

مانگی شابان هەلی نۆشینە، کە وا تاوی شەراب

دادەچێ تا رەمەزان جێژنی لە پێوارەوە دێ!

سوحبەتی فرسەتە گوڵ تا لە دەر و دەشتە عەزیزا!

بکە بۆنێکی دەنا باد بە خومپارەوە دێ

موتریبا کۆڕەکەمان دۆسی و ئەشعار و نەوان

کەم بلێ چی چووە سوح، چی کە بە ئێوارەوە دێ

کەوتە رێ «حافز» ئەوا چوو، قەدەمێ هەڵنە وەلای!

زوو وتی خۆی بە جەهان، تاقە بە هۆی یارەوە دێ

مەرگی «کۆلیل» بە سێدارە، ئەگەر مەیلی ئەتۆن

لە حەزی مەرگی وەها، رەقسی بە سەر دارەوە دێ

نفس باد صبا مشک فشان خواهد شد

عالم پیر دگرباره جوان خواهد شد

ارغوان جام عقیقی به سمن خواهد داد

چشم نرگس به شقایق نگران خواهد شد

این تطاول که کشید از غم هجران بلبل

تا سراپرده‌ی گل نعره‌زنان خواهد شد

گر ز مسجد به خرابات شدم خرده مگیر

مجلس وعظ دراز است و زمان خواهد شد

ای دل ار عشرت امروز به فردا فکنی

مایه‌ی نقد بقا را که ضمان خواهد شد

ماه شعبان منه از دست قدح کاین خورشید

از نظر تا شب عید رمضان خواهد شد

گل عزیز است غنیمت شمریدش صحبت

که به باغ آمد از این راه و از آن خواهد شد

مطربا مجلس انس است غزل خوان و سرود

چند گویی که چنین رفت و چنان خواهد شد

حافظ از بهر تو آمد سوی اقلیم وجود

قدمی نه به وداعش که روان خواهد شد

ئەوینــی نێــرگزی چــاوی جووانـــانم لە ســەر نـاچێ
دەســووری ئاسمــان وابوو، لە سەر ئەم عەشقە دەرناچێ
حەریف ئازاری زۆری کردم و ڕێی سولْحی لێ‌بەستم
شوکور نالّەی سەحەرخێـزم بەرەو گەردون هەدەرناچێ
بە من ڕۆژی ئەزەلْ، ڕەنـدی نەبێ هیچی نەبەخشی پێـم
ئەوەی ئەو ڕۆژە دابــەش بوو لە خەرمــانی قەدەر، ناچێ
لە ئاوازی دەف و نەی پاســەوان! تۆخوا نەکەی لۆمــەم
کە دەنگی ســاز و قــانوونی شــەرع بەو لۆمە سەر ناچێ
مەجــالّی من ئـەوەن بوو هەر نهێــنی عــاشقی تۆ بــم
کنــار و مــاچ و ئامێـزت، بە نێو جەغز و چەمــەر ناچێ
شـەرابی ناب و خەلْـوەت، دلْبـەر و ساقی جەمن پێکـۆ
ئەگەر نەفعــێ نەبــەی ئـەوڕۆ، هەتـا مردن زەرەر ناچێ
برینــی سینەیی «حافــز» بە ئەسرینت مەشۆ ئەی چــاو
کە خوێنـی تیـری دلْداری، بە ئەشکی بێ‌هونـەر ناچێ
دلْـم تەنیـا بە بەختی ڕەش لە بەر دیـدەی ڕەشـی خۆشە
ئەگەرچی چــاوی قەترانی لە شەوگاری «عومـەر» ناچێ

مرا مهر سیه چشمان ز سر بیرون نخواهد شد
قضای آسمان است این و دیگرگون نخواهد شد

رقیب آزارها فرمود و جای آشتی نگذاشت
مگر آه سحرخیزان سوی گردون نخواهد شد

مرا روز ازل کاری بجز رندی نفرمودند
هر آن قسمت که آنجا رفت از آن افزون نخواهد شد

خدا را محتسب ما را به فریاد دف و نی بخش
که ساز شرع از این افسانه بی‌قانون نخواهد شد

مجال من همین باشد که پنهان عشق او ورزم
کنار و بوس و آغوشش چه گویم چون نخواهد شد

شراب لعل و جای امن و یار مهربان ساقی
دلا کی به شود کارت اگر اکنون نخواهد شد

مشوی ای دیده نقش غم ز لوح سینه‌ی حافظ
که زخم تیغ دلدار است و رنگ خون نخواهد شد

رۆژی هیجـران و شەوی غەم لە شکۆی یـار هەڵات

فـالّی بەختـم لە گـەڵ ئەستێـرەیی دڵـدار هەڵات

ئەو هەموو فیـزە خەزان کردی بە زریـان و هـەوای

بـە شەمـالێکی بەهـاری گەلـی زۆردار هەڵات

خوایە شوکرت بە دنەی پێچ و شەدەی لارێ گوڵووک

نەگبـەتی تۆف و پلـوورەی یەخـی پاسـار هەڵات

رۆژی هیـوا کە لە مـزگەوتـی حەرەم دەم بە دوعـان

پێـی بڵێ روومـەتی دەرخـا، شـەوی شۆفار هەڵات

ئـەو پەرێشـانی و شـەوگارە درێـژەی غـەمی دڵ

مەدەدی پەرچەمـی گوڵ هـات و هەموو زار، هەڵات

نیمــە ئێستــەش لە خـراوی فەلـەک، ئـەم بـڕوایە

کە پـەژارەی دڵ و تـرس و غـەمـی دیـدار هەڵات

کەرەمی ساقیـیە، یـارەب قەدەحـی پڕ لە شـەراب!

کـە مەترسـی لە خومـاری سـەری لاسـار هەڵات

کەس دڵـی «حافـز»ی هەرچـەن لە دڵا رێگـە نـەدا

شوکری خوا لەشکری غـەم بێ‌حـەد و ئەژمار هەڵات

مـن و سـاقی لە چەمـەن بولبول و گوڵ دەس لە ملیـن

زەوقی «کۆلیـل» وەکوو خـۆری بـزەی یـار هەڵات

روز هجـران و شب فـرقت یـار آخـر شـد

زدم این فـال و گذشت اختر و کار آخر شد

آن همه نــاز و تنعـم که خـزان می‌فرمــود

عــاقبت در قــدم باد بهــار آخــر شد

شکــر ایزد که به اقبــال کلــه گوشه‌ی گل

نخـوت بـاد دی و شوکت خـار آخـر شد

صبـح امیـد که بـد معتکـف پرده‌ی غیـب

گو بـرون آی کـه کار شب تــار آخــر شد

آن پریشــانی شب‌هــای دراز و غــم دل

همـه در سـایه‌ی گیسوی نگـار آخـر شد

بــاورم نیست ز بدعهــدی ایــام هنــوز

قصــه‌ی غصــه که در دولت یــار آخر شد

ساقیـا لطف نمـودی قدحت پر مـی بــاد

که به تدبیــر تو تشویش خمــار آخـر شد

در شمــار ار چـه نیـاورد کسـی حافـظ را

شکـر کـان محنت بی‌حد و شمار آخر شد

هەسارەیێ گوڵی کێشا، بە مانگی مەجلیس بوو
کە بۆ دەروونی رەمۆکم بە یار و مۆنس بوو
لە مەکتەبێ قەڵەمی یار مەشقی خەتتی نەکرد
بە عیلمی عیشوە سەر ئوستادی هەر مودەڕڕس بوو
بە سانی سروە دڵی عاشقی نەخۆش فیەدای
نەسیمی ڕوومەتی نەسرین و چاوی نەرگس بوو
لە ژووری تەختمی داناوە دڵبەرم بڕوا
هەژاری شاری ئەمیرم بە میری مەجلس بوو
حەزی لە ئاوی ژیان و شەرابی خوسرەو بوو
کەسێ کە جورعە خۆری دەستی بولفەوارس بوو
ئەمێستە ماڵی زەماوەندی سینگم ئاوایە
کە تاقی جووتە برۆکانتم موهەندس بوو
لە لێوی لێو بە خاتر خودا وەشۆرە شەراب
کە خاترم بە خەیاڵاتی ناڕەوا سس بوو
کریشمەکەت چ شەرابێکی دا بە گەل هەیڕۆ
نەما کە هۆش بە زانین و فام بێ حیس بوو
غەزەڵ بە چەشنی دوڕم پڕبەهایە چون لوتفی
پەسەندی ئێوەیە کڕیاری، وەرنە هەر مس بوو
لە چوونی مەیکەدە یاران دەخیلە دووری کەن
چون ئەم تەریقیە «حافز» بڕین و موفلس بوو
شەرابی چاوی گەڕانۆ گوڵی کریشمەگران
وتی حەرامە مەلا! مەی، «عومەر» ئەدی وس بوو

ستـــاره‌ای بدرخشیـــد و مـــاه مجلس شد
دل رمیـــده‌ی مـــا را رفیـــق و مـــونس شـــد

نگـار من که به مکتب نرفت و خـط ننوشت
به غمـــزه مسئلـه‌آمـوز صـد مـدرس شد

به بـوی او دل بیمـار عاشقـــان چـو صبـــا
فـــدای عـارض نسـرین و چشم نرگس شد

به صـــدر مصطبه‌ام می‌نشـــاند اکنون دوست
گـــدای شهر نگـــه کن که میر مجلس شد

خیـــال آب خضـر بست و جـــام اسکنـدر
به جـرعه نوشـی سلطـــان ابوالفوارس شد

طرب‌ســـرای محبـت کنـون شود معمـور
که طـــاق ابـروی یـــار منـش مهندس شد

لب از ترشـح می پـــاک کن بـرای خـــدا
که خاطـــرم به هـــزاران گنـه موسـوس شد

کرشمـــه‌ی تو شـــرابی به عاشقـــان پیمـود
که علـــم بی‌خبـــر افتاد و عقـل بی‌حس شد

چو زر عزیـــز وجـــود است نظـــم من آری
قبـــول دولتـــیان کیمیـــای ایـن مس شد

ز راه میکـــده یـــاران عنـــان بگردانیـــد
چرا که حافـظ از ایـن راه رفت و مفلس شد

تورواوە گیـان کە بگا دڵ، بە کۆی مەرامی و هیچ
بە ئەم هەوایەوە سـووتـا خەیـاڵی خـامی و هیچ

وتی بە فێـــڵ، شـەوێ دەبمە میری مەجلیسی تۆ
لە شەوقی وادەکەیا بوومـە یەک غـولامی و هیچ

بە خلتـەنۆش و قەڵـەندەر زڕاوە نێـوم چـون
پەیـامی دابـو قەڵـەندەر دەگـا بە کـامی و هیچ

ڕەوایـە باڵـــەتەپێ کــردنی مـــەلی ئەمـــەلم
کە خـــاڵی دانە دەبیـنێ لە جەغزی دامی و هیچ

بە ئەو هــەوایە بە مەستـی لە لێـوی مـــاچ بدا
دەمێکە خوێن لە دڵم من، بەچەشنی جامی و هیچ

لە کۆی ئەوین مەنە قەت بێدەلیلی ڕێ قەدەمێ!
کە من گەلێ غەمی ئەو چۆڵەڕێ، کوتامی و هیچ

چەنێ گەڕام خودایـا! لە ڕەمزی گەنجی ئەوین
بە غــەم لە خۆ بەدەراتـم لە هەر نەفـامی و هیچ

دریـغ و حەیف! بە ئـاواتی دەوڵەتی دیـیـەنی
قـــەدێ نەمـــا نەچـەمێـتۆ بە ئیحتـــرامی و هیچ

هــەزار جـۆرە بە «حافـز» دەمی تەویـر و رجـان
بـە ئـەو ئومێـــدە ببـێ ئـەو دەلالـە رامـی و هیچ

وەنەوشە بۆ چییە مل کەچ لە لێوی جۆ، «کۆلیـل»!
شکـــایەتـی بەڕەزا دێ بکـا لـە مـامـــی و هیچ

گداخت جان که شود کار دل تمام و نشد
بسوختیم در این آرزوی خام و نشد

به لابه گفت شبی میر مجلس تو شوم
شدم به رغبت خویشش کمین غلام و نشد

پیام داد که خواهم نشست با رندان
بشد به رندی و دردی کشیم نام و نشد

رواست در بر اگر می‌طپد کبوتر دل
که دید در ره خود تاب و پیچ دام و نشد

بدان هوس که به مستی ببوسم آن لب لعل
چه خون که در دلم افتاد همچو جام و نشد

به کوی عشق منه بی‌دلیل راه قدم
که من به خویش نمودم صد اهتمام و نشد

فغان که در طلب گنج نامه‌ی مقصود
شدم خراب جهانی ز غم تمام و نشد

دریغ و درد که در جستجوی گنج حضور
بسی شدم به گدایی بر کرام و نشد

هزار حیله برانگیخت حافظ از سر فکر
در آن هوس که شود آن نگار رام و نشد

گەل دەسی چاکەی بڕاوە، خێلی یارانم لە کوێن
خۆشەویستی کەی بەسەرچوو عەشقی جارانم لە کوێن
ئاوی ژین لیخن، ئەرێ خزری موبارەک پێ لە کوێی
شاخی گوڵ خوێن قەی دەکاتۆ بای بەهارانم لە کوێن
هیچ کەس نالێ کە حەققی وا لەسەرشانم گولێ
کوا ئەمەگ‌دارانی پێزانم، بەرارانم لە کوێن
گەوهەرێ چەن سالە دەرنایێ لە کانی حاتەمێ
ڕۆژی رون، سروەی بەیان، ڕێژانی بارانم لە کوێن
شاری یاران و ولاتی عاشقان بوو زێدەکەم
عاشقی کەنگێ وەلا چوو شاریارانم لە کوێن
گۆی جوامێرێ لە بەینا، هەڵسوکەوتێکی نەما
کەس بە مەیدان نایە ئاخۆ شاسوارانم لە کوێن
سەد هەزاران خونچە پشکووت و مەلێ ئۆفی نەکرد
چێ لە بولبول بێژی قەومابێ، دڵارانم لە کوێن
عوودی زوهرەش دەنگی نایە، هەستی ساقی ساز نین
مەستی بادەی خەستی دەستی چاو خومارانم لە کوێن
کەس لە رازی حەق نەبوو زانا دە «حافز» بەس بڵێ
کێ دەزانێ دەوری پێشوی ڕۆژگارانم لە کوێن
مەیکە با «کۆلیل»ی ئەم شارەش لە بەر خۆیۆ بڵێ
لاوی کوردی دەسفرۆش‌و وێڵی شارانم لە کوێن

یـــاری انـدر کس نمی‌بینـــیم یـــاران را چه شـــد

دوستـــی کـی آخـر آمـد دوستـــداران را چه شد

آب حیـوان تیره‌گون شد خضر فــرخ‌پی کجاست

خون چکیـــد از شـــاخ گـل باد بهـــاران را چه شد

کس نمی‌گویـــد که یـــاری داشت حـــق دوستـــی

حق‌شنـــاســـان را چه حـال افتـــاد یاران را چه شد

لعلـــی از کـــان مـروت برنیـــامـد ســـال‌هـــاست

تابـــش خورشیـــد و سعـــی بـاد و باران را چه شد

شهـــر یـــاران بود و خـــاک مهربـــانان این دیـــار

مهـــربانی کی ســـر آمد شهـریـــاران را چه شد

گـــوی توفیـــق و کـــرامت در میـــان افکنـــده‌اند

کس به میـــدان در نمـــی‌آید ســـواران را چه شد

صدهـــزاران گل شکفت و بانگ مرغـی برنخاست

عندلیبـــان را چه پیش آمـد هـــــزاران را چه شد

زهره سـازی خوش نمی‌سازد مگر عودش بسوخت

کس نـــدارد ذوق مستـــی میگســـاران را چه شد

حافـــظ اســـرار الهـــی کس نمی‌دانـــد خمـــوش

از کـــه می‌پرســـی کـــه دور روزگـــاران را چه شد

ئەوشـــەوە سۆفی بەجێـی خەڵـوە لە مەیخـــانە بوو

وەک منـــی پەیمـــانشکێـــن عاشقی پەیمـــانە بوو

دوێکـە رژانـی بەهـۆی جەهلــەوە زاهیــد شەراب

یەک قومـــی ئەورۆ لە مـــەی نۆشـی و فـەرزانە بوو

خۆش بە خەوی هاتبـــوو دڵبـــەری دەورانی پێـش

ریش سپـی، سـەر لە نـۆ، عـــاشـــق و دێـــوانە بوو

تـوولــە نمـامێـــکـی دی رێـگـــری دیـــن و دەرون

وێـــڵ لە دووی ئاشنـــا و خێـــڵ، بـە بێگـــانە بوو

ئاگری سەر کوڵمی گـوڵ بەربووە بولـبوڵ وەکوو

رووومـــەتی رەخشـــانی شـــەم ئافـــەتی پەروانە بوو

زایە نەبـوو خـــوا شوکـور، شیـوەنی رۆژ و شەوم

بـەرهـــەمی بـارانی چـاو گەوهـــەری تـاقـانە بوو

خوێنـــدی کە ساقی بە چاو، ئایەتی سیحر و فسوون

کـــۆڕی تەلیـــلە و دوعـــای، ئێمـــە بە ئەفســانە بوو

«حافــز» ئەمێـــستا لە نێـو کۆشـکی شکۆی دڵبـەرە

دڵ پـــەڕ و بـــاڵی نەمـــا، گیـــانی بە گیـــانـانە بوو

دەوڵـەتە چـاوی تەڕی ئەو کەسە «کۆلیـــل»ـی تۆن

بـارە لەسەر شـانـی لەش، ئـەو دڵـە تـــۆی لا نەبوو

زاهـــد خلوت‌نشیـــن دوش به میخـــانه شـــد

از ســـر پیمـــان بـــرفت بـا ســـر پیمـــانه شـــد

صوفی مجلس که دی جام و قدح می‌شکست

بـــاز به یک جـــرعه مـی عاقـل و فـــرزانه شد

شاهـــد عهـــد شبـاب آمـــده بـودش به خـواب

بـــاز به پیـــرانه ســـر عاشـــق و دیـــوانه شـــد

مغـــبچه‌ای می‌گذشـــت راهـــزن دیـــن و دل

در پـــی آن آشنـــا از همـــه بیگـــانه شـــد

آتـش رخســار گـــل خـــرمن بلبـل بسوخت

چهـــره‌ی خنـــدان شمـــع آفت پروانـــه شد

گریـــه‌ی شـــام و سحـر شکر که ضایع نگشت

قطـــره‌ی بـــاران مـــا گـوهر یکـــدانه شد

نرگس ســـاقی بخـــواند آیـــت افســـونگری

حلقـــه‌ی اوراد مـــا مجلـــس افســـانه شـــد

منـــزل حافظ کنـــون بارگـــه پـــادشـــاست

دل بر دلـــدار رفـــت جـــان بر جانـــانه شد

دوێشـــەو وەزیـری زانـا پەیکـی بەشـــارەتی هـات

ئەورۆ کە شـا بە شـایی، ئەبرۆی ئیشـــارەتی هـات

جەستەم بە ئاوی سووری، چاوم بە خشت و گڵ کەن

وێرانــە ماڵــی گیــانم کـاتی عەمـــارەتی هـات

ئەو گفتمـــانە بوویـان، یـاران لە جـــەوڕی زولفـی

یەک نوکتە بوو لە شـــەرحی مەتنی شـەرارەتی هات

رووسـووری بـادە عـابـا! داپۆشــــە عەیبـــم ئامـــان

بێ‌عەیب یـــارەکەم چـون عەزمـی زیـارەتی هات

ئەورۆ پلـــەی جەمـــاڵی هەر دڵبـــەرێ دەبـێ رون

چون مانگـی مەجلیس‌ئـــارا، نۆبەی سـەدارەتی هات

مێـرووولەیێ بچـووکی، هیممـــەت گەیـاندە تەختی

یـــارێ، فەلەک لە بەختـی بەرزی حەقـــارەتی هات

ئەی دڵ بە تیـری چـــاوی ئیمـــان و دیـن دەپێـکێ

هۆشت ببـێ کـــەوانی، جـادوو بە غـــارەتی هات

تـــاوان زۆرە «حافـــز»! بەخشیــن لە شـا تەڵەب کـە

جوامێـــرە بۆ کەسـانێ وەک تـــۆ جەسارەتی هـات

کاتی بەهـــاری دڵ هـــات، ئاڵای رۆژ سـەرکەوت

فەرهـــادی تەبعی «کۆلیـــل» شیـــرین عیبارەتی هات

دوش از جناب آصف پیک بشارت آمد
کز حضرت سلیمان عشرت اشارت آمد
خاک وجود ما را از آب دیده گل کن
ویران‌سرای دل را گاه عمارت آمد
این شرح بی‌نهایت کز زلف یار گفتند
حرفی‌ست از هزاران کاندر عبارت آمد
عیبم بپوش زنهار ای خرقه‌ی می‌آلود
کان پاک پاکدامن بهر زیارت آمد
امروز جای هر کس پیدا شود ز خوبان
کان ماه مجلس‌افروز اندر صدارت آمد
بر تخت جم که تاجش معراج آسمان است
همت نگر که موری با آن حقارت آمد
از چشم شوخش ای دل ایمان خود نگه‌دار
کان جادوی کمانکش بر عزم غارت آمد
آلوده‌ای تو حافظ فیضی ز شاه درخواه
کان عنصر سماحت بهر طهارت آمد
دریاست مجلس او دریاب وقت و دُر یاب
هان ای زیان رسیده وقت تجارت آمد

عەشقت سەرومالّی هەلّوەدایی

وەسلّت خەوی کالّی هەلّوەدایی

زۆرێ بە خەیالّی وەسلّی غەرقن

چی دەچنەوە، حالّی هەلّوەدایی

بنوێنە دلّێ! کە نەیکوتابێ

سەرکولّمی بە خالّی هەلّوەدایی

نەمبوو خەبەرێ لە خۆم و وەسلّم

جەم بوو کە خەیالّی هەلّوەدایی

گوێمان کە بە هەر تەرەف دەبوو باز

ئاواز و هەوالّی هەلّوەدایی

شکیا بە جەلالی سەربلّیندی

کێ گەییە کەمالّی هەلّوەدایی

گیان و لەشی «حافز»ت لە عەشقا

وەك تازە نەهالّی هەلّوەدایی

سەر تا قەدەمی وجوودی «کۆلیل»

زامار و شەلّالّی هەلّوەدایی

عشـــق تـو نهـــال حیـــرت آمـــد

وصـــل تو کمـــال حیـــرت آمـــد

بس غرقـــه‌ی حـــال وصـــل کاخـــر

هـــم بر سر حـــال حیـــرت آمـــد

یـــک دل بنمـــا کـــه در ره او

بر چهـــره نه خـــال حیـــرت آمـــد

نه وصـــل بمـــاند و نـــه واصـــل

آنجـــا که خیـــال حیـــرت آمـــد

از هـــر طرفـــی که گـــوش کـــردم

آواز ســـؤال حیـــرت آمـــد

شـــد منهـــزم از کمـــال عـــزت

آن را کـــه جـــلال حیـــرت آمـــد

ســـر تا قـــدم وجـــود حافـــظ

در عشـــق نهـــال حیـــرت آمـــد

خەمی ئەبرۆی لە رکاتی هەوەلا کەوتەوە بیر
چوومە حالێ کە هەژاندم دڵی مێحراوی هەژیر

لە من ئیتر تەڵەبی سەبری دڵ و هۆش مەکەن
گشتی رامالییە تۆفانی سەری مەستی کەویر

رۆژی هەڵهاتووە بادە و لە چەمەن مەستە هەزار
سەردەمی عاشقییەو بەرهەمی جەولانی تەویر

بۆی ئەوین‌داری ئەبیسم لە خولی تۆپی زەمین
کە سەبا هاتەوە شاد و گوڵی شادی بووە میر

لە دەس ئیقبال شکایەت مەکە ئەی بووکی ئەدەب
پەردەئارا بە! کە زاوای هونەر بوو بە دەبیر

دڵرفێنانی گوڵ و گیا بە گوپی ئاڵەوە هات
دڵبەری من بە جەمالی ئەزەلی زولفی عەبیر

دارەبەر پشتی لە ژێر باری گرانا بووە خەم
سەوڵ ئازادە لە غەم، خۆزگە بە ئازادە و ژیر!

تێ‌چریکێنە لە «حافز» غەزەلێ خۆش چاوەش!
تا بڵێم کاتی جووانی هەوەڵم هاتەوە بیر

وەک سەرم، گوڵ بە دەمی باوە دەرەقسێ «کۆلیل»!
ئەمە یانی نییە گوێ‌رایەڵی تۆ، بولبولی پیر

در نمـــازم خـــم ابـــروی تو بـا یـــاد آمد

حـالتـی رفت که محـــراب به فریـــاد آمد

از من اکنـون طمـع صبر و دل و هوش مدار

کآن تحمـــل که تو دیـدی همه بر باد آمد

بـاده صـافی شد و مرغـان چمن مست شدند

موســـم عاشـــقی و کـــار به بنیـــاد آمد

بوی بهبـــود ز اوضـــاع جهـــان می‌شنـــوم

شـــادی آورد گل و بـــاد صبا شـــاد آمد

ای عـــروس هنـــر از بخت شکـــایت منـــما

حجلـــه‌ی حسن بیـــارای کـــه دامـــاد آمـد

دلفـــریبـــان نبـــاتی همـــــه زیـور بستـــند

دلبـــر مـــاست که بـا حسن خـــداداد آمد

زیـر بارنـــــد درختـــان کـــه تعلـــق دارند

ای خوشـــا ســـرو که از بـار غـــم آزاد آمد

مطـــرب از گفته‌ی حافظ غزلی نغز بخوان

تـــا بگویم که ز عهـــد طربـــم یـــاد آمد

مژدە ئەی دڵ! نەفەسی پاکی سەبا هاتەوە باز
مەلی خۆش‌خوێن و خەبەر، وا لە سەبا هاتەوە باز

دەنگە داوودییەکەت گوڵ بدە! بولبول لە سەحەر
کە سولەیمانە گوڵ و گۆڤەنە، شا هاتەوە باز

عارفێ نین بە زمانی گوڵی سۆسەنێ بدوێ
تا بڵێ چۆنە کە چوو، بۆ بە رەزا هاتەوە باز

کەرەم و لوتفی خوداوەند لەگەڵمانە کە ئەو
مانگی دوو حەوتە لەگەڵ عەهد و وەفا هاتەوە باز

لالە بۆی خۆشی لە مەی بیستبو، زوو سەر لە بەیان
بە دڵێ داغەوە بۆ لوتفی دەوا هاتەوە باز

چاوەڕێی قافڵە هەر ماوە هەتا ئەو دەمە دڵ
وتی ئۆخەی کە جەرەس دەم بە هەرا هاتەوە باز

گەرچی «حافز» دڵی شکیابو کە پەیمانی شکاند
دەشتی دەستی کەرەمی پڕ لە سەفا هاتەوە باز

مەستی چاوی بەڵەک و بەژنی نیگارێکم ئەڵێی
شیعری «کۆلیل»ـە دەمی، پڕ لە نەوا هاتەوە باز

مـژده ای دل کـه دگـر بـاد صبـا بازآمـد

هـدهـد خوش‌خبـــر از طرف سبـــا بازآمد

بـر کش ای مـرغ سحـــر نغمـه‌ی داوودی باز

کــه سلیمـــان گــل از بـــاد هـــوا بـــازآمد

عـــارفی کـو که کنـــد فهـــم زبـــان سوسن

تا بپـــرسد که چـــرا رفت و چـــرا بـــازآمد

مردمـــی کرد و کـــرم لطف خـــداداد به من

کـآن بت مـــاه‌رخ از راه وفـــا بـــازآمـد

لالـــه بوی مـــی نوشیـــن بشنـــید از دم صبح

داغ دل بـــود به امیـــد دوا بـــازآمد

چشـــم مـن در ره ایـن قافلـــه‌ی راه بمـــاند

تـــا بـه گـــوش دلـــم آواز درا بـــازآمـد

گرچه حافـظ در رنجش زد و پیمـان بشکست

لطـف او بیـــن که به لطـف از در مـا بازآمد

سەبا بە خزمەتی پیری لەعل‌فرۆش گەیی
که وەرزی گۆوەنی خۆشی، بەهاری نۆش گەیی
زەمان وەکوو دەمی عیسا دەمە و زەمین خۆش‌بۆ
بڕا بە بەر چەمەنا گوڵ، بە مەل خورۆش گەیی
تەنووری لالە بە فوویێکی سروە وا گڕی سەند
که غەرقی ئارەقە خونچەو سەمەن بەجۆش گەیی
لە من ببیسی ئەبێ خۆش بپێوی ئەم دونیا
که ئەم قسەم لە سرۆشێ، سەحەر بە هۆش گەیی
لە بیری تەفرەقە دەربێ بە خاتری جەم‌بوون
جنۆکە دەرکە لە دڵ! وا فریشتە خۆش گەیی
لە دەم مەلی سوحی، ئاخۆ چ بیستبوو سۆسەن
که دەه‌زمانی گرێ دا، مەگەر سرۆش گەیی؟!
حەرامە سوحبەتی زاهید لە مەجلیسی یاران
دەبێ پییاڵە وەشارن کە خەرقەپۆش گەیی
لە خانەقاوە دەچێ «خاجە» بۆ خەراباتێ
که شێخی مەستی ریا هەر لەوێ بە هۆش گەیی
نەدەی نەیار بە مەیخانە رێ! وەکوو «کۆلیل»
که ئەو بەهەشتە بە یارانی دڵپەرۆش گەیی

صبا به تهنیت پیر می فروش آمد
که موسم طرب و عیش و ناز و نوش آمد
هوا مسیح نفس گشت و باد نافه گشای
درخت سبز شد و مرغ در خروش آمد
تنور لاله چنان برفروخت باد بهار
که غنچه غرق عرق گشت و گل به جوش آمد
به گوش هوش نیوش از من و به عشرت کوش
که این سخن سحر از هاتفم به گوش آمد
ز فکر تفرقه بازآی تا شوی مجموع
به حکم آن که چو شد اهرمن سروش آمد
ز مرغ صبح ندانم که سوسن آزاد
چه گوش کرد که با ده زبان خموش آمد
چه جای صحبت نامحرم است مجلس انس
سر پیاله بپوشان که خرقه‌پوش آمد
ز خانقاه به میخانه می‌رود حافظ
مگر ز مستی زهد ریا به هوش آمد

بەختـی یـارم لە سەحەر دەم بە بـزەی ژینەوە هات
وتی خەو بەسیـەتی! خوسرەو کە بە شیرینەوە هات
قەدەحێ خەست وەخۆ، مەست تەماشا کە! کە چۆن
دڵبـەری شـۆخ بە ئاڕایش و تەمکیـنەوە هات
موژدە ئەی خەڵوەنشیـن! عاشقی بۆی خۆشی بەهار
مامـزی دەشتـی خوتـەن مایـە، لە ماچینـەوە هات
ئـابـڕوویان بە گرین کـەوتە دەس سـووتەدڵان
مـەدەدی نـاڵە بە دەم عاشـقی بێتینـەوە هات
کۆتـری دڵ بـووە شەیـدا بە کـەوان ئەبرۆیێ
لـەوە ترسـی نیـیە راوچی کە بە شاهیـنەوە هات
بێـنە مەی ساقی غەمی یـار و نەیـارێک مەخۆ
خوا شوکـور دژ ئەوە چوو، دۆس بە ئایینەوە هات
بێوەفـایی لە فەلـەک دیوە، کە شیـن گێڕی بەهار
زوو بـە دەم یاسـەمەن و نێـرگز و نەسرینـەوە هات
تا لە بولبـول غەزەڵی «حافـز»ی شەو سروە شنەوت
بە هەناسـەی گوڵی نێـو باخـی سەحەربینەوە هات
وەکـو بیستووتە لە «کۆلیـل»ـی ئەوین سـەد کەڕەتیش
مـەم بە ئەم باخـە بە بۆنـەی دییەنی زینـەوە هات

سحـــرم دولت بیـــدار بـه بالیـــن آمـد

گفت برخیـــز که آن خســرو شیـرین آمد

قدحی درکش و سرخوش به تماشا بخـرام

تـا ببـینی کـه نگـارت به چه آییـــن آمد

مژدگـــانی بده ای خلـــوتی نافـــه‌گشای

که ز صحـرای ختـــن آهـوی مشکین آمد

گـــریه آبـی بـه رخ سوختگـان بـازآورد

نـــاله فـــریادرس عـــاشق مسکیــن آمد

مرغ دل بـــاز هـــوادار کمـان ابروئی‌ست

ای کبـــوتر نگـــران بـــاش که شاهین آمد

ساقیا می بده و غم مخور از دشمن و دوست

که به کـــام دل مـا آن بشـــد و ایــن آمد

رســـم بدعهـــدی ایـام چو دیـد ابر بهار

گریـــه‌اش بر سمـن و سنبـل و نســـرین آمد

چون صبـا گفتـــه‌ی حافـظ بشنید از بلبـل

عنبـــرافشـــان به تمـــاشای ریـاحیـن آمد

نە هـــەرکە روومـــەتی رەخشـــانە دڵبـــەری زانـــی
نە هەرچـــی جـــامە، لە جـــامی سکـــەندەری زانی
نە هـــەر کڵاوکەچێ، تونـــــد و خـــاوەنی سامان
نـەرێتـــی دڵبـــەری ئـــادابی رێبـــەری زانـی
وەکوو گەدا بە کـرێ بەنـدەگی نەکـەی! کە ئـەویـن
بـە گیـــان و دڵ رەوشـــی بەنـدەپـــەروەری زانـی
غوڵامـی هیممـــەتی ئـەو رەنـــدە ژیـــر و ئازایـــەم
هـــەزارە گـەرچـــی، وەلـێ کیمیـــاگـەری زانی
هونـــــەر وەفـــایە بە عەهـــــد و گرانــە ئەزمـــوونی
کـە بێهونـــــەر لـە خەویشـــا ستەمـــگەری زانی
دەســـی وەشـــان لە دڵـــی شێـــت و نەمـــدەزانی من
کە ئـــادەمی نـەوەیـــێ، سەنعـــەتی پـــەری زانـــی
هــــەزار جـــارە تەســـکتر لە مـــووت ئەم نوکتـــە
نە هــــەرکەسێ ســـەری تاشـــی، قەڵەنـدەری زانی
گلێـــــنەیی نــــەزەرم وا لـە جەغـــزی خـــاڵەکەتـا
کە نرخـــی گەوهـــەری یەکتـــامی گـەوهەری زانی
بە کـــوڵم و قـــامەتی هەرکـــەس دەلال و ســـالارە
دەبـــێ بە حـــاکمی عـــالەم، کە دڵبـــەری زانـی
لە شیـــعری دڵـــگری «حافـــز» بلیمـــەتێ حـــاڵین
کـە تـەبعـــی نـــاسک و ئاخەوتنـی دەری زانـــی
غـــەزەڵڕەوانـــم و عـــاشق بە قـــافیـەی کـــوردێ
کە ســـەر لە شیعـــری «عومـەر» وەزنی سەروەری زانی

نه هر که چهره برافروخت دلبری داند

نه هر که آینه سازد سکندری داند

نه هر که طرف کله کج نهاد و تند نشست

کلاهداری و آیین سروری داند

تو بندگی چو گدایان به شرط مزد مکن

که دوست خود روش بنده‌پروری داند

غلام همت آن رند عافیت سوزم

که در گداصفتی کیمیاگری داند

وفا و عهد نکو باشد ار بیاموزی

وگرنه هر که تو بینی ستمگری داند

بباختم دل دیوانه و ندانستم

که آدمی بچه‌ای شیوه‌ی پری داند

هزار نکته‌ی باریک‌تر ز مو اینجاست

نه هر که سر بتراشد قلندری داند

مدار نقطه‌ی بینش ز خال توست مرا

که قدر گوهر یکدانه جوهری داند

به قد و چهره هر آن‌کس که شاه خوبان شد

جهان بگیرد اگر دادگستری داند

ز شعر دلکش حافظ کسی بود آگاه

که لطف طبع و سخن گفتن دری داند

رازداری دڵــە کێ پــاک بە کــۆی یــار دەچێ

هەرکــە ئەم کــارە نەزانــێ لە دەسی کــار دەچێ

مەکە مەنعــی دڵ ئەگــەرچی لە حیجــابێ وەدەرات

خوایە شوکرت! کە لە پەردەی شک و ئینکار دەچێ

ریشــی سۆفــی کە لە مەیــخانە بــو خۆی هــاتەوە باز

هەر جبــەیٚمن لە گرێــوی مــەی و خەممار دەچێ

شێخــە ئێستــا دزی شــار و نیــیە نــاوێکی کەچی

شــەرحی سووکی منی بێــچارە بە هەر شار دەچێ

هــەر شەرابێ لە بلــوورین کــەفی تۆمــان دەگرت

ئێستــە خوێنــی دڵــە لەم چــاوە گوهــەروار دەچێ

مەگەر ئەو دڵمە نەبێ عەشقــی ئەتۆی نەخشە لە تۆ

دڵــی زاهیــد بە ســەعاتێک لە ســەد یــار دەچێ

گوڵــی نێــرگز کە وەکوو چاوی ئەتۆی پێ نەکرا

دیــدە بیمــار چلۆن هــاتووە، بیمــار دەچێ

لە نەوای ئەشق و ئەوین خۆش‌تری گیانم نەشنەوت

سۆزی سازێ کە بە گوێی ئەم گومەزەی یار دەچێ

ئەو عەبا کۆنە کە ســەد عەیبــی دەپۆشیــم ئەویش

چوو بە رەهنــی مــەی و ساقی، وەکو زیننار دەچێ

مــات و حەیران لە جەماڵت بووە سوورەتگەری چین

ئێستــەش ئەم بــاسە بە ژووری دەر و دیــوار دەچێ

واولــی «خاجە»! نەبوو دڵ، بە نیگای زوڵفــی کە چوو

هەر وەهــا خۆشــە، کەسێ شێــتە گرفتــار دەچێ

شـــەوی ئــاواتی «عومەر» زولفی پەرێشــانیە چون

رۆژی روونــاکی بە ژێر پەرچــەمی شەوگــار دەچێ

هر که شد محرم دل در حرم یار بماند
وآن‌که این کار ندانست در انکار بماند

اگر از پرده برون شد دل من عیب مکن
شکر ایزد که نه در پرده‌ی پندار بماند

صوفیان واستدند از گرو می همه رخت
دلق ما بود که در خانه‌ی خمار بماند

محتسب شیخ شد و فسق خود از یاد ببرد
قصه‌ی ماست که در هر سر بازار بماند

هر می لعل کز آن دست بلورین ستدیم
آب حسرت شد و در چشم گهربار بماند

جز دل من کز ازل تا به ابد عاشق رفت
جاودان کس نشنیدیم که در کار بماند

گشت بیمار که چون چشم تو گردد نرگس
شیوه‌ی تو نشدش حاصل و بیمار بماند

از صدای سخن عشق ندیدم خوش‌تر
یادگاری که در این گنبد دوار بماند

داشتم دلقی و صد عیب مرا می‌پوشید
خرقه‌ی رهن می و مطرب شد و زنار بماند

بر جمال تو چنان صورت چین حیران شد
که حدیثش همه‌جا در در و دیوار بماند

به تماشاگه زلفش دل حافظ روزی
شد که بازآید و جاوید گرفتار بماند

لە ئێـوە موژدە، کە شـەوگـاری غـەم دەچێ بۆ خۆی
وەهـــا نەمـــاوە دەم و واشـــە هـەم دەچێ بۆ خۆی

ئەگـــەرچی یـار لە مـن چـــاوی حورمـــەتی تۆرا
مەگـەر رەقیـبی ئەمن موحتـــەرەم دەچێ بۆ خۆی؟!

کـە پـەردەدار قــەلاچۆ دەکا بە شێــرّی، هــەمـوو
تەنـانە خەڵکـی حەرەم هەم بە جـەم، دەچێ بۆ خۆی

نەگونجـە شوکـر و سکــاڵا لەدەستی چـاك و خـراو
کە بەرگی دەفتـــەری ژین بێڕەقــەم دەچێ بۆ خۆی

نـــەوای مەجلیسی جەمشیــد ئـەمەی دەوت مەیگێڕ!
کە بێـنە جـامی بلـوورین! کە جـەم دەچێ بۆ خۆی

چ دەرفـەتێــکە ویسـاڵی پەپـوولە بۆ شـەم شـەو!
کە ئەم زەمـــاوەنە هـەم، سوبحـدەم، دەچێ بۆ خۆی

دڵـی هــەژار بە جێ بێـــنە، دەوڵەمەن! وەك خـۆت
کە بانگــی پـــارە، تەڵا، هـەم درەم، دەچـێ بـۆ خۆی

لە ســـەردەری فەلـەکی شیـن لە زێڕە خەتتێ سوور
کە غەیـری بەخششی دەستی کەرەم، دەچێ بۆ خۆی

بە لوتفـی حـەزرەتـی ئـازیـز «حـافـــز»! بێ‌شـك
نەرێـتـی زڵـم و نیشـــانی ستـــەم، دەچێ بۆ خۆی

بە لەعلی لێـوی بپــێون شەکەر! وەکـــوو «کۆلیـل»
کە ژەهــری تـــاڵی شــەرابی ئەلەم، دەچێ بۆ خۆی

رسید مژده که ایام غم نخواهد ماند

چنان نماند چنین نیز هم نخواهد ماند

من ار چه در نظر یار خاکسار شدم

رقیب نیز چنین محترم نخواهد ماند

چو پرده‌دار به شمشیر می‌زند همه را

کسی مقیم حریم حرم نخواهد ماند

چه جای شکر و شکایت ز نقش نیک و بد است

چو بر صحیفه‌ی هستی رقم نخواهد ماند

سرود مجلس جمشید گفته‌اند این بود

که جام باده بیاور که جم نخواهد ماند

غنیمتی شمر ای شمع وصل پروانه

که این معامله تا صبحدم نخواهد ماند

توانگرا دل درویش خود به دست آور

که مخزن زر و گنج درم نخواهد ماند

بدین رواق زبرجد نوشته‌اند به زر

که جز نکویی اهل کرم نخواهد ماند

ز مهربانی جانان طمع مبر حافظ

که نقش جور و نشان ستم نخواهد ماند

ئەی لێوەکەت بە خەندە پەنی دا بە شەکر و قەن
تۆخوا دڵم بەرێ کە! بزەت هەڵکە لە چیمەن

تووبا بە بەژنی کورتە، سەری بۆ نەوی دەکا
لەم باسە سا گوزەرکە! نەبێ با بە چۆن و چەن

پێت خۆشە چاو نەبێتە چەمی خوێنی پڕ خۆرۆش
مەسپێرە دڵ بە لێوی دەلالانی گوڵبەدەن

گەر نازە یا ریایە، بە هەرچێکی نێو ئەبەی
نیمانە باوەڕ ئێمە بە شێخانی خۆ پەسەن

ئاگەی لە حاڵمان نییە هەرکەس نەبوو دڵی
نالانی، چەشنی ئێمە گرفتاری تۆی کەمەن

دڵ پڕ لە ئەشتیایە کە هەڵبێ هەتاوی رووت
وەک ئەسپەنەر بسووتێ هەتا گیانی ئەنجومەن

لەو جێگە دڵبەری مە دەمی شەکری گوڵ دەکا
ئەی پستە بێمەتەق بە! کە لچ شۆڕی، دەبیە پەن

«حافز»! کە تورکی عیشوە بە تۆ تەرکی ناکرێ
بێژم کە جێت لە کوێیە؟ لە خارەزمە یا خوجەن

«کۆلیل» مەستی موشکی غەزاڵی خەتایەتی
بۆیێ لە داوی زولفییە خۆشتر لە کۆی خوتەن

ای پسته‌ی تو خنده زده بر حدیث قند
مشتاقم از برای خدا یک شکر بخند
طوبی ز قامت تو نیارد که دم زند
زین قصه بگذرم که سخن می‌شود بلند
خواهی که برنخیزدت از دیده رود خون
دل در وفای صحبت رود کسان مبند
گر جلوه می‌نمایی و گر طعنه می‌زنی
ما نیستیم معتقد شیخ خودپسند
ز آشفتگی حال من آگاه کی شود
آن را که دل نگشت گرفتار این کمند
بازار شوق گرم شد آن سروقد کجاست
تا جان خود بر آتش رویش کنم سپند
جایی که یار ما به شکرخنده دم زند
ای پسته کیستی تو خدا را به خود مخند
حافظ چو ترک غمزه‌ی ترکان نمی‌کنی
دانی کجاست جای تو خوارزم یا خجند

وەرە دەستی من و داوێنــە کەت ئەی ســەروی بوڵەند

کە قــەد و قــامەتی والآت رەگ و ریشــەمی کەنـد

نــامــەوێ موتریب و مەی رووبــەنەکەت لادە کەمــێ

ئـاگــری رووت هەڵمــخاتەوە با چــەشنی سپـــەند

جــامی بەربووکــی بەخــت روومــەتی تاکێك نیــیە

مەگەر ئەو کوڵمە بە تۆزی سمی ئەسپت، گوڵی سەند

نەکـــوژی مامــزە تـاتـارییـــەکەم راوچــی ئەمــان!

بکــــە لەو چــاوە رەشــەی شــەرم و مەیـاڵێنە کەمەند

کــردم ئیقــراری غەمت هەرچــی دەبــێ بێــڵە ببــێ

نیــیە ســەبری پتــرم تامڵــی دڵ تا کــــەی و چـــەند

خاکــەسارێکی وەکــوو من کە لە جێ کەوتووە چۆن

ســەرکەوێ مـاچی لە دیـواری شکۆی کۆشکی بوڵەند

«حافــز»! دڵ لە دەسی زولفی رەشــی مەگــرەوە بـــاز

چونکــــە دێــوانە وەهــا چــاکە بمێنــێت لـە بــەند

ئەو قـەد و قـامەت و ســەر وێنــە «عومەر»! دڵتی رفاند

کـــاری دۆنـارییە یا ســەروی چەمــانی هـەمــەوەند

بعـــد از این دست من و دامـن آن سرو بلند

که به بـالای چمـان از بـن و بیخـم بر کنـد

حـاجت مطرب و مـی نیست تو برقع بگشـا

که به رقـص آوردم آتش رویـت چو سپند

هیـــچ رویی نشـود آینـه‌ی حجـله‌ی بخت

مگـر آن روی که مالنـد در آن سـم سمند

گفتم اســرار غمت هر چـه بود گو می‌باش

صبر از این بیش ندارم چه‌کنم تا کی و چند

مکش آن آهـوی مشکیـن مـرا ای صیـاد

شرم از آن چشم سیـه دار و مبندش به کمند

من خـاکی که از این در نتـوانم برخـاست

از کجـا بوسـه زنم بر لب آن قصـر بلنـد

باز مستـان دل از آن گیسوی مشکین حافظ

زان کـه دیوانـه همـان به که بود اندر بنـد

تەمەنێ چوون و هەواڵی خەتی گوڵفامی نەبوو
مەحرەمێکی نەبو ئەو دڵمە کە پەیغامی نەبوو
پێشکاوم لە گەیشتن بە دیاری گوڵی رووی
ماتڵی یەک قەدەمێ بوم، کە بەرەو لامی نەبوو
مەی رژا جام و لە روو رووبەنی فڕداوە گوڵووک
فرسەتی بەزمە، فەلەک هات و سبەی جامی نەبوو
قەنی تێکەڵ بە گوڵ ئەم زامە لە دڵ لا نابا
ماچی جوێناوییە دەرمان، کە کزەی فامی نەبوو
زاهید ئارام لە کۆڵانی رەقیبان گوزەرا
سوحبەتی رەند و قەڵەندەر دەمی ئارامی نەبوو
عەیبی بادەت کە هەموو وت هونەری کامە بڵێ
دەمی حاشا و فریوت کە مەزە و تامی نەبوو
ئەم هەزارانی دەری مەیکەدە یارانی خودان
دۆسی ئەو چاو لە دەسی خێڵی (کالأنعام)ی نەبوو
پیری مەیخانە بە مەی‌نۆشی چ خۆش وت کە مەڵێ
حاڵی دڵ بەو کەسە هەرگیز دڵی ناکامی نەبوو
ئارەزوی خۆری دەمت «حافز»ی سووتان و کەچی
رۆژی کامت گوڵەتاوێکی لە ناکامی نەبوو
نەزمی «کۆلیل» وەکوو قامەتی مەوزوونە، بەڵام
شیعری کەچبین هونەری بەژنی دڵارامی نەبوو

حسب حالی ننوشتی و شد ایامی چند

محرمی کو که فرستم به تو پیغامی چند

ما بدان مقصد عالی نتوانیم رسید

هم مگر پیش نهد لطف شما گامی چند

چون می از خم به سبو رفت و گل افکند نقاب

فرصت عیش نگه‌دار و بزن جامی چند

قند آمیخته با گل نه علاج دل ماست

بوسه‌ای چند برآمیز به دشنامی چند

زاهد از کوچه‌ی رندان به سلامت بگذر

تا خرابت نکند صحبت بدنامی چند

عیب می جمله چو گفتی هنرش نیز بگو

نفی حکمت مکن از بهر دل عامی چند

ای گدایان خرابات خدا یار شماست

چشم انعام مدارید ز انعامی چند

پیر میخانه چه خوش گفت به دُردی‌کش خویش

که مگو حال دل سوخته با خامی چند

حافظ از شوق رخ مهر فروغ تو بسوخت

کامگارا نظری کن سوی ناکامی چند

سەحەری دوێنەشەوێ دۆس لە غەم دامی نەجات
شەوی تاریک و دەمی وشکی من و ئاوی حەیات

خۆمی لێسەندەوە دڵ، نووری ئەوین مەوجی ئەدا
کە جەماڵی سیفەتی، عەشقی حەقم بوو بە خەڵات

چ بەیانێکی موبارەک، چ شەوێکی بە شکۆ
ئەو شەوی قەدر و خەڵاتم، وەک ئەڵێن جێژنی بەرات

لەمە بەولا دڵ و من جامی جەهانبینی موراد
چون لە ئەو جامەوە دیتوومە جەماڵێک لە زات

من ئەگەر دەستی مەبەستم لە ملە و خۆشە دڵم
کەرەمی فەرمووە دڵبەر بە هەزارێک زەکات

بە من ئەو رۆژە درا، دەوڵەت و سامانی وەها
کە قڕی خستە سپای زۆر و ستەم سەبر و سوبات

ئەو هەمموو شەربەتە شیرینە دەچۆڕێ لە قەڵەم
بەرهەمی شاخە نەباتێکە، لە شاکاری خەبات

هیممەتی «حافز» و دۆعای سەحەری چاکان بوو
کە لە زیندانی غەم و سووڕی فەلەک، دامی نەجات

بولبول و قومری و «کۆلیل» و گوڵ و عەشقی دەرون
بە دەنووک و غەزەڵ و بەژن و نەوا، دێنە سەنات

دوش وقت سحـــر از غصـــه نجـــاتم دادند

وانـــدر آن ظلـــمت شب آب حیـــاتم دادند

بیـــخود از شعـــشعه‌ی پرتـــو ذاتـــم کـــردند

بـــــاده از جـــــام تجلـــی صفـــاتم دادنـــد

چه مبارک سحری بود و چه فرخنده شبی

آن شـــب قـــدر که این تـــازه براتـــم دادند

بعد از این روی من و آینه‌ی وصف جمـــال

که در آن‌جا خبـــر از جلـــوه‌ی ذاتـــم دادند

من اگر کامروا گشتم و خوش‌دل چه عجب

مستحـــق بـــودم و این‌هـــا به زکـــاتم دادند

هـــاتف آن روز به من مژده‌ی این دولت داد

که بـــدان جـــور و جفـــا صبـــر و ثباتم دادند

این همـــه شهد و شکـــر کز سخنـــم می‌ریـــزد

اجـــر صبـــری‌ست کز آن شـــاخ نبـــاتم دادند

همت حافـــظ و انفـــاس سحـــرخیـــزان بود

که ز بنـــــد غـــــم ایـــام نجـــاتم دادنـــد

دیم بە خەو فەوجی مەلەک، مەوج لە مەیخانە درا
گڵی ئادەم بە گوڵی بادە لە پەیمانە درا
عالەمی غەیب لە نێو خەڵوەتی پاکا لەگەڵ ئەم
ڕێنشینەت، بە کەرەم شەربەتی جانانە درا
ئاسمانیش لە ژێر باری ئەمانەت چۆوە دەر
وەی کە ئەم بارە بە کۆڵی منی دێوانە درا
شەڕی حەفتاد و دو مەزهەب بە نەزانینەوە هات
زاری حەق لاڵە هەموو هەر دەمی ئەفسانە درا
لە بەر ئەو ئاشتییەی کردی لەگەڵ ئێمە ئەوین
مەی بە سۆفی لە سەماعا وەکو شوکرانە درا
ئاگر ئەو ئاگرە نین پێدەکەنێ شەم بە گڕی
ئاگر ئەو پۆلە شەرارەن کە لە پەروانە درا
کەس خەیاڵی وەکو «حافز» لە جەمالا نەنوواند
لەوەتا زولفی قسەی دڵ بە قەڵەم شانە درا
مەبە «کۆلیل» وەکوو تاقمی دەم پڕ لە ئەوین
ئیشی وا یەعنی لە دڵ تۆمەتی بلحانە درا

دوش دیــدم که ملایــک در میخانه زدند

گــل آدم بســرشتــند و بـه پیمــانه زدنـد

ساکنــان حــرم ستــر و عفــاف ملکــوت

بـا مــن راه‌نشیــن بــاده‌ی مستــانه زدنـد

آسمـــان بـار امــانت نتــوانست کشیـد

قرعــه‌ی کـار به نـام من دیــوانه زدند

جنــگ هفتـاد و دو ملت همــه را عذر بنـه

چون ندیــدند حقیــقت ره افســانه زدند

شکــر ایزد که میــان من و او صلـح افتاد

صوفیــان رقص‌کنـان ساغـر شکرانـه زدند

آتش آن نیست که از شعله‌ی او خندد شمع

آتش آن است که در خـرمـن پروانـه زدند

کس چو حافظ نگشاد از رخ اندیشـه نقـاب

تا ســر زلف سخــن را به قلــم شانــه زدند

زێڕناسێـــکم ئەویٚ، دڵ مەحـــەکی وەزن و عەیـــار
تـــا بە مزگـــەوت نەچـــن قـەڵـبفرۆشـــانی نەیـــار
مەسڵەحەت وایە هەموو دەس لە هەموو کار بشـۆن
بێـــنە ژێر حوکمی فەلەکنازی خەمی کاکوڵی یار
پرچی ســـاقی حەرەمی دەستی حەریفـــانە ئەگـەر
فەلەك ئەو عەهـــــدە بهێڵێـت لە سەر زولفی قەرار
هێـــزی تەقـــوا مەنووێنـــن بـە دەلالان کـە لـەوان
شـاسووارێك دەپێچێـــتەوە ســـەد شـۆڕەسووار
خـــوایە ئەم شۆخسووارانە چ خوێنڕێـــژ و مەسـن
کە بە پەیکـــانی برۆ دێنـــە کەمیـــنی دڵـی شـــار
هەڵپەڕین، شیعـری تەڕ و ناڵەیی نەی، خۆشە بەڵام
لەوە خۆشـــتر کە بنێـــی دەست لە نێو دەستی نیگار
«حافز»! ئەو خەڵکە نەوەی چەرخن و بیٚبەین و بەقا
ئەگـــەرت مومکینـــە وا چـــاترە زوو بچیـــە کەنـار
گیـــانی «کۆلیـــل» بە قوربـانی دییەی ئەو کەسـە بیٚ
کە هەژاندی دڵـی چەرخی فەلەك و هەوری بەهار

نقـــدها را بـــود آیـــا که عیـــاری گیـــرند

تا همـــه صومعـــــه‌داران پی کـــاری گیـــرند

مصلحت دید من آن است که یاران همه کـار

بگـــذارند و خـــم طـــره‌ی یـــاری گیـــرند

خـوش گرفتـــند حریفـــان سـر زلـف ســاقی

گر فلکـشان بگـــذارد که قـــراری گیـــــرند

قــوت بازوی پرهیـــز به خوبـــان مفـــروش

که در این خیـــل حصـــاری به ســواری گیرند

یـــا رب این بچه‌ی ترکان چه دلیـرند به خون

که به تیـــر مـژه هر لحظـه شکـــاری گیـــرند

رقـــص بر شعـــر تـــر و نالـــه‌ی نی خوش باشـد

خاصـه رقصی که در آن دست نگاری گیـرند

حافـــظ ابنـــای زمـــان را غـــم مسکینـان نیست

زین میـــان گر بتـــوان بـــه که کنـــاری گیرند

پیـــری موغـان بە چـاکە ئەگەر مـەی عەتـا دەکـا
رەحمــــی خـــوداش زۆرە دەمێـــنی بەلا دەکـــا
ســـاقی بە عەدڵی بـادە گـــەدا مەس کە! چونکە ئەو
دەمپیســە دڵ حەســوودە، بە مەجلیـس جەفـا دەکـا
ئەڵبــەت کـە لـــەم غەمـــانە دەگـا کـاتی ئەمـانێ
ســـۆفی بەڵێـــنی داوە ئەمـــانەت ئــەدا دەکـــا
گەر گەنجـە یا نە رەنجـە قەنـاعەت کە، ئەی حەکیـم!
چون دەستـی ئەو لـە نێــوە دەنــا کێ وەهـــا دەکــا
بـەو کـــارگـــایە عیـــلم و هونـــەر ڕێگــە نابەڵـــەد
لاوازە فــــامی، هـــەرکە فـــزوولی لـەوا دەکـــا
موتـــریب ســـەدا هەڵێـنە! کـە بـێ وادە کـەس نەمرد
ئاهـــەنگی ئەم هەواتـــە دەرون پـڕسەفـــا دەکـــا
ئێمـەی کە دەردی عەشق و بروسـکەی خومـار کوشت
یـا وەسڵـی دۆســە چـــارە وە یا مــەی دەوا دەکـــا
«حافز» بە عەشقی سووت و بە مەی هۆشی چوو لە سەر
لە کوێن مەسیحـی لێــوی؟! کە ســەر لە نۆ چـا دەکا
زۆری شـەهیـــــد داوە بــە بـــــارامی دوو بــــرۆی
ئەشکـی «عومــەر»، کە ئەوڕۆ، ورەی خوێنبەهــا دەکا

گر می فـــروش حـــاجت رنـــدان روا کنـــد
ایـزد گنـــه ببخشـــد و دفـــع بـــلا کنـــد
ســـاقی به جـــام عـــدل بده بـــاده تـا گـــدا
غیـــرت نیـــاورد که جهـــان پر بـــلا کنـــد
حقـــا کز این غمـــان برســـد مـــژده‌ی امـــان
گـــر سالکـــی به عهـــد امـــانت وفـــا کنـــد
گر رنـــج پیش آیـــد و گر راحـــت ای حکیـم
نسبت مکـن به غیـــر که این‌هـــا خـــدا کنـــد
در کارخـــانه‌ای که ره عقـــل و فضـــل نیست
فهـــم ضعیـــف رای فضـــولی چـــرا کنـــد
مطـــرب بســـاز پرده که کس بی‌اجـــل نمـــرد
وآن‌کو نه ایـــن ترانـــه ســـراید خطـــا کنـــد
مـــا را که درد عشـــق و بـــلای خمـــار کشت
یا وصـــل دوست یـــا مـی صـــافی دوا کنـــد
جان رفت در سر می و حافظ به عشق سوخت
عیسی‌ِ دمـی کجـاست که احیـای مـــا کنـــد

دەرون بنـــالّـە! کـە هـەر نـالّـە کـارەبـایە لـە دڵ
پـلاری نێوەشـــەوێ دەفـعـــی سـەد بەڵایە لە دڵ

مـەلامـــەتی دمـــی دلّبـــەر بە عـاشقـــانە ڕەوا
کریشمـەیێ قـەرەبـوی سـەد کەڕەت جەفایە لە دڵ

لە خـــاك تـا فەلەكول ئەتلەسی حیجـاب نیـیە
کەسـێ کە خـــادەمی جـامی جەهـان‌نومایە لە دڵ

دەمی مەسیحـــە ئـــەوین و دەسی موبـارەکی ئەو
وەلـێ کـە دەرد نەبـوو کـەی دەوا شفـــایە لە دڵ

نیـازی دڵ بدە دەستی خـودا بە خـــاتری عەشـق
کە ڕەحـم ئەگەر چووە قـاتی، خودایە مایە لە دڵ

مەلـــوولی بەختـی خـەوالّـووم خـوایـە بێـداریێ!
لــە بـەربـەیـــانی تەمەنـــا بکـا دوعـــایە لە دڵ

تـوواوە «حـافـــز»و بۆنێـکی زولفـی یـاری نەبیست
دەڵێـن کە دەوڵەتی وەسڵـی سەبـا، سەبـایە لە دڵ

بە سۆزی گیـانی شـەرم شــەرمەزارە «کۆلیـل»ـی
کە کوڵمی ناسکی، رووشـاوی سەد هەوایە لە دڵ

دلا بســـوز که ســـوز تو کــارهــا بکنــد

نیـــاز نیـــم شبـــی دفـع صـد بــلا بکنـد

عتــاب یــار پری‌چهــره عاشقـــانه بکش

که یک کرشمـــه تلافــی صـد جفــا بکند

ز ملــک تــا ملکـــوتش حجــاب بردارند

هــر آن کــه خدمت جــام جهــان‌نما بکند

طبیب عشق مسیحــادم است و مشفــق لیک

چــو درد در تــو نبیـــند که را دوا بکنـــد

تو با خدای خود انـداز کار و دل خوش دار

که رحــم اگر نکنـــد مدعـــی خــدا بکند

ز بخت خفتــه ملــولم بــود که بیـــداری

به وقت فــاتحــه‌ی صبــح یک دعـــا بکند

بســوخت حافظ و بویی به زلف یـــار نبرد

مگـــر دلالــت ایـن دولتـــش صبـــا بکنـد

لە من رەقیب لەبەر دڵ، نەزەر بە عەیب ئەدا

زمانی تانە لە ئەسراری دەستی غەیب ئەدا

کەماڵی لوتفی دڵاری ببینە! نە جورمی گوناح

کە هەرکە عاشقی خۆ بێ، هونەر بە عەیب ئەدا

نەسیمی عەتری بەهەشتی، دەمێ دەچێ نەفەسی

کە خاکی دەرکی خەرابات سەر لە جەیب ئەدا

وەها بە نازەوە ساقی کەلێنی دین دەبەسێ

پلاری لۆمە لە مینای، هەر (سوهەیب) ئەدا

کلێلی گەنجی سەعادەت بە لێوی ئەهلی دڵە

هەژارە ئەو کەسە لەم شووشە بەردی رەیب ئەدا

شووانی عاشقە مووسا، یەقین دەگا بە موراد

کە حەوت ساڵە بە دڵ رەنج بۆ شوعەیب ئەدا

لە دیدە خوێن دەتکێنێ حەکایەتی «حافز»

دەمێ کە شەرحی شەباب و جەنابی شەیب ئەدا

دەبێ لە گۆچ کراوی ئەوین نەپرسی «عومەر»!

وتاری موعجیزە بۆ؟! بۆ بەنی کولەیب ئەدا

مرا به رندی و عشق آن فضول عیب کند

که اعتراض بر اسرار علم غیب کند

کمال سرّ محبت ببین نه نقص گناه

که هر که بی‌هنر افتد نظر به عیب کند

ز عطر حور بهشت آن نفس برآید بوی

که خاک میکده‌ی ما عبیر جیب کند

چنان زند ره اسلام غمزه‌ی ساقی

که اجتناب ز صهبا مگر صهیب کند

کلید گنج سعادت قبول اهل دل است

مباد آن که در این نکته شک و ریب کند

شبان وادی ایمن گهی رسد به مراد

که چند سال به جان خدمت شعیب کند

ز دیده خون بچکاند فسانه‌ی حافظ

چو یاد وقت زمان شباب و شیب کند

لە سـەرم بـالّی هوما گەشت و گـوزارێکی هەیە
بۆیە دلّبـەر لەگـەلّم قـەولّ و قـەرارێکی هـەیە
چاو ئەگەرچی لە دەسی داوە دوڕ و گەوهەری خۆ
کە لە دلّ خوێـن دەمژێ، عەزمی نیسارێکی هەیە
دوێشەوم بوو لە دلّ ئەم خۆزگە، کە بدوێ لەگەلّم
یەک سورۆشـێک وتی لوتفی بەهـارێکی هەیە
هەرکە زاتی نیـیە دەم بـا لە قسـەو باسـی دلّـم
سا مەگەر سروە کە ئەو چەرخ و مەدارێکی هەیە
نەزەری دیدەمـە، شاهێـنی شکـاری دلّـی یـار
مەسـەلێ بـاوە کە هـەر بـاز شکـارێکی هەیە
کەمە ئـەو رەنـدە کە بۆ یـار لـە خۆ بێـتە دەرێ
عـاشق ئەورۆکە عەجەب فیـز و دەمارێکی هەیە
کوا جووامێـرێ بە جامـێ لە زەماوەنـدی سەخـای
غەمڕەوێـن بێ لە دلّـی هەرکە خومـارێکی هەیە
لە سـەبا نایە شنـەی وەسلّی ئەتۆ یـا خـەبەری
لانیـکەم مەرگی رەقیبم، کە شـەرارێکی هەیە
«حافـز»! ئەورۆکە ئەگەر دوور لە دەرکی نەکـەوی
دێ زەمـانێ لە کنـارت کە گوزارێـکی هەیە
بۆ منـی گـردەنشینـێک کە «کۆلیـل»ـی ئەتـۆم
هـەر ئـەوەم چـاکە بلّێـن گۆشـەکنارێکی هەیە

طایر دولت اگر باز گذاری بکند

یار بازآید و با وصل قراری بکند

دیده را دستگه در و گهر گر چه نماند

بخورد خونی و تدبیر نثاری بکند

دوش گفتم بکند لعل لبش چاره‌ی من

هاتف غیب ندا داد که آری بکند

کس نیارد بر او دم زند از قصه‌ی ما

مگرش باد صبا گوش‌گذاری بکند

داده‌ام باز نظر را به تذروی پرواز

بازخواند مگرش نقش و شکاری بکند

شهر خالی‌ست ز عشاق بود کز طرفی

مردی از خویش برون آید و کاری بکند

کو کریمی که ز بزم طربش غمزده‌ای

جرعه‌ای درکشد و دفع خماری بکند

یا وفا یا خبر وصل تو یا مرگ رقیب

بود آیا که فلک زین دو سه کاری بکند

حافظا گر نروی از در او هم روزی

گذری بر سرت از گوشه کناری بکند

قەڵـــەمی ئێـــوە زەمـــانێ کە لە من یـــاد ئەکات
دڵـی ئەم کۆیلـە لە بەندی خەفەت ئـازاد ئەکات

قاسیـدی ئێـوە کە لا بـێ لە بەڵا! کوفـرە مەگـەر
شـاد کـا دڵ بە سـڵاوێ کە هەموو شـاد ئەکات

سینگی وێرانمـە ئەو گەنجە کە تۆ بۆی ئەگەڕێ
خــــاوەنی هــۆش لە وێــرانەوە ئـابـاد ئەکات

خوسـرەوێ لایەقی شیـرینە کە شەرمێ لە وەفای
زامی رووسووری سەری سەروەری فەرهاد ئەکات

نوێژی سەد ســاڵە سـەوابی نیـیە بۆ شام وەکوو
یەک سەعاتێک لە عومری کە بە گەل داد ئەکات

نــــازی تازەی رەگی بونیــادمی هێـناوە لە بێـخ
تـا بزانـــم بە کریشمــــەیشی چ بونیـــاد ئەکات

گەوهــــەری پاکی ئەتۆ دوورە لە تاریفـــی قەڵەم
پاخــەسوو چی لە جەماڵێـکی خـوداداد ئەکات

رێـــم نەبــردوون لە شیــراز بە ئــازیـز خۆشـا
«حافز» ئەو رۆژە هەوای دڵبــەری بەغداد ئەکات

داد و بێــداد چ کەڵکی هەیە «کۆلیل»! کە دۆس
وەکـو دژمن لە دەرون خەنجەری بێــداد ئەکات

کلک مشکین تو روزی که ز ما یاد کند

ببرد اجر دو صد بنده که آزاد کند

قاصد منزل سلمی که سلامت بادش

چه شود گر به سلامی دل ما شاد کند

امتحان کن که بسی گنج مرادت بدهند

گر خرابی چو مرا لطف تو آباد کند

یا رب اندر دل آن خسرو شیرین انداز

که به رحمت گذری بر سر فرهاد کند

شاه را به بود از طاعت صدساله و زهد

قدر یک ساعته عمری که در او داد کند

حالیا عشوه‌ی ناز تو ز بنیادم برد

تا دگرباره حکیمانه چه بنیاد کند

گوهر پاک تو از مدحت ما مستغنی‌ست

فکر مشاطه چه با حسن خداداد کند

ره نبردیم به مقصود خود اندر شیراز

خرم آن روز که حافظ ره بغداد کند

ئاخـۆ کەسێکی وا دەبێ لوتفـی هـەواداری بکـات
نەک وەک منی پەیمانشکێن، فرمێسکی دڵ جاری بکات

ئەووەڵ بە ناڵـەی نـاخ و نـەی دڵ پڕ بکا پەیغـامەکەی
ئەمجا بە جـامێ پڕ لە مـەی سـاقی وەفـاداری بکـات

دڵبـەر کە گیانم سوو لە ڕێی، کـامی ئەوین ژەنـراوە لێی
هێشتـا ئومێـدم ماوە پێـی ڕۆژێ کە دڵـداری بکات

پێـم وت لە کاکـوڵ یەک گـرێ بۆچی بە من وا ناکـرێ
فەرمـوی کە خۆم فەرمـوومە پێ بەم شێـوە تەڕڕاڕی بکات

سەرمەست و ڕەند و نوکتـەگۆ، بێـژن بە شێخی دەم گورۆ
گوێ کەڕ لە عەشق و هەست و بۆ، تا تەرکی وەشیاری بکات

بۆ من هەژاری بێنیشـان چۆن یاری وەک ئێوەی جووان؟
سوڵتـان چلۆن عیشوەی عەیـان بۆ ڕەنـدی بازاڕی بکات

ئاسـانە بۆم جـەور و ستـەم لەو زولفـە خەملاوەت بە خەم
زینـدانی پرچی تۆی چ غەم، هەرکەس کە عەییاری بکات

غەم لەشکەری هێـنا سەرم، سووتـاندی بەژن و پەیکـەرم
دڵبـەر مەگەر وەک دوکتـەرم دەرمـان و تیمـاری بکات

«حافـز»! لە مەکری چاوی ئەو خۆ لادە، هـاتوو داوی ئەو
یـانـی کە پـرچـی خـاوی ئەو ناجۆری مۆجـاری بکات

«کۆلیـل»ـی بەژنی دڵبـەرم شاگردی زەخمـی خەنجـەرم
هاومـاڵی بەحری ئەحمـەرم گەر گەوهـەرم یـاری بکات

آن کیست کز روی کرم با ما وفاداری کند
بر جای بدکاری چو من یک‌دم نکوکاری کند

اول به بانگ نای و نی آرد به دل پیغام وی
وآن‌گه به یک پیمانه می با من وفاداری کند

دلبر که جان فرسود از او کام دلم نگشود از او
نومید نتوان بود از او باشد که دلداری کند

گفتم گره نگشوده‌ام زان طره تا من بوده‌ام
گفتا منش فرموده‌ام تا با تو طراری کند

پشمینه‌پوش تندخو از عشق نشنیده‌است بو
از مستی‌اش رمزی بگو تا ترک هشیاری کند

چون من گدای بی‌نشان مشکل بود یاری چنان
سلطان کجا عیش نهان با رند بازاری کند

زان طره‌ی پرپیچ و خم سهل است اگر بینم ستم
از بند و زنجیرش چه غم هرکس که عیاری کند

شد لشکر غم بی‌عدد از بخت می‌خواهم مدد
تا فخر دین عبدالصمد باشد که غمخواری کند

با چشم پرنیرنگ او حافظ مکن آهنگ او
کآن طره‌ی شبرنگ او بسیار طراری کند

سەروی تەڕی ئێمە چلۆن مەیلی چەمەن وەلا دەنێ
دەس لە ملی گوڵێ نییە و یادی سەمەن وەلا دەنێ

دوێنە گلەم لە پرچی بوو مەکری دەمی شەکری ڕژان
ئەو ڕەشە کەچقەرارە خۆی ڕەسمی ڕەسەن وەلا دەنێ

تا دڵی وێڵ گێڵی من ڕۆییە چینی زوڵفی ئەو
ئەو سەفەرەی درێژە وا عەزمی وەتەن وەلا دەنێ

گوێی بە گڕی دڵی منی قاشی برۆی نەداوە قەت
دەس بە کەوانە چاوی و پرچی کەمەن وەلا دەنێ

گێژە سەرم لە سروە چۆن بۆنی دەمت دەبا، کەچی
ڕێ گوزەرت لە چاندنی، میسکی خوتەن وەلا دەنێ

زوڵفی وەنەوشی وا بە دەم باوە دڵی نەرمی منیش
بێت و بە یادی ئەو نەبێ، عەشقی تەمەن وەلا دەنێ

دڵ بە دیاری ڕوومەتی ڕۆیی و گیانمی نەبرد
گیان لە هەواری خزمەتی، خزمەتی تەن وەلا دەنێ

کێیە هەموو لەشی نەکا چەشنی بلووری مەی بە دەم
ساقی ئەگەر خڵتە بە دەس سینە لە بەن وەلا دەنێ

سووکی مەبینە ئاوی ڕوم! بێ کەرەمی سرشکی من
هەورە تریشقە بێ گومان دوڕڕی عەدەن وەلا دەنێ

«حافز»ی پەند نەشنەوا خوێنی بە نازی تۆ ڕژا
مەرگی شیاوە هەرکەسێ پیری سوخەن وەلا دەنێ

زوڵفی ئەگەر قوبوولێ کا گۆیە «عومەر» سەری وەکوو
مێشی ژیانی بۆ قەنی چاڵی زەقەن وەلا دەنێ

سرو چمان من چرا میل چمن نمی‌کند

همدم گل نمی‌شود یاد سمن نمی‌کند

دی گله‌ای ز طره‌اش کردم و از سر فسوس

گفت که این سیاه کج گوش به من نمی‌کند

تا دل هرزه‌گرد من رفت به چین زلف او

زان سفر دراز خود عزم وطن نمی‌کند

پیش کمان ابرویش لابه همی‌کنم ولی

گوش کشیده‌است از آن گوش به من نمی‌کند

با همه عطف دامنت آیدم از صبا عجب

کز گذر تو خاک را مشک ختن نمی‌کند

چون ز نسیم می‌شود زلف بنفشه پرشکن

وه که دلم چه یاد از آن عهدشکن نمی‌کند

دل به امید روی او همدم جان نمی‌شود

جان به هوای کوی او خدمت تن نمی‌کند

ساقی سیم ساق من گر همه درد می‌دهد

کیست که تن چو جام می جمله دهن نمی‌کند

دستخوش جفا مکن آب رخم که فیض ابر

بی مدد سرشک من دُرّ عدن نمی‌کند

کشته‌ی غمزه‌ی تو شد حافظ ناشنیده پند

تیغ سزاست هر که را درد سخن نمی‌کند

لە ئەوینی من و تۆ بێهونەران واق و وڕن
گەوهەری من ئەمە بوو ئێوە بە چەندی دەبڕن؟
مەرکەزی جەغزی وجوودن گەلی وەشیار بەڵام
عەشق ئەزانێ کە لە ئەو دایەرەدا شێت و شڕن
ڕوومەتی یار نەتەنیا لە دییەم مانگەشەوە
مانگ و خۆریش بە ئەو ئایەنە هەر گەرم و گوڕن
عەهدی ئێمە و شەکەری لێوی بوتان عەقدی خودان
ئێمە مۆغین و ئەمانەش لە دڵی تار گڕن
بێ مەی و موتریب و بێ فلس و هەوادار و خەمین
خەڵکە! ئەو خەرقە بە جامێکی پڕم لێ بکڕن
چۆن دەگا شەمشە بە خۆرێ کە لە نێو جامی ئەوا
سەد وەکوو یۆسفی میسری لەگەڕێ مشت و مڕن
لافی عەشق و گلەکردن لە ئەوین مافی درۆن
عاشقانێکی وەها موستەحەقی قات و قڕن
هەر مەگەر مەکتەبی چاوی ڕەشی تۆم فێر بکات
ئەگینا مەستی و تەقوا بە سەری ئێمە خڕن
کە بە ئارامگەی ئەرواح بەرێ، با نەفەست
بۆ نیسارت سەری هەستی بە دەسی خۆ دەبڕن
چ بو زاهید لە قسەی «حافز»ی وەشیار نەگات
دێو هەر زیزە لەوەی سینگی لە قورئان پڕن
ئاگەیان ئەر لە دڵی ئێمە ببێ دیدە مەسان
لە گرەو گرتنی بەرماڵی فلان سەرد و سڕن
دڵی «کۆلیل» ئەگەر سەوزە بە یادی گوڵی ڕووت
لەشی لاوازی ڕەش و شینە وەکوو کێوی (خڕ)ن

در نظربازی ما بی‌خبران حیرانند
من چنینم که نمودم دگر ایشان دانند
عاقلان نقطه‌ی پرگار وجودند ولی
عشق داند که در این دایره سرگردانند
جلوه‌گاه رخ او دیده‌ی من تنها نیست
ماه و خورشید همین آینه می‌گردانند
عهد ما با لب شیرین‌دهنان بست خدا
ما همه بنده و این قوم خداوندانند
مفلسانیم و هوای می و مطرب داریم
آه اگر خرقه‌ی پشمین به گرو نستانند
وصل خورشید به شب‌پرّه‌ی اعمی نرسد
که در آن آینه صاحب‌نظران حیرانند
لاف عشق و گله از یار زهی لاف دروغ
عشقبازان چنین مستحق هجرانند
مگرم چشم سیاه تو بیاموزد کار
ور نه مستوری و مستی همه‌کس نتوانند
گر به نزهتگه ارواح برد بوی تو باد
عقل و جان گوهر هستی به نثار افشانند
زاهد ار رندی حافظ نکند فهم چه شد
دیو بگریزد از آن قوم که قرآن خوانند
گر شوند آگه از اندیشه‌ی ما مغبچگان
بعد از این خرقه‌ی صوفی به گرو نستانند

غزل شماره ۱۹۳

که یــاران دادەنیشن، تــۆزی غەمبــاری دەتــۆرێنــن
پەری ڕوویــان بە چیــنی هەنیــە سەبری دڵ دەشۆرێنن

بە فتــراقی جەفـــا هەر دڵ کە هەڵــواسن بەری نادەن
لە سومبول تـا گرێیــێ باز ئەکــەن سەد دڵ دەخنکێنن

ئەگـــەر ســاتێ لەگەڵما نیشتبێتن دەس بە جێ هەستان
نمــامی ئــارەزوو هــەردەم لە دەشتی سیــنە دەڕوێنـن

بە گەوهەر نادەن ئەشکی گۆشەگیران، ئەر ببێ دەرکێ
بەڕاسی گەر سەحەرخێــزان بناسن رووەمــەت ئەنوێنن

لە چــاوم لەعلی روممــانی دەبــارێ، پێکــەنن وەختێ
کــە دەڕوانــن لـە چێــرەم رازی دڵــداری ئەدرکێــنن

ئەوانەی مەڵهــەمی زامی ئەویـن ئاسان و سووک ئەگرن
لە چــاڵی پووچــەڵی پێچــی خەیــاڵا سەر دەگەوزێنن

وەکـوو مەنسووری ســەردارن کەسـانێ وا لە سەر دارن
لە پێــی دار و تەنــافی ئێــوە «حافز» بێسـەر و شوێنن

رەقیــبانم بە ئاســانەت نیــاز ئێــنن، کە نــاز ئێــنن
لـە تێکــۆشـانی ئــاوا، بـۆ دەوا گێــژن، دەڕاوێنــن

«عومەر» کاتێ تەنــافی پەرچەمی ئێوەی لە گــەردن بێ
وەکوو قومـری لە خۆشی سومبولستــانت هەر ئەخوێنن

سمـــن‌بویـان غبـار غــم چو بنشینـــند بنشانند

پری‌رویـــان قــرار از دل چو بستیــزند بستانند

به فتــراک جفــا دل‌هــا چو بربنــدند بربندند

ز زلف عنبــرین جــان‌ها چو بگشایند بفشانند

به عمــری یک نفس با مـا چو بنشینند برخیزند

نهـــال شوق در خـــاطر چو برخیــزند بنشـــانند

سرشک گوشه‌گیـــران را چو دریابند دُر یابنـد

رخ مهــر از سحرخیــزان نگردانند اگر داننـد

ز چشمـم لعل رمـانی چو می‌خندنـد می‌بارنـد

ز رویـم راز پنهـانی چو می‌بینـــند می‌خوانــــد

دوای درد عاشـــق را کسـی کـو سهـــل پندارد

ز فکـر آنـان که در تدبیــر درماننـــد درماننـد

چو منصور از مراد آنـــان که بردارنـد بر دارند

بدین درگاه حافـظ را چو می‌خواننـد می‌رانند

در این حضرت چو مشتاقان نیاز آرند ناز آرند

کـه بـا این درد اگر دربنـــد درماننـــد درماننـــد

غوڵامی نێرگزی مەستت لە تاجدارانن
خراوی ساغەری لێوت لە هۆشیارانن
لە تۆ سەبا، لە من ئەشکی گلار جاسووسە
دەنا کە دڵبەر و عاشق لە رازدارانن
لە لابەلای دو زولفت نەزەر کە! کاتێ گوزەر
کە چەن لە راس و چەپت چاوی تەزیەبارانن!
بڕۆ بە چەشنی سەبا! بۆ وەنەوشەزار و بزا
کە دەس‌درێژیی زولفت تەنافی یارانن
بەهەشت بۆ مەیە زاهید نە تۆ، دەزانی بۆچ؟
شیاوی عەفوی خواوەن گوناحکارانن
نە هەر ئەمن غەزەڵی کوڵمی تۆ دەڵێم و بەس
بوێژی باخی گوڵت قومری و هەزارانن
دەسی ئەمن مەگەر ئەی خزری خۆش‌قەدەم بگری
کە من پیادەم و یاران هەموو سووارانن
بچن لە مەیکەدە روومەت بە ئەرخەوانی کەن
مەڕۆنە تەکیە کە جێگەی ریا تەبارانن
رەها نەبێ دڵی «حافز» لە داوی زولفانت!
کە دیلی داوی ئەتۆ بازی رۆژگارانن
بە لەش «عومەر» وەکو زولفی، خەمین و لوولاوە
بە دڵ مەلوولی قەف و لوولی جووتە مارانن

غلام نرگس مست تو تاجدارانند
خراب باده‌ی لعل تو هوشیارانند
تو را صبا و مرا آب دیده شد غماز
وگرنه عاشق و معشوق رازدارانند
ز زیر زلف دوتا چون گذر کنی بنگر
که از یمین و یسارت چه سوگوارانند
گذار کن چو صبا بر بنفشه‌زار و ببین
که از تطاول زلفت چه بی‌قرارانند
نصیب ماست بهشت ای خداشناس برو
که مستحق کرامت گناهکارانند
نه من بر آن گل عارض غزل‌سرایم و بس
که عندلیب تو از هر طرف هزارانند
تو دستگیر شو ای خضر پی خجسته که من
پیاده می‌روم و همرهان سوارانند
بیا به میکده و چهره ارغوانی کن
مرو به صومعه کآنجا سیاه‌کارانند
خلاص حافظ از آن زلف تابدار مباد
که بستگان کمند تو رستگارانند

ئاخۆ کەسێ لە گڵ بە نەزەر کیمیا دەکات
لوتفێ بە دڵ لە گۆشەیی چاوێ عەتا دەکات؟

دەردی دەرون وەشارە کە دوکتور بە کەشمە زۆر
خوا چارەسازی کارە، گێ دەردێ دەوا دەکات

دڵبەر نیقاو پۆشە لە چاوی مە نادیار
هەرکەس بڵێ چ رەنگە حەکایەت لە با دەکات

دوارۆژی خێری هەرکە بە پارێز و هۆش نین
ئەو کارە چاکە، لوتفی ئەوین بۆتی چا دەکات

دڵ شارەزا بە! چونکە لە کاتی هەراجی عەشق
ئەهلی نەزەر مامەڵە لە لای ئاشنا دەکات

ئەورۆ لە ژێری پەردەوە زاهید خەریکە، بەس
هەر پەردە هەڵدراوە هەموو کەس رەها دەکات

پۆلاش بەم هەواڵە بکا ناڵە سەیر نین
عاشق شکایەتی دڵی خۆ خۆش ئەدا دەکات

مەی خۆ! کە سەد گونا بە نهێنی لە تاعەتی
سۆفی، گەلێ رەواترە وەختێ ریا دەکات

بۆنی کراسی یۆسفی دڵ دێ وەلێ گەلێ
ترسم لە نابرایە تەماحی کەوا دەکات

مەیخانە جێ مەیێڵە لەوێ چونکە ئەهلی دڵ
بۆ تۆ تەمەن بە عەشقەوە، سەرفی دوعا دەکات

دوورم لە چاوی پیسی بەغێلان، بە سەرکە! چون
حاتەم کەرەم بە خاتری لوتفی خودا دەکات

«حافز»! هەمیشە رۆژی وەسڵ دەرفەتی نییە
سوڵتان کە کەم نەزەر بە هەژار و گەدا دەکات

دڵخۆشی عەفوی ئێوەیە «کۆلیل» بێ گومان
هەرکەس لە نەسڵی ئادەمە بێشک خەتا دەکات

آنان که خاک را به نظر کیمیا کنند

آیا بود که گوشه‌ی چشمی به ما کنند

دردم نهفته به ز طبیبان مدعی

باشد که از خزانه‌ی غیبم دوا کنند

معشوق چون نقاب ز رخ در نمی‌کشد

هر کس حکایتی به تصور چرا کنند

چون حسن عاقبت نه به رندی و زاهدی‌ست

آن به که کار خود به عنایت رها کنند

بی‌معرفت مباش که در من یزید عشق

اهل نظر معامله با آشنا کنند

حالی درون پرده بسی فتنه می‌رود

تا آن زمان که پرده برافتد چه‌ها کنند

گر سنگ از این حدیث بنالد عجب مدار

صاحب‌دلان حکایت دل خوش ادا کنند

می خور که صد گناه ز اغیار در حجاب

بهتر ز طاعتی که به روی و ریا کنند

پیراهنی که آید از او بوی یوسفم

ترسم برادران غیورش قبا کنند

بگذر به کوی میکده تا زمره‌ی حضور

اوقات خود ز بهر تو صرف دعا کنند

پنهان ز حاسدان به خودم خوان که منعمان

خیر نهان برای رضای خدا کنند

حافظ دوام وصل میسر نمی‌شود

شاهان کم التفات به حال گدا کنند

گەر وەها هەر دلّبەری کەن قەشمەران

دین ئەدا بۆ لاتەری شێخی زەمان

شاگولّی بەژنت لە هەر جێ دەرکەوێ

شانشینی چاوی مەستی شۆخەکان

ئەی بە بالاّ وەك سنەوبەر، خۆش بژێ!

بەر لەوەی تیرت جەمۆ کەن بۆ کەوان

عاشقێ حوکمی بە سەر خۆیا نییە

من غولاّمم ئەمری ئێوەم پێ رەوان

وەك دلّۆپێکم لەبەر چاوا نییە

هاتنی تۆفانی نووحی نەوحەخان

بێتە هەلّپەرکێ کە یارم خەلّکی عەرش

تا قیامەت کەف بە تۆقلەی چەپلّەدان

خەلّکی چاوانم شەلاّلّی خوێنە خوێن

کەی، لەکوێ؟دژمن دەسی وا داوەشان

خۆش دەساچێنن لەگەلّ غەم ئەهلی دلّ

ئاوری دووری کە بۆ گاور دەوان

«حافز»!! هەلّکێشە ئاخی نیوەشەو

جامەکەت با ساف بێ چەشنی بەیان

نالّە نالّی دلّ لە مالّی خالّی شین

بۆ «عومەر» تا رۆژی مەحشەر کارەبان

شاهدان گر دلبری زین‌سان کنند

زاهدان را رخنه در ایمان کنند

هر کجا آن شاخ نرگس بشکفد

گل‌رخانش دیده نرگس‌دان کنند

ای جوان سروقد گویی ببر

پیش از آن کز قامتت چوگان کنند

عاشقان را بر سر خود حکم نیست

هرچه فرمان تو باشد آن کنند

پیش چشمم کمتر است از قطره‌ای

این حکایت‌ها که از طوفان کنند

یار ما چون گیرد آغاز سماع

قدسیان بر عرش دست افشان کنند

مردم چشمم به خون آغشته شد

در کجا این ظلم بر انسان کنند

خوش برآ با غصه‌ای دل کاهل راز

عیش خوش در بوته‌ی هجران کنند

سر مکش حافظ ز آه نیم شب

تا چو صبحت آینه رخشان کنند

پێم وت کەیم دو لێو و دەمت شادمان ئەکەن
فەرموی کە کاری واتە، لەگەڵدا بە گیان ئەکەن
پێم وت خەراجی میسرە دەڵێ لێوەکەت، بزەم
فەرموی کە بەم قەرارە دو لێوم زیان ئەکەن
پێم وت کە کێ بە سیفری دەمت ڕێ دەبا، وتی
ئەم نوختە نەخت و باسی گەلی نوختەزان ئەکەن
پێم وت کە بتپەرس مەبە، ڕا بێ لەگەڵ خودا!
فەرموی لە کۆی ئەوین بە ئەم و ئەو ژیان ئەکەن
پێم وت کە عەشقی مەیکەدە غەم لا دەبا لە دڵ
فەرموی خۆش ئەو کەسانە دەرون کامەران ئەکەن
پێم وت شەراب و خەرقە بە مەزهەب حەرامە خۆ
فەرموی عەمەڵ بە مەکتەبی پیری موغان ئەکەن
پێم وت لە سێوی لێوەکەتی پیر، دەسکەوێ
فەرموی بە ماچ، هانی وەکوو تۆ جووان ئەکەن
پێم وت چ کات خاجە وەوی ماچ ئەکا، وتی
ئەو کاتە مانگ و موشتەری پێکۆ قسان ئەکەن
پێم وت لە ناخی «حافز»ە ویردی دەوامی ئەو
فەرموی مەلەک لە عەرشەوە وەک تۆ بەیان ئەکەن
پێم وت «عومەر» کەویرە، دەرون وشکە بۆ دەمت
فەرموی بەهاری ئێمە، حەز لە مێرگوڵان ئەکەن

گفتم کـی ام دهـان و لبت کامـران کنند

گفتا به چشـم هرچه تو گویی چنان کنـند

گفتم خـراج مصـر طلـب می‌کنـد لبـت

گفتـا در این معاملـه کمتـر زیـان کنند

گفتم به نقطـه‌ی دهنت خـود که بـرد راه

گفت این حکایتی‌ست که با نکته‌دان کنـند

گفتم صنـم پرست مشو بـا صمـد نشیـن

گفتـا به کوی عشـق هم این و هم آن کنند

گفتم هـوای میکـده غـم می‌بـرد ز دل

گفتا خوش آن کسان که دلی شادمان کنند

گفتم شراب و خرقـه نه آییـن مذهب است

گفت این عمـل به مذهـب پیـر مغان کنند

گفتم ز لعـل نوش لبـان پیـر را چه سـود

گفتـا به بوسـه‌ی شکـرینش جـوان کنـند

گفتم که خواجه کی به سـر حجلـه می‌رود

گفت آن زمان که مشتری و مه قـران کنند

گفتم دعـای دولـت او ورد حافـظ اَسـت

گفت این دعـا ملایک هفـت آسمـان کنند

واعیــــزان بۆچــی بە رۆژا چەشنــی تیشــکی مینــبەرن
شــەو کە دادێ نــازکێشی چاوی مەست و قەشمــەرن
کەس وەڵامێــــکی نەدامــۆ چی وتم بۆچــی کە شێــخ
تۆبەکـــاری زۆرە، خــۆی کەمتــر لە بیــری مەحشەرن
رەنگــە باوەڕیـــان نەبێ هەرگیـــــز بە ڕۆژی داوەری
ئەم دەغــــەڵکارانە بۆیــێ چـــەت لــە دەغڵــی داوەرن
خــــوایە بەم نۆکیســـە کــەردارانە ســــەرداری نــەدەی!
چونکــە سەرمــەست و خــراوی چەن کەرێکـی نۆکەرن
ئەی هەژاری خانەقـــا! مەیخـــانە رووگـــەی ئارەزوون
چون لەوێ ئــاوێ ئەدەن، خۆش‌تر لە ئاوی کەوسەرن
حوسنی بێ‌پــایــانی ئــەو هەرچــەن دەکــا تالانــی دڵ
غەیبیــانێ وەک پــەری زینــدوو بە لێــوی دلبـــــەرن
ئەی مەلەک! سوژدەی ئەوین لازم لە دەرکی مەیکەدەن
چــون گڵــی ئــادەم هەویــری عەشقــی بادەی ئەحمەرن
دەم بەیـــان بەزم و هەرایێ خۆش لە عەرشۆ هاتە گوێم
قودسیـــان ئەشعـــاری «حافــز»یان لە سینگـــا دەفتــــەرن
بۆیــە «کۆلیـــل» و خەمیــنی تــۆی خــواوەن کــردووم
کــــوردەواری با نەڵێــن رۆمــی ئەویــن بێ‌قەیســـەرن

واعظان کاین جلوه در محراب و منبر می‌کنند
چون به خلوت می‌روند آن کار دیگر می‌کنند
مشکلی دارم ز دانشمند مجلس بازپرس
توبه‌فرمایان چرا خود توبه کمتر می‌کنند
گوییا باور نمی‌دارند روز داوری
کاین همه قلب و دغل در کار داور می‌کنند
یا رب این نودولتان را با خر خودشان نشان
کاین همه ناز از غلام ترک و استر می‌کنند
ای گدای خانقه برجه که در دیر مغان
می‌دهند آبی که دل‌ها را توانگر می‌کنند
حسن بی‌پایان او چندان که عاشق می‌کشد
زمره‌ی دیگر به عشق از غیب سر بر می‌کنند
بر در میخانه عشق ای ملک تسبیح گوی
کاندر آن‌جا طینت آدم مخمر می‌کنند
صبحدم از عرش می‌آمد خروشی عقل گفت
قدسیان گویی که شعر حافظ از بر می‌کنند

ئەم دەنگی چەنگ و سازە دەزانی تەویر ئەکەن
نەدیار ئەڵێن کە بادە وەخۆ، مەس ئەسیر ئەکەن

ڕێگا بە عەشق دەگرن و تاڵان ئەکەن دەروون
لاوان بە عەیب سەرکوت و پیران زەویر ئەکەن

قەڵبە و پەتکێ رێسی تەشی دەستیانِ و چی
ئێستەش بە مێشکی پووچەڵی خۆ هەر حەریر ئەکەن

ئێژن نە دەم نە گوێ بە، لە رەمزی ئەوینی دڵ
حەوخوانە رازی ئێمە، لە یەک خوانی گیر ئەکەن

ژەنراوە دەرکی دیدار لە کۆڕی نەسەق گران
تا ئەو لەوێوە بۆ مە چ جۆرێ تەویر ئەکەن

بێکار کاتی پیری موغان هەر هەدەر ئەدەن
ئەم سۆفیانە سەیرە کە شۆخی بە پیر ئەکەن!

سەد دڵ بە یەک نەزەر بە غولامی دەبێ وەلێ
شاهێنی ئەو گرانی لە حاسی نەچیر ئەکەن

خێڵێ خەریکی هەوڵە، هیلاکی گەیین بە یار
عێلێ لە چارەنووسی ئەزەل فیکر و بیر ئەکەن

باوەڕ نەکەی دەخیلە بە عەهد و بەڵێنی چەرخ!
ئەم کارخانە تاکو هەتا بێ، تەغیر ئەکەن

مەی خۆوە شێخ و «حافز»و دارۆغە چونکە بۆ
مەکر و ریا و داوە قسەی ماس و شیر ئەکەن

«کۆلیل» ئەشا! کە چەرخی فەلەک چۆنە دەورەکەی
بۆ گێل چەندە سافە چ لێڵی بە ژیر ئەکەن

دانی که چنگ و عود چه تقریر می‌کنند

پنهان خورید باده که تعزیر می‌کنند

ناموس عشق و رونق عشاق می‌برند

عیب جوان و سرزنش پیر می‌کنند

جز قلب تیره هیچ نشد حاصل و هنوز

باطل در این خیال که اکسیر می‌کنند

گویند رمز عشق مگویید و مشنوید

مشکل حکایتی‌ست که تقریر می‌کنند

ما از برون در شده مغرور صد فریب

تا خود درون پرده چه تدبیر می‌کنند

تشویش وقت پیر مغان می‌دهند باز

این سالکان نگر که چه با پیر می‌کنند

صد ملک دل به نیم نظر می‌توان خرید

خوبان در این معامله تقصیر می‌کنند

قومی به جد و جهد نهادند وصل دوست

قومی دگر حواله به تقدیر می‌کنند

فی‌الجمله اعتماد مکن بر ثبات دهر

کاین کارخانه‌ای‌ست که تغییر می‌کنند

می خور که شیخ و حافظ و مفتی و محتسب

چون نیک بنگری همه تزویر می‌کنند

غزل شماره ۲۰۰

شەراوی خالیس و ساقی دو بەندی خۆش هەدەفن
که هەر بلیمەتی دونیا له داویان کەنەفن

ئەگەرچی عاشقی مەست و له ڕێگه لاری منم
هەزار شوکری خودا شارە راسەکەی له سەفن

جەفا له ڕێڕەوی دەروێشی ئێوەدا نییه قەت
دە تێکە جامی شەرابت! که شێخ بێ تەرەفن

به سووك مەگرە هەژاری ئەوین که سولتانی
به بێ کڵاو و کەمەربەند و خوسرەوی شەرەفن

له خۆ به زێوەر و زەڕ دەرمەچۆ ئەجەل که بگا
هەزار گەوهەر و دوڕ قیمەتی لەتێ خەزەفن

ڕەوا مەبینە جەفا چون هەموو کەس وکارت
دەچن، که سەڵتەنەتی دڵبەری، بەدەر له کەفن

غوڵامی هیممەتی ئەو خڵتەنۆشه یەكڕەنگەم
که لا، له دڵڕەش و شینپۆشەکانی بێسەدەفن

مەچۆ به مەیکەدە زاهید! مەگەر به مەرجی ئەدەب
که ڕێڕەوانی ئەوێ مەحرەمانی (لا تَخَف)ـن

گەلێ گرینگە ئەوین «حافز»! دە سا مەدەدێ
که عاشقان دەبەسن ڕێ له هەرکە ناخەلەفن

«عومەر»! هەتا فەلەکی شین دەبێ ئەمانە دەبن
به زاری ڕەش له گەل و گوڵ، له عەشقی دڵ ئەگەفن

شراب بی‌غش و ساقی خوش دو دام رهند

که زیرکان جهان از کمندشان نرهند

من ار چه عاشقم و رند و مست و نامه سیاه

هزار شکر که یاران شهر بی گنهند

جفا نه پیشه‌ی درویشی‌ست و راهروی

بیار باده که این سالکان نه مرد رهند

مبین حقیر گدایان عشق را کاین قوم

شهان بی کمر و خسروان بی کُلهند

به هوش باش که هنگام باد استغنا

هزار خرمن طاعت به نیم جو ننهند

مکن که کوکبه‌ی دلبری شکسته شود

چو بندگان بگریزند و چاکران بجهند

غلام همت دُردی‌کشان یکرنگم

نه آن گروه که ازرق لباس و دل سیهند

قدم منه به خرابات جز به شرط ادب

که سالکان درش محرمان پادشهند

جناب عشق بلند است همتی حافظ

که عاشقان ره بی‌همتان به خود ندهند

کـاتی ئاخۆ کەیە مەیخـانە، سەبـا! بـاز کەنۆ
بە لـەز ئەو کۆڵـە گرێیـەم، لە دڵا بـاز کەنۆ؟

ئەگـەر ئەم بەسـتنە بۆ زاهیـدی خۆبینە، دەبێ
دڵی هیـوا بە بەزە و لوتفـی خـودا بـاز کەنۆ

بە شقی سینگی گەلی مەستانی سەحەر، زۆر نییە
قوفڵـی ئەو دەرکە بە ئیعجـازی دوعا بـاز کەنۆ

تاسـەنامەی رەشی مەسـتـانە بنووسن لە شـەراب
بـادەنۆشـان لە گرێ، زولف هەتـا بـاز کەنۆ

پەلکەیی چەنگ بە هۆی مەرگی کچی رەز ببڕن
تا حەریفـان شەتی خوێنین بە چەمـا بـاز کەنۆ

ژەندیـان دەرکی خەرابـات هەڵـینەگری خـودا!
کە دوکانی کەرەسـەی فێـڵ و ریا بـاز کەنۆ

«حافز»! ئەم خەرقەیە پۆشاتە سبەی دەردەکـەوێ
کـە چ خاجێـکە بە تۆ، بێتو عـەبا بـاز کەنۆ

«عومـەر»! ئەورۆکە درۆ، مەکر و ریا، پڕبـرەوە
زوو بە زووا! چووکە دوکانێکی وەها بـاز کەنۆ

بود آیـــا که در میکـــده‌ها بگشاینـــد

گـــره از کـــار فروبستـــه‌ی ما بگشایند

اگر از بهـر دل زاهـــد خودبین بستـــند

دل قـــوی دار که از بهر خـدا بگشایند

به صفـــای دل رندان صبـوحـی‌زدگـان

بس در بسته به مفتـــاح دعـا بگشـــایند

نامـــه‌ی تعـــزیت دختـــر رز بنویسیـد

تا همـــه مغبچگـــان زلف دوتا بگشایند

گیسوی چنگ ببـرید به مرگ می ناب

تا حریفـان همه خون از مژه‌ها بگشـایند

در میخـــانه ببستـــند خـــدایـــا مپسند

که در خـــانه‌ی تزویـــر و ریا بگشاینـد

حافظ این خرقه که داری تو ببینی فردا

که چه زنّـــار ز زیرش به دَغـــا بگشایند

تەمەن و دەفتەری ژینم لە خەتی مەی‌دا بوو
پیری مەیخانە وەها مەشقمی بۆ دا دابوو

مەدەدی پیری خەراباتە بە کۆڕی مەستان
ناشرینی عەمەڵی ئێمە کە بەو شیوا بوو

دەفتەری فەزڵ و هونەر، پاکی بە مەی پاکۆ کەن!
چونکە ئەو چەرخە دژی عالەمی دڵزانا بوو

نمەکی لێو ئەگە جوان‌بینی لە شۆخان بخە دەس!
ئەمە پەندی کەسی زانا، لە ژیان ئاگا بوو

دڵ دەسووڕا وەکو پەڕگار بە دەوری خۆیا
وە لە ئەو جەغزەیە سەرگەشتە لە سەر تا پا بوو

بە غەمی یارەوە نەیچی لە هەواییکی ئەژەند
کە هەموو ژیر و بزان خوێن لە دییەی چۆڕابوو

هەر وەکوو گوڵ دەگەشامۆ لە قەراخ و دەمی جۆ
سێبەری سەروی تەڕی تا لە سەرم بالا بوو

پیری رووسوور ئەگەرم ئیزنی دەبوو شەرحم ئەدا
دڵی شین‌پۆش چەنێ پیس لە شەو ئالا بوو

بە سکەی رووکەشی «حافز» نییە رازی، ئازیز
چون سەبارەت بە مسی زێڕنووێن بینا بوو

کەی وتم لایەقی تۆ نەختی دڵی «کۆلیل»ـە
من دەڵێم لاقەکولەم بۆ دییەنت هێنابوو

سالها دفتر ما در گرو صهبا بود

رونق میکده از درس و دعای ما بود

نیکی پیر مغان بین که چو ما بدمستان

هرچه کردیم به چشم کرمش زیبا بود

دفتر دانش ما جمله بشویید به می

که فلک دیدم و در قصد دل دانا بود

از بتان آن طلب ار حسن‌شناسی ای دل

کاین کسی گفت که در علم نظر بینا بود

دل چو پرگار به هر سو دورانی می‌کرد

واندر آن دایره سرگشته‌ی پابرجا بود

مطرب از درد محبت عملی می‌پرداخت

که حکیمان جهان را مژه خون‌پالا بود

می‌شکفتم ز طرب زان که چو گل بر لب جوی

بر سرم سایه‌ی آن سرو سهی‌بالا بود

پیر گلرنگ من اندر حق ازرق پوشان

رخصت خبث نداد ار نه حکایت‌ها بود

قلب اندوده‌ی حافظ بر او خرج نشد

کاین معامل به همه‌ی عیب نهان بینا بود

خۆزگە بەو ڕۆژە نهێنی بە منت بوو نەزەرێ
بوو لە هەنیەم لە ئەوینی خەت و خاڵت ئەسەرێ
خۆزگە بەو ڕۆژە بە چاوی هەڕەشەی تا دەمیکوشت
لێوی عیسا لە دەمی ژینی دەدامێ شەکەرێ
خۆزگە بەو ڕۆژە لە گۆوەندی گوڵ و بۆلبولی دڵ
هەر خودا بوون و من و دڵبەر و بادە و سەحەرێ
خۆش زەمانێ گوڵی کێشابو شەمی روومەتی تۆ
بۆ پەپوولەی دڵی بێباکم و مەشقی هونەرێ
خۆزگە بەو ڕۆژە لە کۆڕی ئەدەب و بووکی حەیا
جێ لە ساغەر نەبو مەستانە کەنینێ لە سەرێ
خۆش زەمانێ لە قەدەح پێدەکەنی کیژی شەراب
بوو لە بەینی من و لێوت بەر و بۆی چەن گوهەرێ
خۆزگە بەو ڕۆژە کە عەزمی سەفەرت بوو لە سەرا
مانگی نۆ دەبوە وزەنگی بە حەزی هەمسەفەرێ
خۆزگە بەو ڕۆژە کە سەرخۆشی دەری مەیکەدە بووم
چم کەم ئەورۆ لە مزەوتن، نەبو لەو جێ خەبەرێ
خۆزگە بەو ڕۆژە کە «حافز» بە سەلیقەی دڵی تۆ
گەوهەری شیعری لە چاوانە دەهێنایە دەرێ
خۆزگە دووبارە لە پای (کوچکە موراد)ا «عومەر»ت
بە خەویش ئەر بووە دەیبوو لە جەماڵت نەزەرێ

یـــاد باد آن‌کـــه نهـــانت نظـــری با مـــا بود
رقـــم مهـــر تو بر چهـــره‌ی مـا پیـــدا بود

یـــاد باد آن‌که چو چشمت به عتابم می‌کشت
معجـــز عیسویـت در لب شکـرخـا بـود

یـــاد باد آن‌که صبـوحی زده در مجلس انس
جـــز مـن و یـار نبـودیم و خـــدا با ما بود

یـــاد باد آن‌که رخت شمع طرب می‌افروخت
ویـن دل سوختـــه پروانـــه‌ی نـــاپروا بـود

یـــاد باد آن‌که در آن بزمگـــه خلـق و ادب
آن‌کـــه او خنـــده‌ی مستـــانه زدی صهبا بود

یـــاد باد آن که چو یاقوت قـدح خنده زدی
در میـــان من و لعـل تـو حکـــایت‌ها بـود

یـــاد باد آن‌که نگـــارم چو کمـــر بربستی
در رکـــابش مـه نـو پیـک جهـــان‌پیما بود

یـــاد باد آن‌که خرابـات‌نشیـن بودم و مست
وآن‌چه در مسجـدم امروز کم است آن‌جا بود

یـــاد باد آن‌که به اصـلاح شمـا می‌شد راست
نظـم هـر گوهـر ناسفتـــه که حافـظ را بود

تا لە بەینی دڵ و مەیخانە و مەی ماوە ژووان
سەری تەعزیمی من و خاکی دەری پیری موغان
حەڵقە لە گوێی هەوەڵین ڕۆژی ئەوم، ئێستەش ئەڵێم
لە سەر ئەو باوەڕە تا ڕۆژی حەشر دێمە مەیان
کە بە گڵکۆی ئەمنت بوو گوزەرێ ڕووکە لە دڵ!
چونکە کابەی گەلی ڕەندانە لە سەر تۆپی جەهان
وس بە ئەی زاهیدی زل کوێر و نەسەق زل! چ دەڵێی
لەشی بێدڵ خەبەری چۆنە لە بێ نام و نیشان
جوانی عاشق کوژم ئەوڕۆ کە روخی مەستی نواند
تا بزانین لە چاوی چ کەسێ خوێنە رەوان
چاوم ئەو کاتە بە عەشقت کە لە گۆڕایە سەری
تا دەمی ڕۆژی قیامەت بە تەمایە و نیگەران
بەختی «حافز» کە بە ئەم شێوە بکا کۆمەکی دڵ
زولفی دلبەر دەشێتۆ بە هەناسەی دیگەران
مەکتەبی زولفی رەشی تۆی بە دڵە، بۆیە «عومەر»
عاشقێ کەوتە لە بەر پێتە هەتا ڕۆژی نەمان

تا ز میخانه و می نام و نشان خواهد بود

سر ما خاک ره پیر مغان خواهد بود

حلقه‌ی پیر مغان از ازلم در گوش است

بر همانیم که بودیم و همان خواهد بود

بر سر تربت ما چون گذری همت خواه

که زیارتگه رندان جهان خواهد بود

برو ای زاهد خودبین که ز چشم من و تو

راز این پرده نهان است و نهان خواهد بود

ترک عاشق‌کش من مست برون رفت امروز

تا دگر خون که از دیده روان خواهد بود

چشمم آن دم که ز شوق تو نهد سر به لحد

تا دم صبح قیامت نگران خواهد بود

بخت حافظ گر از این گونه مدد خواهد کرد

زلف معشوقه به دست دگران خواهد بود

مەیلی جـــارانت بە یـــاران ســەر لە ئەورۆ ســەرتــروو

شــۆرەتی لوتفت لەگەڵـــمانا گەلــێ مەحشــەرتــروو

باســی دڵـــداری لە کــۆڕی عاشقـــان یادی بەخێـــر

خۆزگە بەو کاتــەی کە لێـوت پڕ قەن و شەککەرتروو

بەر لــەوەی ئەم میچە سەوز و شیــنە راکێشن لە ژوور

چـــاوی من تــاقی برۆی گیـانانی خۆش مەنـزەرتـروو

هەر هــەوەڵ ڕۆژی ئـەزەڵ تا دواشــەوی ژینگەی ئەبەد

خۆشــەویستیی یـار و پەیمـان و بەڵێـن سەروەرتروو

سێـــبەری دڵبــەر کە چەتری کەوتە سەر عاشق چ بوو

ئەو لە دیـــوانی غەزەڵـــدا چون لە ئـەم هۆنــەرتـروو

گەرچـی تالانـی دڵ و دینـــی دەکـردم چـــاوی یـار

بـــاز من وەسفـی خـدەی جوانـی ئەوم پێ ســەرتروو

نوکتــەیێکی پێ وتــم شێـــتێ لە بەر ئــەرکی شەهـــا

چوومـە سەر هەر سفــرەیێ دیم خوانی خوایی بەرتروو

گەرچی تەزوێـحت چــڕاوۆ زاهیـــدا بمبـــوورە! چون

دەستی مەیگێـــرم لە دەس بوو، ئەو لە تۆ قەشمــەرتروو

گەر شەوی قەدرم سەحەر، نۆشیوە مەی مەنعم مەکـەن!

یـــاری مەستـم حـــازر و جامێـــکی مـەی حازرتروو

شیعــری «حافز» ئەودەمـــەی ئادەم بەهەشتــی پێ درا

بۆ گــوڵ و نەســرین لە ســروەی بەربــەیان یـاوەرتروو

(ئەشعــەری) شەرحی ئوسووڵی مەتنــی بالاتــی نەکـرد

گەنجول ئەشعاری «عومـــەر» لەو بەژنـەدا ئەشعــەرتروو

پیش از اینت بیش از این اندیشه‌ی عشاق بود

مهـــرورزی تـو بـــا مـــا شهـــره‌ی آفـــاق بود

یـــاد باد آن صحبت شب‌هـــا که با نوشین‌لبـــان

بحث ســـرّ عشق و ذکـــر حلقـه‌ی عشـــاق بود

پیش از این کاین سقف سبز و طاق مینا بـر کشند

منـــظر چشـــم مـرا ابـــروی جانـــان طـــاق بود

از دم صبـــــح ازل تـــــا آخـــر شـــام ابـــد

دوستـی و مهـر بر یک عهـــد و یک میثـــاق بود

ســـایه‌ی معشـــوق اگر افتـــاد بر عاشـــق چه شـد

مـــا به او محتـــاج بودیم او بـه مـا مشتـــاق بود

حسن مه‌رویـــان مجلس گرچه دل می‌بـرد و دین

بحث مـــا در لطف طبـــع و خوبـــی اخلاق بود

بر در شـــاهم گـــدایی نکتـــه‌ای در کـــار کرد

گفت بر هر خـــوان که بنشستم خـــدا رزاق بود

رشتـــه‌ی تسبیـــح اگر بگسست معـــــذورم بدار

دستـــم انـــدر دامـــن ســـاقی سیمین ســـاق بود

در شب قـــدر ار صبوحی کرده‌ام عیـبم مکن

سرخوش آمـد یـــار و جـامی بر کنار طـــاق بود

شعـــر حافظ در زمـــان آدم انـدر بـــاغ خلد

دفتـــر نســـرین و گـــل را زینت اوراق بـود

خۆزگــە بەو رۆژە لە کۆی ئێــوە دڵــم حاسڵــی بوو
چــاو بە سورمە و کلی ژێر پــاتەوە نووری دڵــی بوو
بێ‌ریا، پاک، بەهۆی هەمدەمی وەک سۆسەن و گوڵ
لە دڵت چــی بــو، لەســەر زاری ئەمــن مەنــزڵی بوو
کە قسـەی عەقڵـی دەگێــڕایەوە دڵ بۆ ئـەم و ئــەو
کۆمەکی عەشقی لەبەر بوو ئەگە خۆی موشکڵی بوو
دەس‌درێـــژی فەلــەک و تۆڕ و کەڵــەک پڕ لە دڵــم
وەی لە ئەو حەســـرەتە بۆ کۆڕ و گــەلی عاقڵـی بوو
دڵ بەڵێنـــی بە ژیـــان دابـــو کە بێ‌دۆس نــەژێت
چی‌دەکـــرێ کە خەبـــاتی مـن و دڵ مێملــی بوو
دوێنـــەشەو چوومە خەرابات بەهـۆی چاوت و دیـم
کووپە مــەی پا لە گـڵ و خوێنــی دڵی مۆکڵــی بوو
فـــرە داچـوم کە بزانـــم چیـیە هـۆی ئێشـی فیـــراق
ســـەری زانـــا بە نەزانیـــن نــەزەرێ کامڵـــی بوو
کلکـــەوانەی دەســـی پیـــرۆزەیی پیـــرۆزی ئــەوین
خۆش درەوشـایەوە ئەممـا تەمـــەنی شــاگوڵی بوو
دیتــە قەسپــەی کەوی دەنگ‌خۆش و خەرامان چلۆن
«خاجــە»! پەنجــەی دڕی شـاهێنی بـەلا ماتڵـی بوو؟!
بەختــی «کۆلیـــل» دەبێ دەس لە ملــی مەیلــی نەبێ
ئەو کە بەژنێ کەڵەگەت ئەم قەد و دەستێ کوڵی بوو

یـــاد باد آن‌که سـر کـوی تـوام منزل بود

دیــده را روشنی از خـاک درت حاصل بود

راست چون سوسن و گل از اثر صحبت پاک

بر زبـان بود مـرا آن‌چه تـو را در دل بـود

دل چو از پیـر خـرد نقل معـانی می‌کرد

عشق می‌گفت به شرح آن‌چه بر او مشکل بود

آه از آن جور و تطاول که در این دامگه است

آه از آن سـوز و نیـازی که در آن محفل بود

در دلـم بود که بـی‌دوست نباشـم هرگـز

چه تـوان کرد که سعـی من و دل باطـل بود

دوش بر یـاد حریفـان به خرابـات شدم

خـم مـی دیدم خون در دل و پا در گل بود

بس بگشتـم که بپرسـم سبب درد فـراق

مفتـی عقـل در این مسئلـه لایعقـل بود

راستـی خاتـم فیـروزه‌ی بواسحـاقی

خوش درخشیـد ولی دولت مستعجـل بود

دیـدی آن قهـقهـه‌ی کبک خرامـان حافظ

که ز سرپنجـه‌ی شاهین قضـا غافـل بود

دڵ بلووقی سەفـــەری عەشقـــی لە پێـــدا چەمـەرە
جەوری تۆشی کە لە سـەر بێ لە وزەی ئەو بەدەرە
نە جەفـــــاشێوەیە لێـوت نە شیـــاوی دەمی تـۆن
ئەو شتـــانەی کە لە ڕێبـــازی وەفـــادا خەتـــەرە
سپی ئەو چـــاوە کە گریانی ئەوین کوێـری نەکا
شەوەزەنگ ئەو دڵە خاڵی لە شەمی عەشقی سەرە!
سێـــبەری زولفی ڕەشـی دەوڵەت و سامانە لە سەر
قـــەل و قـــالاو لە شـــابالّی هومـــا بێخەبـــەرە
مەکە لۆمـــەم! لەوە هـــاتوومەتە کۆی پیری موغان
خانـــەقا، شێخ دەڵـــێ پڕ لە سـەری بێســـەمەرە
دڵی پـــاکت کە نەبێ کـــابە و بوتـــخانە یەکـن
بەرەکـــەت نیـــن لە دڵێکـــا چەپەڵ و کەچنـەزەرە
«حافز»! ئەوڕۆکە لەسەر تەختی، لە ئەرکی حـەرەما
تاجـی عیلم و ئەدەبت چون وەکو شاهان لە سـەرە
هونـەر ئێستـاکە لە کـۆی بێهونـەران وا لە گرێو
بۆیە «کۆلیـــل»ـی هونەرمـــەندی سەقـز بێهونـەرە

خستگان را چو طلب باشد و قوت نبود

گر تو بیداد کنی شرط مروت نبود

ما جفا از تو ندیدیم و تو خود نپسندی

آن‌چه در مذهب ارباب طریقت نبود

خیره آن دیده که آبش نبرد گریه‌ی عشق

تیره آن دل که در او شمع محبت نبود

دولت از مرغ همایون طلب و سایه‌ی او

زان‌که با زاغ و زغن شهپر دولت نبود

گر مدد خواستم از پیر مغان عیب مکن

شیخ ما گفت که در صومعه همت نبود

چون طهارت نبود کعبه و بتخانه یکی‌ست

نبود خیر در آن خانه که عصمت نبود

حافظا علم و ادب ورز که در مجلس شاه

هر که را نیست ادب لایق صحبت نبود

کوشتنی گیانی شەکەت قسمەتی شەوتیری نەبوو
دڵی بێمیهری دەنا رەحمی بە نێچیری نەبوو
چۆن لە زەنجیرەیی زولفت منی شەیدا وەدەرێم
کە وەك ئەو پەرچەمە شێتێ غوڵ و زەنجیری نەبوو
خوایە ئەو گەوهەری ئاوێنەیی روخسارییە چین
کە لەوا هەوری هەناسەم دەمی تەئسیری نەبوو
مەکە مەنعم کە لە مزگەوتەوە بۆ مەیکەدە چووم!
چون شناسا بە دەمی ئێوە، ئەوێ پیری نەبوو
نازەنینتر لە چەمەن گوڵ وەکو بەژنت نەڕووا
نمەکینتر وەکو تۆ، ژینگە لە تەسویری نەبوو
تا هەمیسان وەکو سروەت سەحەرێ بێمە حوزوور
دوێنەشەو سینە مەگەر ناڵەیی شەوگیری نەبوو
سۆزت ئەی ئاوری هیجران! لە دڵم ئەونە جەمە
غەیری سووتانی وەکوو شەم سەری تەدبیری نەبوو
ئایەتێ بوو غەمی تۆ، بۆ دڵی «حافز» لە غەزەب
ئەوکەسەی دیتمی ئەڵبەتتە کە تەفسیری نەبوو
دڵی ئاوارەیی «کۆلیل» ئەوەن خوێنی رژاند
دەستی لوقمانی غەزەڵ قودرەتی تەعمیری نەبوو

قتل این خسته به شمشیر تو تقدیر نبود
ور نه هیچ از دل بی‌رحم تو تقصیر نبود

من دیوانه چو زلف تو رها می‌کردم
هیچ لایق‌ترم از حلقه‌ی زنجیر نبود

یا رب این آینه‌ی حسن چه جوهر دارد
که در او آه مرا قوت تأثیر نبود

سر ز حسرت به در میکده‌ها برگردم
چون شناسای تو در صومعه یک پیر نبود

نازنین‌تر ز قدت در چمن ناز نرست
خوش‌تر از نقش تو در عالم تصویر نبود

تا مگر همچو صبا باز به کوی تو رسم
حاصلم دوش بجز ناله‌ی شبگیر نبود

آن کشیدم ز تو ای آتش هجران که چو شمع
جز فنای خودم از دست تو تدبیر نبود

آیتی بود عذاب انده حافظ بی تو
که بر هیچ کسش حاجت تفسیر نبود

بــاسی کۆڕی شــەوی پێشوو بە خەمـی مـووتەوە بوو
تـا دڵـی شـــەو قســـە لەرزانـــە بە گێســـووتەوە بوو
شـــەتی خوێنینـــی مژۆڵێت لە دڵـم کـرد و کەچـی
دڵ لە نێـو مـاڵـی کەوان، تـــاقی برۆی جووتەوە بوو
سروە خوا کۆمەکی خێری! کە لە کۆی دۆسەوە هات
غەیری ئەو هەرکــەسی‌تر قوفڵـــی بە یاقــووتەوە بوو
خەبـــەرێکی نەبـو دونیـــا لە شـــەڕ و شۆڕی ئەوین
شـــەڕی عالـــەم بە کریشمـەی گوڵی جادووتەوە بوو
دڵـی ئـــاوارە بەدەر بوو لە گـــەڕی بەنـد و کەمـــەن
داوی ڕێگـــەی بە گرێـی پەرچـەمی هێندووتەوە بوو
هاتـــە دەر دڵ لە قەفـــەس، دوگمـــە ترازا لە کـەوات
ئاخر ئەو گیـــانی بە کۆی سینگی سپی و رووتەوە بوو
وەرە ســـەر توربەتی «حافـــز» بە بەڵێنـــێکی کە دات
چونکە تا مـــەرگی بە ئـاواتی گوڵـــی رووتەوە بوو
خەو بە چـــاوی دڵـی «کۆلیـــل» نەچوو قەت لە ژیان
رۆژ و شـــەو هۆشی بە دوو چاوی خەواڵووتەوە بوو

دوش در حلقه‌ی ما قصه‌ی گیسوی تو بود

تا دل شب سخن از سلسله‌ی موی تو بود

دل که از ناوک مژگان تو در خون می گشت

باز مشتاق کمانخانه‌ی ابروی تو بود

هم عفاالله صبا کز تو پیامی می‌داد

ور نه در کس نرسیدیم که از کوی تو بود

عالم از شور و شر عشق خبر هیچ نداشت

فتنه‌انگیز جهان غمزه‌ی جادوی تو بود

من سرگشته هم از اهل سلامت بودم

دام راهم شکن طرّه‌ی هندوی تو بود

بگشا بند قبا تا بگشاید دل من

که گشادی که مرا بود ز پهلوی تو بود

به وفای تو که بر تربت حافظ بگذر

کز جهان می‌شد و در آرزوی روی تو بود

دوێنەشەو زیز دەهات و رقی هەستا بوو ئەوین
خوایە لە کوێی تری گڕ دابو دڵێ زار و غەمین!
رەمزی ئاشق کوژی و رەسمی شڵێژاندنی شار
پڕ بە بەژنی ئەوی دووراندبو خەییاتی بەرین
گوڵی دابوو بە شەمی روومەتی، پێی وابوو هەموو
ئێمە ئەسپەنەری سەر ئاگری روخساری ئەوین
هەرچەن ئەیوت بە رواڵەت کە بە زارت دەکوژم
نەزەرێکی لە دڵۆ بوو بە دڵی پڕ لە برین
رێی بە دین گرتبوو زولفی شەوی ئەو دڵڕەقە وەک
هەڵیگرسانبو سکڵ و گڕی سەر کوڵمی بەتین
دڵ گەلێ خوێنی دەسێنابو، دییەم پاکی رژاند!
خوایە کێ کردی و کێ بردی لە سەر تۆپی زەمین!
یار مەفرۆشە بە دینار کە قازانجی نەکرد
یۆسفی ئەو کەسە گۆڕاوە بە قۆشەی حەڵەبین
خۆش بە «حافز» وتی ئەم خەرقە برۆ گڕ بدە زوو!
ئەم دەغەڵناسییە چۆن فێر بووە یارەب گوڵی ژین
زێڕی ناخالیسی ئەم خێڵە بەغێڵەش بە منن
بۆیە «کۆلیل»ـم و جێماو لە عێلی مەم و زین

دوش می‌آمد و رخساره برافروخته بود

تا کجا باز دل غمزده‌ای سوخته بود

رسم عاشق‌کشی و شیوه‌ی شهرآشوبی

جامه‌ای بود که بر قامت او دوخته بود

جان عشاق سپند رخ خود می‌دانست

و آتش چهره بدین کار برافروخته بود

گرچه می‌گفت که زارت بکشم می‌دیدم

که نهانش نظری با من دل‌سوخته بود

کفر زلفش ره دین می‌زد و آن سنگین‌دل

در پی‌اش مشعلی از چهره برافروخته بود

دل بسی خون به کف آورد ولی دیده بریخت

الله الله که تلف کرد و که اندوخته بود

یار مفروش به دنیا که بسی سود نکرد

آن‌که یوسف به زر ناسره بفروخته بود

گفت و خوش گفت برو خرقه بسوزان حافظ

یا رب این قلب‌شناسی ز که آموخته بود

یەک دو جـــامێکم بەیـانی دوێنــە بۆ رێ کەوتبــوو
وەک شـــەرابی لێــوی ساقیـم پـڕ بە دڵ پێ کەوتبــوو
دلبـــەری گەنجـی بە مەستی ئارەزوم بوو وەرگەڕێ
چون تەڵاقـی سێبــەسێ بوو تـازە هەر سێ کەوتبوو
هــەر مەقـــامێکم لە عەشقـــا پشکنیـــبێ عاقیــبەت
دیــم لە دەرکی هەر دلێـــکا یەک مـەراقێ کەوتبوو
رێـــڕەوی عەشقــم، پەیاپەی بێــنە ساقی جامەکەت!
هەرکە عاشـــق بوو بە دەم، لەم رێگە بێ پێ کەوتبوو
خۆش خەوێکم دیوە شەو، مزگێنیـێ ئەی خەوبژێـر!
دیـم کە رۆژی رون لەگەڵـمـا هـاودراوسێ کەوتبوو
هەرچی هەوڵـمــدا لە دەستی چـاوی بچمە گۆشـەیێ
تاقــەتی سەبــرم لە ســەر تــاقی برۆی جـێ کەوتبوو
خــاوەنی شان و شکۆی دین، گەر نەبوو با شاهـی من
کــاری ئاییــن و وڵات ئاخــۆ بــەرەو کـوێ کەوتبوو
ئەو دەمــەی «حافز» کە شیعـری وا پەرێشانی دەوت
بــاڵی ئەفکـــاری بە داوی ئـــارەزوو تێـــکەوتبوو
هۆشی کاڵ و کرچی من «کۆلیل»ـی پرچی کاڵی بوو
چونکە دڵ زووتر بە جەغزی زولفی کاڵــێ کەوتبوو

یک دو جـــامم دی سحـــر گه اتفـــاق افتـــاده بود

وز لب ســـــاقی شــــرابـم در مـــذاق افتـــاده بود

از ســـر مستـــی دگر با شــــاهد عهـــد شبـــاب

رجعتی می‌خواستـــم لیکـــن طـــلاق افتـــاده بود

در مقــــامات طریقت هر کجـــا کردیـــم سیـــر

عــــافیت را با نظـــربازی فـــراق افتـــاده بود

ساقیـــا جـــام دمـــادم ده که در سیـــر طـــریق

هر که عاشـــق وش نیـــامد در نفـــاق افتـــاده بود

ای معبـــر مژده‌ای فرمـــا که دوشـــم آفتـــاب

در شکـــرخواب صبـــوحی هم وثـــاق افتـــاده بود

نقش می‌بستم که گیـــرم گوشه‌ای زان چشم مست

طـــاقت و صبـــر از خم ابروش طـــاق افتـــاده بود

گر نکردی نصـــرت دین شـــــاه یحیی از کـــرم

کـــار ملک و دین ز نظـــم و اتّســـاق افتـــاده بود

حافـــظ آن ساعت که این نظم پریشـــان می‌نوشت

طـــــایر فکـــرش بـه دام اشتـــیاق افتـــاده بود

ئێستـەش ئەو دڵمە شـەمی عەشقی نەهـانێکە کەبوو
سینە سەنـدووقـی حـەز و میهـری جـووانێکە کە بوو
عـــاشقی ئێــوە لە پـاکـــانی ئەمـــانەتـــداره
چـــاو بە فـرمێسک و دەرون پڕ لە غەمانێـکە کە بوو
هەر ســـەبا شـــایەتە بۆ ئێمە کە شـــەو تاٙ بە سەحـــەر
عەتـری زولفت نەفــەس و هـاودەمی گیانێکە کە بوو
لەعل و گەوهەر نییە کڕیاری، دەنا خۆر وەکـو خۆی
لە گـەروی بـەردی رەقــا گەوهـەرە کانێـکە کە بوو
دیتنـــی لازمـە کـوژراوی کریشمـــەت، وەرە چـــون
دڵـــی بێـــچارە هەمـــان دڵنیـــگەرانێکە کە بوو
رەنگی خوێنی گەشـــی ئێمـــەی دەسڕی یار، بەڵام
وەکـو جـــاران لە گوڵـــی لێـــوی، نیشانێکە کە بوو
وتم ئیـــتر نیـــیە چـــاوی رەشـی رێگـــر بە کەســێ
ساڵـــــەها رۆیـــی و ئەو دەس بە کەوانێـــکە کە بوو
«حافـــز»!! بێــــژە کە فرمێســکی رەوانت لـە چییــە
تـــا بزانـــــن کە هـەر ئـــەو ئـــاوی رەوانێـکە کە بوو
دڵـی بێـــژنگ وەکـــوو سیـــنەیی «کۆلیـــــل» نەبێ
تیـــــری برژانگـی هەر ئەو نووکـە سەنـــانێکە کە بوو

گوهر مخـزن اسـرار همـان است که بود
حقـه‌ی مهـر بدان مهـر و نشان است که بود

عاشقـان زمـره‌ی اربـاب امـانت باشنـد
لاجـرم چشـم گهـربار همـان است که بود

از صبـا پرس که ما را همه شب تـا دم صبح
بوی زلف تو همـان مونس جان است که بود

طـالب لعل و گهـر نیست وگـرنه خورشیـد
همچنـان در عمل معـدن و کـان است که بود

کشتـه‌ی غمـزه‌ی خود را به زیـارت دریاب
زآن‌که بیچـاره همـان دل‌نگران است که بود

رنگ خـون دل مـا را کـه نهـان می‌داری
همچنـان در لب لعل تو عیـان است که بود

زلف هنـدوی تو گفتـم که دگر ره نزنـد
سال‌ها رفت و بدان سیرت و سان است که بود

حافظـا بـازنما قصـه‌ی خونـابه‌ی چشم
که بر این چشمه همان آب روان است که بود

دیتم خەوێکی خۆش کە لە دەستم پیاڵە بوو
یەعنی کە کاری ئێمە بە چاوت حەواڵە بوو
چل ساڵە رەنج و دەردی ئەچێژین و عاقیبەت
دەرمانی دڵ بە شووشە شەرابی دە ساڵە بوو
نامەی مورادی سینە لە بەختم کە بوو رجا
زانیم لە کاکوڵی رەش و زولفی قەباڵە بوو
کاتی سەحەر خوماری خەفەت وەختە بمکوژێ
شەنسم لەگەڵ بو ئەو دەمە مەی پڕ پیاڵە بوو
هەرکەس نمامی عەشق و ئەوینی نەبوو لە دڵ
وەک با رەشی خەزان و جەنابی هەلاڵە بوو
بۆیێ لە ئەرکی مەیکەدە هەر خوێن ئەخۆم مودام
سفرەی قەدەر بلاوە قەزام ئەم نەواڵە بوو
کازێوە دەم بو چوومە چەمەن، ئەو دەمانە وا
مورغی سەحەر بە تاسەوە سەرگەرمی ناڵە بوو
دەیوت چ تەبعی دلگرە «حافز» لە وەسفی شا
هەر تەک خەتێکی ئەم غەزەلەی سەد ریساڵە بوو
ئەو یارە شاسووارە کە شێری فەلەک لە لای
رۆژی نەبەرد و هەڵمەتی بەرخێ منالە بوو
شیعری «عومەر» لەگەڵ سەحەری روومەتی، یەکێ
مانگی پڕ و ئەوی کە، لە دەوری بە هاڵە بوو

دیدم به خواب خوش که به دستم پیاله بود
تعبیر رفت و کار به دولت حواله بود
چهل سال رنج و غصه کشیدیم و عاقبت
تدبیر ما به دست شراب دوساله بود
آن نافه‌ی مراد که می‌خواستم ز بخت
در چین زلف آن بت مشکین کلاله بود
از دست برده بود خمار غمم سحر
دولت مساعد آمد و می در پیاله بود
بر آستان میکده خون می‌خورم مدام
روزی ما ز خوان قدر این نواله بود
هر کو نکاشت مهر و ز خوبی گلی نچید
در رهگذار باد نگهبان لاله بود
بر طرف گلشنم گذر افتاد وقت صبح
آن دم که کار مرغ سحر آه و ناله بود
دیدیم شعر دلکش حافظ به مدح شاه
یک بیت از این قصیده به از صد رساله بود
آن شاه تندحمله که خورشید شیرگیر
پیشش به روز معرکه کمتر غزاله بود

لە ئەرکی مەیکەدە یــارەب سەحەر چ مەشغەڵە بوو
نیگــار و ســاقی و شەمــدان و شــەم لە مــامەڵە بوو
کەلامــی گیــانە ئەوینــم، نە حــەرف و بــاس بە زار
فەقــەت بە ئۆفــیِ دەف و نەی نیــاز و کەڵکەڵە بوو
بەیــانی کــۆڕی جنــون ســەر لە دەرسی مەدرەسەیە
نە قیــل و قــاڵی فەقێــن و نە مەشقــی تەشقــەڵە بوو
دڵــم بە غەمـــــزەیی ســــاقی کەمــێ کــراوە بەڵام
لە بەختــی ناحــەزە فیکــری گلــەم لە سەر جەڵە بوو
هەزار و یەک ســـەری وەک سامری لە مێگەلی تۆن
شــووانی ساحــری چــاوت گەلێــکی سیســەڵە بوو
وتــم حەواڵــە کە ماچــێ لە لێــوی گوڵ بە دەمت
کەنــی وتــی لەگەڵــت کــەی وەهــامە مــامــەڵــە بوو
شوکور هەســارەیی بەختــم هەڵاتبــوو شــەوی پێش
لە بەینـــی مانگــی پڕ و روومــەتت موقــــابەڵە بوو
دەمــی نیگــار کە دەرمــــانی دەردی «حافــز»ە دادا!
لە کــاتی لوتف و سەخاوەت، چ تەنگ حەوسەڵە بوو
بە مانگی یەکشـــەوە «کۆلیــل» ئەگەر بڵێ چ خەمی!
دەڵــێ بە حوکمــی بــرۆی ئەو نمــامە ســەوزەڵە بوو

به کوی میکــده یـا رب سحر چه مشغلـه بود

که جوش شـاهد و سـاقی و شمع و مشعله بود

حدیث عشق که از حرف و صوت مستغنی‌ست

به نـاله‌ی دف و نی در خـروش و ولولـه بود

مبـاحثی که در آن مجلس جنـون می‌رفت

ورای مدرسـه و قـال و قیـل مسئله بود

دل از کرشمـه‌ی سـاقی به شکـر بود ولـی

ز نـامسـاعدی بختـش اندکـی گلـه بود

قیـاس کردم و آن چشـم جادوانه‌ی مست

هـزار سـاحر چون سـامریش در گلـه بود

بگفتمش به لبـم بوسـه‌ای حوالـت کن

به خنـده گفت کی‌ات با من این معـامله بود

ز اختـرم نظـری سعـد در ره است که دوش

میـان مـاه و رخ یـار من مقـابله بود

دهـان یـار که درمـان درد حافـظ داشت

فغـان که وقت مروت چه تنگ حوصلـه بود

ئەو یــــارە کە مەنــزڵ بە ئــەوم، مــاڵە پـــەری بوو
بێ‌خــەوش ســـەراپـا لە هەمـــوو عەیب بـەری بوو
دڵ مـــایەوە لەم شـــارە کە بــۆی بەژنــی بنــۆشــێ
بێـــچارە دڵـــی ئێمـــە کە یـــاری سەفـــەری بوو
نەک هـــەر لە دڵی من فەلـــەک ئەو پـەردەیە لادا
ئەم چەرخـــە لە بەر پـــەردەدڕی و فیتـنەگەری بوو
مەحبـــووبی مـن ئـەو دڵبـــەرە زانـــایە کە بـەژنی
ســەروی تەڕ و ڕۆشـن سـەر و حوسنی نەزەری بوو
ئیقبـــاڵی شـــەڕم بوو، کە لە دەس مانگی دەرێنـــام
دەورانـــە! کـە وا دەوڵـــەتی بەختـــم قەمـــەری بوو
هەی‌هەی لە دڵی دەرکە گـــەدا! شـــا کە لە موڵکی
حوسنـــا کەمـەری زێـڕ و زەڕین تاجی، سەری بوو
ڕۆژانی خۆش ئەو کـــاتە، لەگەڵ ئێـوە بەســـەر چوو
باقـــی تەمـــەنم پووچ، هەمـــوو بێ‌خەبـــەری بوو
خۆش بوو لە کەناری گوڵ و نەسرین و خــوڕەی ئاو
هـــــاوار کە ئـەو گەنجـە ڕەوانـــەم سپـــەری بوو
بولبـــول وەرە مەخوێنـــــە ئەدی، بمــــرە لە داخـــا!
گوڵ زولفـی پەرێشـانی بە ســروەی سەحەری بوو
هەر گەنجـــی مورادێکـــی خـــودا بەخشییە «حافز»
ویردی سەحـــەر و زیکـری شـەوانەی، ئەسەری بوو
ئەو شـــــانە کە ئـەو پەرچـــــەم و ئەگریجـــەیە دادا
شیعـر و قەڵەمی کــوردی و عەشقی «عومەر»ی بوو

آن یـــار کز او خـــانه‌ی ما جـای پـری بود

سر تـــا قدمش چون پـری از عیب بـری بود

دل گفت فـــروکش کنم این شهـر به بویش

بیچـــاره نـدانست که یـــارش سفـری بود

تنهـــا نـه ز راز دل مـــن پـــرده برافتـــاد

تـــا بود فلـک شیـــوه‌ی او پـــرده‌دری بود

منظـــور خردمنـــد من آن مـــاه که او را

با حســن ادب شیـــوه‌ی صـاحب‌نظری بود

از چنگ مـن‌اش اختـــر بدمهـــر به در برد

آری چـه کنـــم دولـت دور قمـــری بود

عــذری بنــه ای دل که تو درویشــی و او را

در مملکـــت حســن ســر تاجـــوری بود

اوقات خوش آن بود که با دوست به سر رفت

بـــاقی همه بی‌حاصـــلی و بی‌خبـــری بود

خوش بود لب آب و گـــل و سبـــزه و نسرین

افســوس که آن گنـــج روان رهگـــذری بود

خود را بکش ای بلبل از این رشک که گل را

با بـــاد صبـــا وقت سحـــر جلوه‌گـــری بود

هر گنج سعـــادت که خـــدا داد به حافـظ

از یمـــن دعـــای شب و ورد سحـــری بود

موسولمانان دلێکم بوو زەمانێ
که دەمگوت بێنە سەر دەیگوت که هانێ

بە گێژاوی غەمێ هەر گا دەکەوتم
لە بیر و رای ئەوم دابوو ئەمانێ

دلێ هاودەرد و کات و دەمشناسێ
ستوونی پشتی هەر پیر و جووانێ

لە دەستم چوو لە کۆی گیانان خودایا
چ دلگر بوو وەها شوێن و مەکانێ!

هونەروەر عەیبی مەحرومی لەسەریە
مرۆڤێ وەک منی مەحرووم کوانێ

وەرن گیانی پەرێشانێ دەوا کەن!
کە مەڵهەم بوو بزەی فیکرت زەمانێ

ئەوین فێری قسەی شیرینی کردم
کە فەرهادم لە کۆڕی عاشقانێ

مەڵێن ئیتر کە «حافز» نوکتە سەنجە
کە جەهلی تێکەڵاوی بوو عەیانێ

کە «کۆلیل»ێ نەکا تەفسیری (وەللەیل)
چلۆن شێتێکی وەک مەجنون دەزانێ

مسلمانان مرا وقتی دلی بود

که با وی گفتمی گر مشکلی بود

به گردابی چو می‌افتادم از غم

به تدبیرش امید ساحلی بود

دلی همدرد و یاری مصلحت بین

که استظهار هر اهل دلی بود

ز من ضایع شد اندر کوی جانان

چه دامن گیر یا رب منزلی بود

هنر بی‌عیب حرمان نیست لیکن

ز من محروم‌تر کی سائلی بود

بر این جان پریشان رحمت آرید

که وقتی کاردانی کاملی بود

مرا تا عشق تعلیم سخن کرد

حدیثم نکته‌ی هر محفلی بود

مگو دیگر که حافظ نکته‌دان است

که ما دیدیم و محکم جاهلی بود

هەر کــەسێ رۆژی ئــەزەڵ بەختی سولەیمـانی هەیە

تــا ئەبــەد جـامی جــەم و زولفــی پەرێشــانی هەیە

من هەر ئەو لەحزەی تەماموو تەرکی مەیٔنۆشی بکەم

لێـم یەقیــن بوو کــاری وا بــاری پەشیمـانی هەیە

چاکە وا وەك سوێسنەش بەرماڵی سەوزم کردە کۆڵ

کێ بە خەرقــەی مەی شـەڵاڵی شـانـم ئیمـانی هەیە

بێ جەمــاڵی جـامی مەی خەڵوەتنشینی سەختە بۆم

کامە گۆشـــەی ئەهلی دڵ بێ مۆمــی نووڕانی هەیە؟!

با نەبێ گەوهــەر نیشـــان جامت، شەراب ئەر خالسە

بۆ قەڵــەندەر مەی جەمــاڵی لەعلــی روممـانی هەیە

من کە دەروێشم، بە چـاوی سوکیــیۆ مــەڕوانە بـۆم

چون گەدای ئەم زێدی ئێمـە حوکمی سوڵتانی هەیە

گەر بە هیـوای ئابـڕووی ئەی دڵ لەگەڵ فیــزن مەچۆ!

هەرکــە خـۆهەڵکێشە پێــناسەی بە ملپــانی هەیە

مەجلیسی شیعــر و بەهار و عەشق و رەندین چاوەکەم

مەی لە دەس دلبــەر نەگرتن ســەر گرانـجانی هەیە

خۆشــەویسێ دوێ وتی «حافــز» نهێنی مەی دەخـۆن

گیــانەکەم هەر کاری عەیبێ رەمزی پەنهـانی هەیە

مەستی بادەی کیژی کەرکووکیم و «کۆلیل»ـی بزەی

بووکی کوردستــان هــەزاران نەخشــی بۆ مانی هەیە

در ازل هــــر کـو به فیـــض دولـــت ارزانی بود

تـا ابـــد جــام مرادش همــــدم جــــانی بود

من همــان ساعت که از مـی خواستم شد توبه‌کـار

گفتـــم این شــــاخ ار دهــد بــاری پشیمــانی بود

خود گرفتـم کافکنم سجاده چون سوسن به دوش

همچو گـل بر خـــرقه‌ی رنگ می مسلمـــانی بود

بی‌چـــراغ جــــام در خلوت نمی‌یــارم نشست

زآن‌کـه کنج اهـــل دل بایـــد که نـــورانی بود

همت عـــالی طلب جـــام مرصع گو مبـــاش

رنـــد را آب عنـــب یاقـــوت رمــــانی بود

گرچـــه بی‌سامــــان نمـــاید کار ما سهلش مبین

کانـــدر این کشور گدایی رشک سلطــــانی بود

نیک‌نـــامی خواهی ای دل با بـــدان صحبت مدار

خودپسنـــدی جـــان من برهــــان نـــادانی بود

مجلس انس و بهـــار و بحث شعـــر اندر میـــان

نستـــدن جـــام می از جانـــان گران‌جانی بود

دی عزیـــزی گفت حافــظ می‌خورد پنهان شراب

ای عـــــزیز من نه عیب آن بــــه که پنهـــانی بود

کە ئێستـــە گوڵ لە نەبـون هـاتە مێـر گوڵانی وجوود
وەنەوشـــە خۆش سەری بۆ دانەوی بە عەزمی سوجوود
بنۆشـــە جـامی سوحـانەت! بە ناڵـــەیی دەف و نـەی
وەلێسـە غەوغـەوی سـاقی! بە سۆزی سینەیی عوود
زەمـانی خۆش نییە گوڵ، بێ شەراب و یـار و روباب
ژیـــانی وەک من و تۆ کورتـە چون لە باخــی وجود
لە شـــەوقی روومـــەتی گـوڵ وێنـەی ئاسمانە زەوی
بە بەختـی رۆشـــن و رەوتـــی هەســـارەیی مەسعوود
لە دەستی دڵبـەری ناســـک‌لەش و مەسیـــح‌نەفـەس
بنۆشــە مـەی! مەکـــە بـاس و حەکـایەتێ لە سەموود
بە فەسڵـی سۆسەن و گوڵ، خەڵوەتی ئەوینـە چەمـەن
وەلــێ کە مـــردنی بولبــول لە رێگـــەدایە چ سوود
کە گــوڵ‌سوواری سەبـا بوو سەحـــەر سولەیمـان‌سا
لە ناخـــی بولبــــولە پەرداخـــە نەغمـــەیی داوود
لە بـاخ تازە وەکـــەن رەسمـــی دینـــی ســـەردەشتی
گوڵاڵـــە ئێستـە کە کردوویـەتۆ ئاگـــری نەمروود
تەڵەب کە جـــامی شـــەرابی سەحـەر! بە یـادی وەزیر
عەزیـزی موڵکی سولەیمان ستوونی دین (مەحموود)
شیـاوی مەجلیسی «حافــز» بە حورمـــەتی هونـــەری
شـــەراب و ســـاقی و یـارە و هەوای خـۆش و سروود
بە ئاگری شــــەوی یەڵـــدا دڵی «عومـــەر» بکـە داخ
دەنـا لە زڵمـی شـــەوی زولفـــەکەت دەبێتە شوهوود

کنون که در چمن آمد گل از عـدم به وجود
بنفشـه در قـدم او نهـاد سـر به سجـود
بنـوش جـام صبوحی به ناله‌ی دف و چنگ
ببـوس غبغب سـاقی به نغمـه‌ی نی و عـود
به دور گل منشین بی شراب و شاهد و چنگ
که همچـو روز بقـا هفتـه‌ای بود معـدود
شد از خـروج ریاحیـن چو آسمـان روشن
زمیـن به اختـر میمـون و طـالع مسعـود
ز دست شـاهد نـازک عـذار عیسـی دم
شـراب نوش و رهـا کن حدیث عاد و ثمود
جهـان چو خلد برین شـد به دور سوسن و گل
ولی چه سـود که در وی نه ممکن است خلود
چو گل سـوار شود بر هـوا سلیمـان وار
سحـر که مرغ درآیـد به نغمـه‌ی داوود
به بـاغ تازه کن آییـن دیـن زردشتـی
کنـون که لاله برافـروخت آتش نمـرود
بخـواه جـام صبوحی به یـاد آصف عهد
وزیر ملک سلیمـان عمـاد دیـن محمـود
بود کـه مجلس حافـظ به یمـن تربیتـش
هر آن‌چه می‌طلبـد جملـه باشدش موجود

خوێنــی دڵــم چەنێکــە بە رووودا رەوا دەچــێ

چەن ساڵــە ئەم پلوسکــی گــلارانە وا دەچێ؟!

گەنجــێ لە گیانمـــایە ئەوینــێکە ســەر بە مـۆر

بێت و بچــێ لە سیــنە خەزێنــەی سەفــا دەچێ

خۆر بۆیە چــاکی کردووە یێــخەی کراسـی خۆ

یــارم دەڵێن بە عیشــوە بە ئاسـۆی کــەوا دەچــێ

سەر خاکی بەر دو پێتە، مەنێ دەستی رەد لە رووی!

ســەربەرزە سەر، دەمــێ کە لە ژێـر خاکی پا دەچێ

لافـــاوە ئــاوی دیـــدە لە رێ لادە، وا مەچــۆ!

دڵ هــەر چەنت لە بـــەردە، بە سێـلاوی وا دەچێ

نێــوانی ئەشک و ئێمــە شـــەو و رۆژە مــاجــەرا

بۆچی کە بـەر لە سیــنە بە جـۆی دڵبــەرا دەچێ

«حافــز» دەچێــتە مەیکــەدە دایـم بە عەشقـی دڵ

دەروێش چــۆن بە تەکیــە بە سیدق و وەفا دەچێ

«کۆلیــل» دڵگـرانە کە ســۆفی دەمـــەو بەیـــان

مەیخــانە چۆڵ ئەکــات و بەرەو خانــەقا دەچێ

از دیـــده خون دل همـــه بر روی مـــا رود

بر روی مـــا ز دیـــده چه گویم چه‌ها رود

مـــا در درون سینـــه هـــوایی نهفتـــه‌ایم

بر بـــاد اگر رود دل مـــا زان هـــوا رود

خورشید خاوری کند از رشک جامه چاک

گر مـــاه مهـــرپرور مـن در قبـــا رود

بر خـــاک راه یـــار نهادیم روی خویش

بر روی مـــا رواســت اگــر آشنـــا رود

سیـــل است آب دیده و هر کس که بگذرد

گر خود دلش ز سنگ بود هـــم ز جـــا رود

ما را به آب دیـــده شب و روز ماجـــراست

زان رهگـــذر که بر ســـر کویش چـــرا رود

حافـــظ به کوی میکـــده دایم به صدق دل

چون صوفیـــان صومعـــه‌دار از صفـــا رود

که دەس له سومبولی دڵبەر ئەدەم به قـار، دەچێ
که لوتف و بەخششی داوا دەکەم له شـار، دەچێ
خەمـی بـرۆ بـه درۆ تـــا دەنێـــته بەردەســـی دڵ
هیـــلالی یەکشـــەوە ئاســـا، نیقابـــدار دەچێ
به شـەو شـەرابم ئەداتێ که مەست و بێخـەو بم
به رۆژ ئەگەر گلەمەن بم، به خەونی پـار دەچێ
چ پڕ له فیتـــنەیە رێگەی ئەوینـــی دڵ، یـــاران!
ملـــی شکـــاوە له ئەم رێ کەسێ به غـــار دەچێ
غوباری مەیکـــەدە نادەم به کۆشکـــی سەڵتەنەتی
هەزاری ئـــەم دەرە تا عەرشـــی کردگـــار دەچێ
که جەوهەری رەشی زولفت تەواوە، نـامە سپیـن
بەیـانه، هەسته! که وا رەنگی زولفی تـــار دەچێ
هەوا دەچێـــته ســـەری تۆقله، وا له جامی شەراب
کـــڵاوداری و حوکمـــــی لەبـــەر دەمـــار دەچێ
وجـــوود پەردەیـــه «حافـــز»! فەنا به، لادە له خـۆ!
خۆشـــا کەسێ که به بێلـەش بەرەو نیگار دەچێ
«عومـــەر» له بولبولی پرسی تەبێـعەتی گوڵ چین؟
وتی بەداخـــەوە عەینـــەن وەکوو بەهـــار دەچێ

چو دست بر سر زلفش زنم به تاب رود

ور آشتی طلبم با سر عتاب رود

چو ماه نو ره بیچارگان نظاره

زند به گوشه‌ی ابرو و در نقاب رود

شب شراب خرابم کند به بیداری

وگر به روز شکایت کنم به خواب رود

طریق عشق پرآشوب و فتنه است ای دل

بیفتد آن‌که در این راه با شتاب رود

گدایی در جانان به سلطنت مفروش

کسی ز سایه‌ی این در به آفتاب رود

سوادنامه‌ی موی سیاه چون طی شد

بیاض کم نشود گر صد انتخاب رود

حباب را چوفتد باد نخوت اندر سر

کلاه‌داریش اندر سر شراب رود

حجاب راه تویی حافظ از میان برخیز

خوشا کسی که در این راه بی‌حجاب رود

کێ لە کـۆی ئێـوە دەتـۆرێت، پەرێشـانە دڵـی
خەجـڵ و بێ‌سـەر و سامـان و پەشیمـانە دڵی

کـاروانێ نەفـەسی گـەرمی ئەوینـی لەگـەڵە
هەڵسـو کەوتی بە شکـۆ، پڕ سـەر و سامـانە دڵی

نووری ئیمـانە موریـدێ دەگەیێـنێ بە مـوراد
کێ بە مەنـزڵ نەگـەیێ ئەڵبـەتە وێـرانە دڵی

بگرە کـامێ لە شـەراب و دەمی ئازیـز، دەمێ
ژینـی دۆڕانـدووە بێکـار، گرانجـانە دڵی

ئەی دەلیـلی دڵی گـومبوو، مەدەدێ تۆ بی و خوا!
شـارەزا، یـاوەر و دڵسـۆزی غەریبـانە دڵی

حوکمی پاکی و چەپەڵی رۆژی سەرەنجامە فەقەت
لە دەمی ئاخـری خۆ هـەرکە لە رامـانە دڵی

«حافـز»! بادە لە چـاوانەیی حیکمەت بکە نۆش
هەرکـە لەو کانیـیە دەخـواتەوە زۆرزانە دڵی

هەوری یادت لە سـەری سینە هەڵیداوە، کە خۆش
چـاوی «کۆلیـل» خەریکـی پەڵەبـارانە دڵی

از سـر کوی تو هر کـو به مـلالت بـرود

نرود کـارش و آخـر به خجـالت بـرود

کـاروانی که بـود بدرقـهاش حفظ خـدا

بـه تجمـل بنشینـد بـه جـلالت بـرود

سـالک از نور هدایت ببـرد راه به دوست

که به جـایی نرسـد گر به ضلالت بـرود

کـام خود آخر عمر از مـی و معشوق بگیر

حیف اوقـات که یک سر به بطالت بـرود

ای دلیـل دل گمـگشته خـدا را مـددی

که غـریب ار نبـرد ره به دلالت بـرود

حکم مستوری و مستی همه بر خـاتم تست

کس ندانست که آخـر به چه حالت بـرود

حافظ از چشمهی حکمت به کف آور جامی

بو که از لـوح دلت نقش جهـالت بـرود

سیـــنە نەخشیـــنە بە یـادت، سەر و سامانم ئەتۆی

بەش بە حاڵی دڵی خۆ سەروی خەرامانم ئەتۆی

لە دڵی وێڵمی یـادت فەلەک و جـەوری نەبرد

بە خەیـاڵی دەمی تۆ مـاوم و هۆی مـانم ئەتۆی

لە ئەزەڵ بەستـەیی زولفت بووە دڵ تا ئەبەدیش

مل کەچی عەهـدم و نەشکاو لە پەیمـانم ئەتۆی

لە دڵی ئێمـە ئەوەی بـاری غەمی سەختە دەچێ

هەر غەمی ئەووەڵ و ئاخر وەکـو جارانـم ئەتۆی

عەشقی ئێـوەم لە دڵ و گیان بووە جێگیـر وەها

کە سەریشـم بە بڕین چێ، لە دڵ و گیـانم ئەتۆی

گەر دڵـم وێڵـە لە دووی ئێوە نەخۆشیـنی هەیە

چییە چـارەم کە ئەزەڵ چارە و دەرمـانم ئەتۆی

پێت ئەگەر خۆشە وەکوو «خاجە» دڵئاوارە نەبی

حەز لە شۆخێ مەکە! خاترجەمی دەورانم ئەتۆی

لەوەتا بوومـەتە «کۆلیـل»ـی ئەوین تـۆم لە دڵـی

ئـەرزی بێ ئـاوی بەهـارم، پەڵە بـارانم ئەتۆی

هرگزم نقش تو از لوح دل و جان نرود

هرگز از یاد من آن سرو خرامان نرود

از دماغ من سرگشته خیال دهنت

به جفای فلک و غصه‌ی دوران نرود

در ازل بست دلم با سر زلفت پیوند

تا ابد سر نکشد و از سر پیمان نرود

هرچه جز بار غمت بر دل مسکین من است

برود از دل من وز دل من آن نرود

آن‌چنان مهر توام در دل و جان جای گرفت

که اگر سر برود از دل و از جان نرود

گر رود از پی خوبان دل من معذور است

درد دارد چه کند کز پی درمان نرود

هرکه خواهد که چو حافظ نشود سرگردان

دل به خوبان ندهد و از پی ایشان نرود

خۆشا دڵێ کە بە عومری لە سەر نەزەر ناچێ
بە هەر سەرایە کە بیبەن بە بێخەبەر ناچێ

بە شەکری لێوی ئەوم چاترن تەماح نەکەم
وەلێ مەحاڵە، چ مێشێ بەرەو شەکەر ناچێ؟!

رەشی مەشۆوە لە چاوی غەمین بە ئەسرینم
نیشانی خاڵتی هەرگیز نەزەر لە دەر ناچێ

بە چەشنی سروە درێغی نەسیمی خۆش مەکە لێم!
ژیان کە بێ سەری زولفت لە سەر بە سەر ناچێ

دڵا! مەمێنەوە هەر هەرزەگێڵ و بێخاوەن
کە کار و باری ژیانی وەها لە بەر ناچێ

بە چاوی سووکەوە مەڕوانە بۆ منێکی خراو
کە ئاو و تاوی شەریعەت بە بێهونەر ناچێ

منی گەدا هەوەسی نۆنمامێ وا لە سەرم
لە گەردنی کە دەسی بێزەڕ و گوهەر ناچێ

لە تۆ کە خەڵکی وەڵاتی سەخاوەت و کەرەمی
وەفا بە قەوڵ و قەرارت لە سەر هەدەر ناچێ

لە عالەما نییە وەك من خراپ و چارەڕەشێ
دە چۆن بە چەشنی قەڵەم زووخی دڵ بەسەر ناچێ

فریوی تاجی پەپوو هەی مەخۆ! کە بازی سپی
لە شوێنی چۆلەکە، نێچیری موختەسەر ناچێ

پیاڵە پڕ کە لە پێشا بە «حافز»ت کەرەمێ
ئەگەر بەڵێنە کە باس و خەبەر بە دەر ناچی

بە ئاوی کەوسەر و جەننەت! بە بێ بزەی لێوت
قەسەم بە حەسرەتی «کۆلیل»! غەم، کەسەر، ناچێ

خوشا دلی که مدام از پی نظر نرود
به هر درش که بخوانند بی‌خبر نرود
طمع در آن لب شیرین نکردنم اولی
ولی چگونه مگس از پی شکر نرود
سواد دیده‌ی غم‌دیده‌ام به اشک مشوی
که نقش خال توام هرگز از نظر نرود
ز من چو باد صبا بوی خود دریغ مدار
چرا که بی سر زلف توام به سر نرود
دلا مباش چنین هرزه‌گرد و هرجایی
که هیچ کار ز پیشت بدین هنر نرود
مکن به چشم حقارت نگاه در من مست
که آبروی شریعت بدین قدر نرود
من گدا هوس سروقامتی دارم
که دست در کمرش جز به سیم و زر نرود
تو کز مکارم اخلاق عالمی دگری
وفای عهد من از خاطرت به در نرود
سیاه نامه‌تر از خود کسی نمی‌بینم
چگونه چون قلمم دود دل به سر نرود
به تاج هدهدم از ره مبر که باز سفید
چو باشه در پی هر صید مختصر نرود
بیار باده و اول به دست حافظ ده
به شرط آن که ز مجلس سخن به در نرود

مەیگێڕ! گوڵ بەیـــانی بەهــار و گەشــەی دەکــا
باســـی عەلاجی سیـــنە بە سێ جــامی مەی دەکـا

مەی تێکە سوورەگــوڵ لە چەمەن جوانە بێسنوور
دەڵاڵــە لەو دەلالــە نیگــاکاڵــە چــەی دەکا؟!

شەککەرشکێن لە هێــندە هەموو تووتیــانی، چون
شیـــراز لوتفی قەنـــدی بە بەنگـــاڵەکەی دەکـا

تێـــپەڕ لە کات و جێگــەیە شیعـــرم کە وا شەوێ
منـــداڵی ئێمـــە ڕێگـــەیی سەد ساڵــە پەی دەکا

زاهیــد فریـوی چــاوی تەماشـا کە چۆن لە دووی
کـــاروانی مەکــر و نـازی، دەرون ناڵە قـەی دەکا

دونیــا بە مەکر و فێـڵی لە خەشتــەت نەبا، دەخیـل!
ئەفســوونە هەڵسوکەوتی، قەڕاڵــە و دەبەی دەکا

وەرزی بەهــارە ســروە شنەی دێ لە باخــی گوڵ
شــەونم سەبــا لە جــامی گوڵـی لالــە هـەی دەکا

«حافــز»! لە شـــەوقی ئازیـــز بناڵێـــنە هــەر بە دڵ
ئــەم ڕێگــە زۆر دوورە، فەقـــەت ناڵــە تەی دەکا

«کۆلیـــــل»ـی ئێــوە بۆیە وەکــوو نــەی لە ناڵەدان
دەرمــانـی دەردی دووری بە ناڵیـــن و وەی دەکا

ســـاقی حدیث سرو و گل و لاله می‌رود

ویــن بحث با ثلاثـــه‌ی غســـاله مــی‌رود

می ده که نوعروس چمن حد حسن یافت

کـــار این زمـان ز صنعت دلالــه می‌رود

شکرشکن شونــد همــه طوطیــان هنــد

زین قنــد پـارسی که به بنگـــاله می‌رود

طی مکـــان ببین و زمـان در سلوک شعر

کـاین طفل یک شبه ره یک‌سـاله می‌رود

آن چشم جـــادوانه‌ی عـــابدفریب بیــن

کـش کـاروان سحــر ز دنبـــاله می‌رود

از ره مرو به عشــوه‌ی دنیـا که این عجوز

مکـــاره می‌نشیـــند و محتـــاله می‌رود

بـاد بهـــار مـی‌وزد از گلستـــان شـــاه

وز ژالــه بـــاده در قـــدح لاله می‌رود

حافـظ ز شوق مجلس سلطان غیاث دین

غافـــل مشو که کـار تو از نالـــه می‌رود

ترسم لە ئەشکی ئاڵـــە بە سیخوڕی دەرد ئەبێ
رازی بە مـۆری سیـنە عەیان چەشنی خۆر دەبێ
بەردێ دەڵێـن بە حەوسـەڵە رۆژێ دەبێـتە لەعل
ئەڵبـەت دەبێ بەڵامـە بە خوێنـی جیگـەر دەبێ
بۆچـی نەڕۆمە مەیکـــەدە نـاڵان و حـەق تەڵـەب
دەرد و کەسەر بە جـامی ئەوێ چارەســـەر دەبێ
تیـــری دوعـــا رەوانە بە هـــەر لایە بێ‌وچـــان
بێ‌شک یەکێ لەوانـــە شـەوێ کاریگــەر دەبێ
ئەی دڵ! پەیـــامی ئێمـــە هەمیســان بڵێ بە یــار
ئەمما بە سووک، ئەگینە لە خەونی خەبـەر دەبێ
روو زەردی عەشقـی تۆیە، عەیـاری تەواوە رووم
ئەڵبەت لە یومنـی ئێـوە گڵ خاکێ بە زەڕ دەبێ
سەر سووکی فیـز و نـازی رەقیـــبم، کە یاڕەبی!
کەرمۆرە سەر نەچێ کە لە گەوهــەر زەرەر دەبێ
پێـویستە جێ لە جـوانی گەلـێ خاڵ، تا کـەسێ
شیـرین بە تەبعی خوسرەوی خـاوەن نەزەر دەبێ
وا ســـەر دەنێ بە دیـانەوە کۆشکی کەنـاری تۆ
لەم ئاستـانە چی ســەرە وەک خـاکی دەر دەبێ
«حافز»! کە عەتری زولفی بەرەو تۆیە، وس بە وس
ئەوشـۆ سەبا لە خەونە، نەکەی! لێت خەوەر دەبێ
زریان برووسکـەنێـرە «عومەر»! بۆ هەموو گوڵێ
کێ زولفی بۆنی خۆشـە ئەوین‌چوونی هەر دەبێ

ترســـم که اشک در غـم ما پرده‌در شود

وین راز سـر به مهـر به عـالم سمر شود

گویند سنگ لعـل شود در مقـام صبر

آری شود ولیک به خـون جگـر شود

خواهـم شدن به میکده گریان و دادخواه

کز دست غم خلاص من آن‌جا مگر شود

از هر کرانـه تیـر دعـا کـرده‌ام روان

باشـد کز آن میـانه یکی کـارگر شود

ای جـان حدیث ما بـر دلـدار بازگو

لیکن چنـان مگو که صبـا را خبر شود

از کیمیـای مهـر تو زر گشت روی من

آری به یمـن لطف شمـا خـاک زر شود

در تنگنـای حیـرتم از نخوت رقیـب

یـا رب مبـاد آن‌که گـدا معتـبر شود

بس نکتـه غیر حسن بیـاید که تا کسی

مقبـول طبـع مردم صـاحب‌نظر شود

این سرکشی که کنگره کاخ وصل راست

سـرها بر آستـانه‌ی او خـاک در شود

حافظ چو نـافه سر زلفش به دست توست

دم درکش ار نـه بـاد صبـا را خبـر شود

با لە بەر واعیـزی شـــار ئەم قسـە ئاسـان نیـیە
تـا ریــاکار و زمـــانچەورە موسوڵمـــان نیـیە

فێـری جوامێری و رەنـدی بە! دەنا کەی هونەرە
بۆ کەر و گــا کە نەنۆشـێ مـەی و ئینسـان نیـیە

گەوهەری پاکە شیاوی شەرەفی بەرزی خوزوور
هەرچی بەرد و گڵـە مرواری و مەرجـان نیـیە

ئیسمی ئەعزەم کە هەوادارتە ئەی دڵ غەمی چی؟!
دێـو بە ئەفسوون و فـەن و فێـڵ، سولەیمان نیـیە

عەشقە کاری من و لام وایە کە ئەم ئیشـە وەکوو
هونـەری‌تر، لە غەمـــی لۆمـە و بوختـــان نیـیە

شـەوی پێشوو وتی سۆزی بە مورادت دەگەیی
کۆمـەکێ خوایـــە کە تا ئێستە پەشیمـان نیـیە

خوا عەتا کا بە جەمـاڵت رەوشی میهـر و وەفـا
سیـنە بەم شێـــوە لە سامت، کە پەرێشان نیـیە

«حافـــز»! زەڕڕە ئەگـەر هیممـەتی باڵای نەبێ
عاشقی مـــاچی کچـــی خۆری درەخشـان نیـیە

هەر قەساوی دڵـی «کۆلیل»ـە شوکور تێغی برۆی
قۆچی قوربانی وەک ئێمەی کە لە قوربـان نیـیە

گرچه بر واعـظ شهـر این سخن آسان نشود

تـا ریـا ورزد و سالـوس مسلمـان نشود

رندی آموز و کرم کن که نه چندان هنر است

حیـوانی که ننوشـد مـی و انسـان نشود

گوهـر پاک ببـاید که شـود قابـل فیـض

ور نه هـر سنگ و گلـی لؤلؤ و مرجـان نشود

اسم اعظم بکنـد کـار خود ای دل خوش باش

که به تلبیس و حیـل دیـو مسلمـان نشود

عشـق می‌ورزم و امیـد که این فـن شـریف

چون هنـرهای دگـر موجب حـرمان نشود

دوش می گفت که فـردا بدهـم کـام دلت

سببی سـاز خـدایا که پشیمـان نشود

حسن خلقـی ز خـدا می‌طلبـم خوی تو را

تـا دگر خاطـر مـا از تـو پریشـان نشود

ذره را تـا نبـود همت عـالی حافـظ

طـالبِ چشمه‌ی خورشیـد درخشان نشود

گەر لە کولّمت گولّی یەک ماچ بچنم چ دەبێ؟!
بە شەمی ئێوە کە بەرپام بوێنم چ دەبێ؟!
سا خودایا لە پەنا سێبەری ئەو سەروە ئەگەر
منی مانووی دەمێ خۆ وەحەسێنم چ دەبێ
ئەی موبارەک ئەسەر ئەی مۆری سولەیمآن ئەگەر
گرشە با وێژییە سەر نەخشی نهێنم چ دەبێ
واعیزی ئێمە بە دارۆغە و شا عاشقە ئەی
من ئەگەر دیدە خوماریّ بدوێنم چ دەبێ
لە سەرم هۆش پەڕیوە گڕی مەی گەر ئەمە بێ
بێ گومانم کە لە سەر دین و بەڵێنم چ دەبێ
گەنج و زێڕی تەمەنم سەرفی مەی و کیژۆڵە بوو
تا لە ئەم چم بە سەر و لەو بەر و بێنم چ دەبێ
خاجە زانی کە ئەویندار و مەسم هیچی نەوت
«حافز»یشت کە نەکا باس لە شوێنم چ دەبێ
زاوری کەس نییە لەم شارە «عومەر»! بێژە بە شێخ
دڵی عاشق وەکو ئەو گەر نەشکێنم چ دەبێ

گر من از بـاغ تو یک میوه بچینم چه شود
پیش پـایی به چـراغ تو ببیـنم چه شود
یـا رب انـدر کنف سایه‌ی آن سـرو بلنـد
گر من سوختـه یک‌دم بنشیـنم چه شود
آخـر ای خاتـم جمشید همـایون آثـار
گر فتـد عکس تو بر نقش نگیـنم چه شود
واعظ شهر چو مهـر ملک و شحنـه گزید
من اگر مهـر نگـاری بگزینـم چه شود
عقلم از خانه به در رفت و گر می این است
دیدم از پیش که در خـانه‌ی دینم چه شود
صرف شد عمر گران‌مـایه به معشوقه و مـی
تا از آنـم چه به پیـش آید از اینم چه شود
خواجه دانست که من عاشقـم و هیچ نگفت
حافظ ار نیـز بدانـد که چنیـنم چه شود

بەختم لە زاری یارەکەمی، پێ نەبوو نیشان
شەنسم لە رازی بوونی دەمی وا لە تەفرەدان
گیان و دڵم خەڵاتی بە ماچێ لە لێوی کرد
نەیبوو وەفا بە قەوڵ و کەچی دڵمی برد و گیان
مردم لە دەردی دووری و نەمبوو بە ژووری رێ
یا پەردەدارە رێگە دەکا گوم لە بێکەسان!
زولفی لە دەس سەبایە فەلەك چەندە سپڵە بوو
سووکێ لە کۆی سەباوە شەماڵی منی خەوان
پەرگار وێنە گەرچی لە دەورانە دڵ وەلێ
دەوران بە چەشنی نوختە نەمیخستە نێو مەیان
شەککەر فرۆشە حەوسەڵە ئەمما زەمانە چون
کەمشەرت و بێبەڵێنە، زەمانێکی پێم نەدان
دەموت دەرۆمە خەو کە ببینم جەماڵی تۆ
«حافز» بە ئاه و ناڵە مەگەر پێم ئەدا ئەمان؟!
بۆنی جەفا لە باخی وەفا دێت بۆیە وا
«کۆلیل» دڵ گرانە لە کرداری باخەوان

بخت از دهـــان دوست نشـــانم نمی‌دهـد

دولت خبـــر ز راز نهـــانم نمی‌دهـــد

از بهر بوســـه‌ای ز لبش جـــان همی‌دهم

اینـــم همی‌ستـــاند و آنـــم نمی‌دهـــد

مردم در این فـراق و در آن پرده راه نیست

یـــا هست و پـــرده‌دار نشـــانم نمی‌دهـــد

زلفش کشیـــد باد صبـــا چرخ سفلـه بیـن

کـــآن‌جا مجـــال بـاد وزانـــم نمی‌دهـــد

چنـــدان که بر کنـــار چو پرگار می‌شـــدم

دوران چو نقطـــه ره به میـــانم نمی‌دهـــد

شکر به صبـــر دست دهـــد عـاقبت ولـی

بدعهـــدی زمـــانه زمـــانم نمی‌دهـــد

گفتم روم به خواب و ببیـــنم جمال دوست

حافـــظ ز آه و نالـــه امانـــم نمی‌دهـــد

دڵــم بچــێ لە شــەرابی شـەمــامە بۆ شـایەت
که بۆنـی تـاســه لە زوهــدی ریـا بـه دەر نایـەت
هەمــوو جەهــانت ئەگەر بەرگـری ئەوینی دڵە
لە کەس مەترســه هەتا یارە کۆمـەك و پایـەت
ئەوین بە لوتفــه تەمــاحی سەخــاوەتت پێ بێ
دەکـا کـەرەم بە هەمــوو عاشقــان بە بێ غایـەت
دڵــم لە حەڵقـەیی زیکر و دوعـایە، بەو خۆزگا
شـەوێ بە حەڵقــەیی زولفـی رەشی بکەوتایـەت
ئەتۆ کە بووکـی خــودایيت و بەختــی زگمـاکی
لە پێخــەسوو هەڵــه بوو بەژنتـی کە دەق دایـەت
چەمــەن کە خۆشە، هەوا دڵـگرە و سـوراحی پـڕ
چ بوو ئەگــەر بە دڵـێ خــۆش ئەوین بهاتایــەت
جەمیلــە خانمــە بووکـی جەهــان بـزانـی ئەبێ
کە ئەم کەژاوەنشیــنەت بە عەقــدی کەس نایــەت
بە ســەد رجــا وتم ئەی مــانگی من مەگەر کوفرە
بە مــانووێ گوڵــەماچــێ بــدەی لە سەرمایــەت
کەنــی وتی مەبــە «حافــز»! لەبــەر خــودا رازی
بکـا کــە رووmــەتم ئالوودە مامـــەڵەی زایــەت
غەمی لە دڵ چووە «کۆلیــل»ـە کەت کە فەرمووتان
بڕۆ! بە حورمــەتی جــاران دەبەخشــم ئەمڕایــەت

اگر به بـــاده‌ی مشکیـــن دلـــم کشـــد شـــاید
که بـــوی خیـــر ز زهـــد ریـــا نمی‌آیـــد

جهـــانیان همـه گر منـــع من کنـــند از عشـــق
من آن کنـــم که خـــداوندگار فرمـــاید

طمـــع ز فیـــض کـــرامت مبـــر که خلق کریم
گنـــه ببخشـــد و بـــر عاشقـــان ببخشـــاید

مقیـــم حلقـــه‌ی ذکر است دل بـــدان امیـــد
که حلقـــه‌ای ز ســـر زلف یـــار بگشـــاید

تو را که حســـن خـــداداده هست و حجله‌ی بخت
چه حـــاجت است که مشـــاطـه‌ات بیـــارایـــد

چمن خوش است و هوا دلکش است و می بی‌غش
کنـــون بجـــز دل خـــوش هیـــچ در نمی‌بـــاید

جمیـــله‌ای‌ست عـــروس جهـــان ولی هشـــدار
که این مخـــدّره در عقـــد کس نمـــی‌آیـــد

به لابـــه گفتمش ای مـــاه‌رخ چه باشـــد اگـــر
به یک شکـــر ز تو دل‌خستـــه‌ای بیـــاسـایـد

به خنـــده گفت که حافـــظ خـــدای را مپسند
که بوســـه‌ی تـــو رخ مـــاه را بیـــالایـد

پێم وت غەمی دڵم تۆی فەرمـوی غەمت بە سـەر دێ
پێـم وت کە مـانگی من بی فەرمـوی هەتـا وەدەر دێ
پێم وت لە عاشقـــانۆ فێـــری وەفـــا بە ئـــازیـزا!
فەرمـووی لە گوڵعوزاران کـاری وەهــا مە گەر دێ
پێم وت بە کۆی خەیـــاڵم یـادت کەڕێگـە نـادەم
فەرموی عەیاری شەوگێڵ هەر وەک هەناسە، وەر دێ
پێم وت ئەوینـــی زولفت گومـــڕا لە دینـــی کـردم
فەرمـوی هەر ئەو سەرەنجام دەسگیری ڕێگە دەر دێ
پێم وت چ خۆشـە بایێ ســـروەی سەحـــەر هەڵیکـا
فەرمـوی نەسیمـی خۆش‌تر لەو باخی موشکە بەر دێ
پێم وت کە شەکری لێوت ئێمەی بە ئارەزوو کوشت
فەرمـوی کە هــەر غولامـی لێـــوم بـە! تا شەکەر دێ
پێم وت دڵی بە ڕەحمت ســولحی دەبێ لەگـەڵمـــا
فەرموی مەڵێ بە هەرکەس! ئەم سولحە کاتی هەر دێ
پێم وت ئەشـــا زەمانی شـــایی چلـۆن بە سـەر چوو
فەرمـوی دە وس بە «حافـز»! ئەم کاتەشت بە سەر دێ
پێم وت کە ڕۆحـــی شیـــرین وەربگرە لێم بە مـــاچێ
فەرمـوی ئەگەر وەهـا بێ هەر چرکە سەد«عومەر» دێ

گفتم غم تو دارم گفتا غمت سر آید
گفتم که ماه من شو گفتا اگر بر آید

گفتم ز مهرورزان رسم وفا بیاموز
گفتا ز خوبرویان این کار کمتر آید

گفتم که بر خیالت راه نظر ببندم
گفتا که شبرو است او از راه دیگر آید

گفتم که بوی زلفت گمراه عالمم کرد
گفتا اگر بدانی هم اوت رهبر آید

گفتم خوشا هوایی کز باد صبح خیزد
گفتا خنک نسیمی کز کوی دلبر آید

گفتم که نوش لعلت ما را به آرزو کشت
گفتا تو بندگی کن کو بنده‌پرور آید

گفتم دل رحیمت کی عزم صلح دارد
گفتا مگوی با کس تا وقت آن درآید

گفتم زمان عشرت دیدی که چون سرآمد
گفتا خموش حافظ کاین غصه هم سرآید

سەر لە سەریـــدایە گەر لە دەستی ســەری بێ
ئەڵبــەتە کــارێ بکــا لە خوسپــە بــەری بێ
دڵ نیـــیە رێگــا بــدا بە دڵبـــەر و دژمــن
دێو نیـــیە لەو خەڵـوەدا کە پـۆلی پــەری بێ
وەک شــەوی یەڵــدایە تارە مەجلیسی شاهان
هەر دڵــی رەنـــدانە خۆر بەر و سەمــەری بێ
چەنـــدە لە بەر دەرکی خـــاوەنی زەڕ و دینار
ماتڵی بەشکەم کە خێــو لە خەو خەبــەری بێ
تەرکی گەدایی نەکەی! کە گەنج بە دەس دێ
گەر مــەدەدی رێــرەوی ئەویـن گوزەری بێ
پـاک و چەپــەڵ هەر مەتـاعی خۆ دەنوێنــن
تا کــەرەمی ئەو مەگـــەر بە کــێ نەزەری بێ
بولبــولی شەیـــدا ژیـانی کورتــە هەتا بــاخ
فەرشـی ســەوز رابخات و گوڵ لە ســەری بێ
غەفڵــەتی «حافــز» لە ئەم بچــووکە سەرا بوو
مەیکــەدە چـــوونم دەبــێ لە بێخەبــەری بێ
دەوڵەتی «کۆلیــل» ئەرێ! هەمــوو غەمی یارە
گەنجی وەهــا رەنگــە بەرهەمی هونــەری بێ

بر سـر آنـم که گـر ز دست بـرآید

دست به کـاری زنم که غصـه سـرآید

خلوت دل نیست جـای صحبت اضـداد

دیـو چو بیـرون رود فرشتـه درآید

صحبت حکـام ظلمت شب یلـداست

نور ز خورشیـد جـوی بو که بـرآید

بـر در اربـاب بی‌مـروت دنیـا

چنـد نشیـنی که خواجه کی به در آید

ترک گـدایی مکن که گنج بیـابی

از نظـر رهـروی که در گـذر آید

صـالح و طـالح متـاع خویش نمودند

تا که قبـول افتـد و که در نظـر آید

بلبـل عاشـق تو عمـر خواه که آخر

بـاغ شود سبـز و شـاخ گل به بر آید

غفلت حافظ در این سراچه عجب نیست

هـر که به میخـانه رفت بی‌خبـر آید

کەشکۆڵ بە کوڵی عەشقم، تا باخی من بە بەر بێ
یا بن دەکا گوڵی گیان، یا گیان لە بن بە دەر بێ

بێ هەڵتەکێنە گۆڕم! دوا مردنێ هەتاکوو
دووکەڵ لە ناخی سینگ و لۆلۆی کفن بە دەر بێ

بنوێنە روو هەتا گەل شێت و دەمەق بمێنن
ببزێوە لێو کە ناڵەی هەر پیاو و ژن بە دەر بێ

گیان گەییە لێو و حەسرەت لێوانی دڵمە، ئێژم
بێژی نەگەم بە کامی دڵم و مرن بە دەر بێ؟!

بۆ حەزرەتی دەمی یار گیانم بە تەنگ هاتوون
کەی کامی دڵ لە باخی نەدیار و ون بە دەر بێ

ئێژن لە کۆی ئەوینی رەندان دەبێ کە ناوی
خێری جەنابی «حافز» بەرز و مەزن بە دەر بێ

کەوتۆتە چای چناکەت «کۆلیل» خۆی و بەختی
بێلانە با لەوێدا گیانی ئەمن بە دەر بێ

دست از طلب ندارم تا کام من برآید

یا تن رسد به جانان یا جان ز تن برآید

بگشای تربتم را بعد از وفات و بنگر

کز آتش درونم دود از کفن برآید

بنمای رخ که خلقی واله شوند و حیران

بگشای لب که فریاد از مرد و زن برآید

جان بر لب است و حسرت در دل که از لبانش

نگرفته هیچ کامی جان از بدن برآید

از حسرت دهانش آمد به تنگ جانم

خود کام تنگدستان کی زان دهن برآید

گویند ذکر خیرش در خیل عشقبازان

هرجا که نام حافظ در انجمن برآید

هەتـا هەتـاوی شـــەرابێ لە کۆی پییـــاڵە بە دەر دێ

لە بـــاخی روومـــەتی ســاقی قەتـاری لالـە بە دەر دێ

شەمیــمی پەرچەمی سومبــول لە مێرگولاّن دەخەوێ تا

نەسیمی یاسەمـــەنی زولفــی ئەو منـــاڵە خەبـــەر دێ

شکـایەتی شـــەوی دووری نە ئەو حەکـایەتە کورتـەن

کە هەر کەمــێ لە بەیـانی بە سـەد ریسـاڵە بە سەر دێ

کە سەر بە ژێرە فەلەك سفرە گردەکەی، بە تەمـا نیـم

کە بێخەفـــەت لـەتـە نانـێ بکـا حەواڵـــە بە مەردێ

بە هەوڵی خۆ نییە دەسکەوتی لەعل و گەوهەری ئاوات

خەیـــاڵە هەرکە بلـێ بـــاخ بێقـــەواڵە وە بەر دێ

بە چەشنی نـووح لە تۆفـانی غـەم سەبوورە ئەگـەر دڵ

بەلا دەچێـت و ژیـانی هـــەزار ســـاڵـــە بە بـەر دێ

کە عەتری پەرچـــەمی تۆ روو بکا لە مەرقــەدی «حافـز»

لە خـــاکی گـــۆڕی هـــەزاران هـــەزار ژاڵە وەدەر دێ

«عومــەر» خەیاڵی شەوی زولفتی لە سەر جەمە پەوکێ

زوخــاوی رەش لە دەروونی بە ئـاهـ و نالـەوە هەر دێ

چو آفتــاب مـی از مشــرق پیــاله بــرآید

ز بــاغ عـارض ســاقی هــزار لاله بــرآید

نسیــم در ســر گل بشکنــد کلاله‌ی سنبـل

چو از میــان چمـن بوی آن کــلاله بــرآید

حکایت شب هجران نه آن حکایت حالی‌ست

که شمــه‌ای ز بیــانش به صد رساله بــرآید

ز گرد خــوان نگون فلک طمع نتوان داشت

که بی ملالت صــد غصــه یک نوالـه بــرآید

به سعی خود نتــوان برد پی به گوهـر مقصود

خیــال باشد کــاین کار بی‌حوالـه بــرآید

گرت چو نوح نبی صبر هست در غــم طوفان

بــلا بگردد و کــام هـــزارســاله بــرآید

نسیــم زلف تو چون بگــذرد به تربت حافظ

ز خاک کالبــدش صد هــزار لاله بــرآید

چەنێ موبـــارەکە کـــاتێ کە یـــارەکەم بێـــتۆ
به کەیفـــی گیانی غەمین غەمگوسارەکەم بێـــتۆ

دییەم وەک ئەسپی بەڵەک تاو ئەدەم بەرەو یادی
بە ئـەو ئومێـــدە کە زوو شاسووارەکەم بێـــتۆ

سەرێ بە گۆی سەری زولفی نەبێ، دەڵێم یارەب
لە تەن جـودا ســەرە پـووچ و نەیارەکەم بێـــتۆ

بە چەشنی خاک لە ســەر رێگــەیا کەمینم گرت
بە ئـەو هــەوایە لەوێـــڕا نیگـــارەکـەم بێـــتۆ

دڵێ لەگەڵ ســەری دوو زولفـی تۆ قــەراری بێ
مەحـــاڵە بەو دڵــە هەرگیز قــەرارەکەم بێـــتۆ

جەفـــا لە بولبـــولی عاشـــق دەچێ، لە بەفرانبـــار
کە پڕ سەفـــا گوڵی باخـــی بەهـــارەکەم بێـــتۆ

رجـامە «خاجە»! لە لوتفی قــەزا، دەس و نەخشی،
کە قـــامەتی وەکـو ســەروی دڵارەکەم بێـــتۆ

خومارە سەر وەکـو «کۆلیل» و دڵ دەمی بە دوعا
کە ســەوڵقامەت و نێـرگز خومـــارەکەم بێـــتۆ

زهی خجسته زمانی که یار بازآید
به کام غمزدگان غمگسار بازآید
به پیش خیل خیالش کشیدم ابلق چشم
بدان امید که آن شهسوار بازآید
اگر نه در خم چوگان او رود سر من
ز سر نگویم و سر خود چه کار بازآید
مقیم بر سر راهش نشسته‌ام چون گرد
بدان هوس که بدین رهگذار بازآید
دلی که با سر زلفین او قراری داد
گمان مبر که بدان دل قرار بازآید
چه جورها که کشیدند بلبلان از دی
به بوی آن که دگر نوبهار بازآید
ز نقش بند قضا هست امید آن حافظ
که همچو سرو به دستم نگار بازآید

ئۆخـەی ئەو پـاك سرشتەم لە سـەفەر دێتـەوە باز
شــەوی تاریك بە هێــلانەیی ســەر دێتـەوە باز

هەمــە هیــوا بە سرشكـی وەكـو بــارانم، ئەدی
بەرقـی چـاوی شلّــەقاوم بە نـەزەر دێتـەوە باز

ئەو كەسەی تاجی سەرم بوو، گلّ و خاكی بەری پێی
لە خـوداوەنـدمە داوا كـە بـە ســەر دێتـەوە باز

هەر بە دوویــا دەگەڕێــم و خەبــەرێكم كە نەبوو
خۆ لە مەرگی لەشی ڕێبــوار خەبــەر دێتـەوە باز

گەوهەری گیــان كە بە پۆیلــەی قەدەمی یـار نەبێ
بۆ چمن رۆحی وەهـا سووك ئەگەر دێتـەوە باز؟

تەپلّی شـایی دەكوتم شەرتە لە ســەر بانی فەلـەك
تـا ببیــنم لە سەفــەر قورسی قەمــەر دێتـەوە باز

خـەوی شیــرینی سوحـانە و دەمی نەی بەرگری بوو
بژنـەوێ سۆزی سەحەرخێــزم ئەگەر، دێتـەوە باز

«حافــز»! ئاواتی مە دیـداری گوڵی روومەتی شـان
مــەدەدێ تـا بـە سلامــەت بە دەوەر دێتـەوە باز

دەولّەتی دلّ چـووە پێشـوازی گولّ و خۆشـە دلّی
بەو قەرارەی كە بە كۆی سینگی «عومەر» دێتەوە باز

اگر آن طایر قدسی ز درم بازآید

عمر بگذشته به پیرانه سرم بازآید

دارم امید بر این اشک چو باران که دگر

برق دولت که برفت از نظرم بازآید

آن‌که تاج سر من خاک کف پایش بود

از خدا می‌طلبم تا به سرم بازآید

خواهم اندر عقبش رفت به یاران عزیز

شخصم ار بازنیاید خبرم بازآید

گر نثار قدم یار گرامی نکنم

گوهر جان به چه‌کار دگرم بازآید

کوس نودولتی از بام سعادت بزنم

گر ببینم که مه نوسفرم بازآید

مانعش غلغل چنگ است و شکرخواب صبوح

ور نه گر بشنود آه سحرم بازآید

آرزومند رخ شاه چو ماهم حافظ

همتی تا به سلامت ز درم بازآید

ئەجـــەل گەیشت و مـــورادی دڵـــم بـە دەر نـایێ
ئەمـــان لە بەختی رەشـــم بۆ لە خەو خـەوەر نـایێ

لە خـــاکی دەرکی ئـەوانی سـەبا لە چـاوم کرد
کە ئـــاوی روونی ژیـــانی وەبـــەر نـەزەر نـایێ

هەتـاکو سـەروی تەڕی قامـەتی لە بـەر نەگرم
نمـــامی بەخـت و مـــورادی دڵـــم بە بـەر نـایێ

مەگـــەر بە هیممـەتی بەژنی بڵێـــندی دڵبەر بێ
دەنــــا کە هیچ کـەسم لوتفـــی کاریگـەر نـایێ

ئەسیـــرە دڵ لەوەتـا خۆش‌نشیـــنی زولفـی تـۆن
لە ئـــەو غەریبـــە بەڵاکێشـــە چی خەبـــەر نـایێ

بە ژێکـــەوانی دوعـــا تیـــرە راســـەکەم نەیگرت
بەڵێ نیشـــانە کە کـەچ بوو لە دڵ هونـــەر نـایێ

گەلێ حەکـــایەتی ســـەر بۆ شنـەی سەحەر وا پێ
وەلێ لە بەختی من ئەوشۆ شوکور سەحـــەر نـایێ

بە هیچ و پووچ بە ســـەر چوو تەمـەن کەچی هێـما
بەڵا لە ســـەر خەمی زولفی رەشت بە ســـەر نـایێ

دڵی فیـــرارییە «حافز» لە ترســـی فێـــڵ و فـــەرەز
کە وا لە جەغـــزی کەزێتـــا ئەمێستـــە دەر نـایێ

بە دیقـی چـــاوی نەیـــاران پەیـــامی‌دا دڵبـــەر
کە کەس بە چاڵی چەنەم پاک وەک «عومەر» نایێ

نفس برآمد و کام از تو بر نمی‌آید

فغان که بخت من از خواب در نمی‌آید

صبا به چشم من انداخت خاکی از کویش

که آب زندگیم در نظر نمی‌آید

قد بلند تو را تا به بر نمی‌گیرم

درخت کام و مرادم به بر نمی‌آید

مگر به روی دلارای یار ما ور نی

به هیچ وجه دگر کار بر نمی‌آید

مقیم زلف تو شد دل که خوش سوادی دید

و زآن غریب بلاکش خبر نمی‌آید

ز شست صدق گشادم هزار تیر دعا

ولی چه سود یکی کارگر نمی‌آید

بسم حکایت دل هست با نسیم سحر

ولی به بخت من امشب سحر نمی‌آید

در این خیال به سر شد زمان عمر و هنوز

بلای زلف سیاهت به سر نمی‌آید

ز بس که شد دل حافظ رمیده از همه‌کس

کنون ز حلقه‌ی زلفت به در نمی‌آید

بـرۆی کەنیشکی جـەژن دەق ئەدا هیلالی جەهـان
هیــلالی یەکشـەوە ئاسـا بە هۆی بـرۆتە چەمـان
چەمیــوە چەشنـی برۆکەت لە حەسـرەتـا پشتــم
ئەوەندە ساوت ئەدا بۆم بە وسمـە، تیـر و کـەوان
مەگـەر نفووسی بە باخـی گوڵان گەیـی نەفـەست
کە گوڵ کراسی لە بـەر دادڕی بە چەشنـی بەیـان
نەبوو خەبـەر لە دەف و نـەی، دەمێ گڵم تێکـەڵ
لەگـەڵ شـەراب کرابوو بە ئەمری پیـری موغـان
بە تۆ دەڵێـم غەمـی دڵـم و مـەرارەتـی، وەرە لام!
حـەرامـە بیستـنی بێ تۆ، حەڵاڵـە لاڵـە زمـان
ئەگـەر سەخاوەتی وەسڵت بە رۆحـە، راحـەتە بۆم
کە نرخـی نـایە مەتـاعی وەهـا، تەنانە بە گیـان
کە مانـگی روومـەتی ئێـوەم ئەدی لە شـامی قـژا
بە رووت رۆشن ئەبوو چەشنی رۆ، شەواری خەمـان
بە لێـو گەیشتووە گیـان و مـورادی دڵ نەگـەیی
نەمـا لە سیـنە ئومێـد و نیـازی ئێمـە هەمـان
لە عەشقـی بەژنـی «حافز» گوتوونە چەن غـەزەلێ
بخوێنە شیعری و وەك دوڕ لەگوێ کە نەزمی ئەوان!
نە زاوری ئەوە دەستێ بـدەم لە پەرچـەمی شـەو
نە قـۆرەتی دڵی «کۆلیـل»ـمن بە تـەرکی شـەوان

جهـــان بر ابروی عیــد از هـلال وسمـه کشید
هــلال عیـــد در ابــروی یـــار بایـــد دید
شکستــه گشت چو پشت هـلال قـــامت من
کمـــان ابروی یـــارم چـو وسمــه باز کشید
مگر نسیــم خطت صبـــح در چمـن بگذشت
که گل به بوی تو بر تن چو صبح جـامه درید
نبــود چنگ و ربــاب و نبــید و عـود که بود
گل وجـــود من آغشتـــه گــلاب و نبـــید
بیـــا که بـا تو بگویـــم غـــم مـــلالت دل
چــرا که بی تو نـــــدارم مجال گفت و شنید
بهـــای وصـــل تو گر جـــان بود خریـــدارم
که جنس خوب مبصـــر به هر چــه دید خرید
چو مـــــاه روی تو در شـــام زلف می‌دیــدم
شبـــم به روی تو روشـــن چو روز می گردید
به لب رسیـــد مرا جـــان و برنیـــامد کـــام
به ســـر رسید امیـــد و طلب به ســـر نرسیـد
ز شـــوق روی تو حافظ نوشت حـــرفی چنـــد
بخوان ز نظمش و در گوش کن چو مرواریـد

لە ئێـوە موژدە! کە نەورۆزە، ژینگە شیـن و شەبـاب
هەموو دەکەن وەکو من مووچە سەرفی جامی شەراب
بڵێـــندە دەنگی مــراوی، بلـووری جـام لە کوێن؟
لە شیـــنە بولبـول ئەڵـێ چۆنـە گـوڵ دڕانی حیجاب
کەســێ هەنـار و شەمـــامەی بتـێ بە دڵ نەمـژێت
چ تـــامی سێـوی بەهەشتـی لە زارە؟ خانـــە خراب
خەتـــایە ئۆف لە ڕێـی دڵبـــەر و مەلامـــەتی یـــار
بە راحەتی نەگـــەیی کەس مەگەر بە ڕەنج و عەزاب
هەتـا لە بـاخی بەهـــاری ڕوواوە خەتتـی بەنـــەوش
گوڵـێ لە ڕوومـــەتی مەیگێـــڕ بگـــرە بیـکە گوڵاب!
وەهـــا کریشمـــەیی ســـاقی دڵـی نـــزارمی بـرد
لەگـــەڵ کەســم چ نەمـــا تاقـــەتی سوئال و جەواب
من ئەو عەبـــایە بە ڕەنگـــی گوڵاڵـــە ئـاور ئەدەم
کە پیـــری مەیکەدە نەیســەن بە یەك پییاڵە شەراب
بەهـــار ڕاگـــرە یاڕەب! خەریکـــە وەختـــی ئەچێ
بە بێ ئەوەی بەشـی «حافـز» لە مـەی بنێـتە حەساب
تەفـاوەتی چییە «کۆلیـل»! ئەرێ بەهـــار و خـــەزان
کە بێـــبەشی لە سوراحی لە دەنگی چەنگ و روبـاب

رسید مژده که آمد بهار و سبزه دمید
وظیفه گر برسد مصرفش گل است و نبید

صفیر مرغ برآمد بط شراب کجاست
فغان فتاد به بلبل نقاب گل که کشید

ز میوه‌های بهشتی چه ذوق دریابد
هر آن‌که سیب زنخدان شاهدی نگزید

مکن ز غصه شکایت که در طریق طلب
به راحتی نرسید آن‌که زحمتی نکشید

ز روی ساقی مهوش گلی بچین امروز
که گرد عارض بستان خط بنفشه دمید

چنان کرشمه‌ی ساقی دلم ز دست ببرد
که با کسی دگرم نیست برگ گفت و شنید

من این مرقع رنگین چو گل بخواهم سوخت
که پیر باده‌فروشش به جرعه‌ای نخرید

بهار می‌گذرد دادگسترا دریاب
که رفت موسم و حافظ هنوز می نچشید

بادی نەورۆزی شنەی دێ پێکەنی هەوری بەهار

حاتەمێکم لازمە بۆ موتریب و جامی هەنار

خۆنووێنن دڵبەران و شەرمەزاری کیسە خۆم

قورسە باری عاشقی بێزەڕ، وەلێ ئازیزە بار

وشکەساڵی هیممەتە و نایێ فرۆشی ئابڕوو

بۆ شەراب و گوڵ دەبێ ئەو خەرقە بفرۆشم لە شار

دەم بە دۆعا بوو شەوی پێشوو سەحەر ئامینی وت

دەوڵەتی بەختم لە خەو هەڵسێ مەگەر وەک چاوی یار

گوڵ بە کوڵمی سوور و لێوی پڕ لە زەردەی هاتە باخ

بیستبووی بۆنی سەخاوەت دێ لە دەستی جۆیبار

چەن کراسێکم لە جنسی پاکپۆشی کۆنەکرد

با لە رەندیشا یەخەی چاکی کراسێ بێتە خوار

ئەو هەموو نوکتەی لە لێوی لەعلی تۆم وت، کێ وتی

کێ لە زولفت دەس‌درێژی دی وەکوو ئێمەی هەزار

بێت و دەرمانی ئەوینداران نەکا وێنووسی عەشق

گۆشەگیران چۆن بژین ئاخۆ لە جەوری رۆژگار

من کە نازانم دڵی «حافز» بە تیری کێوە بوو

هەر ئەوەم زانی دەچۆڕێ خوێن لە شیعری تاسەدار

چاوی تیراوێژتی کێ بوو بە دڵ، «کۆلیل»وار

کێ وەک ئەو بارامە گۆری سینگی کردم کۆڵەوار

ابـــر آذاری بـــر آمد بـــاد نوروزی وزیـــد

وجه مـی می‌خواهم و مطرب که می گوید رسید

شـــاهدان در جلوه و من شرمسـار کیســـه‌ام

بـار عشـق و مفلسـی صعب است می‌باید کشید

قحط جود است آبروی خود نمی‌بـاید فـروخت

بـــاده و گـل از بهـــای خـــرقه می‌باید خرید

گوییـــا خواهد گشـود از دولتم کاری که دوش

من همـــی کردم دعــا و صبح صـــادق می‌دمید

با لبـی و صـــدهزاران خنـــده آمد گـل به بـاغ

از کریمـی گوییـا در گوشـــه‌ای بویی شنیـــد

دامنـی گر چـاک شد در عـــالم رندی چه باک

جامـــه‌ای در نیک‌نـــامی نیـز می‌بـاید دریـــد

این لطـایف کز لب لعل تو من گفتـم که گفت

وین تطـــاول کز سـر زلف تو من دیـدم که دید

عدل سلطـــان گر نپرسـد حال مظلومـــان عشق

گوشه‌گیـــران را ز آســـایش طمع بایـــد برید

تیـــر عاشـــق‌کش ندانـم بر دل حافـــظ که زد

این‌قـــدر دانم که از شعـر ترش خون می‌چکید

هەواڵەکەم! لە حەریفی شەوانە یادێ کە
بەراتی خزمەتی ئەو عاشقانە یادێکە
لە کاتی سەرمەسیا، شەو لە ناڵەناڵی دڵ
بە دەنگی چەنگ و هەواری تەکانە یادێ کە
گزینگی بادە کە هەڵدێ لە روومەتی مەیگێڕ
لە عاشقان بە مەقامێ، شەوانە یادێ کە
کە دەس لە گەردنی هیوا دەکا دڵی ئاوات
لە قەولی خۆت بە من لەو دەمانە یادێ کە
ئەگەرچی مەرکەبی ئیقباڵ توند و سەرکێشە
لە هاوەڵان بە کەرەم، حاتەمانە یادێ کە
کە نیتە هەر غەمی سۆزی دڵی وەفاداران
لە بێوەفایی چەرخی زەمانە یادێ کە
بەلوتف و مەرحەمەت ئەی گەورەکەسی ژوورنشین!
لە عەشقی «خاجە» بە ئەم ئاستانە یادێ کە
چ زەردە کوڵمی «عومەر» چەندە soorە لێوی تۆ
بەهارەکەم بە کەرەم لەو خەزانە یادێ کە

معاشــران ز حــریف شبــانه یــاد آرید

حقــوق بنــدگی مخلصانه یــاد آرید

به وقت ســرخوشی از آه و ناله‌ی عشاق

به صوت و نغمه‌ی چنگ و چغانه یاد آرید

چو لطف بـاده کند جلوه در رخ ســاقی

ز عاشقــان به سرود و ترانـه یــاد آرید

چو در میـــان مراد آورید دست امیـــد

ز عهـــد صحبت ما در میانه یــاد آرید

سمنـــد دولت اگر چند سرکشیـــده رود

ز همــــرهان به ســـر تازیانه یــاد آرید

نمی‌خوریـد زمـانی غـــم وفـــاداران

ز بی‌وفـــایی دور زمـــانه یــاد آرید

به وجه مرحمت ای ساکنان صدر جلال

ز روی حافــظ و این آستانه یــاد آرید

وەرن کە پەرچەمی پیرۆزی شاریار گەیی
هەوالّی فەتحی هەتا چەرخی خۆرهەوار گەیی
جەمالّی بەختی نووانی زەرافەتی زەفەری
کەمالّی عەدلّی، بە هاواری هەر هەژار گەیی
فەلەک ئەمێستە خول ئەخوا بە کەیف، خۆری هەلاّت
جەهان نمامی بەری پێگەیی، کە یار گەیی
زەمانە چۆلە لە نامەرد و رێگری دلّ و دین
مەترسە! قافلەسالار و پیاوی کار گەیی
بە دیقی چاوی براگەل عەزیزی میسرە ئەوین
لە چالّی قوولەوە تا عەرشی کردگار گەیی
لە کوێیە سۆفیی ناڕاس و شێوە کنجی دەغەلّ
بلێ بسووتە! کە مەنسووری دینمەدار گەیی
سەبا بە یار بفەرموو لە سۆزی عەشقی ئەوم
بە دلّ چەنێ گڕی نالّین و تۆفی ژار گەیی
لە شەوقی دیتنت ئەی گولّ بە دلّ لە بەندی فیراق
هەمان گەییوە لە ئاگر کە بۆ پووار گەیی
چ کاتی خەوتنە «حافز»! کە دەرسی سوبح و دوعای
سەحەر، بە ئەرکی قوبوولّی، سەحەر وتار گەیی
کە بەختی نوستووە «کۆلیل» سوبحی رۆشنی چی
حەرامە مەیکەدە بۆ من، بە شێخی شار گەیی

بیـــا که رایــت منصــور پادشـــاه رسیــد

نویـــد فتح و بشارت به مهــر و مـاه رسیــد

جمـــال بخت ز روی ظفـر نقــاب انداخت

کمــــال عــدل به فریـــاد دادخــواه رسیــد

سپهــر دور خوش اکنـــون کند که ماه آمد

جهان به کام دل اکنون رسد که شاه رسیــد

ز قاطعـــان طریـــق این زمـــان شوند ایمن

قوافـــل دل و دانـــش که مـــرد راه رسیــد

عزیـــز مصـــر به رغـــم برادران غیـــور

ز قعـــر چاه برآمـــد به اوج مـــاه رسیــد

کجاست صوفی دجـــال فعـــل ملحدشکل

بگو بســوز که مهـــدی دین پنـــاه رسیــد

صبا بگو که چه‌ها بر سرم در این غـــم عشق

ز آتـــش دل ســـــوزان و دود آه رسیــد

ز شـــوق روی تو شاهـــا بدین اسیر فـــراق

همـــان رسیـد کز آتش به برگ کاه رسیــد

مرو به خواب که حافــظ به بارگـــاه قبـــول

ز ورد نیـــم شب و درس صبحگـــاه رسیــد

بـۆی زولفتـی دەرون لە جەنـابی سـەبای بیست
لـەو یـارە ئاشنـایە قسـەی ئاشنـای بیست

تۆ شـای جەمـاڵی لوتفێ! بە حاڵی گەدای خۆت
چون گوێـم گەلێ حەکـایەتی شاهـ و گـەدای بیست

خۆشبـۆ دەکـەم بە بـادە دەمـاری دەمـاخ چـون
لەم خێڵـە دین‌فرۆشـە هەمـوو بۆی ریـای بیست

رێـرەو زمـانی مـۆرە لـە رەمـز و لـە رازی دۆس
ماقـم، لە کوێـوە بـادە فرۆشـێ نـەوای بیست

خوایـا! لە کوێیـە مەحـرەمی رازێ هەتـا بڵێـم
چـم وت بە یـار و چۆن و چەنم نـارەوای بیست

گوێ‌بیستـی کەس نەبووگـە دڵی حەق‌شنەوتی من
ئەونـەی لە لێـوی ئێـوە هەڵـە و نـاسزای بیست

بێ بـەش کە بوم لە باخـی گوڵاڵـەی مەگەر چ بوو؟!
کێ لەو بەهـاری چەرخـە نەسیمی وەفـای بیست

مەیگێـڕ! بێ ببیـسە ئەویـن جـاڕی دا بڵێـند
کێ کـردی باسـی ئێمـە لە زاری مـە وای بیست

قـایم لە ژێـری خەرقـە نە یەکجارە مـەی دەکـەین
سـەد جـار پیـری مەیکەدە هەر ماجـەرای بیست

خۆ مەی بە دەنگی نەی نە هەر ئێستاکە نۆش ئەکـەین
چەرخی زەمـان لە مێـژە کە بانگ و سـەڵای بیست

پەنـدی حەکیـم گەوهـەر و گەنجـی ژیـانە هەر
خۆشـبەختە ئەو مرۆڤـە بە گوێچکەی رەزای بیست

«حافـز»! دوعـا و نزایـە وەزیفـەت، نە هیچـی تر
نەیبیست ئەگەر بە تۆ چـە! وە یا خۆ، رجـای بیست

«کۆلیـل» زۆری بیستـووە هەرکـەس هـەزارە هـەر
دارایـە بـەو دوعـایە لـە دەم بێنـەوای بیست

بـوی خوش تو هــر که ز باد صبـــا شنید

از یـــار آشنـــا سخــن آشنـــا شنیـــد

ای شـــاه حسن چشــم به حــال گدا فکن

کـــاین گوش بس حکایت شاه و گدا شنید

خوش می‌کنـم به باده‌ی مشکین مشام جـان

کز دلق‌پـــوش صومعــــه بـوی ریـا شنید

سِرّ خــــدا که عارف سالک به کس نگفت

در حیـــرتم که باده‌فــروش از کجا شنید

یـا رب کجاست محرم رازی که یک زمان

دل شرح آن دهد که چه گفت و چه‌ها شنید

اینـــش ســزا نبـود دل حق‌گـــزار مـن

کز غمگســـار خود سخــن ناســزا شنیـــد

محـــروم اگر شـــدم ز سر کوی او چه شـد

از گلشـــن زمـــانه که بوی وفـــا شنیـــد

ســـاقی بیـــا که عشـــق نـــدا می‌کند بلنـد

کـآن‌کس که گفت قصـه‌ی ما هم ز ما شنید

ما بـــاده زیر خـــرقه نه امروز می‌خوریـــم

صــــد بار پیـــر میکده این ماجــرا شنیـــد

مـــا می به بانگ چنگ نه امـروز می‌کشیــم

بس دور شد که گنبد چرخ این صـدا شنید

پند حکیـم محض صواب است و عیـن خیـر

فرخنـــده آن کسی که به سمع رضـــا شنید

حافـظ وظیفـه‌ی تو دعـا گفتن است و بس

دربنــد آن مبـــاش که نشنیـــد یا شنیـــد

هەوالـــەکان! بە غـەزەڵ پرچی یـار شانە بکەین
شـەوێکە خۆش و درێـژی بە ئەم قسـانە بکەین

دڵان لە خەڵوەتی شـایی جەمن هەموو، یـاران!
بە چـاوەزار دەمێــنی رەقیـبی یـانە بکەین

روباب و چەنگ بە دەنگی بڵیند و خۆش دەڵێن
لە لێـوی خەڵکی دەرون نۆشـی عاشقانە بکەین

بە گیـانی یار! کە عەشق ئـابڕووبەر و هەڵـە نیـن
ئەگــەر بە لوتفـی خــودا تەکیە خالیسـانە بکەین

گەلێکـە بەیـن، لە بەینی ئەویــن و عـاشقی زار
کە یـار نــاز دەکـا شیــوەنێ شــەوانە بکەین

هەوەڵ نەسێحــەتی پیـر ئەم کەلامە شیــرینەن
حەزەر لە هــاوەڵی نامــەردی ئەم زەمانە بکەین

کەسێ لە دایەرەی ئەم کۆڕەدا بە عەشق نەژێت
لە پێشی مــەرگی ئەبێ نوێــژە مردووانـە بکەین

ئەگــەر لە ئێـــوە بکـا «خاجـە» بەخشـشێ داوا
بە لێـوی دڵبـەر و لوتفـی حەواڵە جوانـە بکەین

زەکاتی خاڵــی بە «کۆلیـل» هەر دەگـات بەڵام
لە تــاوی پەرچــەمی نـاوێ خەیاڵی دانە بکەین

معاشــــران گــره از زلـف یــار بـاز کنیــد

شبــی خوش است بدین قصــه‌اش دراز کنیــد

حضور خلوت انس است و دوستــان جمعـند

وَ إن یَکــاد بخـوانیــد و در فــراز کنیــد

ربــاب و چنـگ به بانــگ بلنـد می گوینـد

که گوش هــوش به پیغــام اهــل راز کنیــد

به جـان دوست که غــم پـرده بر شمــا ندرد

گـر اعتمــاد بر الطــاف کـارســاز کنیــد

میــان عــاشق و معشــوق فرق بسیـار است

چو یـار نــاز نمـاید شمـا نیــاز کنیــد

نخست موعظــه‌ی پیـر صحبت این حرف است

که از مصــاحب ناجنـــس احتــراز کنیــد

هر آن کسی که در این حلقه نیست زنده به عشق

بر او نمــرده بـه فتــوای مـن نمــاز کنیــد

وگر طلب کنــد انعــامی از شمــا حافـظ

حوالتــش به لــب یـــار دلنـــواز کنیــد

ئەلۆ ئەی تووتی ئەی ئاوێنەی ئەسرار!
نەبێ خاڵیت قەن هەرگیز لە مینقار
دەمت گەرم و سەرت سەوز و دەمت خۆش
نووانت چونکە خاڵی سەوزەڵەی شار
قسەی بێ پەردە فەرمو بۆ حەریفان
گرێ تۆخوا نەمێنێ با لەسەر زار
گوڵاوی جامەکەت بپژێنە لێمان
کە خەوتوو بەختی ئێمە و ئێوە بێدار
چ ئاهەنگێکی لێدا کاکی نەیچی
کە نوقمی هەڵپەڕینن مەست و وەشیار
چ دەرمانێکی ساقی کردە نێو مەی
کە کەس نەیما لەسەر دەسماڵ و بڕیار
بە ئەسکەندەر نەبڕیا قەترە ئاوێ
بە زۆر و زێڕ نابێ خۆ هەموو کار
لە حاڵی دەردەداران بێن ببیسن!
کە هەر ئۆفێ کتێبێکی لە تۆمار
خواوەننا! دڵ و دینم بە دەس تۆ
لە تالآن و بڕۆی چاو و بڕۆی یار
بە بێ غەم رازی سەرمەستی مەفەرموو
کوتەی دڵ چۆن دەبیسێ نەخشی دیوار
لە سایەی قەندی لێوی یارە «حافز»
لە هەر جێ شەککەری شیعری لەسەر زار
خودایی رەحمی بوو بۆ چینی بێدەس
خودایا حیفزی فەرمووسا لە ئازار!
دڵی «کۆلیل» یارەبی دەوا کەی!
بە دەستی چاوی مەستی شۆخی نازار

الا ای طوطـــی گویـــای اســرار

مبــادا خــالیت شــکر ز منقــار

ســرت سبز و دلت خوش باد جــاوید

که خوش نقشی نمودی از خط یــار

سخن سربستــه گفتــی با حریفــان

خـــدا را زین معمـــا پرده بـــردار

به روی مـــا زن از ساغـــر گـــلابی

که خواب‌آلوده‌ایـــم ای بخت بیـــدار

چه ره بـود این که زد در پرده مطرب

که می‌رقصنـــد با هم مست و هشیـار

از آن افیـون که ســاقی در می‌افکنـد

حریفـــان را نه ســر مـاند نه دستــار

سکنــــدر را نمی‌بخشنـــد آبـــی

به زور و زر میســـر نیست این کـــار

بیـــا و حـــال اهـــل درد بشنـــو

به لفـــظ انـــدک و معنـــی بسیار

بت چینـی عــدوی دین و دل‌هــاست

خـــداوندا دل و دینـــم نگـــه‌دار

به مستـــوران مگـــو اســـرار مستـی

حدیث جـــان مگو بـــا نقش دیـوار

به یمـــن دولت منصـــور شـــاهی

علـــم شد حافـــظ اندر نظـم اشعـــار

خداونـــدی به‌جـــای بنـــدگان کرد

خداونـــدا ز آفـــاتش نگـــه‌دار

مەی بێنە ساقی! وەرزی گوڵان چوو بە ئینتیزار
مانگی نووێ وەبینە لە روخساری شاریار

دونیا بە کەس نەماوە بە مەستی، بپرسە کەی
بەخشی بە کەی کڵاو و بە جەم جام، رۆژگار؟!

هەر تاقە گیان ماوە کەنیشکی ترێ لە کوێن
تاکوو ئەوەش بە ساقی و نازی بکەم نیسار

ئۆخەی لە لوتفی دلّبەر و هەی‌هەی چ حاتەمێ
یارەب کە چاوی پیسی زەمانی نەبێ دوچار!

ئەشعاری من وەخوێنە شەرابی لە گەڵ وەخۆ!
جامی لەعل لە ئێوە لە من دوڕڕی شاهوار

پارشێو ئەگەر نەبێ چییە یاقووتی سوح کە هەن
بەربانگ، مەی رەواترە بۆ عاشقی هەژار

لەو جێ کە پەردەپۆشە جەماڵی سەخاوەتت
تاوانی دڵ ببەخشە کە نەغدێکە بێ‌عەیار

بێ‌شک لە رۆژی ئاخیرەتا بێ‌تەفاوەتە
دەڵقی قەڵەندەری مەس و تەزوێحی شێخی شار

«حافز»! بە چەشنی گوڵ رەمەزانیش چوو لە دەس
ناچاری تێکە بادە بە سەر هات رۆژگار

«کۆلیل» هەر لە مەیکەدە بێ‌بەش نەبوون و بەس
بەو پیرییەش هەمیشە گەڕی پێدەکا نەیار

عیـــد است و آخـــر گل و یـــاران در انتظـار
ســاقی به روی شـــاه ببـین مـاه و مـی بیـــار
دل برگرفتـــه بـــودم از ایـــــام گـــل ولـــی
کـــاری بکـــرد همـت پاکـــــان روزه‌دار
دل در جهـــان مبـــند و به مستـی ســـال کن
از فیـض جـام و قصـه‌ی جمشیـد کامگـار
جز نقـــد جان به دست نـــدارم شـــراب کو
کـــان نیـز بر کرشمـــه‌ی ســـاقی کنم نثار
خوش دولتـی‌ست خرم و خوش خسروی کریم
یـــا رب ز چشـــم زخـم زمانش نگـــاه‌دار
مـی خور به شعـــر بنـــده که زیبی دگر دهـد
جـــام مرصـــع تو بدیـــن در شـاهـــوار
گر فوت شد سحـــور چه نقصان صبـوح هست
از مـــی کنـــند روزه‌گشـــا طالبـان یـــار
زآن‌جـــا که پـــرده‌پوشی عفـو کریـــم توست
بر قلب مـــا ببخش که نقـــدی‌ست کم‌عیـــار
ترســـم که روز حشـــر عنـــان بر عنـــان رود
تسبـــیح شیـــخ و خرقـــه‌ی رنـد شراب‌خوار
حافـــظ چو رفـت روزه و گـــل نیـــز مـی‌رود
ناچـــار بـــاده نوش که از دست رفت کـــار

سەبـــا بە کەوشەنی گیانـــان سەفـــەر درێـغ نەکەیت
لـەوێ بە عاشقــی لێــوەی خەبــەر درێــغ نەکەیت
بە مەیلی بەخت کە پشکووتی ئەی گوڵی بۆن خۆش
نەفەس لە بولبــولی زاری سەحـــەر درێــغ نەکەیت
شـەلاڵی تیـری هیـــلالی چەمـــاوی یەکشـــەوەتم
ئەمێـــستە مـــانگی تـــەواوی، نەزەر درێــغ نەکەیت
جەهــان و هەرچی لەوا بێ دەمێـــکی موختـــەسـەرە
دەمت لە ئەهلــی دەرون، موختەسەر درێــغ نەکەیت
کە ئێستــە کــانی نەبــات و گـەزۆیە لێـــوەکەتـــان
کەرەم کە قەنـــد و لە تووتی شەکەر درێــغ نەکەیت
بەیـــانی شیعــرم ئەکـا شــەرحی گەورەیی کەرەمت
بەراتـــی شیعـــــر و خەلاتـی هونــەر درێــغ نەکەیت
کە نـــاوی خێــرت ئەشــێ داگـرێ ولاتی کــەلام
لە کیـــژی جوانی قســەم لوتفی زەڕ درێــغ نەکەیت
غوبـــاری غەم لە دڵ ئــەڕوات و چـا دەبی «حافــز»!
تکـــایە ئـــاوی دییـــەت بۆ گـوزەر درێــغ نەکەیت
«عومـــەر» شکـــایەتی هێـــناوە بۆ جەنـــابی دییـــەت
قــەزاوەتی بە هەقـــت، تۆ عومـــەرا! درێــغ نەکەیت

صبا ز منزل جانان گذر دریغ مدار

وز او به عاشق بیدل خبر دریغ مدار

به شکر آن که شکفتی به کام بخت ای گل

نسیم وصل ز مرغ سحر دریغ مدار

حریف عشق تو بودم چو ماه نو بودی

کنون که ماه تمامی نظر دریغ مدار

جهان و هرچه در او هست سهل و مختصر است

ز اهل معرفت این مختصر دریغ مدار

کنون که چشمه‌ی قند است لعل نوشینت

سخن بگوی و ز طوطی شکر دریغ مدار

مکارم تو به آفاق می‌برد شاعر

از او وظیفه و زاد سفر دریغ مدار

چو ذکر خیر طلب می کنی سخن این است

که در بهای سخن سیم و زر دریغ مدار

غبار غم برود حال خوش شود حافظ

تو آب دیده از این رهگذر دریغ مدار

ئەی سەبا! بۆنی شنەی زولفی چەمانێکم ئەوێ
زامداری غەمییم مەرهەمی گیانێکم ئەوێ

لە دڵی بێبەر و بارم بدە دەرمانە بەرێ
لە غوباری دەری ئازیز نیشانێکم ئەوێ

من و ئەو دڵمە لە سووچێکی تەماشا لە شەڕین
وا لە بارامی دییەی تیر و کەوانێکم ئەوێ

لە بیاوانی غەما پیر و پەرێشانە دڵم
لەعلی شایی لە دەسی تازە جووانێکم ئەوێ

یەک دو دەورێ بە نەزانان بدە ساقی کە ئەگەر
وەرینەگرێ لە دەست جامی نەزانێکم ئەوێ

یا ئەمێستا وەرە شا بین و بنۆشین شەراب
یا لە دیوانی ئەجەل مۆڵەتی مانێکم ئەوێ

دوێنەشەو دڵ لە دەسم چوو کە وتی «خاجە» بە سۆز
ئەی سەبا بۆنی خۆشی زولفی فلانێکم ئەوێ

دڵی «کۆلیل» دەڵێ بۆیە لەگەڵتا بە شەرم
تۆ کەژی بەرزت ئەوێ من کەژەوانێکم ئەوێ

ای صبا نکهتی از کوی فلانی به من آر
زار و بیمار غمم راحت جانی به من آر

قلب بی‌حاصل ما را بزن اکسیر مراد
یعنی از خاک در دوست نشانی به من آر

در کمین‌گاه نظر با دل خویشم جنگ است
ز ابرو و غمزه‌ی او تیر و کمانی به من آر

در غریبی و فراق و غم دل پیر شدم
ساغر می ز کف تازه جوانی به من آر

منکران را هم از این می دو سه ساغر بچشان
وگر ایشان نستانند روانی به من آر

ساقیا عشرت امروز به فردا مفکن
یا ز دیوان قضا خط امانی به من آر

دلم از دست بشد دوش چو حافظ می‌گفت
کای صبا نکهتی از کوی فلانی به من آر

ئەی سەبـا! بۆنی خۆشی خـاكی سەكۆی یـارم ئەوێ
لاوە غـــەم لـەو دڵـــە مزگێنیـــی دڵـــدارم ئـەوێ

گوڵەباســێ لە دەمــی یاســی نەفــەس‌بێـنی بڵـێ
خۆش خەبەر دەست‌وخەتێكی گوڵی ئەسـرارم ئەوێ

هەڵمــژێ تا لە نەسیمــی كەرەمت گیــانی حــەزم
سووكـە عەتـرێ لە عەبیــری گوڵی گوڵزارم ئەوێ

بێ ئــەوەی تـــۆزی گەلــی فیتنــە بنیـشێت لە دڵ
تۆ وەفــاكەت! كە غوبــارێك لە رێـی یـارم ئەوێ

تۆزی كـۆی رێــگوزەری گـوڵ بە گـلاراوی دڕوو
بۆ قــەراری گلی دوو نێــرگزی خوێن‌بــارم ئەوێ

گیـان لە سەر لەپ نییەتی گێـژی و ساوێلكە سەری
بۆیــە دایـم خەبــەری دڵبــەری وەشیــارم ئەوێ

تۆ كە ئـازادی و شـادی لە چەمــەن ئەی مەلی گـەل!
بۆ هەڵــۆی بەنـدی قەفــەس ناڵــە و هــاوارم ئەوێ

تــاڵ چون كەكـرە دەمی گیــانە بە هیجـرانی ئەوین
شەربـــەتی نـازی لە سـەر لێـوی شەكەربـارم ئەوێ

رۆژگــارێكە كە دڵ بـــەژنی مـورادێكـی نــەدی
ساقیــا جـامی مــەی ئاوێنــەیی روخســارم ئەوێ

ئەو جبـەی «حافز»ە رەنگین كە! بە مـەی خۆشی خراو
بێـــنە بــازاڕ كە رسـوا سـەری نێـو شــارم ئەوێ

قـەل و قـــالاو لە نێـو بـاخ و چەمەن دەركە هەموو
تاقــە «كۆلیــل»ـی سـەقز، پیـری وەفــادارم ئەوێ

ای صبـــا نکهتـــی از خـــاک ره یار بیـــار

ببـــر انـــدوه دل و مـــژده‌ی دلـــدار بیـــار

نکتـــه‌ای روح فـــزا از دهـــن دوست بگـــو

نامـــه‌ای خوش خبـــر از عالـــم اسرار بیـــار

تا معـــطر کنم از لطـــف نسیـــم تو مشـــام

شمـــه‌ای از نفحـــات نفـــس یـــار بیـــار

به وفـــای تو که خاک ره آن یـــار عزیـــز

بی غبـــاری که پدیـــد آید از اغیـــار بیـــار

گردی از رهگـــذر دوست به کوری رقیـــب

بهر آســـایش این دیـــده‌ی خونبـــار بیـــار

خـــامی و ساده‌دلی شیوه‌ی جانبـــازان نیست

خبـــری از بـــر آن دلبـــر عیـــار بیـــار

شکر آن را که تو در عشـــرتی ای مرغ چمن

به اسیـــران قفـــس مژده‌ی گلـــزار بیـــار

کام جان تلخ شد از صبـــر که کردم بی دوست

عشـــوه‌ای زان لب شیـــرین شکربـــار بیـــار

روزگـــاری‌ست که دل چهـــره‌ی مقصود ندید

ساقیـــا آن قـــدح آینـــه کـــردار بیـــار

دلق حافـــظ به چه ارزد به مـــی‌اش رنگیـــن کن

وان گهش مست و خـــراب از سر بـــازار بیـــار

چێـــره بنوێنـــه كه خۆمـــم لـه دڵ و يـــاد بـــەرێ
خەرمـــەنی عاشقـــی سووتـــاو بلا بـــاد بـــەرێ!
دڵ و گيـــانـم كه بە تۆفـــانـی بەلا داوە چ بـــوو
سەيلـی غـەم بێت و رەگ و ريشه لە بونيـاد بـــەرێ
عەمبـــەری خاليسی زولفی ئـەوی كەس هەڵنەمژی
با دڵـی خـــاو قسـەی پرچـی لە سـەر يـاد بـــەرێ
سيـــنه فەرموو گڕی نێو كوانووەكەی فارس ببات
چـاو فەرموو كه شكۆی دەجلەيی بەغـداد بـــەرێ
پيـــری مەيخانه فەقـــەت دەوڵـــەتی دادی بگـــەڕێ
چ دەبێ نێـــوی من ئـەم چەرخـه بە بێـداد بـــەرێ
بێ خەبـاتێ بە خـــەراباتی ئەوين قـــەت نەگـــەيی
هەركه فێـــرخوازە دەبێ جەور لە ئوستـاد بـــەرێ
دەمـی مـــردن نەفـــەسێ بێـــته ســـەرينم لـــەوەلا
تا بە ئەڵحـەد لەشـی خاڵـی لە غـەم ئـــازاد بـــەرێ
دوێشەو ئەيوت كه بە خەنجێری دو ئەبرۆت ئەكوژم
ئەم هـــەوا خوا لە ســـەر و خاتـــری جەللاد بـــەرێ
«حافـــز» ئازيـــز دڵـی ناسكـــە، لەم دەركـه كەســـێ
بێمەتـــەق دانەكـــەوێ، ناڵـــه و فەريـــاد بـــەرێ
دڵـی «كۆليـــل»ـه دڵـم، خوايـه هەڵـی نەگری ئەدی
كـه قوشـــێ شيـــوەنی شيـــرين بە فەرهـــاد بـــەرێ

روی بنمای و وجود خودم از یاد ببر
خرمن سوختگان را همه گو باد ببر

ما چو دادیم دل و دیده به طوفان بلا
گو بیا سیل غم و خانه ز بنیاد ببر

زلف چون عنبر خامش که ببوید هیهات
ای دل خام طمع این سخن از یاد ببر

سینه گو شعله‌ی آتشکده‌ی فارس بکش
دیده گو آب رخ دجله‌ی بغداد ببر

دولت پیر مغان باد که باقی سهل است
دیگری گو برو و نام من از یاد ببر

سعی نابرده در این راه به جایی نرسی
مزد اگر می‌طلبی طاعت استاد ببر

روز مرگم نفسی وعده‌ی دیدار بده
وان گهم تا به لحد فارغ و آزاد ببر

دوش می‌گفت به مژگان درازت بکشم
یا رب از خاطرش اندیشه‌ی بیداد ببر

حافظ اندیشه کن از نازکی خاطر یار
برو از درگهش این ناله و فریاد ببر

شـــەوی دیـــداره دووری دەردی بـــاره
هەتـــا سوبحی سەحـــەر دڵ مەستی یـاره
لە ڕێگەی عەشق ئەبێ ئەی دڵ نەدەی کۆڵ!
کە مەرجی عاشقـــی ڕەنجـــە و پـــەژاره
بە بـــەرد و دەردی دووریشـــــم بکـووژی
لە ڕەنـــدی تۆبـــە ناکـــەم نـــا، قـــەراره
هەڵـــێ ئەی مـــانگی ڕۆشن تۆ بی و خـــوا!
شـــەوی دووری گەلـــێ بێنـوور و تـــاره
دڵـــم ڕۆیشت و نەمـــــدی قـــامەتی یـــار
ئەمـــان لـەم زڵمـــە وەی لەم ڕۆژگـــاره!
وەفـــا شـــەرتی جەفـــاکێشانە «حافز»!
کە تاجـــر کـــاری قـــازانج و خەســاره
بە «کۆلیـــل»یشی پیـــری دەیـــر فـــەرموو
کە زستـــــان تا نەبێ کەنـــگێ بەهـــــاره

شب وصل است و طی‌شد نامه‌ی هجر

سَـــلامٌ فیـهِ حَتّی مَطْلَـعَ الفَجــر

دلا در عــاشقی ثــابت قــدم باش

که در این ره نبــاشد کار بی اجــر

من از رنــدی نخواهــم کرد توبـه

و لو آذیتــــنی بِالهَجــر وَ الحَجــر

برآی ای صبـــح روشن‌دل خـدا را

که بس تاریک می‌بینم شب هجــر

دلــم رفت و ندیــدم روی دلــدار

فغان از این تطاول آه از این زجــر

وفــا خواهی جفــاکش باش حافظ

فَــإنَّ الرِّبـح وَ الخُســران فِی التَّجــر

عومر ئەگـەر بێت و بە مەیخـانە بگەم جـارەکی دی
کاری رەنـدانە نەبێ شـەرتە نەکەم کـارەکی دی
چـاو بە گریانەوە بریـا وەکو جـاران دەچـووم
ئـاوپژێنی بـەری مەیخـانە بکەم جـارەکی دی
ئاشنـایێ نیـیە لەم خێڵـە خودایـا کـەرەمێ!
تـا بـەرم گەوهـەری تاقـانە بە کڕیـارەکی دی
یار ئەگـەر چوون و خەمی هـاودەمی مێژینی نەبوو
من کە حاشا گوڵی غـەم بەم لە یەخەی یـارەکی دی
چەرخی شیـنم لەگەڵا بێت لە نێـو جەغزی دەخـەم
هەر وەکوو نوختە خەت و خاڵی بە پەرگـارەکی دی
خـاترم مەیلی بە شـەڕ نین ئەگەری بـاس نەکەن
نازی چـاوی، خەمی دوو رێگر و شەوگـارەکی دی
دیتـە چۆن عەشقـی نهێنی مـە بە گـۆرانی ئەڵێـن
گەل بە ناڵەی دەف و نەی، عوود و هەموو تـارەکی دی
هەر دەمـم نـاڵە و دەردێ، کە فەلـەك هەر ساتێ
دەهـەژێنێ دڵـی زامـار بە ئـازارەکی دی
نیـیە «حافز» بە تەنـێ کەوتە گـەروی داوی ئەویـن
لـەم بیـاوانە مەگـەر دەرچـووە دڵـدارەکی دی؟!
هەرکە «کۆلیـل»ـی هونەر بێت و ئەویـنداری گەلی
سـەری رۆیی وەکـو مەنسوور لە سـەر دارەکی دی

گر بود عمـــر به میخـــانه رسم بـــار دگر

بجـــز از خدمت رنـــدان نکنـــم کار دگر

خـــرم آن روز که با دیـده‌ی گریـان بروم

تا زنـــم آب در میکـــــده یک بـــار دگر

معــــرفت نیست در این قـــوم خدا را سببی

تا بـــرم گوهـــر خود را به خریـــدار دگر

یار اگر رفت و حق صحبت دیرین نشناخت

حـــــاشَ لله که روم مـــن ز پی یـــار دگر

گر مســـاعد شودم دایـره‌ی چـــرخ کبود

هـــم به دست آورمش بـــاز به پرگار دگر

عافیـــت می‌طلبـــد خاطـــرم ار بگـــذارند

غمـــزه‌ی شوخش و آن طرّه‌ی طَـرّار دگر

راز سربستـــه‌ی ما بین که به دستان گفتـــند

هر زمـــان با دف و نی بر ســـر بـــازار دگر

هر دم از درد بنـــالم که فلک هـــر ساعت

کنـــدم قصـــد دل ریـــش بـه آزار دگر

بـــازگویم نه در این واقعه حافـــظ تنهاست

غرقـــه گشتـــند در این بادیـــه بسیـــار دگر

ئەی رون بە نووری کولمەکەتن لالەزاری ژین
بێرۆ! کە وەک خەزانــە بە بێ تۆ بەهــاری ژین
بــارانی ئەشکی دیـــدە بە خورِ دا بکــا رەوان
وەک بەرق چونکە چوو لە غەمت رۆژگاری ژین
ئەم چەن سەعـاتە مۆلەتـی دیـدار دەس ئـەدات
کاری مە جێبـەجێ کە! کە نەدیـارە کـاری ژین
تا کەی خــەوی شرین و شـەرابی سەحەر نووێن
وەشیـــار بن دەخیلـــە کە چوو ئیختیـاری ژین
دوێ دەگوزەران و یەک نەزەری بۆ مە پێنەبوو
بێــچارە دڵ کە یـــاری نەبوو رێگوزاری ژین
ترسی لە بەحـــری سوور و شـــەپۆلی فەنا نیـــیە
هەرکەس دەکات زاری بە نوختەی مەداری ژین
هەر گۆشـــەیێ کەمینگەیی رووداوەیێــکە نـــۆ
پەوکێ وەهـــا بە تاوە هەراســـان سوواری ژین
من بێتەمـــەن دەژێم و بە ســـەیری مەزانە تۆش
دووری لە یـــار مەرگـە، نە رۆژ و شـەواری ژین
«حافز»! غەزەڵ بلێ کە لە سەحنی هەموو جەهان
نەخشی قەلـــەم دیارە لە کۆی یادگـــاری ژین
«کۆلیل»! ئەگەر بەرێزە قەڵەم نەخش و بەرهەمی
پێم بێـــژە بۆ لە بەنـــدە هونەرمەندی شاری ژین

ای خـــرم از فـــروغ رخت لالـــه‌زار عمـــر
بـــازآ که ریخت بی گل رویت بهـــار عمـــر
از دیـــده گر سرشک چو باران چکـــد رواست
کـــاندر غمت چو بـــرق بشـــد روزگار عمـــر
این یک دو دم که مهلت دیـــدار ممکـن است
دریـــاب کار مـــا که نه پیـــداست کار عمـــر
تا کی مـی صبـــوح و شکـــرخواب بـــامـــداد
هشیـــار گرد هـــان که گذشت اختـــیار عمـــر
دی در گـــذار بود و نظـــر ســـوی مـــا نکرد
بیـــچاره دل که هیـــچ ندیـــد از گذار عمـــر
اندیشـــه از محیـــط فنـــا نیست هـــر که را
بر نقطـــه‌ی دهـــان تو باشـــد مـــدار عمـــر
در هر طرف که ز خیـل حوادث کمین‌گهی‌ست
زان رو عنـــان گسسته دوانـــد ســـوار عمـــر
بی عمـــر زنـــده‌ام من و این بس عجب مـــدار
روز فـــراق را که نهـــد در شمـــار عمـــر
حافـــظ سخن بگـــوی که بر صفحـــه‌ی جهان
این نقـــش مانـــد از قلمـــت یادگـــار عمـــر

دیسان لە دونـدی سـەروی چەمـەن بولبـولی سەبـوور
خوێنـدی: (خودا لە چـاوی چەپـەڵ گوڵ بکا عوبوور)
ئـەی گوڵ کە شـۆخی باخـی، لە شوکرانـەدا بەخێـر
بولبـول کە شێـتی تۆیـە لە سـەر لاوە بـۆی غورروور
ناکـەم لە دەستـی غەیبـەتی بالآت قـەت شکـات
دووری نەبێ هەتـا نیـیە قـەدری دەمـی حوزوور
هەرکـەس بە وەسڵی دلبـەر و گۆڤـەندی خۆیە شـاد
ئێمـەش غەمـی نیگـارە لە سەرمـانە هـۆی سورروور
سۆفی ئەگـەر بە حۆری و کۆشکی بەهـەشتە خـۆش
مەیخـانە قەسـری ئێمـەیە، ئازیزمـانە حـوور
مـەی خۆ! بە دەنـگی چەنگ و مەخـۆ غەم ئەگەر کەسێ
فەرمـوی خـراوە بـادە بلـێ: (یا هـووەلغەفوور)
«حافـز»! شکـاتی چیتـە لە خوسپـەی فیـراقی یـار
شایـی لە شـوێنـە شیـوەن و بە شوێـن شـەوایە نـوور
مەیگێڕ بێـنە بـادە! کە «کۆلیـل» بێـتە حـاڵ
خۆش هەڵدەکا لە نەزمی خۆشی(هـەی لەدوور لەدوور...)

دیگر ز شـــاخ ســـرو سهـــی بلبـــل صبـــور
گلـــبانگ زد که چشـــم بد از روی گل به دور

ای گل به شکـــر آن که تویی پادشـــاه حســن
با بلبـــلان بیـــدل شیـــدا مکـن غـــرور

از دست غیـــبت تـو شکـــایت نمی‌کنـــم
تـا نیست غیبـــتی نبـــود لـــذت حضـــور

گر دیگـــران به عیش و طرب خرمنـــد و شـــاد
مـــا را غـــم نگـــار بود مایـــه‌ی ســـرور

زاهـــد اگر به حور و قصـــور است امیـــدوار
ما را شرابـــخانه‌ی قصـــور است و یـــار حـور

می خور به بانگ چنگ و مخور غصه، ور کسی
گویـــد تو را که بـــاده مخـــور گو هُوَ الْغَفُـور

حافظ شکـــایت از غـــم هجـــران چه می کنی
در هجـــر وصـــل بـــاشد و در ظلمـت است نور

مـــانگی تابـــانت لە نۆ هەڵـــدێ لە کەنعـــان غەم نەخۆی
کۆخی شین رۆشن دەبێ چون کـاخی کەیوان غەم نەخۆی
ئەی دڵی غەمگیـــن گومـــانی بـەد بە خۆ رێگا نـەدەی
گەرچی بێسامـــانە سـەر، دێتـۆ بە سامـــان غەم نەخۆی
عومر ئەگەر وەرزی بەهـــاری بێ، لەسـەر تەختی چەمەن
پەرچەمی گوڵ مـاچ ئەکەی بولبول! هەمیسان، غەم نەخۆی
دەوری گەردون گەر دو رۆژێ چەرخی وەک چاوت نەبوو
هەردەمێ جۆرێ دەسوورێ چـەرخی دەوران غەم نەخۆی
هەی لە دەس هیـــوا نەدەی چون نادیـــارە دەستی غەیب
چۆن لە پشتی پەردەی ئـاڵوگـۆڕە پەنهـان، غەم نەخۆی
گوڕمـــی لافـــاوی فەنـــا دونیـــا لە بێخـــا هەڵکـەنێ
گەمیەوان تا نووحـە ئەی دڵ! قەت لە تۆفـــان غەم نەخۆی
چون بەرەو کـــابەی ئەوین چـــۆڵ و بیـــاوان تەی دەکەی
نەشتـــەرن هەرچـــەن لە رێتـــا دڕکەزێکان غەم نەخۆی
گەرچی رێگـــا پڕ لە خۆفـــە و ماڵـــی دڵبـــەر دوورەدەس
هیچ رێگـــایێک نیـــن نەشکێـــتە پایـــان غەم نەخۆی
حـالّی ئێمـە و دەردی دووری یـــار و سەرســـەختی رەقیب
هەر هەموو روونـــاکە بۆ گـــەردوونی گەردان غەم نەخۆی
تا بە دەروێشـــی لە داوی زولفـــی شـــەو «حافز»! هـەوات
زیکری دڵـــداری دەلالـــە و دەرسی قورئـــان غەم نەخۆی
ئەی گوڵی «کۆلیـــل» ئەگـــەرچی هاتە وێزەت بای خەزان
دێتە گـــوێ هـــاواری گەرمـــی بای بەهـــاران غەم نەخۆی

یوسف گمگشته بازآید به کنعان غم مخور
کلبه‌ی احزان شود روزی گلستان غم مخور
ای دل غمدیده حالت به شود دل بد مکن
وین سر شوریده بازآید به سامان غم مخور
گر بهار عمر باشد باز بر تخت چمن
چتر گل در سر کشی ای مرغ خوشخوان غم مخور
دور گردون گر دو روزی بر مراد ما نرفت
دایماً یکسان نباشد حال دوران غم مخور
هان مشو نومید چون واقف نه‌ای از سِرّ غیب
باشد اندر پرده بازی‌های پنهان غم مخور
ای دل ار سیل فنا بنیاد هستی بر کند
چون تو را نوح است کشتی‌بان ز طوفان غم مخور
در بیابان گر به شوق کعبه خواهی زد قدم
سرزنش‌ها گر کند خار مغیلان غم مخور
گرچه منزل بس خطرناك است و مقصد بس بعید
هیچ راهی نیست کان را نیست پایان غم مخور
حال ما در فرقت جانان و ابرام رقیب
جمله می‌داند خدای حال گردان غم مخور
حافظا در کنج فقر و خلوت شب‌های تار
تا بود وردت دعا و درس قرآن غم مخور

نەسیحەتێکت ئەکەم بیستنی رەوایە، خەتان
شەمی نەسیحەتی دڵسۆز هەڵنەکەی لە دڵان
جەهانی پیر کەمینی کە ناوە بۆ تەمەنت
لە باخی وەسڵی جووانان گوڵێ بەبۆ کە جووان!
سوئالی هەر دو جەهانم لە عاشقێ پرسی
وتی بزانە کە بێعەشقە هیچ هەر دو جەهان
مەگەر بە دۆسی ئەمەگدار و سازی سازی بڵێم
سەدای زیل و بەم و ناڵەناڵی دڵ لە شەوان
لەسەر ئەوەم کە نەخۆمۆ مەی و گوناح نەکەم
سرشت ئەگەر بە تەویرم بکات و بێتە کەوان
کە دابەشی ئەزەڵی بێحوزووری ئێمە کرا
ئەگەر کەمێ بە مەرامت نەبوو، خەتا لەوەدان
کە هەر لە دڵ جەمە خێڵی خەیاڵی خاڵی رەشی
لە موشک و مەی وەکو گوڵ پڕ کە جام ساقی ئەمان!
پیاڵە پڕ کە لە یاقووتی تەڕ دە سا مەیگێڕ!
خەڵاتی ئاسەفە، دیقی حەسوودە، بەزمی زەمان
لە نازی ساقیە مەیخانە جێگەمانە دەنا
هەزار جارە پیاڵەم بە قەستی تۆبە شکان
دەلالی چاردە ساڵ و دو ساڵە مەی لەگەڵێن
نیگاری چووک وەکوو گەورە بۆ مە هاتە ژووان
هەواڵی ئێمە بە قەیسی شەتەکدراو بەرن
کە چی دەکا دڵی مەجنوونمان لە بەندی گران
کە تیری نێرگزی ساقی لە سەر کەوانی برۆن
نەکەی لە مەیکەدە «حافز»! لە تۆبە شەرح و بەیان
شەهیدی تیر و کەوانی کریشمەکەت مەیگێڕ!
بە بیری عاشقی «کۆلیل» خۆشەویسی خودان

نصیحتی کنمت بشنو و بهانه مگیر
هر آنچه ناصح مشفق بگویدت بپذیر
ز وصل روی جوانان تمتعی بردار
که در کمینگه عمر است مکر عالم پیر
نعیم هر دو جهان پیش عاشقان بجوی
که این متاع قلیل است و آن عطای کثیر
معاشری خوش و رودی بساز می‌خواهم
که درد خویش بگویم به ناله‌ی بم و زیر
بر آن سرم که ننوشم می و گنه نکنم
اگر موافق تدبیر من شود تقدیر
چو قسمت ازلی بی‌حضور ما کردند
گر اندکی نه به وفق رضاست خرده مگیر
چو لاله در قدحم ریز ساقیا می و مشک
که نقش خال نگارم نمی‌رود ز ضمیر
بیار ساغر در خوشاب ای ساقی
حسود گو کرم آصفی ببین و بمیر
به عزم توبه نهادم قدح ز کف صد بار
ولی کرشمه‌ی ساقی نمی‌کند تقصیر
می دوساله و محبوب چارده ساله
همین بس است مرا صحبت صغیر و کبیر
دل رمیده‌ی ما را که پیش می گیرد
خبر دهید به مجنون خسته از زنجیر
حدیث توبه در این بزمگه مگو حافظ
که ساقیان کمان ابرویت زنند به تیر

چێـــره بنوێنـــه و فەرمـــوو کە دڵ و گیـــانم ئەوێ
من پەپـــوولەی شەمی رووتم حەزی سووتـــانم ئەوێ
وەره لەو خاکمـــه هەڵسێـــنه کە کـــوژراوی ئەتـــۆم
وەشکـــه لێـــوم، مەدەدی زەمـــزەمی جـــارانم ئەوێ
بێـــژه دەروێش! ئەگـــەرت سیـــم و زەڕێ نین لە تۆ
رەنگی زەردی غـــەم و زێوی شـــەتی چـــاوانم ئەوێ
ســـاز و چـــەنگت هەیە گەر عـــوود نەبوو بێژه بە من
مەنگەڵی لەش، گڕی حەز، عوودی دڵ و گیانم ئەوێ
یا لە ســـەر کێشه جـــەی فێـــڵ لە ســـووچێکەوە یـــا
هەڵپـــەڕه و فـــڕ دە عەبـــا رەقسی موریـــدانم ئەوێ
دڵ دەڵـــێ داکـــەنه ئەو خەرقـــه پڵاسیـــنه لە بـــەر
شل کە! ســـەر کیسه، مـــەی و باوەشی گیانـــانم ئەوێ
بەخت ئەگەر یـــاره بڵێ خەڵکی جەهـــان لەشکر بن
هەر دو عالـــەم دژە گەر دۆسه ئەویـــن، وانـــم ئەوێ
مەیلی ئـەم کۆچه لە ســـەر لاوە لە ســـەر جـــام بنێ!
لە چەمـەن من کە شنـــەی سەروی خەرامـــانم ئەوێ
خۆزگە دیبـــات بە هۆی ئاگـــر و ئاوی دڵ و چـــاو
زێـــڕه رەنگم، زڕه لێـــو، کۆشی بە گریـــانم ئەوێ
وەعزی شیـــوەن بەســـه واعیز کە دەبیـــنی «حافـــز»
شـــادیئـــارایه بڕۆ شیعـــری تەڕ و جوانـــم ئەوێ
قـــڕەقـــڕ بەسیـــەتی قـــالاو! لە گوڵـــزاری ئەویـــن
دەنگـــی «کۆلیـــل»ـی گەل و بولبـــولی نالانـــم ئەوێ

روی بنمـــا و مرا گو که ز جـــان دل بر گیـــر
پیش شمـــع آتش پـروا نه به جان گو در گیـر
در لب تشنـــه‌ی ما بیـــن و مـــدار آب دریـغ
بر سر کشته‌ی خویش آی و ز خاکش بر گیـر
ترک درویش مگیـــر ار نبـــود سیـــم و زرش
در غمت سیم شمار اشک و رخش را زر گیـر
چنگ بنـــواز و بســـاز ار نبـــود عود چه بـــاک
آتشـــم عشق و دلـــم عود و تنـــم مجمر گیـر
در سمـــاع آی و ز سر خرقه برانـداز و برقص
ور نه با گوشـه رو و خرقــه‌ی مـا در سر گیـر
صوف بر کش ز ســـر و باده‌ی صافی در کش
سیـــم دربـــاز و به زر سیـــم‌بری در بر گیـر
دوست گو یـار شو و هر دو جهان دشمن باش
بخت گو پشت مکن روی زمیـــن لشکـر گیـر
میـــل رفتن مکن ای دوست دمـی با مـــا بـاش
بر لب جوی طرب جوی و به کف ساغر گیـر
رفته گیـــر از بـرم و زآتش و آب دل و چشـم
گونـــه‌ام زرد و لبـــم خشک و کنـــارم تر گیـر
حافـــظ آراستـــه کن بـزم و بگـو واعـــظ را
که ببیـــن مجلســـم و ترک ســـر منـــبر گیـر

لە حــەق سپــاس! کە دیتــم دەلال و دلّبــەر بــاز
دلّت بە پــاکی و راســی لەگــەلّ دلّــم هەمــڕاز
نەبوو لە فیکــری بەلاّ ڕێــڕەوی تەرێقــەت قەت
چ عاشقــیێ هەیــەتی غەم لە لێــژی و هــەوراز؟!
ڕەقیــب حەیفــــە بزانــێ غەمیــــنە دلّ بــۆ تــۆ
کە نیــنە سیــنەیی یــــارانی کیــنە مەحــرەمی راز
جەمــــالّی ئێــوە ئەگەرچی لە عەشقی ئێمە ســەرە
وەلیّ لە ڕێگـــــەی ئەوینــــت مەحــــالّە لادەم باز
لە ســـۆزی دلّ چ دەچێــــژم! مەگەر سوئــالی وا
بکــەی لە چـــاو کە سیخـۆڕی خـۆتن و غەمماز
دەسی قـــەزا عەجەب ئـــاژاوەییێکی هەلّگــرسان
کە ڕەشتی نێــرگزی مەستی لە کــۆی کلاّتی نــاز
بە ئەو سەفــایە کە ڕۆشــن بە یــارە مەجلیســمــان
جەفــــایەکیشی ئەگەر بوو بســووتە شەمشێـــواز
مەبەس کریشمــــەتە جوانـــن دەنا نیــازی نین
جەمالّ و شەوکەتی مەحموودی من بە مەدحی ئەیاز
مەلّیّ کە زوهــرە هونەرمــــەند و پەنجە نەخشیــنە
لە ســـەردەمێ کە غــەزەلّخوێنە «حافــز»ی شیراز
هەلّـــۆ قیاسی لەگــەلّ چۆکە چووکــەیێ ناکەن
نە عەشقی پابەنی «هۆمـــەر» نە بەژنی سەروی تەناز

هــزار شکر که دیــدم به کــام خویشت باز

ز روی صــدق و صفــا گشته با دلم دمســاز

رونــــدگان طــــریقت ره بــــلا سپــــرند

رفیــق عشق چه غــم دارد از نشیب و فــراز

غــم حبیب نهــان به ز گفت‌وگوی رقیب

که نیست سیــنه‌ی ارباب کیــنه محــرم راز

اگرچه حســن تو از عشــق غیــر مستغنی‌ست

من آن نیــم که از این عشــق‌بازی آیم بـاز

چه گویمت که ز ســوز درون چه می‌بیــنم

ز اشک پــرس حکــایت که من نیـم غمــاز

چه فتــنه بود که مشــاطه‌ی قضــا انگیخت

که کرد نرگس مستــش سیــه به سرمه‌ی ناز

بدین سپــاس که مجلس منور است به دوست

گرت چو شمــع جفــایی رسد بسوز و بسـاز

غرض کرشمه حسن است ور نه حاجت نیست

جمــال دولت محمــود را به زلـف ایــاز

غــزل‌ســرایی ناهیــد صــرفه‌ای نبــرد

در آن مقــام که حافــظ بــرآورد آواز

منـــم کە بوو بە دیـاری بەهــار چـــاوم بـــاز؟!
سپـاس چۆن بکـــەم ئەی چارەسازی بەندە نـەواز
لە روو مەشـــۆوە غـوبـــار، ئەی نیـــازداری بەلا!
موڕادی عەشقە چون ئەکسیری گەردی ئەرکی نیاز
لە کەند و لەندی ئەویـن وەرمەگێـــڕە روو ئەی دڵ!
کە رەنـدی رێگـــە نەترســا لە لێـژی و هـــەوراز
کەسێ کە عاشقـە دەسنوێژ ئەگەر بە خوێن نەگرێ
بە نوێـــژی وایـە نەدا قـەت ئیمــامی ئێمـە جـــەواز
لە ئـەم فریـوســـەرا هـــەر گـــرەو بـە دڵ دانـــێ!
مەگەر پیـاڵە نەبێ مەگرە جامـی دەستـی مەجـــاز
لە ئەهلـــی دڵ بە لـەتـــێ مـــاچ بکـــڕە دۆعـــایێ
لە مەکـــری دژمنـی گیـــان و لەشت دەبێ بە پـوواز
ڕەواجی دا لە حیـجاز و عـەراق، عەشـــق و ئەویـــن
مەقـــامی خۆشی غەزەلیـــاتی «حـــافز»ی شیـــراز
لە سای پەرچـــەم و عەشقـــی هەتـــاویا «کۆلیـــل»!
قەڵـــەم بە نووســـەری دیـــوانی خۆشمـی ســـەربـاز!

منم که دیده به دیدار دوست کردم باز

چه شکر گویمت ای کارساز بنده‌نواز

نیازمند بلا گو رخ از غبار مشوی

که کیمیای مراد است خاک کوی نیاز

ز مشکلات طریقت عنان متاب ای دل

که مرد راه نیندیشد از نشیب و فراز

طهارت ار نه به خون جگر کند عاشق

به قول مفتی عشقش درست نیست نماز

در این مقام مجازی بجز پیاله مگیر

در این سراچه‌ی بازیچه غیر عشق مباز

به نیم بوسه دعایی بخر ز اهل دلی

که کید دشمنت از جان و جسم دارد باز

فکند زمزمه‌ی عشق در حجاز و عراق

نوای بانگ غزل‌های حافظ از شیراز

ئەی نۆنمـــامی جوانـــی خەرامـــان دەڕۆیـە رێ
یەک نـــازی ئێـــوە بۆ مـە هـەزاران نیـــاز ئەزێ
پیـرۆزە شێـــوە جوانەکەتـــان چون دەسـی ئـەزەڵ
بۆ بـــەژنی تۆی بڕیـــوە کـــەوا نـازی وا بەجـێ
وەک عوود بێـــژە هەرکە نەســـووتێ دەبـێ دڵی
ئاواتـــی بۆنـــی سومبـــولی ئێمـــەی لـە تۆ نەبێ
ســۆزی دڵی پەپوولـــە بە شۆڵەی شـــەمە و کەچی
بێ مۆمـــی رووتـــە گیـانی ئەمن ئاوری تێـدەچێ
دوێشـــەو نەبووی سۆفـــی لە مـــەی بـوو بـە تۆبەکار
مەیخـــانە تا کـــراوە شکـــا تۆبـــەکەی شـــەوێ
وەک زێـــڕ ئەگەر بشـــمبەنە نێـــو زاری گاز باز
کەنـگێ عەیـــاری من بە دنـــەی تـانە کـــەم، دەوێ
دڵ تێـــبگا ئەگـــەر لە تـــەوافـی حەریمـی تـۆ
ســـەر مەیلـی کۆی حیجازی لە شەوقی سەفات ئەبێ
دەسنوێـــژ ئەدی بە خوێنی گەشی چـــاو چۆن بشۆم
نوێـــژێ لە تاقـــی پـــاکی برۆتـا نەبێ، دەچـــێ
وەک مـــەی بە کۆشی کووپـــە هەمیسان گەڕاوە شاد
دوێشـــەو کە بیستی «خاجە» لە ســـاقی حەکـــایەتێ
کوێستانی (کێلـەشیـن)و (سەهـۆڵان) وەکوو «عومەر»
سەربـــەرزی چـــاوەڕێتە کە بـــاڵات دەرکـــەوێ

ای سـرو ناز حسن که خوش می‌روی به نـاز
عشـاق را به نـاز تو هر لحظـه صد نیـاز
فرخنـده بـاد طلـعت خوبـت کـه در ازل
ببریـده‌اند بر قـد سـروت قبـای نـاز
آن را کـه بـوی عنـبر زلـف تـو آرزوست
چون عـود گو بر آتش سـودا به سـوز و سـاز
پروانـه را ز شمـع بـود سـوز دل ولـی
بی شمـع عـارض تو دلـم را بود گـداز
صوفـی که بی تو توبـه ز می کرده بود دوش
بشکست عهـد چون در میخـانه دید بـاز
از طعنـه‌ی رقیـب نگـردد عیـار مـن
چـون زر اگـر برنـد مرا در دهـان گـاز
دل کز طـواف کعبـه کویت وقـوف یافت
از شـوق آن حریـم نـدارد سـر حجـاز
هر دم به خون دیـده چه حاجت وضو چو نیست
بی طـاق ابـروی تـو نمـاز مـرا جـواز
چون بـاده باز بر سـر خـم رفت کف‌زنـان
حافـظ که دوش از لب سـاقی شنـید راز

هیلاکە دڵ وەرە تا هێزی بێتە سەر دیسان
لە بەر نەما نەفەسێ بەشکە بێتە بەر دیسان
وەرن کە دەرکی دییەم ژەندوون بە جۆرێ وا
کە باز بۆ کەسی ناکەم لە تۆ مەگەر دیسان
غەمێ کە گرتی وەکوو لەشکری حەبەش دڵمان
بە هێزی روومەتی رۆمت دەچێتە دەر دیسان
لە جامی دڵ چ تەماشا دەکەم هەموو هەر دێ
خەیاڵی شەوقی جەماڵت بە بەر نەزەر دیسان
سرشکی دیدە بڕێژم لە دووت رۆژ و دەڵێم
شەواری ئاوس ئەبێ چی بزێ سەحەر دیسان
وەرن کە بولبولی خۆش‌دەنگی خاتری «حافز»
بە ئاوەزی گوڵی رووتانە پڕهونەر دیسان
مەقامی ناڵەمی «کۆلیل»! کەس بە دڵ نەشنەفت
تەواوی پەنگە لە گوێما بە بێ‌سەمەر دیسان

درآ که در دل خسته توان درآید باز

بیا که در تن مرده روان درآید باز

بیا که فرقت تو چشم من چنان در بست

که فتح باب وصالت مگر گشاید باز

غمی که چون سپه زنگ ملک دل بگرفت

ز خیل شادی روم رخت زداید باز

به پیش آینه‌ی دل هر آن‌چه می‌دارم

بجز خیال جمالت نمی‌نماید باز

بدان مثل که شب آبستن است روز از تو

ستاره می‌شمرم تا که شب چه زاید باز

بیا که بلبل مطبوع خاطر حافظ

به بوی گلبن وصل تو می‌سراید باز

کــێ بلـێ دەردی عــاشقـان دیســان
وشــری خــوم کەی ئەدا زەمـان دیســان
شــەرمــەزاری گــلاری مــەی‌نۆشـــە
نێــرگزی مەست ئەگەر رووان دیســان
نیـــیە پێــزان بە رازی بـون هــەرکــەس
چەشنـــی لوقمـانی کووپەکـان دیســان
هەرکــە وەك لالــە کاسەگێـــڕی کرد
نوقمــی خوێنـــاوە تا نەمـــان دیســان
دڵ بە لێـــوی نەگرتـــوون جامــــێ
بۆیە وەك خونچـە بەستەمـــان دیســان
چەنگ ئاهــــەنگی زۆری لێــم گــۆڕا
تاڵـــی ببـــڕن! نـەدا زمـان دیســان
ئەجـــەلی «حــافز» ئــەر نەیێ سەهلـــە
حەو کەڕەت دەوری خوم گەڕان دیسان
(شەمســـە) باوانـــەکەم! دڵـی «کۆلیــل»
دەشتــی (ناوەشـتی) دا نیشـان دیســان

حـــال خونیـــن‌دلان که گوید بـــاز
و از فلک خون خم که جویـــد بـــاز

شـــرمش از چشم مـــی پرستـــان باد
نرگـــس مســـت اگـــر برویـــد بـــاز

جـــز فـــلاطون خـــم‌نشین شراب
ســـرّ حکمت به ما که گویـــد بـــاز

هـــر که چون لاله کاســـه‌گردان شد
زین جفـــا رخ به خون بشویـــد بـــاز

نگشـــاید دلـــم چو غنچـــه اگر
ســـاغری از لبـــش نبویـــد بـــاز

بس که در پرده چنگ گفت سخن
ببُـــرش مـــوی تـــا نمویـــد بـــاز

گـــرد بیت‌الحـــرام خـــم حافـــظ
گر نمیـــرد به ســـر بپویـــد بـــاز

دڵــم دەڵێ وەرە گیـــانم لە گـــۆمی مـەی رۆنــێ
لە رۆحی پیـر و جووان خۆش خورۆشی نەی رۆنــێ
دەڵێــن کە چــاکە لە زەریــاشی خەی دەگاتۆ پێت
چ چـــاکە ســاقی ئەگەر من لە بەحری مـەی رۆنــێ
لە دابی مەیکـەدە کـەچ بوو دڵــم خەتــایەتی ئـەو
دوبـارە تۆ بە شــەقـامی کـەرەم رێگەکـەی رۆنــێ
دە بێــنە لەو مــەیە گـوڵوێنــە! عەمبــەرین جــامێ
لە گیـــانی عەتـری گولاوا تەنـووری وەی رۆنــێ
خـــراوی بــادەیە هەرچـەن ســەری خراپ و گێـژ
بە لوتفــی خــۆت لە کـۆشـی بـزەی بـەزەی رۆنــێ
بە نیـــوەشەو دەتـــەوێ رۆژی رون، کەنیشکــی رەز
بە بێ‌حیجــاب، لە جـامێکی جـەم نـەوەی رۆنــێ
مەیێـــڵە رۆژی وەفـــاتم بە خـــاک بسپێـــرن
لە نێــو خومێـکی شەرابـــا لە مەیکـــەدەی رۆنــێ
لە سینگی زڵـمی فەلەک«خاجە»! تیری بەرقی شەراب
شەهـــابی رەجمـی شەیـــاتین و دێوزمـــەی رۆنــێ
لە پیــــری مەیکــــەدە «کۆلیــل» رێنووێنی ویست
وتـی لە باخـــی سنـــەوبەر هــەنـــار و بــەی رۆنــێ

بیـــا و کشتی مــا در شط شــراب انــداز
خروش و ولوله در جان شیخ و شاب انــداز
مــرا به کشتــی بــاده درافکــن ای ســاقی
که گفتــه‌اند نکــویی کن و در آب انــداز
ز کوی میکـــده برگشتـــه‌ام ز راه خطــا
مــرا دگـر ز کــرم بــا ره صــواب انــداز
بیـــار زان مـی گلرنگ مشک بـو جــامی
شـرار رشک و حسـد در دل گلاب انــداز
اگرچـه مست و خــرابم تو نیز لطفی کن
نظر بر این دل سرگشتــه‌ی خــراب انــداز
به نیـــم شب اگرت آفتــاب می‌بایـــد
ز روی دختــر گلچهــر رز نقــاب انــداز
مهـل که روز وفــاتم به خــاک بسپــارند
مــرا به میکــده بر در خـم شـراب انــداز
ز جـور چرخ چو حافظ به جـان رسید دلت
به ســوی دیو محــن ناوک شهـاب انــداز

وەرە لەو ئـــاوی فەرەح‌بەخشە لە نێو جـامی بلوور
بێــنە تا دیــدە پڕی نەبوە لە خــاکی سڕ و ســوور
جێ سەرەنجـام کە ســارایەکی بێ‌دەنگ و هەران
ئێستە بخرۆشـە و هەیوانی فەلەک پڕ کە لە شــوور
چــاوی ناپـــاک لە گیـــانانی نـەزەر چۆنــە رەوا
رووەمـــەتی یـــار تەمــاشا کە بە ئـاوێنەیی نــوور
سێــبەرێ، تۆ بی و ئەو بەژنتــە! ئەی سـەروی بەناز
بکـە بۆ خـاکی لە سەرم و لە سـەرت لاوە غورروور
ژاری ماری ســـەری زولفت نیــیە دەرمـانی مەگەر
ماچی تلیاکی خەت و خاڵت و دەم، باخی چنــوور
حوکمی ئەم کێلگــە دەزانی کە دەوامێــکی نیــیە
گڕی تێـــوەردە بە سۆزی جیگەر و جامی بلـــوور
بە وتەی ئەهلــی دڵ ئەی گەوهـەری تاقانە و پـاک
خۆ بە ئەسرین دەشۆمــۆ بەلــەوەی بێمــە حــوزور
خوایــە ئەو سۆفیــیە خۆبیـــنە کە بەدبیــنە فەقــەت
دووکەڵی ئاخی دڵێکی خەیە سەر جامی شوعوور
یێخە «حافـــز»! وەکو گوڵ دادڕە بۆ عەتر و عەبیــر
عەرعەری قـامەتی چالاکی کە دەرکەوت لە دوور
گیانی «کۆلیل» کە هی خۆتە چلۆن پێشکەشی کەم
سەرە گۆی زولفتـە، چاوم تەمـە، دڵ تاوی تەنـوور

خیـز و در کاسـه‌ی زر آب طربناک انـداز

پیش‌تر زآن که شود کاسه‌ی سر خاک‌انـداز

عاقبت منـــزل ما وادی خاموشـــان است

حالیـا غلغلــه در گنـبد افــلاک انـداز

چشـــم آلوده نظر از رخ جانـــان دور است

بر رخ او نظـــر از آینــــه‌ی پـاک انـداز

به سـر سبـز تو ای سـرو که گر خاک شوم

نــاز از سر بنه و ســایه بر این خاک انـداز

دل مـــا را که ز مـــار ســر زلف تو بخست

از لب خود به شفـــاخانه‌ی تریاک انـداز

ملک این مزرعـــه دانی که ثبـــاتی ندهـد

آتشی از جگر جـــام در امــلاک انـداز

غسل در اشک زدم کـــاهل طریقت گویند

پاک شو اول و پس دیده بر آن پاک انـداز

یا رب آن زاهد خودبین که بجز عیب ندید

دود آهیـــش در آییـــنه‌ی ادراک انـداز

چون گل از نکهت او جـامه قبا کن حافظ

وین قبـا در ره آن قــامت چالاک انـداز

دڵ وەکوو جـاران لە مــاچی لێوی ناکامێـکە هــەر
هەر بە عەشقــی لەعلی تۆ دەستی لە مل جامێـکە هــەر
هەر هەوەڵ ڕۆژم لە دەس دا، دین لە سەر زولفی ڕەشت
تـا بـزانــن دڵ لە دوی ســـەرفی سەرەنجامێـکە هــەر
ساقیــا بۆم تێکــە جـامێ ئـاگرین چونکـوو لە نێــو
عاشقـــانی پوختــی هێما ســـەر گڵـی خامێـکە هــەر
لەو خەتـا کردم چوواندم زولفی وەک موشکی خوتـەن
چەشنی خەنجەر موو لەهەر شوێن و سەرئەندامێکە هـەر
خــۆر لە ڕۆژێکۆ لە خەڵـــوەمدا گزینـگی رووتـی دی
هەر وەکوو سێــبەر لە دەورت عــاشقی جامێـکە هــەر
لێـــوی گیانـــان نێــومی ڕۆژێ کـوتـوپڕ بـردووە
ئەهلی دڵ ئێستەش مەسی بۆی گیان، لە کۆی نامێکە هەر
لەعلی مەیگێڕت ئەزەل جامێـکی خەستی دا بە هەست
تا ئەبــەد سەرخۆش و مەستی جامی گوڵفامێـکە هــەر
بێــخەبەر ئێـژێ هەتا گیــانت نەدەی ئاســوودە نیت
بێخەبەرا گیـانی (گوڵئەنـدام)ـم بە (بـارام)ـێکە هــەر
شەرحــی شیــرینی دەمی تۆی داوە «حافز» گیــانەکەم
ئاوی ژین پەوکێ لەتۆی خامەی شەکەر کامێـکە هــەر
باســی شــەوگاری درێــژی زولفـی تـۆم کردون کە وا
چەشنی «کۆلیل»ـت گوڵۆڵەی زوڵمەتی شامێکە هــەر

برنیامد از تمنای لبت کامم هنوز
بر امید جام لعلت دردی آشامم هنوز
روز اول رفت دینم در سر زلفین تو
تا چه خواهد شد در این سودا سرانجامم هنوز
ساقیا یک جرعه‌ای زان آب آتشگون که من
در میان پختگان عشق او خامم هنوز
از خطا گفتم شبی زلف تو را مشک ختن
می‌زند هر لحظه تیغی مو بر اندامم هنوز
پرتو روی تو تا در خلوتم دید آفتاب
می‌رود چون سایه هر دم بر در و بامم هنوز
نام من رفته‌ست روزی بر لب جانان به سهو
اهل دل را بوی جان می‌آید از نامم هنوز
در ازل داده‌ست ما را ساقی لعل لبت
جرعه‌ی جامی که من مدهوش آن جامم هنوز
ای که گفتی جان بده تا باشدت آرام جان
جان به غم‌هایش سپردم نیست آرامم هنوز
در قلم آورد حافظ قصه‌ی لعل لبش
آب حیوان می‌رود هر دم ز اقلامم هنوز

دڵــــم خـــــراوی پەری شێـــوەییێــکە شۆرەنگێـــز

بەڵێـــــنی لا نیـــــیە خوێن‌ڕێـــژە فێڵەبـاز و بەهێـز

قـــەزای دامەنی چـــاك و دڕاوی گوڵ لە چەمـــەن

لە ســـەد هەزار جبـــەی مەکـر و مێـــزەرەی پارێـز

دەبـــەم بە خـــاك لەگەڵ خۆ خەیـــاڵـــی خـــاڵانت

هەتـــا دەرێ گـوڵی عەمبـــەر لە گۆڕی خـــاڵ‌ئامێز

فریشـتە چون نیـــیە ساقی! لە عەشقی دڵ حـــاڵی

لە خـــاکی ئـــادەمی ئـــاوێ بڕێـــژە کەوســـەربێـــز

لە کفنـــەکەم بخـــە جـامێ هەتـــا لە مەحشـــەردا

بە مـــەی بچێ لە دڵـــم ترسی رۆژی رەستـاخێـز

هـــەژار و غەمـــزەدە هـاتوومە دەرکی رەحمـــەتی تۆ

بە غەیـــری دۆسیـــی ئێـــوەم نەبوو کە دەستـاوێـز

وەرن لە مەیکـەدە دوێشەو سورووشی غەیب ئەیـوت

لە بـــەش مەتـــۆرە کە دەستی قـــەزا بە پیتـــە و پێـز

لە بەینـــــی عاشـــق و مەعشـــووق پەردە «حـافز»! نین

حیجـــابی خۆ کە وەلا دەی سـەحـەر دەکـا ئاخێـز

لە خۆ دەراتنـــە مەرجـــی ئەوین «عومـــــەر»! واتـــە

قولێنـــگی کۆکـەنە شیـــرین، نە ئەفســەری پەروێـز

دلم رمیده‌ی لولی‌وشی‌ست شورانگیز
دروغ وعده و قتال وضع و رنگ‌آمیز

فدای پیرهن چاک ماه‌رویان باد
هزار جامه‌ی تقوا و خرقه‌ی پرهیز

خیال خال تو با خود به خاک خواهم برد
که تا ز خال تو خاکم شود عبیرآمیز

فرشته‌ی عشق نداند که چیست ای ساقی
بخواه جام و گلابی به خاک آدم ریز

پیاله بر کفنم بند تا سحرگه حشر
به می ز دل ببرم هول روز رستاخیز

فقیر و خسته به درگاهت آمدم رحمی
که جز ولای توام نیست هیچ دست‌آویز

بیا که هاتف میخانه دوش با من گفت
که در مقام رضا باش و از قضا مگریز

میان عاشق و معشوق هیچ حایل نیست
تو خود حجاب خودی حافظ از میان برخیز

ئەی سـەبا ئەمجارەت ئەر ڕێ کەوتە سەر چۆمی ئەرەس
هەڵمـژی کوڵمی تەڕی پڕپڕ لە عەتـری کەی نەفـەس
مەنـزڵی دڵبـەر سـڵاوی مـەی لە سـەر بـڕوانە چـەن
پڕ لە ناڵـەی کـاروانی عەشقـن و دەنگـی جـەرەس
مـاچی بەر دەرکی بکـەو ئیـتر بە زاری پێـی بڵـێ
دەردی دووری کوشتمـی وا وەرگـەڕێ ئەی دیـدەمەس
هەر وەکـوو دەنـگی روبابـم هاتـە گوێ پەندی کەسان
گوێچـکەمی تا بـا نەدا عەشقـت نەبووم حـاڵی لە کەس
شـەو بە شـایی و مـەی بژێ چونکـوو لە شاڕێگەی ئەوین
شـەوڕەوی عاشق لەگەڵ دارۆغـە کەیـن‌وبەینـی هەس
عەشقـی بەژنی شۆخ، شـۆخی نیـن و سـەردانی دەوێ
کەس لە گـۆی عەشقی نەدا هەرگیز بە گۆچـانی هەوەس
گـەرچی وەشیـاران بە ئـازادی دەژیـن ئەممـا دەڵێـن
پێشکـەشی یاری نەکەی گیان و دڵ و دین سەرفی چەس
تووتیـان خۆشـن لە کـۆشی نەیشـەکەر شەککـەرشکێن
دەستی حەسـرەت هەر بە سەر خۆدا ئەدەن خێڵی مەگەس
نێـوی «حـافز» تاقـەجارێ گەر بنـووسێ دەسخـەتت
بۆخـەڵاتێ وا دەپـاڕێمـۆ لە کـن سـوڵتـان و بەس
یا نـە لانیـکەم لە «کۆلیـل»ـت بکـەی یـادێ بە خێـر
مەسرەفێـکی هەر هەیە ئاخـر گوڵـی من! خـار و خەس

ای صبا گر بگذری بر ساحل رود ارس

بوسه زن بر خاک آن وادی و مشکین کن نفس

منزل سلمی که بادش هر دم از ما صد سلام

پرصدای ساربانان بینی و بانگ جرس

محمل جانان ببوس آن‌گه به زاری عرضه دار

کز فراقت سوختم ای مهربان فریاد رس

من که قول ناصحان را خواندمی قول رباب

گوشمالی دیدم از هجران که اینم پند بس

عشرت شبگیر کن می نوش کاندر راه عشق

شبروان را آشنایی‌هاست با میر عسس

عشق‌بازی کار بازی نیست ای دل سر بباز

زآن‌که گوی عشق نتوان زد به چوگان هوس

دل به رغبت می‌سپارد جان به چشم مست یار

گرچه هشیاران ندادند اختیار خود به کس

طوطیان در شکرستان کامرانی می کنند

وز تحسّر دست بر سر می‌زند مسکین مگس

نام حافظ گر برآید بر زبان کلک دوست

از جناب حضرت شاهم بس است این ملتمس

گوڵی کوڵمت لە گوڵستانی جەهــان بۆ مـە بەسە
لەم چەمەنـزارە شنــەی سـەروی رەوان بۆ مـە بەسە
خوا نە کـا دڵ لە گــەڵ ئەم خێڵـــە ریا هـــاوەڵ بێ
لە هەمـوو کــاری گران جـامی گـران بۆ مـە بەسە
بە عەمــەل کــاخی بەهەشتێ بە مەلا و شێخ ئەدەن
ئێمــە رەندین و گـەدا، کۆخی موغــان بۆ مـە بەسە
وەرە ســەیری گوزەری چەم تەمـەنئاسا کە دەچێ
واتە ئەم ســەیرە لە چــەرخی گوزەران بۆ مـە بەسە
وەرە بــازاڕی جەهـــان لێکــەوە قـــازانج و زەرەر
بەس ئە گـەر بۆ وە نەبوو سـەرف و زیان بۆ مە بەسە
یـــار وەختێ کە لە گــەڵمانە نیــازێ نیـیە هیـــچ
دەوڵەتی خزمــەتی ئەو هاوەڵی گیـان بۆ مـە بەسە
تۆ خودا لــەم دەرە مەمنــێرە بەرەو بـاخی بەهەشت
چونکە کۆی تۆ لە مە کۆی کەونومەکان بۆ مە بەسە
گلـــەیی بێــخودە «حافز»! لە ســەراوی بەشی خـۆ
غــەزەڵ و تەبعی وەکوو ئــاوی رەوان بۆ مـە بەسە
با نەبـێ گفتـی لە گــەڵ ئێمـــەیی «کۆلیـل» شــرین
چەن قســەی تــاڵ لەسـەر لێوی ئەوان بۆ مـە بەسە

گلعـــذاری ز گلستـــان جهـان مـا را بـس

زین چمن سایه‌ی آن سرو روان مـا را بـس

من و همـصحبتی اهــل ریـا دورم بـــاد

از گرانـان جهـان رطـل گران مـا را بـس

قصـر فــردوس به پاداش عمــل می‌بخشند

ما که رندیـم و گـدا دیر مغـان مـا را بـس

بنشیـــن بر لب جـوی و گـــذر عمـر ببین

کاین اشارت ز جهـان گـذران مـا را بـس

نقــد بازار جهـــان بنگـر و آزار جهـــان

گر شما را نه بس این سود و زیان مـا را بس

یـــار با ماست چه حاجت که زیـادت طلبیم

دولت صحبت آن مونس جـان مـا را بـس

از در خویـش خــدا را به بهشتـم مفـرست

که سر کوی تو از کون و مکان مـا را بـس

حافظ از مشرب قسمـت گله ناانصـافی‌ست

طبع چون آب و غزل‌های روان مـا را بـس

دلا! هەواڵی سەفـەر بەختـی هەمنـەواتن هـەر
شەمـاڵی (باخـی مکـاییل)ـە ڕێـنماتن هـەر
نەکەی لە مەنزڵی گیانان ئەدی بچی دەروێش!
کە گەنجی مەعانی لە کونجی خانەقـاتن هـەر
ئەگەر غـەمێ لە دڵت داسـەپی لە سووچێکۆ
حەریمی پیری موغـان خۆ حەرەمپەناتن هـەر
لە تەختـی مەیکەدە دانیشە خۆش بنۆشە ژەمێ
کە ئەم ئەنـازە لە مـاڵی جەهان سەفـاتن هـەر
تەمـاح کەم کەوە، ئاسـانی بگرە لەم دونیـا!
شەراب و گەوهەری لێوی ئەوین کەفاتن هەر
بە بێهـونەر فەلەك ئـاواتی دڵ ئەدات و بەس
هونـەرنووێنـی ئەوینـی کە تـۆ خەتـاتن هـەر
ئەوینـی خـاکی وڵات و بەڵێـنی یـاری قەدیم
لە ڕێـڕەوانی سەفـەرکەردە سەرپەنـاتن هـەر
بە ژێر بـاری منەت خۆ نەخـەی کە دوو دونیا
ڕەزای دڵبـــەر و ئیحســـانی پادشـاتن هـەر
نیـــازی دڵ بە موناجـــات ئەگەر بێ «حافز»!
دوعـای نیوەشـەو و زیکری سوبحگـاتن هـەر
لە غـەم پـڕی پڕە «کۆلیـل»و ماتڵی سیحری
خەڵاتی لێوی سەحەرت و گوڵی دوعاتن هەر

دلا رفیـــق سفــر بخت نیکـــخواهت بس

نسیـــم روضـــه‌ی شیـــراز پیک راهت بس

دگر ز منـــزل جانـــان سفـر مکن درویش

که سیـــر معنـــوی و کنـج خانقـــاهت بس

وگر کمیـــن بگشـــاید غمی ز گوشه‌ی دل

حریـــم درگه پیـــر مغـــان پنـــاهت بس

به صـــدر مصطبه بنشـــین و ســاغر می‌نوش

که این‌قدر ز جهان کسب مال و جاهت بس

زیـــادتی مطلب کـــار بر خود آســـان کن

صـــراحی مـی لعـل و بتی چو مـــاهت بس

فلـــک به مـــردم نـــادان دهد زمـــام مـــراد

تو اهـــل فضلـی و دانش همین گناهت بس

هـــوای مسکن مألـــوف و عهـــد یـــار قدیم

ز رهـــروان سفـــر کرده عـــذرخواهت بس

به منت دگران خو مکـــن که در دو جهـــان

رضـــای ایـــزد و انعـــام پادشـــاهت بس

به هیـــچ ورد دگر نیست حاجت ای حافـظ

دعـــای نیـــم شب و درس صبحگاهت بس

ژانی عەشقیٚ دوچارمن کە مەڵیٚ!
ژاری هیجریٚ لە زارمن کە مەڵیٚ!
پشکنیمن جەهان کە وا ئێستا
دلڕفێنێک یارمن کە مەڵیٚ
لە فیراق و ئەوینی خاکی دەری
شەتی خوێنیٚ لە زارمن کە مەڵیٚ
لە دەمی دوێنەشەو شنەفتم خۆم
گوڵەباسیٚ لە کارمن کە مەڵیٚ
لێو دەگازێت لێم مەڵیٚ کە مژیت
لەعلی من، ئەونە عارمن کە مەڵیٚ!
کۆخی دڵ پڕ لە رەنجی دووریتە
حەسرەتیٚ کۆڵەبارمن کە مەڵیٚ
وەکو «حافز» گەییمە عەشقی دڵیٚ
چەن بە مەیلی دەمارمن کە مەڵیٚ
چەشنی «کۆلیل» هەر ئەوەن چەرخیش
شێتی بەژنی دڵارمن کە مەڵیٚ

درد عشقی کشیـــده‌ام که مپـــرس

زهر هجـری چشیده‌ام که مپـــرس

گشتـــه‌ام در جهـــان و آخـــر کـــار

دلبـــری برگزیـــده‌ام که مپـــرس

آن‌چنـــان در هـــوای خـاک درش

مـی‌رود آب دیـــده‌ام که مپـــرس

من به گوش خود از دهـــانش دوش

سخنـــانی شنیـــده‌ام که مپـــرس

سوی من لب چه می‌گزی که مگوی

لب لعـــلی گزیـــده‌ام که مپـــرس

بی تو در کلبـــه‌ی گـــدایی خویش

رنج‌هـــایی کشیـــده‌ام که مپـــرس

همچو حافـــظ غـــریب در ره عشق

به مقـــامی رسیـــده‌ام که مپـــرس

ئەوەنم پێـن گلە لەو زولفە رەشـەی گیان کە مەڵێـن
وا لە دەس چوو دڵ و دین و سەر و سامـان کە مەڵێن
کەس بە ئـــاواتی وەفـــا خوایە دڵ و دینـی نەچێ
من لـە ئـەم مامــەڵە وا بوومــە پەشیمـــان کە مەڵێن
بە قومــێ مەی کە کزەی هیچ کەسی نەبووە لە شوێن
ژاری رەنجێــک دەچێـــژم لە نەزانـــــان کە مەڵێن
زاهیــد ئەم کۆڕە بە جێ بێڵـــە، لە شەڕ لادە! شەراب
دڵ و دیــن وا دەڕفێنـــێت بە تاڵـــــان کە مەڵێن
وتووێـــژێکە لە ئـەم رێگە کە دەتوێتـەوە گیـــان
ئۆف‌ئۆفێـــکە نەپرســـی لــەم و لەویـان کە مەڵێن
هێـــوری و خەڵـــوەنشینی مەبـــەسم بوو گـــە بەڵام
کـــاری وای کردوە پێم نێـرگزی مەستـان کە مەڵێن
تا وتـم بێـــژمە گۆی شینـی فەلـەک چۆنی؟ وتی
زڵمی وای کردووە لێم هەڵمەتی گۆچان کە مەڵێن
پێم وت ئەو زولفتـە کێی کوشتـووە کـاڵۆزە؟ وتی
«حافـز»! ئەم باســـە درێـژانە بە قورئـــان کە مەڵێن
گۆشـەیی چـاوی دڵی هەر منی «کۆلیل»ـی نەسووت
سووتمـــانێکە لە کـۆی گۆشـــەنشینـــان کە مەڵێن

دارم از زلف سیاهش گله چندان که مپرس

که چنان زو شده‌ام بی‌سر و سامان که مپرس

کس به امید وفا ترک دل و دین مکناد

که چنانم من از این کرده پشیمان که مپرس

به یکی جرعه که آزار کسش در پی نیست

زحمتی می‌کشم از مردم نادان که مپرس

زاهد از ما به سلامت بگذر کاین می لعل

دل و دین می‌برد از دست بدان‌سان که مپرس

گفت‌وگوهاست در این راه که جان بگدازد

هر کسی عربده‌ای این‌که مبین آن‌که مپرس

پارسایی و سلامت هوسم بود ولی

شیوه‌ای می‌کند آن نرگس فتان که مپرس

گفتم از گوی فلک صورت حالی پرسم

گفت آن می‌کشم اندر خم چوگان که مپرس

گفتمش زلف به خون که شکستی گفتا

حافظ این قصه دراز است به قرآن که مپرس

دڵ تەنگــە هەمیســان وەرە سا هـاوەڵـی گیـان بە
مەحـــرەم بە دەروونی منـی هــاوڕازی غەمـان بە
لەو لەعلــە لە نێـو مەیکــەدەیی عەشقـی دەنۆشن
چەن جـــام لە ئەم کۆڕە بە عەشقی رەمــەزان بە
ئەو خەرقــە ریا لانــەتە یـــا شێخ! کە ســووتان
هەوڵـــێ بــدە پیـــاوانە لە رەنـــدانی زەمـــان بە
ئازیـــز کە فەرمـــوویە دڵـــی بـــۆم نیگـــەرانە
فەرمـــوو بە سڵامـــەت ئەوە هـاتم نیگـــەران بە
بەو لەعـــلە ژیـانبەخشتــە دڵ گرتکی خوێنــە
ئەی کـــانی کەرەم هەر بە هەمان مۆر و نیشـان بە
نەک تۆزە غەمـــێ بێت و بنیشـــێ لە دڵـــی یـــار
ئەی چـــاو! لە شوێن ئەم غەزەڵەی ئێمە رەوان بە
زوو بێـــژە بە «حافز» کە هەوای جامی جەمی پێن
هەر لەحزە لە کۆی ئاسەف و جەمشیدی زەمان بە
«کۆلیـــل»ـە کەسێ دوورە لە گوڵـزاری دیـارت
ئەی دڵ وەکو بولبـــول لە غەمی بەژنی گوڵان بە

بـــازآی و دل تنگ مرا مونس جـــان بـــاش

وین سوختـــه را محـرم اســـرار نهـــان بـــاش

زان بـــاده که در میکـــده‌ی عشـق فروشنـــد

ما را دو سه ســاغر بده و گو رمضـــان بـــاش

در خرقه چو آتش زدی ای عـــارف سالک

جهدی کن و سرحلقه‌ی رندان جهـــان بـــاش

دلـــدار که گفتـا به تـــوام دل نگـــران است

گو می‌رسم اینک به سلامت نگـــران بـــاش

خون شد دلم از حسرت آن لعل روان‌بخش

ای درج محبت به همان مهر و نشـــان بـــاش

تـــا بـــر دلش از غصـــه غبـــاری ننشیـــند

ای سیـــل سرشک از عقب نامه روان بـــاش

حافظ که هوس می کنـــدش جام جهـان‌بین

گو در نظـــر آصف جمشیـــد مکـــان بـــاش

ئەگەر هەواڵــی بە سۆزی، لە هەوڵی پەیمــان بێ
رەفێـــقی شـادی و شیــوەن بەهــار و زستــان بێ
کە پێچــی پرچـی پەرێشــان ئەدەی بە دەستی بـا
کەمــێ بە خـــاتر و یـــادی منی پەرێشــــان بێ
کە ئـــارەزووتە لەگــەڵ خـزری دڵ ئەویــنداری
نهێن لە چاوی سکەندەر وەك ئاوی حەیــوان بێ
مەقـــامی عەشــق وتـن خۆ لە هــەر مەلـــێ نایێ
دەبێ بە بـــووکی زەریفی مەلێکی خۆش‌خــان بێ
بە ئێمــە رێ و رەوشــی خزمـــەت و غـولامی، تۆ
خودا ببەخشـن و خۆشت سـەرۆك و سوڵتــان بێ
دەخیــلە! دی لە نەچیـری حەرەم مەکێشە کـەوان
لە کــردەوەی لەمــە پێشـت بە دڵ پەشیمـــان بێ
کە مۆمی مەجلیسی، بەس یەك‌زمان و یەك‌دڵ بێ
لەبــەر خەیــاڵ و خەبـاتی پەپوولە خەنــدان بێ
بە چــــاوی نـــاز روانیـــــنە دلبــەری گشتـــی
نـەزەر بە نـــاز بکــە و بێ‌نەزیـــری دەوران بێ
شکــات قەت مەکە «حافز» لە یــار و وس‌کوت بە!
بە ئێــوە کێ وتی حەیــرانی بەژنــی یـــاران بێ
لە بەختـی خۆ وەکـو «کۆلیـــل» ماتـــم و حەیــران
بە خـاتری دلـی کـــوردم لە فیکری حەیــران بێ

اگر رفیق شفیقی درست پیمان باش

حریف خانه و گرمابه و گلستان باش

شکنج زلف پریشان به دست باد مده

مگو که خاطر عشاق گو پریشان باش

گرت هواست که با خضر همنشین باشی

نهان ز چشم سکندر چو آب حیوان باش

زبور عشق‌نوازی نه کار هر مرغی‌ست

بیا و نوگل این بلبل غزل‌خوان باش

طریق خدمت و آیین بندگی کردن

خدای را که رها کن به ما و سلطان باش

دگر به صید حرم تیغ برمکش زنهار

وزآن که با دل ما کرده‌ای پشیمان باش

تو شمع انجمنی یک زبان و یکدل شو

خیال و کوشش پروانه بین و خندان باش

کمال دلبری و حسن در نظربازی‌ست

به شیوه‌ی نظر از نادران دوران باش

خموش حافظ و از جور یار ناله مکن

تو را که گفت که در روی خوب حیران باش

لە وەرزی لالـــە شـــەرابێک و بێ‌ریـــا ژینـــێ
لە بـــۆنی گـولْ نەفـــەسێک و لە گـــەڵ سەبـــا ژینـــێ

نەکـــەی کە ســـاڵ هەموو هەر لە مـــەی‌پەرەستی بی
بەهـــــار مەیکـــەدە، بـــاقی لە خـــانەقا ژینـــێ

کە پیـــری ڕێبـــەری عەشقت شـــەرابی دا وەی‌خـــۆ!
کە خۆشـــە ماتڵـــی ڕەحمـــی خـــودا وەهـــا ژینـــێ

تەمـــاتە گـــەر وەکـو جـەم تێـبگەی لە رازی نهێـــن
بە یـــادی خـــاوەنی جـامی جەهـــان‌نومـــا ژینـــێ

ئەگەرچی دەرکی جەهان، چەشنی خونچە بەستووە لێت
سەبـــا بە تـــۆ! لە بەهـــاری گرێ‌گوشـــا ژینـــێ

وەفـــا لە کـــەس مەکـــە داوا لـە مـن ببیـــسە دڵا!
مـــەڕۆ لە دوی مەلـــی سیمـــورغ و کیمـــیا ژینـــێ

موریـــد و عاشقـــی نەشنـــاسی ڕێ نەبـــی «حافـــز»!
بـــژێ بە هـــاوەڵی ڕەنـــدانی ئاشنـــا ژینـــێ

لەگـــەڵ بیـــانی ئەگـــەر وەک «عومـــەر» ببی ساتێ
دەبـــی لە مەحـــزەری عەشقـــا بە نـــاشنـــا ژینـــێ

به دور لاله قدح گیر و بی‌ریا می‌باش

به بوی گل نفسی همدم صبا می‌باش

نگویمت که همه ساله می پرستی کن

سه ماه می خور و نه ماه پارسا می‌باش

چو پیر سالک عشقت به می حواله کند

بنوش و منتظر رحمت خدا می‌باش

گرت هواست که چون جم به سرّ غیب رسی

بیا و همدم جام جهان‌نما می‌باش

چو غنچه گرچه فروبستگی‌ست کار جهان

تو همچو باد بهاری گره‌گشا می‌باش

وفا مجوی ز کس ور سخن نمی‌شنوی

به هرزه طالب سیمرغ و کیمیا می‌باش

مرید طاعت بیگانگان مشو حافظ

ولی معاشر رندان پارسا می‌باش

گوڵ بچنــه ســۆفی دەڵقــی ریــا کـۆڵەوار کـە!
ئــەم زوهــدە تــام وشکــە بە مــەی تامــدار کە
کەشفــی درۆزنـــــانە لە رێی چــەنگ و نــەی بنــێ
تەزوێــح و شەپکە نــەزری دییەی مەستی یــار کە
زوهــدی گــران کە دڵبـــەر و مەیگێــڕ دژ بــەون
چـــاری بە مێــر گوڵان و نەسیمــی بەهـــار کە
یاقـــووتی مەی رفــانی دڵ ئەی میــری عاشقــان!
خوێنــم حەڵاڵــی چاڵــی چنــاکەی نیگــار کە
تــاوانی ئێمــە خوایە ببەخشــی لە فەسڵــی گــوڵ!
ئــەم رەحمــەتەت بە عەشقــی گوڵاڵــەی نســار کە
ئەی ئەو کەسەی کە کەوسەری ئــاوات نۆش ئەکەی
لــەم بەحــــرە یەک دڵـــۆپە لە زاری هـــەژار کە
شوکری ئەوەی نەکەوتییە بەر سیحــری کوڵمی یــار
دەرحــەق بە ئێمــە سۆفــی! وەکــوو کردگـــار کە
ساقــی! کە شــا ســەبووحی ئەنۆشــێ بڵێ خەڵات
جـــامێ بە «خاجــە» شێخــی شــەوانە بێـــدار کە
«کۆلیـــــل»! یار ژیرە، لە جێــی ماچــی لەعلــی لێــو
هەر بـــاسی شەکــرە سێــو و شــەراب و هــەنار کە

صـوفی گلی بچیـن و مرقع به خـار بخش

وین زهد خشک را به مـی خوشگوار بخش

طامـات و شطـح در ره آهنگ چنگ نـه

تسبـیح و طیلسـان به مـی و میگسار بخـش

زهـد گران که شـاهد و سـاقی نمی‌خرند

در حلقـه‌ی چمـن به نسیـم بهـار بخش

راهـم شـراب لعـل زد ای میر عاشقـان

خـون مرا به چـاه زنخـدان یـار بخش

یـا رب به وقت گل گنـه بنـده عفـو کن

ویـن ماجـرا به سـرو لب جویبـار بخش

ای آن کـه ره به مشـرب مقصـود بـرده‌ای

زین بحـر قطـره‌ای به من خاکسـار بخش

شکـرانه را که چشـم تو روی بتـان ندید

مـا را به عفـو و لطـف خداونـدگار بخش

سـاقی چو شـاه نوش کند بـاده‌ی صبـوح

گو جـام زر به حافـظ شب‌زنـده‌دار بخش

باخەوان ئەر سەردەمێکی هاودەمی گوڵ لازمە
سەبری ئێشی دڕکی دووری چەشنی بولبول لازمە
قەت لە بەندی زولفیا ئەی دڵ! پەرێشانی نەکەی
بۆ مەلی وریا لە تۆی داوا تەحەممول لازمە
کەی قەڵەندەر وا لە هەوڵی موڵك و داهاتووی ژیان
بۆ ئەوەی سوڵتانی خاوەن تەختە تامڵ لازمە
پۆزی عیلم و دین بە قانوونی تەریقەت کافرین
سەد کەماڵیشی ببێ ڕێڕەو تەوەککول لازمە
دەك قوزڵقورد و حەرامی بێ! نەزەربازی، کەسێ
جێ لە تۆ بێژی کە روی گوڵ بۆنی سومبوڵ لازمە
نێرگزی مەستت دەبێ نازی بکێشم چونکە بۆ
ئەو دڵەی مات و مەلوولم لوولی کاکوڵ لازمە
دوو دڵی تا کەی؟ ئەدی ساقی بە گەردش بێنە جام!
چون لە نۆبەی عاشقان دەوری تەسەلسول لازمە
کێیە «حافز» کێ؟! نەنۆشی مەی بە بێ ساز و سورووود
عاشقی بێچارە کەی ئەونەی تەجەممول لازمە
من کە شێتم، سۆزی سازی سینگی «کۆلیل»م دەوێ
تیپی مووسیقا لە کۆڕی ژیر و عاقڵ لازمە

باغبان گر پنج روزی صحبت گل بایــدش

بر جفــای خار هجران صبــر بلبل بایــدش

ای دل اندر بنــد زلفش از پریشـانی منـال

مرغ زیرک چون به دام افتد تحمل بایــدش

رند عالــم‌سوز را با مصلحت‌بیــنی چه کار

کار ملک است آن‌که تدبیر و تأمل بایــدش

تکیه بر تقوا و دانش در طریقت کافری‌ست

راهــرو گر صد هنــر دارد توکــل بایــدش

با چنــین زلف و رخش بادا نظربـازی حرام

هـر که روی یاسمین و جعــد سنبل بایــدش

نازهــا زان نرگس مستــانه‌اش بایــد کشیـد

این دل شوریده تا آن جعد و کاکل بایـدش

ساقیــا در گردش ســاغر تعلــل تا به چنــد

دور چون با عاشقـان افتـد تسلــسل بایــدش

کیست حافــظ تا ننوشــد بـاده بی‌آواز رود

عاشق مسکین چرا چنـدین تجمـل بایــدش

فیکری بولبول هەر ئەوەن گوڵ لە چەمەن یـاریەتی
گوڵ سـەری گەرمـە کە چـۆن نـاز بکا بـاریەتی
دڵڕفێنـی ئەوە نیـن گشتی کە عاشـق بکـوژی
دڵبـەری گـەورە غەمـی مەڵهـەمی کڕیـاریەتی
حەقیـە یاقـووت شەپـۆلی غـەم و خوێنـی لە دڵە
کاسـەکەل چونکە دژی ڕەونـەقی بـازاڕیەتی
کەرەمـی گوڵ کە نەبووبـایە چلۆن بولبـولی شەو
ئـەو هـەموو نـەزم و هـەوا خۆشـە لە نێو زاریەتی
ئەی ئەوەی دێی و لە کۆڵانی گوڵی مەت گوزەرە
خۆ لـەوێ لادە کە خوێنـین دەر و دیـواریەتی
ئەو سـەفەرکەردە کە سەد خێڵی دڵی چوو لە گەڵا
وا لـە هـەرجێگـە خوداوەنـد نیگـاداریەتی
باسـی دڵ هێـوری ئازیـز! لە ژیـن خۆشـە بەڵام
هەرکە دەرد و غەمـی عەشقی نیـیە ژین بـاریەتی
هـەر بە دەورێک کڵاوی فـڕەدا سۆفی ئەگـەر
نۆبـەتی بێـتەوە نۆبـەی سـەری بیمـاریەتی
دڵی «حافـز» بە بەهـاری دییـەنت گـۆچ کـرا
مـەدە ئـازاری کەسـێ بەستـە بە نـازاریەتی
بولبـولی بەژنی دیـارت لەوەتـا دوورە لە گـوڵ
وەکـو «کۆلیـل» بـە دڵ ناڵـە و هـاواریەتی

فکـــر بلبـــل همه آن است که گـل شـد یــارش

گل در اندیشــه که چون عشــوه کند در کارش

دلـــربایی همــه آن نیست که عاشـــق بکشـــند

خواجــه آن است که باشــد غــم خدمتگــارش

جـای آن است که خـون مـوج زند در دل لعـل

زین تغـــابن که خـزف می‌شکنـــد بـــازارش

بلبـــل از فیـض گل آموخت سخن ور نه نبـود

این همــــه قــول و غـــزل تعبــیه در منقــارش

ای که در کوچــه‌ی معشوقــه‌ی مـــا می‌گذری

بر حــــذر بـــاش که ســـر می‌شکند دیــوارش

آن سفـــر کرده که صـــد قافله دل همـــره اوست

هر کجـــا هست خدایـــــا به ســـــلامت دارش

صحبت عـــافیتت گرچـــه خوش افتـــاد ای دل

جـــانب عشــق عزیـــز است فـــرومگـــذارش

صوفی سرخوش از این دست که کج کرد کلاه

به دو جـــــام دگـر آشفتـــــه شود دستـــــارش

دل حافـــظ که به دیـــــدار تو خوگر شـــده بود

نـــــازپـرورد وصـــــــال است مجـــو آزارش

شــەرابێکی وەهــا تاڵــم دەوێ ڕۆستـەمخەوێن زۆری
هەتــا ســاتێ نەبـم ئاگــا لە دونیــا و شـــەڕ و شـۆڕی
لەسەر سفرەی زەمانەی سپڵەپەروەر قەت نەبوو شەکرێ
بشـۆ ئەی دڵ تەمــاحی چەشتنی تــاڵ و مـەزەی شۆری
دە سـا جامێ! لە چنگی ئاسمـان کەس دەرنەچوو ساقی!
چ زوهـرەی دەس بە چەنگی یا چ مەڕڕیخـی سەلەحشۆری
کەمەنــدی راوی بـارامی فـڕێ دەن، جامی جەم بگرن!
کە من پێـــوامە ئەم چۆڵگـــا نە بــارامێ کە نـا گـۆری
دەبێ! تــا رازی چەرخت بۆ لــە کوڵمــی جـام بنوێنـم
بە مەرجــێ نەینـووێنی بۆ هەموو بێزەوقـی دڵ کـــۆری
لە دەروێشـان بە چــاوی گەورەیی هەر گەورە دەڕوانێ
سولەیمـــان بەو هەمـوو سامـــانە لوتفی بوو لەگەڵ مـۆری
کەمــانی دوو برۆی گیانـــانی «حافز» ســەر بە فەرمـانن
بەلامـێ پێکەنیـــنم دێ بە پەنجـــە و باســـکی بێزۆری
لە (مــانی) نایــە کێشــانی کەمــانی شــەوبرۆی ئەمما
لە ناخــی شیعــری «کۆلیــل»ـا خەمیداوە کـەم و زۆری

شراب تلخ می‌خواهم که مردافکن بود زورش
که تا یکدم بیاسایم ز دنیا و شر و شورش
سماط دهر دون‌پرور ندارد شهد آسایش
مذاق حرص و آز ای دل بشو از تلخ و از شورش
بیاور می که نتوان شد ز مکر آسمان ایمن
به لعب زهره‌ی چنگی و مریخ سلحشورش
کمند صید بهرامی بیفکن جام جم بردار
که من پیمودم این صحرا نه بهرام است و نه گورش
بیا تا در می صافیت راز دهر بنمایم
به شرط آن‌که ننمایی به کج‌طبعان دل‌کورش
نظر کردن به درویشان منافی بزرگی نیست
سلیمان با چنان حشمت نظرها بود با مورش
کمان ابروی جانان نمی‌پیچد سر از حافظ
ولیکن خنده می‌آید بدین بازوی بی‌زورش

بەهەشتی خوایە شیراز و مەحالّی | کە یارەب قەت نەگا رۆژی زەوالّی
لە روکنابادی دەکێ چاوی چەپەلّ دوورا | کە عومری خزر ئەدا ئاوی زولاڵی
لە بەینی جافرئاوای و موسەللا | لەگەلّ عەتری گولاّن دێ با شەمالّی
بە شیرازم وەرن تا رۆحی پاکی | بە دەس بێنن لە خەلّکی پڕ کەمالّی
نەبات و قەندی میسری شەرمەزارن | لە باخی شەکرە سێو و پرتەقالّی
سەبا لەو دلّبەرەی سەرمەستی ئێمە | چەنێکت پێیە باس و چۆنە حالّی
ئەگەر ئەو شۆخە بێ خوێنم بڕێژێ | دەلّێم وەک شیری داکی خۆی حەلالّی
لە خەونم هەلّنەسێنی تۆخودا چون | خەیالّم وا لە خەلّوەتگەی خەیالّی
کە ترست بوو لە دووری «حافز» بۆچ؟! | نەبوو شوکرت لە رۆژانی ویسالّی
منیش «کۆلیل»ی ناشوکریم کە دوورم | لە یاران و هەوالاّنی منالّی

***

منیش لام وایە **کوردستان** بەهەشتە | کە یارەب شیرنی کەی رۆژی تالّی!
لە ئاوی **چل**چەمەی چاوی چەپەلّ دوور | کە خزر ئێستەش دەپرسێ هەر هەوالّی
لە شاهۆ تا بە زمزیران و حەمرین | **لە قەندیل و سەکۆ تا چەمچەمالّی**
هەوازۆ تا بە هەورامانی سەربەرز | بە زریان مۆلّەتێ نادا شەمالّی
کە نێوی دێتە گۆڕێ تەختی جەمشید | قەلاّی بەرزی **کەرەفتوو** وا لەپالّی
وەرن بۆ سەقز و فێری هونەر بن | لە پەنجەی مێشکی خەلّکی هەر مەحالّی

خوشا شیراز و وضع بی‌مثالش
خداوندا نگه‌دار از زوالش

ز رکن‌آباد ما صد لوحش الله
که عمر خضر می‌بخشد زلالش

میان جعفرآباد و مصلّا
عبیرآمیز می‌آید شمالش

به شیراز آی و فیض روح قدسی
بجوی از مردم صاحب کمالش

که نام قند مصری برد آن‌جا
که شیرینان ندادند انفعالش

صبا زان لولی شنگول سرمست
چه داری آگهی چون است حالش

گر آن شیرین پسر خونم بریزد
دلا چون شیر مادر کن حلالش

مکن از خواب بیدارم خدا را
که دارم خلوتی خوش با خیالش

چرا حافظ چو می‌ترسیدی از هجر
نکردی شکر ایام وصالش

هەتا شکـــانی سەبـا عەتـری زولفـی ڕێحـانی
لە هـەر شکـــاو دڵی دا، گـــرێ شکـا گیـانی
لە کوێیـــە هـەمنەفەسـێ تا تــەواوی هەڵـــڕێـژم
کە دڵ لە گـوڵ چ دەکێشێت و جەوری هیجرانی
پـــەڕی گوڵی وەکو کوڵمت زەمـــانە تـا دەق دا
بە خونچـــە کردی لە شـــەرما قەتیس و زینـــدانی
خەیاڵ و خەونە گەیشتن بە حەدد و مەرزی ئەوین
تەحـــا لە دووریی ئـــەم ڕێ کە حەشـــرە پایـــانی
گەلێـــکی دڵ چـــووە پێـــدا لە دڕکی ئـەم چــۆڵە
دیـــاری یـــار مەگـــەر بێ بگـــا بە پاکـــانی
بە ئەم چەمـــاوە لە مـــاڵی غەما کەسێ خەبـەری
نەدا لە یۆسفـــی دڵـــم و لە کوڵمـــی ڕەخشـــانی
شکـــاتی جەوری دەکـــەم لا عەداڵـــەتی خاجـــە
کە گیـــانی «حافز»ی خنکـان بە فێڵـی زولفـــانی
وەلێ شکـــایەتی «کۆلیل» کورتە کەی بە غـەزەڵ
دەسێ دەگـــا بە مەقـــاماتی زولفـی پەخشــــانی

چو برشکست صبـــا زلف عنـبرافشـــانش
به هـر شکسته که پیوست تـازه شد جـانش

کجاست هم‌نفســی تا به شـرح عرضـه دهم
که دل چـــه می‌کشد از روزگـار هجـرانش

زمـــانه از ورق گـل مثـــال روی تو بست
ولی ز شـــرم تو در غنچـــه کرد پنهـــانش

تو خفتـــه‌ای و نشد عشـق را کرانـه پدیـد
تَبـــارَكَ الله از این ره که نیست پـایـانش

جمـــال کعبه مگر عـــذر ره روان خواهـــد
که جـــان زنـده‌دلان سوخت در بیـابـانش

بدیــن شکستـه بیـــت‌الحــزن کـه مـی‌آرد
نشـــان یوســف دل از چـه زنخـــدانش

بگیـرم آن سر زلف و به دست خواجه دهـم
که سوخت حافـظ بیـدل ز مکر و دستـانش

یاڕەب ئەم شاگوڵــە شــادانە لە کن مەی کە دەنی
دەیسپــێرم بە دەسی ئێــوە لە بوخڵــی چەمــەنی
ئەو ئەگەرچی لە وەفــا دوورە بە بێ‌مــەرز و سنوور
دوور بێت ئافـــەتی دەوران لە بەهـــاری بــەدەنی
ئەی سەبا هەرچی گەیشتیت بە کۆی بـاخ و چەمەن
ســـەد ســڵاوم بکــە شابــاشی قـــەدی نــارەوەنی
نـــازی ئەو زولفــە ڕەشــانەی بکە ئەمما بە ئەدەب
چون گەلێ جەم دڵی ئازیــزە لە موشکی خوتــەنی
بێــژە قەرزارە خــەت و خــاڵی بە پەیمــانی دڵم
حورمەتی فــەرزە لەسەر کاکوڵی سومبوڵشکــەنی
لەو مەقــامەی بە حەزی لێــوی لەسەر بــادە دەنێن
سپڵــە ئەو مەستــەیە ئاگــا لە سەرە و چۆن و چــەنی
ســەر و سامـــان لە دەری مەیکــەدە نـابێت و نیــیە
هەرکە لەو ئاویە نۆشــی ســەری چوو ماڵی چــەنی
دڵ کە ترسا لە مەلــوولی، غــەمی عەشقی بە حەرام!
ســەری ئێمــە و قەدەمی مــاچ لە من لەو زەقــەنی
غەزەلی «خاجە» شەمی حیکمەتە شـابەیتە هەمووی
ئافـــەرین بۆ غەزەلی دڵگــر و شەکری سوخــەنی
شیعــری «کۆلیل» بە گشتی شــەوی بەیتــولحەزەنە
غەمی هیجرانە هەموو فیکری دڵ و گیــان و تــەنی

یا رب این نو گل خندان که سپردی به منش

می‌سپارم به تو از چشم حسود چمنش

گرچه از کوی وفا گشت به صد مرحله دور

دور باد آفت دور فلك از جان و تنش

گر به سرمنزل سلمی رسی ای باد صبا

چشم دارم که سلامی برسانی ز منش

به ادب نافه‌گشایی کن از آن زلف سیاه

جای دل‌های عزیز است به هم برمزنش

گو دلم حق وفا با خط و خالت دارد

محترم دار در آن طرّه‌ی عنبرشکنش

در مقامی که به یاد لب او می نوشند

سفله آن مست که باشد خبر از خویشتنش

عرض و مال از در میخانه نشاید اندوخت

هرکه این آب خورد رخت به دریا فکنش

هرکه ترسد ز ملال انده عشقش نه حلال

سر ما و قدمش یا لب ما و دهنش

شعر حافظ همه بیت‌الغزل معرفت است

آفرین بر نفس دلکش و لطف سخنش

لە دڵ ئـــارامی بـــردم وەك لە ســـەر هـــۆش
گوڵی بێ‌ڕەحم و نەسرین کوڵم و رووخۆش
لەتیـــف و مـــانگ‌ڕوو مامـــز رەمـــۆکێ
کڵاوزەڕ شۆخ و چاوڕەش شەنگ و تەڕپۆش
لە تـــاوی ئاگـــری گـــەرمی ئەوینـــی
دەجۆشـــێ سیـــنە دایم چەشنـــی حەوجۆش
دڵـــم هێـــور دەبـــێ عەینـــی کـــراسی
کـــەوا ئاســـای ئەگـــەر بگـــرم لە ئاغـــۆش
بهـــارێ ئـاشـی گـــەردون پێشـــەکانـــم
لە گیـــانم عەشقـــی تۆ نـابێ فەرامـــۆش
دڵ و دینـــــی، دڵ و دینـــــی رفـــــانـــم
ســـەر و کۆشی، ســـەر و کۆشی، ســـەر و کۆش
شفـــا «حافـــز» شفـــا «حافـــز» شفـــایە
لە لێـــوی مەی، لە لێـــوی مەی بکەی نـۆش
لە سیحـــری قـــامەتی حەیـــرانە «کۆلیـــل»
نمـــامی ســـەروە چـی گرتوویە لیمـــۆش

ببــرد از من قــرار و طاقت و هوش

بت سنگیــن‌دل سیمیــن بنــاگوش

نگــاری چــابکی شنگی کلــه‌دار

ظــریفی مهــوشی ترکــی قبــاپوش

ز تـــاب آتش ســـودای عشقــش

به‌ســـان دیگ دایم می‌زنـم جــوش

چو پیــراهن شــوم آســوده خــاطر

گرش همچـون قبـا گیرم در آغـوش

اگر پوسیـــده گـــردد استخـــوانم

نگـردد مهـرت از جــانم فرامــوش

دل و دینــم دل و دینــم ببــرده‌ست

بر و دوشش بر و دوشــش بر و دوش

دوای تـــو دوای توســت حــافــظ

لب نوشــش لب نوشــش لب نوش

سەحـــەر لە عـــالەمی غەیبـم درا بە دڵ خەبـەرێ
کە دەوری شـاهـ شوجـاعە و شـەراب هاتـە بەرێ

بەسـەر چـو ئەو دەمـە خـاوەن نەزەر هــەزار نـەزم
تەقــەڵ درابـو لە لێـوی کە نـم نـــەدا نـەزەرێ

بە دەنـگی چەنگی مەگـەر بێـژم ئەو هەمـوو رازە
کە مەنجـەڵی دڵ ئەجۆشـا لە سۆزی وا کەسـەرێ

شـــەرابی مـــاڵ دەترسـا لـە بـــەردی دارۆغــە
هەرایــە، نۆشـــە، ئەمێستا بە ئەمری بەختــەوەرێ

بە کـۆڵ موفتـیـی ئەم شـارەیان شــەوی پێشـوو
لە ئەرکـی مەیکـــەدە عابـا لە کـۆڵ خستـە دەرێ

دڵا ریا مەکە، خۆ هەڵمەکێشـە قـەت بە گونـاح!
کە رێی نەجاتت ئەمەن هەر، لەهەر تەڵەی خەتەرێ

مەقــامی تـووری سنیـن، واتـە زەینـی رۆشنـی یـار
حوزووری وانت ئـەوێ دڵ بشـۆ لە هەرکـەدەرێ

نەکەی شکۆی کەمـــاڵی نەکەی بە زیکری دڵت
کە گیـانی مەحرەمە هۆشی، بە هەر سرۆشی سـەرێ

سەڵاحی مەملەکەت و خەڵکی، خوسرەوان بەڵەدن
بە خێـڵی خەڵوەنشین «خاجە»! نین وەها هونــەرێ

ئەمێستە هەرکەسە «کۆلیـل»ـی جەوری ناکەسـە وا
رژاوە خوێنـی هونـەر پڕ بە دەشتـی هەر دەوەرێ

سحر ز هاتف غیبم رسید مژده به گوش

که دور شاه شجاع است می دلیر بنوش

شد آن که اهل نظر بر کناره می‌رفتند

هزار گونه سخن در دهان و لب خاموش

به صوت چنگ بگوییم آن حکایت‌ها

که از نهفتن آن دیگ سینه می‌زد جوش

شراب خانگی ترس محتسب خورده

به روی یار بنوشیم و بانگ نوشانوش

ز کوی میکده دوشش به دوش می‌بردند

امام شهر که سجاده می‌کشید به دوش

دلا دلالت خیرت کنم به راه نجات

مکن به فسق مباهات و زهد هم مفروش

محل نور تجلی‌ست رای انور شاه

چو قرب او طلبی در صفای نیت کوش

بجز ثنای جلالش مساز ورد ضمیر

که هست گوش دلش محرم پیام سروش

رموز مصلحت ملک خسروان دانند

گدای گوشه‌نشینی تو حافظا مخروش

دوێنــــە لە مەیخـــانەوە دەنگـــێ دەهـــات
بـــادە لە ســـەر نێ کە دەبەخشـــن گونـــات
مـــوژدە دەهێنـــێت فـریشتـــــەی پەیـــام
هـــەوری کـــەرەم پڕیـــە لە ئـاوی حەیـات
ئەو ســـەرە ســـەردەم بەرە مەیخـــــانە! تـــا
خوێنـــی بجـۆشــێ بە شـــەرابی نەجـات
هەرچـــی وزەت پێــیە دڵا بیـــخە کـــار!
گەرچی گەیشتـــن نە بە هەوڵـــە و خەبـات
ڕەحمـــی خودا ســـەر لە گوناحـــانی مـــەن
وس بـــە! کە ئەم قوفڵـــە بە تۆ هەڵنەهـــات
گوێـی من و حەڵقەی قژی تۆ، مـەیفرۆش!
ڕوومـــەتی ئێمـــە و کەرەمی خـــاکی پـات
کەی وەکو یەک وایە هەڵـــەی «حافـــز» و
مـــەرحەمـــــەتی پادشـــــەهی کائینـــات
حاکمـــی دیـن شـــاهـ شوجـــاعێ کە وا
حەزرەتـــی جیبریـــل بە غوڵامی دەکـــات
دوور لە چـــاو و نــــەزەری پیـــس بـــێ!
شـــای فەلەکول ئەتڵەسی هەر ســـەر بخـــات
هەرکەســـە «کۆلیـــل»ـی کەسێـــکە و منیش
شێـتی هەوای هەستـــە (ئەوا ڕۆژ هـــەڵات)

هاتفی از گوشه‌ی میخانه دوش
گفت ببخشند گنه می بنوش
لطف الهی بکند کار خویش
مژده‌ی رحمت برساند سروش
این خرد خام به میخانه بر
تا می لعل آوردش خون به جوش
گرچه وصالش نه به کوشش دهند
هر قدر ای دل که توانی بکوش
لطف خدا بیش‌تر از جرم ماست
نکته‌ی سربسته چه دانی خموش
گوش من و حلقه‌ی گیسوی یار
روی من و خاک در می فروش
رندی حافظ نه گناهی‌ست صعب
با کرم پادشه عیب‌پوش
داور دین شاه شجاع آن‌که کرد
روح قدس حلقه‌ی امرش به گوش
ای ملک العرش مرادش بده
وز خطر چشم بدش دار گوش

لێـــوانە جـامی «حـافز» و موفتـــی پییـــاڵە نـــۆش
چەن خۆشە دەوری شاهی خەتـابەخش و عەیبـەپۆش
سۆفی لە کونجی مەیکـەدە کووپەی لە کـۆش گرت
وەختێ کە دیتـــی موحتـەسیبی شــــار خـــوم بە دۆش
قـــــازی و شێـــخ بۆچیـــیە وەک جوو نهێن دەخۆن
پرسیم سەحـــەر لە پیـــری ئەویـــن واتە مـەیفرۆش
فەرمـــوی کە هێڵـــی ســووره وەڵامی هـــەواڵـی وا
بێـدەنگ بە، مـەی بنۆشـە، لە سەر لاوە فیکر و هۆش!
مەیگێـــڕ! وا بەهـــارە نەمـــا زێـــڕی بـــادە، گـەر
فیکـرێ نەکەی لە گوێنی مەیم سیـــنە هاتـــە جۆش
گەنجـی و بەهـــــار و عەشقـــە لە گیـرفانی خاڵیا
کۆ بوونـــەتۆ، ببــووره لە تـــاوانی مــــەی پـــەرۆش
تا کەی زمـــانی چەور و قسەی گەرمـی چەشنی شەم
وادەی گەیـــی پەپـــوولە، بە بێـــدەنگی بگرە کـۆش!
ئەی ســـەروەری کەمـــاڵ و جەمـــاڵێ کە چەشنـی تۆ
بە گوێی کەســێ نەهـــات و گــلارێ نەبوو لە تـۆش
عومـــری بە پیـت و ئەفســـەری بەختـت لە سـەر! هەتا
ئەو خەرقە شینە دەگری لە دەس چەرخی کۆنـەپۆش
ئەو شــــاریارە «کۆلیــل»! غـــەزەڵ حورمـــەتێ دەنـێ
گوێبیستە بۆ وتـــاری قەلـەم، شیعـــری تـاڵ و خـۆش

در عهد پادشاه خطابخش جرم‌پوش

حافظ قرابه‌کش شد و مفتی پیاله‌نوش

صوفی ز کنج صومعه با پای خم نشست

تا دید محتسب که سبو می‌کشد به دوش

احوال شیخ و قاضی و شرب الیهودشان

کردم سال صبحدم از پیر می‌فروش

گفتا نه گفتنی‌ست سخن گرچه محرمی

درکش زبان و پرده نگه‌دار و می بنوش

ساقی بهار می‌رسد و وجه می‌نماند

فکری بکن که خون دل آمد ز غم به جوش

عشق است و مفلسی و جوانی و نوبهار

عذرم پذیر و جرم به ذیل کرم بپوش

تا چند همچو شمع زبان‌آوری کنی

پروانه‌ی مراد رسید ای محب خموش

ای پادشاه صورت و معنی که مثل تو

نادیده هیچ دیده و نشنیده هیچ گوش

چندان بمان که خرقه‌ی ازرق کند قبول

بخت جوانت از فلک پیر ژنده‌پوش

دوێنەشــەو فەرمـوی نهێنـی پێم حەکیمێ سەر بە هۆش
من لە ئێوەی چۆن وەشارم رەمز و رازی مــەیفرۆش
پێ وتم ئاســان لەســەر خۆ بگرە فەرمــان چـون سرشت
سەختی ئەگــرێ کار و بـاری مەردومانی سەختکۆش
جا وەهــا جامێــکی پێــم بەخشـی لە شەوقا هەڵپەڕی
زوهرە کیژی ئاسمانی، کەف بە دەف دەیوت کە نۆش
بۆ دڵی خوێنـین بـزەی لێــو بێنـە! وەک جـامی شەراب
نەک بە زەربێ چەشنی چەنگ، ئامان و ناڵەی پڕخورۆش
ئاشنــا هەر کـەس نەبوو، لــەم پەردە رازێکــی نەبیست
چونکە نامەحــرەم نەبیسێ چــاکە دەنگی نەرم و خۆش
ئەی کــوڕم گوێ بگرە بۆم بۆ مـاڵی دونیا غـەم نەخۆی!
گەوهــەرن پەنــدی من ئــاخۆ چۆنی هەڵبگری ئەتۆش
مەجلیســی دڵبــــەر مەیــــانی گفتــمــانی تـۆ نیـــیە
چون لەوێ ئـازای ئەنـامت هەر دەبێ چەم بێت و گۆش
خۆنــووێنـی کەی لـە کــۆڕی گــەورەیـانـا ئـاقڵـین؟
یا دەبێ لێــوت نەبــــزوێ یا ســەرت پڕ بێ لە هۆش
ساقیــا مەی تێکــە! کەس نەیــزانی «حافز» چەندە رەند
غەیــری ئاسـەف دەس دڵی حاتــەم، دڵی تــاوانپۆش
تۆ کە سوڵتــانی بەهــــاری لوتفــی، نازانــی مەگــەر
چەنــدە دڵ «کۆلیــــل»ی بـارانی سەخــاتانە و پەرۆش

دوش با مـن گفت پنهـان کـاردانی تیـزهـوش

وز شمـا پنهـان نشـاید کـرد سـرّ می‌فـروش

گفت آسـان گیر بر خود کـارها کز روی طبـع

سخت می گـردد جهـان بر مردمـان سخت‌کوش

وانگهـم در داد جـامی کز فروغـش بر فـلک

زهـره در رقص آمد و بربـطـزنان می گفت نـوش

با دل خونیـن لب خنـدان بیـاور همچو جـام

نی گرت زخمی رسد آیی چو چنگ اندر خروش

تا نگـردی آشنـا زین پـرده رمـزی نشنـوی

گوش نامحـرم نبـاشد جـای پیغـام سروش

گوش کن پنـد ای پسر وز بهـر دنیـا غـم مخور

گفتمت چون در حدیثـی گر تـوانی داشت هوش

در حریـم عشق نتـوان زد دم از گفـت و شنـید

زآن‌کـه آن‌جـا جمله اعضا چشم باید بود و گوش

بر بسـاط نکتـه‌دانان خودفـروشی شـرط نیست

یا سخـن دانستـه گو ای مرد عاقـل یا خمـوش

ساقیـا مـی ده که رنـدی‌های حافـظ فهـم کرد

آصف صاحبـقران جـرم‌بخش عیـب پـوش

ئەی لە سەر تا بە قەدەم قامەتی رەعنات خۆشە
چ بزەی لێوی شەکەربار، چ قاقات خۆشە
عەینی گوڵبەرگی تەڕ و تازە هەموو ئوکسیژنی
چەشنی سەروی چەمەنی سەوزی، سەراپات خۆشە
شێوەیی ناز شرین نەرم و نیان و نمەکین
چاو و ئەبرۆ، خەت و خاڵ و قەد و باڵات خۆشە
هەم خەیاڵی سەرە نەخشینە بە گوڵزاری هەوات
هەم دەماغی دڵە موشکین بە چلیپات خۆشە
سەرەڕێی عەشقی کە سێلاوی بەلاگرتووە لێم
دڵ بە ئاواتی گوڵی باخی مولاقات خۆشە
چۆن سپاسی بکەم ئەو چاوە نەخۆشەت کە دەڵێ
ئەم نەخۆشیمە بە دیداری دو گۆنات خۆشە
خەتەری زۆرە لە چۆڵگەی حەزی تۆ گەرچی خەبات
«حافز»ی عاشق ئەدا هەوڵ و بە هیوات خۆشە
نەشتەری تیژی دڕوی چۆڵی ئەوین خۆشە لە پام
سەری «کۆلیل» دەمێ بیخەیە ژێر پات خۆشە

ای همه شکل تو مطبوع و همه جای تو خوش
دلم از عشوه‌ی شیرین شکرخای تو خوش
همچو گلبرگ طری هست وجود تو لطیف
همچو سرو چمن خلد سراپای تو خوش
شیوه و ناز تو شیرین خط و خال تو ملیح
چشم و ابروی تو زیبا قد و بالای تو خوش
هم گلستان خیالم ز تو پرنقش و نگار
هم مشام دلم از زلف سمن‌سای تو خوش
در ره عشق که از سیل بلا نیست گذار
کرده‌ام خاطر خود را به تمنای تو خوش
شکر چشم تو چه گویم که بدان بیماری
می‌کند درد مرا از رخ زیبای تو خوش
در بیابان طلب گرچه ز هر سو خطری‌ست
می‌رود حافظ بیدل به تولای تو خوش

چ خۆشن لێـــوی چـــۆم و سێـــبەری بی، شیعـر و یـاریٚ خۆش

لەگەڵ شۆخی شــرین، دلٚبـــەر، لەگەڵ ســـاقی، بەهاریٚ خۆش

ئەریٚ ئەی بەختــەوەر، ئەی ئەو کەسـەی قەدری تەمەن دەگری!

بە نـــۆشت شۆخــی و شـــایی کە خۆشـــی رۆژگـــاریٚ خۆش

کەســـیٚ تـــۆژی غەمـــی عەشقـــی لە لێـــوی خاتـــرا بـــارە

بسووتێـــــنیٚ بلێـــن ئەسپـــەنەریٚ بۆ حیفـزی بـــاریٚ خۆش

بە فیکـــریٚ تـــازە هـــەردەم بـــووکی تەبعی خۆ دەخەملێـــنم

لە دەستـــی رۆژگـــارم دەسکـــەویٚ بەڵکـــوو نیگـــاریٚ خۆش

شـــەوی دیـــدار تا رەخســـا مـــەرام و کـــامی دڵ بگـــرە!

لە روخســـاری چـــراخانی، لە بـــاخی لالـــەزاریٚ خۆش

شـــەرابیٚ وا لە جـــامی چـــاوی مەیگێـــڕا کە ماشـــەڵڵا

دەکـــا مەستی لەگـــەڵ ئەقـــڵ و ئەدا حـالی خومـــاریٚ خۆش

بەتاڵـــی چوو تەمـــەن «حافـــز»! لەگەڵمـــا بێـرە مەیخـــانە

کە شەنگۆلانی خۆشڕوو بەشکە فێرت کەن بە کـاریٚ خۆش

تەمـــەن «کۆلیل»! هەرچـــەن چوو بە فیـــڕۆ، دەرفـــەتیٚ مـاوە

لە مـــافی کیـــژی کوردستـــان بلێ شیعــر و وتـــاریٚ خۆش

کنار آب و پای بید و طبع شعر و یاری خوش
معاشر دلبری شیرین و ساقی گلعذاری خوش

الا ای دولتی طالع که قدر وقت می‌دانی
گوارا بادت این عشرت که داری روزگاری خوش

هر آن‌کس را که در خاطر ز عشق دلبری باری‌ست
سپندی گو بر آتش نه که دارد کار و باری خوش

عروس طبع را زیور ز فکر بکر می‌بندم
بود کز دست ایامم به دست افتد نگاری خوش

شب صحبت غنیمت دان و داد خوشدلی بستان
که مهتابی دل‌افروز است و طرف لاله‌زاری خوش

می‌ای در کاسه‌ی چشم است ساقی را بنامیزد
که مستی می‌کند با عقل و می‌بخشد خماری خوش

به غفلت عمر شد حافظ بیا با ما به میخانه
که شنگولان خوش‌باشت بیاموزند کاری خوش

ڕوومــــەتی مانگی پــڕە و کـــانی کــەرەم شـــاسەنەمە
بیـــــدەیێ عەشـــق و وەفـــا خوایە کە هەر ئەویـە کەمە
نیـــیە تـــاوانی بە شـــۆخی بکـــوژێ شـــۆخ ئەگـــــەرم
چونکـــــە نابالـّقـــــە وشـــریێ نییـــە ئـــــازا لە غەمــە
هەر ئـــەوەم چـــاکە کە لـــەو چـــاك دلـّم ڕابگـــــرم
ناشنــــــای ڕێگــــــەیە ڕاگرتنــی دڵ بـــۆی ستـــــەمە
گەرچی بۆی شیــــر لە لێــــوی شەکەری دێت بەلاّم
ڕەوشــی چـــاوی ڕەشــی ڕشتـــنی خوێنــی دییەمە
مـانگی من چواردە ســـاڵە و ســڵ و شیــرین، کە بە دڵ
سەد وەکوو مانگی چوواردەی لە کەنیـــزی حەرەمە
وێڵـــە دڵ خـوایە لە شوێن ئەو گوڵە شین تـازەبووەم
خەبـــەرێکم نیـــیە ئاخــۆ لە چەمـــــەن یا لە چـەمـە
یـــــاری ئازیـــــزم ئەگـــەر قـەلب‌شکێنـێکی وەهـــان
زۆری پێـــــناچێ کە پارێــــزەری جەمشیـــدی جەمـە
گیــــانی شیرین کەمە بۆ پێشکەشی ئەو گەوهەرە گەر
سینگی «حافـــز» (لـەلـە) بێ بۆ سەدەفی ئەو سەنــەمە
گیانی «کۆلیـــل» پەپـــوولەی شەمـــی گۆنـــاتە وەکوو
دڵـی دێوانـــەمە گیـــانی بە شـــەوی زولفـــی شـــەمــە

مجمع خوبی و لطف است عذار چو مهش

لیکنش مهر و وفا نیست خدایا بدهش

دلبرم شاهد و طفل است و به بازی روزی

بکشد زارم و در شرع نباشد گنهش

من همان به که از او نیک نگه‌دارم دل

که بد و نیک ندیده‌ست و ندارد نگهش

بوی شیر از لب همچون شکرش می‌آید

گرچه خون می‌چکد از شیوه‌ی چشم سیهش

چارده ساله بتی چابک شیرین دارم

که به جان حلقه به‌گوش است مه چاردهش

از پی آن گل نورسته دل ما یا رب

خود کجا شد که ندیدیم در این چند گهش

یار دلدار من ار قلب بدین‌سان شکند

ببرد زود به جانداری خود پادشهش

جان به شکرانه کنم صرف گر آن دانه‌ی دُر

صدف سینه‌ی حافظ بود آرامگهش

خەیـــاڵی وێڵــــە دڵـی غـــافڵی منی دەروێـش
که ئەو نەچیـــرە هەراســـانە دوا بچـیّ یـــا پێش
بە دڵ شەکامەوە وەک بـی، لـە ترسـی ئیمـــانم
کە وا لە نێـــو کەمـــەنی کافرێکی ئیمـــان کێش
ســەرم گومانی وەها بوو کە بەحـری سوور ئەگرێ
چ دوورە فیکـری دڵۆپێ ئەوەن مەحـاڵئەندێش
لەبـــەر مژۆڵی سڵامـــەت کوژ و دەلالـــی مـــرم!
شەپـۆل ئەدات کە نۆشی ژیان لە هەر سەری نێش
لە قـۆڵ و چـاوی حەکیمـان هەزار خوێن دەتکێ
کە بۆ موعـــایەنە دەسـتێ بنێـــنە سەر دڵێ رێـش
دەڕۆمـــە مەیکـــەدە ئیـــدی خەجـالّەت و گریـان
لە شـەرمی بەرهەمی خۆم و لە خۆفی دەرد و ئێـش
بە چەشنـی تەختـی سکەندەر تەواوە عومـری خـدر
شەڕی لەسەر مەکە! دەوران کە پووچە بۆ دەروێش
قەتی بە ئـەو ملـە ناچـێ دەسـی گـەدا «حــافـز»!
خەزانەیێ بخە دەس! سەر لە چەرخی خۆهەڵکێش
«عومــەر» کە عەشقـی لە دڵـــدایە خـاوەنی گەنجـە
گـەدا مەگەر دڵـی قـارون، کە ماڵ کردی پەرێش

دلــم رمیــده شــد و غافلــم من درویش
که آن شکـاری سرگشتــه را چه آمد پیش

چو بیـــد بر ســر ایمــان خویش می‌لرزم
که دل به‌دست کمان ابرویی‌ست کافرکیش

خیـــال حوصلـه‌ی بحـر می‌پزد هیهـات
چه‌هــاست در سر این قطره‌ی محـال‌اندیش

بنـــازم آن مــژه‌ی شـوخ عافیــت‌کش را
که موج می‌زنـدش آب نوش بر سر نیــش

ز آستیــن طبیـــبان هـــزار خـــون بچکـد
گـرم به تجـــربه دستی نهنـــد بر دل ریش

به کوی میکـــده گریـان و سرفکنـــده روم
چرا که شـرم همی‌آیدم ز حاصـل خویش

نه عمـــر خضـــر بمانـــد نه ملک اسکنـدر
نـــزاع بر ســـر دنیـیّ دون مکـــن درویـــش

بـــدان کمر نرســد دست هر گـدا حافـظ
خـــزانه‌ای به کف آور ز گنج قـارون بیش

کردوومە ئیمتیحانی گەلێ لێرە، بەختی خۆ
لەم گۆمە گێژە فەرزە دەرێنم کە رەختی خۆ

دەس خۆم ئەوەن گەزیوە بە ئاخی گەرم، گڕم
بەردا وەکوو گوڵاڵە لە هەر نەخت نەختی خۆ

دوێنێ شەوێ لە بولبولم ئەم خۆش نەوا دەبیست
گوێی گرتبوو شکۆفە لە شاخی درەختی خۆ

کەی دڵ! گوڵی کەنین بە، نە وەك یار توند و تیژ
چون هەرکە ترش و تاڵە دەتۆرێ لە بەختی خۆ

پێت خۆشە سەهل و سەختی جەهان خۆش بچێ لەبەر
پەیمان بە سووك مەگرە لەگەڵ گفتی سەختی خۆ

وەختی گەیی، لە دەردی فیراقا، بە سۆزی دڵ
ئاگر بدەم لە هەستی هەموو پوخت و نەختی خۆ

ئاوات و کام «حافز»! ئەگەر تا بە سەر دەبوو
جەمشیدی جەم دەماوە لەگەڵ تاج و تەختی خۆ

«کۆلیل»! تا هەتاوی تەمەن روونە رێکەوە
تاریکەشەو نزیکە مەفەوتێنە وەختی خۆ

ما آزموده‌ایم در این شهر بخت خویش

بیرون کشید باید از این ورطه رخت خویش

از بس که دست می‌گزم و آه می‌کشم

آتش زدم چو گل به تن لخت لخت خویش

دوشم ز بلبلی چه خوش آمد که می‌سرود

گل گوش پهن کرده ز شاخ درخت خویش

کای دل تو شاد باش که آن یار تندخو

بسیار تندروی نشیند ز بخت خویش

خواهی که سخت و سست جهان بر تو بگذرد

بگذر ز عهد سست و سخن‌های سخت خویش

وقت است کز فراق تو وز سوز اندرون

آتش درافکنم به همه رخت و پخت خویش

ای حافظ ار مراد میسر شدی مدام

جمشید نیز دور نماندی ز تخت خویش

قەســـەم بە شەوكـــەتی یـاری دلێـر و پڕدەسەڵات
لەســەر كە نیمــە ئەوینـی شــەڕی مەقــام و بەرات
هەڤــاڵی بـادە گــەیی یـاری تۆبە خـــوا لەگەڵت!
شـــەرابی ماڵــی ئەدی بەس! كە لەعلی مەیكەدە هات
بە مـەی بشــۆرە عەبــاكەم لەبەر خـــودا! چون من
لە چــەرخی ناژنــەوم بۆنی عەشــق و خێر و خەڵات
كەسێ كە دەنگــی زوڵاڵــی لە ئێمــە كردە حــەرام
خورۆشـی چەنگ ئەشـا چۆن بە رەقسی فێـر دەكات
بە عاشقـــان نــەزەرێكت سپــاسی لوتفی خـــودان
كە من غوڵامــی كەمیـــن و كە تۆ ئەمیـــری وڵات
لە بەزمــی ئێـــوە گوســاخی جەســارەتن ئەینـــا
قومــێ لە لەعلــی شـــەرابت دڵـم لە تـــاو دەخات
تەوێـــڵ و روومـــەتی «حافز» خودا لە خـاكی دەر و
ســـەرای گەورەیی شـــاهی دلێـــر دوور نەكات!
بنێـــژە دارە دلیـــقێ! لە خــــاكی «كۆلیـــل»ـت
ببێ كە گیـر ئەگەرت بوو گوزەر، لە چاكی كەوات

قسم به حشمت و جاه و جلال شاه شجاع

که نیست با کسم از بهر مال و جاه نزاع

شراب خانگیم بس می مغانه بیار

حریف باده رسید ای رفیق توبه وداع

خدای را به می‌ام شست‌وشوی خرقه کنید

که من نمی‌شنوم بوی خیر از این اوضاع

ببین که رقص‌کنان می‌رود به ناله‌ی چنگ

کسی که رخصه نفرمودی استماع سماع

به عاشقان نظری کن به شکر این نعمت

که من غلام مطیعم تو پادشاه مطاع

به فیض جرعه‌ی جام تو تشنه‌ایم ولی

نمی‌کنیم دلیری نمی‌دهیم صداع

جبین و چهره‌ی حافظ خدا جدا مکناد

ز خاک بارگه کبریای شاه شجاع

سەرسبەینان کە لە نێو کاخی سرشتا شەمی نوور
گرشەئاوێژە لەسەر فەرشی زەوی چەشنی بلوور
فەلەک ئاوێنە لە نێو باخەڵی ئاسۆوە دەخات
کوڵمی دونیا بە هەموو ڕەنگەوە دێنێتە حوزوور
سازی ناهید دەکا ساز لەبەر شاهی فەلەک
کۆشکی کەیوان پڕە هەر سووچی لە هاواری سورور
جام قاقا بە کەنین دێت کە دارۆغە لە کوێن
چەنگ ئەڵێ دەنگی زلی نایە شوکور دژمنی سوور
سەیری ئەم گەردشی گەردوونە بکەو مەی بکە نۆش
حاڵەتێکی نییە چون گەردشی گەردون لەمە ژوور
داوی فێڵ و فەرەزن کاکوڵی دونیای دەلال
ئاشنایان لەسەر ئەم ڕشتە نە شەڕیانە نە شوور
خێری عالەم تەڵەبی توولی تەمەن بۆ شایە
کە وجوودێکە بەکەڵک و کەرەمە و خەڵکی شوعوور
چاوی ئاوات لە ئاسۆی شەوەقی لوتفی ئەزەل
خاوەنی عیلم و عەمەل ڕۆحی هەموو شاهی غەیوور
مەرگی هەرگیز نییە «کۆلیل»! کەسێ عەدڵ و سەخا و
حورمەتی بۆ قەڵەم و ئەهلی هونەر بێ کەلەپوور

بامـــدادان که ز خلوتــگه کــاخ ابــداع

شمــع خاور فکند بر همه اطـراف شعــاع

بر کشد آینه از جیب افــق چرخ و در آن

بنمـــاید رخ گیـــتی به هـــزاران انــواع

در زوایــای طرب‌خـــانه‌ی جمشید فلک

ارغنــون ساز کند زهره به آهنگ سمــاع

چنگ در غلغـــله آید که کجا شـد منکر

جــام در قهقـــهه آید که کجـا شد منــاع

وضـــع دوران بنگر ســاغر عشرت برگیر

که به هر حــالتی این است بهیـن اوضــاع

طـرّه‌ی شاهد دنیی همه بند است و فریب

عــارفان بر سر این رشتـه نجوینـد نـــزاع

عمر خسرو طلب ار نفع جهـان می‌خواهی

که وجــودی‌ست عطـابخش کریم نفــاع

مظهـــر لطف ازل روشنـــی چشـــم امــل

جامع علم و عمل جان جهان شاه شجــاع

من لە نێـو چاکـان بە نێوبـانگی ئەوینت وەک شەمم
بۆ ئەویـنـدارانی رەنـد و شـەونشیـنت وەک شەمم
خەو بە چـاوی غەمپەرەسـتـم نایە رۆژ و شـەو ئەوەن
لەش بە بـاری دووری و دەردی گرینت وەک شەمم
بەنـدی جەرگی تاقـەتم بڕیـا بە میقـرازی غەمت
گیـانی گڕ دا بەرقی چەخماخەی بەتینت وەک شەمم
ئەسپی ئالـی ئەشکـی سەرکێـشم نەبوو بایێ چلۆن
هەڵـدەبوو رازی من و شۆڵـەی برینت وەک شەمم
دڵ لە بەینـی ئاگـر و ئـاوا بە یـادی چـاوی تۆن
وا لە شیـنی بێوچـانی چـاوی شینت وەک شەمم
بۆ شـەوی دووری ئەگـەر ئیزنی ویسـاڵێکت نەگات
عـالـەمێ ئـاور ئـەدا بەرقـی ئەوینت وەک شەمم
چەشنی شـەو تاریکە رۆژم خـۆری روخسـارت نەبێ
روو لە نوقسـانن کەمـاڵی شـەوقی دینت وەک شەمم
کێـوی سەبرم نەرمـە وەک مۆمێ لە نێو دەستی غەما
تـا بە تـاوی عەشقـی کوڵمـی ئـاورینت وەک شەمم
وەک سوحـم هەر یەک نەفـەس پێمـاوە بۆ دیداری تۆ
دیـدەگریـانی دیـار و پێکـەنینت وەک شەمم
سەربڵێـندم کەن بە وەسڵـی خۆ، شـەوێ نـازارەکەم!
با دڵـی تـاریک رۆشـن کـا جەبینت وەک شەمم
سۆزی عەشقی تۆی لەسەر وا ناوە «حافز» قەت بە چاو
ئاگـری دڵ ناکوژێتـۆ چـون لە شینت وەک شەمم
هەرکە «کۆلیـل»ـی ئەوین بێ وەک وەلـی دێوانـەیە
بۆیە من شێـتی گـڕی سینگی خەمینت وەک شەمم

در وفـای عشق تو مشهور خوبـانم چو شمـع
شب‌نشیـن کوی سربـازان و رندانم چو شمـع
روز و شب خوابم نمی‌آید به چشم غـم‌پرست
بس که در بیمـاری هجر تو گریـانم چو شمـع
رشتـه‌ی صبرم به مقـراض غمت ببـریده شد
همچنان در آتش مهـر تو سـوزانم چو شمـع
گر کمیت اشک گلـگونم نبـودی گـرم رو
کی شدی روشن به گیتی راز پنهانم چو شمـع
در میان آب و آتش همچنان سرگـرم توست
این دل زار نـزار اشک‌بـارانم چو شمـع
در شب هجـران مرا پروانـه‌ی وصلی فـرست
ور نه از دردت جهـانی را بسـوزانم چو شمـع
بی جمـال عالم‌آرای تو روزم چون شب است
با کمـال عشق تو در عین نقصـانم چو شمـع
کوه صبـرم نرم شد چـون موم در دست غمت
تا در آب و آتش عشقت گـدازانم چو شمـع
همچو صبحـم یک نفس باقی‌ست با دیدار تو
چهره بنمـا دلبـرا تا جان برافشـانم چو شمـع
سرفـرازم کن شبی از وصـل خود ای نازنیـن
تا منـور گردد از دیـدارت ایوانـم چو شمـع
آتش مهـر تو را حافـظ عجب در سر گرفت
آتش دل کی به آب دیـده بنشانـم چو شمـع

سەحەر بە عەشقی گوڵستان و عەتری دار و دەوەن
بە چەشنی بولبولی عاشق دەمێ کە چوومە چەمەن
وەکوو چرا لە شەوی تار سووورە گوڵ دەگڕا
کە دەمڕووانییە باخان و مێرگوڵانی وەتەن
وەها دەنازییە بەژن و جەماڵی بێحەدی خۆی
نەبوو لە مێشکی سەری، بولبولێ هەژار کە هەن
گڵاری نێرگزی شەهلا لە ئاوی حەسرەتە پڕ
خەراجی لالە بە داخی دڵی نیگاری ئەسەن
دەمی وەتاکە شەقایەق، خەریکی فیتنەگەرین
زمانی لۆمەیی سۆسەن بە چەشنی تێغ و قەمەن
لە گوێنی بادەپەرستان گەلێک جام بە دەست
بەسانی ساقیی مەستان بڕێک جام ئەدەن
دەمی جووانییە «حافز»! بە جەژنی گوڵ خۆش بە
لە من پەیام گەیانن لە تۆ نیشاتی تەمەن
بەهارە شادییە باخی گڵاری «کۆلیل»م!
بە تۆ شەرابی کریشمە و بە من گوڵاوی دییەن

سحـــر به بوی گلستـــان دمی شـــدم در بـاغ

که تا چـو بلبـــل بیـــدل کنم عـــلاج دمـــاغ

به جلـوه‌ی گل ســـوری نگـــاه می کـــردم

که بود در شب تیـــره به روشنی چو چـــراغ

چنـــان به حسن و جوانـــی خویشتـــن مغـرور

که داشت از دل بلبـــل هـــزار گونـــه فـــراغ

گشـاده نرگس رعنا ز حسرت آب از چشم

نهـــاده لالـه ز سودا به جـان و دل صـــد داغ

زبان کشیـــده چو تیغی به ســـرزنش سوسـن

دهـــان گشـــاده شقـــــایق چو مردم ایغـــاغ

یکی چو باده‌پرستـــــان صـــراحی اندر دست

یکی چو ســـاقی مستان به کف گرفته ایـــاغ

نشاط و عیش و جوانی چـو گل غنیمت دان

که حافظـــا نبـــود بر رســـول غیـــر بـــلاغ

چــارە ئەگــەر مەدەد بکــا پێچــی قــژی بنێمە کەف
کێشی ئەکەم گەلێکە خۆش، کێشم ئەکا گەلێ شەرەف

ئەو دڵە پڕئومێـــدە قەت مەرحەمـــەتی نەدی لە کەس
گەرچی غەزەڵ قســەی دڵ و سۆزمی بردە هەر تەرەف

هیــچ نەبوو زولفــی خەمــی غەمــی دەرون شکـار کات
عومری عەزیــز چوو لەدەس، بۆ ئەمـەلی پووچ ئەسەف

قەوسی برۆی ئەوین چلۆن دەستی خەیـاڵی وێ کەوێ
کەس بە کـەوانی وانی قەت تیری نەچوو بەرەو هەدەف

شۆخــن ئەگــەرچی دڵڕەقن، نیــنە بە بیــری بابی پیــر
چەندی بەخێــو کەم لە دڵ عەشقــی کــوڕانی ناخەلەف

کەوتــە ســەرم لە گۆشــەیێ سۆفیــیەتی بکــەم کەچی
بوو بە ملۆزمم عەجەب دەنگ‌خۆشێ بە چەنگ و دەف

شێــخ و مەلا بێـــخەبەرن، هیــچ مەڵێ، بخوێنـــە بــۆم!
مەستی ریــایە موحتـەسیب تێکــە شـەرابێ (لا تَخَفْ)!

سۆفیــی شــار ئەشــا چەنێ تیکـــە لە دەم زەلام ئەنێ؟!
رەببی دریــژ بێ کــژووی پانــی ولاخی خۆش عەلەف

«حافــز»! ئەگــەر تەرێقــەتی ئــالی‌نــەبی لەبــەر گری
رێبـــەری رێتـە هیممەتی حاکـم و سـەروەری نەجەف

خوایە کە تۆ کەرەم نەکەی سوێل بە «کۆلیل»ـی رەجاڵ
دڕکی بیــاوانی خەتـەر نەشتــەری پێیە سەف بە سەف

طـــالع اگر مـدد دهـد دامنــش آورم به کف

گر بکشــم زهی طـرب ور بکشد زهی شرف

طرف کرم ز کس نبست این دل پر امیــد من

گرچه سخن همی‌برد قصــه‌ی من به هر طرف

از خـــم ابروی تـــوام هیــچ گشـایشی نشـد

وه که در این خیـــال کج عمـر عزیز شد تلف

ابـروی دوست کی شود دستکش خیـــال من

کس نزده‌ست از این کمان تیـر مراد بر هدف

چنـــد به نـــاز پرورم مهـــر بتـــان سنگـــدل

یـــاد پدر نمی‌کنـــند این پســـران نـــاخلف

من به خیـــال زاهدی گوشه‌نشین و طرفه آنک

مغبچه‌ای ز هر طرف می‌زنـدم به چنگ و دف

بی‌خبــرند زاهـــدان نقش بخــوان و لا تَقُلْ

مست ریـاست محتسب بـــاده بده و لا تَخَفْ

صوفی شهر بین که چون لقمه‌ی شبهه می‌خورد

پـاردمش دراز بـــاد آن حیـــوان خوش علف

حافـظ اگر قــدم زنی در ره خـاندان به صدق

بدرقـــه‌ی رهت شــود همت شحنــه‌ی نجف

لەسـەر زمـانی قەڵەمـدا نـەبوو تـەوانی فیـراق
دەنـا بەیـانی ئـەفـەرموو پەژارەکـانی فیـراق
ئەسـەف کە مۆڵەتی عومر و خەیاڵی جەژنی ویساڵ
گەیشتـە ئاخـر و ئاخـر نەبوو زەمـانی فیـراق
سەرێ کە گەردنی گەردون دەبوو بە حورمەتی کەچ
بە راستـان! کە خـەوانـم لە ئاستـانی فیـراق
چلـۆن بە بـاڵی ئەویـن هەڵفـڕم بـەرەو ژوانت
وەری کە شـاپەڕی تەیری دەرون بە ژانی فیـراق
نەمـاوە چـارە ئەمێستـا کە چون گەمی سـەبـرم
لە گێـژی بەحرە، بە فەرمانی گەمیـەوانی فیـراق
شەپـۆلی عەشقت ئەوەنـدەی نەمـاوە زەورەقـی ژین
نوقـم بکا لە پرێکـا لە بەحـری (وان)ـی فیـراق
کەوێتـە دەستـم ئەگـەر دەردی دووری ئەیکووژم
کە قـڕ کەوێتە هەموو خێڵ و خانـەدانی فیـراق
هەڤـاڵی خێڵـی خەیـاڵیم و هەمنشیـنی سەبـر
رەفێـقی ئـاوری دووریـم و هاونیشـانی فیـراق
بڵێـم چلۆنم ئەوینـداری وەسڵـی تۆ، کە بە لـەش
وەکێـڵی چـارەم و دڵ زامنـی خەمـانی فیـراق
لە یـار دوورم و دڵ بۆ دیـاری بـوو بە کەبـاب
هەمیشە خوێنی جیگەر نۆش ئەکەم لە خوانی فیـراق
فەلـەک کە خستیە جەغـزی ئەوین سەری کەسـەرم
شکـانی گەردنـی سـەبرم بە یەک تەکانی فیـراق
بە پای شـەوق ئەگەر ئەم رێ بەسـەر دەچوو «حافز»!
نیشـانی فیـراقی نەدابوو کەسـێ لە شـانی فیـراق
نەمـاوە سـاغ بە «کۆلیـل» جێگەیێکی مەگـەر
مـەزاری تیـری مەراقـن بە ژێکـەوانی فیـراق

زبـــان خامـــه نـدارد سـر بیـان فـــراق

وگـــرنه شـــرح دهـم با تو داستـــان فـــراق

دریـــغ مدت عمـــرم که بر امیـــد وصـــال

به ســـر رسیـد و نیـامد به سـر زمـان فـــراق

ســـری که بر سـر گـــردون به فخـــر می‌سودم

به راستـــان که نهـــادم بر آستـــان فـــراق

چگونه بـــاز کنـم بـال در هـــوای وصـــال

که ریخت مـرغ دلـــم پر در آشیـــان فـــراق

کنـــون چه چـاره که در بحر غـــم به گردابی

فتـــاد زورق صبـــرم ز بادبـــان فـــراق

بسی نمـــاند که کشتـی عمـــر غرقـــه شود

ز مـــوج شـــوق تو در بحـــر بیـــکران فـــراق

اگر به دست مـن افتـــد فـــراق را بکشـــم

که روز هجـر سیه بـاد و خـان و مـان فـــراق

رفیـــق خیـــل خیـالیـــم و همنشیـــن شکیب

قـــرین آتش هجـــران و هـم قـــران فـــراق

چگونه دعوی وصلت کنم به جان که شده‌ست

تنـــم وکیـل قضـــا و دلـم ضمـــان فـــراق

ز سوز شـــوق دلم شـد کبـــاب دور از یـــار

مدام خـــون جگر می‌خـــورم ز خـوان فـــراق

فلک چو دیـــد ســـرم را اسیـــر چنبر عشق

ببست گـــردن صبـــرم به ریسمـــان فـــراق

به پـــای شوق گر این ره به ســـر شدی حافظ

به دست هجـــر ندادی کسـی عنـــان فـــراق

عەجەب سەفـایەکە! شوێنـی کەنار و یـاری شەفیق
کە دەس بـدات گ ڕۆژێ لەگەڵ شـەرابی ڕەحیـق
جەهان و ئیشی جەهان پووچە هیچە سەرجەمی هیچ
هەزار جـاری سەر ئەم نوکتە داوە شەرحی عەمیق
درێــــغ و داخ کە تـا ئـــەم سەعـــاتە نەمـــزانی
کە (کیمیـای سەعـادەت) دەبێتـە یـاری شەفیق
کەنـــار بگـرە بە هیچت ژیـــان لە کیس نەچێت
کە ڕێــگران لە کەمیـنی تەمـەن فـــرەن لە تەریق
وەرن! کە تۆبــە لە ئاقێــقی لێـو، بزەی دەمی جام
عەقـــڵ مەحـالّە تەسێقی بکـــا بە مێشکی وەسیق
ئەگەرچی مووکەمـەریت و شیاوی چەشنی مە نیت
وەلێ بە خـــاتری خۆشـی دەکــەم خەیاڵی دەقیق
لە حـەد بە دەر مەلــــەوانی خەیــاڵی بۆ خنکــا
شـرینیـێ کە لە چـــاڵی چنـاکەتـایە غەریق
لەبـەر ئەوەم وەکـو ئاقێــق لەعلی سـوورە سرشک
کە نەخشی خاتـەمی لێـوت نووانی چەشنی عەقیق
بە پێکــــەنین وتی «حافز»! غـــولامی نەزمی ئەتـۆم
ئەشـــا چ گێــلم ئەنـــاسێ پـلاری زاری شەقیق!
وتـــم بە شیـــوەن و زاری ڕەجـــاڵم و «کۆلیــــل»
وتی لە سینگی روتـەب دیتـە قەت دڵێکی ڕەقیق؟!

مقــام امن و مــی بی‌غش و رفیــق شفیــق
گرت مــدام میســر شــود زهــی توفیـق

جهـان و کار جهان جمله هیچ بر هیچ است
هــزار بــار من این نکتــه کرده‌ام تحقیـق

دریــغ و درد که تــا این زمـــان ندانستـم
که کیمیـــای سعـــادت رفیـق بود رفیــق

به مأمنــی رو و فــرصت شمر غنیمت وقت
که در کمینــگه عمــرند قاطعـــان طریــق

بیــا که توبه ز لعل نگـــار و خنــده‌ی جام
حکــایتی‌ست که عقلش نمی‌کند تصدیــق

اگرچه موی میـــانت به چون منــی نرسـد
خوش است خاطرم از فکر این خیال دقیــق

حــلاوتی که تو را در چــه زنخـــدان است
به کُنــه آن نرســد صد هــزار فکر عمیــق

اگر به رنگ عقیقی شد اشک من چه عجب
که مُهر خــاتم لعل تو هست همچو عقیــق

به خنـــده گفت که حافــظ غلام طبع توام
ببــین که تا به چه حــدم همی‌کند تحمیــق

لە کوێ شـــەراب دەنۆشی قومـێ بڕێـژە لە خـــاك
کە لـەو گونـاحە نەسیـبێ بگـا بە غەیـرە چ بـاك
بخـۆ ئەوەی هەتـە! بێـخۆ غـەم و پـەژارە مەخـۆ!
کە رۆژگـــار لە کوشتـــارە هەر بە شێـــری هـەلاك
بە خـــاکی پـات قەسـەم ســەروی نازەنینـی ئەمن!
کە پـــام لێنەبـڕی! لەش دەمـێ لە خـاکە کەلاك
درێغی لوتف و کـەرەم رەسمـــی ناکـەسانە فەقـەت
بە دینـی رەنـد و قەڵەندەر بە شەرعی کۆمـەڵ و تاك
وەهـــایە شـــەش تـەرەف ئەنـدازیاری چەرخی بەرین
تەنیـــوە لێـم کە نەمـا جێگـەیێ لەسـەر لەپی خاك
فریـــوی کیـژی ترێ رێ بە هۆشی ســەر دەگـرێ
خودایـــە بەختی نەشێوێت و تەختی سەندەڵی، تاك!
بە عەشقی مەیکەدە «حافز»! چ خۆش لە دونیـا چوی
دوعـــای خەڵکـی دڵت بێ بە هـــاوەڵێ دڵپـــاك!
گەرەکتـــە زوڵمەتی شەوگـــار شـەق بکەی «کۆلیل»!
چرایـــە هەڵکـــە لە (ئەسرینـی ئاڵ)و سینەیی چاك

اگر شراب‌خوری جرعه‌ای فشان بر خاک

از آن گناه که نفعی رسد به غیر چه باک

برو به هرچه تو داری بخور دریغ مخور

که بی‌دریغ زند روزگار تیغ هلاک

به خاک پای تو ای سرو نازپرور من

که روز واقعه پا وامگیرم از سر خاک

چه دوزخی چه بهشتی چه آدمی چه پری

به مذهب همه کفر طریقت است امساک

مهندس فلکی راه دیر شش جهتی

چنان ببست که ره نیست زیر دیر مغاک

فریب دختر رز طرفه می‌زند ره عقل

مباد تا به قیامت خراب طارم تاک

به راه میکده حافظ خوش از جهان رفتی

دعای اهل دلت باد مونس دل پاک

لە خێـڵی دژمنـی گیـانی هـەراسی چۆنـە دڵم
کە یـار یـاوەرە باکـم چ بـێ لە کۆڕی زڵـم؟
منـی، ئومێـدی گەیشتـن بە ئێـوە هێشتووەتۆ
دەنـا لە ترسـی جودایـی خـزابو دڵ لە گڵـم
نەفـەس نەفـەس لە سـەبا نەشنەوم ئەگەر بۆنـێ
بەرۆك چاك دەمادەم بە غەم بە چەشنی گوڵـم
چ دوورە خەو لە دو چـاوم لەبەر خەیاڵم و چەن
نەگونجـە سەبـری فیـراقت لە سینگی پڕ لە چڵـم
برینی خەنجـەری تۆ چاترن لە مەڵهـەمی خەڵك
بە ژەهـری ئێوەیە خۆشم لە شەکری غەیرە سڵـم
کە مـانی دایمـە مـردن بە زەبـری شمشێـرت
چ خۆشـە رۆح فیـداکەم بە تۆ لە نـاخی دڵـم
مـەڕۆ بە تـاو کە تێغـی برۆ سـەریشم کـات
درێـژە بۆ سـەری فیتـراقی زین مەبەستی کوڵـم
جەمـاڵتی نەزەری کێ لە کوێنە دی وەك هەی؟!
بە وەزنی دانشـە میـزانی دەرکی خـاڵ و کوڵـم
لە چاوی خەڵکی جەهان خۆشەویس ئەبێ «حافز»
هەتا لە خاکی دەرت پڕ لە خۆڵـە روی خەجڵـم
لە ئەشکـی دیـدە دڵـۆپێ برێـژی بۆ «کۆلیل»
دەبێـتە شینگـەیی نێـرگز گڵ و دەروونی بڵـم

هـــزار دشمنم ار می کنند قصــد هـلاک

گرم تو دوستـی از دشمنــان نـدارم بـاک

مـرا امیــد وصـــال تـو زنـــده می‌دارد

وگرنه هر دمـم از هجـر توست بیم هلاک

نفس‌نفس اگر از بـــاد نشنـــوم بویـش

زمان‌زمان چو گل از غم کنم گریبان چاک

رود به خواب دو چشم از خیـال تو هیهات

بود صبـور دل انـــدر فـراق تو حاشــاک

اگر تو زخـــم زنی بـه که دیگری مرهـــم

و گر تو زهـر دهی بـه که دیگری تریـاک

بِضَـرْبِ سَیْفِـکَ قَتْلِـی حَیـاتُنـا اَبَـــداً

لِأنَّ روحِی قَـــدْ طـابَ أنْ یَکُـونَ فِداک

عنـــان مپیـــچ که گر می‌زنی به شمشیـــرم

سپـــر کنـــم سر و دستت نـدارم از فتـراک

تو را چنـــان که تویی هر نظـــر کجا بینـد

به‌قــدر دانش خود هر کسی کنـــد ادراک

به چشـــم خلق عـزیـــز جهـــان شود حافظ

که بر در تو نهـــد روی مسکنت بر خــاک

ئەی نمەك پەروەری لێوت دڵی پڕپڕ لە برین
حەق بە جێ بێنە! خودا حافز ئەوا ئێمە دەچین
تۆ هەر ئەو پاك سرشتەی کە هەموو باسی مەلەك
زیکری خێر و کەرەمی تۆیە لەسەر عەرشی ئەوین
لە عەیارم ئەگەرت شك هەیە تاقیم کەرەوە
زێڕی خالیس کە مەحەك بردییە بازاڕی یەقین
وەعدی خۆتن «کە دەبم مەست و دوو ماچت ئەدەمێ»
وادە سەرچوو لە یەك و دوو خەبەرێ نین کە نین
با لە شك بێنە دەر ئەو خەڵکە سەبارەت بە دەمت
خونچەیی لێو کەوە، هەڵڕێژە وتاری شەکەرین!
تێكئەدەم چەرخ ئەگەری سەر بە مورادم نەگەڕێ
من کەسێ نیم کە بکێشم منەتی چەرخی بەرین
حەققی «حافز» کە نەبێ بۆن بکا باخ و بەری
لازمن دوور لە گوڵ بێت رەقیبی رەشە بین
سەیری نێو باخی ئەوینی دڵی «کۆلیل»ی نەکرد
دەرفەتی چونکە نەدا با زەمەنی ماتەم و شین

ای دل ریش مرا با لب تو حق نمک
حق نگه‌دار که من می‌روم الله معک

تویی آن گوهر پاکیزه که در عالم قدس
ذکر خیر تو بود حاصل تسبیح ملک

در خلوص منت ار هست شکی تجربه کن
کس عیار زر خالص نشناسد چو محک

گفته بودی که شوم مست و دو بوست بدهم
وعده از حد بشد و ما نه دو دیدیم و نه یک

بگشا پسته‌ی خندان و شکرریزی کن
خلق را از دهن خویش مینداز به شک

چرخ بر هم زنم ار غیر مرادم گردد
من نه آنم که زبونی کشم از چرخ فلک

چون بر حافظ خویشش نگذاری باری
ای رقیب از بر او یک دو قدم دور ترک

خۆش خەبەر بیت ئەی نەسیمی شەماڵ
که ئەدەی دەم لە کات و جەژنی ویساڵ
خۆ قسەی دڵ بڕانەوەی نییە قەت
لێرە بۆچی زمانی گۆتنە لاڵ؟!
ئێستە جیرانەکانی ئێمە لە کوێن
چۆنە حاڵی ئەوین و کۆڕی هەڤاڵ
ماڵ وێرانە هەر وەك ئاوا بوو
بەس بپرسن لە ماڵەچۆڵ هەواڵ
بە کەماڵ و جەماڵ کامڕەوای
چاوی بەد روو نەکا لە خەتت و لە خاڵ
ئەی دەلیلی دڵان خودا یارت!
وەرە خۆش هاتی ئەی شەماڵی عەواڵ
سەحنی شایی دەمێکە خاڵی بوون
لە حەریفان و جامی لەعلی زولاڵ
ئێستە شەو سێبەری فیراقە لە سەر
چۆن بچێ تا لە شەوڕەوانی خەیاڵ؟
بۆ کەسێ شۆخمان نەبوو نەزەرێ
کام ئەوەن گەورە؟ کێ ئەوەندی کەماڵ؟
«خاجە»! سەبر و ئەوین دژن، ئۆفێ!
خۆشە ناڵین لە عاشقانی شەلاڵ
لەوەتا ناڵە سەردەخا «کۆلیل»
پڕە پێخەی لە لەعلی سوور و میداڵ

خوش خبر باشی ای نسیم شمال

که به ما می‌رسد زمان وصال

قِصَّةُ العِشْقِ لاَ انْفِصامَ لَها

فُصِمَتْ‌ها هُنا لِسانُ الْقال

مالِسَلْمَی وَ مَنْ بِذِی سَلَمٍ

أیْنَ جیرانُنا وَ کَیْفَ الْحال

عَفَتِ الدّارُ بَعْدَ عافیَة

فَاسْألوا حالَهَا عَنِ الأطْلال

فی جَمالِ الْکَمالِ نِلْتَ مُنیً

صَرَفَ اللهُ عَنْکَ عَیْنَ کَمال

یا بَرِیدَ الْحِمی حَمَاکَ الله

مَرْحَبا مَرْحَبا تَعالْ تَعال

عرصه‌ی بزمگاه خالی ماند

از حریفان و جام مالامال

سایه افکند حالیا شب هجر

تا چه بازند شب روان خیال

ترک ماسوی کس نمی‌نگرد

آه از این کبریا و جاه و جلال

حافظا عشق و صابری تا چند

ناله‌ی عاشقان خوش است بنال

هەڵمژی نەفەسی عەشق و دیارە بەرقی ویساڵ
لە بەر هەوات مرم زوو بە ئەی نەسیمی شەماڵ!
لە ئێرە دابەزە ئەی سارەوانی ئازیزم!
نەما کە سەبری جەمیلم لە شەوق و زەوقی جەماڵ
شکایەتی شەوی دووری دەبێ لە یاد بەرین
شوکور کە پەردە وەلاچوو لە بەژنی ڕۆژی ویساڵ
وەرن لە حەو تەبەقی دیدە ئەشکی ڕەنگینم
خەریکی نەخشی خەت و خاڵتن بە دەستی خەیاڵ
کە عەزمی ئاشتییە و تاڵبی گوزەشتە ئەوین
ڕەوایە سەرفەنەزەر کەی لە دەرکەوانی چەپاڵ
کەسی نەبوو دڵی تەنگم مەگەر خەیاڵی دەمت
دڵی کەسێ وەکو من پڕ نەکا خەیاڵی شەلاڵ!
ئەگەرچی «حافز»ی بێکەس بە تیری عەشقی چوو
سەرێ بدا لە مەزارم هەزار خوێنی حەلاڵ
نەچیری زلمی شەوارێکی وایە «کۆلیل»ت
نە بەرقی چاو دەبینێ نە خەونی پەرچەم و خاڵ

شَمَمتُ روح ودادٍ و شمتُ برق وصال
بیا که بوی تو را میرم ای نسیم شمال

اَحادِیا بِجَمال الحَبیبِ قِفْ و أنزل
که نیست صبر جمیلم ز اشتیاق جمال

حکایت شب هجران فروگذاشته به
به شکر آن که برافکند پرده روز وصال

بیا که پرده‌ی گلریز هفت‌خانه‌ی چشم
کشیده‌ایم به تحریر کارگاه خیال

چو یار بر سر صلح است و عذر می‌طلبد
توان گذشت ز جور رقیب در همه‌حال

بجز خیال دهان تو نیست در دل تنگ
که کس مباد چو من در پی خیال محال

قتیل عشق تو شد حافظ غریب ولی
به خاک ما گذری کن که خون مات حلال

جەمشیدی زەمان، یاوەری دین، خوسرەوی عادڵ
یەحیا کوڕی سوڵتانی موزەففەر فەڕی کامڵ
ئەی ئەو کەسە بۆ گەل لەسەر ئەم خاکە شەو و ڕۆژ
دەرکی دڵ و گیان بازی بە عەشقی موتەقابڵ
فەرمانبەریی ئێوە لەسەر ئێمە هەموو فەرز
لوتف و کەرەمت کامڵە، بۆ هەرکەسە شامڵ
ڕەشتت بە قەڵەم ڕۆژی هەوەڵ خاڵ لەسەر مانگ
تا باز بە ئەو جەوهەرە بێ سەرجەمی موشکڵ
ئەو خاڵە ڕەشەی دی کە دییەی خۆر، وتی خۆزگا
ڕەشپێس غولامێکت ئەبوو لەو حەنە ماتڵ
چۆپی گری بەزمت فەلەکول‌ئەتڵەسە گەورەم!
لەم گۆوەنە دەستی کچی شایی بنە سەر دڵ
حاتەم ڕەوش و بادە بە دەس بی! کە کەمەندت
زەنجیرە لە دەست و ملی کەچ باوەڕ و غافڵ
ئەم چەرخە هەموو کاری لە بەر عەدڵە دەسووڕێ
دڵخۆش بە کە زاڵم نییەتی ڕێگە بە مەنزڵ
«حافز»! قەڵەمی شاهی جەهان، بەشکەری ڕۆژین
بۆ ئەم بەشە مەعلوومە مەخۆ حەسرەتی باتڵ
هەر وایە بەشی ئێمەیی «کۆلیل»ە غەمی تۆ
گوڵ قسمەتی با، شیوەن و گریانی بە بولبول

دارای جهـــان نصـــرت دیـن خســـرو کامــل

یحیـــی بـن مظـــفـر ملـــک عـــالم عـــادل

ای درگـــــه اســـــلام پنـــــاه تـــو گشـــاده

بـــر روی زمیـــــن روزنـــهی جـــان و در دل

تعظیـــم تو بر جـــان و خـــرد واجب و لازم

انعـــام تو بر کون و مکـــان فایض و شامـل

روز ازل از کـــلک تو یک قطـــــره سیـــاهی

بر روی مـــه افتـــــاد که شد حـل مســـائل

خورشیـــد چو آن خـــال سیه دید به دل گفت

ای کـــاج که من بودمـــی آن هنـدوی مقبـل

شاهـا فلک از بـــزم تو در رقص و سماع است

دست طـــرب از دامـــن این زمزمـــه مگسـل

مـی نوش و جهان بخش که از زلف کمنـدت

شـــد گـــردن بدخـــواه گرفتـــار سلاســـل

دور فلـــکی یکســـــره بر منهـــج عـدل است

خوش بـــاش که ظـــالم نبرد راه به منـــزل

حافـــظ قـــلم شاه جهـــان مقسم رزق است

از بهـــر معیشت مکـــن اندیشـــهی باطـــل

لە وەرزی گـــوڵ خەجڵـم تۆبـە داشکـا بە شــەراب
ســەری خەجـاڵەتی کەس دانەخـا بە ئیشی خـراب!
لـە ڕێـــگە داوی ریـــا پـــانە، مـن لە بـابـــەتی وا
نە ســـەربەژێـــری نیگـــارم نە ســاقی و نە جەنـــاب
دەبێ لە ئێمـــە نەڕەنجـــێ ئـــەوین بە مەرحـــەمەتـــی
مەلـــوول چون لە سوئالیـــن و شـــەرمەزاری جـــەواب
خەجـــاڵەتم لە رەفێـــقان کە دوێنـــەشـــەو تـــا رۆژ
هەژانی خەونی هەموو ئەشك و خوێنی جەرگی کەباب
شیـــاوە نێـــر گزی مەس شـــەرمەزار و مل کـــەچ بێ
لە تـــاوی چـــاوی خومارت لە کۆشی رەنج و عـــەزاب
ئەتۆ کە چـــاتری شـــوکری خودا گەلـــێ لە هەتـــاو
نە شـــەرمـــەزار لە خـــۆرم نە سەربـــەژێری خەتـــاب
لە پـــەردە مایـــەوە ئـــاوی ژیـــان خەجـــاڵەتبار
بە شیعـــری «حافـــز»و تەبعی زوڵاڵ و کەوسـەری نـــاب
نووانی ســـەرگوڵی کوڵمت عەقیـــقی خوێنـــی شـــەرم
لە گوێنـــی شیعـــری «عومەر» ئاڵ، عەینی بەژنی گوڵاب

به وقت گـــل شـــدم از توبه‌ی شـــراب خجل

که کـس مبـــاد ز کـــردار ناصـــواب خجـــل

صـــلاح ما همـــه دام ره است و من زین بحث

نیـــم ز شـــاهد و ســـاقی به هیـــچ باب خجـــل

بود که یـــار نرنجـــد ز مـــا به خـــلق کریـــم

که از ســـؤال ملولیـــم و از جـــواب خجـــل

ز خون که رفت شب دوش از ســـراچه‌ی چشـــم

شـــدیم در نظـــر رهـــروان خـــواب خجـــل

رواست نرگس مست ار فکنـــد ســـر در پیش

کـه شـــد ز شیوه‌ی آن چشم پرعتاب خجـــل

تویـــی که خوب‌تری ز آفتـــاب و شکر خـــدا

کـه نیستـــم ز تـو در روی آفتـــاب خجـــل

حجاب ظلمت از آن بست آب خضر که گشت

ز شعـــر حافـــظ و آن طبـــع همچو آب خجـــل

ئەگەر مەجـالی گەیشتـن ببـێ بە حـەزرەتی تـۆ
یەقین دەگا دەسـی وەسڵم بە ئەسڵی دەوڵـەتی تـۆ
قـەراری سەندووە لێـم ئەو دو دیـــدە جـادووتە
دەمەق بە نێرگزی رەشتم، تەحا لە حیکمەتی تـۆ!
بە هیـچ جۆرە نەبـوو جۆر کـاتی روخسـەتی من
کە بێـنەوا نیـیەتی رێ بە دەرکی خەڵـوەتی تـۆ
بە کـوێ بچـم، چیـیە کارم، لە کوێنە چـارم دێ؟
کە دڵ مەلـوولی زەمـانە و رەجاڵی رەحمەتی تـۆ
ژیـــانە بـۆ منـــی بێـــحاڵ و تێشکـــاو، دەمـێ
کە شـەق ببـم بە دەبـانی غـەم و مەرارەتی تـۆ
خـراوەتـر لە دڵـی تەنگمـی نـەدی کە لـەوێ
قـەراری گرتـووە گەنجـی حـەز و مەحەببەتی تـۆ
دڵم بە گەوهەری عەشقت لە چەشنی جامی جەمە
لە ژەنگی وەسوەسە بێگـەردە چـەشنی روومەتی تۆ
خەتـــام چی بووە ئەی گیـان و دڵ! بفـەرموو پێم
کە تاعـەتم نیـیە پەسنـی حوزووری مینـنەتی تـۆ
بە ئێـشی عەشـق بسـاچێـنە «خاجە»! کەڵکی نییە
بە هەر حەکیـم وتن راز و رەمـزی حـەزرەتی تـۆ
کەسێ لە سینگیـیە کۆکۆ برین وەکوو «کۆلیـــل»
دەبـێ لـە دەردی ئەمـن تێـبگات و شـەربەتی تـۆ

اگر به کوی تو باشد مرا مجال وصول

رسد به دولت وصل تو کار من به اصول

قرار برده ز من آن دو نرگس رعنا

فراغ برده ز من آن دو جادوی مکحول

چو بر در تو من بینوای بی‌زر و زور

به هیچ باب ندارم ره خروج و دخول

کجا روم چه کنم چاره از کجا جویم

که گشته‌ام ز غم و جور روزگار ملول

من شکسته‌ی بدحال زندگی یابم

در آن زمان که به تیغ غمت شوم مقتول

خراب‌تر ز دل من غم تو جای نیافت

که ساخت در دل تنگم قرارگاه نزول

دل از جواهر مهرت چو صیقلی دارد

بود ز زنگ حوادث هر آینه مصقول

چه جرم کرده‌ام ای جان و دل به حضرت تو

که طاعت من بیدل نمی‌شود مقبول

به درد عشق بساز و خموش کن حافظ

رموز عشق مکن فاش پیش اهل عقول

چم ڕەشتبێ خەت و خاڵ لەو کولمە نەخشی مانین
هەر کەس شنەفتی فەرمووی بە خوایە تەبعی زانیـــن

دەرسی ئەوینـــم ئـەووەڵ ئاســان ئەهــاتە بەر چــاو
دڵ بوو بە کۆڵـــە زانیـــم سەخت و گرانی وا نیـــن

خۆشـــی دەوت لەســــەر دار حەلـلاج ئـەم لەتیــفە
لا شافیــعی مەپرســن فتـــوای وا کــە چـــا نیـــن

پێم وت بە گیانی بێهێز کەنگێ نەزەر دەفەرمووی
فەرمـوی دەمێ کە گیانت پەردەی حەرەمسەرا نین

بـــردی دڵـــم نیگـــارێ عاشـــق کوژ و عەیـــارێ
خـــاوەن خــدەی ڕەوان و کـــانی سرشتی جوانیـــن

وەك چاوی مەستی تۆ بووم بەینێ لە گۆشە گیـری
ئێستاکە چەشنی ئەبرۆت خەمخۆری چاومەسانیـــن

تۆفـانی نووحە هەرچەن فرمێسکی دیدە هەر سـات
کـاری لە مـۆری عەشقت هەرگیـز لە سینــەما نیـــن

ئازیـــز دەستـــی «حافـــز» ڕەببـی لە گـەردنت بێ!
چون چـــاوەزاری وا پاك بۆ گەردنـی وەهـا نیـــن

ملوێنکی لەعلی «کۆلیل» گولچینی خەلکی چاوە
چ بکـــەم پەســەندی ناکا دلبەر کە ڕەحمی لا نیـــن

هر نکته‌ای که گفتم در وصف آن شمایل

هر کو شنید گفتا لله درّ قائل

تحصیل عشق و رندی آسان نمود اول

آخر بسوخت جانم در کسب این فضائل

حلاج بر سر دار این نکته خوش سراید

از شافعی نپرسند امثال این مسائل

گفتم که کی ببخشی بر جان ناتوانم

گفت آن زمان که نبود جان در میانه حائل

دل داده‌ام به یاری شوخی کشی نگاری

مَرضِیّةُ السَّجایا مَحْمودةُ الْخَصائِل

در عین گوشه گیری بودم چو چشم مستت

و اکنون شدم به مستان چون ابروی تو مایل

از آب دیده صد ره طوفان نوح دیدم

و از لوح سینه نقشت هرگز نگشت زایل

ای دوست دست حافظ تعویذ چشم زخم است

یا رب ببینم آن را در گردنت حمائل

ئەی بە روو جەننەت بە لێو جۆگەی شەراب
حەوزی کەوسەر بۆ قومێکی دڵ کەباب
خەتتی سەوزی خاڵی دەوری دەم وەکوو
وردە مێروولەن لە سەرچاوەی گوڵاب
تیری دوو ئەبرۆ بە هەر شوێنێ دەڕۆی
چەشنی من کوژراوی زۆرن شێخ و شاب
یارەب ئەو سۆزی لە دڵ بەربوومە وەک
ئاگری دۆست لەگەڵیا بێ خیتاب!
بێحەدن هەرچەن جەماڵی گوڵ بەلام
دەرفەتی یاران! نەدا بەختی خراب
دوورە کۆی ئازیز و ئێمەش پێشکاو
دەستی کورت و قامەتی نەخلی جەناب؟!
وردە وەک مێروو لە ژێر پێی فیلدا
حەزرەتی «حافز» بە سەرپەنجەی خەزاب
تۆ بمێنی! خۆش لەگەڵ جامی مەی و
تەخت و بەخت و تاجی کەی چەنگ و روباب
عەشقی «کۆلیل»ی دنەی داوم، دەنا
دەستی دڵ ناگا بە بەژنی ئافتاب

ای رخت چون خلـــد و لعلت سلسبیل

سلسبیــلت کــرده جــان و دل سبیــل

سبـــزپوشـــان خطت بر گـــرد لب

همچـــو مورانـــــد گـــرد سلسبیـــل

نـــاوک چشـــم تـو در هـــر گوشــه‌ای

همچـــو مـن افتـــاده دارد صـــد قتیـــل

یـــا رب این آتش که در جـــان من است

سـرد کن زان‌ســان که کردی بر خلیـــل

من نمی‌یـــابم مجـــال ای دوستـــان

گرچـــه دارد او جمـــالی بس جمیـــل

پـــای ما لنـــگ است و منـــزل بس دراز

دست مـــا کوتـــاه و خرمـــا بر نخیـــل

حافـــظ از ســـرپنجـــه‌ی عشق نگـــار

همچو مور افتـــاده شـــد در پـــای پیـــل

شـــاه عـــالم را بقـــا و عـــزّ و نـــاز

بـــاد و هر چیـــزی که باشـــد زین قبیـــل

خۆشە کاتی گەنجی و ژوان و شەرابێ وەک هەنار
کۆڕی یەکدڵ، نۆشی دایم، هاوپیاڵەی خۆشقەرار
خۆشسەدا گۆرانیبێژێک و شەکەر دەم ساقیێ
هاودەمێ خۆش ناونیشان و هاونشینێ بێدەمار
شەنگ و شۆخێ، ئاوی ژین دڵپڕ لە جامی گەردنی
دڵبەرێ شەوقی جەماڵی گیانی خۆر پڕ کا لە قار
جێگە بەزمێ دڵنشین وەک باخی فیردەوسی بەرین
مێرگولاڵێ دەوروبەر، باخی بەهەشتی کردگار
عاشقان دڵ سەربە مۆر و بادەنۆشان کام خۆش
خۆشمەنش دانیشتوان و خۆشڕەوش خزمەتگوزار
جام تاڵ ئاقێقییێکی خۆشگەوار و توند و تیژ
نەقڵی یاقووتی دەمێ، نوقڵ و مەزەی لێوی نیگار
نازی ساقی تێغی کێشابێت بۆ تاڵانی هۆش
زولفی گیانان بۆ شکاری دڵ کەمەندی بێ لە کار
عالەمئارایێ دەس و دڵ باز وەک حاجی قەوام
شۆخ تەبعێ نوکتەگۆ وەک «حافز»ی شیرین وتار
هەرکەس ئەم بەزمەی نەویست ئارامی دڵ نەگرێ لە کۆش
کۆڕی وا هەرکەس نەچێ دەک نۆشی گیانی ژاری مار!
ئاسمان! «کۆلیل»ـە دڵ، هیچی لە تۆ ناوێ مەگەر
یەک بزەی لێوی ئەوین و تیشکی دوو چاوی خومار

عشق‌بازی و جوانی و شراب لعل فام
مجلس انس و حریف همدم و شرب مدام

ساقی شکردهان و مطرب شیرین سخن
همنشینی نیک‌کردار و ندیمی نیک‌نام

شاهدی از لطف و پاکی رشک آب زندگی
دلبری در حسن و خوبی غیرت ماه تمام

بزمگاهی دل نشان چون قصر فردوس برین
گلشنی پیرامنش چون روضه‌ی دارالسلام

صف‌نشینان نیک‌خواه و پیشکاران باادب
دوستداران صاحب اسرار و حریفان دوستکام

باده‌ی گلرنگ تلخ تیز خوش خوار سبک
نقلش از لعل نگار و نقلش از یاقوت خام

غمزه‌ی ساقی به یغمای خرد آهخته تیغ
زلف جانان از برای صید دل گسترده دام

نکته‌دانی بذله‌گو چون حافظ شیرین سخن
بخشش آموزی جهان‌افروز چون حاجی‌قوام

هر که این عشرت نخواهد خوشدلی بر وی تباه
وآن که این مجلس نجوید زندگی بر وی حرام

مەرحەبا خۆش قەدەم ئەی کۆتری گەردن بە پەیام
سەفــەرت خێـرا! لە دڵبەر چ خەبەر، مەنزڵی کام؟!
خوایــە! ئەم قافڵــەیەم دا بە دەسی حیفــزی ئەتۆ
کە بە ئەو دژ لە کەمەنــدە و دڵی ئــازیــزە بە کــام
عەشقــی دڵــدار و ئەمــن ئاخــری نایێت، لەبەر
ئــەوە هەرچــی ئــەزەلن تــا ئەبــــەدیشن بە دەوام
گــوڵ و سـەرون لە چەمـەن، ناز نووێن و بە دەمـار
چێــرە بنوێنــە خەرامــان نەفـەسێ دەرکــــەوە لام!
گــاوری زولفــی ئەگەر، ئەمری بە زوننــارە بــڕۆ
وەکو سەنعان بکە ئەو خەرقە لەسەر شــان حــەرام!
مەلی گیــانم کە شنەی بــاڵی لەسەر سیدرە دەهات
حەبــەشی دانــەیی خــاڵت بەنی کردوون لە شــام
چــاوی خوێنیــنی ئەمن لایـەقی نوستن نییە، کەی
خـەوی بۆ هاتووە؟! کوژراوی چڵی دەردی مـودام
پێـم وتی بۆ منــی عاشــق نییـە رەحمێکــی دڵت
من شکاتم ئەمــەیە و تۆش ئەمە، چەرخیش لە پــام
مەیلی «حافــز» بە برۆی ئێــوە حەقی خۆیەتی چون
ســووچی میحــرابە مەکــانی وتنی دەرسی کـەلام
کەچـە رووگەی دڵی «کۆلیل» لەبەر قەوسی برۆت
قیــبلە کەچ کــردنی دڵ پڕیە لە ئــاوات و مـــەرام

مرحبا طایر فرخ پی فرخنده پیام
خیر مقدم چه خبر دوست کجا راه کدام

یا رب این قافله را لطف ازل بدرقه باد
که از او خصم به دام آمد و معشوقه به کام

ماجرای من و معشوق مرا پایان نیست
هرچه آغاز ندارد نپذیرد انجام

گل ز حد برد تنعم نفسی رخ بنما
سرو می‌نازد و خوش نیست خدا را بخرام

زلف دلدار چو زنّار همی‌فرماید
برو ای شیخ که شد بر تن ما خرقه حرام

مرغ روحم که همی‌زد ز سر سدره صفیر
عاقبت دانه‌ی خال تو فکندش در دام

چشم بیمار مرا خواب نه درخور باشد
مَنْ لَهُ یَقْتُلُ داءٌ دَنَفٌ کَیْفَ یَنام

تو ترحم نکنی بر من مخلص گفتم
ذاکَ دَعْوایَ وَ ها أنْتَ و تِلْکَ الأیّام

حافظ ار میل به ابروی تو دارد شاید
جای در گوشه‌ی محراب کنند اهل کلام

عاشقی کوڵمی نمامێکە دڵم، خونچە دەمە
لە حەقی ویستووە دڵ دەوڵەتی ئەم تازە غەمە
بانگەشەی عەشق و نەزەربازی و رەندیم دەکەم
تا بزانی کە لە کۆی ئێمە هونەر کۆڕی جەمە
لە دەس ئەم خەرقە ریائیمە ترێقم من ئەڵێم
کە سەدی پینە لە هەر سیحرە، ئەتۆ بێژە کەمە!
خۆش بسووتێ لە غەمی! ئەی شەم ئەمێستاکە منیش
کەمەرم بەستووە بەم کارە، سەراپام شەمە
نامە سەر غەم، ئەوە لە گیان و دڵم کەم بووەتۆ
وڕە واقم لە سەرم فام نەما، نام چەمە؟!
وەکو «حافز» بە خەرابات دەچم یێخە دڕاو
کەرەمێ بەڵکو بکا ئەو گوڵە ئاراستەمە
کێیە باوەڕ بە قسەی ئێمەیی «کۆلیل» نەکات؟
غەمی دڵدار لە دڵ، دەوڵەتی عورب و عەجەمە

عـاشق روی جـوانی خـوش نوخـاسته‌ام

وز خـدا دولت این غـم به دعـا خواسته‌ام

عاشـق و رند و نظربـازم و می‌گویـم فـاش

تا بـدانی که به چنـدین هنـر آراسته‌ام

شـرمم از خـرقه‌ی آلـوده‌ی خود می‌آیـد

که بر او وصلـه به صـد شعبـده پیراسته‌ام

خوش بسوز از غمش ای شمع که اینک من نیـز

هـم بدیـن کـار کمـربسته و برخـاسته‌ام

با چنـین حیـرتم از دست بشد صـرفه‌ی کار

در غـم افـزوده‌ام آنچ از دل و جان کاسته‌ام

همچـو حافـظ به خرابـات روم جامـه قبـا

بو که در بـر کشـد آن دلبـر نوخـاسته‌ام

هەر بۆ خـودایە شوکـری گەلـی عاشقـان بە جـەم

مـوژدەم دەنـێ کە نوقمـی زەمـاوەندە زێدەکـەم

ئەو خۆش پەیـامە کـامە هـەواڵی زەفـەر بەون؟

تا گیـانی خۆمی چەشنی سکەی سوور پۆیلە کـەم

وا شـاریـار هـاتەوە نێـو کۆشـکی زەڕنیـگار

دژمـن دەبـێ بچێـتە سـەراپـەردەکەی عـەدەم

پەیمـانشکێن دوچـاری زەرەر دەستـی ئاخـرە

لە گرێوی عەهدە هەرکە، لەکن عەقڵی تاک و جـەم

هیـوای بوو لە هـەوری کەرەم رەحمـەتێ، بەڵام

هیچـی نـەدی بە غەیـری نمی چـاوی پڕ لە تـەم

گـەردون وتـی بە تـانە پەشیمـان هەلـی نەمـا

بێکەڵکـە تـازە تۆبـە کە غـەرقی لە نیلی غـەم

سـاقی! کە یـاری شۆخ و شـرین ئەهلـی راز بوو

«حافـز» شـەرابی نۆشـی و شێـخ و مەلاش هـەم

«کۆلیـل» گەرچـی لایـەقی لوتفـت نەبـوو وەلێ

هـەر عـادەتی بەهـارە هـەوا خـۆش و تـازە دەم

بُشْـــری إِذِ الســـلامة حَلَّتْ بِـــذِی سَلَـــم

لِلّهِ حَـمْـــدُ مُعْتَـــرِفٍ غـــایة النِّعَـــم

آن خوش خبر کجاست که این فتح مژده داد

تا جـــان فشـــانمش چو زر و سیـــم در قـــدم

از بازگشت شـــاه در این طـــرفه منـــزل است

آهنـگ خصـــم او بـه ســـراپـــردهٔ عـــدم

پیمـــان‌شکن هرآینـــه گردد شکستـــه حـــال

إنَّ الْعُهـــودَ عِنْـــدَ مَلیـــکِ النُّهـــی ذِمَـــم

می‌جست از سحـــاب امـــل رحمتـــی ولـــی

جـــز دیـــده‌اش معـــاینه بیـــرون نداد نـــم

در نیـــل غـــم فتـاد سپهـــرش به طنـــز گفت

أَلانَ قَـــدْ نَدِمْـــتُ وَ مـــا یَنْـــفَعُ النَّـــدَم

ســـاقی چو یـــار مـــه‌رخ و از اهـــل راز بود

حافـــظ بخورد بـــاده و شیـــخ و فقیـــه هـم

مەیگێـــڕ وەرگـــەڕێ کە هـــەواداری خزمەتـــم
دەربـــەس غـولامی دەم بە موناجاتی دەوڵەتـــم
لەو جـێ کە لوتفی ئێـــوە هەتـــاوی سەعـــادەتە
ڕێگـــەی نەجـات کامە لە شـەوگاری حیرەتـــم
هەر چەنـــدە نوقمی بەحـــری گونـــاحانی بێحەدم
چون شـــارەزای عەشقی ئەتۆم ئەهلی ڕەحمەتـــم
سەرکوت بە عەیب و شۆرەتی ڕەندیم نەکا حەکیم
خۆ خـۆم دەسـم نـەداوە لە داهـــات و قسمەتـــم
مەی خـۆ! کە عەشقی سینە بە هەوڵ و خەبـــات نین
ئـەم نیعمـــەتەم خـەلاتـــە لە میـــراتی فیتـرەتـــم
تەرکی وەتـەن بە عەزمی سەفـەر قەت نەبوو لەسەر
بـۆ دیتـنت ئەمێستـە ئـەوینـــداری غوربـەتـــم
بەحـــر و بـەڕم لە ڕێـن منی لاواز و دڵشـــەکەت
ئەی خزری خۆش‌قەدەم وەرە موحتاجی هیممەتـــم
دوورم لە مەحـــزەرت، بە ڕواڵـــەت لە لات نیـــم
ئەممـا بە گیـــان و دڵ لە پەنـــادەستی حەزرەتـــم
«حافـــز» مورادی مەرگـە لەبـەر چـاوی مەستی تۆ
گەر مۆڵەتـم بـــدا تەمـــەنی کورتـــە دەرفەتـــم
دەردی گـــرانی سینـــگی ئەمـــن بێدەوایـــە، هەر
«کۆلیـــل»و چـاو لە دەستی تەبیبی کریشمەتـــم

بـــاز آی ساقیـــا که هـــواخـــواه خدمتـم

مشتـــاق بنـــدگی و دعـــاگـــوی دولتـم

زآن‌جا که فیض جام سعـادت فـروغ توست

بیـــرون شـــدی نمـــای ز ظلمـات حیرتـم

هرچنـــد غـــرق بحر گناهـــم ز صد جهت

تـــا آشنـــای عشق شـــدم ز اهـــل رحمتـم

عیبـــم مکن به رنـــدی و بدنـامی ای حکیم

کـــاین بود ســـرنوشت ز دیـــوان قسمتـم

می خور که عاشقی نه به کسب است و اختیار

این موهبـت رسیـــد ز میـــراث فطرتـم

من کـــز وطن سفـــر نگزیدم به عمـــر خویش

در عشـــق دیـــدن تو هـــواخـواه غربتـم

دریـــا و کوه در ره و مـــن خستـــه و ضعیف

ای خضـــر پی خجستـــه مـدد کن به همتـم

دورم به صـــورت از در دولت‌ســـرای تـــو

لیکـــن به جـــان و دل ز مقیمـــان حضرتـم

حافظ به پیش چشـــم تو خواهـد سپرد جـان

در ایـن خیـــالـم ار بدهـــد عمـــر مهلتـم

دوێنەشەو چاوی نەخۆشی دەری هێنا لە دەسم
گیان، وەلێ مەرحەمەتی لێوی دەمانی نەفەسم
عەشقی ئێمە و خەتی بۆنخۆشی ئەتۆ تازە نییە
رۆژگارێکە کە بەم جامی هیلالیتە مەسم
لە وەفاداریی خۆمم بە دڵ ئەم نوکتە خۆشە
کە جەفای ئێوە گوڵم خێرە لە رێگەی مەبەسم
چاك بوونی منی مەیخانەنشین لاوە لە سەر
تا بمێنم کەمەری خزمەتی رەندان دەبەسم
پاش مەرگیش خەتەر زۆرە لە رێی عەشق، نەڵێی
کە نەجاتم بووە، عومری چووە تین و هەوەسم!
لەمە بە دوا نییە باکم لە دژی تیراوێژ
چون کەوانی خەمی ئەبرۆت شوکور کەوتە دەسم
ماچی ئاقێقی دەمت بۆیە حەلاڵی منە هەر
نەشکا مۆری حەزی گەنجی ئەوینت بە کەسم
شەڕکەرێ شۆخ دڵی بردم و چوو، وای ئەگەر
ئامیری هێز نەپرسێت! وەکوو دادڕەسم
تێپەڕیبوو لە فەلەك روتبەیی «حافز» بە هونەر
هاتە وێژەم غەمی شمشاڵی قەدت کردی پەسم
لە وڵاتی غەمی بەژنت بە عەدالەت «عومەر»م
با لەبەر چاوی رەقیبا نەتەوەی خار و خەسم

دوش بیمـــاری چشـــم تو ببـــرد از دستـم
لیــکن از لطف لبت صورت جـان می‌بستـم
عشـق من بـا خط مشکیـن تو امروزی نیست
دیـــر گاه است کزیـن جـام هـلالی مستـم
از ثبات خودم این نکته خوش آمد که به جور
در ســر کــوی تو از پــای طلب ننشستـم
عـــافیت چشـــم مـــدار از من میخـــانه‌نشیـــن
که دم از خـــدمت رنـــدان زده‌ام تا هستـم
در ره عشق از آن سوی فنـــا صـد خطـر است
تا نگویی که چو عمـــرم به سر آمـــد رستـم
بعد از اینـم چه غـــم از تیـر کج‌انداز حسود
چون به محبوب کمان ابـــروی خود پیوستـم
بوســـه بر درج عقیـــق تو حـــلال است مـرا
که به افســوس و جفـا مهـر وفـــا نشکستـم
صنمی لشکریـــم غـــارت دل کـــرد و برفت
آه اگر عــــاطفت شـــاه نگیـــرد دستـم
رتبت دانش حافـــظ به فلک برشـــده بـــود
کرد غمخـــواری شمشـــاد بلنـدت پستـم

ئەریّ! بەجـــێ لەوە، زانین و دیــن لە دەستم چوو
لە عەشقتــم مــــە گەر ئاخر شتــێ بە قسمــەت بوو
بە خـــاكی پـــات قەســـەم سەربەمــۆرە دڵ بۆ تۆ
ئە گـــەرچی یـــادی غەمت عومرمی فەنـــا فەرموو
لە گــەڵ هەتـــاو رەفێــقم بە عەشقی تیشكی رووت
بە چەشنی زەڕڕە ئە گەرچی بچووكم و كەمســـوو
شـــەراب تێكە! كە عومرێكە قـەت لە سووچێكۆ
نەبوو بە خـــاتری خۆشی، نەفەس لە هـات و چـــوو
نەسێحـــەتم مە كــــە واعیــــزا! كە ژیـر و وەشیــاری
قســـەت لە گـۆڕ مەنــێ! بۆ منێ مەس و خەوتـــوو
كە هەڵنـــەهات لە دەستــــم شیـــاوی خزمـەتی تۆ
لە رووم نایـــــە لە رووتــــا كەمــێ هەڵێـــنم روو
بســـووت «حافــز»و ئـــارامی دڵ لە یـــادی نەما
كـە مەڵهەمێـــكی بـــــدا بۆ برینــــی خۆ كــردوو
نەچیـــــرە گــەردنــی «كۆلیـــل»و داوە زولفــی تـۆ
غــەزەڵ لە ئێمــە، لە پرچت شەرارەت و جـــادوو

به غیر از آن که بشد دین و دانش از دستم
بیا بگو که ز عشقت چه طرف بربستم
اگرچه خرمن عمرم غم تو داد به باد
به خاک پای عزیزت که عهد نشکستم
چو ذره گرچه حقیرم ببین به دولت عشق
که در هوای رخت چون به مهر پیوستم
بیار باده که عمری‌ست تا من از سر امن
به کنج عافیت از بهر عیش ننشستم
اگر ز مردم هشیاری ای نصیحتگو
سخن به خاک میفکن چرا که من مستم
چگونه سر ز خجالت برآورم بر دوست
که خدمتی به سزا برنیامد از دستم
بسوخت حافظ و آن یار دلنواز نگفت
که مرهمی بفرستم که خاطرش خستم

قــــژ پەرێشــــان مەکــە بۆ بــا! نــەبــەرێ بــا بــادم
نــــازی ئــــاوا مەکە! وێــــران کە دەکــــەی ئـابــادم

مەی لەگەڵ هەرکە مەخـۆ! تا کو نەخۆم خوێنی جیگەر
مەکــــە سەرپێـــچی! ئەپێـچێـــتە فەلـەک فەریــــادم

زولفـــەکەت حەڵقــە نەکــەی بەڵکە نەکەی دڵگیـرم
پێــچی کاکــوڵ مەدە! کــــاول کـە دەبــێ بنـــیادم

ناشنـــایان مەکـــە دۆســـت! کە لە خۆ غەیــرە دەبـــم
غەمـــی بێـــگانـە مەخـــۆ بەڵکـــو نەکەی ناشـــادم

چێـــرە بنوێنـــە هەتـــا دڵ لە پــەڕی گــوڵ زەدە بــێ
هەستــــــە بەو بەژنــتـە فەرمـــووا! لە ســـەرو ئـــازادم

شــــەمی هەر کـــۆڕ نەبی! گڕ بە دڵـــم تا نەکـــەوێ
یــــادی هەر خێــــڵ نەکەی! لێـــڵ نەبــێ با یــــادم

شۆرەتی شــــاری هەتا، مەڵبــەنی من دەشت و چییـان
هەرچـــی شیـــرین بنوێنـــی فـــرەتر فـەرهــــادم

دڵهــــەژاری بەزەییـــــتم وەرە فــــریــــام کـــــەوە!
با بە گوێـی ئاســـەفی دەوران نەگـــەیێ هـــەی دادم

خوا نـــەکا «خاجـــــە» لە بێــــدادی ئەوین رووگەردان
چـونــکە ئــەو رۆژە لە زینـــــدانی ئەتـــۆم، ئــــــازادم

هەرکــە هـــات و وتی من هـــاوەڵی «کۆلیــــل»ـەکەتم
پێــی بڵـێ گــوم بە! کە ئــەو سنجــووە من شمشـــــادم

زلف بر بـــاد مـده تـا نــدهی بـر بـــادم

نــــاز بنـیاد مکـن تا نکنـــی بنـــیادم

مـی مخور با همـه کس تا نخـورم خـون جگر

سـر مکش تا نکشـــد ســـر به فلک فریـادم

زلف را حلقـــه مکن تـــا نکنـــی دربنـــدم

طـــرّه را تـــاب مـــده تـــا نـــدهی بر بادم

یـــار بیگـــانه مشـــو تا نبـــری از خویشـــم

غـــم اغیــــار مخـــور تـا نکنی ناشـــادم

رخ برافـــروز که فـــارغ کنی از برگ گلـم

قـــد برافـــراز که از ســــرو کنی آزادم

شمـــع هر جمـــع مشو ور نه بسـوزی مـا را

یـــاد هـــر قـــوم مکن تا نـــروی از یـــادم

شهـرهٔ شهـــر مشو تا ننهـــم ســر در کـــوه

شـــور شیـــرین منمـــا تا نکنـی فرهـــادم

رحـــم کن بر من مسکین و به فـریـــادم رس

تا به خـــاک در آصـف نرســـد فریـــادم

حافـــظ از جـــور تو حاشـــا که بگرداند روی

مـــن از آن روز کـــه دربنـــد تـــوأم آزادم

راشکاو ئێژم و لەم روک‌وتنەی خۆ شادم
حەڵقە بە گوێی غەمی دڵم و لە دو کەون ئازادم
چۆن بکا باس لە دووری؟ مەلی گوڵزاری بەهەشت
چۆن بڵێم بۆ چیە گیرۆدەیی نێو بێدادم؟
بابم ئاوا منی هێناوەتە ئەم وێرانە
من دەنا خەڵکی ئەوین باخی مەلەک‌ئابادم
کەوسەر و سێبەری تووبا، کچی چاو مەست و خومار
بە حەزی ئێوە هەموو چوونە لە هۆش و یادم
پیتی نێو دەفتەری دڵ ئەلفی قەد و قامەتی تۆن
فێری حەرفێ‌تری چبکەم کە نەکرد ئوستادم
گەشی ئەستێرەشناسێک نەدی، بەختی رەشم
داکی گەردون منی چۆن دیوە؟ خودایا دادم!
لە دەری مەیکەدە لەو ساتەوە دڵ حەڵقە لە گوێن
هەر خولەک تازە غەمێ دێتە موبارەک‌بادم
خوێنی دڵ، خەڵکی دییەم هەرچی بنۆشێت رەوان
بە جیگەرگۆشەیی خەڵکی کە ئەوەن دڵشادم
ئەشکی سەر روومەتی «حافز» نەسڕێ زولفی رەشت
گورمی لافاوی غەمت هەڵدەکەنێ بنیادم
پێ ئەسیری گڵی ئەسرینی دییەی «کۆلیل»م
بەش‌بڕاوی گوڵی نەسرین و قەدێ شمشادم

فاش می‌گویم و از گفته‌ی خود دل‌شادم
بنده‌ی عشقم و از هر دو جهان آزادم
طایر گلشن قدسم چه دهم شرح فراق
که در این دامگه حادثه چون افتادم
من ملک بودم و فردوس برین جایم بود
آدم آورد در این دیر خراب‌آبادم
سایه‌ی طوبی و دلجویی حور و لب حوض
به هوای سر کوی تو برفت از یادم
نیست بر لوح دلم جز الف قامت دوست
چه کنم حرف دگر یاد نداد استادم
کوکب بخت مرا هیچ منجم نشناخت
یا رب از مادر گیتی به چه طالع زادم
تا شدم حلقه به گوش در میخانه‌ی عشق
هر دم آید غمی از نو به مبارک بادم
می خورد خون دلم مردمک دیده سزاست
که چرا دل به جگرگوشه‌ی مردم دادم
پاک کن چهره‌ی حافظ به سر زلف ز اشک
ور نه این سیل دمادم ببرد بنیادم

که دەمبینی هەمــوو دەم، سـەر دەخەی سۆزی بریـنانـم
که دەتبینم هەموو دەم زۆر ئەبێ هەست و حەزی گیـانم
بە دەردم شــــارەزای و نانووێنـــی هیـــچ دەرمـــانێ
لە ســــەرتا چی ببـێ ئاخـــۆ کە ناپــرسی لە سامـــانم
هەواڵێکم بپـــرسه و پێ لە خـــاکی رێـت بێ دانــێ!
خـــودا هەڵناگـــرێ نەگـری سوراغێکی لە رێمـانم
مەگەر مــردن دەسـم بـەردا لە داوێنت، ئەگەرچی بـاز
لە گۆڕیشـا بە خـاکی گیـان و دڵ هەر دەستەدامـــانم
دەمــــارت لێ دەرێنــــام و کەچـی ناڵێـــی دەرمهێـــنا
نەفەس گیـری غەمی عەشقم هەتاکەی تەفرە؟! نازانـــم
لە شوێنی دڵ شـەوێ رێـم کەوتە باخـی زولفی رێحانت
لە سـەیری روومەتت جـامێ هیلالی هەڵمـژی گیـانم
لە باوەشتم کوتوپڕ گرت و زولفت کەوتە پێـچ و تـاو
دڵ و گیـــانم فیـــدا کردی کە لێـوت کەو لە لێـــوانم
لەگــەڵ «حافز» دەمێ خۆش بـە و بە دژمن بێژە با بمـرێ
کە تۆ گـــەرمی ببەخشی چیدەکا ســـەردی رەقیـبانم
بەهـــاری مەیلی ئێـوەی هەڵمـژیوە رۆحی «کۆلیـل»ـت
بە دیقـی چـــاوی پاییز و هەناســەی سـەردی زستـــانم

مرا می‌بینی و هر دم زیادت می‌کنی دردم
تو را می‌بینم و میلم زیادت می‌شود هر دم

به سامانم نمی‌پرسی نمی‌دانم چه سر داری
به درمانم نمی‌کوشی نمی‌دانی مگر دردم

نه راه است این که بگذاری مرا بر خاک و بگریزی
گذاری آر و بازم پرس تا خاک رهت گردم

ندارم دستت از دامن بجز در خاک و آن دم هم
که بر خاکم روان گردی به گرد دامنت گردم

فرو رفت از غم عشقت دمم دم می‌دهی تا کی
دمار از من برآوردی نمی‌گویی برآوردم

شبی دل را به تاریکی ز زلفت باز می‌جستم
رخت می‌دیدم و جامی هلالی باز می‌خوردم

کشیدم در برت ناگاه و شد در تاب گیسویت
نهادم بر لبت لب را و جان و دل فدا کردم

تو خوش می‌باش با حافظ برو گو خصم جان می‌ده
چو گرمی از تو می‌بینم چه باک از خصم دم سردم

ساڵیانێکە هەواداریی ڕەندان دەکەم
بۆیە دێوی هەوەس و نەوس لە زیندان دەکەم
خۆ بە سەرمەنزڵی سیمورغ لە ڕێ نابەڵەدم
قەتعی ئەم ڕێگە لەگەڵ پەیکی سولەیمان دەکەم
وەرە تۆی ئەو دڵە زامارمە ئەی گەنجی دەرون
ماڵی خۆ چونکە لەبەر ئێوەیە وێران دەکەم
حەیف ئەو تۆبە لە ماچی دەمی ساقیم کە کرد
ئێستە لێوم دەگەزم، هەیوەی و ئامان دەکەم
پێچەوانەی ئەوە عادەت کە دەڵێ، داواکە!
من دڵم جەم بە قژی پەخش و پەرێشان دەکەم
نەخشی وەشیاری و مەستی نە بە دەستی من و تۆن
ئەمری چۆن داوە ئەزەل، هەر بە وتەی وان دەکەم
هەمە چاوی کەرەمی باخی بەرین هەر لە ئەزەل
هات و چۆی مەیکەدە هەرچەندە فراوان دەکەم
بۆیە بەم پیرییە یۆسف لەگەڵم دەس لە ملە
ئەشکی ئاڵم بە شەمی کۆخی غەم و ژان دەکەم
وەکو «حافز» کە سەحەرخێزم و دڵخوازی ئەوین
کاری خۆ پوختە لە سایەی گوڵی قورئان دەکەم
بۆیە بەمجۆرە لە دیوانی غەزەڵ سالارم
چون گەلێ ساڵە غولامی سەری دیوان دەکەم
دەسی «کۆلیل» سەبا بگرە! لە ڕێی عەشق و موراد
کە بە دڵ ڕوو لە سەبا شاری دڵ و گیان دەکەم

سال‌ها پیروی مذهب رندان کردم

تا به فتویّ خرد حرص به زندان کردم

من به سرمنزل عنقا نه به خود بردم راه

قطع این مرحله با مرغ سلیمان کردم

سایه‌ای بر دل ریشم فکن ای گنج روان

که من این خانه به سودای تو ویران کردم

توبه کردم که نبوسم لب ساقی و کنون

می گزم لب که چرا گوش به نادان کردم

در خلاف آمد عادت بطلب کام که من

کسب جمعیت از آن زلف پریشان کردم

نقش مستوری و مستی نه به دست من و توست

آن‌چه سلطان ازل گفت بکن آن کردم

دارم از لطف ازل جنت فردوس طمع

گرچه دربانی میخانه فراوان کردم

این‌که پیرانه سرم صحبت یوسف بنواخت

اجر صبری‌ست که در کلبه‌ی احزان کردم

صبح‌خیزی و سلامت‌طلبی چون حافظ

هرچه کردم همه از دولت قرآن کردم

گر به دیوان غزل صدرنشینم چه عجب

سال‌ها بندگی صاحب دیوان کردم

خەو چوو شـەوم لە دیدە بە سێڵاوی سووری غـەم
سەر نەخشی خەتتی ئێوەی ئەکێشا بە ئەشکی چـەم
ئەبـرۆی یـار و خەرقـەیی سووتـاوی خۆم و بەس
سەرخۆشـی جـامی بـادە بە یـادی هیـلالی خـەم
دەمخستـە داوی زولفـی رەشت هـەر مـەلێ بکـا
فیکـری فـڕین لە ناخی خەیـاڵ و خـەتی قەڵـەم
روخسـاری یـار خـۆی ئەنـووان و لـە دوورەوە
ماچی دەکـرد کوڵمی گوڵی مانگـەشەو، دییـەم
چاوم لە بەژنی ساقی و گوێشل بە دەنگی چەنگ
ئـەم فـاڵی چـاو و گوێمە بە نوقلانە لێـئەدەم
نەخشی خەیـاڵی روومەتی تۆم تا سەحـەر لە نێو
مـۆزەی گـلاری بێخـەو ئـەکێشـا لە خاتـرەم
سـاقی شـەرابی ئەم غـەزەڵەی پێشکەشم دەکرد
یـانی لە من سورروود و لە ئەو جامی بەزمی جـەم
خۆش بوو ژیـانـی «حـافز» و فـاڵی دەگرتـەوە
بۆ کـام و بەختی خـۆی و ئەوینـدارەکانی هـەم
«کۆلیـل»ـی بەژنـی زێد و ئەوینم، بە سۆز ئەڵێم
دێـوانە زۆری زۆرە وەلێ هەر یەکێـکە شـەم

دیشب به سیــــل اشک ره خــــواب مــــی‌زدم

نقشــــی بــه یـــــاد خــــط تو بــر آب مــــی‌زدم

ابــروی یـــــار در نظــــر و خــــرقه سوختــــه

جـــــامی به یـــاد گوشــه‌ی محــــراب مــــی‌زدم

هــــر مرغ فکــــر کز ســر شـــاخ سخن بجست

بــــــازش ز طــــره‌ی تــو بــه مضــــراب مــــی‌زدم

روی نگـــــار در نظـــــرم جلــــوه مـی‌نمــــود

وز دور بوســـــه بــــر رخ مهتــــــاب مــــی‌زدم

چشمــم به روی ساقی و گوشـم به قــول چنگ

فـــــالی به چشــم و گوش در این باب مــــی‌زدم

نقــش خیـــــال روی تو تـــــا وقت صبحــــدم

بـر کـــــارگــــاه دیــــده‌ی بی‌خــــواب مــــی‌زدم

ســــاقی به صــوت این غزلــــم کاسه می‌گرفت

می‌گفتــــم این ســـرود و می نـــــاب مــــی‌زدم

خوش بود وقت حافـــظ و فـــال مـــراد و کـــام

بـر نـــــام عمــــر و دولــت احبـــاب مــــی‌زدم

هەرچەند پیر و دڵشەکەتی دەرد و ژان بووم

هەرکات شەوقی ڕوومەتی تۆم دی جوان بووم

شوکری خودا ئەوەی کە لەوەم ویستوون بە دڵ

تا دوا پلەی مورادی ئەوین کامەران بووم

ئەی دارەگوڵ! بخۆ بەری دەوڵەت کە من لە سای

خونچەی دەمت بە بولبولی باخی گوڵان بووم

نەمبوو لە ژێر و ژووری هەویری لەشم هەواڵ

لوتفی ئەوینی تۆیە، وەها نوکتەزان بووم

چارەم دەبا بە مەیکەدە، هەرچەن کە سەردەمێ

شێخی وڵات و زاهیدی خاوەن مەکان بووم

ئەو ڕۆژە دەرکی گەنجی حەقیقەت کراوە بۆم

کاشق بە خاکی بەر دەری پیری موغان بووم

لەو دەرکەدا گەیشتووە پێم تەخت و بەخت و جام

مەی‌نۆش وا بە کام و حەزی یاوەران بووم

لەو ڕۆژەوۆ گەیی شەڕی چاوت بە من، ئەدی

هێور لە دڵهوڕەی شەڕی ئاخر زەمان بووم

دڵ پیری مانگ و ساڵی نەبوو، یار بێ‌وەفان

تێپەڕ دەبێ بە چەشنی تەمەن، پیری وان بووم

موژدەی ئومێدی دا شەوی پێشوو کە بێرەوە

«حافز»! ئەمن هەمیشە بە لوتف و ئەمان بووم

پۆشای گوڵ کە ڕووبەنی «کۆلیل» تێگەیی

ڕەحمەت لە شوێنە هەور و هەڵا، شادمان بووم

هرچند پیـــر و خستــه‌دل و ناتـوان شــدم

هر گـــه که یـاد روی تو کردم جوان شــدم

شکر خـــدا که هرچه طلب کردم از خـــدا

بر مُنتهـــای همـت خـود کـــامران شــدم

ای گلـــبن جـــوان بر دولت بخور که مـن

در ســـایه‌ی تو بلبـــل بـاغ جهـــان شــدم

اول ز تحت و فـــوق وجـــودم خبر نبـــود

در مکتب غـــم تو چنـین نکتـــه‌دان شــدم

قسمت حوالتـــم به خرابـــات می‌کنـــد

هرچنـد کاین‌چنین شدم و آن‌چنـان شــدم

آن روز بر دلـــم در معنـــی گشـــوده شـد

کـز ساکنـــان درگـــه پیـــر مغـــان شــدم

در شاهـــراه دولت ســـرمد به تخت بخت

با جـــام می به کـــام دل دوستـــان شــدم

از آن زمـان که فتنه‌ی چشمت به من رسید

ایمـن ز شـــر فتـــنه‌ی آخـر زمـان شــدم

من پیـــر سـال و مـاه نیـــم یـار بی‌وفـاست

بر من چو عمـر می‌گذرد پیـر از آن شــدم

دوشـــم نویـــد داد عنـــایت که حـافظـــا

بـــازآ که من به عفـــو گناهت ضمان شــدم

ئەویـــن رەسمـــتی کێشـــا لـە خاتـــرەی دیبەکانـم
نە دیتـم و نە شنـەفتم یەکـێ وەک ئێـوە جووانـم
بەڵـێ لە شوێنت ئەمـن شـانبەشـانی بـادی شەمـاڵم
بەڵام قـەت نەگەیشتـم بە بـەژنی سـەروی رەوانـم
نەمـا لە رۆژی تەمەنما، ئومێـدی زولفی شەوت وەک
نەبـوو تەمـاحی دەمت لا دەروونی کەیلـی غەمانـم
لە لێـوی بـادەفـرۆشت چ نـاز و عیشوە کە سەنـدم
بە شـەوقی ئـاوی ژیـانت چ ئەشکی گەش کە رژانـم!
بە نـاز بۆ دڵی خوێنـین چ تیـر چوو لە کـەوانت
لە حەسرەتی شـەوی پرچـت چ باری غەم کە لە شانـم
سەبـا دە بێـنە غوبـارێ! لە دەرکـی یـار کە بۆنـی
گوڵاوی جەرگ و دەرون دێ لە خـاکی دەرکی ئەوانـم
خەتـا لە چـاوی رەشت بوون و گەردنـی وەکو جامت
کە چەشنی مامـزی کێـوی لە تۆ رەمـۆک و رەوانـم
بە چەشنی خونچـە نەسیمـێ لە بۆی بەهـاری کە هـاتن
دڵـم لـە پـەردەیی خوێنـین بە دەرێنـان و دڕانـم
بە تیشکی دیـدەیی «حافـز» بە خـاکی پێت قەسـەم بێ
کە نـووری چاو لە کوڵـم و هەتـاوی ئێـوە دەزانـم
قەسـەم بە حەسرەتی «کۆلیـل»و هەم بە حـەزرەتی عەشقت
خەیـاڵی بێ خـەمی زولفت شـەوێ نەبوو لە ژیانـم

خیال نقش تو در کارگاه دیده کشیدم

به صورت تو نگاری ندیدم و نشنیدم

اگرچه در طلبت هم‌عنان باد شمالم

به گرد سرو خرامان قامتت نرسیدم

امید در شب زلفت به روز عمر نبستم

طمع به دور دهانت ز کام دل ببریدم

به شوق چشمه‌ی نوشت چه قطره‌ها که فشاندم

ز لعل باده‌فروشت چه عشوه‌ها که خریدم

ز غمزه بر دل ریشم چه تیرها که گشادی

ز غصه بر سر کویت چه بارها که کشیدم

ز کوی یار بیار ای نسیم صبح غباری

که بوی خون دل ریش از آن تراب شنیدم

گناه چشم سیاه تو بود و گردن دلخواه

که من چو آهوی وحشی ز آدمی برمیدم

چو غنچه بر سرم از کوی او گذشت نسیمی

که پرده بر دل خونین به بوی او بدریدم

به خاک پای تو سوگند و نور دیده‌ی حافظ

که بی رخ تو فروغ از چراغ دیده ندیدم

بەهــۆی دەستی کوڵی خۆ شــەرمەزارم
کە ناگــا قــەت بە بـەژنی بەرزی یـــارم

مەگــەر بگرێ دەســم زەنجیــری زولفی
دەنـــا شێــتی پەتـی، رســوا لە شـــارم

لە چـــاوی من بپـــرسن رازی گــەردون
کە شـــەو تاکوو سەحــەر ئەختــەرژمارم

لە ســەر من نەزرە مـــاچی لێوی ساغـەر
کە بـەو نـاسیـــمە رەمـــزی رۆژگـــارم

دوعـــایێ گەر بکـــەم بۆ مەیفرۆشـــان
چبوو چون کوفری نیعمـەت نەبـوە کـارم

کە هێـــزی مـەردمئـــازاری نەدا پێـــم
گەلـێ مەمنـــوونی قۆلـــی گــەلمـــەدارم

سەرێکم لایە خۆش وەك «حافـز» ئەمما
ســــەرێ خۆش‌تر لە کۆی لوتفی بەهـارم

ئەگـــەرچی مـوی ســەرم رۆژی سپیـمن
بە دڵ «کۆلیـــل»ـی کاکـــۆڵی شـەوارم

ز دست کوته خود زیر بارم
که از بالابلندان شرمسارم

مگر زنجیر مویی گیردم دست
وگرنه سر به شیدایی برآرم

ز چشم من بپرس اوضاع گردون
که شب تا روز اختر می‌شمارم

بدین شکرانه می‌بوسم لب جام
که کرد آگه ز راز روزگارم

اگر گفتم دعای می فروشان
چه باشد حق نعمت می گزارم

من از بازوی خود دارم بسی شکر
که زور مردم‌آزاری ندارم

سری دارم چو حافظ مست لیکن
به لطف آن سری امیدوارم

دڵ بە زولفــی لە گــرێ پڕپڕە هەرچــەند، بەڵام
چــاوەڕێم مەرحەمەتێ! تاقــە گوشــادێکە دەوام
کوڵمی سوورم نە بە هۆی شادییە، خوێنی جیگەرە
کە نمایــانە لە روو چەشنی شــەرابی دڵی جــام
بە ســـەراپەردەم ئەگــەر یــار بدا ئیزنی حوزوور
لە سـەرم هۆش دەبا موتریبی خۆش دەنگ و مەقام
شـــەو هەتــا رۆژ ئەدەم کێشکــی دڵ بەڵکــە نەبێ
غەیری ئازیــز لە ئەو خەڵوە دنــەی فیکر و مەرام
منــم ئەو ســاحیرە زانــا کە بە ئەفسوونی غــەزەڵ
لە قەڵەم نــەی، شەکــەر و قەندم ئەچۆڕێ بە دەوام
چــاوی ئیقبــاڵ بە ئەفســانەیی چــاوی چووە خەو
خەوەرم کــاتەوە ئاخــۆ بە شنــەی پەرچەمی شام؟!
کــات و یــارا نییە، یــارا! لە گوزەر بتبیـــنم
تۆ بڵــێ چــۆنی بڵێــم رازی دڵ و رەمزی حەیام؟!
دوێشــەو ئەیــوت کە ریا پیشەیە «حافز» دژی دون
غەیری خــاکی دەری دۆسـی نیـیە بــازاڕ بەڵام
شەرحی «کۆلیــل» لەسەر مەتنی قژی سەختە کە وا
بە هەڵەی حاشیــە لێ کردوە، شـەوکوێری نەفام

گرچه افتاد ز زلفش گرهی در کارم
همچنان چشم گشاد از کرمش می‌دارم
به طرب حمل مکن سرخی رویم که چو جام
خون دل عکس برون می‌دهد از رخسارم
پرده‌ی مطربم از دست برون خواهد برد
آه اگر زآن‌که در این پرده نباشد بارم
پاسبان حرم دل شده‌ام شب همه شب
تا در این پرده جز اندیشه‌ی او نگذارم
منم آن شاعر ساحر که به افسون سخن
از نی کلک همه قند و شکر می‌بارم
دیده‌ی بخت به افسانه‌ی او شد در خواب
کو نسیمی ز عنایت که کند بیدارم
چون تو را در گذر ای یار نمی‌یارم دید
با که گویم که بگوید سخنی با یارم
دوش می‌گفت که حافظ همه روی است و ریا
بجز از خاک درش با که بود بازارم

گەردێ لە بەری پێی کە کەرەم کات نیگارم
بەو سورمەیە خەتتێک دەکێشم لە گلارم
بۆ عەتری کنارت بووە دڵ غەرق و بە هێوام
ئەسرین بە شەپۆلێکی بخا دڵ بە کنارم
فەرمان کە بنێرێتە سەرم گیان بسپێرم
خێرا دەکوژێمۆ وەکو شەم بۆ دڵی یارم
سەرکەش مەبن ئەورۆ لە وەفامان و بترسن
لەو نیوەشەوەی دەستی دوعا بەرزە لە زارم
دوو زولفی رەشت بوو بە قەراری دڵی هەموان
ئەمما لە دڵ ئەم کارتە بردوویە قەرارم
ئەی سروە نەسیمێکی موعەتتەر لە شەرابم
بۆ بێنە! کە بەو بۆنە دەبێ دەفعی خومارم
ئازیزا! ئەگەر زێری دڵم قەڵبە عەیاری
فەرموو ئەوە فرمێسکی دیەی هەژدە عەیارم
ئەم عاشقە خاکیستە لە دەر دەر مەکە! چون پاش
مردن لە دەرت ساکنە هەر گەرد و غوبارم
«حافز»! کە بزەی لێوی ئەوم گیانی شرینە
ئەو ساتە بە لێو گیان دەگەیێ، فەسڵی بەهارم
تا عەتری بەرۆکت لە سەرم چەتری بەهارە
«کۆلیل»ـم ئەگەرچی، لە فەلەک ژوورە هەوارم

گر دست دهد خاک کف پای نگارم

بر لوح بصر خط غباری بنگارم

بر بوی کنار تو شدم غرق و امید است

از موج سرشکم که رساند به کنارم

پروانه‌ی او گر رسدم در طلب جان

چون شمع همان دم به دمی جان بسپارم

امروز مکش سر ز وفای من و اندیش

زان شب که من از غم به دعا دست برآرم

زلفین سیاه تو به دلداری عشاق

دادند قراری و ببردند قرارم

ای باد از آن باده نسیمی به من آور

کان بوی شفابخش بود دفع خمارم

گر قلب دلم را ننهد دوست عیاری

من نقد روان در دمش از دیده شمارم

دامن مفشان از من خاکی که پس از من

زین در نتواند که برد باد غبارم

حافظ لب لعلش چو مرا جان عزیز است

عمری بود آن لحظه که جان را به لب آرم

له ســـەراپەردەیی شـــاییـــم بتێ تاجـــی ســەره
دڵ لەبەر کولّم و قـژی ناڵ له کوورەی خەتـــەره
سوور و بێباک دەلّێم ئاشــق و مەینۆشـم و رەند
لەو پـەریشێــوەیه ئەم هەمـوه مەقـامـم له سـەره
من به ئـاخی سەحــەرت کەزیه پەرێشـــان دەکەم
تۆ کە بـەم شێـــوه ســزادانی منـت پـێ هونـــەره
خـەت و خـالّی ئەگەر ئـازیـز له روو مێخەکییـه
روومەتی زەردی ئەمن سوور به خوێنـی جیگـەره
قەدەمێ هەلّگری بۆ کۆخی سەفاخـــانەم ئەگـــەر
کیژی تاکم هـــەیـه شیعـری شەکەرینم له بـەره
تیـــری نـاز و کەمەنی زولفـی بهێـنی! که لەگـەڵ
دڵی زامـــار و جەفـاکێشم ئەمن شـۆر و شـەڕه
هەر ئـەوەم چـاتره «حافـز»! که خۆش و شاد بژێم
چون غـەم و شـایی دونیـا له ژیـان زوو گـوزەره
چـاوی بـارامت ئەگــەر تیـر و کەوانێکی هەیه
نازکێشی دەس و مێشی له سـەقـز هەر «عومـەر»ه

در نهانخانه‌ی عشرت صنمی خوش دارم

کز سر زلف و رخش نعل در آتش دارم

عاشق و رندم و می‌خواره به آواز بلند

وین همه منصب از آن حور پریوش دارم

گر تو زین دست مرا بی سر و سامان داری

من به آه سحرت زلف مشوش دارم

گر چنین چهره گشاید خط زنگاری دوست

من رخ زرد به خونابه‌ی منقش دارم

گر به کاشانه‌ی رندان قدمی خواهی زد

نقل شعر شکرین و می بی‌غش دارم

ناوک غمزه بیار و رسن زلف که من

جنگ‌ها با دل مجروح بلاکش دارم

حافظا چون غم و شادی جهان در گذر است

بهتر آن است که من خاطر خود خوش دارم

بەڵێنێکم بە گیانان داوە تا گیان و دڵم لایە
دڵ و گیانم لە پێناوی هەوادارانی ئەودایە
بە مۆمی روومەتی جوانی خەتا، رۆشن دەبێ خاتر
بە شۆخانی خوتەن روونا کە دڵ، چاوم بە سۆمایە
دەبێ ترسم لە بەدوێژی چەپەڵ چی بێ لە هەر کۆڕێ
بە مەیلی خۆ کە وەختێ دڵ لە خەڵوەی لەیل تەنیایە
دەلالم سەروی باخێکە کە سایەی قامەتی بەرزی
نە چەشنی سەروی تەننازە نە شمشاڵی چەمەن وایە
کەمین بگرن دوسەد لەشکر لە شۆخان بۆ دڵم چی نین
بتێکی خواشوکور لەشکرشکێنم چون لەگەڵدایە!
دەشێ لافی سولەیمانی بە مۆری لێوی ئەو لێدەم
من ئیسمی ئەعزەمم پێ بێ لە دێوانم چ پەروایە
دەخیل ئەی شێخی فەرزانە مەڵێ عەیبم لە مەیخانە
کە تەرکی جامی پێوانە لە دەس پەیمانشکێن نایە
زەمانێ پاسەوان! تۆ بیوخودا ئەوشۆ لە یەک نێ چاو
نهێنی چون لەگەڵ خونچەی دەمی سەد دەفتەرم لایە
لە باخی وەسڵی دڵبەردا شوکور ئەورۆ خەرامانم
پەڕی نەسرین و رۆز و بۆی بەهارم پێ پەڕی کایە
بە رەندی نێوی «حافز» با بەرن لا هاوەڵان، ئەمما
کە لوتفی دڵبەرم لا بێ غەمی عالەم هەموو بایە
نە لەیلا چەشنی تۆ زولفی لە سەر شانی سەراوێژە
نە مەجنون وەک «عومەر» شێتی کەمەندی زولفی لەیلایە

مرا عهدی‌ست با جانان که تا جان در بدن دارم
هواداران کویش را چو جان خویشتن دارم
صفای خلوت خاطر از آن شمع چگل جویم
فروغ چشم و نور دل از آن ماه ختن دارم
به کام و آرزوی دل چو دارم خلوتی حاصل
چه فکر از خبث بدگویان میان انجمن دارم
مرا در خانه سروی هست کاندر سایه‌ی قدّش
فراغ از سرو بستانی و شمشاد چمن دارم
گرم صد لشکر از خوبان به قصد دل کمین سازند
بِحَمدِالله وَ الْمنة بتی لشکرشکن دارم
سزد کز خاتم لعلش زنم لاف سلیمانی
چو اسم اعظمم باشد چه باک از اهرمن دارم
الا ای پیر فرزانه مکن عیبم ز میخانه
که من در ترک پیمانه دلی پیمان‌شکن دارم
خدا را ای رقیب امشب زمانی دیده بر هم نه
که من با لعل خاموشش نهانی صد سخن دارم
چو در گلزار اقبالش خرامانم بحمدالله
نه میل لاله و نسرین نه برگ نسترن دارم
به رندی شهره شد حافظ میان همدمان لیکن
چه غم دارم که در عالم قوام‌الدین حسن دارم

چ کەسم من کە لە گولزاری خەیاڵت گوزەرم
لوتفی تۆم یاوەرە ئەی فیکری سەرت تاجی سەرم
کێ وتی گیانە بڵێ یادی غولامێک بکەی
لە رەقیبان بە یەقین سەختە کە ئەم فەیزە بەرم
دوورە چون مەنزڵی ئازیز و لە رێ نابەڵەدم
مەدەدێ ئەی مەلی قودسی بگە پێم نۆسەفەرم!
راگەیێنن کە غولامی ئەوم ئەی پەیکی سەحەر
تا خەلاتێکی بەرێ کا گوڵی شەوبۆی سەحەرم
خۆزگە بەو رۆژە لە ئەم مەرحەلەشا کۆچ دەکەم
هاوەڵان دێن و لە کۆی ئێوە دەپرسن خەبەرم
«حافز»!! حەقمە کە زەریا لە دییەم بێنمە دی
گەوهەری یار لە ئەو بەحرە بە دەس بێ مەگەرم
دەسەڵاتی غەزەڵم گرتی کورەی خاک، بڵێن
بووکی زەریاش بدا باج بە سێحری هونەرم
شەکری سەر لێوتی «کۆلیل» مژیون لەوەتا
شیعری شیرین دەچۆرێ لە دەمی نەیشەکەرم

من که باشـــم که بر آن خــاطر عــاطر گذرم
لطف‌ها می‌کنـی ای خـاک درت تاج ســرم
دلبـــرا بنـــده‌نوازیت کـــه آموخت بگـــو
که من این ظن به رقیـــبان تو هـرگـز نبـــرم
همتـــم بدرقـــه‌ی راه کن ای طـــایر قـــدس
کـه دراز اسـت ره مقصـــــد و مـن نوسفـــرم
ای نسیـــم سحـــری بنـــدگی من برســـان
که فرامـــوش مکـن وقـت دعـــای سحـــرم
خـــرّم آن روز کز این مرحلـــه بربنـدم بـار
وز ســر کــوی تو پرسنـــد رفیقـان خبـــرم
حافظـــا شـــاید اگر در طلـب گوهـــر وصل
دیـــده دریا کنم از اشک و در او غوطه‌خـورم
پایـــه‌ی نظم بلنـــد است و جهـــان‌گیر بگو
تا کنـــد پادشـــه بحـــر دهـــان پرگهـــرم

جەوزا سەحەر حەمایەڵی دانا بەرابەرم
یانی لە ئەرکی شام و غولامی قەسەم خۆرم
مەیگێڕ زووبە زوو مەدەدێ! بەختە چارەساز
چم ویستبوو لە لوتفی خودا هاتە بەر دەرم
دووبارە تێکە بادە! لە خۆشی جەماڵی یار
بەم پیرییەش خەیاڵی جووانی دەکا سەرم
کەم بیکە وەسفی ئاوی ژیانم لە لا! کە من
شەیدای جامی شام و ئەویندارى کەوسەرم
قوربان ئەگەر بە عیلم و هونەر سەر بدەم لە عەرش
هێما غولامی تۆم و لە هەر شوێنی رێبەرم
من بادەنۆشی بەزمی چەنین ساڵتم کەی ئەم
کانیاوە تەرک ئەبێ بە خدە و هەستی دڵ گەرم
گەر باوەڕت نەبوو بە قەسیدەی منی غولام
ئەم شیعرە هی کەماڵە لە تاریفی سەروەرم
(گەر عەشقی تۆم نەبێت و ئەگەر دڵ بە تۆ نەدەم
عەشقت بە کام کەس بدەم و دڵ بە کوێ بەرم)
(مەنسوور)ی کوڕ(موزەففەر)ی (غازی)مە چاوەزار
دژمنشکێنە ناوی ئەوم، وا موزەففەرم
رۆژی ئەزەل ئەوینی ئەوانم بەڵێن بوو
هەر بەو بەڵێن و عەهدە لە ئەم ژینگە دەگوزەرم
هۆنی فەلەک کە ملوەنی پەروین بە ناوی شا
من چم لە چەرخ کەمترە، سەرتر کە هۆنەرم
من بازی چەشتی دەستی بەپیتی جەنابی تۆم
کەنگێ بە فیکری سەیدی قەل و قاژ و کەوتەرم
ئەی ئەو کەسەی کە شێرت شکارە مەگەر دەبێ
هێور نەبێ لە خاکی ئەتۆ تەبعی مەحشەرم

جوزا سحر نهاد حمایل برابرم

یعنی غلام شاهم و سوگند می‌خورم

ساقی بیا که از مدد بخت کارساز

کامی که خواستم ز خدا شد میسرم

جامی بده که باز به شادی روی شاه

پیرانه سر هوای جوانی‌ست در سرم

راهم مزن به وصف زلال خضر که من

از جام شاه جرعه‌کش حوض کوثرم

شاها اگر به عرش رسانم سریر فضل

مملوک این جنابم و مسکین این درم

من جرعه‌نوش بزم تو بودم هزار سال

کی ترک آبخورد کند طبع خوگرم

ور باورت نمی‌کند از بنده این حدیث

از گفته‌ی کمال دلیلی بیاورم

گر برکنم دل از تو و بردارم از تو مهر

آن مهر بر که افکنم آن دل کجا برم

منصور بن مظفر غازی‌ست حرز من

وز این خجسته نام بر اعدا مظفرم

عهد الست من همه با عشق شاه بود

و از شاهراه عمر بدین عهد بگذرم

گردون چو کرد نظم ثریا به نام شاه

من نظم دُر چرا نکنم از که کمترم

شاهین‌صفت چو طعمه چشیدم ز دست شاه

کی باشد التفات به صید کبوترم

ای شاه شیرگیر چه کم گردد ار شود

در سایه‌ی تو ملک فراغت میسرم

گرتم هـــەزار مەملـــەکەتی دڵ بە وەسفـــی تـــۆ
ئێـــژی کـە شێـــری ئێـــوەیە شیعـــری دڵاوەرم
وەک ســـروە تـــا دەچـــم بە گوڵستانی حەزرەتت
نە عەشقـــی ســـەوڵ لامـە نە شـــەوقی سنـــەوبـەرم
دەمبیست بۆنـــی وەرزی بەهـــار و بـە یـــادی تۆ
دایـــان ساقیـــانی چـەمـــەن یەک دو ســـاغـەرم
کەنگێ بە ئاوی چەن قلـە هەنگـوور مەس دەبم
من حـــەو دەساڵـــە پیـــری خەرابـــات پەروەرم
لێـم ناگـەڕێ هەسێـرەیی بەختـی رەشم دەمێ
ئیقبـــاڵی عەدڵـــی ئێـــوە مەگـەر بێ بە یـــاوەرم
خوایـــا سپـاسی تۆ کە هەمیسان لە کۆشکی یـــار
ســـەرداری عـــەرش بیستی شکۆی دەنگی شاپەڕم
نێـــوم خـودا لە دەفتـــەری یـــاران نەکـا رەقـــەم!
عەشقـێ بە غەیری عەشق و غەمت بێ لە سەر گەرم
بێچـووی شێـــر کردی تەمـــاحی شکـــاری دڵ
من هەرچـــی هەم نەچیـری پەلامـاری حەیـدەرم
ئەی ئەو کەســـەی لە زەڕڕەت ئەویـنـدار زیاتـــرن!
چۆن من دەگەم بە ئێـــوە لە زەڕڕەش کە کەمتـــەرم
کێ مونکیـــری جەمـــاڵی گوڵێ؟ دەس‌نیشـانی کە
تا کوێـــر کا گـــلاری، نووکی شیعـــری نەشتـــەرم
تیشکی هەتـاوی سەڵتەنەتت کەوتە سەر، کە ســـەر
ئێستـــاکە بێ‌نیـــازە، لـــە خورشیـــدی خـــاوەرم
قەستـــم لە ئـــەم موعـــامـــەلە بـــازاڕ تیـــژییـــە
ئەینـــا نە نـــازسێـــن و نە جـــادووی قەشمـــەرم
«کۆلیـــل»ـی کیـــژەکوردی وڵات و شنـــەی قـژی
بەخشـــانی خۆرنیشـــانی لەســـەر شانی ئەسمـــەرم

شعرم به یمن مدح تو صد ملک دل گشاد
گویی که تیغ توست زبان سخنورم

بر گلشنی اگر بگذشتم چو باد صبح
نی عشق سرو بود و نه شوق صنوبرم

بوی تو می‌شنیدم و بر یاد روی تو
دادند ساقیان طرب یک دو ساغرم

مستی به آب یک دو عنب وضع بنده نیست
من سالخورده‌ی پیر خراباتپرورم

با سیر اختر فلکم داوری بسی‌ست
انصاف شاه باد در این قصه یاورم

شکر خدا که باز در این اوج بارگاه
طاووس عرش می‌شنود صیت شهپرم

نامم ز کارخانه‌ی عشاق محو باد
گر جز محبت تو بود شغل دیگرم

شبلُ الأسَد به صید دلم حمله کرد و من
گر لاغرم وگرنه شکار غضنفرم

ای عاشقان روی تو از ذره بیشتر
من کی رسم به وصل تو کز ذره کمترم

بنما به من که منکر حسن رخ تو کیست
تا دیده‌اش به گزلک غیرت برآورم

بر من فتاد سایه‌ی خورشید سلطنت
و اکنون فراغت است ز خورشید خاورم

مقصود از این معامله بازارتیزی است
نی جلوه می‌فروشم و نی عشوه می‌خرم

بەیـــانی رۆشنی تۆ، من شـــەمی بـەرەو سەحـــەرم

بە زەردەیـێکت ئەشا! گیان ئەچێ چلۆن لە بـەرم

وەها لە نێــو دڵی من داخی زولفی سەرکەشی تۆن

وەنەوشـــەجارە کە مـــردم مـــەزار و خـاکی سـەرم

لە ئاستـــانی جەمـــاڵت وەتـــاکە چـاوی ئومێـــد

کە یەک نەزەر بکـــەی ئەمما قەپـــات بوو نـەزەرم

سپاست ئەی غەمـی دڵ چۆن بکـەم (جَــزاكَ الله)

کە رۆژی بێکـەسـی ئەووەڵ کەسی لە دەور و بەرم

ئەمن غولامـــی گلێـــنەم ئەگەرچی قەلبـــی رەشـــە

لە ســۆزی ئێمـــە هـــەزاری رەوانە ئەشکـــی گـەرم

لە چـاوی هەرکـەسـە جۆرێ نیگـــار جیلوە دەکا

کەس ئەم کریشمەیە وەک من نەدی لە جیلوەگەرم

لە گـۆڕی «حافــز» ئەگەر یـــار تێـــپەڕێ وەک بـا

لە قەبـــری تەنگ بە شـــەوقی، گوڵێ رووا وە سەرم

جەمـــاڵی یـــار لە جـــامی جەمـا بـەدی کە «عومەر»!

دەنـــا حەقت نیـــیە بێـــژی کە عـــاشقـــی هونـــەرم

تو همچـو صبحـی و من شمـع خلوت سحرم

تبسمـی کن و جـان بیـن که چون همی‌سپرم

چنین که در دل من داغ زلف سرکش توست

بنفشـه‌زار شـود تربتـم چو در گـذرم

بـر آستـان مـرادت گشـاده‌ام در چشـم

که یک نظـر فکنـی خود فکنـدی از نظـرم

چه شکـر گویمـت ای خیـل غـم عَفـاکَ‌الله

کـه روز بی‌کسـی آخـر نمـی‌روی ز سـرم

غـلام مـردم چشمـم کـه بـا سیـاه دلـی

هـزار قطـره ببـارد چو درد دل شمـرم

به هـر نظـر بت ما جلـوه می‌کنـد لیـکن

کس این کرشمـه نبیـند که من همی‌نگـرم

به خـاک حافـظ اگر یـار بگذرد چون بـاد

ز شـوق در دل آن تنـگنـا کفـن بـدرم

بە شمشێری برۆ بمکووژە مێرم!
منەتبارم، بکەی دڵ کون بە تیرم
بە قوربانی دەس و مێشی دو چاوت
کە هەر من بۆ مژۆلانی نەچیرم
خەمی گەردون لە پامی خست و نەمدی
مەگەر ساغەر، کەسێ تر دەستگیرم
هەڵێ ئەی خۆری کازیوەی بەیانی!
کە شەوگاری غەمت کردی ئەسیرم
ڕەجاڵی کۆمەکم ساقی! بە جامێ
جووانۆ کەی لەشی لەرزۆک و پیرم
بە زولفی تۆ قەسەم خۆرم، لە مێژە
کە وەک ئەو سەر لە خاکی پات گیرم
لە ئەم خەرقەی ریا گڕ بەردە «حافز»!
کە ناسووتێ بە تەندووری تەویرم
هەتا «کۆلیل»ی زولفی وەک شەوی تۆم
شەوەق دەڕژێتە ئاسۆی لێوی بیرم

به تیغـــم گـر کشـــد دستش نگیـــرم

وگـــر تیـــرم زنـــد منـــت پـذیـــرم

کمـــان ابـــرویت را گـــو بـــزن تیـــر

کـه پیـــش دسـت و بـازویـت بمیـــرم

غـــم گیـــتی گـــر از پـــایـــم درآرد

بجـــز ساغـــر کـه باشـــد دستگیـــرم

بـــرآی ای آفتـــاب صبـــح امیـــد

کـه در دسـت شـب هجـــران اسیـــرم

به فریـــادم رس ای پیـــر خـرابـــات

به یک جرعـــه جوانـــم کن که پیـــرم

بـه گیسـوی تـو خوردم دوش سـوگنـــد

که مـن از پـــای تـو ســـر بـرنگیـــرم

بسـوز این خـــرقه‌ی تقـــوا تـو حافـــظ

کـه گـر آتـش شـــوم در وی نگیـــرم

بە نــازت دڵ مەســوو! ئــاوا بــە زارم
کە من مــردوو بە دوو چــاوی خومــارم
جەمــاڵت بەژنــی خەرمــانی کەمــاڵە
زەکــاتێ مەرحەمــەت فەرمــوو! هــەژارم
بە میــوەی بــاخ و شەکر و شیــر تا کەی
منــاڵانەم دەکــەی زاهیـــد لە کــارم
هــەواری دڵ هەمـــوو پڕ بــوو لە دڵبــەر
لە بیــرم چوو کە خۆشــم بێهـــەوارم
بە ســـەر پیـــرم ئەگــەرچی دڵ جــووانم
پــڕی کــەن جام چون مەیگێــڕە یــارم
بەڵێـــنمدا بە کـــۆڕی مەیفــرۆشــان
کە رۆژی غــەم لەگــەڵ مەی بێ، قــەرارم
نەنووســێ نووســەری گــەردون لە چــارەم
مەگــەر مەی، موتریب و بــەژنی نیگــارم
لە ئەم ئــاژاوە هەرچەن کەس لــە کەس نین
لە کن پیــری موغــان خزمــەتگــوزارم
خــۆش ئەو ســاتەی دەکا سامــانی مەستی
بە ســەر شــاهـ و وەزیــرا، شــاریــارم
من ئەو تەیــرەم لەســەر عەرشــا دەبیسن
شەقــەی شابــاڵی هەر لەیــل و نەهــارم
وەکــوو «حافــز» لە سیــنەم گەنجــی یــارە
لە چــاوی دژمنــا چــووك و نـــەدارم
کە من «کۆلیـــل»ـی ئێـــوەم سەربڵێـــندم
بە پەستــم هــەر بــزانـــێ با نەیــارم

مزن بر دل ز نوک غمزه تیرم
که پیش چشم بیمارت بمیرم
نصاب حسن در حد کمال است
زکاتم ده که مسکین و فقیرم
چو طفلان تا کی ای زاهد فریبی
به سیب بوستان و شهد و شیرم
چنان پر شد فضای سینه از دوست
که فکر خویش گم شد از ضمیرم
قدح پر کن که من در دولت عشق
جوان‌بخت جهانم گرچه پیرم
قراری بسته‌ام با می‌فروشان
که روز غم بجز ساغر نگیرم
مبادا جز حساب مطرب و می
اگر نقشی کشد کلک دبیرم
در این غوغا که کس کس را نپرسد
من از پیر مغان منت پذیرم
خوشا آن دم کز استغنای مستی
فراغت باشد از شاه و وزیرم
من آن مرغم که هر شام و سحرگاه
ز بام عرش می‌آید صفیرم
چو حافظ گنج او در سینه دارم
اگرچه مدعی بیند حقیرم

کە نوێژی شەو لە غەریبی دەکەم بە شین و گرین
لە شەرح و باسی غەریبانەمایە سینگی برین
بە یادی زێد و ئەوین شیوەنێ بە زار دەکەم
سەفەر کە رەسمی نەمێنێ لە سەرزەمینی بەرین
من ئەهلی خاکی دلاّرم نە خەلّکی شاری نەیار
خودایە بمبەوە بۆ کۆڕی دۆستانی بەرین
لەبەر خودا کەرەمێ ئەی رەفیقی رێگە! هەتا
لە دەرکی مەیکەدە هەلّدەم بەیاخی دەوری وەرین
عەقلّ بە پیری نەناسیوم ئەرێ! کە دیتمی باز
ئەسیری نازی منالێکە دلّ، لە خێلّی پەرین
مەگەر شەمالّ و سەبا، هیچکەس نەمیناسی
بە غەیری بام نەبوو چون کەسێ لە ژووری سەرین
سەبا دەخیلە نەسیمێ لە خاکی شیرازم
کە عەتری مەنزلّی ئازیزمانە گیانی قەرین
زڕانی رازی غەمی دلّ سرشکی سوور لە دوور
لە کێ شکات بکەم، من دییەم لە فیتنەگەرین
لە چەنگی زوهرە شنەفتم سەحەر کە دەیفەرموو
غولاّمی «حافز»ی زاراوەخۆشی خۆش‌هونەرین
بە غەیری سروە نەبێ مەحرەمێ نەبوو «کۆلیل»
لە بەژنی شەمسە کە دێوانەوێنە سوژدە بەرین

نمـــاز شــام غریبـــان چو گریه آغـــازم

به مویه‌هـــای غریبـــانه قصـــه پـــردازم

به یـــاد یـــار و دیـــار آن‌چنـــان بگریم زار

که از جهـــان ره و رســـم سفـــر براندازم

من از دیـــار حبیـــبم نـه از بـلاد غـــریب

مهیمنـــا به رفیـــقان خـود رســـان بـــازم

خـــدای را مـــددی ای رفیـــق ره تـا من

به کـــوی میکـــده دیگر علـــم برافـــرازم

خـــرد ز پیـــری من کی حســاب برگیـرد

که بـاز با صنمـــی طفـــل عشـــق می‌بـــازم

بجـــز صبـــا و شمـــالم نمی‌شنـــاسد کس

عزیـــز من که بجـــز بـاد نیست دمســـازم

هـــوای منـزل یـــار آب زنـدگانی ماست

صبـــا بیـــار نسیمـی ز خـــاک شیـــرازم

سرشکـــم آمد و عیبـــم بگفت روی به روی

شکـــایت از که کنـــم خانگی‌ست غمـازم

ز چنگ زهـره شنیدم که صبحدم می‌گفت

غـــلام حـــافظ خوش لهجه‌ی خوش آوازم

دەستـــم بگـــەیێ گەر بە خـەمـی زولفی شەواسات

چون گۆ ئەگەرم سەد سـەرە بـۆی دێنمە ژێر پـات

پرچت ئەمـــەلی عومـری درێـــژی منـــە ئەمـــا

لەو عومــرە درێـــژەم نیـیە یەک تاڵی مولاقـــات

ئیـــزنم بدە ئەی شـەم! دەمـەوێ چەشنی شەم ئەوشۆ

لای ئێــوە بسـووتێ دڵ و چـاوم گوڵی پێبـات

نوێـــژم بکـــەن ئەو کـــۆڕە کە مەستن بە شـەرابت

ئەو لەحزە کە وەک جام بە یەک زەردە ئەجەل هـات

بەو هۆیـــە لە مەیخــانە گــڕ و سـۆزی هەمیشـەم

نوێـــژی منـی ناپـــاک نەبوو لایـەقی سەوقـــات

ئەبـــرۆت لە نێـو جــامی خەیـــاڵ و سـەری زانـام

میحـــرابە لە مزگـــەوت و کەمانـــم لە خەرابـات

سەربـــەرز لەســـەر تۆپی جەهـــان چەشنی بەیـــانم

ڕۆشـــن کە بکـــەم تاقـەشەوێ خەڵوە بە گۆنـــات

وەختـــێ کە بە سـەر مومکیـــنە ســـەودای ئـەوینت

چون گیـــانی هەیـاسی منـی مەحموودە لە ڕێگــات

لەم دەورە لە کن کێ غەمی خۆ «خاجە»! بەیـــان کەم

مەحـــرەم نیـیە خۆ غەیری سوراحی بەســـەرم کـات

«کۆلیـل»ـی پـەژارەی خـولـی دونیـــای خـــراوم

دەستـی من و داوێنـی بەزەی لێـوی شەکەرخـات

گر دست رسد در سر زلفین تو بازم

چون گوی چه سرها که به چوگان تو بازم

زلف تو مرا عمر دراز است ولی نیست

در دست سر مویی از آن عمر درازم

پروانه‌ی راحت بده ای شمع که امشب

از آتش دل پیش تو چون شمع گدازم

آن دم که به یک خنده دهم جان چو صراحی

مستان تو خواهم که گزارند نمازم

چون نیست نماز من آلوده نمازی

در میکده زان کم نشود سوز و گدازم

در مسجد و میخانه خیالت اگر آید

محراب و کمانچه ز دو ابروی تو سازم

گر خلوت ما را شبی از رخ بفروزی

چون صبح بر آفاق جهان سر بفرازم

محمود بود عاقبت کار در این راه

گر سر برود در سر سودای ایازم

حافظ غم دل با که بگویم که در این دور

جز جام نشاید که بود محرم رازم

بە خەرابــات ئەگەر ئەمجــارە دەســی دا گــوزەریٚ

بەرهـــەمی خەرقــە و بەرمـــاڵ لە دەس دیٚنــە دەریٚ

ئەگـــەر ئەورِۆ وەکــو زاهیـــد لە دەری تۆبــە بدەم

خازینـــی مەیکـــەدە ناکـــاتەوە لیٚــم تـــازە دەریٚ

شـەو لە دەوری شەمی کولّمت دەگەرِم تا بە سەحـەر

چەشنی پـەروانە بــدا دەس ئەگەرم بـــاڵ و پــەرِیٚ

تاکـــو نەخشـــاوە جەمـــالّت لە خەیـالاّ، من ئەگـەر

دەس لە مل حوور و پەری بم نییە هۆشــم لە ســەریٚ

غەمـــی عەشقت لـە دڵ و سیـــنەمـە شـــاراوە بەلاّم

چـاوی داویٚن‌تەرِە جاسووس لە کۆی هەر خەبـەریٚ

چەشنی چەنـگم لە بەغــەڵ ناکـەی ئەر ئارام دەرون

لانیـــکەم لیٚو بنە لیٚــوم وەکو نەی لیٚمـــدە ســەریٚ!

کە هــەوایی وەکــو تەیـرم لە قەفەس‌خانـەیی خـاک

بەو هــەوایــەم کە بکــا چـاوی شەهیٚــنت نـەزەریٚ

داخ و دەردی دڵی خویٚنین نەڵیٚم چـــاکە بە کـەس

چونکــە هەر تیٚغی غەمت یـارمە بۆ هەر کەســـەریٚ

«حافــز» ئەر هـەر ســـەرە موویێکی هەزارانی سـەرە

خاکساری قـــژی بەر پیٚــتە هەموو وەك هـــونەریٚ

مەمـــی «کۆلیـــل»ـی ئەوینـــم، گەلی شۆفـــار لە دوو

داخەکــەم کەس نیــیە هـــاواری مە بۆ زیـــن بەریٚ

در خرابات مغان گر گذر افتد بازم

حاصل خرقه و سجاده روان دربازم

حلقه‌ی توبه گر امروز چو زهّاد زنم

خازن میکده فردا نکند در بازم

ور چو پروانه دهد دست فراغ بالی

جز بدان عارض شمعی نبود پروازم

صحبت حور نخواهم که بود عین قصور

با خیال تو اگر با دگری پردازم

سر سودای تو در سینه بماندی پنهان

چشم تردامن اگر فاش نگردی رازم

مرغ‌سان از قفس خاک هوایی گشتم

به هوایی که مگر صید کند شهبازم

همچو چنگ ار به کناری ندهی کام دلم

از لب خویش چو نی یک نفسی بنوازم

ماجرای دل خون‌گشته نگویم با کس

زآن‌که جز تیغ غمت نیست کسی دمسازم

گر به هر موی سری بر تن حافظ باشد

همچو زلفت همه را در قدمت اندازم

بــدە مزگێنـیی وەسڵـت کە بـدەم گیـان و سـەرم
داوی دونیـا دەپسێـنم مەلـی عـەرشی هونـەرم
سـەرەکی عـالـەمی بوونـم لە سەرا نین بە سەرت!
بە غـولاّمـیَ لە غـولاّمـانی دەرم کـەی ئەگـەرم
خوایــە ئـاوێک لە هــەوری کەرەمت بەر لـە ئـەوەی
چەشنـی یەک زررە بە دەم بـاوە لە خۆ دەربــەدەرم
بە مــەزارم وەرە رابــوورە لەگـەڵ موتریب و مـەی
تا لە ئەڵحــەد وەدەریَ لــەش بە دنەی بۆنـی گـەرم
هەستــە بنوێنــە بەژن ئەی گوڵــی شیـرین بەر و بۆ
چەپڵەرێــژان کە لە گیـان هەستم و دەرچم لە سەرم
منی پیــرت لە بەغــەڵ بگرە گوڵـم تەنگ، شـەویَ
تـا جــووانی بەســەرم کـاتەوە کـاتی سەحــەرم
نەفــەسیَ روخســەتی دیــدارم ئەویَ رۆژی مەرگ
تا وەکوو «خاجە» لە گیان دەرچـم و خۆش بیَ سەفـەرم
گیــان لە مەیــدانی هــەوا تا وەکـو چەنگیَ لە بەغەڵ
ماتڵــی زەربــەتە «کۆلیــل»ـی بە ئیخلاس و شــەرم

مژده‌ی وصل تو کو کز سر جان برخیزم

طایر قدسم و از دام جهان برخیزم

به ولای تو که گر بنده‌ی خویشم خوانی

از سر خواجگی کون و مکان برخیزم

یا رب از ابر هدایت برسان بارانی

پیش‌تر زان‌که چو گردی ز میان برخیزم

بر سر تربت من با می و مطرب بنشین

تا به بویت ز لحد رقص‌کنان برخیزم

خیز و بالا بنما ای بت شیرین حرکات

کز سر جان و جهان دست‌فشان برخیزم

گرچه پیرم تو شبی تنگ در آغوشم کش

تا سحرگه ز کنار تو جوان برخیزم

روز مرگم نفسی مهلت دیدار بده

تا چو حافظ ز سر جان و جهان برخیزم

مەگەر گوناحە لە فیکری دیاری خۆما بم
ببم بە خاك و لە دەرکی دلاری خۆما بم
غەمی غەریبی و دووری دەمێ کە هەڵنەگرم
چبوو کە حاکمی خۆم و لە شاری خۆما بم
چ بوو لە خەڵوەتی وەسڵی دلا کە مەحرەم بم
وە یا لە کۆڕی غولامانی یاری خۆما بم
تەمەن کە عاقیبەتی نادیارە ئەو چاتر
لە کاتی کۆچ لە خزمەت نیگاری خۆما بم
لە دەستی بەختی خەواڵووم و کاری شێواوم
شکایەتێکم ئەگەر بوو لە کاری خۆما بم
بە غەیری رەندی و عەشقم نەدا بە ژین قەوڵێ
ئەشێ دوبارە لە قەوڵ و قەراری خۆما بم
مەگەر بە لوتفی خودا رێ پەیا بکا «حافز»
دەنا هەمیشە دەبێ گوم لە عاری خۆما بم
خودایە تا بە کەی ئاخر بە چەشنی«کۆلیل»ـت
لە فیکری بەندی ئەوینی نەیاری خۆما بم

چرا نه در پی عزم دیار خود باشم

چرا نه خاک سر کوی یار خود باشم

غم غریبی و غربت چو برنمی‌تابم

به شهر خود روم و شهریار خود باشم

ز محرمان سراپرده‌ی وصال شوم

ز بندگان خداوندگار خود باشم

چو کار عمر نه‌پیداست باری آن اولی

که روز واقعه پیش نگار خود باشم

ز دست بخت گران خواب و کار بی‌سامان

گرم بود گله‌ای رازدار خود باشم

همیشه پیشه‌ی من عاشقی و رندی بود

دگر بکوشم و مشغول کار خود باشم

بود که لطف ازل رهنمون شود حافظ

وگرنه تا به ابد شرمسار خود باشم

من هۆشیاری کوڵمی گەش و زولفی دڵکەشم
بێهۆشی چاوی مەست و شەرابێکی بێغەشم
فەرمووتە عەهدی رۆژی ئەلەستی بڵێم کە چین
نابێ مەگەر زەمانێ ئەکا بادە سەرخۆشم
من خەڵکی کۆی بەهەشتی بەرینم ئەمێستە وا
لەم خاکە گیری عەشقی کەنیشکانی مەهوەشم
ناچار ئەبێ لە بەندی ئەوین هەڵبکەم بە سۆز
ترسی گڕم وەبەر مەخە من چەشنی شەم گەشم
شیرازە کانی گەوهەری لێو، کەوشەنی جەماڵ
من لەعل‌ناس چونکە هەژارم خورا بەشم
چاوی مەسم ئەوەندە لە ئەم شارە دیوە من
بێ مەی خومار و مەستی کریشمەی دییەی رەشم
شارێکە پڕ لە نازی جووانان لە شەش تەرەف
نیمن شتێ ئەگەر نە تەرەفداری هەر شەشم
گەر یار بێت بەخت و بەرەو یار بێمەوە
زولفی پەریمە چەتری سەر و گەسکی جێگەشم
خۆش بووکی زەوقی«خاجە» حەزی جیلوەگەری بوو
جامێ نەبوو بە داخەوە بۆ زەوقی دڵکەشم
جامی جەهان‌نوێنمە «کۆلیل»! کوڵمی یار
بەو مەرجە رووی نەبێ لە پەرازیتی قەرقەشم

من دوستدار روی خوش و موی دلکشم
مدهوش چشم مست و می صاف بی‌غشم
گفتی ز سرّ عهد ازل یک سخن بگو
آن گه بگویمت که دو پیمانه درکشم
من آدم بهشتیم اما در این سفر
حالی اسیر عشق جوانان مهوشم
در عاشقی گزیر نباشد ز ساز و سوز
استاده‌ام چو شمع مترسان ز آتشم
شیراز معدن لب لعل است و کان حسن
من جوهریّ مفلسم ایرا مشوشم
از بس که چشم مست در این شهر دیده‌ام
حقا که می نمی‌خورم اکنون و سرخوشم
شهری‌ست پر کرشمه حوران ز شش جهت
چیزیم نیست ورنه خریدار هر ششم
بخت ار مدد دهد که کشم رخت سوی دوست
گیسوی حور گرد فشاند ز مفرشم
حافظ عروس طبع مرا جلوه آرزوست
آیینه‌ای ندارم از آن آه می کشم

گوزەر دەکا کە خەیاڵت لە لالەزاری دییەم

لەبەر نەزارە دڵم دێتە نێو تەلاری دییەم

نەبوو شیاوی خەیاڵت کە مەنزڵێ لە جەهان

بە دڵ لەبەر ئەمە هێنامە تۆی گلاری دییەم

وەرن کە گەوهەر و دوڕ بۆ خەڵاتی بەر پێتان

لە کونجی سینە دەکێشم بەرەو هەواری دییەم

سەحەر بە عەزمی خراپێ رەوان بو ئەسرینم

شوکور کە خوێنی جیگەر گرتی پابناری دییەم

کە دیتی رۆژی هەوەڵ رووت دڵ بە حەق دەیگوت

بە من بگا خەتەرێ خوێن لە مل تەواری دییەم

بە بۆنی موژدەیی وەسڵت هەتا سەحەر دوێشەو

گڕا لە رێگەیی بادا شەمی دیاری دییەم

دەروونی «حافز»ی پڕ ئێش بەشقی دڵسۆزی!

مەبێژە دی بە مژۆڵان و تیرباری دییەم

بە خاتری دڵی «کۆلیل» و یادگاری دییەت

بنێژە دوو گوڵی نێرگز لە سەر مەزاری دییەم

خیـال روی تو چون بگذرد به گلشن چشـم
دل از پی نظـر آید به سـوی روزن چشـم
سـزای تکیـه گهت منظـری نمی‌بیـنم
منـم ز عالـم و این گوشـه معین چشـم
بیـا که لعل و گهر در نثـار مقـدم تو
ز گنـج خانه دل می کشـم به روزن چشـم
سحـر سرشک روانـم سر خـرابی داشت
گرم نه خـون جگر می گرفت دامن چشـم
نخست روز که دیـدم رخ تو دل می گفت
اگر رسـد خللـی خون من به گردن چشـم
به بـوی مژده‌ی وصل تو تا سحر شب دوش
به راه بـاد نهـادم چـراغ روشـن چشـم
بـه مردمـی کـه دل دردمنـد حافـظ را
مـزن به نـاوک دلـدوز مردم‌افکن چشـم

گڕمی وەک کووپەیی مەی داوە دڵی پڕجۆشم
مۆرە لێوانم و خوێنین جیگەر و خامۆشم
تەمەعی لێوی نیگاران بە مەسەل خۆکوژییە
سەیری من کەن کە بە ئەم کارە چەنێ دڵخۆشم!
من لە غەم چۆن دەبم ئازا کە هەموو لەحزە بتێ
حەڵقە لە گوێم دەکا زولفی رەشی خۆشخۆشم
لەوە حاشا! کە نەبێ باوەڕی فەرمانی خودام
هەر ئەوەندەی هەیە ژەمژەم کەمەکێ مەینۆشم
رۆژی مەحشەر هەمە هیوا کە بە دیقی دژمن
بە کراسی کەرەمی گیانی خەتا داپۆشم
باخی فیردەوسی بە دوو دەنکە گەنم دا بابم
چۆن بە جۆیێکی ئەمن باخی جەهان نەفرۆشم؟!
خەرقەپۆشی نە نیشانەی سەری دینداریمە
بەڵکوو ئەم پەردە لە سەد عەیبمە یەک سەرپۆشم
پیری مەیخانەش ئەمەی فەرمووە گەر بیبیسم
وەک لە خۆم عەهدە دەبێ ساف نەبێ نەینۆشم
ساز ئەگەر ساز بە ئەم شێوە بکا موتریبی کۆڕ
شیعری «حافز» دڵ و گیان قەبزە دەکات و هۆشم
تاری ئێمەش لەسەر ئاهەنگی دڵم کۆکە و ئەڵێ
عاشقی زولفت و «کۆلیل»ی خەمی ئەبرۆشم

من که از آتش دل چون خم می در جوشم
مهر بر لب زده خون می‌خورم و خاموشم
قصد جان است طمع در لب جانان کردن
تو مرا بین که در این کار به جان می کوشم
من کی آزاد شوم از غم دل چون هر دم
هندوی زلف بتی حلقه کند در گوشم
حاشَ لله که نیم معتقد طاعت خویش
این‌قدر هست که گه‌گه قدحی می نوشم
هست امیدم که علیرغم عدو روز جزا
فیض عفوش ننهد بار گنه بر دوشم
پدرم روضه‌ی رضوان به دو گندم بفروخت
من چرا ملک جهان را به جوی نفروشم
خرقه‌پوشی من از غایت دینداری نیست
پرده‌ای بر سر صد عیب نهان می‌پوشم
من که خواهم که ننوشم بجز از راوق خم
چه کنم گر سخن پیر مغان ننیوشم
گر از این دست زند مطرب مجلس ره عشق
شعر حافظ ببرد وقت سماع از هوشم

چۆن بە تـانە و تەشـەری خێڵـی نەیـاران پەکەرم
من کە بێباکی و مەستیم هونـەرە و تاجی سـەرم
سـەرفی بۆ تـازە قەڵەنـدەر هەیە پارێـزی ریـا
منی رسـوا لە جەهان چیمـە لە سـەرف و زەرەرم
بۆیـە سوڵتـانی پەشێـوی گەلـی بێسـامـانـم
چونکە عەشقم لەسـەرایە و لە عەقـڵ بێخەبـەرم
بـا بـزانن کـە بـە قوربـانی ئەتـۆی بێدینـم
لە تـەویڵت بـدە خـاڵێك لە خوێنی جیگـەرم
بە دڵـێ سافـەوە تۆخـوا وەرە بۆ لام هـەتـا
نەبووە رۆشـن کە لە ژێر ئەم جبە چەن بێهونـەرم
شیعری خوێنینی من ئەی بـا! بەرە بۆ ئەو کەسە وا
بە مژۆڵی رەشـی کـون کردووە گیـانی کەسـەرم
بـادەنۆشـم من ئەگـەر یا نـە، دڵازار کـە نیـم
«حافـز»ی رازی دڵ و کـاتشنـاسی سەحـەرم
منی «کۆلیـل» فەقـەت چاو لە دەسـی مەیگێـڕم
مەحرەمێکی وەك ئەوم چونکە نەدی خوێن گەرم

گر من از سرزنش مدعیان اندیشم

شیوه‌ی مستی و رندی نرود از پیشم

زهد رندان نوآموخته راهی بدهی‌ست

من که بدنام جهانم چه صلاح اندیشم

شاه شوریده‌سران خوان من بی‌سامان را

زآن‌که در کم‌خردی از همه عالم بیشم

بر جبین نقش کن از خون دل من خالی

تا بدانند که قربان تو کافرکیشم

اعتقادی بنما و بگذر بهر خدا

تا در این خرقه ندانی که چه نادرویشم

شعر خون‌بار من ای باد بدان یار رسان

که ز مژگان سیه بر رگ جان زد نیشم

من اگر باده‌خورم ورنه چه‌کارم با کس

حافظ راز خود و عارف وقت خویشم

دەبێ بە چاوبەسی گیانم تەم و مژی بەدەنم
خۆش ئەو دەمەی کە نەمێنێ غوبار و تۆزی تەنم
شیاوی من مەلی خۆش‌خوێن نەبوو وەها قەفەسێ
کە چەشتی گەشتی بەهەشت و زەماوەنی چەمەنم
لەبەر چ هاتم و لە کوێم؟ نەزان و بێ‌خەبەرم
گەلێ بە داخەوە غافڵ لە خۆم و هەم وەتەنم
چلۆن لە عالەمی پاکی بە باڵی دڵ بفڕم
هەتا لە مەڵبەنی خاکی قەتیس و تەختەبەنم
ئەگەر لە خوێنی دڵم دێ نەسیمی شەوق ئازیزا!
عەجەب مەمێنە کە هەمخوێنی مامزی خوتەنم
لیباسی نەخشە لە زێرم مەبینە گەش وەکو شەم
کە زۆرە سۆزی نهێنی لە ژێر کراسی تەنم
لە «حافز»ت وەرە وەربگرە هەستی من منمی
کە وس ببێ لە حوزوورت زمانی چۆن و چەنم
ئەمن لە خزمەتی یارا لەخۆ نەچوومە دەرێ
کە وا زەلیلم و «کۆلیل» لەش مەزار و گەنم

حجاب چهره‌ی جان می‌شود غبار تنم
خوشا دمی که از آن چهره پرده برفکنم

چنین قفس نه‌سزای چو من خوش‌الحانی‌ست
روم به گلشن رضوان که مرغ آن چمنم

عیان نشد که چرا آمدم کجا رفتم
دریغ و درد که غافل ز کار خویشتنم

چگونه طوف کنم در فضای عالم قدس
که در سراچه‌ی ترکیب تخته‌بند تنم

اگر ز خون دلم بوی شوق می‌آید
عجب مدار که همدرد نافه‌ی ختنم

طراز پیرهن زرکشم مبین چون شمع
که سوزهاست نهانی درون پیرهنم

بیا و هستی حافظ ز پیش او بردار
که با وجود تو کس نشنود ز من که منم

چـل سـالّ و ئەنـدی تەختە دەڵێم من لە کەمترین
دەروێشەکانی پیـری موغـانم لە کـۆی ئەویـن
خـالّی نەبوو قەتـم لە هەتـاوی شـەراب جـام
چون لوتفـی پیـری بـادەفرۆشـم لەگەلّ دەژیـن
هێـنامیـانە ژوور و سەکـۆی بەرزی مەیـکەدە
سوڵتـانی عەشـق و دەوڵـەتی رەندانی پاکبیـن
خاوێنــە دامــەن ئەرچـی کراســم مەیـاوییە
لـەم تلّتنۆشـە زلّمـە گومـان و پلاری قیـن
شـاهێـنی دەستی شـاهم ئەبێ چۆن بەرم لە بیر
شـەوقی دیـاری یـار و وەتـەن مەڵهەمی بریـن
خۆشدەنگ بولبـولێ وەکـو من حەیفە بۆ قەفەس
وەك سوێسنـەم زمـانی شـرین لالّ و دلّ خەمیـن
شیـــراز ئـاو و خـاکی گـەلێ سپلّــە پـەروەرە
هاوڕێ لە کوێن کە خێوە لە ئەم شارە هەڵکەنیـن
«حافــز»! کەمی وەشـارە لە تۆی پەردە جامەکەت
تاکوو نەڵێـم بە خاجە لە ژێر ئەو عەبـاتە چیـن!
خاجـەی موبـارەکێ کە کەمــەندی سەخـاوەتی
تـەوقــی تـەلای ملــمە هەتـا رۆژی واپـەسیـن
بـــازی سپــین تەبعـی «عومــەر» سەختــە گرتنی
مــەر شاخــەوانی تیشکـی بزەت دابنـێ کەمیـن

چـل ســال بیش رفت که من لاف می‌زنـــم
کز چـاکـران پیــر مغـان کمتـرین منــم
هرگـز به یمـن عـاطفت پیــر مـی فـروش
ساغـــر تهی نشــد ز مـی صـاف روشنــم
از جــاه عشـق و دولت رنـــدان پـاکبـــاز
پیــوستـــه صـــدر مصطبـــه‌ها بود مسکنــم
در شـــأن مـن به دردکشـی ظـــنّ بـد مبــر
کـــآلـوده گشت جـــامه ولـی پاکدامنــم
شهبـــاز دست پـادشهـــم این چه حالت است
کـز یــــاد بــــرده‌انــــد هــــوای نشیمنــم
حیف است بلبلی چو من اکنون در این قفس
با این لســان عـذب که خامش چو سوسنــم
آب و هوای فــارس عجب سفلـه‌پرور است
کو همـرهی که خیمـه از این خـاک برکنــم
حافـــظ به زیر خرقــه قــدح تا به کـی کشـی
در بـــزم خواجــه پـرده ز کـــارت برافکنــم
تورانشــــه خجستـــه که در من یزیـد فضـــل
شـــد منـــت مـــواهـب او طـــوق گردنــم

عومریّ بەسەرچوو بۆ ئەوین هەردەم مەقامیّ تەی دەکەم
رێگەی تەمەننا هەر خولەک بۆ رێگەفامیّ تەی دەکەم
بیّ خۆر و مانگی رووی ئەوم چون سەخت ئەچیّ رۆژ و شەوم
جارجارە داویّ دادەنم بێچارە تەیریّ سەیدەکەم
(ئەورەنگ)و(گوڵچێرە)ی لەکوێن کوا نەخشی عەشق و کوا بەڵێن
ئێستاکە من نەرد و قومار بۆ چاوی مەستی مەی دەکەم
تاکوو بزانم سەروی ناز چەتری شکۆی لە کوێیە باز
بۆ هەر خەرامانێ لە باخ نالّینی چەشنی نەی دەکەم
هەرچەن دەزانم کامی دڵ نادات پێم ئارامی دڵ
رەسمی جەماڵی بۆ خەیاڵ وەک نەخشی مانی هەی دەکەم
پێموایە غەم دەرکا لە دڵ، رازی دەرون سەر خا لە دڵ
ئەو ئاخە خوێنینەی کە من هەر سوبح و ئێوارەی دەکەم
وەک «حافز» ئەرچی دوور مام تۆبەم لە مەی کردوون و جام
گاوەختە لا ڕۆحانییان یەک دوو سوراحی پەی دەکەم
«کۆلیل»و مەستی چاوتم شاهێنی بەزمی راوتم
چنگم لە سینگی دڵ کوتا، ها پێشکەشی ئێوەی دەکەم

عمری‌ست تا من در طلب هر روز گامی می‌زنم

دست شفاعت هر زمان در نیک‌نامی می‌زنم

بی‌ماه مهرافروز خود تا بگذرانم روز خود

دامی به راهی می‌نهم مرغی به دامی می‌زنم

اورنگ کو گلچهر کو نقش وفا و مهر کو

حالی من اندر عاشقی داو تمامی می‌زنم

تا بو که یابم آگهی از سایه‌ی سرو سهی

گلبانگ عشق از هر طرف بر خوش‌خرامی می‌زنم

هرچند کان آرام دل دانم نبخشد کام دل

نقش خیالی می‌کشم فال دوامی می‌زنم

دانم سر آرد غصه را رنگین برآرد قصه را

این آه خون افشان که من هر صبح و شامی می‌زنم

با آن‌که از وی غایبم و از می چو حافظ تایبم

در مجلس روحانیان گه‌گاه جامی می‌زنم

بێ شنەی قامەتی رەعنات لە گوڵزارم چی
لە قژی سومبوڵ و رووی سۆسەنی بۆن‌دارم چی
وەی کە رووتم بە توانجی گەلی شۆفار نەدی
جامی ئاسن کە نەبێ رووم لە هاوارم چی
جامی گەردوونە لە دەستم کە دەبێ بینۆشم
چەشنی تۆ واعیزی کەم‌فام لە ئینکارم چی
بەرقی غەیبی لە کەمین‌دا کە وەها تیژ و تونە
تۆ بفەرموو منی پۆڵوو لە پەلامارم چی
شاهی تووران دڵی بێژەنمی لە چا خستووە گەر
لوتفی رۆسەم لەگەڵم بێت لە ئەغیارم چی
پێکەنێ بۆم کە هەتا ئاوری کۆی توور لە دوور
رون دەبێ وادیی ئەیمەن لە شەوی تارم چی
ماڵە بابی منە «حافز»! کە بەهەشتی شایی
لەم سەرا کاولە مەڵبەندی عەزادارم چی
خەمی زولفت کە کەمەندی ملی«کۆلیل»ـە ئەدی
لە وزەی تیری مژۆڵ و غەمی تیمارم چی

بی تو ای سرو روان با گل و گلشن چه کنم
زلف سنبل چه کشم عارض سوسن چه کنم

آه کز طعنه‌ی بدخواه ندیدم رویت
نیست چون آینه‌ام روی ز آهن چه کنم

برو ای ناصح و بر دردکشان خرده مگیر
کارفرمای قدر می‌کند این من چه کنم

برق غیرت چو چنین می‌جهد از مکمن غیب
تو بفرما که من سوخته خرمن چه کنم

شاه ترکان چو پسندید و به چاهم انداخت
دستگیر ار نشود لطف تهمتن چه کنم

مددی گر به چراغی نکند آتش طور
چاره‌ی تیره شب وادی ایمن چه کنم

حافظا خلد برین خانه‌ی موروث من است
اندر این منزل ویرانه نشیمن چه کنم

من نە ئەو رەنـدەم کە تەرکی مەی لەگەڵ دڵبەر بکەم
شەرتـە ئەم کـارەم وەکـوو دارۆغە تا مەحشەر بکـەم
من کە لۆمـەی تۆبەکـارانم بە تـەرکی مـەی دەکرد
تۆبە کاتی گوڵ مەگەر شێتم لە کۆی ساغەر بکـەم؟!
عەشقی دڵ مـرواری و مەیخانە زەریـا، مـن غـەواس
خۆم لە بەحـری سوور خست ئاخۆ کە رێگا دەربکـەم
مەستە نێـرگز، لالە مەیگێـڕ و کەچی رسـوا منـم
لەم هەموو بێـدادە یـارەب روو لە چەن داوەر بکـەم
تون مەڕۆ ئەی شارشێوێن شۆخی چاوڕەش! تا بە رووی
زەرد و ئەشکی ئـاڵ، رێگەت پڕ لە لەعل و زەڕ بکـەم
من کە گەنجی لەعـل و یاقـوتم لە ئەسرین بێحـەدە
چۆن لە چاوی خۆر ئەشێ سواڵی دوڕ و گەوهەر بکـەم
نـەرمە بـارانی لەتیـفی سـروە وا گوڵـزاری شت
روم نەبوو چاوێ لە نەزمی جوانـی نێو دەفتەر بکـەم
عەهـد و پەیمـانم لەگـەڵ جـام و شەرابا بۆیە بەست
چون فەلـەك پەیمـان و عەهدێکی نەبوو بـاوەڕ بکـەم
من بە سامـانی هـەژاری سـەر لە جەمشیـد و کەیـم
بۆ دەبێ داوا لە دەوری چـەرخی پەس‌پـەروەر بکـەم
نـاخ وشکی فەقـرم ئەرچـی شـەرمەزاری هیممـەتم
گەر لە چەشمەی خـۆری ئیحسـانی منەت لێو تەڕ بکـەم
گەر پەسـەندی لوتفـی تـۆن ئـاور لە گیانم وەر بـدەم
پێـنـەزانـم گەر نـەزەر بۆ زەمـزەم و کەوسـەر بکـەم
دوێنەشـەو لێـوی لەگـەڵ «حافز» بـزەی نـازی نوواند
من وەلـێ بـاوەڕ بە رازی لێـوی ناشـێ هەر بکـەم
قامـەتی دیـوانی ئەشعـاری منـی «کۆلیـل»ـە چی
سەیـری ئەم دیـوانە ئێـژن کوفرە تـاوێ گەر بکـەم!

من نه آن رندم که ترک شاهد و ساغر کنم
محتسب داند که من این کارها کمتر کنم

من که عیب توبه‌کاران کرده باشم بارها
توبه از می وقت گل دیوانه باشم گر کنم

عشق دردانه‌ست و من غواص و دریا میکده
سر فروبردم در آن‌جا تا کجا سر برکنم

لاله ساغرگیر و نرگس مست و بر ما نام فسق
داوری دارم بسی یا رب که را داور کنم

بازکش یک دم عنان ای ترک شهرآشوب من
تا ز اشک و چهره راهت پرزر و گوهر کنم

من که از یاقوت و لعل اشک دارم گنج‌ها
کی نظر در فیض خورشید بلنداختر کنم

چون صبا مجموعه‌ی گل را به آب لطف شست
کج‌دلم خوان گر نظر بر صفحه‌ی دفتر کنم

عهد و پیمان فلک را نیست چندان اعتبار
عهد با پیمانه بندم شرط با ساغر کنم

من که دارم در گدایی گنج سلطانی به دست
کی طمع در گردش گردون دون‌پرور کنم

گرچه گردآلود فقرم شرم باد از همتم
گر به آب چشمه‌ی خورشید دامن تر کنم

عاشقان را گر در آتش می‌پسندد لطف دوست
تنگ‌چشمم گر نظر در چشمه‌ی کوثر کنم

دوش لعلش عشوه‌ای می‌داد حافظ را ولی
من نه آنم کز وی این افسانه‌ها باور کنم

چییە عەشقت گوڵی من! بێژە چ تەدبیر بکەم
تا کەی و چەن لە غەمت ناڵەیی شەوگیر بکەم
دڵی شێتم لەوە دەرچوو بە قسەی ئێمە بکا
مەگەری باز لە کۆی زولفتی زەنجیر بکەم
ئەو غەم و حەسرەتە کێشامە لە دووریت، قەڵەم
جەوهەرێ وایە نەبوو بۆتی کە تەحریر بکەم
کوا مەجالێ کە پەرێشانیی دڵ زۆر و کەمی
بۆ سەری زولفی پەرێشانتی تەقریر بکەم
ئارەزوی دیدەنی گیانم کە لە سەر بێت، دەبێ
نەخشی کوڵمت لە خەیاڵ ئەو دەمە تەسویر بکەم
گەر بە دین دێیە کەنارم دڵ و دین هەردو ئەدەم
بەڵکە سوودێك لە ئەم مامەڵە نێچیر بکەم
بەسیەتی وەعزی درۆ لێم گەڕە واعیز، بە سەرت!
من کەسێ نیم کە بە گوێی مێشکی ریا بیر بکەم
نییە هیوایە بدا «خاجە» لە تەنگانە نەجات
چارەنووسم ئەمە بوو هەرچەنی تەدبیر بکەم
بەختی «کۆلیل» بەلێ خزمە لەگەڵ زولفی، بەلام
چۆن دەبێ چەشنی یەك ئەم دوو شەوە تەفسیر بکەم

صنما با غم عشق تو چه تدبیر کنم

تا به کی در غم تو ناله‌ی شبگیر کنم

دل دیوانه از آن شد که نصیحت شنود

مگرش هم ز سر زلف تو زنجیر کنم

آن چه در مدت هجر تو کشیدم هیهات

در یکی نامه محال است که تحریر کنم

با سر زلف تو مجموع پریشانی خود

کو مجالی که سراسر همه تقریر کنم

آن زمان کآرزوی دیدن جانم باشد

در نظر نقش رخ خوب تو تصویر کنم

گر بدانم که وصال تو بدین دست دهد

دین و دل را همه دربازم و توفیر کنم

دور شو از برم ای واعظ و بیهوده مگوی

من نه آنم که دگر گوش به تزویر کنم

نیست امید صلاحی ز فساد حافظ

چون که تقدیر چنین است چه تدبیر کنم

چەم بە زەریـا دەکەم و سەبـری بە سەحـرای دەخەم
دڵـی خۆ، یـانی بە ئەم کـارە بە زەریـای دەخـەم
لە دڵـی تەنگـی گـونـابـار هەڵێـنم ئـاخـێ
گـڕی ئـاگر لە خەتای ئـادەم و حـەووای دەخـەم
قاتـە لەو شوێنـە کە ئەو بێ غـەمی دڵ، هەر بۆیـێ
تێـدەکۆشـم کە بنـەوبـاری دڵـم لای دەخـەم
بـاخـی سینـگی کە بە دەر خـا گوڵی زێڕین کەوا
سـەری سەودام وەکوو زولفی لە بەر پـای دەخـەم
بەنـدی جێ‌تیـری فەلەک شەرتە بە مەستی بچـڕم
تیـری چون گیرە لە گیـانم پەکی جەوزای دەخـەم
دەپژێنـم لە زەمیـن، تەختـی رەوان، لەعلی شـەراب
گومەزی شین بە چڕەی چەنگ بە ئەی وای دەخـەم
«حافـز» ئەم چـەرخە لەگەڵ کەس کە وەفـادار نەبوو
شێتم ئەم گۆوەنە یەک چرکە، بەر و دوای دەخـەم؟
وەرە «کۆلیـل»! ئەمـەوێ رازی دەرون هەڵـڕێـژم
دڵ وەکـوو سفـرە یەکاڵا دەکـەم و رای‌دەخـەم

دیـــده دریـــا کنـــم و صبـــر به صحـــرا فکنـــم
و انـــدر این کـــار دل خویـش به دریـــا فکنـــم
از دل تنــــگ گنهکـــــار بـــــرآرم آهـــی
کــآتش انـــدر گنــــه آدم و حـــوا فکنـــم
مایـه‌ی خوشـدلی آن‌جاست که دلدار آن‌جاست
می‌کنـم جهـــد که خـود را مگر آن‌جا فکنـــم
بگشـــا بنـــد قبـــا ای مـــه خورشیـــد کـــلاه
تـــا چـو زلفـت سـر ســـودازده در پـــا فکنـــم
خـــورده‌ام تیـــر فلـــک بـــاده بده تـا سـرمست
عقـــده دربنـــد کمـــر ترکـش جـــوزا فکنـــم
جرعـــه‌ی جـــام بر ایـن تخـت روان افشـــانم
غلغـــل چنـــگ در ایـن گنـــبد میـــنا فکنـــم
حافظـــا تکیـــه بر ایـــام چو سهـو است و خطـا
من چـــرا عشـــرت امـــروز به فـــردا فکنـــم

سەر وتم دوێشەو بە عەشقی کولمی رون تا کەی بکەم
دڵ وتی پێوەن لە کوێن تا چاری ئەم شێتەی بکەم

تا وتم بەژنی بەڕێکی سەروە لێم ئاڵۆز بوو
زیزە ئازیزم بە راسی هاوەڵان چۆن ئەی بکەم؟

عیشوەیێ فەرموو کە تەبعم بێتە سەر خۆ نازەنین!
چونکە تەشبیهم بە سەروێ کردوی خوێن قەی بکەم!

رەنگ زەردی تەبعی ناسکیانم ئەرچی بێ‌خەتام
بێنە ساقی بادە تا روو سوور چەشنی مەی بکەم

ئەی هەوایێ وا لە کۆی لەیلاوە دێی تۆ بی و خودا!
ماڵوێرانی بە جەیحون بێژە پێم تا کەی بکەم

من کە گەنجی جوانی بێ‌پایانی تۆم بێ، سەهلە بۆم
سەد هەزاری چەشنی خۆ دارا بە چەشنی کەی بکەم

ئەی هەتاوی بەختەوەر هەڵبێ! لە سەر «حافز» هەتا
بۆ دەوامی دەوڵەتی بەرزت دوعا بێ پەی بکەم

تۆ شوکور خاوەن هەنار و باخی سێوی بۆیە من
چەشنی «کۆلیل»ت بە رەنگی زەرد ئەبێ هەی بەی بکەم

دوش سودای رُخش گفتم ز سر بیرون کنم
گفت کو زنجیر تا تدبیر این مجنون کنم

قامتش را سرو گفتم سر کشید از من به خشم
دوستان از راست می‌رنجد نگارم چون کنم

نکته‌ی ناسنجیده گفتم دلبرا معذور دار
عشوه‌ای فرمای تا من طبع را موزون کنم

زردرویی می‌کشم زان طبع نازک بی‌گناه
ساقیا جامی بده تا چهره را گلگون کنم

ای نسیم منزل لیلی خدا را تا به کی
رَبع را بر هم زنم اطلال را جیحون کنم

من که ره بردم به گنج حسن بی‌پایان دوست
صد گدای همچو خود را بعد از این قارون کنم

ای مه صاحب‌قران از بنده حافظ یاد کن
تا دعای دولت آن حسن روزافزون کنم

بە قەستی تۆبە سەحەر عەزمی ئیستیخارە دەکەم
بەهاری تۆبەشکێن بێ چلۆنی چارە دەکەم

قسەی دڵم هەر ئەمەن: نامەوێ لە کۆڕێ بم
کە نۆشی بادە دەکا مەست و من نەزارە دەکەم

بە یادی مەجلیسی شاهانە چەشنی خونچە بە شەوق
پییاڵە دەگرم و یێخەی کراس پارە دەکەم

لە وەرزی لالە نەخۆشم دەبێ عەلاجم کەن
ئەگەر لە گۆوەنی گوڵدا لە مەی کەنارە دەکەم

گوڵی مورادی مە پشکووت چون بە دیدارت
دەڵاڵەتی سەری دژمن بە بەردە هارە دەکەم

هەژاری مەیکەدەم ئەمما لە کاتی مەستیدا
فەخر لەسەر فەلەک و مەحکەمەی هەسارە دەکەم

منێ کە نەمبووە دووری لە هەر حەڵاڵ و حەرام
چ عارە غەیبەتی مەیٚنۆشی خەو غەوارە دەکەم

بە تەختی گوڵ سەنەمێ دادەنێم و دەیکەمە شا
کە پاوەنی لە سەمەن، شەوبەنی لە سارە دەکەم

مەلوولە «خاجە» لە نۆشینی مەی بە ترس و دزە
بە دەنگی عوود و دەف و نەی حیجابی پارە دەکەم

قەسەم بە دەردی دەروونی خەمین و «کۆلیل»ـم
کە زینی بەرقی غەزەڵ بۆ سەفی پەژارە دەکەم

به عــزم توبه سحر گفتم استخاره کنــم

بهــار توبه‌شکن می‌رسد چه چاره کنــم

سخــن درست بگویــم نمی‌توانــم دیـد

که مـی خورند حریفان و من نظاره کنــم

چو غنچه با لب خنـدان به یاد مجلس شاه

پیــاله گیـرم و از شوق جامه پاره کنــم

به دور لالــه دمــاغ مــرا عــلاج کنـید

گر از میــانه‌ی بـزم طـرب کنــاره کنــم

ز روی دوست مرا چون گل مراد شکفت

حوالـه‌ی سر دشمن به سنگ خـاره کنــم

گــدای میکــده‌ام لیک وقت مستی بین

که نـاز بر فلـک و حکـم بر ستـاره کنــم

مرا که نیست ره و رســم لقمــه‌پرهیــزی

چـرا مـلامت رنــد شـراب‌خـواره کنـم

به تخت گــل بنشــانم بتـی چو سلطـانی

ز سنبل و سمنش ساز طوق و یـاره کنــم

ز بــاده‌خوردن پنهــان ملول شـد حافـظ

به بانگ بربط و نی رازش آشکاره کنــم

حاشا بلێم لە وەرزی گوڵا تەرکی مەی دەکەم
سەرگەنجی دەرك و هۆشە من ئەم كارە كەی دەكەم

نەیژەن لە کوێن کە بەرهەمی زانین و زوهدی خۆ
خەرجی سەدای چەنگ و نەوای عوود و نەی دەکەم

زۆرم لە دەرسی مەدرەسە گیراوە حاڵی دڵ
یەك سەردەمێك مەشقی خەت و خاڵ و مەی دەكەم

کەی بوویەتی زەمانە وەفا، جام بێنە بۆم!
تا من حەکایەتی جەم و دارا و کەی دەکەم

ترسم لە رۆژی حەشر و لە نامەی رەشم نییە
سەد دەفتەری وەها بە شكۆی رەحمی تەی دەكەم

لە كوێن سەبا كە من گلەكانی شەوی فیراق
هەر بۆ ئەوانی بەختەوەر و نیكپەی دەكەم

گیانی ئەمانەتێ کە بە «حافز» گەیی لە یار
رۆژێك رووی ئەبینم و پێشكەش بە خۆی دەكەم

«كۆلیل»! جەژنی بەژنی بەهارە و شەرابی ناب
تەبعی حاتەمی شیعر و غەزەڵ وەقفی تەی دەکەم

حاشا که من به موسم گل ترک می کنم
من لاف عقل می‌زنم این کار کی کنم
مطرب کجاست تا همه محصول زهد و علم
در کار چنگ و بربط و آواز نی کنم
از قیل و قال مدرسه حالی دلم گرفت
یک چند نیز خدمت معشوق و می کنم
کی بود در زمانه وفا؟ جام می بیار
تا من حکایت جم و کاووس کِی کنم
از نامه‌ی سیاه نترسم که روز حشر
با فیض لطف او صد از این نامه طی کنم
کو پیک صبح تا گله‌های شب فراق
با آن خجسته طالع فرخنده پی کنم
این جان عاریت که به حافظ سپرد دوست
روزی رُخش ببینم و تسلیم وی کنم

چوو ژیانێک و لە مەیـــخانەی ئەوین خـــزمـەت دەکـــەم

بـا هـــەزارم کـــاری دارا، خـــاوەنی دەوڵـــەت دەکـــەم

تـا لـە تـۆڕی وەسڵـی مەیلـی خـەم خـەرامـــان دڵبـەرێ

ماتڵـــی کاتـــم ملاســـم داوە کـەی فرســـەت دەکـــەم

قەت قســـەی راســـی لە دەم دەرنـــایە واعیـــز، ئـەڵبـەتـە

غەیبـــەتی ناکـەم لە خـــزمەت خۆشی وا سوحبەت دەکـــەم

نـەرم و ئەسپـــایی لەگـەڵ ســـروەی دەچـم بۆ مێرگـولاَن

بەس لە یـــارانی تەرێقـــەت چـــاوەڕێی هیممەت دەکـــەم

زەحمـــــەتی نـاڵـــــەم پتـــر خاکـــی دەرت هەڵنـــاگـرێ

لوتفـــی زۆرت بوو گوڵـم! بێـــلانە کەم زەحمـەت دەکـــەم

زولفـــی خـــاوی داوی رێ، نـــازی وەکـــوو تیـــری بەلاَ

هۆشـــی خـۆت ئـــەی دڵ ببێ بۆ تۆ بە دڵ وەسیەت دەکـــەم

چـــاوی بـەدبیـــن بـــا نەبیـــنێ ئـــەی دلاَوا راز پـۆش!

عەیب و تـــاوانێ کە خۆمی پێ لە خەڵـوەت لـەت دەکـــەم

«حافـــز»ی قورئـــان لە کـــۆڕێک و لە کـــۆڕێ بـادەنۆش

سەیرە چەن دووڕووم و چۆن شۆخی لەگەڵ ئۆمەت دەکـەم

داوی مەکـــری هەرکـــەسێ جـــۆرێک دانـــا، وا منیـــش

وەک «عومەر» سەدجۆرە باسی زولف و خاڵ و خەت دەکەم

روزگاری شد که در میخانه خدمت می‌کنم
در لباس فقر کار اهل دولت می‌کنم
تا کی اندر دام وصل آرم تذروی خوش‌خرام
در کمینم و انتظار وقت فرصت می‌کنم
واعظ ما بوی حق نشنید بشنو کاین سخن
در حضورش نیز می‌گویم نه غیبت می‌کنم
با صبا افتان و خیزان می‌روم تا کوی دوست
و از رفیقان ره استمداد همت می‌کنم
خاك کویت زحمت ما برنتابد بیش از این
لطف‌ها کردی بتا تخفیف زحمت می‌کنم
زلف دلبر دام راه و غمزه‌اش تیر بلاست
یاد دار ای دل که چندینت نصیحت می‌کنم
دیده‌ی بدبین بپوشان ای کریم عیب‌پوش
زین دلیری‌ها که من در کنج خلوت می‌کنم
حافظم در مجلسی، دُردی‌کشم در محفلی
بنگر این شوخی که چون با خلق صنعت می‌کنم

تەرکی حەزی نیگار و سوراحیم لە سەر نییە
تۆبەم چەنێک کرد و لە هیچم خەبەر نییە
کۆشکی بەهەشت و سێبەری تووبا و باخ و کیژ
بۆ من شکۆی خاکی لەبەر پێتی هەر نییە
حاڵی بە رەمزی دیدە دەبن خەڵکی دڵ، منیش
کردم ئیشارە چونکە ئەوین بێنەزەر نییە
دەستی نەداوە بۆم کە لە خۆمم خەبەر بێ
تا سەر نەدەم لە مەیکەدە هۆشم لە سەر نییە
واعیز وتی بە تانە بڕۆ تەرکی حەز بکە
ناکەم جەناب! کاری وەها خێرە، شەڕ نییە
پارێزی من ئەوەن کە لە کۆی دەلالانی شار
نازی لەسەر مینبەر و کریشمەم لەبەر نییە
«حافز»! سەرای پیری موغان کۆشی رەحمەتە
هەرکەس لەم ئاستانە بچێ بەختەوەر نییە
«کۆلیل» گۆی بە زەنگی موناجاتی بەیانە
دەرمانی دەردی ئێمە مەگەر ئەی سەحەر نییە

من تـرک عشق شاهد و ساغر نمی‌کنم
صد بـار توبه کردم و دیگـر نمی‌کنم
بـاغ بهشت و سایه‌ی طوبی و قصر و حور
با خـاک کوی دوست بـرابـر نمی‌کنم
تلقیـن و درس اهل نظر یک اشـارت است
گفتم کنـایتی و مکـرر نمی‌کنم
هرگـز نمی‌شود ز سـر خود خبـر مرا
تـا در میـان میـکده سـر برنمی‌کنم
ناصح به طعن گفت که رو ترک عشق کن
محتـاج جنگ نیست بـرادر نمی‌کنم
این تقویـم تمـام که با شـاهدان شهـر
نـاز و کرشمـه بر سـر منـبر نمی‌کنم
حافظ جنـاب پیـر مغان جای دولت است
من تـرک خـاک‌بوسی این در نمی‌کنم

مژۆڵــی دڵڕەشت ڕەخنــەی ئەوەن کردون لەسـەر دینم
دەڵێـم بـەو چاوە بیمـارەت فیـداکەم گیـانی بێ تیـــنم
ئەرێ ئـەی هــاونشینی دڵ! کە یـــارانت لە بیـرۆ چـوو
بە بێ یــادی ئەتۆ یـاڕەب نەفــەس بڕ بێ دەمـی ژیـــنم!
جەهان ئەی زاڵی بێبونیــاد هەی فەرهــاد کوژ هەی دادا!
کە مەکر و فێڵــی تـۆ کردی وەڕەز لە گیــانی شیریـــنم
لە تــاوی ئـاوری دووری وەکوو گوڵ نوقمی ئارەق بووم
نەسیمی سـروە! کوا عەترێ لە دەسرەی بۆ عەرەقچیـــنم
بە قــوربانی بــرۆی ســاقی دەکەم حــەو تـاق و مابــاقی
تەماشــاییکی ئەو نــادەم بە تۆپی چەرخــی چاوشیـــنم
بە جێگــەی من کەسێتر هەڵبژێرێ گەر ئەوین، یـاڕەب!
نەمێـــنم گیــان ئەگەر دانـم لە جێی ئازیـــزی مێژیـــنم
سبەینـــێباشـــی وت بولبول، مەنوو ساقی لە خەو هەستە!
لەسەر غەوغا دەکـا خەونێ کە دوێشـەو هـاتی بۆ دیـــنم
شەوی کۆچم لە جێمەرگۆ دەچم بۆ کۆشکی چاومەستان
لـە کـاتی گیــان کەنشتا، تۆ ئەگەر شــەم بـی لـە باڵیـــنم
قسـەی دڵمان و تامــەزرۆی ئەوینێ سـەبتـە لەم شیعـرە
بەڕاسـی بێهەڵە و نەقســە کە «حافـز» کـردی تەڵقیـــنم
لە شەوگــاری ڕەشی بێئێـــوەییدا چەشنی «کۆلیـل»ـت
لەســەر نەزمێکی وا پەخشــانە لەعلی نەسـری ئەسریـــنم

به مژگان سیه کردی هزاران رخنه در دینم

بیا کز چشم بیمارت هزاران درد برچینم

الا ای همنشین دل که یارانت برفت از یاد

مرا روزی مباد آن دم که بی یاد تو بنشینم

جهان پیر است و بی‌بنیاد از این فرهادکش فریاد

که کرد افسون و نیرنگش ملول از جان شیرینم

ز تاب آتش دوری شدم غرق عرق چون گل

بیار ای باد شبگیری نسیمی زان عرق‌چینم

جهان فانی و باقی فدای شاهد و ساقی

که سلطانی عالم را طفیل عشق می‌بینم

اگر بر جای من غیری گزیند دوست حاکم اوست

حرامم باد اگر من جان به جای دوست بگزینم

صَباح الخَیر زد بلبل کجایی ساقیا برخیز

که غوغا می کند در سر خیال خواب دوشینم

شب رحلت هم از بستر روم در قصر حورالعین

اگر در وقت جان دادن تو باشی شمع بالینم

حدیث آرزومندی که در این نامه ثبت افتاد

همانا بی‌غلط باشد که حافظ داد تلقینم

چوونی بۆ مەیکـــەدەم ئێستـــاکە گەلێ مەسڵەحەتە
تـا لەوێ خۆش بحـەسێمـۆ کە فـرەم دڵ شەکەتە
دوور لەم خێـــڵە ریاکـــارە دەبم جـام بە دەست
واتـــە لەم عـالـــەمە هەر پاکـدڵیم رەســم و خەتە
تا لە دونیـــا بە حەریفـــانی دەغـــەڵ تـووش نەبم
هەر لەگـــەڵ یـــار و شـەراب و غەزەڵم پێ رەحەتە
هەڵیــدێنم ســـەری ســـالار لە نێـــو بـاخ وەکوو
ســـەرو ئەگـــەر مەیلـی جەهانم لە سەرا بێ قەوەتە
شەرمـــەزارم لە حوزووری مەی و مەیگێـــڕ گەلــێ
بـەم عەبـــا شـۆڕەوە هـەر ئەونـەمە لافـی غەڵەتە
سینگی تەنگی من و باری غەمی ئەو دوورە لە یەك
پیـــاوی ئەم بـــارە نە بێچـــارە دڵـی پڕخەفەتە
من ئەگەر مەست لە مەیـــخانەم و یا شێـــخ لە شار
وەك دەبینی ئەمە کالآمە کە هەر خـەوش و چەتە
ســـەروەرم ئاســـەفی دەورانە لـــەوم لا مـــەدە رێ
لێـــو کە تەڕ کەم، لە فەلـەك تۆڵەگرم ئەو فەقەتە
دڵ لە گەردی ستـەمم پڕ بووە یـــاڕەب کە نەکەی
لێـــڵ ئەو جـامی ئەوین ئاینـــە لـەو مەملـــەکەتە
ماڵـــی وێـــرانە، نەبـێ ئەو دڵـە «کۆلیل»ـی برۆت
مـــاڵت ئـــاوا بە بـــرۆی ئێـــوە دڵی ئێمـــە لەتە

حالیا مصلحت وقت در آن می‌بینم
که کشم رخت به میخانه و خوش بنشینم
جام می گیرم و از اهل ریا دور شوم
یعنی از اهل جهان پاکدلی بگزینم
جز صراحی و کتابم نبود یار و ندیم
تا حریفان دَغا را به جهان کم بینم
سر به آزادگی از خلق برآرم چون سرو
گر دهد دست که دامن ز جهان درچینم
بس که در خرقه‌ی آلوده زدم لاف صلاح
شرمسار از رخ ساقی و می رنگینم
سینه‌ی تنگ من و بار غم او هیهات
مرد این بار گران نیست دل مسکینم
من اگر رند خراباتم و گر زاهد شهر
این متاعم که همی‌بینی و کمتر زینم
بنده‌ی آصف عهدم دلم از راه مبر
که اگر دم زنم از چرخ بخواهد کینم
بر دلم گرد ستم‌هاست خدایا مپسند
که مکدر شود آیینه‌ی مهرآیینم

ئەگەر هەستێ لە دەس بەختم کە دانیشم لەگەڵ ژینم
لە لێوی لەعلی مەی‌نۆشم، لە باخی وەسڵی گوڵچینم
رەگ و ریشەم دەسووتێنێ شەرابی تاڵی سۆفی کوژ
لە لێوت ساقیا ماچێ لەباتی گیانی شیرینم
دەکا شێتم یەقین فیکری پەرێشانێ، کە شەو تا رۆژ
لەگەڵ مانگم وتووێژە و بە خەو پۆلی پەری بینم
بە مەستان شەکری دا لێوت بە مەی‌نۆشانی مەی چاوت
منم بێبەش لە هەر دوو لا نە شیرین و نە نۆشینم
وەکوو هەر خاک با هێنای و لوتفێکت نەسیبی بوو
لەمەش یادێ بفەرموو چونکە خزمەتکاری دێرینم
نە هەرکەس هۆنیۆ بەیتێ ئەدیبە و نەزمی دڵگیرە
منم کەوگیری شیعری تازە چون چالاکە شاهینم
بە پێنووسی منی کێشاوە مانی نەخشی وێنووسی
بڕوا! بڕوا ئەگەر ناکەی بە کۆی سوورەتگەری چینم
لە هەرکەس نایە حەقبێژی، وەفاداری، ئەمن بۆیە
غوڵامی ئاسەفی دووهەم شکۆی دونیا و هەم دینم
بە واعیز گوێ نەدەی! من رەندی و مەستی دەزانم چین
کە من هەر شەو حەریف و هاوپیاڵەی مانگ و پەروینم
لە زستان و کڕێوەی بێ‌وەفاییدا گەلێ دامان
وەکوو «کۆلیل» بۆیێ هەر لە فیکری تینی هاوینم

گــرم از دست برخیــزد کـه بـا دلـــدار بنشیـــنم
ز جــام وصـل می‌نوشــم ز بـاغ عیش گل چیـــنم

شـــراب تلـخ صوفی‌ســوز بنــیادم بخــواهـد بـرد
لبـــم بر لب نِــه ای ســاقی و بستـان جان شیریـــنم

مگر دیوانه خواهم شد در این سودا که شب تا روز
سخـن با مـــاه می‌گویــم پری در خواب می‌بیـــنم

لبت شکر به مستان داد و چشمت می به مـی‌خواران
منـــم کز غـــایت حـــرمان نه با آنـــم نه با ایـــنم

چو هر خـــاکی که باد آورد فیضی برد از انعـامت
ز حـــال بنـــده یـــاد آور که خدمتگـــار دیریـــنم

نه هر کـــو نقش نظمـــی زد کـــلامش دلپـذیر افتـد
تـذرو طـرفه من گیـرم که چالاک است شاهیـــنم

اگر بـاور نمی‌داری رو از صورتگر چیـــن پـرس
که مانـی نسخـه می‌خواهـد ز نوک کلک مشکینم

وفـــاداری و حق‌گـــویی نه کار هر کسی باشـد
غـــلام آصـف ثـــانی جَـــلال الحـــقّ و الـدّینـــم

رمـــوز مستی و رنـــدی ز مـن بشنـو نه از واعـظ
که با جــام و قـــدح هـر دم ندیــم مـاه و پرویـــنم

لە سەکـــۆی مـەیکەدە شەو نووری خودا دێتـە نـەزەر
سـەیـــرە لەکوێـوە کە نوورێکی وەهـــا دێتـە نـەزەر
نـــاز مەفرۆشـە بە مـن قافڵـــەســـالاری حەجـاج!
کە لە تـــۆ مـاڵ و لە مـــن دیـارە بەنـــا دێتـە نـەزەر
بـەو هـەوایەم لە گـــرێ بـــاز بکەم زولفـــی ئـەویـن
فیکـــری دوورێکە سـەد ئەڵبـەتە خەتـا دێتـە نـەزەر
سۆزی دڵ، گەوهەری چاو، ئاهی سەحەر، ناڵەیی شەو
گشت ئەمـــانەم نـەزەری ئێـــوەیـە وا دێتـە نـەزەر
هــەردەم ئەگـــرێ دەمـــی رێگـــا بە خەیـاڵم جـۆرێ
کـــێ دەزانـــێ کە لە تـــۆی پەردە چها دێتـە نـەزەر
کەس لە میسـکی خوتـــەن و مامـــزی ماچیـــنی نـەدی
بۆنی خۆشێ کە سەحـەر خۆش لە سەبـا دێتـە نـەزەر
عەشقـــی «حـــافـــز» بە بتـــێ عەیب مەزانـــن یـــاران!
چونکە وەک عاشقـــی ئێـــوەی بەوەفـــا دێتـە نـەزەر
هەر کە مەجنـــوونی قـــەد و قـــامەتی لەیـلایە «عومەر»!
خۆی خـدر، عەشقی وەکوو ئاوی بەقـــا دێتـە نـەزەر

در خرابات مغان نور خدا می‌بینم

این عجب بین که چه نوری ز کجا می‌بینم

جلوه بر من مفروش ای ملک الحاج که تو

خانه می‌بینی و من خانه خدا می‌بینم

خواهم از زلف بتان نافه گشایی کردن

فکر دور است همانا که خطا می‌بینم

سوز دل اشک روان آه سحر ناله‌ی شب

این همه از نظر لطف شما می‌بینم

هر دم از روی تو نقشی زندم راه خیال

با که گویم که در این پرده چه‌ها می‌بینم

کس ندیده‌ست ز مشک ختن و نافه‌ی چین

آن‌چه من هر سحر از باد صبا می‌بینم

دوستان عیب نظربازی حافظ مکنید

که من او را ز محبان شما می‌بینم

غـەمی زەمـــانە کـە هیچـی کەنـــار نـابیـــنم
شـــەرابی سوور نەبـێ چـــاری کـــار نـابیـــنم
مەحـــاڵە حەزرەتی پیـــری موغـــان بەجێبێـڵم
کە تەرکی خزمـــەتی هەرگیز لە بـــار نـابیـــنم
بە خۆری جـــام مەسەنجێـــنە عەیش و ئەنـدازەی
کە بەختـــی کـــات لە دەوری مـــەدار نـابیـــنم
نیشـانی دۆسـی خودا عەشقە، بەس دەبێ بت بێ
کە ئەم نیشـــانە لەگـەڵ شێخی شـــار نـابیـــنم
هەزار داخـــی گــــران بۆ دو چـــاوی حەیـــرانم
کە بـەو دو ئـایـــەنـە رووی ئاشکـــار نـابیـــنم
لە جۆیـــباری دییـــەم ســـەروی قـامەتی تا چوو
بە غەیـــری ئەشـــکی پڕەنـــگی گـــلار نـابیـــنم
کەسێ قومێـــکی شـــەرابی بە ئەم خومـــارە نەدا
ئەشـا! لە خەڵکی جەهان کەس بە یـــار نـابیـــنم
لە من مەپرسە نیشـــانی بە چەشنی موو کەمـەری
لـــەوێ کە خـــۆ بە دەبیـــری دیـــار نـابیـــنم
ئەدی من و دوڕی زەریای «خاجە» چونکە لەوێ
نەبێت گەنجـــی قســـەی زەڕنیگـــار نـابیـــنم
دڵم لە حەســـرەتی زولفـــی شـەواری «کۆلیل»ـە
کـە وا شـــەوارەمـــە بەژنـــی بەهـــار نـابیـــنم

غـم زمـانه که هیچش کـران نمی‌بیـنم
دواش جز مـی چون ارغـوان نمی‌بیـنم
به ترک خدمت پیـر مغان نخواهم گفت
چـرا که مصلحت خود در آن نمی‌بیـنم
ز آفتـاب قـدح ارتفـاع عیش بگیـر
چـرا که طالع وقت آن‌چنان نمی‌بیـنم
نشـان اهل خـدا عاشقی‌ست با خود دار
که در مشـایخ شهر این نشان نمی‌بیـنم
بدین دو دیـده‌ی حیران من هزار افسوس
که با دو آینـه رویش عیـان نمی‌بیـنم
قـد تو تـا بشـد از جویبـار دیده‌ی من
به‌جـای سرو جز آب روان نمی‌بیـنم
در این خمـار کسم جرعه‌ای نمی‌بخشد
ببـین که اهـل دلی در میـان نمی‌بیـنم
نشـان موی میـانش که دل در او بستم
ز من مپرس که خود در میان نمی‌بیـنم
من و سفیـنه‌ی حافظ که جز در این دریا
بضـاعت سخـن دُرفشـان نمی‌بیـنم

خۆشــە ئەو رۆژە لە کۆی مەنــزڵی وێــران دەڕۆم
گیان دەبێ راحەت و لەشوێن گوڵی گیانان دەڕۆم
با دەزانــم کە لە رێ نابەڵــەدن خێــڵی غــەریب
من بە بــۆنی سـەری دوو زولفـی پەرێشـان دەڕۆم
دڵ مەلــوولی هەرەشــەی بەندی سکەندەر بووە وا
ئـارەزوم کۆچـە، بەرەو (تەختی سلێمـان) دەڕۆم
وەک سەبــا با ئــەوە بیمــــارم و بێتـاقـەتـە دڵ
بە حــەزی سـەروی رەوان بەژنی خەرامـان دەڕۆم
وەک قەڵەم گەر بە ســەریشم بووە بۆ لای دەچــم
بە دڵی زەخمـی و کلێـە و کوڵـی گریــان دەڕۆم
نەزری سەرشــانمە گەر لەم غەمــە رۆژێ بەدەرێـم
تا دەری مەیکەدە سەرخـۆش و غەزەڵخـان دەڕۆم
لە ئەوینـی وەکـو یەک زەڕڕە بە دەم رەقسـەوە تـا
کانی گەورەی کەرەمی خۆری درەخشــان دەڕۆم
لە عەرەب نایــە غەمی بــاری گرانی گەل و تـاک
بێــنە مەیدان کوڕەکانی عەجـەم ئاســان دەڕۆم
لە بیــاوان وەکـو «حـافــز» ئەگــەرم رێـگە نەبرد
نیــیە باکــم لە پەنــای ئاســەفی دەوران دەڕۆم
خوڕڕەم ئەو رۆژە لە کۆی (ئـاویــەر)ی ســەربەرزم
پاک وەک(کانی شفا) روو بە (سنە)ی جوان دەڕۆم

خرم آن روز کز این منزل ویران بروم

راحت جان طلبم وز پی جانان بروم

گرچه دانم که به جایی نبرد راه غریب

من به بوی سر آن زلف پریشان بروم

دلم از وحشت زندان سکندر بگرفت

رخت بربندم و تا ملک سلیمان بروم

چون صبا با تن بیمار و دل بی‌طاقت

به هواداری آن سرو خرامان بروم

در ره او چو قلم گر به سرم باید رفت

با دل زخم‌کش و دیده‌ی گریان بروم

نذر کردم گر از این غم به در آیم روزی

تا در میکده شادان و غزل‌خوان بروم

به هواداری او ذره صفت رقص‌کنان

تا لب چشمه‌ی خورشید درخشان بروم

تازیان را غم احوال گران‌باران نیست

پارسایان مددی تا خوش و آسان بروم

ور چو حافظ ز بیابان نبرم ره بیرون

همره کوکبه‌ی آصف دوران بروم

گەر لە ئەم مەنزڵە وێرانە بەرەو یانە بڕۆم
شەرتە شێتی کە نەکەم لەو حەنە فەرزانە بڕۆم
بە وەتەن لەم سەفەرەم گەر بە سلامەت بگەیێم
نەزری سەرشانمە یەکسەر کە بە مەیخانە بڕۆم
تا بڵێم بەرهەمی ئەو سەیر و سولووکەم چ بووە
جوانە بۆ تەکیە لەگەڵ نەی، دەف و پەیمانە بڕۆم
ئاشنایانی ئەوین با بمژن خوێنیشم
ناکەسم بۆ گلەش ئەر لا کەس و بێگانە بڕۆم
بەندی زولفی وەکو زەنجیری لەمە و پاشمە جێ
تا کەی و چەندە لە شوێن ئەو دڵە دێوانە بڕۆم
دیم ئەگەر تاقی برۆی هەر وەکو میحرابی دەبێ
شوکری جێبێنم و بێ ڕۆح لە شوکرانە بڕۆم
خۆزگە بەو ڕۆژە کە وەک «خاجە» بە دۆسی سەری تۆ
مەس لەگەڵ دۆس لە مەیخانەوە بۆ یانە بڕۆم
مەستی بادەی خەسی دوو چاوتە «کۆلیل» دڵێ
تۆ بی و چاوی مەسی خوایە! کە مەستانە بڕۆم

گر از این منزل ویران به سوی خانه روم

دگر آن‌جا که روم عاقل و فرزانه روم

زین سفر گر به سلامت به وطن باز رسم

نذر کردم که هم از راه به میخانه روم

تا بگویم که چه کشفم شد از این سیر و سلوک

به در صومعه با بربط و پیمانه روم

آشنایان ره عشق گرم خون بخورند

ناکسم گر به شکایت سوی بیگانه روم

بعد از این دست من و زلف چو زنجیر نگار

چند و چند از پی کام دل دیوانه روم

گر ببینم خم ابروی چو محرابش باز

سجده‌ی شکر کنم و از پی شکرانه روم

خرم آن دم که چو حافظ به تولای وزیر

سرخوش از میکده با دوست به کاشانه روم

خۆشە پامالّی جەفاتم وەکو خاکی سەرە ڕێت
ماچ ئەکەم خاکی دەرت زەحمەتی کێشاوە کە پێت
من نە ئەو کەسمە لە دەس ئێوە بنالّم هەرگیز
دەولّەتی تۆیە مەرامی ئەمنی حەلّقە لە گوێت
بە خەمی زولفی درێژت هەیە هیوام گەلێ
خوانەکا کورت وەکا دەستی مەبەستی، دلّی شێت
زەڕڕە خاکێکم و جێم خۆشە لە بەر دەرکی موراد
هەر لە با ترسمە ئەی دۆس لە ناکاو کە بێت
پیری مەیخانە سەحەر بۆیە دلّی دام جەلا
تێبگەم تا لە پلەی حوسنی خوداداد و بەجێت
زاهیدی سافی مزەوتی سەرەووم، ئێستە بەلّام
مەیکەدەم جێگەیە لەو شوێنە دلّم دادەکەوێت
لەگەلّ ئەم خاکنشینەت وەرە بۆ مەیکەدە تا
حورمەتی ئێمە بزانیت لەوێ چەندە دەچێت
مەست ڕۆیشتی و نەتبوو نەزەرێ بۆ «حافز»
خوانەکا ئاگری ئاخم لە پڕێ خۆش بگرێت
شاهی خاوەر لەوە فەرموی کە سەحەر خۆشم هات
مەیلی شاییم نییە من خزمەتی توورانم ئەوێت
ملوەنی سوور لە مرواریی ئەسرینی «عومەر»
بۆ مل و گەردنی بەرزی کچی ئێران دەشێت

آن‌که پامال جفا کرد چو خاک راهم

خاک می‌بوسم و عذر قدمش می‌خواهم

من نه آنم که ز جور تو بنالم حاشا

بنده‌ی معتقد و چاکر دولت‌خواهم

بسته‌ام در خم گیسوی تو امید دراز

آن مبادا که کند دست طلب کوتاهم

ذره‌ی خاکم و در کوی توام جای خوش است

ترسم ای دوست که بادی ببرد ناگاهم

پیر میخانه سحر جام جهان‌بینم داد

وندر آن آینه از حسن تو کرد آگاهم

صوفی صومعه‌ی عالم قدسم لیکن

حالیا دیر مغان است حوالتگاهم

با من راه‌نشین خیز و سوی میکده آی

تا در آن حلقه ببینی که چه صاحب جاهم

مست بگذشتی و از حافظت اندیشه نبود

آه اگر دامن حسن تو بگیرد آهم

خوشم آمد که سحر خسرو خاور می‌گفت

با همه پادشهی بنده‌ی تورانشاهم

دیــداری بوو بە قسمــەت و مــاچ و کەنــار هــەم
پێمن سپاسی بەخت و خولی رۆژگار هــەم

سۆفــی بــڕۆ کــە خــۆری ئەوینــم ئــەوا هــەڵات
جامی مەیم لەدەست و شەوی زولفی یار هەم

عەیبی کەسێــک ئێمــە بە نۆشینی مــەی نەکــەیــم
لەعلی شــەراب خۆشــن و لێوی نیگــار هەم

بگرن ســوراغی دڵ کە گــوم‌وگــۆڕە موحتــەسیب
پڕپڕ لە مەی جەهان‌و مەزەی خۆشگەوار هەم

خــاتــر بــە دەستــی تەفــــرەقە نـــادا بلیمــــەتی
بەس کۆوەبن بە شیعر و بە بادەی هەنار هەم

یەک قــوم لە لەعلــی لێوی بڕێــژن لەسـەر گڵـــم
تا خاک بێ بە سوورەگوڵ و موشکبــار هەم

چوو ئەو دەمەی کە چاوی چەپەڵ گرتبوی کەمیــن
دژمن نەمــا لە بەیــن و سرشکــی گــلار هــەم

چون کـــائینات پـــاکی بە ئوکسێـــژنت دەژێـــن
تیشکێک ئەی هەتــاوی ژیان بۆ هــەژار هەم

باخــی گوڵان لە فەیزی جەمــاڵت بە رەنگ و بـــۆن
هــەوری کــەرەم بگیــرە!کەمێ بۆ کەنار هــەم

لە خـــوا بترســـە! «حافــز» ئەسیــری کــەزێــت بوو
عــەرزەم هەتــا نــەداوە بە عــالی‌تەبسار هــەم

(بورهان)ی مولێک و دین کە لە ئیقباڵی ئەو زەمان
کانی کــەرەم بەڕاســی چەپی بەحروار هــەم

سوبح ئاسمــان بەیادی گەشــەی فیکــری رۆشنی
گیانی فیــدا دەکات و هەسارەی نیسـار هەم

تۆپی زەوینــە گۆی قــەفی گۆچــانی عــەدلی ئــەو
ئاسمــانی شین و بەرزی گومەز بەرقــەرار هەم

بۆ عەزمی رۆح‌ســووکی دەبێ بێتە گەرد و خـــول
نوختــەی مــەداری چەرخ و بنەی پایەدار هەم

تا ئەو دەمــەی لە سووڕی فەلــەک دێتــە ئاڵ‌وگــۆڕ
یەعنی کە ساڵ و مانگ و خەزان و بەهار هەم

خـــاڵی نەبێــت کــۆشکی جــەلالی لە گـــۆوەن و
مەیگێڕ و سەروی ناز و قەدی گوڵعوزار هەم

بێــبەش نەبێ لە مــاچی خەت و خاڵ و شیعــری تەڕ
«کۆلیـل»و کۆڕی کیژ و کوڕی دڵپەژار هەم

دیدار شد میسر و بوس و کنار هم | از بخت شکر دارم و از روزگار هم
زاهد برو که طالع اگر طالع من است | جامم به دست باشد و زلف نگار هم
ما عیب کس به مستی و رندی نمی‌کنیم | لعل بتان خوش است و می خوشگوار هم
ای دل بشارتی دهمت محتسب نماند | وز می جهان پر است و بت می‌گسار هم
خاطر به‌دست تفرقه دادن نه زیرکی‌ست | مجموعه‌ای بخواه و صراحی بیار هم
بر خاکیان عشق فشان جرعه‌ی لبش | تا خاک لعل‌گون شود و مشکبار هم
آن شد که چشم بد نگران بودی از کمین | خصم از میان برفت و سرشک از کنار هم
چون کائنات جمله به بوی تو زنده‌اند | ای آفتاب سایه ز ما برمدار هم
چون آب روی لاله و گل فیض حسن توست | ای ابر لطف بر من خاکی ببار هم
حافظ اسیر زلف تو شد از خدا بترس | وز انتصاف آصف جم اقتدار هم
برهان ملک و دین که ز دست وزارتش | ایام کان یمین شد و دریا یسار هم
بر یاد رای انور او آسمان به صبح | جان می‌کند فدا و کواکب نثار هم
گوی زمین ربوده‌ی چوگان عدل اوست | وین برکشیده گنبد نیلی حصار هم
عزم سبک عنان تو در جنبش آورد | این پایدار مرکز عالی‌مدار هم
تا از نتیجه‌ی فلک و طور دور اوست | تبدیل ماه و سال و خزان و بهار هم
خالی مباد کاخ جلالش ز سروران | وز ساقیان سروقد گلعذار هم

هەر بە یارە دەرد و دەرمانیش هەم
دڵ بە قوربانی دەکەم گیانیش هەم
ئەو شتەی ئێژن لە جوانی سەرترە
پڕ کەماڵە دڵبەر و جوانیش هەم
قەستی گیانی کردم ئەو یادی بەخێر
تا شکانی قەول و پەیمانیش هەم
نوکتەیێ ئێژم عەزیزان سەر بە مۆر
وەك دەبێ ڕۆژێ بە گۆرانیش هەم
هەروەها سەرچوو شەوانی وەسڵی ئەو
دەگوزەرێ ڕۆژانی هیجرانیش هەم
دین و دونیا پەڕتەوێکی ڕوومەتی
پێم وتی بە زمان و بە گیانیش هەم
باوەڕی پێناکرێ دونیا پەسە
با بڵێم گەردوونی گەردانیش هەم
بێنە مەی عاشق! لە قازیم باك نین
وەك لە باس و خواسی دیوانیش هەم
موحتەسیب زانی کە «حافز» عاشقە
ئاسەفی زانا، سولەیمانیش هەم
خەڵکی کەرکووکم لەگەڵ «کۆلیل» و دڵ
هەر وەکوو ئامێد و بۆتانیش هەم

دردم از یار است و درمان نیز هم

دل فدای او شد و جان نیز هم

این که می‌گویند آن خوش‌تر ز حسن

یار ما این دارد و آن نیز هم

یاد باد آن کو به قصد خون ما

عهد را بشکست و پیمان نیز هم

دوستان در پرده می‌گویم سخن

گفته خواهد شد به دستان نیز هم

چون سر آمد دولت شب‌های وصل

بگذرد ایام هجران نیز هم

هر دو عالم یک فروغ روی اوست

گفتمت پیدا و پنهان نیز هم

اعتمادی نیست بر کار جهان

بلکه بر گردون گردان نیز هم

عاشق از قاضی نترسد می بیار

بلکه از یرغوی دیوان نیز هم

محتسب داند که حافظ عاشق است

و آصف ملک سلیمان نیز هم

سەرخـۆش و بێپـەژارە دەژێ دڵ بە یـادی یـار
مەحرەم بە عەشق و هاونەفەسی جامی خۆش گەوار
گیانـان هەتـا لە کـاری مـە ئەبرۆ گوشـا دەکەن
زۆرێ کـەوانـی لۆمـە دەکێشـن گەلـی نەیـار
وەک لالـە دڵ بە داغـەوە لەم بـاخـە من رووام
تۆ دوێنەشـەو بە داغـی سەبووحیـتە دڵپـەژار
وەستـاوین ئێمـە بێـژە لە کۆی عوزری مەیکەدە
دڵگیـری تۆبەمـانە ئەگەر پیـری مـەیمـەدار
تۆ کار چـاکی سـا مـەدەدێ ئەی لە رێ بەڵـەد!
ئینسـاف ئەدەم کە کەوتە لە رێگام و هەرزەکـار
وەک لالـەمان مەنـاسە کە جـامێ لە مەی پڕین
داغـی دەرون بەدی کە لە تۆی جەرگی کۆڵـەوار
فەرمووتـە مەیـکە «خاجـە»! خەیـاڵاتی جۆرجۆر
نەخشی غەڵەت مەکێشە کە دڵ پـاکە عەینی یـار
«کۆلیـل» تۆبـەکـاری بەهـاری کریشمـەتە
مەزرای ئەوینـی دوورە لە خێـڵی چەت و بـژار

ما بی‌غمان مست دل از دست داده‌ایم

همراز عشق و همنفس جام باده‌ایم

بر ما بسی کمان ملامت کشیده‌اند

تا کار خود ز ابروی جانان گشاده‌ایم

ای گل تو دوش داغ صبوحی کشیده‌ای

ما آن شقایقیم که با داغ زاده‌ایم

پیر مغان ز توبه‌ی ما گر ملول شد

گو باده صاف کن که به عذر ایستاده‌ایم

کار از تو می‌رود مددی ای دلیل راه

کانصاف می‌دهیم و ز راه اوفتاده‌ایم

چون لاله می مبین و قدح در میان کار

این داغ بین که بر دل خونین نهاده‌ایم

گفتی که حافظ این همه رنگ و خیال چیست

نقش غلط مبین که همان لوح ساده‌ایم

عومرێکە رێگـەپێـوی غەمت چەشنی کۆچـەرین
بێ مەکـر و بێ ریـا لە ئـەوەی فێـڵە بێـوەرین
میحـراب و دەرسی حوجـرە، وتووێژی مەدرەسـەم
دۆڕا بە چـاوی سـاقی و مـەی چون هونەرووەرین
هـەم دڵ ئـەدەم بە دەستی دو زولفـی رەشـی بە دڵ
هەم گیـان بە ئەو دو چـاوە فریوکارەی ئەسپـەرین
عومرێکـە چـاو لە گۆشـەیی ئەبرۆیە بەو هـەوا
خۆش بێ بە یەک ئیشـارە دڵی عومری غەم قەرین
تەختی حوکـوومەتی مە لەسـەر زڵـم و زۆر نیـن
شـاهی وڵاتـی ئەمنـی بە بێفـەوج و لەشکـەرین
دڵ مەیلی نـازی چـاوی فریـوی دەکـا، مەگەر
سیحـری بـرۆی دوبارە لە سینگی شرِ مشتـەرین؟!
چەشنی وەنـەوشە سەر بە سەر ئەژنـۆ دەبێ بنێین
بێ زولفی سەرکەشی ئەو ئەشێ چۆن بەسەر بەرین
چـاو چاوەڕێیە چەشنـی تەماشـاگەرانی مـانـگ
دڵ گۆشـەگیـری بەژن و هیـلالی بـرۆی پەرین
پرسیـتە لێـم کە «خاجە»! دڵی عاشقت لە کوێن؟
خۆزگەم بە خۆی ئەڵێ کە لە تۆی پرچی دڵبەرین
نووکی قەڵـەم بە شێـری برۆی تیژ ئەکا «عومەر»
بـۆیێ ئـەوەن بە زات و دەرون پڕ لە جەوهـەرین

عمـری‌ست تا به راه غمت رو نهاده‌ایـــم

روی و ریـای خلق به یک سو نهاده‌ایـــم

طـاق و رواق مدرســه و قـال و قیـل علـم

در راه جــام و ســاقی مــه‌رو نهاده‌ایـــم

هم جـان بدان دو نرگس جادو سپرده‌ایـم

هـم دل بـدان دو سنبل هنــدو نهاده‌ایـــم

عمـــری گذشت تـا بـه امیـــد اشـــارتی

چشمی بـدان دو گوشه‌ی ابرو نهاده‌ایـــم

مـا ملک عافیـت نـه بـه لشکـر گرفتــه‌ایم

مـا تخت سلطنـت نه بـه بـازو نهاده‌ایـــم

تا سحـر چشـم یار چه بازی کنــد که باز

بنـــیاد بر کرشمـــه‌ی جـــادو نهاده‌ایـــم

بی زلف سرکشش سر ســودایی از مـلال

همچـــون بنفشـه بر سـر زانـــو نهاده‌ایـــم

در گوشـــه‌ی امیـــد چو نظـارگان مـــاه

چشـــم طـلب بر آن خم ابـرو نهاده‌ایـــم

گفتی که حافظا دل سرگشته‌ات کجاست

در حلقــه‌های آن خــم گیسو نهاده‌ایـــم

لەبەر ئەو دەرکە نەکەوتوومە لەبەر شۆرەت و نام
بۆ پەنا هاتووم ئاخر فەلەك ئالآوە لە پام

لە سنووری عەدەمۆ تا دەوەر و شاری وجوود
ئەو هەموو ڕێگەیە بۆ عەشقی گوڵی رووتە کوتام

هەڵیکەندم چەمەنی رووت لە گوڵزاری بەهەشت
بە خەتی سەوزی ئەوین تا بحەسینۆ بە مەرام

لەگەڵ ئەم عەشقە کە بەرپرسییە جبریلی ئەمین
ئەوە هاتوومەتە بەر ماڵی شەهەنشاهـ و گەدام

بێ گومانم کە لە دیوانی جەزا چارەڕەشم
داکە ئەی هەوری خەتاپۆش هەتا نەچوە حەیام!

لەنگەری بەخششت ئەی کەشتیی ئیحسان لەکوێن
من کە بەمجۆرە لە نێو بەحری کەرەم نوقمی گونام

«حافز»! ئەم کۆنە عەبا لاوە لەسەر شانی درۆ
چون لە شوێن قافڵە وێڵین بە ناڵە و گڕی زام

فوو لە پۆڵوی دڵی «کۆلیل» وەکوو زولفی بکەن
شەوی تاوان لەسەر ڕێگەمە، موحتاجی چرام

ما بدین در نه پی حشمت و جاه آمده‌ایم

از بد حادثه اینجا به پناه آمده‌ایم

رهرو منزل عشقیم و ز سرحدّ عدم

تا به اقلیم وجود این همه راه آمده‌ایم

سبزه‌ی خط تو دیدیم و ز بستان بهشت

به طلبکاری این مهر گیاه آمده‌ایم

با چنین گنج که شد خازن او روح امین

به گدایی به در خانه‌ی شاه آمده‌ایم

لنگر حلم تو ای کشتی توفیق کجاست

که در این بحر کرم غرق گناه آمده‌ایم

آبرو می‌رود ای ابر خطاپوش ببار

که به دیوان عمل نامه سیاه آمده‌ایم

حافظ این خرقه‌ی پشمینه مینداز که ما

از پی قافله با آتش آه آمده‌ایم

پیـــری مەیـــخانە وتـــوویانە لەســـەر قـــەولی قـــەدیـــم
مـەی لە ئـەو شوێنـە حــەرامن کە نەبێ یــار نەدیم
شڕشڕ ئاخــر دەکــەم ئەم خەرقــە کە پڕپڕ لە ریــان
سوحبـەتی ڕۆح لەگــەڵ جنسی وەها سەختە حەکیم
بەو هـەوا لێـــم بپـــژێنێت قومێ لێـــوی ئـەوان
ئەوە چــەن ســاڵە لە کۆی مەیکــەدە ماتڵم و موقیم
ڕەنگــە ئەو خزمـــەتی چەن ساڵەمی چوویێت لە یاد
ســـروە ئامـــانە! وەبیـــری خەوە پەیمـــانی قەدیـــم
پاش سەد ســاڵ لەســـەر گۆڕم ئەگەر کەی گوزەرێ
شیـن بە شەوقت لە گڵا، بێشک ئەبێ ئیسکی رزیـــم
دڵ بە ســـەد وادەیـــی دیـــدار دەبــا دڵبــەر ئەرێ
بۆنی قـەولـی دەمــە، دایم گوڵی بـــۆنداری سەخیم
خونچــە دڵتەنــگ بڵــێ قــەت لە گرێی زار نەبێ
کە دەگــا کۆمەکی سروەی سەحەر و لوتفی نەسیم
مـن برینـــداری ئەوینـــم چیـــیە کـــارم بە تەبیب
بە دەســـی چـــاوتە دەرمـــانی دڵی شێـــتی پەتیـــم
گەوهەری دین و ئەوین دەسخە! لەگەڵ خۆتی ئەبەی
کە بەشـی خەڵکیـە ســامـــان و تەلار و زەڕ و سیم
داوی فێـــڵ و فـــەرەزی سەختـە مەگەر لوتفی خودا
حەزرەتـی ئـادەمـی لەغـــزانـدووە شەیتـانی ڕەجیـم
شوکـــری زۆری هـــەیـــە «حافز» لەوە ســامـــانی نییە
کێ وەکوو ئەو هەیـەتی شیعـــری تەڕ و تەبعی سەلیم
گیـانی «کۆلیـــل» دەســی داوەتــە شمشێری برۆت
داوی دانــــاوە لـە ڕێمـــان کـە ئیبلیســـی خەنیـــم

فتوی پیر مغان دارم و قولی‌ست قدیم

که حرام است می آن‌جا که نه یار است ندیم

چاک خواهم زدن این دلق ریایی چه کنم

روح را صحبت ناجنس عذابی‌ست الیم

تا مگر جرعه فشاند لب جانان بر من

سال‌ها شد که منم بر در میخانه مقیم

مگرش خدمت دیرین من از یاد برفت

ای نسیم سحری یاد دهش عهد قدیم

بعد صد سال اگر بر سر خاکم گذری

سر برآرد ز گلم رقص‌کنان عظم رمیم

دلبر از ما به صد امید ستد اول دل

ظاهرا عهد فرامش نکند خلق کریم

غنچه گو تنگدل از کار فروبسته مباش

کز دم صبح مدد یابی و انفاس نسیم

فکر بهبود خود ای دل ز دری دیگر کن

درد عاشق نشود به به مداوای حکیم

گوهر معرفت آموز که با خود ببری

که نصیب دگران است نصاب زر و سیم

دام سخت است مگر یار شود لطف خدا

ور نه آدم نبرد صرفه ز شیطان رجیم

حافظ ار سیم و زرت نیست چه شد شاکر باش

چه به از دولت لطف سخن و طبع سلیم

وەرە بۆ مەیکەدە دۆعــای گوشـادێک بکــەین
ماتڵـی دۆس لە ڕێ، یــادی مــورادێک بکــەین
نییە تۆشــەی سەفــەرێ بۆ حــەرەمی وەسڵی ئەبێ
ڕوو لە مەیخـانە لەبـەر تۆشــە و زادێک بکــەین
بە ڕیــا تێکـەڵە چـون ئەشکــی ڕەوانـم، وەرە بـا
تەڵــەبی نامەبــەرێ وەک پەریــزادێک بکــەین
بە قوزوڵقـوردی دەرون بێت غەمی عەشقت ئەگەر
جێ لە بێــدادی ئەتـۆ یــاد لـە دادێک بکــەین
نوختــەیی خاڵی ڕەشت، نایـەتە سەر لەوحی دییەم
مـەر لـە بیلــبیلە تەمـەننــای میــدادێک بکــەین
دڵ وتی گیــان بە ئیشــارەی لەبی شیــرینت ئەدەم
بە بزەی شەکــری وتی چۆنە مـەزادێک بکــەین
تا دەمــێ عەتــرە دەوا بـۆ دڵـی دێــوانـە، مەگەر
لەو خــەت و خــاڵتە داوای ســەوادێک بکــەین
چون دڵی خۆشــە فەقەت دەفری غەمی یار، وەرن
بە ئومێــدی غەمی، دڵ خـۆش بە یادێک بکــەین
«خاجــە»! دانیشتنی بەر مەدرەســە تا چەنــدە ئەرێ
هەستـە مەیــخانە هەتـا بـازە جیهــادێک بکــەین
شــەش‌دەری گـرتووە «کۆلیـل»! حەریفت وەرە تـا
لە دڵـی مــۆرە تەقــازای گوشــادێک بکــەین

خیـــز تـا از در میخـــانه گشـــادی طلبـــیم

بـه ره دوسـت نشینـــیم و مـــرادی طلبـــیم

زاد راه حـــرم وصـــل نـداریـــم مگـــر

بـه گـــدایی ز در میـــکده زادی طلبـــیم

اشـــک آلـودهی مـا گرچـه روان است ولـی

به رســـالت سوی او پـاک نهـــادی طلبـــیم

لـــــذت داغ غمـــت بـر دل مـــا بـــاد حـــرام

اگـــر از جـــور غـــم عشـق تو دادی طلبـــیم

نقطـــهی خـــال تو بر لـــوح بصـر نتـوان زد

مگـــر از مردمک دیـــده مـــدادی طلبـــیم

عشوهای از لب شیرین تو دل خواست به جـان

به شکـــرخنـــده لبت گفـت مـزادی طلبـــیم

تـا بـود نسخـــهی عطـــری دل ســودازده را

از خـــط غـالیـــهسـای تـو ســـوادی طلبـــیم

چون غمـــت را نتـوان یافت مگر در دل شـاد

مـا بـه امیـــد غمت خاطـر شـــادی طلبـــیم

بـر در مـدرســـه تـا چنـــد نشیـــنی حـافـــظ

خیـــز تـا از در میخـــانه گشـــادی طلبـــیم

بوو لە یاران چاوی یاریمان زۆر
بیر و بۆچوونێ هەڵەی بوو زەینی کۆر

تا نمامی خۆشەویستی بەر بدا
ئێستە دڵ تۆوێکی چاند و چوو لە کۆڕ

دابی دەروێشی خوتە و بۆڵەی نییە
سەردە نا سەدها گلەی پێن جۆرجۆر

نازی چاوت شەڕفرۆشە و فێڵەواز
ئێمە پێمان ئاشتین و عەشق و شۆر

نووری روخسارت ئەوەن رۆشن نەبوو
هیممەتی شیعرم سەری خستون لە خۆر

کەس لە دەس جەورت شکاتێکی نەکرد
دەغڵی رێزم پاکە بێخەوشە و مورۆر

پێمی وت «حافز» دڵت پێم داوە خۆت
کەی لە سینگی تۆم کوتا من دەستی زۆر

تا نەبی رسوا وەکوو «کۆلیل»ـی شار
کێ وتی بشکێنە گەنجی سەر بە مۆر

ما ز یـــاران چشـــم یـــاری داشتـــیم

خود غلــط بود آن‌چـه ما پنــداشتـــیم

تـــا درخـت دوستـــی بـر گـــی دهـــد

حـــالیـــا رفتـــیم و تخمـــی کاشتـــیم

گفـت‌وگـــو آییـــن درویشـــی نبـــود

ور نـــه بـا تـو مـــاجـــراهـــا داشتـــیم

شیـــوه‌ی چشمت فریب جنـگ داشت

مـــا غلط کردیـــم و صلـح انگاشتـــیم

گلبـن حسنـت نه خـود شـد دل‌فـــروز

مـــا دم همـــت بـــر او بگـمـــاشتـــیم

نکتـــه‌ها رفت و شکـــایت کس نکرد

جـــانب حرمـــت فـــرونگـــذاشتـــیم

گفت خـــود دادی بـه مـــا دل حافظـــا

مـــا محصـــل بـر کســـی نگمـــاشتـــیم

لە من پارێــز نایێ چونکە مەستــانم ســەلا فەرمــوو
لە نۆبەی نێرگزی مەستت لە گیـانم ئەل‌ویدا فەرمــوو
بکــەی بــڕوا بە من یا نــا دەڵێــم هەر وەک وتوومانە
کە نەیبوو خانــەقا کەڵکێ دەری مەیخانە وا فەرمــوو
خــراوی چــاوتم ســاقی! ئەگــەرچی دڵ پەیــامی دا
کە هــەر دەردێ لە دڵبەر بێ هەزاری مەرحەبا فەرمــوو
پەشیــمانۆ دەبی رۆژێ ئەگــەر ئەوڕۆکە نەمبــەخشی
فــەرامۆشی نەکەی! کەی پێم وتی لوتفێ عەتا فەرمــوو
وتــم شمشــاڵە بەژنت شــەرمــەزارم بوختــیانم کـرد
زمــانم لاڵ بــێ وەختــێ قیــاسێکی خەتــا فەرمــوو
وەکوو ئاسکی خوتن نێوکی دڵی خوێنینە کێ وەک من
بە جێگەی زولفی چین‌چینی قسەی چینم خەتا فەرمــوو
کەلامت ئــاورن «حــافــز»! وەلــێ ئازیــز دڵ‌ســەردە
لە بەدقەولــی گوڵــت لام وایە بۆ بــادی سەبا فەرمــوو
وتم «کۆلیــل»! کێ لە کــوێ وتــی مەی ئاوی حەیوانە
وتی پیری موغـان دوێنەی لە حەوشی خانەقا فەرمــوو

صلاح از ما چه می‌جویی که مستان را صلا گفتیم

به دور نرگس مستت سلامت را دعا گفتیم

در میخانه‌ام بگشا که هیچ از خانقه نگشود

گرت باور بود ور نه سخن این بود و ما گفتیم

من از چشم تو ای ساقی خراب افتاده‌ام لیکن

بلایی کز حبیب آید هزارش مرحبا گفتیم

اگر بر من نبخشایی پشیمانی خوری آخر

به خاطر دار این معنی که در خدمت کجا گفتیم

قدت گفتم که شمشاد است بس خجلت به بار آورد

که این نسبت چرا کردیم و این بهتان چرا گفتیم

جگر چون نافه‌ام خون گشت کم زینم نمی‌باید

جزای آن که با زلفت سخن از چین خطا گفتیم

تو آتش گشتی ای حافظ ولی با یار درنگرفت

ز بدعهدی گل گویی حکایت با صبا گفتیم

سەرفی مەی و مەیخانە هەموو دەرسی سەحەر بوو
دەسکەوتی دوعا نوقمی ئەوین تووشی خەتەر بوو
خەرمانی دوسەد زاهیدی فەرزانە دەسووتێ
بەو داغە لەسەر ئەم دڵە شەیدامە کە بەر بوو
سوڵتانی ئەزەل خازینی گەنجی غەمی کردین
بەم مەنزڵە وێرانمە تا عەزمی سەفەر بوو
رێگەی نییە شۆخێ بە دڵم شۆری لەمە و پاش
ئەم گەنجە بە مۆری حەزی تۆ شەقڵی لە سەر بوو
دی بەسمە لە ژێر ئەم جبە پەشمینە دوڕەنگی
رەندانە ژیان بۆمە کە سەردێڕی هونەر بوو
کەشتی تەمەن ئەڕوات بەرەو کوێ کە سەرەنجام
گیانم لەسەر ئەو گەوهەرە تاقانە هەدەر بوو
سەد شوکری خودا هەر وەکو من بێ دڵ و دین بوو
ئەو ئاقڵ و فەرزانە کە لەم عالەمە سەر بوو
رازی بە خەیاڵێکە لە تۆ دڵ وەکو «حافز»
یارەب چ نەیارن دڵ و چەن سووکنەزەر بوو
بنوێنە وتم روو کە بکەم باسی خەت و خاڵ
فەرموی لەسەر ئەم مەتنە فەقەت شەرحی «عومەر» بوو

ما درس سحر در ره میخانه نهادیم

محصول دعا در ره جانانه نهادیم

در خرمن صد زاهد عاقل زند آتش

این داغ که ما بر دل دیوانه نهادیم

سلطان ازل گنج غم عشق به ما داد

تا روی در این منزل ویرانه نهادیم

در دل ندهم ره پس از این مهر بتان را

مهر لب او بر در این خانه نهادیم

در خرقه از این بیش منافق نتوان بود

بنیاد از این شیوه‌ی رندانه نهادیم

چون می‌رود این کشتی سرگشته که آخر

جان در سر آن گوهر یکدانه نهادیم

اَلمِنـةُ لله که چو ما بیدل و دین بود

آن را که لقب عاقل و فرزانه نهادیم

قانع به خیالی ز تو بودیم چو حافظ

یا رب چه گداهمت و بیگانه نهادیم

بێــــلا لـە رێ و شەقـــامی خەرابـــات نەگوزەرین
چۆنکـــە هەموو رەجاڵی قومێ ئاوی کەوســەرین
لافی قەڵەندەریم کە ئـەزەل بوون و مــافی عەشــق
گەنجــی ئەوین بە مۆرە ئەمێســتەش قەڵەنــدەرین
لەو شوێنە تەخت و بەختی کەی و جەم جەمۆکران
گەر غــەم دەنۆشـن ئێــوە، لە مەی ئێمە مشتــەرین
دەستـــم هەتــا دەچێــتە ملی چەشنــی ملــوەنێ
خــەملاوی خوێنــی دڵ وەکو یاقووتی ئەحمــەرین
لێــواوی رێــی ئەویـن مەکـە واعیــز نەسێــحەتێ
فیــردەوس هیچــە بۆ مــە کە حەیرانی ئەسمــەرین
چون سۆفیـــان بە رەقســی ریـــا بـــوونە پێشـــەوا
دەستــی درۆ هەڵێـــنە کە شـاگـــردی رێبـــەرین
وا خـــاك بوو بە كــانی جەواهیــر لە جــامی تـۆ
بێــچارە خێــڵی ئێمــە کە لەو خـاکە کەمتــەرین
«حافــز» حەساری بەرزە کە کۆشکی دیــاری یــار
ناچـار ئەبێ بە خــاکێ لە بەر دەرکی ســەر بــەرین
«کۆلیـــل» چـــاوەڕێتە لە ئاســـۆ وەدەرکـــەوی
بۆ چــاری شــەو، رەجـاڵی بزەی لێوی ئەختــەرین

بگذار تا ز شارع میخانه بگذریم
کز بهر جرعه‌ای همه محتاج این دریم

روز نخست چون دم رندی زدیم و عشق
شرط آن بود که جز ره آن شیوه نسپریم

جایی که تخت و مسند جم می‌رود به باد
گر غم خوریم خوش نبود به که می‌خوریم

تا بو که دست در کمر او توان زدن
در خون دل نشسته چو یاقوت احمریم

واعظ مکن نصیحت شوریدگان که ما
با خاک کوی دوست به فردوس ننگریم

چون صوفیان به حالت و رقصند مقتدا
ما نیز هم به شعبده دستی برآوریم

از جرعه‌ی تو خاک زمین دُر و لعل یافت
بیچاره ما که پیش تو از خاک کمتریم

حافظ چو ره به کنگره‌ی کاخ وصل نیست
با خاک آستانه این در به سر بریم

هەستــە وا خەرقــەیی زاهید بە خەرابــات دەبەیــن
ئـەم ورِ و واجیـیە بۆ خێــڵی خــورافــات دەبـەیــن
وەرە بەرمـــاڵی ریــا دەڵقــی درۆ هــەر دو بـەلای
خەرقەناســانی قەڵەنـدەر وەکـو سەوقــات دەبـەیــن
بگــرن ئـەم خەڵوەنشیــنانە هەتــا جـامی سەحــەر
سوبحی زوو چەنگ بەرەو پیری موناجـات دەبـەیــن
ئەو قــەرارەی لەگــەڵ ئێوەم کە لە (أیمَــن) بووە زوو
چەشنی مووســا (أرِنـی)بێــژ، بە میقــات دەبـەیــن
دەکوتیــن تەپڵــی شکۆتان لەســەر عەرشی بەریــن
پەرچــەمی عەشق بە سەربانی سەمــاوات دەبـەیــن
خــاکی بـەرپــات بە سەحــرای قیـامەت بـە دڵ و
گیـان هەموومــان لەبەر حورمەتی بەر پـات دەبـەیــن
رێگــەش ئەر پــڕ لە دڕووی تـانـە بکا شێخـی ریـا
ئەو لە گـوڵــزارەوە بۆ بەنــدی موکافــات دەبـەیــن
بەم عەبــا پەشمیـیە تێکــەڵ بە گونـــامانــە دەبێ
دارِزیــن دەم لە هونــەر نـاوی کەرامــات دەبـەیــن
ئەی دڵ ئەر رێـزی وەخت نەگری و کارێک نەکەی
شەرمــەزاری فـرە بۆ بەرهــەمی ئەوقــات دەبـەیــن
پیــری مەیخــانە پەنـــایێ! کە دەزانیــت لـە ژێــر
میچی رەنگینی فەلەک تاڵ بە سـەر، کــات دەبـەیــن
لە بیـــاوانی فەنـــا تــا بە کــەی ئــاخر گـوم وگـۆڕ
تــا نەپرسیــن مەگــەر رێگــە بە بــالآت دەبـەیــن؟
ئاورِووریێــژییە «حافــز»! لە ســـەرای سپڵــەگوزەر
ئێمــە بۆ یــار فەقەت حاجـەت و ئــاوات دەبـەیــن
ئێمــە «کۆلیــل»ی خەتــا، دۆس خەتــاپۆشە هەتـا
رادەیــێ دەستــی سکــالآ بە مولاقــات دەبـەیــن

خیــز تا خرقـه‌ی صوفی به خرابـات بریـم
شطـح و طامـات به بازار خرافـات بریـم
ســوی رنــدان قلنــدر بـه ره‌آورد سفــر
دلـق بسطـامی و سجـاده‌ی طامـات بریـم
تا همـه خلوتیــان جـام صبــوحی گیرنــد
چنگ صبحـی به در پیــر مناجـات بریـم
با تو آن عهــد که در وادی ایمــن بستــیم
همچو موســی ارنـی گوی به میقـات بریـم
کوس نامــوس تو بر کنگــره‌ی عرش زنیم
علــم عشـق تـو بـر بــام سمـاوات بریـم
خــاک کــوی تو به صحــرای قیامت فـردا
همــه بر فــرق سر از بهـر مباهـات بریـم
ور نهــد در ره مـا خــار مــلامت زاهــد
از گلستــانش به زنـــدان مکافـات بریـم
شرممــان بــاد ز پشمیــنه‌ی آلوده‌ی خویش
گر بدیـن فضـل و هنـر نام کرامـات بریـم
قــدر وقت ار نشنــاسد دل و کـاری نکنـد
بس خجالت که از این حاصل اوقـات بریـم
فتـنه می‌بـارد از این سقف مقرنس برخیـز
تا به میـــخانه پنـاه از همــه آفـات بریـم
در بیابــان فنــا گـم‌شــدن آخــر تـا کـی
ره بپـرسیــم مگـر پـی بـه مهمـات بریـم
حافــظ آب رخ خــود بر در هر سفلـه مریز
حاجـت آن بـه که بـر قاضـی حاجـات بریـم

وەرن میچی فەلەك لابەین و تەرحێ تازە بەرپا کەین
گوزەرگەی یار گوڵفەرش و لە مەی پڕ جامی مینا کەین
ئەگەر غەم لەشکری بێنێ کە خوێنی ئێمە بڕژێنێ
من و ساقی دەبێ خۆی و سپاکەی تەفروتوونا کەین
گوڵاوی قەمسەری تێکەڵ بە بادەی ئەرخەوانی بوو
لە مەنگەڵ با شەکەر خەین و موعەتتەر دەشت و سەحرا کەین
هەتا سازت لە دەستا سازە، موتریب لێدە ئاهەنگێ!
بە چەپڵە و شیعر و هەڵپەڕکێ کە ئێمەش بۆتی مەعنا کەین
سەبا بڕفێنە بۆ شۆخ ئاستانی، خاکمان بەڵکوو
بە دڵ چاوێ لە سوڵتانی هەموو شۆخانی دونیا کەین
دەنازێ یەك بە عەقڵ و یەك دەڕاوێنێ لە رازی غەیب
وەرن تا لاف و مافی وا حەواڵەی زاتی زانا کەین
بەهەشتی جاویدانت گەر دەوێ مەیخانە هۆکارە
لە پێی کووپەی مەیا هەرتا نەبی کەوسەر عەتا ناکەین
لە شیرازا قسەی خۆش و نەسەقبازاڕی بێشەوقە
وەرن تا مشتەری «حافز» لە شارێ دیکە پەیدا کەین
وتی «کۆلیل»! کوردستان بەجێبێڵین با بەینێ
وتم هەڵخەن پەتیشم، تا ئەبەد کوفرێکی وا ناکەین

بیـــا تـا گــل بـرافشـــانیم و مـی در ســـاغـر انـــدازیـــم

فلـــک را سقــف بشکـــافیـــم و طــرحی نو درانـــدازیـــم

اگر غـــم لشکـر انگیـــزد که خـــون عـــاشقـــان ریـــزد

مـن و ســـاقی به هـــم تـــازیم و بنـــیادش براندازیـــم

شـــراب ارغـــوانی را گـــلاب انـــدر قـــدح ریزیـــم

نسیـــم عطـــر گـــردان را شکـــر در مجمـــر انـــدازیـــم

چو در دست است رودی خوش بزن مطرب سرودی خوش

که دست‌افشـــان غـــزل خوانیـــم و پاکوبان سر انـــدازیـــم

صبـا خـــاک وجـــود ما بـــدان عـــالی‌جنـــاب انـــداز

بـــود کان شـــاه خوبـــان را نظـــر بر منظـــر انـــدازیـــم

یکـــی از عقـــل می‌لافـــد یکـــی طامـــات می‌بـــافـــد

بیـــا کـــاین داوری‌هـــا را بـه پیـــش داور انـــدازیـــم

بهشـــت عـــدن اگـــر خـــواهی بیـــا با ما به میـــخانه

که از پـــای خمت روزی به حـــوض کوثـــر انـــدازیـــم

سخنـــدانی و خوش‌خـــوانی نمی‌ورزنـــد در شیـــراز

بیـــا حافـــظ که تا خود را به ملکـــی دیگـــر انـــدازیـــم

یا شێخ! بێ کە دەڵقی ریا پارەپارە کەین
ئەم نەخشە پڕ لە رەنگی فەن و فێڵە چارە کەین
ئەم خەرقە با لە ئاوی خەرابات هەڵژەنین
خێری مزەوت خەرجی شەرابی حەوسارە کەین
پێمان ئەگەر نەدەن لە قیامەت بەهەشت ئەشێ
غیلمان لە باخ و حۆری لە جەننەت غەوارە کەین
سەرمەست پڕ ئەدەینە مەکۆی بەزمی سۆفییان
تالاَن هەموو شەراب و لە باوەش نیگارە کەین
خۆش رابوێرە! وەرنە غەم و دەرد ئەمانکوژێ
رۆژێ کە لەم جەهانە بەرەو گۆڕ بارە کەین
رەمزی خودا بە مەستی لە ژێر پەردە دەردەخەین
کوڵمی گەشی لە گۆشەیی غەیب ئاشکارە کەین
هەر دەرکەوێ هیلالی برۆی چەشنی مانگی نۆ
گۆی ئاسمان ئەسیری خەمی زولفی یارە کەین
«حافز»! سنوورمان نییە لاف و گەزافی وا
پێ ئەونە رامەکێشە کە خۆ شەرمەزارە کەین
میوانی کۆی گرینم و «کۆلیل»ی بەرقی چاو
ئاژین خوێنی سینە، لە بەژنی گلارە کەین

صوفی بیا که خرقه‌ی سالوس برکشیم
وین نقش زرق را خط بطلان به سر کشیم

نذر و فتوح صومعه در وجه می‌نهیم
دلق ریا به آب خرابات برکشیم

فردا اگر نه روضه‌ی رضوان به ما دهند
غلمان ز روضه‌ی حور ز جنت به درکشیم

بیرون جهیم سرخوش و از بزم صوفیان
غارت کنیم باده و شاهد به بر کشیم

عشرت کنیم ور نه به حسرت کشندمان
روزی که رخت جان به جهانی دگر کشیم

سرّ خدا که در تتق غیب منزوی‌ست
مستانه‌اش نقاب ز رخسار برکشیم

کو جلوه‌ای ز ابروی او تا چو ماه نو
گوی سپهر در خم چوگان زر کشیم

حافظ نه حد ماست چنین لاف‌ها زدن
پای از گلیم خویش چرا بیشتر کشیم

کـــاتـی گــوڵ لازمـــه یـــاران هونـــەری مـەی‌نۆشیـــن
ئـەمـــه فەرمـــایشی ئـەهلـــی دڵـــه بـــا تێـکۆشیـــن
نیـــیەتی کـەس کەرەمێك و دەمـی خـۆشیــش دەچـێ
هـەر ئـــەوەن چـــاره که بەرمـــاڵ به مـــەی بفرۆشیـــن
خـــورڕەم و خـۆشـــه هـــەوا، خـوایـــه بنێـــریت بتـــێ!
که سـوراحـی به حـــەزی چـــاوی مەسـی دادۆشیـــن
زوهـــره ئەو ئۆرگ‌ژەنـــەی چەرخـــه، لەگەڵ بێ‌هونەره
چۆن نەنـاڵیـــن له دەست ئەم غـەمـه، بۆ نەخـرۆشیـــن
گوڵی کێشـــا گـــوڵ و لێمـــان نەپـــژان ئـاوی شـەراب
که به گـــریه و گـــڕی دڵ داغ وەکـــوو حـەوجۆشیـــن
بـــادەنۆشیـــن له خەیـــاڵا به پییـــاڵەی گـــوڵی ســـوور
چاوی دژ کوێرا! که بێ موتریب و مەی سـەرخۆشیـــن
بـــاوەڕی کەس نیـــیه بەم حـــاڵەته «حافـز»! که بڵێین
بولبـولانێـکی له نێـــو بـــاخ و چـــەمـــەن خامۆشیـــن
به حەزی حەزرەتی گوڵ هەر وەکو «کۆلیـــل»ـی هەژار
قـــڕوقـــەپ، لاڵ، له ســـامی ســـەنـــەمێ تـەڕپۆشیـــن

دوستان وقت گل آن به که به عشرت کوشیم

سخـــن اهــل دل است این و به جـان بنیوشیــم

نیست در کس کـرم و وقت طـرب می‌گـذرد

چــاره آن است که سجــاده به مـی بفروشیــم

خوش هــوایی‌ست فـرح‌بخش خدایا بفرست

نازنیـــنی که به رویـش مـی گلـگون نوشیــم

ارغنـــون ســاز فلك رهــزن اهل هنــر است

چون از این غصــه ننــالیم و چـرا نخروشیــم

گل به جــوش آمد و از مــی نزدیمــش آبـی

لاجــرم ز آتش حرمــان و هوس می‌جوشیــم

می‌کشیــم از قـــدح لالــه شــرابی موهـــوم

چشم بد دور که بی مطـرب و می مدهوشیــم

حافظ این حال عجب با که توان گفت که مـا

بلبـــلانیم کـه در موســـم گـل خـاموشیــم

سەحەرێ دەست هەڵێنین و دوعایێک بکەین
چاری ئەم حەسرەتی هیجرانە بە رایێک بکەین
دڵی زەخمی لە دەسم چوو ئەوە، یاران مەدەدێ!
تا دەگا دوکتوری ئەم دەردە دەوایێک بکەین
کێ دڵی دام لە تیغ و بە دڵێشانەوە چوو
ئێوەن و خوا وەریگێڕن کە سەفایێک بکەین
شادمانی گوڵی بێئاوە خەرابات لە کوێن
بەڵکە لەو ئاو و هەوا نەشئونومایێک بکەین
مەگەر ئەی دڵ مەدەدی پیری موغان بێت، دەنا
کار ئەوەن سەختە کە ناشێت خەتایێک بکەین
مەلی بێحەوسەڵە بێسێبەرە، شاباڵی نییە
تەڵەبی چەتری موبارەک لە هومایێک بکەین
دڵ پەرێشانە، بڵێن «حافز»ی خۆشخوێن لە کوێن
کە بە دەنگ و غەزەڵی ساز هەوایێک بکەین
وەرە بۆ مەیکەدە «کۆلیل»! دەڵێن یار لەوێ
دوێنە فەرموویە دەبێ فیکری گەدایێک بکەین

ما شبـی دست بـرآریـم و دعـایی بکنـیم

غـم هجـران تو را چاره ز جایی بکنـیم

دل بیمـار شـد از دست رفیـقان مـددی

تا طبیبـش به سـر آریـم و دوایـی بکنـیم

آن که بی‌جـرم برنجید و به تیغم زد و رفت

بازش آریـد خـدا را که صفـایی بکنـیم

خشک شد بیخ طرب راه خرابات کجاست

تـا در آن آب و هـوا نشو و نمایی بکنـیم

مـدد از خاطـر رنـدان طلب ای دل ورنـه

کـار صعب است مبـادا که خطایی بکنـیم

سـایه‌ی طایـر کم‌حوصله کـاری نکنـد

طـلب از سـایه‌ی میمـون همـایی بکنـیم

دلم از پرده بشد حافظ خوشگوی کجاست

تا به قـول و غـزلش سـاز نوایـی بکنـیم

ئێمە نیمانە دەمی تۆمەت و ناهەق نیەکەیم
رەش کراسی کەس و شین پەستەکی رەونەق نییەکەیم
زۆر و کەم غەیبەتی سولتان و گەدا هەق نییە هەر
کاری ناهەق نە هەمیشە و نە تەقولەق نییەکەیم
لە کتێبی هونەرا رەسمی غەلەت ناکێشین
تێکەڵاوی زەڕی خالیس مس و مەفرەق نییەکەیم
خڵتی رەندانی ئەگەر شاهـ بە بێزۆ نۆشی
مەیلی پاڵێوتە و ساف و خەسی موتڵەق نییەکەیم
غاری دونیا بە دڵی هیممەتی چاکان ئەدەین
فیکری ئەسپی رەش و رەختی لە زەڕی زەق نییەکەیم
ئاسمان کەشتیی خێڵی هونەری زۆر شکان
بۆیە متمانە بە زەریای موعەللەق نییەکەیم
کە رەفێقێ دڵی ئێشا بە دنەی فیتنە بڵێن
خۆش بە چون ئێمە بە گوێی ناکەس و ئەحمەق نییەکەیم
دژمن ئەر «خاجە»! هەڵەی کرد و وتی دەیبەخشین
وەر قسەیشی هەقە ئینکاری قسەی هەق نییەکەیم
بە قسەی هەق وەکو «کۆلیل» گەلێ گۆڕ و گومن
بۆیە دی روو لە قسەی بەرهەق و نەستەق نییەکەیم

ما نگوییم بد و میل به ناحق نکنیم
جامه‌ی کس سیه و دلق خود ازرق نکنیم
عیب درویش و توانگر به کم و بیش بد است
کار بد مصلحت آن است که مطلق نکنیم
رقم مغلطه بر دفتر دانش نزنیم
سرّ حق بر ورق شعبده ملحق نکنیم
شاه اگر جرعه رندان نه به حرمت نوشد
التفاتش به می صاف مروّق نکنیم
خوش برانیم جهان در نظر راهروان
فکر اسب سیه و زین مغرّق نکنیم
آسمان کشتی ارباب هنر می‌شکند
تکیه آن به که بر این بحر معلّق نکنیم
گر بدی گفت حسودی و رفیقی رنجید
گو تو خوش باش که ما گوش به احمق نکنیم
حافظ ار خصم خطا گفت نگیریم بر او
ور به حق گفت جدل با سخن حق نکنیم

دەڵێـم بە دەنگی زوڵاڵ و بە رۆحی سەرخۆشم
که هـەر نەسیمـی سوراحی حەیـاتە بۆ هۆشـم
نەبـوو تەوێڵـی خومـارێ کە مۆنی زوهدی ریا
غوڵامـی خڵتـەبنۆشـانی رەنـد و رووخۆشـم
حەکـایەتم نە فەقەت چوو بە رەنـدی و سووکی
رفانی هەم خەمی گۆچانی زولفی چون گۆشـم
کە پیری مەیکەدە دەرکم لە روو نەکاتەوە بەس
بە کـام دەر بچـم و عەشق و کـام نەفرۆشـم؟
نە من لە بـاخ و چەمەن شیـن لە خۆوە بووبێـتم
لە باخـەوانمە چەتـری سـەر و بـەر و بۆشـم
خودام شـایەتە هـاورێی ئـەوم لە هـەر حـاڵا
چ رەنـدی مەیکەدە یا خۆ چ خەرقـە بەردۆشـم
غوبـاری رێگوزەری کیمیـای خۆشبەختیـم
غـوڵامی حەزرەتی گیانان و خاکی ئەو کۆشـم
لە شـەوقی نێـرگزی مەست و سنەوبەری بەژنی
قـەدەح گری لچی جـۆ، لالەگوێن و خامۆشـم
گەرەکمـە رەنگـی ریـا لابەرم لە نـاخی دڵ
بە قەولی «حافز» ئەشێ مـەی لە کووپە دادۆشـم
وتـم گوناحە مەگەر پرس‌وجۆ لە «کۆلیـل»ێ
وتـی مەحـاڵە کە رەنـدێ ببـێ فـەرامۆشـم

سرم خوش است و به بانگ بلند می گویم
که من نسیم حیات از پیاله می‌جویم

عبوس زهد به وجه خمار ننشیند
مرید خرقه‌ی دردی‌کشان خوش‌خویم

شدم فسانه به سرگشتگی و ابروی دوست
کشید در خم چوگان خویش چون گویم

گرم نه پیر مغان در به روی بگشاید
کدام در بزنم چاره از کجا جویم

مکن در این چمنم سرزنش به خودرویی
چنان‌که پرورشم می‌دهند می‌رویم

تو خانقاه و خرابات در میانه مبین
خدا گواه که هر جا که هست با اویم

غبار راه طلب کیمیای بهروزی‌ست
غلام دولت آن خاک عنبرین بویم

ز شوق نرگس مست بلندبالایی
چو لاله با قدح افتاده بر لب جویم

بیار می که به فتوی حافظ از دل پاک
غبار زرق به فیض قدح فروشویم

زۆرم ئەم نوکتە بەیـان کردووە ئەمجارەش ئەڵێم
که نه لەم رێ منی شەیـدا قەدەمی خـۆم دەنێـم
لە بەر ئـاوێنە وەکـوو تـووتی ئەکەن فێری قسـەم
هەر ئەوەم پێیە کە بەخشنـدە هەوەڵ داویە پێـم
پەیکوڵم من ئەگە یا گـوڵ لە چەمەن عیشوەنووێن
باخـەوان چۆنی بپێـوێ بە گەزی ئـەو دەڕووێـم
دۆسـتـان لۆمـەیی ئەم بێـدڵە حەیـرانە مەکەن!
گەوهـەرێکم هەیە بۆ لەعـل‌شنـاسێ دەگەڕێـم
بەم عەبـا کۆنـەوە مەی عـارە بنۆشیـن، بەڵام
لە ریـا رەنگ دەسێنێت حـەزی کیـژی ترێـم
پێکەنیـن و غـەمی من خەڵکـی وڵاتێکی‌ترن
کە غەزەڵ‌خوێنی شەوم، شینە سەحەرناڵە لە جێم
کە وتی «خاجە»! نەکەی خاکی دەری مەیکەدە بۆن
بێژە بمبوورە بە بۆی موشکی خوتەن چونکە دەژێم
خـاکی مەیـخانە کلـی چـاوی فریشتـە و پەرییە
منـی «کۆلیـل» لە شێتیـمە ئەوینـداری ئەوێـم

بارها گفته‌ام و بار دگر می‌گویم

که من دل‌شده این ره نه به خود می‌پویم

در پس آینه طوطی صفتم داشته‌اند

آن‌چه استاد ازل گفت بگو می‌گویم

من اگر خارم و گر گل چمن‌آرایی هست

که از آن دست که او می‌کشدم می‌رویم

دوستان عیب من بیدل حیران مکنید

گوهری دارم و صاحب‌نظری می‌جویم

گرچه با دلق ملمّع می گلگون عیب است

مکنم عیب کز او رنگ ریا می‌شویم

خنده و گریه‌ی عشاق ز جایی دگر است

می‌سرایم به شب و وقت سحر می‌مویم

حافظم گفت که خاک در میخانه مبوی

گو مکن عیب که من مشک ختن می‌بویم

ئێمە با رایەت و غولامی شەهین
شاریارانی سوبحی خۆشنیگەهین
سینە پڕ گەنج و کیسە پڕ لە هەوا
جامی دونیا نووێن، غوباری رەهین
هۆشیاری حوزوور و مەستی غورور
خوا بە یەک ناس و نوقمی هەر گونەهین
دڵبەری بەخت ئەگەر کریشمە بکات
جامی بەر بووکی کوڵمی چەشنی مەهین
هەر شەوێ پاسەوانی بەختەوەری
یاری بێدار بەخت و کەچ کولەهین
سوحبەتی ئێمە بێژە دەرفەتە بۆت
تۆ لە خەو ئێمە مۆمی دیدگەهین
روو لە هەرکوێ بکات هیممەتمان
شا دەزانێ بە سانی چەن سپەهین
کفنی دژمن لە خوێنی سوور دەکەین
وەک بە خوێن ئاوەدێری باخی شەهین
رەنگی نەیرنگ ئێمە ناناسێ
شێری سوور، ئەژدەهایەکی سیەهین
قەرزی «حافز» بڵێ ئەدا فەرموون!
وەعدی خۆتانە ئێمەشت گەوەهین
گیانی «کۆلیل» بیدی مەجنوونە
بۆیە سەرشۆڕی بەژنی سەروی سەهین

گرچـــه مـا بنـــدگان پـادشهیـــم
پادشـــاهـــان ملـــك صبحگهیـــم

گنـــج در آستـــین و کیســـه تهـــی
جـــام گیـــتی نمـا و خـاك رهیـــم

هوشیـــار حضـــور و مســت غـــرور
بحـــر توحیـــد و غـــرقه‌ی گنهیـــم

شاهـــد بخت چـون کرشمـــه کنـــد
مـــاش آییـــنه‌ی رخ چـــو مهیـــم

شـــاه بیـــدار بخـت را هـــر شب
مـــا نگهبـــان افســـر و کلهیـم

گـو غنیمـت شمـــار صحبت مـــا
که تو در خواب و مـا به دیـده گهیـم

شـــاه منصـور واقـــف است کـه مـا
روی همـــت به هـر کجـا که نهیـم

دشمنـــان را ز خـــون کفن سـازیـم
دوستـــان را قبـــای فتـــح دهیـم

رنـگ تـــزویـــر پیـش مـا نبـود
شیـــر سُرخیـــم و افعـــی سیهیـم

وام حافـــظ بگـــو کـه بـــازدهنـــد
کـــرده‌ای اعتـــراف و مـــا گوهیـم

هـــاتییە ســەر گڵم گوڵــم فــاتیحــەیێ کە هەدیــەمان!

لێــو کەوە! من شەهیـــدی تـــۆم بمدەوە سەر لە نۆ ژیـــان

ئەو کەســە لێمی پرسی و خۆنــدی دوعا لە ســەرم و چوو

بێــژە دەمێ مــەڕۆ هەتــا رۆحی لە شوێن دەکــەم رەوان

ئەی ئــەوە دوکتــوری دڵــی شێــتمــی بڕوانــە بە دڵ

دووکەڵی سینگ و باری غەم چەندە وەکۆن لەسەر زمــان

عەشقی ئەویـــن بەڵــێ گــڕی لــەرزی لە ئێسکما بڕی

بە چەشنی تێ وەڵــی کە چوو بوو بە گــڕێ لە ئێسکمــان

دڵ وەکــو خــاڵی رەش لەســەر ئاگری روومــەتت موقیم

دیدە بە تیــری چــاوی گەش زەخمییە دینی پێ نەمــان

دابــەزێنی تــاوی دڵ بەڵکو بە ئــاوی چــاوی خۆت

نەبــزی دەســم بگــرە بــزا هیــچ لە ژیــن ئــەدا نیشـــان

شووشــە شــەرابی پێــم ئەدا ئەو کەسە بەڵکو شــاد بــم

چۆنــە بە کــن تەبیب ئەبــا شووشــەیی من بە ئیمتحـــان

شــەربەتی ئــاوی ژینی پێــم نۆشییە «خاجــە»! شیعری تۆ

فەحسی تەبیــب هیچــە هەر، هەر غــەزەڵت لە دڵ دەوان

وەسفی کوڵی «عومەر» وەکوو چەپکــەگوڵێکە هەر دەنا

دەستی غــەزەڵ چلــۆن دەگا گیــانە بە بەژنــی ئاسمـــان

فاتحه‌ای چو آمدی بر سر خسته‌ای بخوان
لب بگشا که می‌دهد لعل لبت به مرده جان

آن‌که به پرسش آمد و فاتحه خواند و می‌رود
گو نفسی که روح را می‌کنم از پی‌اش روان

ای که طبیب خسته‌ای روی زبان من ببین
کاین دم و دود سینه‌ام بار دل است بر زبان

گرچه تب استخوان من کرد ز مهر گرم و رفت
همچو تبم نمی‌رود آتش مهر از استخوان

حال دلم ز خال تو هست در آتشش وطن
چشمم از آن دو چشم تو خسته شده‌ست و ناتوان

بازنشان حرارتم ز آب دو دیده و ببین
نبض مرا که می‌دهد هیچ ز زندگی نشان

آن‌که مدام شیشه‌ام از پی عیش داده است
شیشه‌ام از چه می‌برد پیش طبیب هر زمان

حافظ از آب زندگی شعر تو داد شربتم
ترک طبیب کن بیا نسخه‌ی شربتم بخوان

زۆرم غـــەمـی دڵ وت بـۆ تـەبیـــبان

رێ نـابـەڵەد بـوون چەشنی غـەریبـــان

ئەی گـوڵ کە هـەردەم بـایێ لە گەڵتن

بۆ عیشـــوە ناکـــەی بۆ عەندەلیـــبان

خـــوا روخســـەتێ بـــا دیســـان ببیـــنی

چـــاوی دلاران، کولـمـــی حەبیـــبان

گەنجـــی دلاری شـــەقڵـــی شکـــاوە

یـــارەببی بشکێ ئەستـــۆی رەقیـــبان!

ئەی حـــاتەم ئاخـــر تا کەی لە سفـرەی

ئیحســـان بەدەر بـــم وەک بێنەسیـــبان

«حافـــز» کە وێڵـــی شـــەوگـاری لێڵـــە

فـــووی کرد لە مۆمی لەعلـــی ئەدیبـــان

«کۆلیـــل»ی ئێـــوەش حـــاڵی شپـــرزە

شـــەڵڵا کە ژینگـــەی پەستـــی نەدیبـــان

چنـــدان که گفتـم غــم با طبیـــبان

درمـــان نکــردند مسکیــن غریبـان

آن گـل که هــر دم در دست بـادی‌ست

گــو شـــرم بـادش از عنـدلیـــبان

یــا رب امـــان ده تــا بـــازبیـــند

چشــم محبـــان روی حبیـــبان

درج محبــت بر مهـــر خـــود نیست

یــا رب مبـــادا کـــام رقیـــبان

ای منعـــم آخـــر بر خـــوان جودت

تـــا چنـــد باشیـــم از بــی‌نصیـــبان

حافـــظ نگشتـــی شیـــدای گیـــتی

گـــر می‌شنـــیدی پنـــد ادیبـــان

مردم لە دەردی دووری، دەوری وەفا وەگێڕە!
بۆ دڵ بەڵایە دووریت، یارەب بەلا وەگێڕە!
مانگی فەلەک بە نازۆ ئەسپی کەوەی دەگێڕێ
با هەڵگلێ لە شەرما رەخشی سەفا وەگێڕە
زولفی خەمین پەرێشان فەرموو لە داخی سومبوڵ
دەوری روخت بخووڕێ چەشنی سەبا وەگێڕە
تەشریف بێنە سەرمەست بۆ عەقڵ و دین بە نازۆ
گۆشەی کلاو لادە و چەتری کەوا وەگێڕە
ئەی نووری چاوی مەستان چاوم لە رێتە جامێ!
لەعلی بلوور بێنە و چەنگ و نەوا وەگێڕە
دۆعایە سەوزی نووسی دەوران لە دەوری لێوی
یارەب لە چارەنووسی گوڵ جەوری با وەگێڕە
«حافز»! لە کۆڕی شۆخان هەر ئەمتە بوو بە قسمەت
رازی ئەگەر بە بەش نیت حوکمی قەزا وەگێڕە
فەرمانی یارە «کۆلیل»! دڵ چوو بە چای چناکەی
جەژنی وەفا لە چاڵی(قالوو بەلا) وەگێڕە

می‌سوزم از فــراقت روی از جفـا بگــردان

هجــران بــلای ما شـد یا رب بلا بگــردان

مـه جلوه می‌نمــاید بر سبـز خنـگ گـردون

تا او به ســر درآیــد بر رخش پـا بگــردان

مر غــول را برافشـــان یعنی به‌رغــم سنــبل

گرد چمـن بخوری همچون صبا بگــردان

یغمـای عقل و دین را بیرون خـرام سرمست

در ســر کــلاه بشکـن در بر قبــا بگــردان

ای نور چشـــم مستـــان در عیــن انتظـــارم

چنگ حـــزین و جـــامی بنـواز یا بگــردان

دوران همی‌نویسد بر عارضش خطی خوش

یـــا رب نوشتـــه‌ی بـد از یـــار ما بگــردان

حافظ ز خوبرویان بختت جز این قدر نیست

گر نیستت رضـــایی حکــم قضـا بگــردان

یارەب ئەو مامزە بۆ دەشتی خوتەن بێنەوە باز

سەروی خۆش قامەت و باڵا بە چەمەن بێنەوە باز

بە نەسیمێ بکە دەرمانی دڵی مات و مەلوول

واتە گیانی لە بەدەن چوو بە بەدەن بێنەوە باز

مانگ و خۆر چۆن دەگەیێنیت بە سەرمەنزڵی خۆ

مانگی ئێمەش بە شکۆی بەحری عەدەن بێنەوە باز

چاوەکانم بە حەزی لەعلی یەمانی بووە خوێن

خوایە ئەستێرەیی تابان بە یەمەن بێنەوە باز

ئەی موبارەک مەلی خۆش‌لاجە بەرەو شاهی مەلان

خەبەری داڵ و قەلی ڕووڕەش و گەن بێنەوە باز

خەبەری بۆ بەرە نیمانە کە بێ ئێوە ژیان

خەبەرێ خۆش و وەلامێکی پەسەن بێنەوە باز

ئەوکەسەی چاوی سەری «حافز»ی یارەب وەتەنە

بە دڵی خۆی لە غەریبی بە وەتەن بێنەوە باز

خوایە ئەو عومرە «عومەر» سەرفی غەمی قامەتی کرد

بۆ خەمی پەرچەم و دوو زولفی بە تەن بێنەوە باز

یا رب آن آهوی مشکین به ختن بازرسان

وان سهی سرو خرامان به چمن بازرسان

دل آزرده‌ی ما را به نسیمی بنواز

یعنی آن جان ز تن رفته به تن بازرسان

ماه و خورشید به منزل چو به امر تو رسند

یار مه‌روی مرا نیز به من بازرسان

دیده‌ها در طلب لعل یمانی خون شد

یا رب آن کوکب رخشان به یمن بازرسان

برو ای طایر میمون همایون آثار

پیش عنقا سخن زاغ و زغن بازرسان

سخن این است که ما بی تو نخواهیم حیات

بشنو ای پیک خبرگیر و سخن بازرسان

آن‌که بودی وطنش دیده‌ی حافظ یا رب

به مرادش ز غریبی به وطن بازرسان

مەچۆ تۆ خوا لەگەڵ پەشمینەپۆشان!

نەپۆشی روو لە حاسبی خلّتەنۆشان

لە ژێر ئەو دەلّقە هەر مەکر و ریایە

چ خۆشە لۆی کراسی مەیفرۆشان

لە کۆڕی سۆفیان نەمدیوە سافێ

گەوارا بێت لێلّی دڵپەرۆشان

تەبێعەت ناسکی تۆ ناکرێ پێت

لەگەڵ تەبعی گرانی خەرقەپۆشان

کە مەستت کردووم روو دامەپۆشە

بە ئێشت مەمکوژە نۆشت لە کۆشان

تەماشا چەن بە مەکر و فێلّی زاهید

سوراحی دڵ بە خوێنەو نەی خورۆشان

لە ئاخی ناخی «حافز» بێ بترسە

کە دەکولێ سینگی وەك قازانگی جۆشان

مەگەر شاهی زەحاکی، رۆحی «کۆلیل»!

کە دوو ماری رەشت دایم لە دۆشان

خدا را کم نشین با خرقه‌پوشان

رخ از رندان بی‌سامان مپوشان

در این خرقه بسی آلودگی هست

خوشا وقت قبای می فروشان

در این صوفی‌وشان دردی ندیدم

که صافی باد عیش دردنوشان

تو نازک طبعی و طاقت نیاری

گرانی‌های مشتی دلق پوشان

چو مستم کرده‌ای مستور منشین

چو نوشم داده‌ای زهرم منوشان

بیا و از غبن این سالوسیان بین

صراحی خون دل و بربط خروشان

ز دلگرمی حافظ برحذر باش

که دارد سینه‌ای چون دیگ جوشان

سەری شمشالّقەدان، سەروەری خۆش گفت و زمان
به مژۆلان که سەفی سەفشکەنانی گ شکان
نەزەری بوو به هەزار و گوزەرا مەست و وتی
ئەی له کۆڕی شوعەرا چاو و چرای هەست و بەیان
کیسە خالّی له زەڕ و سیم هەتا کەی؟ وەره تا
به غولامت کەم و بەشدار له کۆی سیملەشان
سەر له زەڕڕەی له ئەوین دانەبەزی! سەرکەوە تا
دەچیە نێو خەلّوەتی خۆری گەشی زێڕین کەوان
مەکە باوەڕ به جەهان تا هەیە جامێکی شەراب
چزی لێنێ به خۆشی رووی گولّی رووسووری جەهان
پیری مەینۆش که شا بێت، رەوانی به بەهەشت!
مەبە فەرمووی به رەفێقی گولّی سەد وادە ئەمان!
دژ له خۆ دوورکه تون بگره به دەس دامەنی دۆس!
پیاوی ئەو بی نیە باکت له فەن و فێلّی دژان
سوح له نێو باخی گولّالەم به سەبا وت که هەموو
ئەم کفن سوور به خوێنانە شەهیدانی جەفان
وتی «حافز»! من و تۆ مەحرەمی ئەم رازە چ نین
هەر له مەی بدوە لەگەلّ نوقلّ و مەزەی لێوشەکەران
ئەشکی ئالّ و روخی زەردی وەکو «کۆلیل»م ئەوێ
گەنجی بێ گەوهەر و زێڕی که له بیر نایە زەمان

شـــاه شمشـــاد قـــدان خسرو شیـــرین‌دهنـــان

که به مژگـــان شکنـــد قلب همه صف‌شکنـــان

مست بگـــذشت و نظر بر من درویش انداخت

گفت ای چشـــم و چـراغ همه شیـرین‌سخنـان

تا کی از سیم و زرت کیسه تهـی خواهـــد بود

بنـــده‌ی من شـــو و برخـور ز همه سیـــم‌تنـــان

کمتـــر از ذره نـــه‌ای پست مشـو مهـــر بِـوَرز

تا به خلوتـــگه خورشیـــد رسی چـرخ‌زنـــان

بر جهـــان تکیـــه مکن ور قـــدحی مـی داری

شـــادی زهـــره جبیـــنان خور و نـــازک‌بدنـــان

پیـــر پیمـــانه کش من که روانـش خـوش بـاد

گفت پرهیـــز کن از صحبت پیمـــان شکنـــان

دامن دوست به دست آر و ز دشمـــن بگســـل

مـــرد یـــزدان شو و فـــارغ گذر از اهـرمنـــان

بـا صبـــا در چمـن لالـــه سحـــر می‌گفتـــم

که شهیـــدان کـه‌اند این همه خونیـــن‌کفنـــان

گفت حافـــظ من و تو محـــرم این راز نـــه‌ایم

از مـــی لعـــل حکـــایت کن و شیـرین‌دهنـــان

بەهـــارە گـــوڵ بە کەنیـــنێ شکـــانی تۆبەکەمـــان
غەمـــێ نەمـــا لە دڵا عەشقـــی گوڵ لە گیانی جەمان
گەیـی نەسیمـی سەبـا خونچـە چوو بە پێشـوازی
لە سـەر چ هۆش و لەبـەر تیکەیێ کراسـی نەمـــان
لە بەژنـی ســـەروی چەمـــەن، بگرە دابـی سەربەرزی
بـە ئـاوی رۆشنـی دڵ رێ بنـاســـە! وەک دییەمـــان
سەبـــا بە کەیفی هونـەر کاکـوڵی گوڵـی لە دەسـا
دەمێ کە پەرچەمی سومبوڵ لە سەر چەمەن دەچەمان
بە چەشنـی بووکی بەخت خونچە هاتە دەر لە حەرەم
کە دڵ ببـــات لەبـــەر چـــاو و دیـــن بنێـــتە زەمـــان
ســـەدای بولبـولی شەیـدا خورۆشی تەیری سەحەر
لە عەشقـی گوڵ بە دەراتن لە نـاخ و نووکی خەمـــان
قسـە و حەکـایەتی ئازیز و جامی مـەی خـۆش کەن
بە شیعـری «حافـز»و قەولی بە هێـزی پیـری زەمـــان
لە تیـــری نـــاز و کـــەوانی بـــرۆ مەڵـــێ «کۆلیـــل»!
کە رۆحی دەوڵـــەتی بـــارامی گـــۆر دێتـــە ئەمـــان

بهـــار و گل طــرب‌انگیز گشت و توبه‌شکـن

به شـــادی رخ گل بیـــخ غـــم ز دل بـر کـن

رسیـــد بـــاد صبـــا غنچـــه در هـــواداری

ز خود بـــرون شـــد و بر خـــود درید پیـراهــن

طــریق صـــدق بیـــاموز از آب صـــافی دل

بـه راستـی طلـب آزادگـی ز ســـرو چمـن

ز دستـــبرد صبـــا گــرد گل کُـــلاله نگـــر

شکنـــج گیســوی سنــبل ببین به روی سمــن

عــروس غنچــه رسید از حــرم به طـالع سعـد

بـعینـــه دل و دیـن می‌بـــرد به وجـه حسـن

صفیـــر بلبـــل شـــوریده و نفیـــر هـــزار

برای وصـــل گل آمـــد بـرون ز بیت حـــزن

حـــدیث صحبت خوبـــان و جـام بـــاده بگو

به قـــول حافـــظ و فتـــوی پیـــر صاحب فـــن

گوڵئاسا تا بە دامەن یێخە پارە
دەکەم هەردەم بەهۆی عەشق و پەژارە
کراسی گوڵ وەکوو مەستان دڕیوە
لە باخان بەژنی دیوی وا دیارە
دڵت راحەت رفان و سەختە رۆحیش
نەبا خێڵی غەمت وەك ئەو هەژارە
نەبێ یارەب کەسێ دژمن بە دۆسی
وەکوو یارم لەگەڵ کۆڕی نەیارە
لە نوقرەی سینەدا دڵ چەشنی پۆلا
لە جامی جامە لەش چون مەی دیارە
کە رۆشن بوو لە خەڵکی سۆزی گیانت
لە چاو ئەی مۆمی فرمێسك ببارە
مەکەن! ئەینا لە ناخم ئاخی دڵسۆز
وەدەر دێ وەك لە تەندووری شەرارە
دڵم مەشکێنە، پێشێلی مەفەرموو!
کە ماڵ و مەنزڵی زولفی شەوارە
دڵی «حافز» کە بەستەی پەرچەمی تۆن
بە سووکی مەگرە، جێگەی ئیفتیخارە
مەگەر کافر دەبی جارێ بە «کۆلیل»
لە چاوت مەرحەمەتکەی یەك ئیشارە؟!

چو گل هـــر دم به بـویت جـامه در تـن

کنـم چـــاک از گریبـــان تـــا به دامـن

تنـــت را دیـــد گل گویـــی که در بـــاغ

چـو مستـــان جـــامه را بـدریـــد بر تـــن

من از دست غمـــــت مشکـــل برم جـــان

ولـــی دل را تـــو آســـان بـــردی از مـــن

به قـــول دشمنـــــان برگشتـــی از دوست

نگـــردد هیـــــچ کس دوســـت دشمـــن

تنـــت در جـــامه چـــون در جـــام بـــاده

دلـــت در سینــــه چـــون در سیـــم آهـــن

ببـار ای شمـــع اشک از چشـم خونیـــن

که شـــد ســـوز دلت بر خلـــق روشـــن

مکـــن کز سیـــــنه‌ام آه جگـــرســـــوز

بـــــرآیـــــد همـــچـــو دود از راه روزن

دلـــم را مشکـــن و در پـــا میـــــنداز

که دارد در ســــر زلـــــف تـو مسکـــن

چـو دل در زلـــف تو بستـــه‌ست حافـــظ

بدیـــن‌ســـان کـــار او در پـــا میفکـــن

خێـوەتی سوڵتـانی گوڵ هەڵـدا لەسـەر سەحنی چەمـەن
هاتنـی یـارەب موبـارەک بێ لـە سـەرو و یاسەمـەن
ئەم نزوولـی خوسـرەو ئاسـایەت گـەلێ شیـرین بـوو
چون دەناسـێ هەرکـە شوێنی خۆ لـە کۆڕ و ئەنجومـەن
بۆ نگینـی جـەم بـەرن مـوژدەی سـەرەنجـامی بـەخێـر
ئیسمـی ئـەعـزەم وا نەجـاتی دا لـە دەستـی ئەهریمـەن
تـا ئـەبـەد ئەم مـاڵـە ئـاوا بێ کە دێنـێ هەر نـەفـەس
عەتر و بۆی رەحمان لە ئەو مـاڵەم، شەمـاڵی کۆی یەمـەن
شـەوکـەت و تێخـی جەهـانگیری کـوڕی ئەفـراسیاب
بوو بە شـانـامە و حەکـایەت، فەخـری لاوانـی وەتـەن
ئەسپـی توند و تیـژی چەرخت چون لە ژێر زین رامە، ئـەی
شـاسـوواری لاوی مەیـدان گۆی دڵـم فەرموو پەسـەن!
ئـاوی رووبـاری رەوانی مەملـەکەت شمشێـری تـۆن
وا نمـامـی عـەدڵ ئەبێ شیـن، زڵمـی زاڵـم ریشـەکـەن
شک نەکەی ئیـدی ئەگـەر بێـژم لە بـۆی خۆشی خدەت
دەشتـی (ئیـزە)م بوو بە کـانی موشکی تـاتـار و خوتـەن
چـاوەڕێی جیلـوەی جەمـاڵی تـۆم لە سووچێکـا، دەسـا
لادە رووبـەنـد و کڵاوی کـەچ لەسـەر ئەبـرۆ مـەخـەن!
پرسـی عەقڵـم کـرد ئەڵێ ئـاوی ژیـان کیـژی ترێـن
تێکـە مـەی سـاقی بە «خاجە»و عەقڵ ئەگەر باوەڕ دەکـەن
ئەی سەبـا عـەرزم بە مەیگێـڕی (ئـەتـابەک) بێـژە تـا
پێـم بـدا لەو جامە زێڕینـەی قومێ سینگـم خـەفـەن
پـڕ بـە دڵ «کۆلیـل»ـەکەی سـالاٌنم و سـالاری غـەم
چـون وەکـوو جـاران پەلامـاری دڵـم عەشقت ئـەدەن

افسر سلطان گل پیدا شد از طرف چمن
مقدمش یا رب مبارک باد بر سرو و سمن

خوش به جای خویشتن بود این نشست خسروی
تا نشیند هرکسی اکنون به جای خویشتن

خاتم جم را بشارت ده به حسن خاتمت
کاسم اعظم کرد از او کوتاه دست اهرمن

تا ابد معمور باد این خانه کز خاک درش
هر نفس با بوی رحمان می‌وزد باد یمن

شوکت پور پشنگ و تیغ عالم‌گیر او
در همه شهنامه‌ها شد داستان انجمن

خنگ چوگانی چرخت رام شد در زیر زین
شهسوارا چون به میدان آمدی گویی بزن

جویبار ملک را آب روان شمشیر توست
تو درخت عدل بنشان بیخ بدخواهان بکن

بعد از این نشکفت اگر با نکهت خلق خوشت
خیزد از صحرای ایذج نافه‌ی مشک ختن

گوشه‌گیران انتظار جلوه‌ی خوش می‌کنند
برشکن طرف کلاه و برقع از رخ برفکن

مشورت با عقل کردم گفت حافظ می بنوش
ساقیا می ده به قول مستشار مؤتمن

ای صبا بر ساقی بزم اتابک عرضه دار
تا از آن جام زرافشان جرعه‌ای بخشد به من

خـۆش‌تر ئـەی گوڵ لە مەی و جام لە ئەم ژینگەیە چین
کـێ دەزانـێ کە سـەرەنجـام لە ئەم ژینگـەیە چیـن

غەمـی دڵ چەنـدە بنۆشیـن کـە ئـەییـام نـەمـا
گـەر نـە دڵ بێت و نە ئەییـام، لە ئەم ژینگـەیە چیـن

غەمی خۆی بێ! مەلی بێ‌حەوسەڵە، فەرمـوو کە بـەزەی
ئـەوە دەیخـاتـە ملـت دام لە ئەم ژینگـەیە چیـن

مەی وەخـۆ چـاکە نە غـەم وەعزی نەزان مەژنەوە هەی!
بیـر و بـڕوا بە قسـەی خـام لە ئەم ژینگـەیە چیـن

بەرهـەمی کار وەهـا چـاکە بکـەی سەرفی بە کـام
خەرجی دەس‌ڕەنـج بە ناکـام لە ئەم ژینگـەیە چیـن

دوێنـەشـەو پیری موغان حەو خەتی جامی حەل‌ئـەکرد
مـەبـەسـی ئـەووەڵ و ئەنجـام لە ئەم ژینگـەیە چیـن

بردم ئاخـر بە دەف و عـوود و غـەزەڵ، «خاجە» لە رێ
تـۆڵـەم ئاخـۆ کە لە ئاکـام لە ئەم ژینگـەیە چیـن

جـێ لە خـاڵ و خەت و خاڵی لە خەیـاڵ و غـەمـی تۆ
منـی «کۆلیـل» تـەمـەننـام لە ئەم ژینگـەیە چیـن

خوش‌تر از فکر می و جام چه خواهد بودن

تا ببینم که سرانجام چه خواهد بودن

غم دل چند توان خورد که ایام نماند

گو نه دل باش و نه ایام چه خواهد بودن

مرغ کم‌حوصله را گو غم خود خور که بر او

رحم آن کس که نهد دام چه خواهد بودن

باده خور غم مخور و پند مقلد منیوش

اعتبار سخن عام چه خواهد بودن

دست‌رنج تو همان به که شود صرف به کام

دانی آخر که به ناکام چه خواهد بودن

پیر میخانه همی‌خواند معمایی دوش

از خط جام که فرجام چه خواهد بودن

بردم از ره دل حافظ به دف و چنگ و غزل

تا جزای من بدنام چه خواهد بودن

بڕوا کە بەخت و سامان روخساری یار دینە
دانانی تاجی شایی بە سوالّی کۆی ئەوینە
ئاسانە گیانی شیرین دەرچێ لە لەش، بەلاّمێ
بڕیان لە دۆسی گیانی دژوار و ناشرینە
پێم خۆشە بچمە گولّزار دلّتەنگ چەشنی خونچە
بدڕم کراسی پاکی وەختی کەوا بڕینە
گا پەی دەبەم بە رازی ژوانی مەلی بەیانی
گا وەك نەسیم بۆ گولّ ئەسرار دەربڕینە
ئەووەلّ بکەی لە لێوی لەعلی نیگار ماچێ
ئاخر دەنا پەشیمان هەر کاری لێوگەزینە
دیداری گولّ لە دەستت با دەرنەچێ، کە دەرچوو
ئەم چۆلّە دوو گوزەرگا بڕیاری یەكنەدینە
هەر وەك لە یادی شاهم چوویێت یادی «حافز»
یارەب وەبیری لوتفی بێنا! کە ئێمە بینە
یارەب لە (گوێزەکان)و (بالوول)ـی(شەمسە) باسێ
«کۆلیل» چون بە چەشنی دێوانە گەرمی شینە

دانـی که چیست دولت دیـدار یار دیـدن

در کـوی او گـدایی بر خسروی گزیـدن

از جـان طمـع بریـدن آسـان بود ولیکن

از دوستـان جـانی مشکل تـوان بریـدن

خواهـم شدن به بستان چون غنچه با دل تنـگ

وآن‌جـا به نیـک‌نـامی پیـراهنی دریـدن

گه چـون نسیـم بـا گل راز نهفتـه گفتـن

گه سـرّ عشـق‌بـازی از بلبـلان شنیـدن

بوسیـدن لب یـار اول ز دست مگـذار

کآخر ملـول گردی از دست و لب گزیـدن

فرصت شمـار صحبت کز این دوراهـه منـزل

چون بگـذریم دیگر نتـوان به هـم رسیـدن

گـویی برفت حافـظ از یـاد شـاه یحیـی

یـا رب به یـادش آور درویـش پروریـدن

منـــم کە شـۆرەتی شـارم بە عەشـق و دڵـــداری
منـــم کە پـــاکـە گـــلارم لە خڵتی گـەن کـاری
وەفـــا دەکـەم بە بەڵێن و مەلوولی مەلامەت نیـم
بە دینـی ئێمـــە لە دڵبـەر کە کوفــرە بێـــزاری
لە پیـری مەیـــکەدە کـردم سوئالی ڕێگەنەجـات
وتـی پییـاڵە بـەدەس: تەرکـی شوغڵـی شۆفـاری
بە دەستی خەڵکی دییەم گوڵچنین لە روخسـارت
مورادی دڵمـە لە باخـــی جەهـــان و گوڵـزاری
بە مـــەیپەرەستـــی ئەدەم نەخشی خۆ بە ئاوا، چـون
لە خۆپـەرەستـی ئەشـۆمـۆ دەروونـی رزگـــاری
دڵـــم بە کۆمــەکی زولفـت مەگەر بگـا بە مەرام
خەبـــاتی ئەو چییە ئەم گـەر نەکا گرفتـــاری
دەڕۆمـە مەیـکەدە ئەم کـۆڕی وەعـزە جێ‌دێڵـم
لـە بێ‌عـەمـەل کـە دەبیســم وتـاری مـۆژاری
لە دەوری روومــەتی دڵبــەر لە مەشقی دایـەرەدام
بە عەشقی خـاڵییە فێـرم بە دەوری روخســـاری
لە لێـــوی سـاقی و جـــامی بچێـنە «حافز»! مـاچ
نە دەستـی زاهیـــدی تەقـوافـرۆشـی نێوشـــاری
نە ژێـــری سـەرجەمە «کۆلیـل» یا نە شێـتی پەتـی
موریدی ئەهلـی تـەریقـم نە شێخـی دەربـــاری

منـــم که شهـره‌ی شهـــرم به عشق ورزیـــدن
منـــم که دیـــده نیـــالـودم به بـد دیـــدن
وفـــا کنـیم و مـــلامت کشیم و خوش باشیم
که در طریقـــت مـــا کافـــری‌ست رنجیـــدن
به پیـــر میکـــده گفتم که چیست راه نجـات
بخواست جـام مـی و گفت عیب پوشیـــدن
مراد دل ز تمـــاشـــای بـــاغ عـــالـم چیست
به دست مردم چشـــم از رخ تـو گل چیـــدن
به مـی پرستـی از آن نقـش خود زدم بـــر آب
که تا خـــراب کنـــم نقش خود پرستیـــدن
بـه رحمـــت ســـر زلـف تـو واثقـــم ورنـــه
کشش چو نبود از آن سو چه سود کوشیـــدن
عنـــان به میـــکده خواهیـم تافت زین مجلس
که وعـــظ بی‌عمـــلان واجب است نشنیـــدن
ز خـــط یـــار بیـــاموز مهـــر با رخ خـــوب
که گرد عارض خوبان خوش است گردیـــدن
مبـــوس جـــز لب ســـاقی و جام مـی حافـــظ
که دست زهـــدفروشـان خطـاست بوسیـــدن

ئەی کوڵمی چەشنی مانگی ئەتۆ نۆبەهاری حوسن
خـاڵ و خەتت هەواری جەمـاڵ و مەداری حوسـن
سیحـر و فوسـون رووا‌وه لە چـاوی خومـارتـان
لـەو زولفـە بێقـەراره پەیـا بوو قـەراری حوسـن
وەك تـۆ لـە ئاسمـانی ئەویـن رۆژ هەڵنـەهـات
بـاڵای هەڵنـەچوو وەکـو بەژنت چنـاری حوسـن
شیـرین بەهـۆی جووانی ئەتـۆ دەوری دڵبـەری
رۆشـن بە لوتفی شەوقی بزەت رۆژگـاری حوسـن
داوی کەزێـت و دانـەیی خـاڵت لـە هـەر وڵات
چی تەیری دڵ بو کردی بەجارێ شکاری حوسـن
پەروەردە ئێـوە داکـی تەبێعـەت ئـەکـا بـە نـاز
دایـم بە سۆزی گیانی، لە کۆش و کەناری حوسـن
ئـاوی حەیـاتنۆشـە وەنـەوشـەت لە دەوری لێو
وا شیـن و شـادمـانە لەسـەر جۆبیـاری حوسـن
پێـت وا نەبێ کە «خاجـە» دەلالێـکی چەشنـی تـۆ
پەیـدا بکـا لە عـالـەمی بـوون و دیـاری حوسـن
«کۆلیـل» و سیحری شیعـر و بەیان و شنەی غەزەڵ
لاڵن لە کۆی بەیـانی شکـۆی شاسوواری حوسـن

ای روی ماه منظر تو نوبهار حُسن
خال و خط تو مرکز حسن و مدار حُسن
در چشم پرخمار تو پنهان فسون سحر
در زلف بیقرار تو پیدا قرار حُسن
ماهی نتافت همچو تو از برج نیکویی
سروی نخاست چون قدت از جویبار حُسن
خرم شد از ملاحت تو عهد دلبری
فرخ شد از لطافت تو روزگار حُسن
از دام زلف و دانه‌ی خال تو در جهان
یک مرغ دل نماند نگشته شکار حُسن
دایم به لطف دایه‌ی طبع از میان جان
می‌پرورد به ناز تو را در کنار حُسن
گرد لبت بنفشه از آن تازه و تر است
کآب حیات می‌خورد از جویبار حُسن
حافظ طمع برید که بیند نظیر تو
دیار نیست جز رخت اندر دیار حُسن

ڕوومـەت نهێن بە سومبولی بۆنخۆش و خاو کە!
داپۆشـە واتـە کولـم و جەهـانێ خـراو کـە
ئـارەق لە ڕوو بڕێـژن و گولـزاری ڕووت وەک
شووشـەی گـلاری ئێمـە شـەواوی گولاو کـە
ڕۆژانی گـوڵ بە چەشنی تەمەن چوو بە تاو، تۆش
مەیگێـڕ زوو بـە جامـی گوڵین پڕ لە تـاو کـە
هەڵبێـنە چـاوی مەست و خومـارت بە ناز و جا
چـاوی حەسـوودی نێرگزی فیـزن ڕەچـاو کـە
هەڵبمژە بۆی وەنەوشە، لە دەس بگرە زولفی یار!
بڕوانـە ڕەنگـی لالـە خەیـاڵی شـەراو کـە
داب و نەریتـی ئێـوە کە عاشق کوژیـن، قـەدەح
پـڕپـڕ لە مـەی کە! بۆ دژ و جەرگـم کـەواو کـە
بخشێـنە چەشنـی تۆقڵـە لەسـەر جام چاوی دڵ
بنچیـنـەی ئـەم جـەهـانە حوبـابێ حەسـاو کـە
«حافــز» لە ڕێی دوعاوە دەکـا مەیلی وەسڵەتێ
یـاڕەب ڕجـای خەستـەدڵان خۆش جـوواو کـە
«کۆلیـل»ـی تۆوی عەشقـە زەمیـن و گڵی دڵـم
بۆ بەرهـەمێ پتــر بە شــەراوی کەشـاو کـە

گلبرگ را ز سنبل مشکین نقاب کن
یعنی که رخ بپوش و جهانی خراب کن
بفشان عرق ز چهره و اطراف باغ را
چون شیشه‌های دیده‌ی ما پرگلاب کن
ایام گل چو عمر به رفتن شتاب کرد
ساقی به دور باده‌ی گلگون شتاب کن
بگشا به شیوه‌ی نرگس پرخواب مست را
وز رشک چشم نرگس رعنا به خواب کن
بوی بنفشه بشنو و زلف نگار گیر
بنگر به رنگ لاله و عزم شراب کن
زآن‌جا که رسم و عادت عاشق‌کشی توست
با دشمنان قدح کش و با ما عتاب کن
همچون حباب دیده به روی قدح گشای
وین خانه را قیاس اساس از حباب کن
حافظ وصال می‌طلبد از ره دعا
یا رب دعای خسته‌دلان مستجاب کن

ســاقی بەیــانە هەستــە قــەدەح پــڕ گــوڵاو کە
گەردون لە سووڕە زوو بــە! تەمەن خۆش تەواو کە

زووتــر لــەوەی کە عــالەمی خــاکی خــراو بێ
بەو جــامە گــوڵ جەمیــنە دەروونــم خــراو کە

هەڵچــوو لە خۆرهــەڵاتی سوراحی هەتـاوی مەی
خەو بەستــە هەستــە بۆ مــەزە گیــانم کــەواو کە

ڕۆژێ کە چــەرخ ئەکــا بە کەڵوپەل کەلاکمــان
کاسەی ســەرم دەخیــلە بە کووپەی شــەراو کە

من ئەهلــی وەرع و تۆبــە لە گوڵــزاری ڕاز نیــم
وەك عاشقــی شــەرابــی خۆلاســەم حەســاو کە

کــاری ســەواو بــادە لەســەر نــانە «حافز»!!
سا هەستــە قەستی کار و مەبەستــی ســەواو کە

«کۆلیــل»! ئەشکــی ئێــوە لە نەسڵــی شــەرابە وا؟
دڵبــەر دەڵــێ کە مەست و خــراوم بە چــاو کە

صبح است ساقیا قدحی پرشراب کن

دور فلک درنگ ندارد شتاب کن

زان پیش‌تر که عالم فانی شود خراب

ما را ز جام باده‌ی گلگون خراب کن

خورشید می ز مشرق ساغر طلوع کرد

گر برگ عیش می‌طلبی ترک خواب کن

روزی که چرخ از گل ما کوزه‌ها کند

زنهار کاسه‌ی سر ما پرشراب کن

ما مرد زهد و توبه و طامات نیستیم

با ما به جام باده‌ی صافی خطاب کن

کار صواب باده‌پرستی‌ست حافظا

برخیز و عزم جزم به کار صواب کن

لە حەوشـە بێـرە سـەر و شەوسـەرا مونەووەر کە
دەماخی مـەنـزڵی ڕۆشـن‌دڵان مـوعـەتتـەر کە
مـەلا نەسێحـەتی کرد ئـەر، نەکەی کە عاشق بی!
پیـاڵەیێ بـدە پێـی و بڵێ دەمێ تـەڕ کە
لە تـاقی دیـدەیی گیـانـانـە من دڵ و گیـانم
دە زووبـە زوو وەرە! سەیرێکی تاق و مەنـزەر کە
هەسارەکەم شەوی دووری گزینگ و نووری نەما
هەتـاوی روو بکە ڕۆشن لە کۆشک و شەو دەرکە
بە دەرکەوانـی بەهەشتێ بڵێ کە خـاکی مـە
بە ڕەسمـی هەدیە لە جەننەت بە عوود و عەمبەر کە
لە ئـەم کڵاو و عەبـا کـۆنە یـاس و دڵتەنـگم
بـە ئـەو کریشمـەیە شۆخـانەتم قەڵـەنـدەر کە
کە شۆخـەکانی گوڵستـان کەنیـزی جـوانیتن
ئیشـارە بۆ سەمـەن و نـاز بۆ سنـەوبـەر کە
فـزوول‌مـایە حەکـایەت گەلێ دەکـا مەیگێـڕ!
لە دەستی خۆت نەدەی کار و مەی لە سـاغـەر کە
عەقـڵ بە نووری جەمـاڵت بڕا تروسکـی لە چاو
دە هەستـە خێـوەتـی خـۆری دیبەم مونەووەر کە
تەمـاحـی قەنـدی ویسـاڵت لە شانی ئێمە کە نین
دڵـم حەواڵـە بە دوو لێـوی کـانی شـەککەر کە
لە لێـوی جـام بنێ مـاچ و جـا بە مەستان مـەی
بـە ئـەم لەتیفـە حەرێفـان دەمـاخ گوڵبـەر کە
بەجێ لە مەجلیسـی نـۆش و ئەوینـی نـازاران
دەرون لە جەوهـەری «حافز» بە کانی گەوهـەر کە
دڵم بە بـاوەڕی عەشقـت گەییوە چون «کۆلیل»
کـە نیـتە بـاوەڕی عـەشقـم دڵـت بـە داوەر کە

ز در درآ و شبستـــان مـــا منـــور کـن

هـــوای مجـلس روحانیـــان معطـر کن

اگر فقیـــه نصیـحت کنـــد که عشـق مباز

پیـــاله‌ای بدهـش گـو دمـــاغ را تـر کن

به چشـم و ابروی جانـان سپرده‌ام دل و جـان

بیـــا بیـــا و تمـاشـــای طـــاق و منظر کن

ستـــاره‌ی شـب هجـــران نمی‌فشـــاند نور

به بـــام قصـر بـرآ و چـــراغ مـه بر کن

بگو به خـــازن جنت که خـاک این مجلس

به تحفـه بر سوی فـردوس و عود مجمـر کن

از این مزوّجـــه و خرقـــه نیک در تنگـم

به یک کرشمـــه‌ی صوفی‌وشـم قلنـدر کن

چو شـــاهدان چمـن زیردست حسـن تواند

کرشمـــه بر سمـــن و جلـوه بر صنوبر کن

فضـــول نفـس حکـــایت بسی کنـد سـاقی

تو کار خود مده از دست و می به سـاغر کن

حجـــاب دیـده‌ی ادراک شد شعـاع جمـال

بیـــا و خـرگـــه خورشیـــد را منـــوّر کن

طمـــع به قنـد وصـــال تو حـد مـا نبـود

حوالتـــم به لـب لعـــل همچـو شکّـر کن

لب پیـــاله ببـوس آنگهـی به مستـــان ده

بدیـــن دقیـــقه دمـــاغ معاشـران تـر کن

پس از مـــلازمت عیـش و عشق مـه‌رویان

ز کـــارها که کنـی شعـر حافـظ از بر کـن

ئەی نووری چاوم ئەم قسە وەك دوڕ لە گۆش کە
تا جـام پڕ شـەرابە لەگـەڵ یـاری نـۆش کـە
دێـوی فریـو زۆرە ئەگـەرچی لە ڕێـی ئەویـن
کۆڵ هەر نەدەیت و گوێ لە کریشمەی سرۆش کە
بەرگی تەمـەن شـڕی شـڕ و سـازی ژیـانە کپ
ئەی چەنگ خۆش بناڵە لەگەڵ دەف خورۆش کە
تەزوێـح و خەرقـە قودرەتـی مەستیت نـادەنێ
چـاوی مـەدەد لە دەستی وزەی مەیفـرۆش کە
پیـران وەکوو وتـوومە دڵاوان و خـۆشبەیـان
پیـر بی ئەتـۆش ڕۆڵە لە گوێ پەندی خـۆش کە
سامـان و گەنـج حەیفـە درێغـی لە دۆستـان
سەد گیـان فیـدات گیانە! قسەی من لە گۆش کە
زولفـی ئەویـن کەمەنـدی سـەری هۆشیـار نین
پێـت خۆشە کەویە داوی، لە سەر تەرکی هۆش کە
سـاقی هەمیشە جـامی دەست پڕ لە لەعلی ساف!
چـاوی سەخـاوەتێ لـە منـی خلتـەنـۆش کە
تەڕپۆش و مەست، خێـرە بە لاما کە دێـی دەڕۆی
مـاچێ خەلاتـی «حافـز»ی پەشمینـەپـۆش کە
«کۆلیـل» و زامـداری بـزەی لێـوەکـانتـم
خەڵکی شـاری هەڵەبجـەیە دڵخۆشی جۆش کە

ای نور چشـــم من سخنی هست گـوش کن

چون ســاغرت پر است بنوشـان و نوش کن

در راه عشـــق وســوســه‌ی اهرمن بسی‌ست

پیش آی و گوش دل به پیـام ســروش کن

برگ نـــوا تبـــه شـــد و ساز طرب نمانـد

ای چنگ ناله برکش و ای دف خروش کن

تسبیح و خـــرقه لـــذت مستی نبخشـدت

همت در این عمل طلب از مـی فـروش کن

پیـــران سخن ز تجـــربه گوینـد گفتمـت

هـــان ای پسر که پیـر شوی پنـد گوش کن

بر هوشمنـــد سلسلـــه ننهـــاد دست عشـق

خواهی که زلف یار کشی ترک هوش کن

با دوستـــان مضـــایقه در عمـر و مـــال نیست

صـــد جـــان فـدای یـار نصیحت‌نیـوش کن

ســاقی که جـامت از مـی صافی تهی مبـاد

چشـــم عنـــایتی به مـــن دُردنـــوش کن

سرمست در قبـــای زرافشـــان چو بگـذری

یک بوســه نــذر حافـظ پشمیـنه‌پـوش کن

کریشمەیێ بکە بـــێ! سیحر و ساحیری جەم کە

بە نـــاز رەونەق و نێـــوبانـــگی سامیـری جەم کە

کڵاو کـــەچ کــە بــە ئـاییـنــی گــەورەیی واتــە

کە، لارەپێــچی جـووانی بە دڵبـــەری جەم کە

بە زولـف بێـــژە کە شێـــوازی ســەرکەشی دانێ

بە عیشـــوە بێـــژە سپـــاهی ستەمگـــەری جەم کە

بـە نـــاز دەرکـــەوە بڕفێـــنە گـــۆ بە ســـالاری

لە روو فریشتـــە بەرە و حورمەتی پـەری جەم کە

بە مامـــزی دییـــە شێـــری هەتـــاو بگرە گوڵـــم

خەمێ بە جووتە برۆ خەو کەوانی مشتەری جەم کە

کە عەتری پەرچـەمی سومبول سەبـا دەکات بڵاو

دەم و دوکانی بە دوو زولفـی عەمبـەری جەم کە

فەخـر دەکا بە فەساحەت کە بولبول ئەی «حافز»!

ئەتۆ بە شیعری دەری قەدری گەوهەری جەم کە

غــەزەڵ لە بەژنـی ئەبـــارێ دەخیـلە سا «کۆلیل»!

لە ســەر خەیاڵ و دنەی شیعـر و هۆنەری جەم کە

کرشمه‌ای کن و بازار ساحری بشکن

به غمزه رونق و ناموس سامری بشکن

به باد ده سر و دستار عالمی یعنی

کلاه گوشه به آیین سروری بشکن

به زلف گوی که آیین دلبری بگذار

به غمزه گوی که قلب ستمگری بشکن

برون خرام و ببر گوی خوبی از همه‌کس

سزای حور بده رونق پری بشکن

به آهوان نظر شیر آفتاب بگیر

به ابروان دوتا قوس مشتری بشکن

چو عطرسای شود زلف سنبل از دم باد

تو قیمتش به سر زلف عنبری بشکن

چو عندلیب فصاحت فروشد ای حافظ

تو قدر او به سخن گفتن دری بشکن

بــالآی بــەرز و نــازی گولّــی فێــلّسازی من
کۆتــای کرد بــاسی لـە مێــژینـە رازی من

ئەی دڵ ئەشا لە کـاتی کەنەفتیم و عیلم و دین
چـم پێــدەکات چاوی ئەوین، شۆخ بــازی من

ئیمــانچوونە ترســی دەروونــم، دەبـات چـون
قەوســی بــرۆی، مەبەستی نوێـژی نیــازی من

خەرقـــەی ریــا وتم کە دەپۆشــێ ئەوینی دڵ
جاسووســی چاوە لابەری پەردەی حیجازی من

ئازیــز مەستــە فیکـری کەســانی لە ســەر نییە
یــادی بەخێــر ساقیــیە هەر، کەسنــەوازی من

کــەی ســروە بێ خـودایە کە بۆی لوتفی بێنێتە
عەتــری دەمــاغ و چارەگـەر و کارسازی من

ئەشکــی ریـــا دەڕێــژم ئەمێستــاکە شینــمە
تـا کــەی ببێ بە یــاری حەقیـقەت مەجـازی من

وەک شــەم بە پێکەنیــنەوە شیــوەن دەکـەم بـزا
چۆن نەرم ئەکات قەلبـی رەقت سۆز و سازی من

زاهیـــد کە نوێـژی ئێــوە نەبوو چارەسـازی کار
بــــردی پەنـــا بە بــادە شــەوانی نیــازی من

«حافـــز» بە شیــــن تــواوە، خەبــەر با سەبا بەرێ
بۆ شــاریــاری یــار و نەیـــاران گـودازی من

وەک سەقری (بازیان) و هەڵۆی (بەردە قارەمـان)
دژمــنڕفێــنە چــاوی شەهێــنی بەنـــازی من

بـــالابلنـــد عشـــوه‌گر نقـــش‌بـــاز مـن
کوتـــاه کـرد قصـــه‌ی زهـــد دراز من
دیـــدی دلا که آخر پیری و زهد و علم
با من چه کرد دیـــده‌ی معشوقه‌بـــاز من
می‌ترســـم از خـــرابی ایمـــان که می‌برد
محـــراب ابـــروی تو حضـــور نمـــاز من
گفتـــم به دلـــق زرق بپوشـــم نشان عشق
غمـــاز بود اشک و عیـــان کـرد راز من
مست است یـــار و یـــاد حریفان نمی‌کنـد
ذکرش به خیـــر ســـاقی مسکیـن‌نواز من
یـــا رب کی آن صبـــا بوزد کز نسیـم آن
گردد شمـــامه‌ی کرمـش کـــارســـاز من
نقشی بر آب می‌زنـــم از گریـــه حالیـــا
تا کـی شـود قریـــن حقیـقت مجـاز من
بر خود چو شمع خنده‌زنان گریه می‌کنـم
تا با تو سنگ دل چه کند سوز و ســاز من
زاهـــد چو از نمـــاز تو کـــاری نمـی‌رود
هـــم مستـــی شبـــانه و راز و نیـــاز من
حافظ ز گریه سوخت بگو حالش ای صبا
با شـــاه دوست‌پـــرور دشمن‌گـــداز من

خاکــی بەر پـێ و دامەنیشـــی بم لە من بێـزارە هــەر
گەر بڵێـــم بۆ دڵ سەفـایـــێ ئەو جەفا بڕیارە هــەر
چەشنــی گــوڵ کولــمی نیگارینی دەبینێ هەرکەسێ
گەر بڵێـــم بیپۆشـە دەیپـۆشێ لە ئەم بێـــچارە هەر
وتمە چـاوی خــۆ، بە جارێ تێـر بکەن سەیری! وتی
چـۆمـــی خوێن جاری لە چاوانم دەکا ئەمجارە هەر
ئــەو بە ژینــم دژمن و من لێــوی ئـــاوی ژیـنمە
فەخرە بۆم رێکەوتی هەر کامێ لە ئەم دوو کارە هەر
چـەشنی فەرهادم بە تاڵی گیان بەدەر بێ خۆشە چـون
داستانـــی عەشقـی شیـرینم لە شوێـــن تۆمـارە هەر
گەر وەکوو مۆمـــی لەبــەر بمرم کەنینی گوڵ دەکـا
وەر بکـەم ئۆفـــی لە دەس رەنجاوە لێم دووبارە هەر
بۆ دەمـــی رۆحــم عەزیــزان داوە بڕوانن کە چـەن
خـۆش دەشارێتۆ گوڵـــی زاری لە ئەم کڕیارە هــەر
«حافـز»ا هێـور بە! دەرســی غەم ئەگەر بەم شێوە بێ
دەفتـەری عەشقـم حەکایەت‌بێژی لادێ و شارە هەر
داستانـــی عەشق و ریسوایــی دڵـــی «کۆلیل»ـی من
ئێستــە شـــانامە و (ئەلیف لەیلا) لە هەر گۆڤارە هەر

چون شوم خـاک رهش دامـن بیفشـاند ز من
ور بگـویـم دل بگـردان رو بگـرداند ز مـن
روی رنگین را به هـر کس می‌نماید همچو گـل
ور بگویـم بـازپوشـان بـازپوشـاند ز مـن
چشـم خود را گفتم آخر یک نظر سیرش ببین
گفت می‌خواهی مگر تا جوی خون رانـد ز مـن
او به خونـم تشنه و من بر لبـش تـا چـون شـود
کـام بستـانم از او یـا داد بستـاند ز مـن
گر چو فرهـادم به تلخی جـان برآید باک نیست
بس حکایت‌هـای شیـرین باز می‌مـاند ز مـن
گر چو شمعش پیش میرم بر غمـم خنـدان شود
ور برنجـم خاطـر نـازک برنجـاند ز مـن
دوستـان جـان داده‌ام بهـر دهـانش بنـگرید
کو به چیـزی مختصر چون بـاز می‌مـاند ز مـن
صبر کن حافظ که گر زین دست باشد درس غم
عشق در هر گوشه‌ای افسانـه‌ای خوانـد ز مـن

وەی کە چەن دڵگیرە نوختەی خاڵی خۆری رووی ئەشا!
گیـــان و عەقڵـــم بەند و زنجیرن لـە داوی مووی ئەشـــا
وتمە دڵ تا کـــەی وەها شـــــەیدای و سەرگـەردان وتی
چاوی نازی شێرگیر و رەوتـــــی وەک ئاهـــووی ئەشـــا
جەغــــزی دوو زولــــفی تەماشاخانە بۆ سروە و شەمـــاڵ
داوی هـــەر خاوەن دڵێــــکە پەرچەمی جادووی ئەشـــا
خۆرپەرستـــان بـــێ گومـــان غافـــڵ لە رووین تۆخـودا
لـۆمەچـی لەو رووگە روو وەرگێڕە! قیبلەی رووی ئەشـــا
پێـــچی زولفی دڵ دزی پێـــچا لە مل سروەی ســـەحەر
بۆ هەوادارانی خۆی ئەفســـــوونی دوو هێندووی ئەشـــا
سەخت و چۆڵێ من بە دوویا گیان بە کەف پێوامە، کەس
نیـــن و نـــابێـــتیش ئـــاوا سەخت کۆشـــی دووی ئەشـــا
گەر لە میحرابــــی ئەویــــــــن «حافز» دەناڵێنێ رەوان
واعیـــزا تۆ بی و خودا! ئەبرۆی خەمی، گێســـووی ئەشـــا
ئەی فەلەک هەرگیـــــز لە ئەمری شاریـــارم دەرنەچـــی
زەربی شمشێـــری تەماشـــا! قودرەتـــی بازووی ئەشـــا
ئـــاوری تێـــــچوو دڵـــی «کۆلیـــــل» ساقـــی ئـــاورێ!
دووکەڵـــی ئاخـــــم لە داخـی چاوی نیوخەتووی ئەشـــا

نکته‌ای دلکش بگویم خال آن مه رو ببین
عقل و جان را بسته‌ی زنجیر آن گیسو ببین
عیب دل کردم که وحشی وضع و هرجایی مباش
گفت چشم شیرگیر و غنج آن آهو ببین
حلقه‌ی زلفش تماشاخانه‌ی باد صباست
جان صد صاحب‌دل آن‌جا بسته‌ی یک مو ببین
عابدان آفتاب از دلبر ما غافلند
ای ملامتگو خدا را رو مبین آن رو ببین
زلف دل‌دزدش صبا را بند بر گردن نهاد
با هواداران رهرو حیله‌ی هندو ببین
این که من در جست‌وجوی او ز خود فارغ شدم
کس ندیده‌ست و نبیند مثلش از هر سو ببین
حافظ ار در گوشه‌ی محراب می‌نالد رواست
ای نصیحتگو خدا را آن خم ابرو ببین
از مراد شاه منصور ای فلک سر برمتاب
تیزی شمشیر بنگر قوّت بازو ببین

شـــەرابی سوور بنۆشـــە و لە کوڵمی دۆ بڕوا!
لە داخـــی مەزهـەبی زاهیـــد لە شۆخی خۆ بڕوا
ئەشـــا کە ئەم کولـــەباڵانە چەن درێـــژدەسن!
لە لۆچـــی کۆنـەعـەبـــا بۆ گەلـــی درۆ بڕوا
دەســـێ درێـــژ لە خەرمانی دوو جەهـان ناکـــا
دەماری گوڵچـــنی جاڕی ئەویـن شکۆ بڕوا
لە بێـــحی نیـوە نیـگایەك هەزار گیانت ئـەوێ
نیـــازی عاشـــق و نـــازی گـلاری تۆ بڕوا
بە بـادی سەرسەڕی دا قیمـــەتی بەڵێـن و چوو
بەڵێـــنی ئێمـە بەلامێ بە چەشنـــی کۆ بڕوا
لە بەند بوونـــی ئەوینـــم، مەگـــەر بە داد بگـات
دەروونی رۆشن و خۆش‌فیکر و غەیب‌گۆ بڕوا
لە گیانی «حافز»ی لێڵی نەهێشت کەوسەری یار
سەفـای زەمزەمـــی پاکـــانی پـــاك‌بۆ بڕوا
لە چـــاوی بازی و شابازی نازی ئەو «کۆلیـــل»!
لە ترســـی تەیـری دڵ و هەڵمـەتی هەڵـــۆ بڕوا

شراب لعل کش و روی مه جبینان بین

خلاف مذهب آنان جمال اینان بین

به زیر دلق ملمّع کمندها دارند

درازدستی این کوته‌آستینان بین

به خرمن دو جهان سر فرو نمی‌آرند

دماغ و کبر گدایان و خوشه‌چینان بین

بهای نیم کرشمه هزار جان طلبند

نیاز اهل دل و ناز نازنینان بین

حقوق صحبت ما را به باد داد و برفت

وفای صحبت یاران و همنشینان بین

اسیر عشق شدن چاره‌ی خلاص من است

ضمیر عاقبت‌اندیش پیش‌بینان بین

کدورت از دل حافظ ببرد صحبت دوست

صفای همت پاکان و پاک‌دینان بین

گیانە بۆ کۆمەڵــــی رەندان نەزەرێ! سەر لە مە بێ

لە دەری مەیکەدە فەرمــوو گوزەرێ سەر لە مە بێ

لوتفــی لێـــوت فــرە شیـــرینە لەگەڵ ئێمە، بەڵام

کەمە خوێــــنم شەکەری با قـەدەرێ سەر لە مە بێ

بەو کەسەی قوفڵــی جەهان باز دەکا فیکری، بڵێن

بـۆم بنێـــرێ بە سەبـــادا خەبـــەرێ سەر لە مە بێ

وتی واعیــــز هونەری هەر غەمە ئەم عەشقە، وتم

وس بـە وس! کوا هەیە عاقڵ هونەرێ سەر لە مە بێ

دڵ لە ئەو رۆڵەیی ئازیـــزە مەگـەر هەڵــدەکەنم

داکی گەردون کە نەزا یەک بەشەرێ سەر لە مە بێ

تا وتم بـــــادە بنـــۆشە و دەمـــی ساقی بکە ماچ

لێــمی وەربگـرە! کە ناشێ گوهەری سەر لە مە بێ

قەڵــــەمی «حافز»ە هەر، دارە بەری شەکر و نەبات

نیــیەتی باخـــی ئەدەب نەیشەکەرێ سەر لە مە بێ

چەشنـــی «کۆلیل» ئەگەر هەڵچنی ئەو میوەیە بــم

نامەوێ قـەت لە ژیـــانا ســــەمەرێ سەر لە مە بێ

می‌فکن بر صف رندان نظری بهتر از این
بر در میکده می کن گذری بهتر از این

در حق من لبت این لطف که می‌فرماید
سخت خوب است ولیکن قدری بهتر از این

آن‌که فکرش گره از کار جهان بگشاید
گو در این کار بفرما نظری بهتر از این

ناصحم گفت که جز غم چه هنر دارد عشق
برو ای خواجه‌ی عاقل هنری بهتر از این

دل بدان رود گرامی چه کنم گر ندهم
مادر دهر ندارد پسری بهتر از این

من چو گویم که قدح نوش و لب ساقی بوس
بشنو از من که نگوید دگری بهتر از این

کلک حافظ شکرین میوه نباتی‌ست به چین
که در این باغ نبینی ثمری بهتر از این

به گیـانی پیری موغان و به شه‌کری سوحبه‌تی ئه‌و
له سه‌ر که نیمه هه‌وایـــێ به غه‌یری خزمه‌تی ئه‌و

به‌هه‌شت ئه‌گه‌رچی نه‌جێـــگه‌ی شـــه‌راب‌خـۆرانه
پییالّـــه پڕ که! که دڵ گه‌رمه هه‌ر به هیممه‌تی ئه‌و

رمی بروسکـــه‌یی ئه‌و هه‌وره خوایه رون! که له نێو
دڵ و ده‌روونمـــی خست ئاگـری مه‌حه‌ببـه‌تی ئه‌و

له ده‌رکـــی مه‌یکه‌ده بینیت ئه‌گــه‌ر سه‌رێ که‌وتوو
وه‌بـه‌ر شـــه‌قی نه‌ده‌ی! ئه‌ی بێ‌خه‌به‌ر له نییه‌تی ئه‌و

وه‌رن که دوێنه‌شه‌وێ مـــــژده هات بۆ مه‌ستــــێ
له پشتی په‌رده که بۆ گشته لوتف و ره‌حمـه‌تی ئه‌و

به چاوی سووک مه‌فه‌رموو نه‌زه‌ر له ئێمه‌ی مه‌ست
که خێـــر و شه‌ڕ نییه، نابـێ، مه‌گه‌ر به قودره‌تی ئه‌و

له زوهــد و تۆبه ئه‌گـه‌رچی دڵــم مه‌لـــووله به‌لاّم
به ناوی خاجه له هه‌ولاّم و عه‌شقـــی ده‌وڵـه‌تی ئه‌و

هه‌میشه خه‌رقه‌یـــی «حافز» له ره‌هنـــی مـه‌ی‌دایه
ده‌ڵێـــی له نه‌سڵـــی خراباته خاك و فیتره‌تی ئه‌و

به یـــادی چـاویه «کۆلیـــل»! ئه‌ڕۆمـــه مــــه‌یخانه
که نیمه روخســـه‌تی دیدار و رێ به خه‌ڵوه‌تی ئه‌و

به جـان پیـر خرابـات و حـق صحبت او

که نیست در سر من جز هوای خدمت او

بهشت اگرچه نه جـای گنـاهکاران است

بیـار بـاده کـه مستظـهـرم به همت او

چـراغ صاعقه‌ی آن سحـاب روشن بـاد

کـه زد بـه خرمـن مـا آتش محبت او

بر آستـانه‌ی میـخانه گر سـری بیـنی

مـزن به پـای که معلـوم نیست نیت او

بیـا که دوش به مستی سروش عـالم غیب

نویـد داد که عـام است فیض رحمت او

مکن به چشم حقـارت نگـاه در من مست

که نیست معصیت و زهـد بـی مشیت او

نمی‌کنـد دل من میل زهـد و توبـه ولی

به‌نـام خواجه بکوشیـم و فـرّ دولت او

مـدام خرقه‌ی حافظ به باده در گرو است

مگر ز خـاک خـرابـات بود فطـرت او

فەرموی کە چوویە سەیری کەوانی هیلالی نـــۆ
شـــەرمت نەبوو لە مانگـــی برۆکانی ئێمـە بۆ؟
عومرێـــکە دڵ لە خێڵی ئەسیـــرانی زولفی مەن
هەی هەی لە خەتتی کۆڕی هەواڵان بەدەر مەچۆ
مەفرۆشە عەتری سادە بە کاکۆڵـــی چـارەڕەش
موشکی خوتەن هەزاری، لەوێ هەر لەتێـکە جۆ
لەم کۆنە کێڵـــگە تۆوی وەفـا، میهر، ئەبێ عەیان
دروێنە ئەو دەمەی کە دەکەن عومری خۆم و تۆ
مەیگێـــڕ بادە بێـنە! هەتا روونی کـــەم لە تۆش
رازی هیلال و رەمـــزی هـەسارەی لە هات و چۆ
شێـــوەی هیـــلالی رەمزە لە تاجـــی (سیامەك)و
تەرکـــــی کلاوی زێـــڕی هیلالی نیشانی (زۆ)
هەر ئاستانی پیـــری موغان «خاجە»! کۆی وەفان
هەر لەو ببیسە دەرســـی حەدیس و ئـەوینـــــی نۆ
«کۆلیل»! دوێ لە مـــەیکەدە مەستێ وتی دوعای
مەستـان قوبوولـە لێـــرە وەکوو جام، دەم کەرۆ!

گفتا برون شدی به تماشای ماه نو

از ماه ابروان منت شرم باد رو

عمری‌ست تا دلت ز اسیران زلف ماست

غافل ز حفظ جانب یاران خود مشو

مفروش عطر عقل به هندوی زلف ما

کآن‌جا هزار نافه‌ی مشکین به نیم جو

تخم وفا و مهر در این کهنه کشته‌زار

آن‌گه عیان شود که بود موسم درو

ساقی بیار باده که رمزی بگویمت

از سرّ اختران کهن‌سیر و ماه نو

شکل هلال هر سر مَه می‌دهد نشان

از افسر سیامک و ترک کلاه زو

حافظ جناب پیر مغان مأمن وفاست

درس حدیث عشق بر او خوان و زو شنو

داسی مانگی فەلەك و كێڵگەیی سەرسەوزی لە شەو
بانگــەشـەی كاری فــەلای عومرن و ئەنجــامی درەو
وتم ئــەی بەخت هەموو خەوتی و خۆر كەوت، وتی
هەر بە هیــــوا بی ئەبـــێ شۆرەتی بەخشەندەیە ئەو
پاك و بێخەوشی ئەگەر دەچیە سەرێ چەشنی مەسیح
نووری روخســـارت ئەباتـــۆ لە گوڵـــی خۆر گرەو
دڵ بەم ئەستێـــــرە عەیارەی دەزی شـــەوگارە نەدی
چونكە جامـــی جەمـــی برد و كەمەری كەیخوسرەو
خۆشـە گوارە و گوڵی زێڕین لە دڵی گوێچكە بەڵام
لێمـــی وەربگـرە كە خـۆشـی گوزەرانـن وەكو خەو
چـاوی دژ دوور لە خاڵت! كە لە شەترەنجی جەمـاڵ
كش‌ومـاتن بە روخت خـۆر بە رۆ مـانگ بە شـــــەو
ئـاسمــــان نــــاز نەكـا با، كە لـە بـــازاڕی ئەویــن
مانگ خەرمانـی بە گاڵـێ گوڵی پەروین بە دو چەو
زوهدی تێـــــكەڵ بە ریا بەرهەمی دیـــن ئاور ئەدات
«حافـز» ئەو خــــەرقە لە كۆڵت كەوە دەرچۆ بە بدەو
بێـــژە «كۆلیــــل» نەبا نێـــوی جبـەی ئێـمە دەنـــا
دژمنـــی شێـــخ و مـەلا و دیـن وەكـو شمقارە بە كەو

مزرع سبــز فلــک دیــدم و داس مــه نـو
یــادم از کشتـه‌ی خویش آمد و هنگام درو
گفتم ای بخت بخفتـیدی و خورشید دمیـد
گفت با این همــه از سابقــه نومیــد مشـو
گر روی پاک و مجـرد چو مسیحـا به فلک
از چــراغ تو به خورشیــد رســد صـد پرتو
تکیــه بر اختــر شب‌دزد مکـن کـاین عیار
تــاج کــاووس ببــرد و کمـر کیخسرو
گوشـوار زر و لعل ارچه گران دارد گــوش
دور خـوبـی گــذران است نصیحت بشنـو
چشم بد دور ز خـال تو که در عرصه حسن
بیــدقی رانــد که برد از مه و خورشید گرو
آسمان گو مفروش این عظمت کاندر عشق
خرمن مه به جوی خوشه‌ی پروین به دو جو
آتش زهد و ریا خرمن دین خواهد سوخت
حافــظ این خرقــه‌ی پشمینه بینــداز و برو

ئەی خۆری گەش وەک ئایەنەداری جەماڵــی تۆ

ئەی موشکی رەش بوخووری بەلاگێڕی خاڵی تۆ

شوشتی ســەرای دیــدە سرشــکم بەڵام حەیف

ئەم گۆشە چووکە بۆ گەلی خێڵــی خەیاڵی تۆ

ئەی شــاریاری تــەختی دەلالی لە دونــدی نــاز

یــاڕەب هەتــا هەتــایە نەبیــــنم زەواڵــــی تۆ!

جوان‌تر لە نەخشی کوڵمی وەکوو مانگتی نەبەست

کێــشای هەرکە نەخشـــی بــرۆی پڕکەماڵــی تۆ

ئەی‌دڵ لە چیـــنی پەرچـــەمی چۆنی کە وا ســەبا

شێــــواو بوو لە شــــــەرحی پەریشانی حاڵی تۆ

گوڵ بۆی بڵاوە یــەعنــی ئەبێ مەیل تــازە کەین

ئەی ئەو کەسەی بەهاری مە دوو چاوی کاڵــی تۆ

بنوێــنە نازی قەوســــــی برۆ تاکـــــو ئاسمان

فەرمان بەرێ لە ئێـــمە بە خۆشــــی هیلالی تۆ

تــا بچمە کۆشکی بەختــم و تەبریکــی پێ بڵێـــم

کوا مژدەیــــێ لە هاتنی جێـــژنی ویساڵی تۆ

نوختەی رەشـــێ کە نووری بــەهاری گــلارمن

عەکسێــکە هەر لە خــاڵی بە چەشنی زوخاڵی تۆ

بۆ شاریار کامـــــە شکاتـــــی دەرون بڵێــــم

شــەرحی نیــازی خۆمە هەوەڵ یا مـــەلالی تۆ

«حافز»! لە بەندی زولفی سەری سەرکەشــان فرەن

خــاڵــی کە سەر لە فیکری خەیــاڵی مەحاڵی، تۆ

«کۆلیل» وس بە! شەقڵی ئـــەوین ناشکێ بە لێــو

کێ گوێ ئەدا بە شیـــعری کەڕ و زاری لاڵــی تۆ

ای آفتـــاب آینـــه‌دار جمـــال تـو
مشک سیـــاه مجمـــره گردان خـــال تو
صحن ســـرای دیـده بشستم ولی چه سود
کاین گوشه نیست درخور خیـل خیـــال تو
در اوج نـــاز و نعمتـی ای پـادشـــاه حسن
یـــا رب مبـــاد تـا به قیـــامت زوال تو
مطبـــوع‌تر ز نقـش تو صورت نبست بـاز
طغـــرانویس ابـــروی مشکیـــن مثـال تو
در چیـــن زلفش ای دل مسکین چگـــونه‌ای
کآشفته گفت بـاد صبـــا شـرح حـــال تو
برخـــاست بـوی گـل ز در آشتـی درآی
ای نوبهـــار مـــا رخ فـرخنـــده فـــال تو
تـا آسمـــان ز حلقـــه‌به‌گوشـــان مـا شود
کـو عشـوه‌ای ز ابـروی همچـون هـــلال تو
تـــا پیـش بخت بـــازروم تهنیت‌کنـــان
کـو مژده‌ای ز مقـــدم عیـــد وصـــال تو
ایـن نقــطـه‌ی سیـــاه کـه آمــد مـدار نور
عکسـی‌ست در حدیقـــه‌ی بینش ز خـال تو
در پیش شـــاه عرض کدامیـــن جفـا کنـم
شـــرح نیـــازمنـــدی خـود یـا مـــلال تو
حافظ در این کمند ســرّ سرکشان بسی‌ست
ســـودای کج مپـــز که نبـاشـد مجـال تو

ئەی وشری نێوکی مـــامزی چیـن! خـاکی دامەنت

ئەی خۆر مووچەخۆری جوقەی تـاجی کەچبەنت

بنوێـنە روو! کە نێرگزی مەس دەرنەچێ لە خـۆی

ئەی من فــەدای چـاوی رەش و کولّمی سۆسەنت

خوێــنم برێـژە! چون دلّــــی نایــێ فریشتـەیێ

هەر ئەونە جوانـــی خوێنـی ئەمن خـاتە گەردەنت

تۆ هـۆی قـەراری گیـانی هەموو خەلّکی عالـەمی

پەوکـــێ بە دلّ، بە دیـــدە، رەجالّــم بە دیـــدەنت

دەدوم هــــەموو شــــەوانە لەگەلّ هەر هەسـارەیێ

بۆ مانـگی رووتە حەسرەتـم و شـەوقـی دیمەنت

یــــارانــی هــاوپییالّە هەمـــوو هەلّبـــڕان لە یەك

ئێمــــەین و ئاستــــانی شکۆی خاکی کەوشەنت

«حافــز»! ئەوینــی لوتفـی لە ســەر دامەنــێ هەتـا

ئـاور دەخــاتە خــەرمــەنی غـــەم سۆزی شیوەنت

«کۆلیـل»! تیـــری چـــاوی ئەگەرچی خەتــای نین

دلّ داکـە بۆ نیشــانەی بـــرۆی دەســـمە دامــەنت

ای خون‌بهـای نافـه‌ی چین خـاک راه تو

خورشیـد سـایه‌پرور طـرف کـلاه تو

نرگس کرشمه می‌برد از حـد برون خـرام

ای من فـدای شیـوه‌ی چشم سیـاه تو

خونم بخور که هیچ ملک با چنان جمـال

از دل نیـایـدش که نویسـد گنـاه تو

آرام و خواب خلق جهـان را سبب تویی

زان شـد کنـار دیـده و دل تکیه‌گـاه تو

با هر ستـاره‌ای سر و کار است هر شبـم

از حسـرت فـروغ رخ همچـو مـاه تو

یـاران همنشین همـه از هـم جـدا شدند

مـاییـم و آستـانه‌ی دولت پنـاه تو

حافـظ طمـع مبـر ز عنـایت که عاقبت

آتش زنـد به خرمـن غـم دود آه تو

ئـەی کراسـی سـەروەری بـڕیا بـە بەر بالآی تۆ
فەڕڕی تـاج و مۆری سولـتـانی، لە سای ئـالآی تۆ
هـەردەمێ خـۆری زەفەر جۆرێ لە ئاسـۆ سەردەخا
مـانگی روخسـارت، لە ژێـر تاجـی سلێمانسای تۆ
تەیـری خۆشبەختـی دەکا هێـلانە لەو جـێ رادەخا
سێـبەرێ بالـی هـوما، چەتـری فەلەك والآی تۆ
شـەرحی شـەرع و فەلسـەفەش بەو هەموە بۆچوونانەوە
گەنجـە سـەر پاکـی لـە گـەنجینـەی دلـی زانـای تۆ
ئاوی ژیـن دەتکێ لە نووکی تەیری خۆشلاجەت رەوان
کانـی شەکـرە یانی پێنووسـی شەکـەر سەودای تۆ
نووری چـاوی عـالەمن هەرچـەن هەتـاوی ئـاسمـان
چـاوی ئـەو رۆشـن بە سورمەی خاکی سەر رێگای تۆ
ئـاوەژینێـکی سکـەندەر ویستـی و دەستـی نەکەوت
هەر دلـۆپـێ بـوو لە ئـاوی سافـی نێـو مینـای تۆ
نامـەوێ راز و نیـازی خـۆ لە مەحـزەرتا بلێـم
چـون هەمـوو رازێ دەبـێ رۆشـن بـە بیـر و رای تۆ
سـەروەرم! بەو پیـرییەش «حافز» جووانـی گەر دەکا
خـۆش خەتـا بـڕفێـنە بەخشینـی فەلـەك بـالآی تۆ
پـێ لە سەحنی عەرشـی ئـازادی دەنـم «کۆلیـل»وار
گەر بخـەم وەك زولفەکـانت سەر لە ژێر دوو پـای تۆ

ای قبای پادشاهی راست بر بالای تو
زینت تاج و نگین از گوهر والای تو
آفتاب فتح را هر دم طلوعی می‌دهد
از کلاه خسروی رخسار مه سیمای تو
جلوه‌گاه طایر اقبال باشد هر کجا
سایه اندازد همای چتر گردون‌سای تو
از رسوم شرع و حکمت با هزاران اختلاف
نکته‌ای هرگز نشد فوت از دل دانای تو
آب حیوانش ز منقار بلاغت می‌چکد
طوطی خوش‌لهجه یعنی کلک شکّرخای تو
گرچه خورشید فلک چشم و چراغ عالم است
روشنایی‌بخش چشم اوست خاک پای تو
آن‌چه اسکندر طلب کرد و ندادش روزگار
جرعه‌ای بود از زلال جام جان‌افزای تو
عرض حاجت در حریم حضرتت محتاج نیست
راز کس مخفی نماند با فروغ رای تو
خسروا پیرانه سر حافظ جوانی می‌کند
بر امید عفو جان‌بخش گنه‌فرسای تو

بوغڵــی وەنەوشــە جۆش ئەدا کاکوڵــی موشکبێنــی تۆ
چـاک یەخەی خونچــە دەکا زاری خەفـەتڕەوێنی تۆ
ئەی گوڵی بۆنخۆشــی ئەمن گڕ مەدە ناخــی بولبـولت!
چونکە بە دڵ هەموو شـەوێ هەر ئەوە خۆش خوێنی تۆ
من کە تەنانەت نەفەســی حوور و پەری وەڕەزم ئەکات
تـۆمــەتی عالــەمـــم بەسـەرهــاتووە بۆ بەڵێـــنی تۆ
هیممەتی عەشقــی تۆ ئەڵێ هەڵــدە لە تەخت و تاجی شا
فـەخـرە شکۆی هەژاری بەر دەرگەهی شــانووێنـــی تۆ
پێـــکەوە جۆر ئەگەر چ نین جامی شەراب و خەرقەکەم
نـەخشــە دەکێـشــم لە گ لا بـۆ دڵـی دڵــڕفێنـــی تۆ
عـەشقی شەراوی لێوی تۆم ئەو دەمە دەردەچێ لە ســەر
کـەو سـەرە پڕ لە تاسـەیەم خاکە لە کـۆی کەلێـــنی تۆ
شاهـنشینـــی چاوی من خەڵـــوەتە بۆ خـەیاڵی رووت.
شوێـــــنی دوعاتە وا کــــەسم رێگــە نەدا بە شوێنی تۆ
خۆش چەمەنێـــکە روومەتت وەرزی بەهــاری جوانییە
بولبــولی شاگوڵــی چەمەن «حافـز»ی خۆشدووێنی تۆ
قافـیـەوانـی شیعــری من قـــامەتی تۆیـە وا «عومــەر»
هـەڵدەفڕێ بەرەو ئـــەوین وەک مەلی دەستـەڵێنی تۆ

تــاب بنفشــه می‌دهــد طـره‌ی مشک‌ســای تو

پــرده‌ی غنچــه می‌درد خنــده‌ی دلگشــای تو

ای گل خوش نسیــم من بلبــل خویش را مسوز

کز سر صــدق می‌کنــد شب همه شب دعــای تو

مـن کـه ملــول گشتمــی از نفـس فرشتگــان

قــال و مقــال عالمــی می‌کشــم از بــرای تو

دولت عشق بین که چــون از سر فقــر و افتخـار

گوشــه‌ی تــاج سلطنت می‌شکنــد گــدای تو

خرقه‌ی زهـد و جـام مـی گرچه نه درخور همند

این‌همــه نقش مـی‌زنــم از جهت رضــای تو

شــور شــراب عشــق تو آن نفســم رود ز ســر

کــاین ســر پرهوس شــود خــاک در ســرای تو

شــاهنشین چشــم من تکیــه‌گه خیــال توست

جـای دعــاست شاه من بی تو مبــاد جــای تو

خوش چمنی‌ست عارضت خاصه که در بهار حسن

حافــظ خــوش‌کلام شــد مرغ سخن‌ســرای تو

بڵا با چـاوی خوێـــن‌بـــارم بە تـیرێـــکی کـەوان‌ئەبـــرۆ
جـەهــان پڕ کا لە خوێنـی گەش، لە من دیـدە و لـەوان ئەبـرۆ
غــوڵامی چـــاوی ئەو شۆخەم لە شیرین خــەونی مـەستی‌دا
کە کوڵـمی بـاخـی ریــزوانە و شـەواری سایـــەبان ئەبـــرۆ
بە غــــەم خــەم بوو لەشـــم ئاخۆ لەگەڵ نەخشی بـــرۆی چۆنی
لە روو هەڵـــدێ کە بنوێـــنێ هیـــلالی ئاسمـــان، ئەبـــرۆ
رەقیبـــان غافڵـــن دیـــدە و تەوێـــڵی بۆ مە هەر ساتـــێ
هـــــەزاران نـــامە دەسپێـــرن بە دەستـــی دەرکـەوان ئەبـــرۆ
شکـــۆی گوڵـزارە بۆ گیـــانی گەڵــی خەڵوەت‌نشین هەنیـــەی
لە گۆشـــەی یاسەمـەن‌دا چون بە کـەیفی دڵ چەمـان ئەبـــرۆ
ئەوەن شـــۆخ و چەلـــەنگی کەس بە حـــۆری یا پـەری ناڵـــێ
کە ئەمیـــان چـــاوی وەک تۆ ئەو لە چەشنت رێنمان ئەبـــرۆ
بە بێ‌رەحمــی لەســـەر روو پـــەرچەمت لادا هــــەتــا لادەن
لە رووگــــەم، تـــاقی میحـــراوی کەچـی دو قیبلـــەتان ئەبـــرۆ
لە راوگەی عەشق ئەگەرچی «خاجە» وەک بازی سپی سەر بوو
شـــــکاری تیــــری نـــازی کردوون چـــاوی کــەوان‌ئـــەبرۆ
لە رۆژێــــکۆ بـــرۆی هانـــــداوە لەم «کۆلیـــــل»ـە زامـــــارە
لە جـــەرگم خوێن دەچۆڕێ چونکە زامی بێ‌دەوان ئەبـــرۆ

مرا چشمی‌ست خون‌افشان ز دست آن کمان‌ابرو
جهان بس فتنه خواهد دید از آن چشم و از آن ابرو

غلام چشم آن ترکم که در خواب خوش مستی
نگارین گلشنش روی است و مشکین سایبان ابرو

هلالی شد تنم زین غم که با طغرای ابرویش
که باشد مه که بنماید ز طاق آسمان ابرو

رقیبان غافل و ما را از آن چشم و جبین هر دم
هزاران گونه پیغام است و حاجب در میان ابرو

روان گوشه‌گیران را جبینش طرفه گلزاری‌ست
که بر طرف سمن‌زارش همی‌گردد چمان ابرو

دگر حور و پری را کس نگوید با چنین حسنی
که این را این‌چنین چشم است و آن‌را آن‌چنان ابرو

تو کافردل نمی‌بندی نقاب زلف و می‌ترسم
که محرابم بگرداند خم آن دلستان ابرو

اگرچه مرغ زیرک بود حافظ در هواداری
به تیر غمزه صیدش کرد چشم آن کمان‌ابرو

خــەتتی کەناری لێــوی کە خۆر گیر ئەکات لەو
جەغزێکە خۆش ئەگەرچی کەسێ دەرنەهات لەو
رووگــەی مراد و بــەختە بـرۆی دۆس بێ گومـان
روومـەت بسـاوە خاکــی نیـــاز و بــەرات لەو
مەیـنۆشی کۆڕی حەزرەتی جەم سینە چا بە! چون
ئـاوێــنەیێــکە جـــامــی دەبینـــێ هەوات لەو
کرداری خەڵــکی مزگتە کردوومی مەی بە کەف
ئـەم دووکەڵەی ببیـــنە کە روم رەش هەڵات لەو
سوڵتـــانی غـەم لە دەستی چ نایێ ئەدی بڵـێ
بردوومە چون بە مـــەیکەدە نامــەی شکات لەو
مۆمی شـــەراب ساقی لەسـەر رێـــی هەتاو نێ!
فەرموو کە هەڵکە شۆلە! سـەحەر هەرکە هات، لەو
تـــاوێ لە رۆژنامــــە سیاکــەم ببـارە خۆش
پیـتی گونـاحشۆرە دڵــۆپـێ خـــەڵات لەو
«حافـز» کە کۆک ســازی مەقاماتی عەشق ئەکات
خاڵــی نەبـــێ مەیـــانی بەهـــاری نیشات لەو!
بەو عـــەشقە وا لەسـەریەتی دەروێشی شاری حەز
ئاخــــۆ دەبـــێ کە لوتفی ئەوین سەر بدات لەو
لام وایـــە نایــە ئەو دەمە «کۆلیـل»ـی کەفتەکار!
ماچـــێ عەتا لە لێــوی بکـا وەک زەکــات لەو

خـط عــــذار یــــار که بگـــرفت مــاه از او

خوش حلقه‌ای‌ست لیک به در نیست راه از او

ابروی دوست گوشـه‌ی محـراب دولت است

آن‌جــا بمـــال چهــره و حاجت بخــواه از او

ای جرعــــه‌نوش مجلس جـــم سینه پاک دار

کآیینـــه‌ای‌ست جــام جهــان‌بیـن که آه از او

کـــردار اهـــل صـومعـــه‌ام کرد مـی پرست

این دود بیـــن که نامـه‌ی من شد سیــاه از او

سلطـــان غـــم هر آن چه توانــد بگـو بکن

من بـــرده‌ام به بــــاده‌فروشــــان پنــــاه از او

ســـاقی چــــراغ مـــی بـه ره آفتــــاب دار

گـــو برفــــروز مشعلـــه‌ی صبحـــگاه از او

آبـی به روزنـــــامه‌ی اعمـــــال مــا فشـــــان

باشـــد توان ستـــرد حــروف گنــاه از او

حافـظ که ســاز مطرب عشــاق ســاز کرد

خـــالی مبـــاد عرصـه‌ی این بزمگـــاه از او

آیـا در این خیـــال کـه دارد گـــدای شهــر

روزی بـود کـه یـــاد کنـــد پادشـــاه از او

گــوڵ ئەوە هــاتە پێــکەنین نێرگزی لا نسار کوا؟!
بــۆی نەفەسی بەهارە دێ شەربەتی خۆش گەوار کوا
هـــەر گوڵەتازەیێ دەسی کردە ملی گوڵێ وەلـێ
گوێی قســەبیس کامەن و چـاوی ئەوین مـەدار کوا
کــۆڕی زەماوەن و بـــەزم بۆنی مورادی لێ نەهات
ئـەی نەفـەسی پاکی سەحەر سومبولێ زولفی یار کوا
عیشوەنووانــدنی گوڵــم سەختە لە لا سەبــا! دڵــم
خوێـنیـــیە تۆبیت و خودا وسکوتی چاو خـومار کوا
خــۆری بەیانیــان ئەڵێــن لاف لە رووەمــەتت ئەدا
زوانـی درێــژە دژ ئـەرێ خـەنجــەری ژاردار کوا
یــار وتـی لە لـەعلــی من ماچتە ئـارەزو؟ وتــم
کوشتــمی ئەم هــەوا وەلـــێ دەرفەت و ئیختیار کوا
«حافــز» ئەگەر چ خەزنــەداری غەزەڵە و هونەرپـەژۆ
تـەبعــی رەوان لەگەڵ غــەم و مەینەتی رۆژگار کوا
لا بدە پەرچەمی رەش و گیانی«عومەر» بە خۆری روو
گڕ بــدە! با نەڵــێن ورە و ســۆزی هەژاری شار کوا

گلبن عیش می‌دمد ساقی گلعذار کو

باد بهار می‌وزد باده‌ی خوشگوار کو

هر گل نو ز گل‌رخی یاد همی کند ولی

گوش سخن‌شنو کجا دیده‌ی اعتبار کو

مجلس بزم عیش را غالیه‌ی مراد نیست

ای دم صبح خوش‌نفس نافه‌ی زلف یار کو

حسن فروشی گلم نیست تحمل ای صبا

دست زدم به خون دل بهر خدا نگار کو

شمع سحرگهی اگر لاف ز عارض تو زد

خصم زبان دراز شد خنجر آبدار کو

گفت مگر ز لعل من بوسه نداری آرزو

مُردم از این هوس ولی قدرت و اختیار کو

حافظ اگرچه در سخن خازن گنج حکمت است

از غم روزگار دون طبع سخن‌گزار کو

ئـــەی پەیـکی عاشقـــان خەبەرێ دڵنـەوا بڵێ!
عەشقی گوڵان بە تەیـری گەروو خۆش‌سەدا بڵێ
من شــــارەزای رازی ئـەوینـــم غـــەمت نەبێ!
بۆ ئاشنـــا مەترســـە قســـەی ئاشنـــا بڵـــێ
دو زولفـــــی موشک‌بێـــنی پەرێشان بە کۆڵیـۆ
بۆ مـــەی لەســـەر چ بوو چ بە خـــاتر خودا بڵێ
هـــەرکەس وتی کە خاکی سەکۆی یار سورمەیە
تاقـــــی کەنـــۆ بە چاوی من ئـەم تووتیـا بڵێ
هــەرکەس کە لۆمەی ئێمە بە مەیـخانە چون دەکا
بۆ مـــەی‌فرۆش بێـــژە قسە و باســـــی وا بڵێ
جارێکی دی عوبوورت ئەگەر بوو سەبـا! بە کۆی
دوا پێشـــکەشی گوڵاوی سڵاو و دوعـــا بڵێ
تۆ گـــەورەکـەم ببوورە لە تاوانی چووکی خۆت!
شایـــانە شێـــوە سروە! گوناحـــی گـــەدا بڵێ
لای ئـــەم هەژارە نامــــە لە شانامە خوێـــنەوە
بۆ ئـــەم گـــەدا حەکـــایەتـی ئەو پادشـــا بڵـێ
وەختـــێ بە داوی پەرچەمی عاشق دەخاتە خاک
گـــۆڕی غـــەریبی ئێمە لە کوێن ئەی سەبا بڵێ
گیـــان‌پەروەرن حـــەکایەتی یـارانی رێ‌بەڵـــەد
رازێ هەوەڵ ببیـــسە لـە لێـــویان جـــا بڵێ
«حافـــز» لە کۆی ئەوانت ئەگەر جێیە تـۆ خودا
مـــەی نۆشی گیان و تـــەرکی فریو و ریا بڵـــێ
بـــەم پەیکە عاشقانەیە «کـــۆلیل» ســـەر ئەدات
گـــەر وەک پەپـوو لە تەختـــی وڵاتی سەبا بڵـــێ

ای پیــک راستــــان خبــر یـــــار مـــا بگـــو
احـــوال گل به بلبـــل دستـــــان‌ســـرا بگـــو

مـا محرمـــان خلوت انسیـــم غـــم مخـــور
بـا یـــــار آشنـــا سخـــن آشنـــا بگـــو

برهـــم چو می‌زد آن ســـر زلفیـن مشکبـــار
با ما ســـر چه داشت ز بهـر خـــدا بگـــو

هر کس که گفت خاک در دوست توتیـاست
گو این سخـن معاینـــه در چشـــم مـــا بگـــو

آن کس که منـــع ما ز خرابـــات می‌کنـــد
گو در حضور پیـــر من این ماجـــرا بگـــو

گر دیگـــرت بر آن در دولت گـــذر بود
بعـــد از ادای خدمت و عـرض دعـــا بگـــو

هر چنـــد ما بـــدیم تو ما را بـــدان مگیـــر
شاهـــانه ماجـــرای گنـــاه گـــدا بگـــو

بر این فقیـــر نامـــه‌ی آن محتشم بخـــوان
با این گـــدا حکـــایت آن پادشـــا بگـــو

جـــان‌ها ز دام زلف چو بر خـــاک می‌فشاند
بر آن غریب ما چه گـذشت ای صبـــا بگـــو

جـــان‌پـــرور است قصـه‌ی اربـــاب معرفت
رمـــزی بـــرو بپـــرس حدیثی بیـــا بگـــو

حافـــظ گـــرت به مجلس او راه می‌دهنـــد
مـــی نوش و ترک زرق ز بهـــر خـــدا بگـــو

بــە دڵ چ خۆشە نەسیمــی شەمــامە شەوبــۆمان
ســەحەر بە عەشقی جەمــاڵت کە هاتە ئاســۆمان
نیشــانمی بدە ڕێ ئــەی هــومای ڕێگە نووێن!
بە شـەوقی خاکی لە دەرکی دییـەم کە بێسـۆمان
لە مــانگی یەکشـــەوە بڕوا! دەمــێ لە ئاســۆدا
بە یادی پـــەیکەری زاری پـــەژارە دڵجــۆمان
منــــم هەنــاسە بە بێ تۆ ئــەدەم کە وا خەجڵــم
مــە گــەر سەخاوەتـی عەفوت بکا تکا بــۆمان
ســەحەر بە عەشقی موریــدانی تۆ حیجابی ڕەشـی
دڕی بە شێـــــری ســـــەبا شەو بڕا لە شانــۆمان
لە عەشقی روومەتت ئەو رۆژە لەش بە خاك دەبەم
گوڵاڵەسـووره فەقەت شین دەبـێ لە گڵکــۆمان
کە دوێنە «خاجە» وتــی سەر لە ڕێــتە، بیسمیـللا
مــەخـەن بە خــاتری ناسك مەلالی ئــەوڕۆمان
دەمێــــکە بێــکەسە «کۆلیــــل» و دڵ لە بـێتـۆیی
نەبــــێ بە قسمەتــی هەردوو دەمێ بە بێ تۆ مـان

خنک نسیـــم مُعنـــبر شمـــامه‌ای دلخـــواه

که در هـــوای تو برخـــاست بامـــداد پگـــاه

دلیـــل راه شـــو ای طـــایر خجستـــه لقـــا

که دیده آب شد از شوق خاک آن درگـاه

به یاد شخص نزارم که غرق خـون دل است

هـــلال را ز کنـــار افـــق کنیـــد نگـــاه

منـــم که بی تو نفس می‌کشـم زهی خجلت

مگر تو عفو کنی ورنـــه چیست عـــذر گناه

ز دوستـــان تو آمـوخت در طریقـت مهـــر

سپـــیده‌دم که صبـــا چـــاک زد شعار سیاه

به عشق روی تو روزی که از جهـــان بـروم

ز تربتـــم بدمـــد ســـرخ گل به‌جـــای گیـــاه

مـــده به خـــاطر نازک مـــلالت از من زود

که حافظ تو خود این لحظـه گفت بســم‌الله

مەستی هەمیشەم بەو لێوە ئاڵە

خوایا سپاست! عەشقم لە پاڵە

ئەی بەختی سەرکێش دەستی لە مل کە!

گا ماچی لێوی گاگا پیاڵە

زەنگی زڕانین دوو خێڵی رسوا

شێخی لە رێ گوم پیری مناڵە

ئەستەغفیروڵڵا عابید لە کارت

تۆبەی وەکوو تۆم سۆفی مەحاڵە

بێژم چلۆنم گیانا لە دووریت

چاو بەحری سوورە و دڵ مەوجی ناڵە

کافر نەکێشێ ئەو دردە کێشای

بۆ بەژن و بۆتان سەرو و هەڵاڵە

دەرسی شەوانە و زیکری بەیانی

سەندۆ لە «حافز» ئەو دیدە کاڵە

سا چون لە «کۆلیل» ئاڵۆزی ئازیز!

فەرموو بە ئەبرۆت خوێنم حەڵاڵە

عیشـــم مـــدام است از لعــل دلخـــواه

کـــارم بـه کـــام است الحمـــدلله

ای بخت ســـر کِش تنگش به بـــر کِش

گه جـــام زر کِش گه لعــل دلخـــواه

مـــا را بـه رنـــدی افســـانه کردنـــد

پیـــران جاهـــل شیخـــان گمـــراه

از دست زاهـــد کردیـــم تـــوبـــه

وز فعـــل عـــابـد استغفـــرالله

جانـــا چه گویـــم شـــرح فـــراقت

چشمـــیّ و صـــد نـم جـــانیّ و صـــد آه

کافـــر مبیـــناد این غـــم که دیـدهست

از قـــامتت ســـرو از عـــارضت مـــاه

شـــوق لبت بـــرد از یـــاد حـــافظ

درس شبـــانه ورد سحـــر گـــاه

خـــەنجەر ببـاریٚ ســـەر هـەر لـە رێتـە
گـەردن لە حوکمـــی گـەردوون و وێتـە
ئاییـنی پارێـــــز ئێــــمەش دەزانیـــن
چ بکـــەم کە بەختـــی گومـــڕا لە پێـتە
شێــخ و مـەلاکـان کەمتـــر دەنـاسیـن
یـا بـــادە بێــــنا یـا وس بـە شێـــتە!
مـانگی گولآن و تۆبـــەی منـی رەنـد؟!
ســـەد تــۆبە یـــاڕەب لەو تـۆبە وێتـە
شـــەوقێ لە جـامی رووتی نـەدی رووم
وەی لـــەو دەروونـەی مـەڕمـەڕ هەوێتـــە
وەختێ سەبووری تـــاڵە و تەمـــەن هیـــچ
خۆزگەم دەزانـــی کەی جێـم لە جێـتە
گــوڵ گـــوێ گرانن «حافـــز» لە ناڵیـــن
ئەو کـاتە حاڵیـــن خوێـن خانـەخوێـتە
فـــــەرموو بە «کۆلیـــل» بـاوانەکەی دڵ
(من هـەوڵی تـۆمە تۆ هـەوڵی کێـتە؟!)

گر تیــغ بـــارد در کـــوی آن مـــاه

گـــردن نهـــادیـــم اَلحُـــکـــمُ لله

آیـــن تقـــوا مـــا نیـــز دانیـــم

لیکـــن چـه چـــاره با بخت گمـــراه

ما شیـــخ و واعـــظ کمتـــر شناسیـــم

یـــا جـــام بـــاده یـــا قصـه کوتـــاه

من رنـــد و عاشـــق در موســـم گـل

آن گـــاه تـــوبـــه أستَغْفِـــرُالله

مهـــر تـو عکسی بـر مـــا نیفـکنـــد

آییـــنه رویـــا آه از دلـــت آه

اَلصَّبْـــرُ مُـــرٌّ وَ الْعُمْـــرُ فـــانٍ

یـــا لَیْـــتَ شِعْـــرِی حَتّـــامَ اَلْقـــاه

حافـــظ چه نالـــی گر وصـــل خواهی

خون بایـــدت خورد در گـــاه و بیگـــاه

گەیشتـــن بـەو، ژیـــانێ بـــێ نەمـــانە

خودایـــا پێـــمی بـەی ژیـــنی کـــەوانە!

وەبـەر شمشێـــری دام و وســـکوتم کـرد

لە دژمـــن رازی دۆســـی دڵ نـەهـــانە

بە داخـــی بەنـــدەگی مـــردن لە رێـــتا

بە ســـەر تۆ! ســـەر لە سوڵتـــانی جەهـــانە

بپـــرسن ئێـــوەن و خوا لەو حـــەکیمـــەم

کە کـەی دەرمـــان ئـــەکا ئەم دەردمـــانە

گڵـــێ پامـاڵـــی ســـەروم بۆگە بێشك

گەلـێ چاتـــر لە خوێـــنی ئـەرخـــەوانە

بەهەشت و کـۆشکی پێشکەش بێ بە سـۆفی

کە چـاڵی ســـەر چەنـەی بۆ من جیـــنانە

هـــەژاری دەرکی ئەو ئـــەی دڵ دەزانـی؟!

ســـەرۆکی هەر هـــەمیشەی ســـەروەرانە

وتـــەی پیـــران بە دڵ وەر بـــگرە جوانا!

کە بیـــری پیـــرە رۆحـــی بەختـی جوانـــە

شـــەوێ دەیوت وەك ئەو مرواریەی گوێـــم

لە چـــاوی کـــێ لە دونیـــادا رەوانـــە؟!

بە شیـــراز، ئـــەسفەهـــان ناگـــا بە بـــاڵا

ئـــەگـەرچی (زینـدە روود) ئـــاوی ژیـــانە

لـە زاری هـــــاوەڵان شیـــرینە راوێـــژ

قســـەی «حافـــز» گەلـــێ شەکری لە بـــانە

وتەی تاڵـت نـــەبـــاتی گیـــانی «کۆلیـــل»

ئـەگـەرچی بۆ رەقیـــبان قـــەندی گیـــانە

وصـــال او ز عمـــر جـــاودان بـه

خـداونـــدا! مـــرا آن ده کـــه آن بـه

به شمشیـــرم زد و بـــا کس نگفتـــم

کـــه راز دوست از دشمـــن نهـــان بـه

بـه داغ بنـــدگی مـــردن بـر ایـــن در

به جـــان او کـه از ملـــك جهـــان بـه

خـــدا را از طبیـــب مـن بپرسیـــد

که آخـــر کـــی شود این ناتـــوان بـه

گلـــی کـــان پایمـــال ســرو ما گشت

بـود خـــاکش ز خـــون ارغـــوان بـه

به خلـــدم دعوت ای زاهـــد مفـــرما

که این سیـب زنـــخ زان بوستـــان بـه

دلا دایـــم گـــدای کـــوی او بـــاش

بـه حکـــم آن کـــه دولت جـــاودان بـه

جوانـــا ســر متـــاب از پنـــد پیـــران

کـه رای پیـــر از بخت جـــوان بـه

شبـــی می‌گفت چشـــم کس ندیـده‌ست

ز مـــروارید گوشـــم در جهـــان بـه

اگرچـــه زنـــده‌رود آب حیـــات است

ولـــی شیـــراز مـــا از اصفهـــان بـه

سخن انـــدر دهـــان دوست شکـــر

ولیکـــن گفتـــه‌ی حـافـــظ از آن بـه

ڕووبـــەنت وا لە پـــڕا نـــاوەتە لا یانـــــی چی؟
دێـیە دەر مەست لە تۆی پەردەسەرا یانـــــی چی؟
گـــــویێ بە فەرمانی دڕ و زولف لە نێو دەستی سەبا
لەگەڵ ئەو عالـــەمە دەمســازی وەها یانـــــی چی
شــای جووانــانی و مەقسوودی هــەژارانی بلــێ
ڕێــزی ئەم نیعمەتە گەورەت نییە لا یانـــــی چی
سـەری زولفت بە دەسی خۆت هەوەڵ خستە دەسم
ئێـستە خستومـــتە ژێر پێ بە جەفـا یانـــــی چی
دەم وتم گفت و کـــەمەر خەنجەرە نیشانی ئەدەی
ساوی شمشێرت ئەدەی بۆم لە جەزا یانـــــی چی
هەر کە سەرقاڵە بە یەک شێوە لە نەردی غــەمی تۆ
شــەش‌دەرن گشتـی لە تاسی هەوەڵا یانـــــی چی
خەبەرت بوو لە دڵــی تەنگت ئەویـــــن دادەبەزێ
«حافز»! ئەو غەیرە لە کۆی ماڵەکەتا یانـــــی چی
زولفی مەعنا مەکە «کۆلیـل»! لە لای ئــەم دڵە چون
خــۆم وەرم گــرتووە زووتر لە سەبا یانـــــی چی

ناگهـــان پرده برانداختــه‌ای یعنـــی چـه

مست از خانه برون تاختـه‌ای یعنـــی چـه

زلف در دست صبا گوش به فرمان رقیب

این‌چنین با همه درساختـه‌ای یعنـــی چـه

شـاه خوبـانی و منظـور گـدایان شده‌ای

قـدر این مرتبـه نشناختــه‌ای یعنـــی چـه

نه سـر زلف خود اول تو به دستـم دادی

بـازم از پـای درانداختــه‌ای یعنـــی چـه

سخنت رمز دهـان گفت و کمر سرّ میـان

وز میـــان تیغ به ما آختــه‌ای یعنـــی چـه

هر کس از مهره‌ی مهر تو به نقشی مشغول

عاقبت با همه کـج باختــه‌ای یعنـــی چـه

حافظا در دل تنگت چو فـــرود آمد یـار

خانــه از غیـــر نپرداختــه‌ای یعنـــی چـه

درابـو دەرکی مـوغان گەسک و دەم بو عەتر و گوڵاب
خـەڵاتی مورشیـدی مـەیخانەدا بە شێخ و شـەباب
غـوڵامی خزمـەتی گشتی قەدەح بە دەست و هـەموو
کـڵاویان سـەر و سێـبەر لەسەر حوبـابی سـەحاب
گزینگـی جـام لە مـانگی پـڕی، جەمـاڵ بـڕی
لە تـاوی رروومـەتی سـاقی هەتـاو چوو بە نـیقاب
بە سـەد کریشمە لە ئەو بەزمە بـووکی پەردە چ شـەنگ
خـەمێکی دابـوە ئەگریجە وەک لە کوڵمی گـوڵاب
لە دەستی گرتووە جـامی بـەزم کەنیشکـی سەحـەر
بە لـەعلی لێـوی فریشتەی ئەدا گوڵاوی شـەراب
لە قیـز و واژی جووانـانی شـۆخ و شیـرین لێـو
شـەکەر شکا سـەمەن ئاوارە گۆشەگیرە روبـاب
سـڵاومی بـە کەنیـن پیـر دا وەڵام و وتـی
کە ئەی خـوماری هەژار و زەدەی شەراب و خـەراب
چ کەس دەکا ئەوە کردت بە هێـزی مێشـکی کزت
لە گـەنج وماڵی دەرێ بۆ ئـەوینی خێوە حوبـاب
گـەییـن بە دەوڵەتی وەسڵت گـرانە چون دەخـەوی
هـەموو لە باخەڵی بەختـی خەفـۆکی دوورە مەئـاب
وەرن بە مـەیکەدە «حافـز» هەتـا نیشـانت دەم
هـەزار و یەک سەفی دۆعا رەوا، لە عـەرشی جـەواب
فـەلەک لەگەڵ مەلەکـا بۆ سـەرۆک (نەسرەتەدین)
یەکـی لە ئـەسپـی دەکا زین و ئەو تری لە ریکـاب
سـورووشی غەیبی عەقڵ هاتە سـەر کە بۆ بەرەکـەت
بکا زیارەتـی خـاکی شـەرەف لە دەرکی جەنـاب
لە خـاک و مەڵبـەنی کـوردم بنێژە وەک «عومەر»ت
بە مـاچ نایـە تەسەللای گیـانی پڕ تەب و تـاب

در سرای مغان رفته بود و آب زده
نشسته پیر و صلایی به شیخ و شاب زده

سبوکشان همه در بندگیش بسته کمر
ولی ز ترک کله چتر بر سحاب زده

شعاع جام و قدح نور ماه پوشیده
عذار مغبچگان راه آفتاب زده

عروس بخت در آن حجله با هزاران ناز
شکسته کسمه و بر برگ گل گلاب زده

گرفته ساغر عشرت فرشته‌ی رحمت
ز جرعه بر رخ حور و پری گلاب زده

ز شور و عربده‌ی شاهدان شیرین کار
شکر شکسته سمن ریخته رباب زده

سلام کردم و با من به روی خندان گفت
که ای خمارکش مفلس شراب زده

که این کند که تو کردی به ضعف همت و رای
ز گنج خانه شده خیمه بر خراب زده

وصال دولت بیدار ترسمت ندهند
که خفته‌ای تو در آغوش بخت خواب زده

بیا به میکده حافظ که بر تو عرضه کنم
هزار صف ز دعاهای مستجاب زده

فلک جنیبه کش شاه نصره‌الدین است
بیا ببین ملکش دست در رکاب زده

خرد که ملهم غیب است بهر کسب شرف
ز بام عرش صدش بوسه بر جناب زده

ئــەی ئەوەی بەو شــەوی یەڵــداتەوە بازاتیــیەوە

بە تــەمــەن بــی! بە دڵـــێ شێـــتنەوازاتیـــیەوە

نــاز مەفرۆشـە سەعاتێـک و لە عــادەت وەرە دەر!

تـۆ کـە بـــۆ خـاتــری یــارانــی نیـازاتیـــیەوە

لەبـــەر ئەو بەژنتـــــە بمـــرم لە شـــــەڕ و ئاشتیــیا

وەکـــو یەک هەر بە قەد و قامـــەتی نـــازاتیـــیەوە

تێـــکەڵی کــردوە لێـــوت بە یەکا ئاگــر و ئـــاو

چــاوی ناپـــاک دەرێ! شـــەعبەدەبـازاتیـــیەوە

مەرحەبـــا لەو دڵە نــەرمەت! کە بە ئیحسانی برۆ

بۆ سـەر ئــەم کوشتــە بە نــازەت بە نمـــازاتیـــیەوە

وەرعی من سووکە لە حـاست کە بە تاڵانی دڵــم

مەست و ئاڵــۆز بە خەڵــوەی گوڵـــی رازاتیـــیەوە

وتی «حافز»! بە مەی ئالودە جەبەی، رەنگە لە کۆی

تەکیـــە بازشتـــی کە بۆ مەیـــکەدە بـــازاتیـــیەوە

بێـــژە «کۆلیــــل»! چ قەومـــاوە هەمیســـان کە وەها

گــەرمــەشینت بە کوڵی ســۆز و گــودازاتیـــیەوە

ای که با سلسله‌ی زلف دراز آمده‌ای

فرصتت باد که دیوانه‌نواز آمده‌ای

ساعتی ناز مفرما و بگردان عادت

چون به پرسیدن ارباب نیاز آمده‌ای

پیش بالای تو میرم چه به صلح و چه به جنگ

چون به هرحال برازنده‌ی ناز آمده‌ای

آب و آتش به هم آمیخته‌ای از لب لعل

چشم بد دور که بس شعبده‌باز آمده‌ای

آفرین بر دل نرم تو که از بهر ثواب

کشته‌ی غمزه‌ی خود را به نماز آمده‌ای

زهد من با تو چه سنجد که به یغمای دلم

مست و آشفته به خلوتگه راز آمده‌ای

گفت حافظ دگرت خرقه شراب‌آلوده‌ست

مگر از مذهب این طایفه باز آمده‌ای

دوێنەشـــەو چوومە خەرابــاتەوە خەو پڕ لە ســـەرێ

تەڕ بە مـەی دامـەن و بەرمــاڵ و عەبــا کۆنی بـــەرێ

خـــــازنی مـــەیکەدە هــات و بە تووانجێکـــۆ وتـــی

زوو بە زوو راپەڕە ئەی رێبەری خۆش‌خەو هونـەرێ!

خـۆ لە خـۆ پـــاك وەشـــۆ جا لە خـــەرابات خـــزێ

تاکـــو ئالـــوودە نەبێ تەکیـــە بە هەر بێ خەبـــەرێ

گـەوهەری گیـــان مەدە یاقـــووتە تراوێ بە هـەوای

لێـــوی شیرین شەکەر و نوقڵی بزەی موو کەمـــەرێ

چووە تـەشـــــریفی جووانی مەکە پیـــریت چەپـەڵ

تۆشـە لەم مەنـزڵە هـــەڵبگرە سەفـــەر وا لە بـــەرێ

چون سەفایێـــــکی نەدا ئاوی گڵ‌ئالـــوو بە کەســـێ

رۆشـن و ساف لە نێو بیـری جـــەهان وەرنـــە دەرێ

وتــم ئەی گیـــانی هەموو دەفتــەری گوڵ قــەی‌ناکا

لە بەهـــــارا کە بە مـــەی سوور بکــا بەختـــەوەرێ

مەلەوانــانی عەشــق چـوونە بن ئەم بەحـــــرە بـەلاّم

تەڕ نەبوو دامەنی کەس، کەس نەبو تووشـــی زەرەرێ

وتی مەفـــرۆشە ئەدەب «خاجە»! بە یـــارانی ئەدیب

ئـــاخ لەم لوتفـــە سەراســەر هەڕەشـــەی لێ‌دەوەرێ

نە بە ئەبجـــەد لە موعەممـــای ئـــەوین بـــازە گرێ

نە بە «کۆلیـــــــل» کوڵ و کۆی غەمی دڵ دادەمرێ

دوش رفتـــم به در میـــکده خواب آلــوده

خرقـــه تـر دامــن و سجـاده شراب آلـــوده

آمد افسوس کنـــان مغبچـــه‌ی بـــاده‌فروش

گفت بیـــدار شو ای رهـــرو خواب آلـــوده

شست‌وشویی کن و آن‌گه به خرابات خـــرام

تـــا نگـــردد ز تو این دیـــر خـــراب آلـــوده

به هـــوای لب شیرین پســـران چنـــد کنی

جوهـــر روح به یاقـــوت مـــذاب آلـــوده

به طهارت گـــذران منـــزل پیـــری و مکن

خلعت شیب چو تشـــریف شبـــاب آلـــوده

پـــاک و صـافی شو و از چاه طبیعت به درآی

که صفـــایی ندهـــد آب تـــراب آلـــوده

گفتم ای جـان جهـان دفتـــر گل عیبی نیست

که شود فصـل بهـــار از مـی نـاب آلـــوده

آشنایـــان ره عشـــق در این بحـــر عمیـــق

غرقـــه گشتنـــد و نگشتنـــد به آب آلـــوده

گفت حافـــظ لغز و نکتـــه به یـاران مفـروش

آه از این لطف به انـــواع عتـــاب آلـــوده

تۆخوا لە من مەتـــۆرە کە نووری گـلاری تۆ
ئارامـی گیـــان و یـــاری منی بێـقەراری تۆ
وەک هەر کەسێ دەسی مە بە داوێنی ئێوە بێ
دڕیا کراســی ســەبر و قـــەراری هەژاری تۆ
وەشیـــار بی نەکەویە کەمینـــی نیینی خۆت!
چون بێ حـــەد و ئەنــازە دەلال و نیـگاری تۆ
لۆمـەم لە عەشقـی ئەو مەکە زاهید! هەتا منیش
لۆمـــەت نەکـەم کە چۆنە لەوێ نادیـاری تۆ
«حافـز» مەگەر لە حەد بە دەرت پێ درێژ کرد
دڵبـــەر کە وا تووانجی دەکا هەر نیســاری تۆ
دژمانی یـــار بۆ منی «کۆلیـــل»و هیچی کە
دونیـا هەموو خەڵاتی تەمـاحی نەیـــاری تۆ

از من جـــدا مشو که توام نـور دیــده‌ای

آرام جـــان و مـــونس قلب رمیـــده‌ای

از دامـــن تـــو دسـت ندارنـــد عاشقـــان

پیـــراهن صبـــوری ایشـــان دریـــده‌ای

از چشم بخت خویش مبادت گزند از آنک

در دلبـــری به غـــایت خوبی رسیـــده‌ای

منعـــم مکن ز عشـق وی ای مفتی زمـــان

معـــذور دارمت که تـــو او را ندیـــده‌ای

آن ســـرزنش که کرد تو را دوست حافظـا

بیش از گلیـم خویش مگر پـا کشیـده‌ای

وا خۆش دەچوو تەلاریز کراسی خزی لە بەر دا
پێخەی کەتانی مانگی بۆ چاک ئەبوو لە سەر دا
ئارەق بە ئاگری مەی تک‌تک لە روو بە چەشنی
شەونم لەسەر پەڕەی گوڵ بڕژێ بە دەور و بەردا
شیرین کەلام و شێوا، قامەت بلیند و ئازا
چاوڕەش خومار کولمی تانەی لە مانگ و خۆر دا
شمشاڵ قەد خەرامان نازار و نازپەروەر
لێوی کەنیشکی لوتفی ئاوی ژیانی دەر دا
ئەو لەعلە دلڕفینەی ئەو زەردە غەمڕەوێنەی
ئەو ڕێگەچوونە خۆشەی بڕوا! لە باخی وەر دا
ئەو دیدە شۆخ و مەستەش دەرچوو بە لەز لە داوم
یاران بکەن تەویرێ! دڵ دایە کێو و هەردا
وەشیار بی کە ئەهلی دڵ قەت نەکەی پەرێشان!
دونیا کە نووری چاوم ئەوڕۆیە تاکو فەردا
ئەو چاوە دلفریوەت بۆ دەمکوژێ بە قاری
تاقانەکەم بە نازێ تاقیم کەرۆ لە بەر دا
رەنجاوە گەر لە «حافز» بووکی شکۆی خەیاڵت
بیرۆ کە تەف لە هەرچی بیستم، وتم، لە دەر دا
بێ حەد دەکەم سپاسی لوتفت ئەگەر بە دەس بێ
میوەی گەییوی باخی ئێوەم لە هەر گوزەر دا
هیجرانی تۆ لە سینگی «کۆلیل» زۆری هێنا
چاوم کە وا پولوسکی بەردا بە دار و بەردا

دامن کشـــان همی‌شـــد در شـــرب زر کشیده
صـــد ماه رو ز رشکش جیب قصب دریـــده

از تـــاب آتش مـی بر گرد عـارضش خـوی
چون قطره‌هـــای شبنم بر برگ گل چکیـــده

لفظی فصیــح شیـــرین قـــدی بلنـد چـابک
رویـــی لطیف زیبـا چشمـــی خـوش کشیـــده

یاقـوت جـــان‌فـــزایش از آب لطـــف زاده
شمشاد خوش‌خـــرامش در نـــاز پروریـــده

آن لعل دلکشش بین وآن خنـده‌ی دل‌آشوب
وآن رفتن خوشش بیـــن وآن گام آرمیـــده

آن آهوی سیـــه‌چشم از دام ما بـــرون شـــد
یـــاران چه چـــاره سازم با این دل رمیـــده

زنهـــار تا تـــوانی اهـــل نظـــر میـــازار
دنیـــا وفـــا ندارد ای نور هـــر دو دیـــده

تا کی کشـــم عتیبت از چشـــم دل‌فـــریبت
روزی کرشمـــه‌ای کن ای یـــار برگزیـــده

گر خاطر شـــریفت رنجیـــده شد ز حافـظ
بـــازآ که توبه کردیـــم از گفتـــه و شنیـــده

بس شکر بـــازگویم در بنـــدگی خواجـــه
گر اوفتـــد به دستـــم آن میوه‌ی رسیـــده

نامەم لە خوێنی دڵ بوو، بۆ سەروی سەوز قامەت
دیتم لە دەردی دووریت ڕۆژی ڕەشی قیامەت
چاوم لە دەردی دووری سەد جۆری پێن نیشانە
ئەسرینی ئاڵم ئاخۆ نابێ بە یەک عەلامەت
کەڵکی نەبوو چەنێکم تاقی بە دڵ کە کردۆ
تاقی کراوە بوو ئەو من گێژ بووم و نامەت
پرسیم لە حاڵزانێ نیسبەت بە گوڵ، وتی پێم
دووری لە یار دەردە و دیداری کۆی سەلامەت
پرسیم دەبم نزیکی لۆمەم دەکەن لە دوورۆ
فەرموی نەماندی وەڵڵا عەشقی بە بێمەلامەت!
بۆیێ ئەدا بە جامێ گیانی شرینی «حافز»
گاهەس قومێ بنۆشێ شیرین لە جۆی کەرامەت
نەیکردە بۆ لە ژینا «کۆلیل» گوڵ لە باخێ
سەرتر لە عەتری زولفت خۆش‌تر لە بۆی شەمامەت

از خون دل نوشتم نزدیک دوست نامه

إنّی رَأیْتُ دَهراً مِنْ هِجرِك القِیامة

دارم من از فراقش در دیده صد علامت

لَیسَتْ دُموعُ عَیْنی هذا لَنا العَلامة

هرچند کآزمودم از وی نبود سودم

مَنْ جَرَّبَ الْمُجَرَّب حَلَّتْ بِهِ النَّدامة

پرسیدم از طبیبی احوال دوست گفتا

فی بُعدِها عَذابٌ فی قُربِها السَّلامة

گفتم ملامت آید گر گرد دوست گردم

وَ اللهِ ما رَأیْنا حُبّاً بِلا مَلامة

حافظ چو طالب آمد جامی به جان شیرین

حَتّی یَذوقَ مِنهُ کَأسَاً مِنَ الْکرامة

که شـەوقی پروومـەتی تۆ ڕۆژی کردە پەروانـە

ســـەرم بە ئێـــوەیە ئـــاوا، لە ئێـــمە وێرانـە

عەقڵ کە شێتی ئەوینـی دەخستە کۆی زەنجیـر

لە بەنـدی پرچـــی ڕەشتـــدا بە چەشنی دێوانـە

بە بۆنی زولفت ئەگـــەر سەر بەهـــا بـــدەم هیچە

هـــەزار گیـــانی عەزیــزم نیســـاری گیانـانـە

لە حەسرەتا دڵی وێڵـم کەوت لە پـا دوێشـــەو

کە دیـم دەلال و گوڵـی خۆ لە دەستی بێگانـە

چ فێـڵ و نەخشە کە کێشام و ئـاوی دڵمی نـەدا

فســوونی ئێــمە لە لای ئەو گـەڕایە ئەفسـانـە

لەسەر گڕی ڕوخی کێ دی بە جێگەی ئەسپەنەر

بە غەیـری خاڵـی ڕەشـی تۆ، ببـێ بە شادانـە؟!

لە مۆمی رووتی کە شەم پێـگەیی شەمـاڵە گڕێ

ژیـــانی دا بە سەبـــا یەکنەفــەس لە مژدانـە

لە وەرزی دەوڵـــــەتی لێوت لە سەرمە پەیمانێ

نەبـــەم کە نـــاو لە هیچـێ مەگـەر لە پەیمانـە

نەکەی لە مەدرەســـە یا خانەقـــا قســـە و باســـێ!

کە گیانی پڕیەتی «حافـز» لە عەشقی مەیـخانـە

ئـــەدی چ مەرگتە «کۆلیـــــل» گەرمـەنـاڵێنت؟!

تەنـــووری داغـــی ئەوینت لە سینـــگی ناڵانـە

چراغ روی تو را شمع گشت پروانه
مرا ز حال تو با حال خویش پروا نه

خرد که قید مجانین عشق می‌فرمود
به بوی سنبل زلف تو گشت دیوانه

به بوی زلف تو گر جان به باد رفت چه شد
هزار جان گرامی فدای جانانه

من رمیده ز غیرت ز پا فتادم دوش
نگار خویش چو دیدم به دست بیگانه

چه نقشه‌ها که برانگیختیم و سود نداشت
فسون ما بر او گشته است افسانه

بر آتش رخ زیبای او به‌جای سپند
به غیر خال سیاهش که دید به دانه

به مژده جان به صبا داد شمع در نفسی
ز شمع روی تواش چون رسید پروانه

مرا به دور لب دوست هست پیمانی
که بر زبان نبرم جز حدیث پیمانه

حدیث مدرسه و خانقه مگوی که باز
فتاد در سر حافظ هوای میخانه

سەحەر هێشتا سەرم مەستی شەوانە
من و مەی عوود و قانوون و تەرانە
بە عەقڵم بادە بۆ تۆشەی سەفەردا
لە شاری بوونییم فەرموو رەوانە
جووانی مەیفرۆشم چاوی قرتان
نەما ترسم لە ئەفسوونی زەمانە
لە مەیگێڕی کەوانئەبرۆ شنەوتم
کە ئەی بۆ تیر و تانە و خەم نیشانە
کەمەربەندی قەدی دلبەر کەسێکە
کە خۆ گوم کات و وس بێ لەم دوانە
بڕۆ ئەم داوە دانێ بۆ قەل و داڵ!
کە سیمورغ ئاشیانی کاکەشانە
دەبێ کێ دەستی وەسڵی گا بە شایێ
کە هەر خۆی عاشق و مەعشووقە گیانە
هەواڵی موتریب و ساقی ئەون ئەو
خەیاڵی ئاو گڵ پەلپە و بەهانە
بە من بسپێرە کەشتی مەی کە تەی کەم
بە مەستی بەحری ناپەیداکەرانە
وجوودی ئێمە رازێ سەر بە مۆرە
کە لێکۆڵینەوەی «حافز»! گرانە
سپی «کۆلیل»! چاوی عەقڵە لەم رێ
شەوارەی خێڵی زانا و نەزانە

سحـــر گاهــان کـه مخمـــور شبـــانه

گرفتـــم بـــاده بـا چنـــگ و چغـــانه

نهـــادم عقـــل را ره توشـــه از مـــی

ز شهـــر هستیـش کـــردم روانـــه

نگـــار مـــی فروشـــم عشـــوه‌ای داد

که ایمـــن گشتـــم از مکـــر زمـــانه

ز ســـاقی کمـــان‌ابـــرو شنیـــدم

کـــه ای تیـــر مـــلامت را نشـــانه

نبنـــدی زان میـــان طرفـی کمـــروار

اگـــر خـــود را ببیـــنی در میـــانه

بـــرو این دام بر مرغـــی دگـــر نـــه

که عنقـــا را بلنـــد است آشیـــانه

که بنـدد طرف وصـل از حسن شـاهی

که بـا خـــود عشـــق بـازد جـــاودانه

ندیـــم و مطرب و ســـاقی همـه اوست

خیـــال آب و گـــل در ره بهـــانه

بـده کشتـی می تـا خـوش برانیـــم

از ایـن دریـــای نـاپیـــداکـــرانه

وجـــود مـــا معمـــایی‌ست حافـــظ

که تحقیقش فســـون است و فســـانه

مەیگێڕ بێ کە لالە پیالەی پڕن لە مەی
لاف و گەزاف چەند و خورافات تا بە کەی؟!
ناز و غوروور لاوە کە دیتوویە رۆژگار
چینی کەوای قەیسەر و گۆشەی کلاوی کەی
وەشیار بی کە تەیری چەمەن مەستی مەستە شەو
بێدار بی کە خەونی هەمیشەت لە پێشە هەی!
چەن خۆش بە نازی تازە خەرامان دەچی بە رێ
نەتبێ خەزانی سەرد و هەناسەی سەهۆڵی دەی!
هاوار بۆ کەسێ کە فەلەک پێکەنێ لە رووی
باوەڕ بە لوتفی چەرخ و بزەی لێوی هەی نەکەی!
سەیزوو شەرابی کەوسەر و چاوڕەش کچان ئەدەن
ئەورۆش لوتفی ساقی و دوو چاوی پڕ لە مەی
دێنێتە یاد بادی سەبا ژینی لاوەتیم
مەی بێنە غەم رەوێنە ئەیا لاوی بێ لە وەی!
چاوت نەبێ لە سەڵتەنەتی گوڵ، خەزان کە بێت
زریان بە یەک هەناسە ئەساسی دەکات پەی
بێنا بە یادی حاتەمی تەی مەی! مەنێ، هەتا
نامەی رەش و رەجاڵی بەغێلان بکەین تەی
لەو بادە وا جەماڵ و شکۆی دا بە ئەرخەوان
لەو بادە بوو بە شەونمی سەر کولمی کاڵەبەی
خێوەت لە باخ هەڵدە کە ئامادە خزمەتن
سەروی سەوزە کراس و کەمەر بەستە شەکرە نەی
«حافز»! فریوی سیحری حەلاڵت گەیی بە رۆم
تێپەڕ لە میسر و چین بو سەمەرقەندی گرت و رەی
چەشنی هەواری خاڵییە «کۆلیل» دەورە چۆڵ
ئەی وەی لە جەوری چەرخ و وزەی دەوری ئاشەکەی

ساقی بیا که شد قدح لاله پر ز می

طامات تا به چند و خرافات تا به کی

بگذر ز کبر و ناز که دیده‌ست روزگار

چین قبای قیصر و طرف کلاه کی

هشیار شو که مرغ چمن مست گشت هان

بیدار شو که خواب عدم در پی است هی

خوش نازکانه می‌چمی ای شاخ نوبهار

کآشفتگی مبادت از آشوب باد دی

بر مهر چرخ و شیوه‌ی او اعتماد نیست

ای وای بر کسی که شد ایمن ز مکر وی

فردا شراب کوثر و حور از برای ماست

و امروز نیز ساقی مه‌روی و جام می

باد صبا ز عهد صبی یاد می‌دهد

جان دارویی که غم ببرد دردِه ای صُبَی

حشمت مبین و سلطنت گل که بسپرد

فراش باد هر ورقش را به زیر پی

دردِه به یاد حاتم طی جام یک منی

تا نامه‌ی سیاه بخیلان کنیم طی

زان می که داد حسن و لطافت به ارغوان

بیرون فکند لطف مزاج از رخش به خوی

مسند به باغ بر که به خدمت چو بندگان

استاده است سرو و کمر بسته است نی

حافظ حدیث سحرفریب خوشت رسید

تا حد مصر و چین و به اطراف روم و ری

به دەنــگی بولبــول و قومــری دەبێ بنــۆشی مــەی
دەنــا به داغتــه دەرمــان به من که گــوێ نــادەی
له رەنــگ و بۆنــی بەهـــاری جەمۆکه تۆشــه! دەنا
دەگا له پڕ رەشەمەی رووڕەش و چەتەی وەک دەی
که گوڵ حیجــابی فــڕێدا، که مــەل وتی هوو هوو
له دەس پیباڵه نەدەی! فیکری چی دەکەی هەی هەی!
حەزی حوکوومەت و گەنجی به کەس نەما تا سـەر
له تەختــی جەم قســه هەر ماوە وەک له تــاجی کــەی
خــەزێنەواینیـــی میـــراتخۆرەکـــان کوفـــرە
به شەرعی موتریب و ســاقی به ئەمری عوود و نــەی
فـــەلەک خـەڵاتی به کێ بێـــژە دا که نەیسەنـدۆ؟!
له سپڵـــه نــایه سەخـــاوەت که تاڵـــه هەڵـــواکەی
رەقـــەمکراوە له هەیـــوانی جەننەتـــا خەتتـــێ
که عیشوەسێنـــی جەهـــان وەی به حـاڵی پەیتاپـەی!
سەخـــا نەمــاوە غەزەڵ تەی دەکەم دە تێکـه شەراب!
به یـــادی رۆح و رەوانـی کەریمـــی خێـــڵی تــەی
بەغێـــڵ گوێ کـــەرە «حافـــز»! له بەزمی خوانــاسان
کـەرەم که جورمی لەسـەر من، بنۆشــه جامێ مـــەی!
دلـــت چ فەرقــی لەگەڵ ناڵی ئەسپـــه هـەی هـــاوار
له چاڵــی گەردنی ئەر وەک «عومەر» نەبێ جەزبــەی

به صوت بلبـــل و قمـــری اگر ننوشی مـی

عـــلاج کـــی کنمت آخـــرالدواء الکـی

ذخیـره‌ای بنـه از رنگ و بـوی فصل بهـار

که می‌رسنـــد ز پی رهزنـــان بهمـن و دی

چو گل نقـــاب برافکنــــد و مرغ زد هوهو

منـــه ز دست پیـــاله چـه می‌کنـــی هی هی

شکـــوه سلطنت و حسن کـی ثبـــاتی داد

ز تخت جـم سخنی مانده است و افسر کـی

خزینـــه‌داری میـــراث‌خوارگان کفـر است

به‌قول مطرب و سـاقی به فتـوی دف و نـی

زمانـــه هیـــچ نبخشـــد که بـازنستـــاند

مجو ز سفلـــه مروت که شیئـــه لا شـــی

نوشتـــه‌اند بر ایـــوان جنّـــةالمَـــأوی

که هر که عشوه‌ی دنیـا خریـــد وای به وی

سخـا نماند سخن طی کنـم شراب کجـاست

بـــده به شـــادی روح و روان حاتـــم طی

بخیـــل بوی خـــدا نشنـود بیـا حافـــظ

پیـــاله گیـر و کـــرم ورز و الضّمـان علـی

هەنـــاری لێــوی دەمـژم بۆ مــەزەی مــەی
بە ئـــاوی خــزری زینـــدوم بـــردوون پــەی
نـە دەتـــوانم ببیـــنم کـەس لەگـــەڵ ئـەو
نـە دەتـوانـــــم بڵێـــم رازێ لـەبــــارەی
ســوراحی خوێــن لە دڵ، لێــوی دەکا مــاچ
دەبیـــنی کوڵمــی گوڵ عــارەق دەکا هـــەی
لە فیــکری جـەم گـــەڕێ مەیگێڕ جـــامێ!
چوزانــم من کە جەم کەی بوون و کەی کەی؟!
لە باخـــەڵ بگرە چەنـگ ئـەی موتریبی شـۆخ!
رەگـــی بخورێنـــە بـــۆم تا بێمـــە وەی وەی
لە خەڵــوەت کەوتـــە رێ گوڵ بۆ چەمــــەنزار
ئەســـاسی وەرع ئەبێ وەک خونچـە بێ تـــەی
وەکـــوو چـــاوی مـــەهێلا نێــوە مــــەستێ
بە یـــادی لێـــوی مـــەی بێـــنا پەیـــاپەی
جودا لەو پەیـــکەرەم گیـــان چۆن دەبێ چـۆن
کە خوێنی جـامی مـەی دەتکێ لە هەنیـــەی
زمــــانت بســـــرەوێ «حافـــــز» زەمـــانێ
زمانـــــی بێزمانــــان بێــڵە بــۆ نــــەی
وتــــاری رێبـــەنانـــی زاری «کۆلیــــــــل»
هــــەموو نـــابێ بە تـاوێــــکی هەناســــەی

لبش می‌بوسم و در می کشم می
به آب زندگانی برده‌ام پی

نه رازش می‌توانم گفت با کس
نه کس را می‌توانم دید با وی

لبش می‌بوسد و خون می‌خورد جام
رخش می‌بیند و گل می کند خوی

بده جام می و از جم مکن یاد
که می‌داند که جم کی بود و کی کِی

بزن در پرده چنگ ای ماه مطرب
رگش بخراش تا بخروشم از وی

گل از خلوت به باغ آورد مسند
بساط زهد همچون غنچه کن طی

چو چشمش مست را مخمور مگذار
به یاد لعلش ای ساقی بده می

نجوید جان از آن قالب جدایی
که باشد خون جامش در رگ و پی

زبانت درکش ای حافظ زمانی
حدیث بی‌زبانان بشنو از نی

نێـومەستی جامـی عەشقـم مەیگێـڕ بادە با بێ!
مەی تێکە هەی کە مەجلیس بێ مەی سەفای نـابێ
تاریفـی مانگـی کولـمـی ئاهەنگی سـاز نایـێ
(هەی‌نـار) بێـژە (زیـرەک)! مەیگێڕ سا شـەرابێ
بـالاّم بوو بە حەلّقـەی دەرگات تـا غـولاّمـان
راوم نەنـن لە ئـەرکت بۆ دەرکـی هـەر جەنـابێ
ئێـمە و فریوی نـازت تێکـەڵ خەیـاڵ و خـەونێ
ئێـمە و هـەوای بەژنت بەلّکو لەگەڵ مـە رابـێ
نێومـەستی ئەو دو چـاوەم ئاخۆ لە کوێن جـامێ
بیمـاری ئەو دو لێـوەم کەنگێ ئەدەن جـەوابێ
بۆ دلّبـەنی خەیالّی شۆخـانی؟ «خاجە»! هـەی داد
تینوو بە بـەرقی وشکی تراویلکە چـۆن دەوا بێ
مەجنـون لە زولفـی لەیـلا «کـۆلیـل»! گیرە عەقلّی
کێ عەقـڵ و عەشقـی بینی پێکۆ لە یەک سـەرابێ

مخمور جـــام عشقـــم ســـاقی بـده شــرابی

پر کن قـدح که بی مـی مجلس ندارد آبـی

وصف رخ چو مــاهش در پرده راست ناید

مطـرب بـــزن نوایـی ســاقی بــده شــرابی

شد حلــقه قـــامت من تا بعـد از این رقیبت

زین در دگر نرانــــد مـــا را به هیـــچ بـــابی

در انتـــــظار رویــت مـــــا و امیــــدواری

در عشـوه‌ی وصــالت ما و خیـــال و خوابـی

مخمور آن دو چشمـم آیا کجاست جــامی

بیمـــار آن دو لعلـــم آخر کـــم از جوابـی

حافظ چه می‌نهی دل تو در خیـــال خوبـــان

کی تشنــه سیـــر گردد از لمعـه‌ی ســـرابی

ئەی ئەوەی پەردەی رەشی کێشا لە کوڵمت زولفی خاو
سایەبانێکت لە پەرچەم ساز فەرموو بۆ هەتاو

تا بزانم ئاوی روخساری لەگەڵما چی دەکا
نەخشی دڵگیری چ خۆش کێشا لە روو رۆشن وەک ئاو

شاد بن چون گۆی جووانیتان لە خانباڵغ رفاند
جامی کەیخوسرەو بنۆشن تێشکا ئەفراسیاو

هەرکەسێ جۆرێ بە مۆمی رووتی دانا نەردی عەشق
وەک پەپوولەی ئێمە باڵی هەستی کێ سووتا تەواو

ئەو دڵەی وێرانمت تا کردە گەنجینەی ئەوین
چەتری هەڵدا سێوەری بەختت لەسەر گۆشەی روخاو

وەی کە لێوی وشکی شێران تەڕ بە ئاوی رووەمەتت
قەت نەبوو، خێڵی سکەندەر بۆ نمێکی دڵ کەواو

خەونی بێدارانی بەست ئەمڕا بە فەرمانی خەیاڵ
تۆمەتی سازان، سپای شەورەو کە خەویان ناوە ڕاو

تا لە مەیدانی جەماڵا یەک نەزەر کوڵمت نووان
چوونە تۆی پەردەی حەیا حۆری، پەری دەرچوو لە ناو

مەی بە جامی جەم بنۆشی چون لەسەر تەختی جەما
رووبەنت لادا لەسەر روخساری کیژی ئافتاو

مەکری چاوی نیوەمەست و فێڵی لێوی مەیپەرست
«حافز»ی خەڵوەتنشینی خستە نێو گۆمی شەراو

بۆ نەچیری دڵ قژت ئاڵانە دەوری گەردنم
هەر غولامێ حەققی ئاغەی وا لە ئەستۆ بێ حەساو

شاریاری دادگەر ئەی ئەو کەسەی تاجی سەری
کردە شاباشت بە گیان و دڵ هەتاوی گەرمەتاو

نەسرەدین یەحیا کەسێکی وا بریقەی خەنجەری
دژمنی گڕ دا دڵ و گیانی لەگەڵ مێشکی رزاو

هەر ئەوەن ئازیزەکەم! «کۆلیل»و خەستەی هیجری تۆم
دڵ لە دووریت ئەنجنئەنجن بوو وەکوو کۆتەی قەساو

ای که بر مـــاه از خط مشکیـــن نقـاب انـداختـی

لطف کـردی سایــه‌ای بر آفتـــاب انـــداختـی

تا چه خواهـــد کرد با مـــا آب و رنگ عــارضت

حالیـا نیرنگ نقشی خـوش بر آب انـــداختـی

گوی خوبـی بردی از خوبـــان خلّخ شـــاد بـــاش

جـام کیخسـرو طلب کـــافراسیاب انـــداختـی

هـرکسی با شمع رخسـارت به وجهی عشق باخت

زآن میـــان پـروانه را در اضطـراب انـــداختـی

گنـــج عشـــق خود نهـــادی در دل ویـــران ما

ســـایه‌ی دولت بر این کنـج خـراب انـــداختـی

زینهـــار از آب آن عـــارض که شیـران را از آن

تشنـه‌لب کردی و گـردان را در آب انـــداختـی

خـواب بیـــداران ببستی وآنگـــه از نقش خیـــال

تهمتـی بر شبـــروان خیـــل خـــواب انـــداختـی

پـرده از رخ برفکنـــدی یک نظـــر در جلـوه‌گاه

و از حیـا حور و پری را در حجـــاب انـــداختـی

بـــاده نوش از جـام عالم بین که بر اورنگ جـــم

شــــاهد مقصـود را از رخ نقـــاب انـــداختـی

از فـریب نرگس مخمـــور و لعـــل مـــی پـرست

حافـظ خلوت‌نشیـــن را در شـــراب انـــداختـی

وز بـرای صیـــد دل در گردنـــم زنجیـــر زلف

چون کمنـــد خســـرو مالک رقــاب انـــداختـی

داور دارا شکـــوه ای آن‌کـــه تـــاج آفتـــاب

از ســـر تعظیـــم بر خـــاک جنـــاب انـــداختـی

نصـــرةالدین شـــاه یحیـی آن‌که خصـــم ملک را

از دم شمشیـــر چـــون آتـش در آب انـــداختـی

ئەی دڵ! نەبیت ساتێ خـالّی لە عەشق و مـەستی
هەر وایە ڕێی خـەلاست ئاخـر لە مـالّی هەستی
تا ئاخـرین هـەنـاسەت فـەرمـانبەری ئەویـن بە
لەم رووگە رووکەی ئەیکەی حاشا لە خۆپـەرەستی
چەشنـی نەسیـم هەرچەن لاوازی هەلّسوکەوتـی
خۆش بی! بەوەی نەخۆش و بێ‌هێزی بەژنی هەستی
ڕێـگەی گەییـن بە ئیقبـالّ چـالاکی و خەبـاتە
ئاییـنی ئێـمە ئێـژێ پیـلانی کوفـرە سوستی
یەک نوکتە با بلّێم پێت مەنوێنە عەقـلّ و زانیـن
خۆبیـن قـەتیسـە هەرگیز ناگا بە کـۆی مەبەستی
بـۆ ئـاستـانی گیـانـان بڕوا! نەک ئاسمـانت
تا فەخـری سـەربلّیـندی نەتـخاتە خـاکی پەستی
ئێشـی دڕوو هەتـاکوو گولّ چـاوی لێـتە سەهلـە
شیـرینە مـەی بە تـالّی بۆ حـالّ و زەوقی مەستی
زاهیـد شەرابنۆشـە و «حافـز» پییالّەپارێـز
ئـەی خێـلّی فێـلّپۆشـان تا کەی درێـژدەستی؟!
«کۆلیـل» دەرکی هەستـی هـەر ئاوەلا لـە تـۆ بـۆ
پیلانی خەستی سـۆفی و ئۆفـی بە مـەکری بەستی

ای دل مباش یکدم خالی ز عشق و مستی

وآنگه برو که رستی از نیستی و هستی

گر جان به تن ببینی مشغول کار او شو

هر قبله‌ای که بینی بهتر ز خودپرستی

با ضعف و ناتوانی همچون نسیم خوش باش

بیماری اندر این ره بهتر ز تندرستی

در مذهب طریقت خامی نشان کفر است

آری طریق دولت چالاکی است و چستی

تا فضل و عقل بینی بی‌معرفت نشینی

یک نکته‌ات بگویم خود را مبین که رستی

در آستان جانان از آسمان میندیش

کز اوج سربلندی افتی به خاک پستی

خار ار چه جان بکاهد گل عذر آن بخواهد

سهل است تلخی می در جنب ذوق مستی

صوفی پیاله پیما حافظ قرابه پرهیز

ای کوته‌آستینان تا کی درازدستی

رازی ئـەوین و مەستـــی بۆ موددەعی مەفـــەرموون
با خۆپـــەرس نەمێنێ و بمرێ کە دەردیسـەر بـوون
عاشــق بە! وەرنە ڕۆژێ دونیـــا دەچێت و نەتخـۆند
ئەو نەخشــە پێتی ئەسپـارد لەم کارگایە گـــەردوون
دوێشـــەو چ خۆشی فەرمـــوو دڵبەر لە کۆڕی بەزمـا
کارت بە کافـران چیـن بوتــخانە گەر بەســەرچوون
کەوتـــوومە داوی زولفت ئـەی شاریـــار تۆخـوا!
چـــەندێ درێـــژدەستی تا کەی جەفـا دەفەرمـــوون
داب و نەرێتـــی مـــەستی تا فێـــر ئەبـم لە چـاوت
چۆنـــم دەبێ لە سووچێ هەڵکەم بە بێخەتەربـــوون
ئـەو ڕۆژە دیتبـــوم ئـەم غـەوغـــایە ئێستە بەرپـان
بێـــزت کە لێـم دەکردۆ، لەم شێخە بەرحەزەربـــوون
«حـــافز» ئـەدا بە دەستـــی تۆفـــان ئەوینـــی ئێـــوە
پێت وا نـــەبێ وەکوو برق لەو گێژەڵێوە دەرچـــوون
کافـــر نـــەبێ بە حاڵی «کـــۆلیـــل»ـی کـــوردەواری
هەڵخا لە گوێنی دینـام ناخی، لە تۆی جیگەرخـــوون

با مدعـــی مگوییـد اســرار عشــق و مستـی

تــا بی‌خبــر بمیــرد در درد خودپــرستی

عاشــق شو ار نــه روزی کار جهــان ســر آید

ناخوانـــده نقـش مقصـود از کارگـــاه هستی

دوش آن صنم چه خوش گفت در مجلس مغانم

با کافـــران چه کـــارت گر بت نمی‌پرستـــی

سلطـــان من خـــدا را زلفت شکست مـــا را

تا کـی کنـد سیـاهی چنـدین درازدستـــی

در گوشـــه‌ی سلامت مستـــور چـون توان بود

تا نرگس تـو بـا مـــا گویـد رمـــوز مستـــی

آن روز دیـــده بودم این فتـــنه‌ها که برخـــاست

کز سرکشـــی زمـــانی بـــا مـــا نمی‌نشستـــی

عشقت به دست طوفـــان خواهد سپـــرد حافـظ

چون برق از این کشـــاکش پنـداشتی که جستی

خەتتێکی ئەنووسی ئەگەر ئەو خۆشخەت و خاڵە
گـــەردون وەرەقـــی وا نـــەدەکـــردم بە نەواڵـــــە
هەرچەنـدە کە هیجـــران بەری دیـــدار ئەدا کاش
جووتێـــری فەلەک نەیـدەوەشـان ئەم تووە تاڵـــــە
خـــــاوەن بـەشـــی نەختێـــنە مرۆڤێـــکە لە دونیـــا
قەســـرێکی بەهەشتـــی هەیە شۆخێـــکی مناڵـــــە
هەرگیز لە سەکۆی مەیکەدەیی عەشق نەکەی نـــاز!
پاڵشتـــی پـــەڕم بـۆچیـــیە خشتـــم کــــە لـە پاڵـــــە
مەفرۆشـــە بە بـــاخی ئیرەم و سـەروەتی شــەدداد
ماچێـــکی دەمـــی یـــــار و گوڵاوێکی پییاڵـــــە
تا کەی کەسـی دونیـــای پـەسی ئەی دڵـی وەشیـار!
جوانی وەکو تۆ حەیفـــە لەگەڵ ئـــەم ژنە زاڵـــــە
کــوا رێـــڕەوی ئەهلـــی دڵ و دڵپـــاک بفەرمـــێ
ئالـــوودە کە عالـــەم بە جبـــەی شێـــخی بەتاڵـــــە
«حافــز» کە سەری زولفتی بەردا نـــە بە خــۆی بوو
فـــەرمانی فەلـــەک وابـــو کە فەوتـــانی مەحاڵـــــە
پـــەنگاوی بزەت بۆ وە دەبـــێ خـۆر دەمی لێـــنێ
«کـــۆلیل» بڵـــێ چی، کە نەسیـبی قـــەل و داڵـــــە

آن غالیه خط گر سوی ما نامه نوشتی

گردون ورق هستی ما درننوشتی

هرچند که هجران ثمر وصل برآرد

دهقان جهان کاش که این تخم نکشتی

آمرزش نقد است کسی را که در این‌جا

یاری‌ست چو حوری و سرایی چو بهشتی

در مصطبه‌ی عشق تنعّم نتوان کرد

چون بالش زر نیست بسازیم به خشتی

مفروش به باغ ارم و نخوت شدّاد

یک شیشه می و نوش لبیّ و لب کشتی

تا کی غم دنیای دنی ای دل دانا

حیف است ز خوبی که شود عاشق زشتی

آلودگی خرقه خرابی جهان است

کو راهروی اهل دلی پاک‌سرشتی

از دست چرا هشت سر زلف تو حافظ

تقدیر چنین بود چه کردی که نهشتی

ئەی بۆی بەهەشت و باخی لە لێوت حەکایەتێک
شەرح و بەیانی جوانی لە کوڵمت ریوایەتێک
عیسادەم و نوفووسی لە زارت زەرافەتێ
ئاوی خزر لە لەعلی شرینت کینایەتێک
هەر پارەیێ لە جەرگی ئەمن دەفتەرێ لە غەم
هەر خەت لە دەفتەری رەوشت رەحمەت ئایەتێک
کەی گوڵ لە کۆڕی ئەهلی دلا عەتری گوڵیئەکرد
گەر نەیدەبوو عەبیری هەناسەت ریعایەتێک
مردم بە عەشقی خاکی لە بەر دەرکی ئەی سەبا!
زۆرێ گلەم لە تۆشە، کە نەتبوو حیمایەتێک
زانست و عومرت ئەی گوڵی من چوو بە هیچ و پووچ
سەرمایە بوو لە دەست و نەبوو هەوڵ و غایەتێک
پڕ بوو جەهان لە بۆنی کەبابی دڵ و دەکات
ئەم ئاگری دەروونە بە ئێوەش سیرایەتێک
دەس با خەیاڵی روومەتی ئەو گەر لە نێو گڕیش
شایەت بە ساقی! نیمە لە ئاگر شکایەتێک
بێژم مەبەستی «خاجە» لە ئەم دەرد و خوسپە چین
نازێ لە چاوی ئێوە لە سوڵتان عینایەتێک
«کۆلیل» کوێر و نابەڵەدی رێیە هەر مەگەر
لوتفی دەمت بدا لە تریقەی هیدایەتێک

ای قصه‌ی بهشت ز کویت حکایتی

شرح جمال حور ز رویت روایتی

انفاس عیسی از لب لعلت لطیفه‌ای

آب خضر ز نوش لبانت کنایتی

هر پاره از دل من و از غصه قصه‌ای

هر سطری از خصال تو و از رحمت آیتی

کی عطرسای مجلس روحانیان شدی

گل را اگر نه بوی تو کردی رعایتی

در آرزوی خاک در یار سوختیم

یاد آور ای صبا که نکردی حمایتی

ای دل به هرزه دانش و عمرت به باد رفت

صد مایه داشتی و نکردی کفایتی

بوی دل کباب من آفاق را گرفت

این آتش درون بکند هم سرایتی

در آتش ار خیال رخش دست می‌دهد

ساقی بیا که نیست ز دوزخ شکایتی

دانی مراد حافظ از این درد و غصه چیست

از تو کرشمه‌ای و ز خسرو عنایتی

بە دوو زولفـی سـەراوێـزی رفـانی
دڵـم ئازیـز و گیـانم نەوحـەخـانی
کە ئـەی بـاوانەکەم بێـدڵ ببەخشە!
بـدەن کامـیٚ بە کوێـری دژمنـانی
دڵ ئەستـووری بـەزەی پەروەردگـارین
لە بـازاڕی غەمت ئەی یـاری گیـانی
ئەریٚ ئەی لۆمـەچی عەشقـم بە لەیلا
دەبـیٚ وەک من ببیـنی بەژنی جوانـی
هـەتا وەک من دڵـت نوقمـی ئەوین بیٚ
لە بەحـری خۆشـەویستی چـاوەکانی
لەسـەر یەک پیٚ دەوەستـم بۆ غەرامـەت
ئـەگەر سووچ و گوناحێـکم دەزانـی
غـەمی ئەو دڵـمە ناچـاری بچێـژی
دەنـا هەرچی نەشیٚ هەڵـدیٚ لە شـانی
دڵـی «حافز» بە چیـنی پەرچـەمت چوو
شـەویٚ تاریکە خـوا ریٚ با نیشـانی!
پەرێشان چەشنی زولفت بەختی «کۆلیل»
لە سەر تەختـی ئـەوینـم قـەل قـڕانی

سَبَتْ سَلْمــــی بِصُــدْغَیْــــها فُـــؤادِی

وَ رُوحـــی کُـــلَّ یَـــوْمٍ لِـی یُنـــادی

نگـــارا بـر مـن بیـــــدل ببخشـــای

وَ واصِلْنـــی عَلـــی رَغْــمِ الأعـــادِی

حبیبـــا در غـــــم ســـودای عشقـت

تَـوَکَّلْنـــا عَلــــی رَبِّ الْعِبـــادِ

أَمَـنْ أَنْکَرْتَنــــی عَـنْ عِشْـق سَلْمــــی

تـــز اوّل آن روی نهکـــو بـــوادی

کـه همچـون مُـت ببـوتـــن دل وَای ره

غَریـــقُ الْعِشــق فِی بَحْـــرِ الْـوَدادِ

بـپی ماچـــان غرامت بسپــــریمـــن

غُـــرت یک وی روشتــی از امـــادی

غــــم این دل بواتت خـــورد ناچــار

و غـر نـه او بنـــی آنچــت نشـــادی

دل حافــظ شــد انـــدر چیـــن زلفت

بَلَیْــــلٍ مُظْلِـــمٍ وَاللهُ هــــادی

دیم دوێنەشەو بە خەو کە پەژارەم بەسەر دەهات
مانگێکی پڕ لە گرشە، لە ئاسۆ وەدەر دەهات
نێزیکە واتە یاری سەفەرکەردە بێتەوە
خۆزگا لە دەر ئەمێستە شنەی سروە هەر دەهات
مەیگێڕی خۆش قودوومی ئەمن یادەکەی بە خێر!
دایم بە جامی لەعلی مەی و خۆشخەبەر دەهات
خۆزگا دەهاتە خەونی دیار و هەرێمی خۆی
تا یادی ئێمەشی لە خەوێکا وەبەر دەهات
ئاوی ژیان نەسیبی سکەندەر دەبوو هەوەڵ
لوتفی خودا بە زەبری زەڕ و زۆر ئەگەر دەهات
چەن خۆشە ئەو دەمانە کە هەردەم لە یارەوە
دەسخەتتی خۆشبەیان و قەنی نەیشەکەر دەهات
هەرگیز مەجاڵی جەوری رەقیبی نەبوو ئەگەر
عاشق شەوێ بە دەرکی ئەتۆی دادگەر دەهات
نامۆیەکانی دەردی ئەوین بێخەبەر لە رێن
پیری موغان نەترس و دڵاوا بو ئەر دەهات
کێ دەرسی دڵڕەقی بە دڵت داوە خۆزگە هەر
بەردی رەقی وەک ئێمە بە بەر پێ و سەر دەهات
تەبعی رەوانی «حافز»ی بێگانە گەر دەبوو
دڵگیری تەبعی ئێوە، غولامی هونەر دەهات
زەوقی رەوان لە مێژە کەسی مشتەری نییە
ئەینا گوهەر بە شیعری «عومەر» نرخی دەردەهات

دیـــدم به خواب دوش که مـــاهی برآمـدی

کز عکس روی او شب هجـران سـر آمـدی

تعبـــیر رفت یـــار سفـــر کرده می‌رســـد

ای کـــاج هرچـــه زودتـــر از در درآمـدی

ذکرش به خیـــر ســـاقی فرخنـــده فـــال من

کز در مـــدام با قـــدح و ســـاغر آمـدی

خوش بودی ار به خواب بدیدی دیـار خویش

تا یـــاد صحبتش ســوی مـا رهبـر آمـدی

فیـــض ازل به زور و زر ار آمـــدی به دست

آب خضـــر نصیبـــه‌ی اسکنـــدر آمـدی

آن عهـــد یـــاد بـــاد که از بـــام و در مرا

هر دم پیـــام یـــار و خـــط دلبـــر آمـدی

کی یافتـــی رقیب تو چنـدین مجـال ظلـم

مظلـــومی ار شبـــی بـــه در داور آمـدی

خامـــان ره نرفتـــه چه داننـــد ذوق عشـق

دریـــادلی بجـــوی دلیـــری سرآمـدی

آن کـــو تو را به سنگـــدلی کرد رهنمـــون

ای کاشـــکی که پـــاش به سنگی برآمـدی

گر دیگری به شیـــوه‌ی حافظ زدی رقـــم

مقبـــول طبـــع شـــاه هنـــرپرور آمـدی

سەحەر بۆ بـام ئەوت باسی دەروون و ئارەزوومەنـــدی
سورووشـــێ پێمی وت ماتڵ بە بۆ لوتفی خوداوەنـــدی
کلێڵی گەنجی ئاواتت، بە شـــەو ناڵە و ســەحەر سۆزێ
بە ئەم شێوازە کێ سەرکا، لەگەڵ دڵـــداره پێوەنـــدی
قـەڵـــەم زاری لە گـۆ ناکا بڵـــێ تـا رازی دڵـــداری
لە نووسیـــن و وتن نایـێ بەیـــان و باســـی دڵبەنـــدی
ئەرێ ئەی یۆسفی میسری کە مەستی تەخت و سامـانی!
لە کەنعان چاوەڕێتن کوا ئەوینی بـاب و فەرزەنـــدی
سرشتـــی عالـــەمی کـۆنی فریـــواوی بـەزەی کـوانـێ
بە عەشق و هیممەتی پەستی مەنازە و بەزم و گۆڤەنـــدی
هومـــایێ بەرزەفـڕ وەك تۆ تەماحی پێشـــە ناکا حەیف
کە هەڵدێ چەتری پیرۆزت لەسەز هەر ناکەس و گەندی
خودایـا بمـــدەیـێ سامـــانی دەروێشـی وە خۆشحاڵی!
کە ئەم بـازاڕە قـازانجـی بە دەروێشیـن و خورسەنـــدی
بە نەزمی شیعـــری «حافز» چۆپی ئەگرن، نـــاز دەفرۆشن
کچـــانی چاوڕەشی کشمیر و شۆخـــانی سەمەرقەنـــدی
مەڵێ «کۆلیـــل» هیچێکی لە دەس نایـــێ، منیـــش ئازیز!
بە عەشقـــی تـۆ لە قەندیلـــۆ دەناڵـــم تا دەماوەنـــدی

سحر با باد می‌گفتم حدیث آرزومندی
خطاب آمد که واثق شو به الطاف خداوندی
دعای صبح و آه شب کلید گنج مقصود است
بدین راه و روش می‌رو که با دلدار پیوندی
قلم را آن زبان نبود که سرّ عشق گوید باز
ورای حد تقریر است شرح آرزومندی
الا ای یوسف مصری که کردت سلطنت مغرور
پدر را بازپرس آخر کجا شد مهر فرزندی
جهان پیر رعنا را ترحّم در جبلّت نیست
ز مهر او چه می‌پرسی در او همت چه می‌بندی
همایی چون تو عالی‌قدر حرص استخوان تا کی
دریغ آن سایه‌ی همت که بر نااهل افکندی
در این بازار اگر سودی‌ست با درویش خرسند است
خدایا منعمم گردان به درویشی و خرسندی
به شعر حافظ شیراز می‌رقصند و می‌نازند
سیه چشمان کشمیری و ترکان سمرقندی

چ بوو ئەگەر دڵی ئەو شۆخە میهرەبان بوایێ
نەیارمان نەبو ئاوا کە یارمان بوایێ
نەسیمی کاکوڵی دۆسم دەوت کە چەن دێنێ
ئەگەر لە هەر سەرە مووما هەزار گیان بوایێ
خودایە لوتفی دڵێ شاد بۆمە چی بو ئەگەر
لە مەکر و جەوری زەمانی خەتی ئەمان بوایێ
ئەگەر زەمانە عەزیزی دەکردم و سەربەرز
دەبوو کە خاکی دەرت تەختی عەرزەمان بوایێ
چ بوو لە پەردە وەک ئەسرین دەهاتە دەر، تاکوو
لەسەر وڵاتی دییەم حوکمی ئەو رەوان بوایێ
ئەگەر ئەوین وەکو جەغزێ دەبوو بە رێگری گشت
چ بوو کە «خاجە» وەکوو خاڵی نێو مەیان بوایێ
چ بوو ئەگەر دڵی «کۆلیل» وکەیلی پڕ لە نەوا
لە باوەشی گوڵی شەوبۆ شەوێ کەمان بوایێ

چه بـودی ار دل آن مـاه مهـربان بـودی

که حـال ما نه چنـین بودی ار چنـان بودی

بگفتمی که چـه ارزد نسیـم طـرّه‌ی دوست

گرم به هر سر مـویی هـزار جـان بـودی

برات خوشـدلی ما چه کم شـدی یـا رب

گرش نشـان امـان از بـد زمـان بـودی

گـرم زمـانه سرافـراز داشتـی و عزیـز

سریـر عزتـم آن خـاک آستـان بـودی

ز پرده کاش برون آمـدی چو قطره‌ی اشک

که بر دو دیـده‌ی ما حکـم او روان بـودی

اگـر نـه دایـره‌ی عشـق راه بـربستـی

چو نقطـه حافـظ سرگشته در میان بـودی

ئەگەر لەسەر دەسی من بوایە گیان بە گیانی ئەو
دەبوو بە پێشکەشە چووکێکی ژێردەسانی ئەو
ئەگەر ژیانی گرانمایە هەر دەبوو دەموت
کە قیمەتی چەنە گەردێ لە دەرک و بانی ئەو
دەمی ئەدا لە کەنیزی قەدی بەنازی، سەرو
لە گۆینی سۆسەنی ئەر بوایە سەد زمانی ئەو
تەنانە نایەتە خەونم هەتا دەگا بە حوزوور
لە خاڵی کە نیمە خەتێ، خەونی مە و ژووانی ئەو
دڵم ئەگەر نەدەبوو پێ لە داوی کاکۆڵی
نەبوو لە ماڵەڕەشی خاکیا مەکانی ئەو
بە روومەتی وەکو خۆری فەلەک لە عالەمە تاک
دڵی وەلێ نییەتی حەیف! شەوقی جوانی ئەو
درێت خوایە لە دەرگاوە چەشنی تیشکی هەتاو
هەتا بزێتە دییەم حوکمی گرشەکانی ئەو
لە سینگی «خاجە» چلۆن ناڵە سەردەکەوت ئەگەر
نەبن مەلاتی سەحەر هاوەڵی شەوانی ئەو
رفانی وەقرە لە سەبری دەروونی «کۆلیل»م
کەمینی تیری مژۆلانی نێوکەوانی ئەو

به جان او که گرم دسترس به جان بـودی
کمیـنه پیشـکش بنـد گانش آن بـودی

بگفتمی که بهـا چیست خـاک پایش را
اگر حیـات گران‌مـایه جاودان بـودی

به بنـد گی قـدش سـرو معترف گشتی
گرش چـو سوسـن آزاده ده زبـان بـودی

به خواب نیز نمی‌بینمش چه جای وصـال
چو این نبـود و ندیـدیم باری آن بـودی

اگر دلـم نشـدی پـای‌بنـد طـرّه‌ی او
کی‌اش قـرار در این تیره خاکدان بـودی

به رخ چو مهر فلک بی‌نظیـر آفـاق است
به دل دریـغ که یک ذره مهربان بـودی

درآمـدی ز درم کاشکی چو لمعـه‌ی نور
که بر دو دیـده‌ی ما حکم او روان بـودی

ز پرده نالـه‌ی حافظ بـرون کی افتـادی
اگرنه همـدم مرغـان صبح‌خـوان بـودی

ئەگەر بچی نەفەسێ عەینی گوڵ بە گوڵزارێ

لە بوغڵی روومەتت ئەڕوێ لە هەر گوڵێ خارێ

لە زولفی کافری تۆ هەر خەمێ شەڕ و شۆڕێ

لە سیحری ساحیری چاوت چ شوێنە، بیمارێ

بە چەشنی بەختی من ئەی چاوی مەستی یار بە خەو

مەچۆ! کە وێڵە لە هەر جێگە ئۆفی بێدارێ

نیساری خاکی بەری پێتە زێڕی گیان، هەرچەن

کە سووکە بەختی رەوان بۆ نیساری مێقدارێ

بە عەشقی زولفی نیگاران نەنازی ئەی دڵ قەت!

کە هەڵگەڕاوە شەوێ بەخت، کێ دەکا کارێ

بە سەر نەهات دەمێ کاری عەشق و رۆیی سەر

دڵم نەچێرت و نەتبوو غەمی گرفتارێ

بە چەشنی نوختە وتم چۆنە کەویە دایەرەکەم

بە پێکەنین وتی «حافز»! چ شۆخ پەرگارێ؟!

لە لەعلی تۆ کە دەچۆڕێ کریشمەیێ، دەردێ

لە تاڵی هەر رەگی «کۆلیل» دەنگی سێ‌تارێ

چو سـرو اگر بخـرامی دمـی به گلـزاری
خـورد ز غیـرت روی تو هـر گلی خـاری
ز کفـر زلف تو هـر حلقـه‌ای و آشـوبی
ز سحر چشـم تو هر گوشـه‌ای و بیمـاری
مرو چو بخت من ای چشم مست یـار به خواب
که در پـی است ز هـر سویت آه بیـداری
نثـار خـاک رهت نقـد جان من هرچنـد
کـه نیست نقـد روان را بر تـو مقـداری
دلا همیشـه مـزن لاف زلـف دلبنـدان
چو تیـره رای شوی کی گشـایدت کـاری
سـرم برفت و زمـانی به سـر نرفت این کـار
دلـم گرفت و نبـودت غـم گرفتـاری
چو نقطـه گفتمـش انـدر میـان دایـره آی
به خنده گفت که ای حافظ این چه پرگـاری

هەرتەبعی شۆخە شار و هەر شوێنە چاوخوماریّ
یاران! ئەوین دەفەرمێ زوو بن درەنگە کاریّ
شیرین‌تری نەدیتون لەم شۆخە پیری گەردون
دەستی کەسێ نەکەوتون لەم چاک‌تر نیگاریّ
کێ دی لەشێ کە تێکەڵ تەنیا لە رۆح و گیان بێ
یارەب لە خاکی ئێمەی هەرگیز نەگا غوباریّ!
وەک ئێمە دڵشکاویّ چۆن دەردەکەی لە باخت
خۆ ئەوپەڕی تەمەننام سێوێکە یا هەناریّ
تا خۆشە کات و لەعلی بێ‌غەش لە نێوە، جامێ
کێ پێتی وت دەبینی دووبارە نەوبەهاریّ
وەک لالە بادەنۆشان هەر یەک لە باخ جامێ
زێڕین لە دەستی هەست و مەستی کەنینی یاریّ
چۆن ئەم گرێیە بازو چۆن رازی دڵ وەدەرخەم
دەردێکی گیان‌تەزێنە و بەحرێکە بێ کەناریّ
هەر موورەگێکی «حافز» شەوگێڵی زولفی شۆخێ
بۆ دڵ مەحاڵە دەس‌بات لەم شارەدا قەراریّ
هەرکەس لە شاری سەققز عاشق نەبێت مردوون
زووتر لە قەبری رۆنێ! با بۆ نەخاتە شاریّ

شهری‌ست پرظریفان و از هر طرف نگاری
یاران صلای عشق است گر می‌کنید کاری
چشم فلک نبیند زین طرفه‌تر جوانی
در دست کس نیفتد زین خوب‌تر نگاری
هرگز که دیده باشد جسمی ز جان مرکب
بر دامنش مبادا زین خاکیان غباری
چون من شکسته‌ای را از پیش خود چه رانی
کم غایت توقع بوسی‌ست یا کناری
می بی‌غش است دریاب وقتی خوش است بشتاب
سال دگر که دارد امید نوبهاری
در بوستان حریفان مانند لاله و گل
هر یک گرفته جامی بر یاد روی یاری
چون این گره گشایم وین راز چون نمایم
دردی و سخت دردی کاری و صعب کاری
هر تار موی حافظ در دست زلف شوخی
مشکل توان نشستن در این‌چنین دیاری

که لەم جـــەهانە مـــورادی هەموو جەهـــانتە جـــەم
لەسەر سـوراغی شـــەوی خێـــڵی بێبەیانتـــە جـــەم؟
بسێـــــــنە زوو دڵ و گیـــانی غوڵامی خۆت! کە تۆ
لەسەر رەوان و دڵـــم حیکمـــەتی رەوانتـــە جـــەم
ئەتۆ کە نیـــتە کەمـــەر سەیـــرە گەنجی دەس بە کەمەر
لە نەسڵی حۆر و پەری پڕ لە دەرک و بانتـــە جـــەم
نـــــەبوو نیـــــازی بە نەخش و نیگار کوڵمی سپیت
کە نەخشی خاڵی وەنەوشی سەر ئەرخەوانتـــە جـــەم
بنۆشە مەی! کە دەکا سینە سووک و لەش بە چەمەن
تەنانەت ئەو دەمە وا غـــەم لە ناخی گیانتـــە جـــەم
لەگەڵ دڵـــم بەســە جەور و ستەم! کە ناشـــێ پێت
ئـەوەی کە لایـــەقی تۆ بـێ لە چاوەکانتـــە جـــەم
ئەگەر لە حەد بەدەرت تیـری زڵـــم و زۆرە هەمـووی
بە قەستـــی گیـــانی هیلاکم لە نێو کەوانتـــە جـــەم
بچـــێژە جـەوری رەقیبـــان لەگەڵ جەفـــای بەغێـــڵ!
ئەگەر وەفـــا لە دڵـــی یـــاری میهرەبانتـــە جـــەم
بە وەسڵی یـــار ئەگەرت دەس بـــدا فەقـــەت نەفەســێ
بڕۆ کە مەیـــل و مـــــەرامی هەموو جەهانتـــە جـــەم
کە دامەنـــێ پڕ ئەبـەی گوڵ لە باخـــی عەشق و موراد
چ غەم کە «خاجە»! لە گوێدەنگی باخەوانتـە جـــەم
وتـم کە ســـەوزە مەڕۆ سەوزەگیـان! وتـی «کۆلیـــل»
هەوا بگـۆڕە کە زەردی خـــەزان لە ژوانتـــە جـــەم

تو را که هرچه مراد است در جهان داری

چه غم ز حال ضعیفان ناتوان داری

بخواه جان و دل از بنده و روان بستان

که حکم بر سر آزادگان روان داری

میان نداری و دارم عجب که هر ساعت

میان مجمع خوبان کنی میان‌داری

بیاض روی تو را نیست نقش درخور از آنک

سوادی از خط مشکین بر ارغوان داری

بنوش می که سبک‌روحی و لطیف مدام

علی‌الخصوص در آن دم که سر گران داری

مکن عتاب از این بیش و جور بر دل ما

مکن هر آن‌چه توانی که جای آن داری

به اختیارت اگر صد هزار تیر جفاست

به قصد جان من خسته در کمان داری

بکش جفای رقیبان مدام و جور حسود

که سهل باشد اگر یار مهربان داری

به وصل دوست گرت دست می‌دهد یکدم

برو که هرچه مراد است در جهان داری

چو گل به دامن از این باغ می‌بری حافظ

چه غم ز ناله و فریاد باغبان داری

سەبا بە تۆیە لە ئەو زولفە موشکبارە بەرێ
کە یادگاری گوڵت پێیە دەبیە تاجی سەرێ
دڵم کە جامی جەمی رازی عەشق و جوانیتە
ئەدەم بە دەستت ئەگەر جوانی لێ بکەی نەزەرێ
بەهەشتی دڵگرە روخساری ئێوە حەیف بەڵام
کەمۆنە کوڵمی رەقیبانت و دڕن قەدەرێ
قوبووڵی خاترت ئەی گوڵ کە دەنگی قشقەڕە بێ
لە سۆزی بولبول و ئاهەنگی نێتە قەت خەبەرێ
لە جامی ئێوە دەنۆشم، بە نۆشی گیانت بێ!
لە کام کۆپە سەحەر مەی دەزێتە جامت ئەرێ؟
مەنازە قامەتت ئەی سەروی سەوزی لێوی جۆ!
ئەگەر بگەی بە حوزووری دەبیتە خاکی دەرێ
وەکوو هەتاوە رەوا، فەڕڕی تۆ لە موڵکی جەماڵ
لە رێت مانگ و هەسارەن دەڕۆیە هەر دەوەرێ
کراسی نازفرۆشی شیاوی تۆیە فەقەت
کە پێتە چەشنی بەهاران لە رەنگی هەر هونەرێ
لە کانی لەعل ئەگەڕی «خاجە» خەڵوە جێ‌بێڵا!
لە خانەقا نییە ئاخر بە مەیلی دڵ گوهەرێ
ئەوین هونەر نییە «کۆلیل»! یادی عەشقە هونەر
بە ئاوی حەسرەتی دڵ دارە بەر ئەدا سەمەرێ

صبـــا تـو نکهت آن زلـف مشکبـــو داری

بـه یادگـــار بمـــانی که بـــوی او داری

دلم که گوهر اسـرار حسن و عشق در اوست

تـــوان به دست تو دادن گرش نکـــو داری

در آن شمـــایل مطبوع هیـــچ نتـــوان گفت

جـز این‌قـــدر که رقیـــبان تنـدخـــو داری

نـــوای بلبلت ای گل کجـــا پسنـــد افتـــد

که گوش و هوش به مرغـان هرزه‌گـــو داری

به جرعـه‌ی تو سرم مست گشت نوشت بـاد

خود از کدام خم است این که در سبو داری

به سرکشی خود ای ســـرو جویبـــار منـــاز

که گر بـــدو رسی از شـــرم سر فـــروداری

دم از ممـــالک خوبـــی چـو آفتـــاب زدن

تو را رســـد که غـــلامـان مـــاه‌رو داری

قبـــای حسن فروشـــی تو را بـــرازد و بـس

که همچـــو گل همه آیین رنگ و بـــو داری

ز کنج صومعـــه حافظ مجـــوی گوهر عشق

قـــدم برون نه اگر میـــل جست‌وجـــو داری

لە دڵ بێ دەرکە کینە و دی مەتۆرە!
لەسەر من حەققی مێژینت کە زۆرە
نەسیحەت بگرە گوێ چون گەوهەری مە
گەلێ چاتر لە گەنجی سەر بە مۆرە
لە بەرچی روو بە رەندان نانوێنی
کە تۆ ئاوێنەدارت مانگ و خۆرە
مەکەن ئەی شێخی زانا مەنعی رەندیم!
کە فەرمانی خوداوەندی بە زۆرە
لەگەڵ گرپەی دەروونم خۆت ئەزانی
چەنێ ئەو خەرقە کۆنەت بەینی جۆرە
شەرابی دوێنەشەو گەر ماوە تۆخودا
غەمی گیانی هەژاری پێ بشۆرە!
بە قورئانێ لە سینگت کۆیە «حافز»!
لە نەزمت تەبعی گەردون مووچەخۆرە
لە دیوانی ئەوینت‌دایە «کۆلیل»
کە دەغڵی شیعری بێ‌خەوش و مرۆرە

بیـــا با مـــا مَـــوَرز این کیـــــنه داری

که حـــــق صحبـــــت دیرینـــــه داری

نصیحت گوش کن کـــاین در بسی بـــه

از آن گوهـــــر کـه در گنجیـــــنه داری

ولیـــــکن کی نمـــایی رخ به رنـــدان

تو کز خورشیـــــــد و مـــه آییـــنه داری

بـد رنـــدان مگو ای شیـــخ و هُـش دار

که با حـــکم خـــدایی کیـــنه داری

نمـــی‌تـــرســـی ز آه آتشیـــــــنم

تو دانـــی خـرقـــه‌ی پشمیـــنه داری

به فریـــــاد خمـــــار مفلســـــان رس

خـــــدا را گـر مِـی دوشینــــــه داری

ندیـــدم خـــوش‌تر از شعـــر تو حافظ

به قـــــرآنی که انـــــدر سیـــنه داری

ئـەی ئەوینـێ کە لە مەیـخانە مەقـامت هەیە بـاز
جـەمی ئەم سەردەمە هەر خۆتی کە جـامت هەیە بـاز
ئەی ئەوەی رۆژ و شەوت یـارە لەگەڵ زولف و روخی
کات خۆش بی! کە رەفێقی سوح و شـامت هەیە بـاز
مـاتڵن سـووتەدڵان سـروە! لە رێـگات و ئەڵێـن
خۆش لە یـاری سەفەری ئێمـە پەیـامت هەیە بـاز
خـاڵی سەرسـەوزی ئەتـۆ دانەیـی شـادین بەڵام
داوی زولفت لە چـەمەن پەخشە مـەرامت هەیە بـاز
بۆنـی گیانـم لە بـزەی لێـوی قەدەح بیستـوە تۆش
خاجـە لێـم بژنەوە گەر هەستی مەشـامت هەیە بـاز
گـەرچی پەیمـان و بەڵێنت بە وەفـا هیـچ نەبوو
بـاز جێـی شوکرە جەفـاکەی بە دەوامت هەیە بـاز
گـەر غـەریبێ لە پەناتـا بیـەوێ کـام چ بـوو؟
چونکە لەم شـارە هەموو شۆرەت و نـامت هەیە بـاز
هاوەڵـی گیانتە ویـردی سـەحەری «خاجـە» کە تـۆ
لە سـەحەر زاری دوعـابێـژ و غوڵامت هـەیە بـاز
گیـانی «کۆلیـل» لە شـەونوێژی هەواتـا بە هـەزار
شێـوە تەمرینـی بە کۆی بەژنـی نمـامت هەیە بـاز

ای که در کـوی خرابـــات مقـــامی داری

جـــم وقت خودی ار دست به جـــامی داری

ای که با زلف و رخ یـــار گذاری شب و روز

فرصتت بـــاد که خوش صبحی و شامی داری

ای صبـــا سوختـــگان بر ســـر ره منتظـرند

گر از آن یـــار سفـــرکرده پیـــامی داری

خـــال سرسبز تو خوش دانه‌ی عیشی‌ست ولی

بر کنـــار چمنـش وه کـــه چه دامـــی داری

بوی جـــان از لب خنـــدان قـــدح می‌شنـــوم

بشنو ای خواجـــه اگر زان‌که مشـــامی داری

چون به هنگام وفـــا هیچ ثبـــاتیت نبـــود

می‌کنـــم شکر که بر جـــور دوامـــی داری

نـــام نیک ار طلبـــد از تو غریبـــی چه شود

تویـــی امروز در این شهـــر که نامـــی داری

بس دعـــای سحرت مونس جـان خواهد بود

تو که چـــون حافظ شب‌خیـــز غلامی داری

ئەی ئەوەی مەیلی فیراقی گەلی دڵدار دەکەی!
عێلی شەیدا بە جەفا دوور لە گوڵزار دەکەی
منی تینووت لە ئەم چۆڵە بە جامێ بکە سەر
تۆ کە بەم شێوە ورەی مەرحەمەتی یار دەکەی
ئەو دڵی شێتمە بردووتە حەڵاڵت ئەگە بەو
نەکەی ئەو کارە کە دەرحەق منی سەد جار دەکەی
لێو لە جامی مە رەقیبێ لەمە بەو لاوە نەدات
گەرچی ئەم زڵمە گەلێ جار بە ناچار دەکەی
لانی عەنقا نییە ئەی مێش مەیانی وزەوزا!
ئابڕوی خۆ دەبەی و مێشکی مەش ئازار دەکەی
تۆ بە تاوانی گوناحت لە حەرەم بێبەشی خۆ
لە دەسی کامە دەناڵێت و لە کێ قار دەکەی
بە پلەی خزمەتە هەرکەس کە حوزوورێکی هەیە
«خاجە»! تۆ چۆن هەوەسی گوڵشەنی دیدار دەکەی؟!
تاکو رسوا وەکو «کۆلیل» لە بازاڕ نەبی
چۆن قسەی دەردی دڵ و جەرگی لەت و پار دەکەی

ای کـــه مهجـوری عشـــاق روا می‌داری

عاشقـان را ز بـــر خویش جـــدا می‌داری

تشنـــه‌ی بـــادیه را هم به زلالی دریـــاب

به امیـــدی که در این ره به خـــدا می‌داری

دل ببـردی و بحل کردمت ای جـــان لیکن

بـه از ایـن دار نگاهـش که مـــرا می‌داری

ساغـــر ما که حریفـــان دگر می‌نوشنـــد

مـــا تحمـل نکنیـــــم ار تـــو روا می‌داری

ای مگس حضرت سیمرغ نه جولانگه توست

عرض خود می‌بـری و زحمت مـــا می‌داری

تو به تقصیر خود افتـــادی از این در محروم

از که می‌نـــالی و فریـــاد چـــرا می‌داری

حافـــظ از پـــادشهان پـایه به خدمت طلبند

سعـی نابـــرده چه امیـــد عطـــا می‌داری

مـــاوەیێ زۆرە پەرێشـــان گەلی شەیـــدات ئەکەی
وەکـو بێـــگانە نــەزەر بــۆ منـــی رســـوات ئەکەی
نـەزەری مــەرحەمەتی لێـــم نەبــو چـــاوت کەڕەتێ
رێـــــز بۆ ئـــەهلی دڵ ئـــاوا بە دڵ ئـــاوات ئەکەی؟
بۆ خەنــەی دەست ئەگەرت لازمە خوێنـــی جیــگەرم
قـــۆڵ داپۆشـــە کە شاهـــی دڵەکەم مـــات ئەکەی
گوڵ کراســـــی دڕی و شیـــــوەن ئەکا بولبـولی بـــاخ
هەرکە چەشنێك خـەمینی قــەد و بـــالآت ئەکەی
ئـەی ئەوەی ماتڵی دیـــداری بە لـۆی دەڵقـی ریـــــا!
لە شەوی رەش تەڵەبی کەشف و کەرامات ئەکەی؟!
تاقــە تۆی نێــرگزی باخـی نەزەر ئەی نووری دیـــەم!
چییە مەنعـــــم لە بەر و بۆی گوڵی گۆنـــــات ئەکەی
جــامی جـــەم گـەوهەری روونـــاکی ولاتێـــکی‌ترە
لە قـــوڕی هــــەوڕ گەران چـۆنی مولاقـــات ئەکەی
خاوەن ئەزمـــوونی دڵا! سـەیرە کە بـاوەڕ بە وەفـــا و
میهـری شـۆخانێ کە شەختـەن لە سەراپـــات ئەکەی
لەعـل و ئاڵتـــوونت ئــەشــێ پـــاك بـدۆڕێنی ئەگـەر
ئــەم تەماحـــــانە لە زێـــوین‌بەدەنــــــان زات ئەکەی
مەستـــی و رەنــدییە هەرچەنــدە خەتـــای ئێمــە وەلێ
عاشقـێ خۆش وتی تـــۆم روو لە خەرابــــات ئەکەی
رۆژی شـــایی مەدە سەر «خاجە»! بە لۆمــەی ئەم و ئەو
تەڵـــەبی چـی لە جەهـــــانی گوزەران کـات ئەکەی
کێیە «کۆلیـــل» مەگــەر؟! وا بەدنــــەی چـــاو و بـــرۆ
هەر دەم و کـــات بە جـۆرێکی موجـــازات ئەکەی

روزگــاری‌ست که مــا را نگــران می‌داری

مخلصــان را نه به وضــع دگــران می‌داری

گوشه‌ی چشم رضــایی به منت بــاز نشــد

این‌چنیــن عــزت صاحب‌نظــران می‌داری

ساعد آن بـه که بپوشی تو چو از بهر نگــار

دست در خــون دل پـرهنـــران می‌داری

نه گل از دست غمت رست و نه بلبل در بــاغ

همه را نعـــره‌زنان جـامـــه‌دران می‌داری

ای که در دلق ملمّـع طلبـی نقــد حضــور

چشــم سـرّی عجب از بی‌خبــران می‌داری

چون تویی نرگس باغ نظر ای چشم و چـراغ

سـر چـرا بر من دل‌خستـــه گران می‌داری

گوهـر جــام جم از کان جهانی دگر است

تــو تمنـــا ز گل کـــوزه‌گـــران می‌داری

پــدر تجـربه ای دل تویی آخر ز چه روی

طمع مهــر و وفـــا زین پســران می‌داری

کیســه‌ی سیم و زرت پــاک بباید پرداخت

این طمـــع‌ها که تـو از سیمبــران می‌داری

گرچه رنـــدی و خرابـــی گنه ماست ولــی

عاشقــی گفت که تو بنـــده بـر آن می‌داری

مگـــذران روز ســلامت به مــلامت حافظ

چـه توقـــع ز جهـــان گـــذران می‌داری

گەردون کە دەستی گــرتی لە کاتی شەڕ و خەبات
چۆنی دەکەی سپـاس و بە گەل چی دەکەی بەرات
بێـــــژن بەوەی کە کەوت و خودا دەستی دایە ژێر
بۆ کەوتـووان لە گیـانی بچێنـێ غـەمی نەجـات
سامـــانی شاریـاری بە پووشـێ لە کـۆی ئەویـن
حەڵقەی عەشق لە گوێ کە! شکۆی شایەتی دەگات
مەیـگێڕ! بگــرە موژدەی ئـــەوێن و لە دەر دەرێ
تا یەک نەفــەس پـــەژارە لە دڵ دەربکا هــەوات
زۆری خـــەتەر لە کۆشـــە شەقامی مەقــام و ڕێـــز
ئەم دوورە ڕێ مەپێوە وەکوو من لە پات ئەخــات
دەروێش و سینگی هێـــور و گەنجـی قـەڵەندەری
سوڵتــان و یـــادی تــاج و سپــا، ڕەنجی خاتــرات
ئەم نوکتە سۆفیـانە لەســـەر ئیزنی خۆت ئەڵێــــم
هـەر سوڵح چاکە نووری دییەم تا شەڕ و شـــکات
دەستت لە مل موڕادە بە گوێـرەی مــەدەد لە یـــار
گوڵ چاندنـێ بە تـۆیە لەسەر خــوایە بـــەر بـدات
«حافـــز»! مەشـۆرە گەردی قەناعەت لە ڕوو کە ئەم
تـۆزەت گەلـێ چاتـــرە لەسـەرتۆپــی کائینات
ئـەسرینی دیــدە ڕوومەتی «کـــۆلیل»ـی بۆیە شت
ناکەس دەبـێ بە خاکـی حەرەم تەیەمموم نەکـات

خوش کرد یاوری فلکت روز داوری
تا شکر چون کنی و چه شکرانه آوری

آن کس که اوفتاد خدایش گرفت دست
گو بر تو باد تا غم افتادگان خوری

در کوی عشق شوکت شاهی نمی‌خرند
اقرار بندگی کن و اظهار چاکری

ساقی به مژدگانی عیش از درم درآی
تا یکدم از دلم غم دنیا به در بری

در شاهراه جاه و بزرگی خطر بسی‌ست
آن به کز این گریوه سبکبار بگذری

سلطان و فکر لشکر و سودای تاج و گنج
درویش و امن خاطر و کنج قلندری

یک حرف صوفیانه بگویم اجازت است
ای نور دیده صلح به از جنگ و داوری

نیل مراد بر حسب فکر و همت است
از شاه نذر خیر و ز توفیق یاوری

حافظ غبار فقر و قناعت ز رخ مشوی
کاین خاک بهتر از عمل کیمیاگری

بە لوتفی عەشقە لە نێون چ ئادەمی چ پەری
موریدی ئەو بی ئەگەر بۆ هەمیشە بەختەوەری
خەلاتی دڵ بکە گەورەم بە رەنج، گەنجی ئەوین
غولامی چون نەکری کەس بە عەیبی بێهونەری
شەرابی سوبح و خەوی خۆشی بەربەیان تا کەی
بجۆشە نیوەشەوێ بۆ سەخاوەتی سەحەری
ئەتۆ چ شۆخە سووارێکی ئەی شرین حەرەکات!
کە ون لە چاوی سەریت و بە دڵ لەبەر نەزەری
هەزار گیانی موبارەک بە حەسرەتی ئەمە سووت
کە مۆمی رۆشنی هەر سوبح و شامی دەور و بەری
بەرن بە مەحزەری ئاسەف پەیامی من! بەڵکوو
بە وەزنی ئێمە بهۆنی دو نیوە نەزمی دەری
وەرن لە چاوی منۆ سەیری چەرخی دونیا کەن!
بەری لە غەم کە دەبین و لە مەی ئەدەینە بەری
کلاوی سەڵتەنەتت هەر بێ لە فەرقی جەماڵ
کە فەرڕی بەخت و سزاواری تەخت و تاجی سەری
بە عەشقی پەرچەم و کوڵمت هەمیشە دێن و دەچن
سەبا بە بێنی گوڵ و گوڵ بە ناز و جیلوەگەری
کە نیتە زەوقی نەزەر دەم لە وەسڵی یار مەدە!
بە جامی جەم چ دەبینی دەمێ کە بێبەسەری
دوعای گۆشەنشینان قەزاوەگێرە کە یەک
نەزەر بە گۆشەیی چاوت لە دڵ دەبا کەسەری
لە ئێمە دەوڵەتی دڵ بگرە! بێ بە گەنجی جەماڵ
نەبی لە مامەڵە غافڵ کە حەیف بۆ زەرەری
چ پڕ مەترسیە رێگەی ئەوین پەنسا بە خوا!
ئەگەر بە مەنزڵی دڵبەر نەگەیت و رێ نەبەری
مەگەر بە هیممەتی «حافز» دوبارە مانگەشەوێ
بکەم حەکایەتی خۆ بۆ نیگار و خاکی دەری
ئەگەر گراوی گرینی شەوانە «کۆلیل»ی
وەگەر بەرینە برینت سوحانە وەک «عومەر»ی

طفیـــل هستـــی عشـــق‌اند آدمـــی و پـــری
ارادتـــی بنمـــا تـــا سعـــادتی ببـــری

بکـــوش خواجـــه و از عشـق بی‌نصیب مبـــاش
که بنـــده را نخـــرد کس به عیب بی‌هنـــری

می صبـــوح و شکرخـــواب صبحـــدم تا چنـــد
به عـــذر نیـــم شبی کـوش و گریـه‌ی سحـــری

تو خـود چه لعبتـــی ای شهســـوار شیـــرین‌کار
که در بـرابـر چشمـــی و غـــایب از نظـــری

هـــزار جـــان مقـــدس بسوخت زین غیـــرت
که هر صبـــاح و مســـا شمـــع مجلس دگـری

ز مـن به حضـرت آصف کـه می‌بـــرد پیغـــام
که یـــاد گیـــر دو مصـــرع ز من به نظـــم دری

بیـــا که وضـــع جهـــان را چنـــان که من دیـــدم
گر امتحـــان بکنی مـــی خوری و غـــم نخوری

کلاه ســـروریت کج مبـــاد بر ســـر حســـن
که زیب بخت و ســـزاوار ملك و تـــاج ســـری

به بـــوی زلف و رخت می‌رونـــد و می‌آینـــد
صبـــا به غالیـــه‌سایی و گل به جلـــوه‌گری

چـو مستعـــد نظـــر نیستی وصـــال مجـــوی
که جـــام جـــم نکنـــد ســـود وقت بی‌بصـــری

دعـــای گوشـــه‌نشیـــنان بـــلا بگـــرداند
چـــرا به گوشـــه‌ی چشمـــی به ما نمی‌نگـــری

بیـــا و سلطنت از ما بخـــر به مـــایه‌ی حســـن
و زین معاملـــه غافـــل مشـــو که حیف خـــوری

طریـــق عشـق طریقـــی عجب خطرنـــاك است
نعـــوذبـــالله اگر ره به مقصـــدی نبـــری

به یمـــن همت حافـــظ امیـــد هست که بـــاز
أرَی أُســـامِـــرُ لَیْـــلایَ لَیْلَـــةَ الْقَمَـــرِ

ئـەی ئـەوەی خـۆنـووێن مەغـرووری!

سەر کە خاڵی لە عەشقی، مەعــزووری

خــۆ لــە دێــوانەکــانی دڵ لادە!

تۆ بە فــەرزانەســەر کە مەشهــووری

نییە مەستــی ئەویــن، ســەری تۆ خۆ

لاوە! هـەر مەستـی ئـاوی هەنگــووری

رووەمــەتی زەرد و ئاخی ســەردە نیشان

بۆ ئەوینــداری رەنــد و رووســووری

شــۆرەت و نــاو نــەنگە «حافــز»! بۆت

جــام بخــوازە تۆ کە مەخمــووری

کەس بە«کۆلیل»ـی چەشنی لێوی نەوت

دەرسی گیانسۆزی عەشق و کولتووری

ای که دایـــم به خویـــش مغـــروری

گـــر تـــو را عشـــق نیست معـــذوری

گـــرد دیوانگـــان عشـــق مگـــرد

کـه به عقـــل عقیلـــه مشهـــوری

مستـــی عشـــق نیست در ســـر تـــو

رو کـــه تـــو مســت آب انگـــوری

روی زرد اســـت و آه دردآلـــود

عـــاشقـــان را دوای رنجـــوری

بگـــذر از نـــام و ننـــگ خود حافـــظ

ســـاغر مـــی‌طلـــب کـــه مخمـــوری

شەماڵی خۆشی نەورۆزی هەناسەی عەمبەری هێنا
شەمی دڵ هەڵکرا ئەم با کە مژدەی دڵبەری هێنا

وەکوو گوڵ تۆ خودا ئەو پوولەکانەت سەرفی خۆشی کە
کە قارون زێڕی با بردی هەتا چو زێوەری هێنا

شەرابی ئەرخەوانی بولبولی سەرخۆش جۆرێ کرد
کە سۆزی(تەختی پیرۆزە)ی لە چەرخی شین سەری هێنا

بڕۆ بۆ باخ تا فێری غەزەڵبێژی لە بولبول بی!
بچۆ بۆ سەیری سەحرا! گوڵ کە بۆ غەم لەشکەری هێنا

کە ئەو هەیوانە پیرۆزەی فەلەک تا سەر نەبوو بۆ کەس
لە دەست ئەی دڵ نەدەی دەم لێوی ساقی کەوسەری هێنا

لە خۆ دەرچوونە ڕێگەی کامی دڵ، هەرکەس لەبەر دڵبەر
کڵاوی گەورەیی فڕدا نیشانی سەروەری هێنا

نهێنی پێت ئەڵێم ئەی گوڵ تەلاری خونچە جێ بێڵا
کە حوکمی میری نەورۆزی دەوامی سێبەری هێنا

مەگەر قومری وەکوو من باخی عومری هەرگوڵی غەم بێ
بە جۆباران کە ناخێ گەرمەشین و هۆنەری هێنا

شەرابێ ساف وەک ڕۆحم هەیە و سۆفی دەڵێ خڵتە
خودایا بەختی کەس وەک من نەبێ یەکسەر شەڕی هێنا

بە تەنیا سەرکە! ئەی شەم یاری شیرینت ئەوا ڕۆیی
بسازێ با نەسووتێ، ئاسمان گەر داوەری هێنا

بە زانایی لە شایی خۆ نەکەی! مەیگێڕ سا جامێ
کە باخی بەختی سەرپل بەر لە زانایان بەری هێنا

لە نەورۆزی جەلالی، مەی لە بەزمی ئاسفی سەر نێ
قومێ لەو جامە سەد نەورۆزی بۆ کۆی کیشوەری هێنا

دوعاگۆی (خاجە توورانشاه)ـە «حافز» وەک هەموو لایێ
لە نەورۆزانەدا لوتفی شەراب و شەککەری هێنا

بڕۆی هەیوانەکەی میحرابی دیدە و گیانی دڵداران
تەویڵی بۆ سەحەرخێزان تولووعی ئەختەری هێنا

شەرابی لێوەکەت یارەب هەناری بێ هەتا مەحشەر
کە بۆ «کۆلیل»ی کوردستان گوڵاوی قەمسەری هێنا

ز کـوی یـار می‌آیـد نسیـم بـاد نـوروزی
از این بـاد ار مـدد خواهـی چـراغ دل برافروزی

چو گل گر خرده‌ای داری خدا را صرف عشرت کن
که قـارون را غلط‌هـا داد سـودای زرانـدوزی

ز جـام گل دگـر بلبـل چنان مست می لعل است
که زد بر چـرخ فیـروزه صفیـر تخت فیـروزی

به صحـرا رو که از دامـن غبـار غـم بیفشـانی
به گلـزار آی کز بلبـل غـزل گفتـن بیـاموزی

چو امکـان خلـود ای دل در این فیروزه ایوان نیست
مجـال عیش فرصت دان به فیـروزی و بهـروزی

طریـق کـام‌بخشی چیست ترک کـام خود کردن
کلاه سـروری آن است کز این تـرک بـردوزی

سخن در پرده می‌گویـم چو گل از غنچه بیـرون آی
که بیش از پنـج روزی نیست حکـم میـر نوروزی

ندانـم نوحـه‌ی قمـری به طرف جویبـاران چیست
مگر او نیـز همچـون من غمـی دارد شبـان‌روزی

می‌ای دارم چو جان صافی و صوفی می‌کند عیبش
خدایـا هیـچ عاقـل را مبـادا بخت بـد روزی

جـدا شد یـار شیرینت کنون تنهـا نشین ای شمع
که حکـم آسمان این است اگر سـازی و گر سوزی

به عُجب علـم نتـوان شـد ز اسباب طرب محروم
بیـا سـاقی که جاهـل را هُنـی‌تر می‌رسـد روزی

مـی انـدر مجلس آصف به نـوروز جلالـی نـوش
که بخشـد جرعـه‌ی جـامت جهان را سـاز نوروزی

نه حافـظ می‌کنـد تنهـا دعـای خواجه توران‌شاه
ز مـدح آصفی خواهـد جهـان عیدی و نوروزی

جنـابش پارسـایان راست محـراب دل و دیـده
جبینش صبح‌خیـزان راست روز فتـح و فیـروزی

غزل شماره ۴۵۴

تەمەنـــم چوو بە هەوەس‌بـازی و ســـەر بێـــخەبەری
هەر بـــژی رۆڵە شـــەرابـــێ بـدە سەرد و تەگەری!
چییە لەم شـــارە چ قەندێـــکە کە شـابازی سپـــی
وەکو مێشـێکی دەبیـــنم لە کەنـــاری شەکـــەری
شـــەوی پێشوو کە لەگەڵ خێڵی غولامانی دەچووم
وتی تۆ کـێ و بە کـێ عـــاشق و دێـــوانەســـەری؟
نـاوی دەرچوو لە جەهان هەرکە بە خۆش‌بۆ نەفەسێ
بۆنی وەک نێـوکی مامز، خۆشـە خوێنی جیگەری
دیـم لە کـۆی توور ئەدرەوشێتەوە بەرقێک لە دوور
بۆتـی بێـنم قـەدەرێ بەڵکو لە پشکـۆی قـەدەری
کـــاروان رۆیی و تۆ خـــەوتی و سەحـــراش لە پێش
لەو هەموو زەنگ و هەرا، وەی کە چەنێ بێخەبەری!
هـەڵفڕە و بێـژە لەسـەر شـالقـی تـووبا غـەزەلێ!
حەیفە وەک ئێـوە مەلێ بەنـدی قەفەس بێ، هونەری
تا دەمـــێ دامـەنی دلبـــەر وەکـو مەنگـەڵ بگـرم
گیانـــمان نا لە ســـەر ئاگر بە حـــەزی ئەسپـــەنەری
خـوا بـەرەو تۆ لەبەرم رێگـەبڕین کـورتەوە کـات!
تا بە کەی «خاجـە» لە عەشقت بچەشـێ دەربەدەری
لە دڵـــی ئادەمیـــان نایـــە کە بـــۆنی بەزەیـــی
دەستـی «کۆلیـل» بە داوێنـی بـزەی لێـوی پـەری

عمـــر بگذشت به بی‌حاصلـی و بوالهـوسی
ای پســـر جـام مـی‌ام ده که به پیری برسی
چه شکرهاست در این شهر که قانـع شده‌اند
شاهبـــازان طــریقت به مقـــام مگســی
دوش در خیـــل غـــلامان درش می‌رفتـم
گفت ای عاشق بیـچاره تو بـاری چه کسی
با دل خون‌شـــده چون نافــه خوشش باید بود
هرکه مشهــور جهان گشت به مشکین نفسی
لَمَـــعَ الْبَـــرْقُ مِـــنَ الطُّـــورِ و آنَسْتُ بِهِ
فَلَـــعَلّـــی لَـــکَ آتٍ بِشِهـــابٍ قَبَـــسِ
کاروان رفت و تو در خواب و بیابان در پیش
وه کـه بس بی‌خبـر از غلغل چندین جرسی
بـــال بگشا و صفیـــر از شجـــر طوبـی زن
حیف باشـــد چو تو مرغـی که اسیر قفسی
تا چـــو مجمـــر نفســی دامن جانـــان گیرم
جـــان نهادیم بر آتـــش ز پـی خـوش‌نفسی
چنـــد پویـد به هـــوای تو ز هر ســو حافـظ
یَسَّـــــرَ اللهُ طَرِیقـــاً بِـک یـــا مُلْتَمَسِـــی

وەرزی لالە و گولە تێکۆشە کە خۆش‌دڵ بی گوڵم!

دێ دەمێ شینــەکە دیسان گوڵ و تۆ گـڵ بی گوڵم

من چ بێژم کە لەگەڵ کێ بی و چی نـۆش بکـــەی

خـۆت ئەبێ تێبگەی و زیرەك و ئاقـــڵ بی گوڵم

لە دەمـی چەنگ هەر ئـــەم وەعـــزە دەبیسیت بـەلام

ســووچی ئەو کاتە دەبێ پەنــد کە قابــڵ بی گوڵم

بـەرگی هەر گوڵ لە چەمەن دەفتـەری نەزمێکـــی‌ترە

لەو هەموو دەفتەرە چەن حەیفە کە غافــڵ بی گوڵم

گەوهەری عومرت ئەبا خوسپەیی ئەم ژینگە بە هیـچ

بێت و دایــم لەگەڵ ئـەم مامـەڵە ماتــڵ بی گوڵم

رێـــگە هەرچەندە هەتا خـــزمەتی دڵبـەر خەتـەرە

سەهلە تەی‌کردنی گەر مەحرەمی مەنـــزڵ بی گوڵم

یــــار بێ «حافــز»! ئەگەر بەختی بڵێـندت چ دەبێ

بە نەچیری بتـی خۆش‌قـامەت و کاکـــڵ بی گوڵم

مەرگی خوێنینی «عومـەر» لوتفی خوداوەندە ئـەگەر

تۆ بە شمشێـری دو ئەبـــرۆتی بە مێـــمڵ بی گوڵم

نوبهار است در آن کوش که خوش‌دل باشی

که بسی گل بدمد باز و تو در گِل باشی

من نگویم که کنون با که نشین و چه بنوش

که تو خود دانی اگر زیرک و عاقل باشی

چنگ در پرده همین می‌دهدت پند ولی

وعظت آن گاه کند سود که قابل باشی

در چمن هر ورقی دفتر حالی دگر است

حیف باشد که ز کار همه غافل باشی

نقد عمرت ببرد غصه‌ی دنیا به گزاف

گر شب و روز در این قصه‌ی مشکل باشی

گرچه راهی‌ست پر از بیم ز ما تا بر دوست

رفتن آسان بود ار واقف منزل باشی

حافظا گر مدد از بخت بلندت باشد

صید آن شاهد مطبوع شمایل باشی

فرەم بە دڵ چووە حەسرەت کە یاری من بی هەر
خەفەتڕەوێنی دڵی بێقەراری من بی هەر

شەمی کەناری شەوی بێخەوی گلارم بی
رەفێقی خاتری هیواهەواری من بی هەر

کە خوسرەوانی جووانی لە نۆکەران رازین
لە نێو ئەمانە ئەتۆ شاریاری من بی هەر

لە لێوی ئاڵ کە خوێنینە دڵ لە نازی چ بوو
شکایەتێ بکەم ئەر رازداری من بی هەر

لەسەر چەمەن کە گوڵێ دەستی عاشقێ دەگرێ
ئەگەر لە دەستت ئەخێزێ نیگاری من بی هەر

شەوێ بە ماڵی غەمی عاشقان چ بوو بێی و
بە دڵ هەواڵی دڵی داغداری من بی هەر

شکاری سەهلە لە کن ئێمە کارمامزی خۆر
کە تۆ بە مامزی شەنگ و شکاری من بی هەر

بەراتی من کە لە دوو لێو قەرار بوو سێ ماچ
ئەگەر ئەدای نەکەی قەرزداری من بی هەر

کەی ئەو مرادمە جێ بێ گوڵم لە نیوە شەوێ
کە جێنشینی سرشکی کناری من بی هەر

ئەگەرچی «حافز»ی شارم بەلام بێنرخم
مەگەر بە زێڕی کەرەم تۆ عەیاری من بی هەر

لە لوورەلووری زەلانی هەناسەکانی «عومەر»
دەبێ شەماڵی ئومێدی بەهاری من بی هەر

هــزار جهـد بکردم که یـار من بـاشـی
مــرادبخـش دل بیــقـرار مـن بـاشـی
چـراغ دیـده‌ی شب‌زنـده‌دار من گردی
انیـس خاطـر امیـدوار مـن بـاشـی
چو خسروان ملاحت به بنـدگان نـازنـد
تو در میـانه خـداونـدگار من بـاشـی
از آن عقیـق که خونیـن دلم ز عشوه‌ی او
اگر کنـم گلـه‌ای غمگسـار من بـاشـی
در آن چمن که بتـان دست عاشقان گیرند
گرت ز دست برآیـد نگـار من بـاشـی
شبـی به کلبـه‌ی احـزان عاشقـان آیـی
دمـی انیـس دل سـوگـوار مـن بـاشـی
شـود غزالـه‌ی خورشیـد صیـد لاغر من
گر آهویی چو تو یکـدم شکار من بـاشـی
سه بوسـه کز دو لبت کرده‌ای وظیفه‌ی من
اگر ادا نکنـی قـرض‌دار مـن بـاشـی
من این مـراد ببیـنم به خود که نیم‌شبی
به‌جـای اشک روان در کنـار من بـاشـی
من ارچـه حافظ شهـرم جوی نمـی‌ارزم
مگر تو از کـرم خویـش یـار من بـاشـی

ئەی دڵ! ئەو کاتە کە وێرانی بە بادەی گوڵگون
ئەو دەمەت چاترە سەد را لە خەزێنەی قارون
لە مەقامێ کە دەبەخشن بە هەژاران دەوڵەت
هەمە هیوا لە پلەت سەر بخەوێنێ گەردون
لە مەترسی پڕە ڕێی مەنزڵی لەیلێ مەگەر ئەو
کەسە هەڵنێ قەدەمی ئەووەڵی هەر وەك مەجنون
مەرکەزی جەغزی ئەوین بێت و نەناسیت، هەتا
چاو هەڵێنی، لە سکەی دایەرە دەتکەن تەفرون
کاروان چوون و ئەتۆ کڕخەوی، سەحراش لە پێش
چ دەکەی چۆنی لە کێ ڕێگە دەپرسی کەی چون؟
گەورەیی گەوهەری تابانی سرشتی گەرەکە
نە لە نەسڵی کەی و جەمشید و فەرەیدوونی بون
تا کەی و چەن دڵی خوێنین بەهۆی جەوری فەلەك
نۆش جامێ بکە جامێ بدە چەرخی بێچون!
شیعر ئەگەر وایە، نەناڵی بە هەژاری «حافز»!
بەمە دڵخۆش نییە کەس ئێوە بمێنن مەحزون
دڵەڕاوکێمە کە «کۆلیل» نەچێ بۆ شوێنێ
کە لەوێ کیژی غەزەڵ زەخمیئەکەن بێحەوسون

ای دل آن دم که خراب از مـی گلگون باشی

بی زر و گنـج به صد حشمت قـارون باشی

در مقـامی که صـدارت به فقیـران بخشنـد

چشـم دارم که به جـاه از همه افـزون باشی

در ره منـزل لیلـی که خطـرهاست در آن

شـرط اول قـدم آن است که مجنـون باشی

نقطـه‌ی عشق نمـودم به تو هـان سهو مکن

ور نـه چون بنگـری از دایـره بیـرون باشی

کاروان رفت و تو در خواب و بیابان در پیش

کی روی ره ز که پرسی چه کنی چون باشی

تـاج شاهی طلبـی گوهـر ذاتی بنمـای

ور خـود از تخمـه‌ی جمشید و فریدون باشی

ساغـری نوش کن و جرعـه بر افلاک فشان

چنـد و چنـد از غـم ایـام جگرخون باشی

حافظ از فقـر مکن ناله که گر شعر این است

هیـچ خـوش‌دل نپسندد که تو محـزون باشی

ئەو خاڵ و خەتتە شەنگە لە روخساری دەکێشی
خەتتی نەبوونە رەنگــە! لە گولـزاری دەکێشی

فرمێسکی خەڵوەکێشی حەرەم حورمەتی دییەم
رسوا لە حەوت پـەردە بە بـازاڕی دەکێشی

هێدیڕەوێکی چەشنی سەباشت بە بۆنی زولف
هەرچەنـدە مل بە کۆتە بە سەر کاری دەکێشی

هەر دەم بە یادی نێرگزی مەست و شـەرابی لێو
شێــخ و مەلا بە مــەنزڵی خەمماری دەکێشی

فەرمووتە سەر لە تەرکەبەنم بەند ئەکەی دەڵێم
پێـم خۆشە تۆ کە زەحمەتی سەرباری دەکێشی

تیماری دڵ مــەحاڵە لە بەر چـاوی دوو برۆت
وەی لەم کـەوانی چـاوە لە بیــماری دەکێشی

بێــرۆ کە چاوەزاری گوڵی رووتە نـەونمــام
گیانم، کە تۆ بە وەزنی خەس و خاری دەکێشی

«حافـز» چ خەلعەتێکی کە، داوا لە چەرخ ئەکەی
مـەی نۆشی گیان و کاکوڵی دڵداری دەکێشی

«کـۆلیل» وەک هیـلالی برۆکەت چـەمایەوە
پێـم خۆشە ئەو کەوانە لە شۆفــاری دەکێشی

زین خوش‌رقـــم که بر گل رخسـار می کشی

خـط بر صحیفـه‌ی گـل و گلـزار می کشی

اشــک حــــرم‌نشین نهـــانــــخانه‌ی مـرا

زان سـوی هفت پــرده به بـــازار می کشی

کاهِـل روی چـو باد صبــا را به بـوی زلف

هــر دم به قیــد سلسلـــه در کــار می کشی

هر دم به یـاد آن لب میـگون و چشـم مست

از خلوتـــم به خانـــه‌ی خمـــار می کشی

گفتی ســر تو بستـــه‌ی فتـــراک مــا شـود

سهــل است اگر تو زحمت این بـار می کشی

با چشـــم و ابـــروی تو چه تدبیـــر دل کنم

وه زیــن کمـــان که بر مـن بیمـــار می کشی

بـــازآ که چشـــم بد ز رخت دفـــع می کنـد

ای تــازه گل که دامن از این خـار می کشی

حافـــظ دگر چه می‌طلبـــی از نعیـــم دهـــر

مـی می‌خـوری و طــرّه‌ی دلـــدار می کشی

له رۆژێـکـۆ ئـەوین چوو بۆ عـەراقی دەچێـژم دەردی بێـدادی فـەراقی

دەزانی سـارەوان دڵ بۆ کـەژاوه نشینـانی دەچێژێ چەن مـەراقی

عـەقڵ هەڵرێژه سیـروان، مەی بنۆشه! به سۆز و دەنگـی لاوانی عـەراقی

له ژێر چەتری خودا بێ رۆژی دیـدارا! بـەهـاری ژینـه چون کاتی تەلاقـی

به کاسـەم بۆ بهێـنا سـاقیا مـەی خودا تۆنگـێ پڕت پـێبا له باقی!

جووانیم بیـر ئەخـاتۆ دەنگی چەنگ و جووانی هـەڵپەڕین و چـاوی ساقـی

چەنێ مەی ماوه بۆم بێـنن که سەرخۆش به چاوت پێشکەشی کەم عـومری باقـی

نەمـان بۆ رۆژگـارانـی جـودایی! دڵـم پڕخوێـنه بۆ ئەبـرۆی و تاقـی

له دووتان ئەشکی چاوم سووک نه گرن به چەن چۆمێـکه زەریا تـەمتەراقی

له گەڵ یـاران چ خۆشـه موتتەفیقبوون که خێـری زۆره کـاری ئیتتیفـاقـی

بلێ ئەی(زیـره کی) خۆش دەنگ و ئاواز به کـوردی خۆش مـەقامێکی عەراقی

چ بووکێکی جووانی ئـەی کچی تـاک وەلـێ جارجاره بەرداری تـەلاقی

له دونیـا دووره چون عیسا، دەشێ بۆی که تاقی چـەرخی چـارم بێ‌رەواقی

به قسمەت چون نەبوو دیـداری یـاران به شیـن سەرگەرمه «حافـز» هەر مەزاقی

وەکوو«کۆلیل»ـه هەرکەس لێیی‌دەپرسی زوخـاوی چـەرخی دون گیـرایه ناقـی

سُلَیمی مُنذُ حَلَّتْ بِالعِراقِ | اُلاقی مِنْ نَواها ما اُلاقی
الا ای ساروان منزل دوست | الی رُکبانِکم طالَ اشْتِیاقی
خرد در زنده‌رود انداز و می نوش | به گلبانگ جوانان عراقی
رَبیعُ العُمْرِ فِی مَرْعی حِماکُمْ | حَماکَ‌اللهُ یا عَهْدَ التَّلاقی
بیا ساقی بده رطل گرانم | سَقاکَ اللهُ مِنْ کَأسٍ دِهاقِ
جوانی باز می‌آرد به یادم | سماع چنگ و دست‌افشان ساقی
می باقی بده تا مست و خوش‌دل | به یاران برفشانم عمر باقی
درونم خون شد از نادیدن دوست | اَلا تَعْساً لأیّامِ الفِراقِ
دُموعی بَعْدَکُم لا تَحْقِروها | فَکَمْ بَحْرٍ عَمیقٍ مِنْ سَواقی
دمی با نیک‌خواهان متفق باش | غنیمت دان امور اتفاقی
بساز ای مطرب خوش‌خوان خوش‌گو | به شعر فارسی صوت عراقی
عروسی بس خوشی ای دختر رز | ولی گه‌گه سزاوار طلاقی
مسیحای مجرد را برازد | که با خورشید سازد هم وثاقی
وصال دوستان روزی ما نیست | بخوان حافظ غزل‌های فراقی

وتـــم حەکایەتی عەشـــق و دو دیـــدە شیـــوەن ئەکات

مـــەڕۆ! کە کوشتمـــی ئاخـــر پـــەژارەکانی هـــەوات

لە تاســـەتا فـــرە جـــارم لە چـــاوی خـــۆ پرســـی

ئـــەرێ کەژاوەیـــی حـــەزا! کوا گوڵی کـــەژاوە خەڵات؟

چ پێـــش هـــات و چ ڕووداوەیێـــکی سەیـــرە کە من

ڕژاوە خوێنـــم و قاتـــڵ کەچـــی دەکـــات شـــکات!

دڵۆپی شەونمـــی پـــاکیت ئەتۆ لەســـەر پەڕی گـــوڵ

چ پیســـە هـــــەرکە لە داوێـــنی ئێـــوە تانـــە ئەدات

لە بـــوونی ئەو دەمـــە دەمـــدا قەڵـــەم، لە وشک و تەڕی

کە چـــاوی نێـــرگزی ســـاوی لە چـــاکی پـــاکی کەوات

هـــەوا لە عـــەتری سەبـــا کەیلـــە ساقیـــا هـــــەستە!

بە خـــۆری پاك و نەفەس‌خۆشی مەی کەرەم‌کە حەیات!

لە تەمبەڵـــی بکە دووری بە ســـەرفە، پیـــر دەڵـــێ

خۆراکـــی ڕێـــڕەوە چـــالاکی و دەوامـــی خەبات

مەگەر خـــەیاڵی جـــەماڵت، نەمـــا لە من ئەســـەرێ

حەیاتـــی خۆ کە دەبینـــم لە کوڵمـــی پڕ لە حەیـــات

چلـــۆنی «خاجـــە»! دەکـــەی وەسفـــی قامـــەتی جـــوانی

لە دەست‌کـــردی خـــودایی کە کورتە مـــەدح و سەنـــات

مەگەر بە پەرچـــەمی دەر بێ «عومـــەر» لە چاڵی چەنـــەی

دەنـــا مەحـــاڵە تەویـــری عەقـــڵ بە دادی بگـــات

كَتَبْتُ قصّـــةَ شَـــوْقی وَ مِدْمَعـــی باكـــی
بیـــا كه بی تو به جـــان آمـــدم ز غمنـــاكی

بسا كه گفتـه‌ام از شـوق با دو دیـده‌ی خـود
أیا منـــازلَ سَلْمـــی فَـــأیْنَ سَلْمـــاكِ

عجیب واقعـــه‌ای و غـــریب حادثـــه‌ای
أنَـــا اصْطَبَـــرْتُ قَتِیـــلاً و قاتِلـــی شـــاكی

كه را رســـد كه كنـــد عیب دامـــن پـاكت
كه همچو قطره كه بر برگ گل چكـد پاكی

ز خـــاك پای تو داد آب روی لالـــه و گل
چو كلك صنـــع رقـــم زد به آبی و خـاكی

صبـــا عبیرفشـــان گشت ســـاقیا برخیـــز
وَ هـــاتِ شَمسَـــةَ كَـــرْمٍ مطیَّبٍ زاكـــی

دع التّكـــاسل تغنـــم فقـــد جـــری مثـــل
كه زاد راهـــروان چُستی است و چـالاكی

اثـــر نمانـــد ز من بـــی شمـــایلت آری
أرَی مَآثِـــرَ مَحْیـــایَ مِـــنْ مُحَیّـــاكِ

ز وصف حسن تو حافظ چگـونه نطق زنـــد
كه همچـو صنـع خـــدایی ورای ادراكـی

ئەی ئەو دەمـــەی بە کانـــی گەوهەر دەکەن میسالّی
چەن جوانە خوایە خەتتی سەر لێوی وەک هیـــلالی
هەی هەی خەیالّی وەسلّت چەن خۆشە پێـم فریوی
تا چم بە سەر دەرێنـێ نەخشـــی خـەیالّی خـــالّی
بۆم تێکە مەی! کە هەرچەند نـوقمی گوناحـم ئەمما
هــەر گەرمە دلّ بە هیـــوای ئیحســـانی بێزەوالّی
مەیگێـــڕ! بێـــنە جـامـێ بمهێنـــە دەر لـە ژووری
با وێـــلّ و دەربـــەدەر بم، بـــێعـــار و لائـوبالی
وەشیار و زیرەکی گەر لە چـــوار شت نەکەی سـلّ
یـــار و شــەرابی نـــاب و ئەمـن و مـەکانی خالّـــی
گـەردون رەها کە «حافز»! ئێستا کە مەی دەنۆشیـــن
دەوران بە هیـــچ حالّـــێ یەکســـان کە نین حالّـــی
جامـــی دەرون زولاڵ و سافـــن لە دەوری دلّبـــەر
پێـــمی بنۆشـــە ساقـــی لەعلـــی زولاڵ و ئالّـــی
سەربـــەرزی کۆی خـەبات و ئیقبالّی بەرزی زێـدم
یـــاڕەببی هەر نـەشێـــوێ داب و نـەرێتـــی مالّـــی!
هـۆکاری مولّک و میللەت (بوونەسر)ی پایەبـــەرزە
مانـــگی گەشـــی ولاتـــە و کانـــی شکـۆ کـــەمالّی
«کۆلیـــل»! بێـــژن ئێـــوەش یـــاڕەب کە بەفـری زالّم
قـڕ کەی بە هێـــزی تانگ و تۆپـخانەکەی شـــەمالّی

یا مَبْسِمـاً یُحـاکی دُرْجـاً مِنَ اللّـآلی

یا رب چه درخور آمد گردش خط هلالی

حالی خیـال وصلت خوش می‌دهد فریبـم

تا خود چه نقش بـازد این صورت خیـالی

می ده که گرچه گشتم نامه سیـاه عـالم

نومیـد کی تـوان بود از لطف لایـزالی

ساقی بیـار جـامی و از خلوتـم برون کش

تـا دربـه‌در بگردم قـلاش و لاابـالی

از چـار چیز مگـذر گر عاقلی و زیـرک

امن و شراب بی‌غش معشوق و جای خالی

چون نیست نقش دوران در هیچ حال ثابت

حافظ مکن شکایت تا می خوریـم حـالی

صافی‌ست جام خاطر در دور آصف عهـد

قُـمْ فَاسْقِنی رَحِیقـاً اَصْفـی مِنَ الـزُّلالِ

اَلْمُـلْکُ قَـدْ تَبـاهی مِنْ جَـدِّهِ و جِـدِّه

یا رب که جاودان باد این قدر و این معالی

مسنـدفروز دولت کان شکـوه و شوکت

برهـان ملک و ملت بونصـر بوالمعـالی

سڵاوی خوا هەتا چەرخن گەڕاڵێ هەتا ژێتارەکانی عوود ئەناڵێ

لە سەر دۆڵی (ئەراک)و کێ لەوێ بێ لە رملی هەر تەپۆڵکە و بەژنیماڵێ

لە دونیا تا دوعابێژێ غەریبم دەکەم دۆعا شەو و رۆ، مانگ و ساڵێ

لە هەر جێ گوڵ کە دەڕوێ خوا بکێشێ بە سەریا چەتری لوتفی بێزەواڵێ

لە داوی زولفی ئەی دڵ! قەت نەناڵی لەوێ کۆڕێ پەرێشان چون دەناڵێ

بگا عومرت بە سەد ساڵی هەتاوی! کە خەتتت سەد جەماڵی دا بە خاڵێ

کە سایەی تۆ لەسەر بێ سەهلە بۆمان لەدەس‌چوونی مەقام و رێز و ماڵێ

هیلالی کێ لە دەوری مانگت ئالا هەزاران ئافەرین لەو نەخشە ئاڵێ!

ئەوینت راحەتی رۆحم هەموو کات هەواڵی یادمی هەردەم بە حاڵێ

هەتا مەحشەر دڵم پڕ بێت یارەب! لە شەوقی چاوی کاڵ و لێوی ئاڵێ

منێکی سووک و رسوا بێ سەر و پا چلۆنم بێ لەگەڵ شایێ ویساڵێ

دەزانێ خوا مەبەستی «خاجە» بۆیێ قەناعەت بەو دەکەم بۆ هەر سوئاڵێ

کە رازی دڵ لە «کۆلیل»ـێ دەپرسم فەقەت سەر سووڕ ئەدات و هیچ ناڵێ

سَلامُ اللهِ ما کَرَّ اللَّیالی — وَ جاوَبَتِ الْمَثانِی وَ الْمَثالی

عَلَی وادِی الأراکِ وَ مَنْ عَلَیْها — وَ دارٍ بِاللِّوی فَوْقَ الرِّمالِ

دعاگوی غریبان جهانم — وَ اَدْعُوا بِالتَّواتُرِ وَ التَّوالی

به هر منزل که رو آرد خدا را — نگه‌دارش به لطف لایزالی

منال ای دل که در زنجیر زلفش — همه جمعیت است آشفته حالی

ز خطت صد جمال دیگر افزود — که عمرت باد صد سال جلالی

تو می‌باید که باشی ور نه سهل است — زیان مایه‌ی جاهی و مالی

بر آن نقاش قدرت آفرین باد — که گرد مه کشد خط هلالی

فَحُبُّکَ راحَتی فِی کُلِّ حینٍ — وَ ذِکْرُکَ مُونِسی فِی کُلِّ حالِ

سویدای دل من تا قیامت — مباد از شوق و سودای تو خالی

کجا یابم وصال چون تو شاهی — من بدنام رند لاابالی

خدا داند که حافظ را غرض چیست — وَعِلْمُ اللهِ حَسْبی مِنْ سُؤالِ

وەک عەشقــی من جەماڵت کانــی کەماڵە کاڵــێ
دڵخۆش بە دی! کە هەر دوو دوورن لە هەر زەواڵێ
ڕێـــکەوتی جوانی ئاوا عـــەقڵەن مەحاڵە هەرگیز
بڕوێ لە باخــی میسکێ دەر بــێ لە تۆی خـــەیاڵێ
ئـەو ســاتە وا لەگەڵ تۆم ســاڵێک ئــەچێ بە تاوێ
کاتــێ لە ئێـــوە دوورم ساتێــک ئەبێــتە ســـاڵێ
چۆن بێـــتە خەونم ئازیـــــز! ئاخۆ خەیاڵی کولـمت
چـاوم لە خەو نەبینــێ وەختــێ مەگەر خەیـــاڵێ
هەڵبێنە چاوی ڕەحمت! چون عـەشقی بەژنی جوانت
باریک و چـەوتی کردووم چەشنی کەوان و تاڵــێ
وەسڵت ئەگەر ســەعاتێ بــۆم دەس بــدا لە ژینــا
ژینـــم هەموو بە خۆشی ڕەخســـاوە بۆی مەجاڵــێ
دیدارە گەر مەرامت «حافـــــز»! شکاتـــــی نـــاوێ
بێســـەبری دەردی دووری کێ عەشقی هاتە پاڵــێ
«کۆلیل»! ئەڵێن کە مەجنوون ڕۆژێ بە عەشقی لەیلا
خۆش خۆشی مـاچ ئەفەرموو قاچ و قولی گەماڵــێ

بگرفت کار حسنت چون عشق من کمالی

خوش باش زآن‌که نبود این هر دو را زوالی

در وهم می‌نگنجد کاندر تصور عقل

آید به هیچ معنی زین خوب‌تر مثالی

شد حظّ عمر حاصل گر زآن‌که با تو ما را

هرگز به عمر روزی روزی شود وصالی

آن دم که با تو باشم یک سال هست روزی

وآن‌دم که بی تو باشم یک لحظه هست سالی

چون من خیال رویت جانا به خواب بینم

کز خواب می‌نبیند چشمم بجز خیالی

رحم آر بر دل من کز مهر روی خوبت

شد شخص ناتوانم باریک چون هلالی

حافظ مکن شکایت گر وصل دوست خواهی

زین بیش‌تر بباید بر هجرت احتمالی

کازیــوەیێ دەچوومە چەمەن هەڵچنم گوڵێ
بە گوێــی دڵــم گــەیی لە پڕ ئــاوازی بوڵبوڵێ
بێـــچارە وەک من ئاشقــی بەژنــی گوڵێ ببوو
خسبوویە نێــو چەمەن چ چریــکە و چ غوڵغوڵێ
پیاســـەم لە بــاخ ئەکــرد و سەرنجم ئەدا گەلێ
هەردەم بە دەنگــی بولبـول و فیـزی زلی گوڵـــێ
گــوڵ دەس لە مل جووانی و بولبول ئەوین لە دڵ
ئەمیــــان نە نەزمی گۆڕی و ئــەویان نە واوڵـــێ
ســۆزی دەروونی بولبــول ئەوەن دڵـمی داتـەکان
هیچــم نەمــا لە سیـــنە نە ســـەبر و نە تامڵـــێ
لەم باخــەدا گەلـــێ گوڵ ئەپشکـــێ وەلێ درێـغ
هەرکەس چنــی گوڵێکی لە جەرگی چەقی چڵێ
هیــوا مەبەستە «خاجـــە»! بە گەردون گوشـایشێ
چاکـــەی لە دەست نـایە هـــەزارانی موشکڵـــێ
«کۆلیل» چون لە نەردی فەلەک بەختی شەش‌دەرە
دوو شــەش بە کاری نایە! لە شەش‌خانی مێملــێ

رفتم به باغ صبحدمی تا چنم گلی

آمد به گوش ناگهم آواز بلبلی

مسکین چو من به عشق گلی گشته مبتلا

و اندر چمن فکنده ز فریاد غلغلی

می‌گشتم اندر آن چمن و باغ دم به دم

می‌کردم اندر آن گل و بلبل تأملی

گل یار حسن گشته و بلبل قرین عشق

آن را تفضلی نه و این را تبدّلی

چون کرد در دلم اثر آواز عندلیب

گشتم چنان که هیچ نماندم تحملی

بس گل شکفته می‌شود این باغ را ولی

کس بی بلای خار نچیده‌ست از او گلی

حافظ مدار امید فرج از مدار چرخ

دارد هزار عیب و ندارد تفضلی

ئەم دەڵقمە ئەو چـــاتر لە گریـوی شـەرابت بێ

ئـــەو دەفتـــەرە رسـوایەم با نـوقمـــی گوڵابت بێ

چون چوو بە هـــەدەر عومـــرم وا چـاترە تا دەمرم

کەوتوو لە خەراباتـــا سەرمەست و خـــرابت بێ

دەروێش کە ئاییـــنی بێخـــەوشـــە لە خـــۆبیـــنی

خـۆش‌تر کە دڵ و دیـــدەم پڕ ئـــاگر و تـابت بێ

قەت رازی ریـــابازی ســۆفی بە کەســێ ناڵێـــم

وا باشـــە ئەگەر بێـــژم دەم‌ســـازی روبـابت بێ

وا ســـەرفمـــە تا گـەردون بەم شێوەیە شێـــوا بێ

دڵ پێشکەشی ساقی کەم سەرخۆشی شەرابت بێ

دڵ نـــادەمە دڵـــدارێ وەک تۆم کە ببـــێ یـــارێ

هەر پووشە لە سەر شـــانم بـارێ لە جەنابت بێ

مەیـخانە بەجێ بێـــڵا، تۆ پیـــری ئـەدی «حافـــز»!

قەڵلاشی و رەنـــدی با بۆ کـــۆڕی شـــەبابت بێ

دوێنـێ بە تەشەر فەرموی «کۆلیـــل»! دەکەم بۆنـێ

پێـــم‌وایە کە هی جەرگی بـرژاوی کەبـابت بێ

این خرقه که من دارم در رهن شراب اولی

وین دفتر بی‌معنی غرق می ناب اولی

چون عمر تبه کردم چندان که نگه کردم

در کنج خراباتی افتاده خراب اولی

چون مصلحت‌اندیشی دور است ز درویشی

هم سینه پر از آتش هم دیده پرآب اولی

من حالت زاهد را با خلق نخواهم گفت

این قصه اگر گویم با چنگ و رباب اولی

تا بی سر و پا باشد اوضاع فلک زین دست

در سر هوس ساقی در دست شراب اولی

از همچو تو دلداری دل برنکنم آری

چون تاب کشم باری زان زلف به تاب اولی

چون پیر شدی حافظ از میکده بیرون آی

رندی و هوسناکی در عهد شباب اولی

لەو شـــەرابی دڵــە وا پوختــە دەکا هەر خامــێ
ساقیـــا با رەمەزانــیشە نەپوختـــم، جامـــێ!
گوزەرا رۆژ و شـــەوم دەستی نەگرتم نەفەسێ
قۆڵـــی زێوینــی کەسێ پەرچەمی گوڵئەندامێ
رەمـــەزان با ئـــەوە میـــوانە گوڵـــم ئازیـــزە
بوونی یەک نیعمــەتە چوونی کـــەرەم و ئەنعامێ
نافـــڕێ ئێستــە لە بەر تەکیــە مەلێــکی زیرەک
چون لە هـەر مەجلیسی زیکرێکی، دەناسێ دامێ
گلــە ناکەم لە ریاکاریی زاهیــد کە لە شوێـــــن
هەر بەیـــانانی دەخـا گـــەردشی دەوران، شامێ
کە خـــەرامان دەگەڕێ یار لە نێو بـاخ و چەمەن
لە منــی پێــبگەیێنێت ســـــەبا پـــەیغـــــامێ
ئەو حەریفەی کە لە پاڵێوتە دەنۆشێ شـەو و رۆژ
یـــاد ئـــەکا خڵتەبنۆشێـکی بکا تـەڕکامێ؟!
دادی دڵبــەر مەگـەر ئـارام بکـا «خاجـە»! دڵت
وەرنــە دژوارە بە خـــۆکامە بـــگا ئـارامـــــێ
نییە بۆ ســەبری دڵــی عاشقــی «کۆلیـل» شوکور
لە گوڵستــانی غـــەمی بەژنــی گوڵت ئەنجامێ

زان مـی عشق کز او پخته شود هر خامی

گرچه ماه رمضان است بیاور جامی

روزها رفت که دست من مسکین نگرفت

زلف شمشادقدی ساعد سیم‌اندامی

روزه هرچند که مهمان عزیز است ای دل

صحبتش موهبتی دان و شدن انعامی

مرغ زیرک به در خانقه اکنون نپرد

که نهاده‌ست به هر مجلس وعظی دامی

گله از زاهد بدخو نکنم رسم این است

که چو صبحی بدمد در پی‌اش افتد شامی

یار من چون بخرامد به تماشای چمن

برسانش ز من ای پیک صبا پیغامی

آن حریفی که شب و روز می صاف کشد

بود آیا که کند یاد ز دردآشامی

حافظا گر ندهد داد دلت آصف عهد

کام دشوار به دست آوری از خودکامی

لە منـــی گـــەدا بە سولْتـــان چ کەســێ دەبـا پەیـــامێ
کە لە کۆڕی مەیفرۆشـــان جەم و کەی ئەدەن بە جـامێ

هەمە با بە رەنـــد و رســـوا چووە شـــۆرەتم، ئومێـــدێ
کە بگـــەم بە کۆمەکــی دۆس، بە کەرامـەت و مەقـــامێ

لە مســـی دڵی مـە، فەرمـــوو نـــەزەری تـەلاگەریتـان
کە بە ئـەو نـــزارییەش دڵ هەیەتـــی لە سیـــــنە دامـــێ

وڕ و واقــی لوتفــی ئێـــوەم کە وەفایەکی نەفەرمـــوو
نە بە لەعلـــی لێـــو هەواڵـــێ نە بە ســـروەدا پەیـــامێ

ئەگەر ئەم شـــەرابە خڵتـــەو وەگەر ئەو حەریفـــە پوختـــە
لە هـــەزار پوختـــە چـــاتر بە هـــەزار جـــۆرە خامـــێ

مەکە رێ لە من گوم ئەی شێخ بە فریوی ریش و تەزوێح
لە ملـــی مەلێـــکی زیرەک نییە داوی هـــەر نەفـامـــێ

کە بە لوتفــی خۆ کڕیمت مەکە مەیلی قـــەت فرۆشـــم!
وەکو ئێمـــە کەم بە دەس دێ ســەری کـا بە پێ غـولامێ

بـــکەم ئەو شکاتە لە کـــوێ، بەرم ئەو هـــەواڵە بۆ کـێ؟
دەمت ئـــاوی ژینــی ئێـــمە و نەبو ئاخـری دەوامـــێ

بتەقێـــنە تیری ئـــەبرۆت و بڕێـــژە خوێنـــی «حـــافز»
کە لە خوێـــن ڕژێ وەکـــوو تۆ نییە بۆ کەس ئینتقامـــێ

ئەوە کێـــیە چـەشنی «کۆلیل» سەر و ماڵ و دین و دونیای
بە ئەوینـــــی لەعلـــی لێـوت لە گرێوی تاقـە جامـێ؟!

که بـرد به نـزد شـــاهان ز من گـــدا پیـــامی

که به کوی مـی فروشان دو هزار جـم به جامـی

شـــده‌ام خـــراب و بدنـــام و هنوز امیـــدوارم

که به همت عزیـــــزان برســـم به نیـــک‌نامـی

تو که کیمیـافـــروشی نظـری به قلب مـــا کن

که بضـــاعتـی نـــداریـــم و فکنـــده‌ایم دامـی

عجب از وفـــای جانـــان که عنایتـی نفرمـود

نه به نامـــه‌ی پیـــامی نه به خامـــه‌ی سلامـی

اگر این شراب خـام است اگر آن حریف پخته

به هـــزار بـار بهتـــر ز هـــزار پخته خامـی

ز رهـــم میفکـــن ای شیـــخ به دانه‌های تسبیـــح

که چو مرغ زیـرک افتـــد نفتـد به هیچ دامـی

سر خـــدمت تو دارم بخـــرم به لطف و مفروش

که چو بنـده کمتـر افتد به مبـــارکی غـلامـی

به کجـــا برم شـکایت به که گویم این حـکایت

که لبت حیـــات مـــا بود و نـــداشتـی دوامـی

بگشـــای تیـــر مژگان و بریـــز خـــون حافـــظ

که چنـــان کشنـــده‌ای را نکنـد کس انتقامـی

لە کۆشکی یـارەوە دێ بۆنی عوود و دڵ حەزی دەم بوو
نیسـاری خـاکی بەری پـایەکەم گڵی دڵی پۆڵـوو
سڵاوی دۆس شنـەفتن سـەعادەتە و رەحـەتی لـەش
سڵاوی من بە سوعـادەم، سـەبا! دەسـا بـەرە زوو زوو
وەرن شـەوانە تەماشـا کەن ئەشـکی ئاڵی غەریبـان!
لە گوێنـی خوێنـی شـەرابێ لە جامی شامییە جەم بوو
دەمێ کە تەیـری ئەوینـێ لە (زیل ئەراک) ئەگمێنـێ
نەبـێ لە ناڵـە جـودا کۆتری چەمـەن وەکو پێشـوو
کەمێـکی ماوە بەسـەرچێ زەمان و کاتی جودایی
دیـارە چون لە چیـاکانـی یـار خێـوەتی مێـژوو
چ خۆشـە ئەو دەمـە وادێی و من دەڵێـم بە سڵامەت
چ هاتنێـکی بەخێر و چ خێـرە زەحمـەتی فەرموو
لە تۆیـە دوورە دەسـم بۆیـە وەک هیلالی برۆتـم
ئەگەرچی مانـگی تەواوی روخت لە بەختی مـە داچوو
بەهـەشتـم ئەر بدەنـێ تا وەفـا نەکەم بە بەڵێـنم
نە خـەو بە دیـدە دەچێـت و نە گیـانە مایلی مینـوو
بە ئەو ئومێـدە کە زووتـر بە ئەو دو چـاوە ببیـنم
کە ئێـوە شـاهی وڵات و منـم کە نۆکـەری هەر دوو
پڕەنگە شیعـری ئەتۆ «خاجە»! چەشنی رشتـەیی یاقووت
گـرەو دەبـاتەوە گاهێ لـە نەزمـی شیرنـی خـاجوو
لە تەختـەنەردی ئەوینت لە مێـژە شەش‌دەرە «کـۆلیل»
نە شیعری مل‌کەچی ئێمە و نە سێحری نێرگزی جـادوو

أَتَتْ رَوائِحُ رَنْدِ الْحِمی وَ زادَ غَرامی
فدای خاک در دوست باد جان گرامی
پیام دوست شنیدن سعادت است و سلامت
مَنِ المُبَلِّغُ عَنّی اِلی سُعادَ سَلامی
بیا به شام غریبان و آب دیده‌ی من بین
به‌سان باده‌ی صافی در آبگینه‌ی شامی
إذا تَغَرَّدَ عَنْ ذِی الأراکِ طائِرُ خَیرٍ
فَلا تَفَرَّدَ عَنْ رَوضِها أنِینُ حَمامی
بسی نماند که روز فراق یار سر آید
رَأیْتُ مِنْ هَضَباتِ الْحِمی قِبابَ خِیامٍ
خوشا دمی که درآیی و گویمت به سلامت
قَدِمْتَ خَیْرَ قُدومٍ نَزَلتَ خَیْرَ مَقامٍ
بَعِدتُ مِنْکَ وَ قَدْ صِرْتُ ذائباً کَهِلالٍ
اگرچه روی چو ماهت ندیده‌ام به تمامی
وَ إن دُعِیتُ بِخُلدٍ و صِرْتُ ناقِضَ عَهْدٍ
فَما تَطَیَّبَ نَفْسی وَ مَا اسْتَطابَ مَنامی
امید هست که زودت به بخت نیک ببینم
تو شاد گشته به فرماندهی و من به غلامی
چو سلک در خوشاب است شعر نغز تو حافظ
که گاه لطف سبق می‌برد ز نظم نظامی

سینـــــه لێـــوان لێـــوی زامی سەختە یـــاڕەب مەڵهەمـێ!
گیـــان له تەنیـــایی گەیشتە لێـــوی دڵ بۆ هەمـــدەمێ
کـێ له ئـەم گەردوونـــی گەردانـــه دەروونـــی هێـــوره
بێـنه ساقـــــی جامەکەت تا دڵ له غـــەم دەربێ کەمێ
وتمـه وەشیـارێ ئەشـا چۆنـم، کەنـی فەرمـوی عەجەب
ڕۆژگـــارێ ســـەخت و دونیاییـــکی پڕ پێچ و خەمـــێ!
بێـــژەنی ســـەبرم له چـــای ئەشقی مـەنیجا ســـووتیا
بێـــخەبەر خوســـرەو له حـــاڵم تا بنێـــرێ ڕۆســـەمێ
ئەمـــن و ئاســـایش له ڕێـــی دڵـــداریا دەرد و بەلان
دڵبـــرین بـــێ کێ له دەردی تۆ بخـــوازێ مەڵهـــەمێ!
کـــۆی ئەوینـــداران نه جێـــگەی نەوســـن و نـــازاوییه
ڕێـڕەوی ئەم ڕێـــگە هەستی گڕدەره و پوختـەی غـەمێ
ئادەمـــــێ دەس ناکەوێ ئێستا له خاکـــــی عـالەمـــا
عـــالەمێ‌تر ســـەر له نۆ پێویستـــه بێت و ئادەمـــێ
سـا وەرن دڵ بەینـه کیـژی چاوڕەش و شۆخی (ســەقز)!
چون لەوێ بۆی عەتری دەشتی (موکریان) دێ هەر دەمێ
شیـــوەنی «حافـــز» له لا بەرزی دەماخـی ئێـــوه چیـــن
تۆ که حەو زەریـــا له کن سامانـی عـەشقت شـــەونەمێ
خـــاکی کوردستـانی «کۆلیـل»ـت هەوێنـــی عاشقیـن
شیـرن و فـــەرهاد ئەڵێن ئـەم بەڵگه بۆ زیـن و مـــەمێ

سینـــه مــالامــال درد است ای دریغــا مرهمی
دل ز تنهــایی به جــان آمد خــدا را همــدمی
چشـــم آســایش که دارد از سپهـــر تیـــزرو
ساقیـــا جـــامی به من ده تا بیاســایم دمــی
زیرکی را گفتم این احـوال بین خنـدید و گفت
صعب روزی بوالعجب کاری پریشــان عــالمی
سوختـــم در چـــاه صبر از بهـر آن شمـع چگل
شــاه ترکان فـــارغ است از حال ما کو رستمـی
در طریق عشق‌بــازی امـن و آسایش بـــلاست
ریش باد آن دل که با درد تو خواهــد مرهمــی
اهل کـام و نــاز را در کـوی رنـدی راه نیست
رهـروی باید جهــان‌سوزی نه خامـی بی‌غمــی
آدمــی در عـــالم خـــاکی نمی‌آیـــد به دست
عـــالمی دیگر ببـــاید ســاخت وز نو آدمـــی
خیـــز تا خـــاطر بدان ترک سمرقنـدی دهیم
کز نسیمش بـوی جـوی مولیـــان آید همــی
گریه‌ی حافـظ چه سنجـد پیش استغنــای عشق
کانـــدر این دریـــا نمــاید هفت دریا شبنمـــی

لە یـــار کێ دەگەیێـــنێ سەخـــاوەتی قەڵـــەمێ
لە کوێیە ســروە ئەگەر مـەرحەمەت دەکا کەرەمێ
گەیشتــووم بەمە کاری عەقڵ لە ڕێگـــەی ئەویـــن
چما بە شــــەونمە نووسینی خەت لە کوڵمی چەمێ
ئەگەرچی خـەرقە لە ڕەهنی مەیـــم سەرێ بدە لێم!
بـــزا لە ماڵـــــی وەقـف وا لە ماڵـــــما درەمـێ
قسـەی لەبەر چی و بۆچـی فەلەک نەکەی ئەی دڵ!
پیاڵە بگرە دەمـــێ! خۆش لە عومری خۆ بە ژەمـــێ
بـڕۆ مەسیـح دەمـــێ دەس‌خـــە ئەی دەرون مردووا!
حـەکیمی خـاک‌نشین دەردی عەشقی نەبوە دەمـێ
دڵـم لە گەنـــــدی نهێـــن و زمـــانی چـەور پـڕە
لە دەرکی مەیـــکەدە وا چـــاکە هەڵبـدەم عەلەمـێ
وەرن! کە کـــات‌شناسان ئەدەن هـــەموو عالـــــەم
بە یەک پیاڵە شــــەراب و دەمـــێ لەگەڵ سەنەمێ
نە عەیش و نۆشە هەموو هەر نیشانی عەشق و ئەوین
ڕەفێــقی ئێمـــەی ئەگەر، بێ بچێــژە نێشی غەمێ!
لە هـــــەوری ڕەحمـــەتی یـــارم نەبوو شـکات بەڵام
نەبوو لەگەڵ دڵـــی تینـــوو کەرەم‌نمێـــکی دەمێ
چ بوو بە یەک زەلی کەس ناکڕێ؟! کەسێکی وەها
کە کانی شەکـری دەرێنـاوە هەر لە زەل قەڵەمـێ
شیـــاوی خزمەتـی شا، «خاجە» دەستی خاڵییە هـــەر
مەگەر دوعـــا لە شەوێــک و بەیـــانی زیل و بەمـێ
نە هەرکە لایەقــە «کۆلیـــل»! وەک پەپـــوولە بکات
مەگەر هەتا بە سەحـەر زەڕ بدا لە شــــەوقی شەمێ

ز دلبـــرم که رســـاند نـــوازش قلمـــی
کجاست پیـــک صبا گر همی کند کرمـــی
قیـــاس کردم و تدبیـــر عقـل در ره عشق
چو شبنمی است که بر بحر می کشد رقمی
بیا که خرقه‌ی من گرچه رهن میکده‌هاست
ز مـــال وقف نبیـــنی به نـــام من درمـــی
حــدیث چون و چــرا دردسـر دهد ای دل
پیـــاله گیر و بیاسـا ز عمـــر خویش دمـــی
طبیـب راه‌نشیـــن درد عشـــق نشنـــاسـد
برو به دست کن ای مرده دل مسیح دمـــی
دلـم گرفت ز ســـالوس و طبل زیر گلیـم
به آن کـــه بر در میـــخانه بر کشـم علمـــی
بیـــا که وقت‌شناســـان دو کـون بفروشنـد
به یک پیاله مـی صاف و صحبت صنمـــی
دوام عیش و تنعـــم نه شیوه‌ی عشق است
اگر معـــاشر مـــایی بنـوش نیش غمـــی
نمی‌کنـــم گله‌ای لیـــک ابر رحمت دوست
به کشتـــه‌زار جگرتشنـــگان نـــداد نمـــی
چرا به یک نی قنـــدش نمی‌خرند آن کس
که کرد صـــد شکرافشـــانی از نی قلمـــی
ســـزای قدر تو شاها به دست حافظ نیست
جـــز از دعـــای شبـــی و نیـــاز صبحدمـــی

شوکری حەق دابی هەموو دادە وەتەن، سوڵتانی
واتە ئەحمەد کوڕی وەیسی حەسەنی ئێلخانی
خاوەنی شان و شکۆ سەروەری سالارنەسەب
ئەو کەسەی پێی دەکەوێ گیانی جەهانی دانی
ئافەرین ئەی ئەوە وا لوتفی خودا بۆ گەلی گشت
دیدە نەیدیوی کەچی نوور لەسەر چاوانی
گەر بە بێ ئێوە هیلالێ بە دەرێ دوو لەت ئەبێ
بە سەرئەنگوشتی (موحەممەد)، مەدەدی سوبحانی
شەوقی ئیقباڵی ئەتۆ دڵبەری هەر شاهـ و گەدان
چاوی دژ کوێرا! کە هەم گیانی و هەم گیانانی
شەوی کاکۆڵی ڕەشت شەق کە! کە نێوچاوی ئەتۆ
بە خەبات ئەسکەنەرین و بە کەرەم خاقانی
پڕ لە یادت مەی و مینایە ئەگەرچی دوورین
وەکێ یەکن دوور و نزیکی سەفەری ڕۆحانی
خونچەیێکم بە دەمۆ پێنەکەنی شیرازی
مەرحەبا بۆ شەتی بەغداد و بزەی ڕێحانی
ڕازی عاشق کە لە بەر دەرکی ئەوین خاک نەبێ
کەیە ئازا لە غەم و مەینەتی سەرگەردانی
ئەی سەبا! بێنە لە بەر دەرکی عەزیزم گەردێ
تا بە ئەو خاکە دڵی «خاجە» ببێ نوورانی
ئێستە سوڵتان ئەوەنی زۆرە، گەلی «کۆلیل»ـم
فەلەکوڵ ئەتڵەسی کەڕ کردووە ئەلئامانی

اَحْمَـدُ اللهَ عَلَـی مَعْـدِلَةِ السُّلْـطانِ
احمد شیـخ اویس حسـن ایلخـانی

خـان بن خـان و شهنشاه شهنشاه نـژاد
آن که می‌زیبـد اگر جان جهانش خوانی

دیـده نادیـده به اقبـال تو ایمـان آورد
مرحبـا ای به چنـین لطف خـدا ارزانی

مـاه اگر بی تو برآیـد به دو نیمش بزنند
دولت احمـدی و معجـزه‌ی سبحانی

جلوه‌ی بخت تو دل می‌برد از شاه و گدا
چشم بد دور که هم جانی و هم جانـانی

برشکن کاکل ترکانه که در طالع توست
بخشش و کوشش خاقانی و چنگزخـانی

گرچه دوریم به یـاد تو قـدح می گیریـم
بُعـد منـزل نبـود در سفـر روحـانـی

از گل پارسیـم غنچـه‌ی عیشی نشکفت
حبّـذا دجلـه‌ی بغـداد و مـی ریحـانی

سـر عاشق که نه خـاک در معشـوق بود
کی خـلاصش بود از محنت سـرگردانی

ای نسیـم سحری خـاک در یـار بیـار
که کند حافظ از او دیـده‌ی دل نـورانی

کـات و پێ غەنیمــەت بێ تا دەمـــێ کە دەتوانی
چونکە بەرهەمی ژیـن ئەی گیـان دەمێـکە دەڕوانی
کـام ئەگەر عەتا کا گەردون ژیـــان ئەسێـنێ لێت
بەس نەکەی کە زایەی کەی حەققی ژین بە هەرزانی
باخـــەوان کە من مالّم لێـــرە چوو حـەرامت بێ
گەر لە جێگەما ســەروێ غەیـری دلّبـــەرم دانی
زاهیـــدی پەشیمـــانی مەیـــلی بـــادە ئاخر کوشت
کـاری وا نەکەی عاقـــلّ! بتکوژێ پەشیمـــانی
موحتــەسیب چ نازانـــێ ئەو هەموویە هەن سۆفـــی
جنسی خەلّـوەتی، چەشنی لەعلی سووری رومانی
پووچی مەگرە ئەی شەککەردەم هەواری شـەونالاّن
ئیسمی ئەعزەمــی پێیـە و خاتــەمی سولەیمــانی
پەنـــدی عـــاشقان گوێ بە و لێـــدە تەپڵی ئازادی!
چونکە ئەونە نـازی دلّ بەی بە عالەمـــــی فانـــی
یـــۆسفی عەزیـــزم چوو ئەی برادەران رەحمـــێ!
دلّ غـەمیـــن ئەبیـــنم بۆ رۆلّە بابی کەنعـــانی
لافـــی رەندی لا سۆفـــی لێنــەدەی کە ناوترێ
بۆ حـــەکیمی نامەحـــرەم رازی دەردی پەنهـــانی
تون مەڕۆ دەترســـم من گیانەکەم! کە مانـــدوو بی
هەی لە رێـگە بە مژۆلاّن خەلّک ئەکەی بە قوربـانی
با لە تیـری دوو چـاوت شێـــردمۆ دلّ، ئەبرۆتـــان
ئەو کـــەوان بە دەستی گوستاخە چوو دەری هـانی
جـــەم کە ئەم پەرێشانی «حافـــز»ەت بە خێری خۆ
ئەی خـــەمی کەزێکانت هەر هەمـــوو پەرێشـانی
ئەی دەلالی مـــەرمـــەڕ دلّ! گەر نەپرســـی ئەحوالّم
وا دەبـــەم شـکاتـــی خـۆ بۆ سکەنـــدەری ســـانی
لێم گەڕن وەکوو «کۆلیـــل» ئەو دلّـەم ئەوەن کەیلـە
نووحـــی دیـــدە هەمدیســـان وا بەڕێـوە تۆفـانی

وقت را غنیمت دان آن قدر که بتوانی
حاصل از حیات ای جان این دم است تا دانی

کام بخشی گردون عمر در عوض دارد
جهد کن که از دولت داد عیش بستانی

باغبان چو من زین‌جا بگذرم حرامت باد
گر به جای من سروی غیر دوست بنشانی

زاهد پشیمان را ذوق باده خواهد کشت
عاقلا مکن کاری کآورد پشیمانی

محتسب نمی‌داند این قدر که صوفی را
جنس خانگی باشد همچو لعل رمانی

با دعای شب‌خیزان ای شکردهان مستیز
در پناه یک اسم است خاتم سلیمانی

پند عاشقان بشنو و از در طرب بازآ
کاین همه نمی‌ارزد شغل عالم فانی

یوسف عزیزم رفت ای برادران رحمی
کز غمش عجب بینم حال پیر کنعانی

پیش زاهد از رندی دم مزن که نتوان گفت
با طبیب نامحرم حال درد پنهانی

می‌روی و مژگانت خون خلق می‌ریزد
تیز می‌روی جانا ترسمت فرومانی

دل ز ناوک چشمت گوش داشتم لیکن
ابروی کماندارت می‌برد به پیشانی

جمع کن به احسانی حافظ پریشان را
ای شکنج گیسویت مجمع پریشانی

گر تو فارغی از ما ای نگار سنگین‌دل
حال خود بخواهم گفت پیش آصف ثانی

دەروون ئەی گیـــان ئەزانـــی پڕ لە عەشقی تۆیە پەیمـــانی
کە هەم نەدیـــار ئەبیـــــنی هەم نەوتـــــراوی دەرون زانـی
چوزانێ لـــۆمەچی ئاخـــر لە نێـــوانی من و تـــۆ چیـــن
سپـــی چاوێـــکی بێـدڵ کەی دەبیـــنێ رازی پـــەنهـــانی
کەزێ فـــــەرموو پەرێشان! وشکەسـۆفی بێـــنە رەقسێ تا
هـــەزاران بت لە هەر پیـــنەی کـەواکەی بێـــنە سەیـــرانی
گرێ لابەر لە گیانی عـــــاشقان ئەو دڵـــگر ئەبڕۆیـــەن
دەمـــێ دانیشـــە تۆخـــوا بـێ گرێ چینـــێ لە پێشـــانی!
لە ســـوژدەی ئادەمـــا قـەستی مەلەك پابـۆسی تۆ بوو چون
لە تۆ یەك خالـّی دی ســەرتر لە خـاڵ و خەتتـی ئینســانی
کە عــەتری پرچی گیـــانان روون ئەکا چـاوانمان یـــاڕەب!
نەشێـــوێ بەزمـــی ئـەم کۆڕەت بە زریـــانی پەرێشـــانی
خەوی سوح دەرفەتی شایـی شەوی سەد حەیف لـێ‌سەنـدم
نەبوو قـــەدری دەمـت ئەی دڵ! مەگەر هەر کاتی رامـــانی
لە دەستی هاوەڵانی رێ، پەشێـــوی شێـــوەیێ چـا نیـــن
بە گیـــانی بکـــڕە ســـەختی رێ بە یـــادی دەوری ئاســـانی
خەیـــالّی لوولـی زولفـی «حافـــز»!! داوی فریـوە و بەس
دەبـێ فیکـری دەقولبـــابێ مەحـــالّی وا لە سـەر دانـــی
«عـــــومەر» ئەو کاتە چەرخی چـاوەکانت بێقـــەراری کرد
کە چەرخـــی کردە ئاشـــێ هەر بە نازێـــکی برۆکانـــی

هواخواه تـوام جانـا و می‌دانـم که می‌دانـی

که هم نادیـده می‌بیـنی و هم ننوشته می‌خوانی

ملامت‌گو چه دریـابد میـان عـاشق و معشـوق

نبیـند چشـم نابیـنا خصوص اسـرار پنهـانی

بیفشـان زلف و صوفی را به پـابازی و رقـص آور

که از هر رقعـه‌ی دلقـش هـزاران بت بیفشـانی

گشاد کار مشتـاقان در آن ابـروی دلبـند است

خـدا را یک نفس بنشیـن گره بگشا ز پیشـانی

ملک در سجـده‌ی آدم زمیـن بوس تو نیـت کرد

که در حسن تو لطـفی دیـد بیش از حد انسـانی

چـراغ افـروز چشـم ما نسیـم زلف جانـان است

مبـاد این جمـع را یـا رب غـم از باد پریشـانی

دریغا عیش شبـگیری که در خواب سحر بگذشت

ندانی قـدر وقت ای دل مگر وقتـی که درمـانی

ملـول از همـرهان بودن طریـق کاردانی نیست

بکش دشـواری منـزل به یـاد عهـد آسـانی

خیـال چنبـر زلفش فـریبت می‌دهـد حافـظ

نگـر تا حلقـه‌ی اقبـال نـاممکـن نجنبـانی

چـی خەڵــکە وتوویانە بە تۆ یۆسفــی ســانی
کردوومــە بە دڵ ســەیرت و ســەرتر لە ئــەوانی
شیــرین‌تری بەو شەکری کەنیــنەت لەوە بێــژم
کەی خوســرەوی شیــرینم ئەتۆ شەکری زەمانی
بێ‌جێــیە بە خونچــەی بچووێنــم دەمی چووکت
کەی خونچە وەها تەنگە دەمــــی گفت و بەیانی
ســەد جــارە وتت لەو دەمە ماچێکی ئەدەم پێت
وەک سوێــسنە بۆچی کە بە سەد جۆرە زمــانی
فــەرمووتە ئەگەر کامت ئەوێ گیانــم ئەوێ لێت
ترســـم هەیە ئەویان بکــــەی ئەمیــانە وەلا نی
چاوت سپــەری گیــان کون ئەکا تیــری تەماشــای
کــێ دی لە نەخۆشێــک ئەوەن هێــزی کەوانی
هەرکەس نەفەسێــکی لە نــەزەر دوور بفــەرمووی
دەتکــێ وەکو ئەســرین لە دیــەی خــزم و بیــانی
پــــەنگاوی بزەت خۆر دەمــی لــێ‌نــاوە دەزانــم
چــەن سەختە کە «کۆلیــل» وەکــوو زەڕڕە نەزانی

گفتنـد خـلایق که تویـی یوسف ثـانی
چون نیـک بدیدم به حقیقت بـه از آنی

شیرین‌تر از آنی به شکرخنـده که گویـم
ای خسـرو خوبـان که تو شیرین زمـانی

تشبیـه دهـانت نتـوان کرد به غنچـه
هرگز نبـود غنچـه بدین تنـگ‌دهـانی

صد بار بگفتی که دهـم زان دهنت کـام
چون سوسـن آزاده چـرا جمـله زبـانی

گویی بدهـم کامـت و جـانت بستـانم
ترسـم ندهـی کامـم و جـانم بستـانی

چشـم تو خـدنگ از سپـر جـان گذراند
بیمـار که دیـده‌ست بدین سخت‌کمانی

چون اشـک بینـدازیش از دیـده‌ی مردم
آن را که دمـی از نظـر خویش بـرانی

بە ئەو نیشانە شەماڵی دەمی بەیان! کە دەزانی
بڕۆ بە خزمەتی یارم لە هەر زەمان کە دەزانی

لە ڕێتە چاوی دڵ ئەی نامەبەر بە خەڵوەتی رازی!
بە هێوری، بە لەتافەت، وەها ڕەوان کە دەزانی

بڵێ کە گیانی شرین تۆ بی و خودا! لە دەسم چوو
کەرەم لە لێوی مەسیحی بکا، هەمان کە دەزانی

وەهامە نووسییە ئەم نامە من کە غەیرە نەزانێ
وەهایە تۆش وەخوێنی بە لوتفتان کە دەزانی

ئەوینی تێغی ئەتۆ بۆ مە چەشنی ئاون و تینوو
بکووژە دیلی دەسی خۆ! وەها گران کە دەزانی

چلۆن کەمەربەنی زێڕت بگا بە دەستی ئومێدم
لەتیفەیێکە نیگارا! لەوێ نیهان کە دەزانی

یەکێکە «خاجە»! زمانی ئەوینی عورب و عەجەم، بەس
ئەوین‌دوێنی دڵت بی! بە هەر زمان کە دەزانی

نەبی لە خزمەتی شەم گەر وەکوو پەپوولە «عومەر» قەت
نەدەی لە مەزهەبی ئەو دەم لە گفتمان کە دەزانی

نسیم صبح سعادت بدان نشان که تو دانی
گذر به کوی فلان کن در آن زمان که تو دانی
تو پیک خلوت رازی و دیده بر سر راهت
به مردمی نه به فرمان چنان بران که تو دانی
بگو که جان عزیزم ز دست رفت خدا را
ز لعل روح‌فزایش ببخش آن که تو دانی
من این حروف نوشتم چنان که غیر ندانست
تو هم ز روی کرامت چنان بخوان که تو دانی
خیال تیغ تو با ما حدیث تشنه و آب است
اسیر خویش گرفتی بکش چنان که تو دانی
امید در کمر زرکشت چگونه ببندم
دقیقه‌ای‌ست نگارا در آن میان که تو دانی
یکی‌ست ترکی و تازی در این معامله‌ی حافظ
حدیث عشق بیان کن بدان زبان که تو دانی

دو یــاری قەشمــەر و وریــا، شــەرابی کۆنــە مـەنــێ
دلـێــکی خــۆش و کتێبێک و سەرچــەم و چەمــەنێ
من ئەو هـــەل و دەمـــە ناگـــۆڕمۆ بە هەر دو جەهـــان
بکەونــە شوێـــنم ئەگـەرچی هەموو دەم ئەنجومـــەنێ
کەســێ کە کونجــی قەناعەت بــدا بە گەنجی جەهـــان
یەقیـــن کە یـــۆسفی میســری ئـەدا بە تـاڵە بەنــێ
وەرن لە رەونەقـــی گــەردون کە هیــچ کــەم نــابێ
بە زوهــدی وشــکی ئەتۆ یا گـــوناحی ئێمـــە، پەنــێ
لە گەردەلوولــی زەلانـــی زەمانـــــە نـایەتە چـاو
کە بوو لە بـــاخ و چەمـــەن هەر گولێك و یاســەمەنــێ
ببینــە نەخــش و نیـــگاری حـــەرەم بە جامــی دەرون
کەســێ لە بیــری کە بەمـــجۆرە نـایە، بـــا زەمەنـــێ
لە ئەم گڤ ژەهـــرە کە زریــان لە مێـــر گولانی پـژان
عەجەب کە مـــاوە گولــێ بـۆی و رەنگی نەستــەرەنێ
سەبـــر لە دەس مـــەدە ئـــەی دڵ! کە کلـــکەوانەی وا
گـــران، خــــودا بەدەرێنــێ لە دەستـــی دێـــوەگـەنێ
خەیـــــالی پەرتــە فەلــەك بەم بەلایە «حافز»! ئەرێ
لە کوێیە هۆشی (تەبیب)ێك و (رای) و (بەرهەمەن)ێ
وەرە و لە بـــا رەشـــی پاییـــز ئەمێستـــە بڕوانـــە
کە چـۆن لە گــوڵ، گـەل و «کۆلیــل» و باخ رادەچەنێ

دو یــار زیـرک و از بـاده‌ی کهن دو منی

فراغتــی و کتــابی و گوشــه‌ی چمنــی

من این مقــام به دنیــا و آخــرت ندهــم

اگرچه در پــی‌ام افتنــد هــر دم انجمنی

هر آن‌که کنــج قنـاعت به گنج دنیـا داد

فروخت یوسف مصری به کمتـرین ثمنـی

بیـا که رونـق این کارخــانه کــم نشـود

به زهـد همچو تویی یا به فسق همچو منـی

ز تنــدباد حـوادث نمی‌تــوان دیــدن

در این چمـن که گلی بوده است یا سمنـی

ببیــن در آینــه جــام نقش‌بنــدی غیب

که کس به یــاد ندارد چنیــن عجب زمنـی

از این سمـوم که بر طرف بوستان بگذشت

عجب که بوی گلی هست و رنگ نسترنی

به صبر کوش تو ای دل که حق رهــا نکند

چنــین عزیــز نگیــنی به دست اهــرمنـی

مـزاج دهــر تبــه شــد در این بـلا حافـظ

کجــاست فکر حکیــمی و رای برهمنـی

مەیلــی فەرمووا جــامی لەعلــی یەك مــەنی

تــا لە دڵ ریشـــەی غەمـــی پێ هەڵکـەنی

وەك سوراحــی دەرکی دڵ با تــاك بــێ

چەشنی کووپەت سەر بە قـوڕ بون تا چەنی؟!

هەڵقوڕێنـــی ئـــاوی بێخۆیـــی کە زۆر

کـەم لە لافـــی مــنمنــی خۆتـــا بــەنی

پێ بە جێ هەر وەك چیا بی نەك وەك ئاو

ڕەنگ ئەگــۆڕێ ئـەو کە بۆ تــەڕدامــەنی

دڵ بە مـــــەی ڕەنـــــدانە بسپێـــرن هەتـــا

تێشـــکێ زوهـــدی ریـــایـــی گــەردەنی

زوو بە وەك «حافـــز» خەبــاتێ بەڵکە خۆ

خەیتە بەر پــێ و خاکی چەشنی گوڵشـەنی

دوێ وتـــم «کـــۆلیل»ـی باڵاتم وتـــی

عاقیـــبەت بۆ بەژنـــی من ســـەر دادەنی

نوش کن جام شراب یک منی
تا بدان بیخ غم از دل برکنی
دل گشاده دار چون جام شراب
سر گرفته چند چون خمّ دنی
چون ز جام بیخودی رطلی کشی
کم زنی از خویشتن لاف منی
سنگ‌سان شو در قدم نی همچو آب
جمله رنگ‌آمیزی و تردامنی
دل به می دربند تا مردانه‌وار
گردن سالوس و تقوا بشکنی
خیز و جهدی کن چو حافظ تا مگر
خویشتن در پای معشوق افکنی

ئاوەنــگی سوبحە ئەشکی دییەی هەوری ڕێبــەنان
ســاقی سەبووحــی ئێمــە بە لیــوانە گــەورەکان!
نوقمم لە بــەحری خۆپەســەنی، تێکە بۆم شــەراب!
چون ئەم گــەزاف و لافە شەرابــی فەقەت دەوان
نۆشیــــنی خوێــنی پیــاڵە حەڵاڵە و ڕەوا بەهـۆی
عەشقی دو چاوی مەستــی کە شایانە هەر لە شــان
وریــا بە ساقیــا کە کەمیــــــنی خــــەمم لە ڕێن!
موتریب هەر ئەو نەوایە کە پەنجەت لەسەر خـزان
مەی بێنە ســاقــی! سەر لە بنــا گوێمـە چەنگ ئەڵێ
خـــۆش ڕابوێـــرە، بژنەوە لەم پیـــرە کۆمـــەتان
مەی تێـکە! چونکو موتریب ئەڵێ دەوڵەمەندە یار
ساقــــی قەســـــەم بە تەبعی بڵێـندی قــەڵەندەران
تۆ بیت و چاوی مــەستی لە کەس بێ‌نیازی خۆت
مەیــخانەکەت نەبەستی لە «کۆلیـل» و بێکــەسان

صبح است و ژاله می‌چکد از ابر بهمنی
برگ صبوح ساز و بده جام یک منی
در بحر مایی و منی افتاده‌ام بیار
می تا خلاص بخشدم از مایی و منی
خون پیاله خور که حلال است خون او
در کار یار باش که کاری‌ست کردنی
ساقی به دست باش که غم در کمین ماست
مطرب نگاه‌دار همین ره که می‌زنی
می ده که سر به گوش من آورد چنگ و گفت
خوش بگذران و بشنو از این پیر منحنی
ساقی به بی‌نیازی رندان که می بده
تا بشنوی ز صوت مغنّی هُوَالْغَنی

ئەی ئەوەی خوێنی مە دەڕژێنی و مەودات نییە

سەرف و سەرمایە دەسووتێنی و پەروات نییە

دەردەدارانی بەلاّ ژاری هەلاهەل بە دەسن

قەستی ئەم خێڵە خەتەرناکە نەکەی! هات نییە

کە دەکا گۆشەیی چاوت دڵی ئەو خەڵکە دەوا

ئەمە کەی دادە کە ئینسافی موداوات نییە

چاوی ئەم کۆڕە کە زەریا بە دنەی وەسڵتە بۆچ

عەزمی سەیرانی شەپۆل و لچی زەریات نییە

چی دەکەن نەقڵی خراپی لە خدەی جوانی ئەتۆ

قین و بوغزی دژە، تۆ قەت ستەمی وات نییە

کەڕەتێ زاهیدا! ئەگەر مانگی مە هەڵبێت لە تۆ

لە خودا غەیری مەی و لێوی تەمەننات نییە

«حافز»! سوژدە لە ئەبرۆی وەکو میحرابی بەرە

لەسەر ئەو تاقە نەبێ تۆ کە دوعا لات نییە

لەوەتا سوژدە لە چاوت دڵی «کۆلیل» دەبا

لە گوڵی نێرگزی قەت زەوقی مولاقات نییە

ای که در کشتن ما هیچ مدارا نکنی

سود و سرمایه بسوزی و محابا نکنی

دردمندان بلا زهر هلاهل دارند

قصد این قوم خطا باشد هان تا نکنی

رنج ما را که توان برد به یک گوشه‌ی چشم

شرط انصاف نباشد که مداوا نکنی

دیده‌ی ما چو به امید تو دریاست چرا

به تفرج گذری بر لب دریا نکنی

نقل هر جور که از خلق کریمت کردند

قول صاحب‌غرضان است تو آن‌ها نکنی

بر تو گر جلوه کند شاهد ما ای زاهد

از خدا جز می و معشوق تمنا نکنی

حافظا سجده به ابروی چو محرابش بر

که دعایی ز سر صدق جز آن‌جا نکنی

لە غـــەم ئازادی کە بە گوێی منی ئـازادە بکـــەی

خوێنـی دڵ خۆری کە داوا بەشی بێوادە بکـــەی

دەستـی ئاخـر گڵی بەردەستی گەلی گۆزەگەری

کووپەیێ ئێستـــە دەبێ پڕ لە شـــەمی بادە بکـــەی!

گەر لەوانـەی کە بە ئاواتـــی بـەهشتـــی هەر ئەشێ

بـادەنۆشی لەگـەڵ ئەم خێـــڵە پەریـزادە بکـــەی

نەکوتـی دەم لە کـــەراماتی گەلـی گەورە بە لاف!

مەگە مـاف و کەرەسـەی گەورەیی ئامادە بکـــەی

خێرت ئەی خوسرەوی شیـــرین‌دەمەکان سەد لا بێ!

نەزەرێ گەر بە کـەرەم لەم دڵە فەرهـــادە بکـــەی

خاتـرت دوورە لە هـــەڵگرتنی نەخشـی کەرەمـێ

لەوحی دڵ لەو هەمـو نەخشـانە مەگەر سادە بکـــەی

بە کـەرەم کاری دەرون «حـافـــز»! ئەگەر بسپێـری

هەر وەکوو دەس لە مل ئیقباڵی خـودادادە بکـــەی

ئەی سـەبا خـــاکی دەری خاجە جـەلالەددین بـە!

تا جەهـــان پڕ لە گوڵ و سۆسـەنی ئـازادە بکـــەی

شەکرە ژەهـری دەسی تۆ بۆ دڵی «کۆلیـل» وەکوو

دادە بـــۆ ئەو کە بە ئەو زولفـە چ بێـــدادە بکـــەی

بشنو این نکته که خود را ز غـم آزاده کنی

خـــون‌خوری گر طلب روزی ننهـاده کنی

آخـــرالامر گل کوزه‌گـران خواهـی شـد

حالیـــا فکر سبـــو کن که پر از بـاده کنی

گر از آن آدمیـــانی که بهشتت هوس است

عیـــش با آدمـــی‌ای چنـد پـــری‌زاده کنی

تکیه بر جـــای بزرگان نتـــوان زد به گزاف

مگر اسبـــاب بزرگــــی همـه آمـــاده کنی

اجرهـــا باشـدت ای خسرو شیـرین‌دهنـــان

گر نگـاهی سوی فرهـــاد دل‌افتـــاده کنی

خاطرت کی رقـــم فیض پذیـــرد هیهـات

مگر از نقـــش پراگنـــده ورق ســاده کنی

کار خـــود گر به کرم بـاز گـــذاری حافظ

ای بسـا عیـــش که با بخت خـداداده کنی

ای صبـــا بنـدگی خواجه جلال‌الـــدین کن

که جهـــان پرسمـن و سوســـن آزاده کنی

ئەی دڵ! بە کـۆی ئەوین چییە ناکەی گوزەر دەمــێ
هەوڵێك نادەی ئەرچی جەم و جۆری وەك جەمێ
چــەوگان بە دەستی ئەمــری کەچی نەتڕفـاند گــۆ
بــــازی سپیت زۆر و شــــکارت نەبـــوو کەمـــێ
ئەم خوێنـــــە وا شــــەپۆلی لە تــۆی جەرگتایە بۆچ
ناکەی بە ڕەنگ و بــۆنی دەلالێ، گوڵێ، شەمــێ؟
تا وەك ســـەبا لە کەوشــەنی ئــازیز ســەر نەدەی
بۆنێـــکی خۆش لە کــۆشی سرشتت چ نادەمـــێ
تاکوو نەچێـــژی ژاری دڕوویـــێ، لە مێـــر گوڵان
پڕ باخــەڵێ گــوڵاڵە دەترســـم نەکــەی جەمـــێ
گەنجــن لە گیــانی باخەڵەتا بێنی مــوشك و هیچ
نادەی لە کاکوڵی ڕەش و زولفــی شــەکەر دەمـــێ
لێـــوانی لوتفــە جــامت و قلْمــۆ ئەدەی شــــەراب
نیــتانە چون لە دەردی خــوماریێ کەمـــێ غەمـــێ
لەم عــــاشقانە «حافـــز»! ئەبێ دوور بی، کــــە وان
کەوتـون لە دەرکی مەحــــرەم و تۆ نیتە مەحرەمـێ
هەرکەس غوڵامی ئەرکی ئەوین وەك «عومەر» نەبێ
بێسانی عومـــری چۆڵە لە هەر جــۆرە بەرهەمـــێ

ای دل به کوی عشـــق گـــذاری نمی‌کنـــی

اسبـــاب جمـــع داری و کـــاری نمی‌کنـــی

چوگـــان حـــکم در کف و گویی نمی‌زنـی

بـــاز ظفـــر به دست و شـــکاری نمی‌کنـــی

این خون که موج می‌زنـــد انـــدر جگر تو را

در کـــار رنـگ و بـوی نگـــاری نمی‌کنـــی

مشکین از آن نشـــد دم خلقت که چون صبا

بر خـــاک کوی دوست گـــذاری نمی‌کنـــی

ترســـم کز این چمـــن نبـــری آستـــین گل

کز گلـشنـش تحمـــل خـــاری نمی‌کنـــی

در آستین جـــان تو صـد نافـــه مـدرج است

وآن‌را فـــدای طُـــرّه‌ی یـــاری نمی‌کنـــی

ساغر لطیف و دلکش و مـی افکنی به خـاک

و اندیشـــه از بـــلای خمـــاری نمی‌کنـــی

حافـــظ بـــرو که بنـــدگی پادشـــاه وقت

گر جمـــله می‌کننـــد تو بـــاری نمی‌کنـــی

بەیـــانـــێ رێـــرەوێـــکی رازبینـــێ

بە هاورێـــکەی دەوت نوکتـــەی شرینێ

کە مـــەی ئەو کاتـــە مەست و سافـــە سۆفی!

لە کۆشـــکی شووشـــەدا بـــێ ئەربەعینـــێ

خـــودا بێـــزارە لەو عابـــایە ســـەد جـــار

کە هـــەر قۆلێـــکی بۆ ســـەد بت کەمینێ

ئەگـــەرچی بـــاوی جوامێـــری نـــەمـــاوە

بە جـــێ بێـــنا نیـــازی نـــازەنینـــێ!

دەزێ خەرمـــانت ئەی خـــاوەن (جـەز)و(کـۆ)

بەزەت بـــێ ئەر بە حالـــی خۆشـــەچینـێ

نە روخســـاری مرۆڤـــێ شـــاد ئـــەبینم

نە دەردی دیـــن، نە هـــەتوانی برینـــێ

دەرون تاریـــکە گشتـــی مەر لە غـــەیبـۆ

چـــرایـــێ هـــەڵبکا خەڵـــوەتنشینێ

گەر ئـــەنگوستـــی سلێمـــانی نەبـــوو پێت

دەبـــێ کەڵـــکی چ بێ نـــەخشی نگینێ

بەڵێ دابی گـــورۆی شـــۆخانە تونـــدی

چ بوو هێـــور بی جـــارێ بۆ غـــەمینێ

بڵـــێ پێـــم رێی موغان تاکوو بـەدی کەم

ســـەرەنجامم لە فاڵـــی تاڵـــەبینێ

نە «حـــافز» دەرســـی خەڵوەی دڵ دەبێ فێـــر

نە زانـــا رێـــگەزانی کـــۆی یـــەقینێ

وەکوو «کـــۆلیل» یـــارەبی نەبێ کـەس

لە شـــەو نالـــەی جودایی بێ ئـــەوینێ

سحرگه رهروی در سرزمینی

همی گفت این معما با قرینی

که ای صوفی شراب آن گه شود صاف

که در شیشه برآرد اربعینی

خدا زان خرقه بیزار است صد بار

که صد بت باشدش در آستینی

مروت گرچه نامی بی‌نشان است

نیازی عرضه کن بر نازنینی

ثوابت باشد ای دارای خرمن

اگر رحمی کنی بر خوشه‌چینی

نمی‌بینم نشاط عیش در کس

نه درمان دلی نه درد دینی

درون‌ها تیره شد باشد که از غیب

چراغی بر کند خلوت‌نشینی

گر انگشت سلیمانی نباشد

چه خاصیت دهد نقش نگینی

اگرچه رسم خوبان تندخویی‌ست

چه باشد گر بسازد با غمینی

ره میخانه بنما تا بپرسم

مآل خویش را از پیش‌بینی

نه حافظ را حضور درس خلوت

نه دانشمند را علم الیقینی

مەیلــی نیشتن لە بەر ئاوێنــە نەبێ گەر لە سـەرت
خۆت ئەبینــی کە چ غەوغایێ هەڵەستێ لە سـەرت
تۆ ئەوەی سـەروەری کردی بە غــولامی لە دەری!
کە کەســی تر مەنە جێـی پیرە غولامێـکی دەرت
گەوهـەری عەشقە هونەرمان و هەوەس بێ‌هونـەرین
خـزە رێـگا، نەکەوی! گــەردنی دەشکێ هونەرت
سەروەری عێـلی جووانانی بەهۆی شـەرم و حــەیا
ئافــەرین بۆ ئەدەبی سەر لە خـدە و خـوی بەشەرت
بە رواڵــــەت ئـەوە چـاتر بو بە تـۆ ئەی گوڵی من
کە نەکا ئەم دەمە لوتفـــێ لەگەڵم سەروی تەڕت
چــارە بۆ عاشقی بێــچارە فەقەت سـەبرە لەسـەر
جەور و بێــدادی رەقیبــانی دەر و دەور و بــەرت
بە هــەوای ئێــوە لە گوڵـزارەوە هەستـاوە سـەبا
کە نەبوو نەستەرەن و گـوڵ وەکو زولفی چەمــەرت
نەفەسێ پــێ بنە ســەر دیــدەم و بڕوانە کە چۆن
رەقسی ئەشــکم لە چەپ و راسەوە دەمژن نەزەرت
خـۆشەویستی کە لە بەرچـــاوی حەقێــقەت‌بینـان
بێ‌نــەزەر بژنــەوە رازێ لە منــی خــۆش‌خەبەرت
نازەنینــــێ وەکـو تۆ پــاک وەهــا چـاکە نەبێ
چـاوی پیسی کەسی ناپاک لە کـۆی موعتەبەرت
گوڕمی لافــاوی دیپەم سەبــری دڵی «حافز»ی برد
گەپیە ئاخــر وزەم ئــەی بیلبیلە بەس بێ گوزەرت!
تۆ بە ئەم شۆخــی و بێ‌بــاکیە ئەی مانــگی پــڕم
هەر مەگــەر خاجـە بکا هــاڵە لە دەوری قەمەرت
دڵ بە شەوگاری قـژت، کوێـرە لە دیــداری چەمەن
شەوەقێ هەڵکە لە کوڵمی سەحەری بۆ «عومـەر»ت

تو مگــر بر لب آبــی به هــوس بنشینــی

ورنــه هر فتــنه که بیــنی همــه از خــود بیــنی

به خــــدایی که تویــی بنـــده بگزیـــده‌ی او

که بـر این چـــاکر دیرینـــه کسـی نگزینـــی

گر امـــانت به ســـلامت ببــرم باکــی نیست

بی‌دلـــــی سهـــل بود گر نبـــود بی‌دینـــــی

ادب و شــــرم تو را خســـرو مـه‌رویـــان کرد

آفریـــن بر تو که شایستـــه‌ی صــد چندینـــی

عجب از لطف تـــو ای گل که نشستی با خــــار

ظـــاهـــرا مصلحت وقـــت در آن می‌بینـــــی

صبـــر بر جـــور رقیبت چه کنـــم گر نکنـــم

عاشقـــان را نبـــود چـــاره بجـز مسکینـــــی

بـــاد صبحی به هـــوایت ز گلستـــان برخـــاست

که تو خـــوش‌تر ز گل و تـــازه‌تر از نسرینـــی

شیشـه بازی ســـرشکم نگـــری از چپ و راست

گـر بـر ایـن منـــظر بینـــش نفــــسی بنشینـــــی

سخنـــی بی‌غـــرض از بنـــده‌ی مخلص بشنو

ای کـه منظـــور بزرگـــــان حقیـقت‌بینـــــی

نازنیـــــنی چو تو پاکیــــزه دل و پـــــاک نهاد

بهتـــر آن است کـه بـــا مـــردم بـــد ننشینـــی

سیـــل این اشک روان صبــــر و دل حافـــظ برد

بَلَـــغَ الطّـــاقَةُ یا مُقْلَـــةَ عَیْـــنی بِیـــنی

تو بدیـــن نازکی و ســـرکشی ای شمـــع چگل

لایـــق بنـــدگی خواجـــه جـــلال‌الدینـــی

غزل شماره ۴۸۴

ساقیا چەتری سـەرت هەوری بەهـارە و سـەری جۆ

با نەڵێـــم چی کەمە، گەر ئەهلـی دڵی نۆبـــەتە تۆ

نایە لەم خەرقــە شنـــەی بـــۆنی برایـی، وەرە ئـەم

دەڵقە ناپـاکتە سـوفی لە شـەتی بـادە وەشـــۆ!

مەکە بـاوەڕ بە جـەهان و کـەرەمی سپڵـەیە چون

ئـەی جەهـانبین غەمی ئەم سپڵە جەفا شوغڵە مەخۆ

بـــژنەوی گەر لە من ئەم دوو قسە سەد گەنج دەژی

دەرکی خۆشی مەژەنە و دوو، دەمی تۆمەت مەکەرۆ

لە سپاســی ئـەوە دووبارە گـەیشتــی بە بەهـــار

بـەر و بۆی چا بدە! کەچ ڕێگە نەکەی چاکە لە خۆ

نانووێنــێ روخـی گیانــان کە نەبێ دڵ وەکـو جـام

ناڵــی ئەسپـێ نییەتی وەك گوڵ و نەسرین بەر و بۆ

گوێ لە بولبول گرە! دەگریت و دەڵێ گەورەم ئەمان

نەفەسی گوڵ بمــژە و بەر مەدە یێخەی کوڵ و کۆ

خۆش وتت بـۆنی ریا دێ لە دەمی «حـافز»ی شـار

ئافـەرین! چاکی دەناســی نـــەفەسی خێــڵی درۆ

چەشنی «کـــۆلیل» کەسـێ ئێستە ریـــاکار نەبـێ

مەسەلـێ بـاوە دەڵێن: (بـاڵت ئەوێ یاکو چـەقـۆ)

ساقیـــا ســـایه‌ی ابر است و بهار و لب جوی

من نگویم چه کن ار اهل دلی خود تو بگوی

بوی یک‌رنـگی از این نقش نمی‌آیـد خیــز

دلق آلــوده‌ی صــوفی به مـی نـاب بشــوی

سفله طبع است جهـان بر کرمش تکیــه مکن

ای جهان‌دیـده ثبـات قـدم از سفله مجـوی

دو نصیحت کنمت بشنـو و صـد گنـج ببـر

از در عیـــش درآ و بـــه ره عیـب مپـــوی

شـــکر آن را که دگربـــار رسیدی به بهـار

بیـــخ نیـکی بنشـــان و ره تحقیـق بجـوی

روی جانـــان طلبـــی آینـه را قابـــل ســـاز

ور نه هرگز گل و نسرین ندمد ز آهن و روی

گوش بگشای که بلبل به فغـــان می‌گویـــد

خواجـــه تقصیر مفرمـا گل توفیـق ببـــوی

گفتی از حافـــظ ما بـــوی ریـــا می‌آیـــد

آفرین بر نفست بـاد که خـوش بردی بـــوی

دوێشەو لە کۆشی ژاڵە بە ئاهەنگی پەهلەوی
دەرسی مەلی سەحەر بو مەقاماتی مەعنەوی
یانی وەرن کە ئاگری مووسا نووانی گوڵ
گفتی ئەوین لە دارەگوڵێ بەڵکە بژنەوی
بولبول تەرانەسازە لە باخ و لەتیفەبێژ
تا خاجە مەستی مەی بن و ئەشعاری مەسنەوی
جەمشید هەر حەکایەتی جامی دەڵێن و بەس
عاشق بە تاج و تەختی جەم و بەختی ئەو نەوی!
ئەم داستانە سەیرە لە شەنسی شەڕم کە یار
کوشتی ژیانی ئێمە بە ئیعجازی عیسەوی!
خۆزگەم بەوەی دەکا خەوی شایی لەسەر حەسیر
ئەم ژینە کەی شیاوە لەسەر تەختی خوسرەوی
وێرانە ماڵی خەڵکی بە نازێ لە چاوەکەت
نەتبێ خومار چاکە کە تا مەستی خوشڕەوی
جووتێری پیر چەندە وتی خۆش بە کوڕ شەوێ
هەرچی بچێنی نووری دیەم هەر وە دەدرەوی
مەیگێڕ زۆری داوە بە «حافز» شەراب وا
شێواوە پێچی مێزەر و کاکۆڵی مەولەوی
«کۆلیل» شەو بە ناڵە دەخا گڕ بە ئاسمان
ڕۆژۆ دەبێ دەبێتە چەت و خەوشی سەر زەوی

بلبل ز شاخ سرو به گلبانگ پهلوی
می‌خواند دوش درس مقامات معنوی

یعنی بیا که آتش موسی نمود گل
تا از درخت نکته‌ی توحید بشنوی

مرغان باغ قافیه سنجند و بذله گوی
تا خواجه می خورد به غزل‌های پهلوی

جمشید جز حکایت جام از جهان نبرد
زنهار دل مبند بر اسباب دنیوی

این قصه عجب شنو از بخت واژگون
ما را بکشت یار به انفاس عیسوی

خوش وقت بوریا و گدایی و خواب امن
کاین عیش نیست درخور اورنگ خسروی

چشمت به غمزه خانه‌ی مردم خراب کرد
مخموریت مباد که خوش مست می‌روی

دهقان سالخورده چه خوش گفت با پسر
کای نور چشم من بجز از کشته ندروی

ساقی مگر وظیفه‌ی حافظ زیاده داد
کآشفته گشت طرّه و دستار مولوی

ئەی بێخەبەر لە خۆ وەرە دەرا خۆش‌خەبەر دەبی

ڕێبڕ بە نیوەشەو بە! بە ڕێبەر سەحەر دەبی

ئەی کوڕ ئەگەر لە مەکتەبی عەشق و ئەدەب نەبی

دوارۆژ چۆن بە بابی ئەوین و هونەر دەبی

مەردانە دەس بشۆ لە مسی لەش لە کۆی ئەوین

بەو کیمیایە چونکو بە گیانی گوهەر دەبی

لەش‌پەروەری لە ڕێز و پلەی خۆتی دابڕی

وەختێ دەگەی بە خۆ کە لە خەون و لە خۆر دەبی

گرشەی کە کەوتە گیان و دڵت نووری عەشقی پاک

وەڵڵا گەلێ لە خۆری فەلەک ژوور و سەر دەبی!

تاوێک نوقمی بەحری خودا بەو نەکەی خەیاڵ

هەرگیز بە حەوت بەحری جەهان موویە تەڕ دەبی

سەر تا بە پێ لە نووری ئەوین غەرقی ئەو دەمە

کە بۆ بەژنی بەسامی بە بێ پێ و سەر دەبی

ڕوخساری جوانی دڵبەرە گەر دیمەنی نەزەر

دەڕوا گومان، بە ئەهلی یەقین و نەزەر دەبی

کاتێ کە ژێر و ڕوویە دەبێ هەستی تۆ تەواو

خۆفت نەزێتە سینە کە ژێر و زەبەر دەبی

«حافز»! بە خاکی دەرکی هونەروەر ئەگەر ببی

بڕوا کە پێم بە وەسڵی ئەوین بەختەوەر دەبی

دڵ بێ بە (فووجیامە)، بە (کانی‌نووا) دییەت

پێت وا نەبێ کە چەشنی شەوانی «عومەر» دەبی

ای بی‌خبر بکوش که صاحب‌خبر شوی
تا راهرو نباشی کی راهبر شوی

در مکتب حقایق پیش ادیب عشق
هان ای پسر بکوش که روزی پدر شوی

دست از مس وجود چو مردان ره بشوی
تا کیمیای عشق بیابی و زر شوی

خواب و خورت ز مرتبه‌ی خویش دور کرد
آن‌گه رسی به خویش که بی‌خواب و خور شوی

گر نور عشق حق به دل و جانت اوفتد
بالله کز آفتاب فلک خوب‌تر شوی

یکدم غریق بحر خدا شو گمان مبر
کز آب هفت بحر به یک موی تر شوی

از پای تا سرت همه نور خدا شود
در راه ذوالجلال چو بی پا و سر شوی

وجه خدا اگر شودت منظر نظر
زین پس شکی نماند که صاحب‌نظر شوی

بنیاد هستی تو چو زیر و زبر شود
در دل مدار هیچ که زیر و زبر شوی

گر در سرت هوای وصال است حافظا
باید که خاک درگه اهل هنر شوی

پیری مــەیخانە لە رووی لوتفەوە کاتی سەحـەرێ

وتی بێــــرۆ کە لە مێـــژینمی دەربـانی دەرێ

نووری ئەو جامی جەهانبینــتە رازی دو جەهـــان

دەر دەخـا گەر وەکو جەم جامی ئەمن بنیە سـەرێ

رەند و دەروێـــشی وەها وا لە دەری مــەیکەدەمان

تاجــی شایــی دەڕفێـنن لە ســەرێ بۆ دیگەرێ

سەر لەسەر خشت و لەسەر (حـــەوتەوەنان) پایـانە

لەم هــەموو قودرەت و سامانە عـەقڵ گێژە، ئەرێ!

سەری ئێـــمە و دەری ئـــەو مەیکەدە وا سەربانی

لە فەلەک بانـــە لە دیـواری کەچـــی دەچیە سەرێ

رێــگەی ئەم مەنزڵە بێ خزری بەڵەد نەگرییە پێش

شـەوەزەنگە و پڕە هەر شوێنی لە ترس و خەتەرێ

تەختی دەروێشی و خۆشیت ئەگەر ئەی‌دڵ بدەنێ

دێنە ژێر پەرچەمی تۆ بەحر و بەڕ و مانگ و خۆرێ

بەزمی تووران‌شەهی و تەختی وەزارەت بەسە بۆت

دەم لە سامانـــی هـەژاری مەدە وەک بێـــخەبەرێ

ئەمەلت «خاجـــە» کە فیردەوسە بفەرموو عەمەلت!

تەمەعـــی خاونەکەی! چاکە حــــەیا بۆ بەشەرێ

دەردی «کـۆلیل» گەلێ کارییە یـــاڕەب کەرەمێ!

بە گەدایــی ئـەوە هـــاتۆتە دەرت دەربـــەدەرێ

سحـــرم هــاتف میـــخانه به دولتخـــواهی

گفت بــازآی که دیرینـــه‌ی این درگـــاهی

همچو جم جرعه‌ی ما کش که ز سر دو جهــان

پرتـــو جـــام جهان‌بیـــن دهـــدت آگـــاهی

بر در میـــکده رنـــدان قلنـــدر باشنـــد

که ستاننـــد و دهنـــد افســـر شاهنشـــاهی

خشت زیر ســـر و بر تـــارک هفت اختر پای

دست قـدرت نگر و منصب صاحب جـــاهی

ســـر مـا و در میـــخانه که طرف بـــامش

به فـــلک بر شـــد و دیوار بدیـن کوتـــاهی

قطـــع این مرحله بی همـــرهی خضـر مکن

ظلمـــات است بتـــرس از خطـــر گمـــراهی

اگـرت سلطنـــت فقـــر ببخشنـــد ای دل

کمتـــرین ملک تـو از مـــاه بود تا مـــاهی

تـــو دم فقـــر نـدانـــی زدن از دست مــده

مسنـــد خواجـــگی و مجلس توران‌شـــاهی

حافظ خـــام طمـــع شرمی از این قصه بـــدار

عملت چیست که فـردوس برین می‌خـــواهی

ئـەی ئەو کەسـەی لە چێـرەت ئاکـاری شاریـاری!
فیکـرت خەزێنـەوانی گـەنجی نهێـنی بـاری
سـەد کانیـاوی ژینـی بۆ دیـن و گـەل قەڵەمتـان
تـۆقان بە رەش‌دڵـۆپێ سـەد مەرحـەبا لە کـاری
هـەڵنایە خۆری ئیسمی ئەعـزەم لە دێوی ناپـاک
تۆ شای نگین و موڵـکی سـالاری ئـەمر و کـاری
کـێ حیسـکمەتی سـلێمان بـاوەڕ نەکا بە عەقـڵ و
زانیـنی، دێـنە قـاقـا بـێ‌زار و زارداری
جارجارە بـاز ئەگەرچـی تاجێ لە سـەر دەنێ کەچ
سیمورغـی قـاف ئەزانـێ ئاییـنی شـاریاری
شێـرێ کە بەرقـی فەیـزی گـەردوونی بێ لەگەڵـدا
بێ خـەرج و باجـی قۆشـەن، دونیـا دەکا مەهـاری
فـەرمانی تۆ چ دڵگیـر گیـان‌بەخـش و دڵـڕفێـنە
وەک چـاوەزار و سیحـرن بۆ یـار و هـەر نـەیاری
ئەی خـوڵقی تۆ لە خـاکی سـەربەرزی و شـەرافەت
وەی بـەختی سەربڵێـندی! پـاکی لە عەیب و عـاری
بەڵـکوو لە فیـزی مزگـەوت بەر ماڵـەکەم بشۆمـۆ
ساقـی! لە کـۆی خەرابـات جـامێ دەکات چاری
عومرێـکە شـاریارا خاڵـی لە مـەی سوراحیـم
هـەر وەک لە وەزعـم ئاگـان دارۆغـە، شێخـی شاری
وەک پەڕڕی‌کایـە رەنگ و روخساری سووری یاقووت
بێـت و بخـەی لە کانـی شەوقێـکی تیغـی کـاری
گەر حاڵی ئەو غـولامەت سـروەی سەحـەر بفـەرمێ
لام وایـە دڵەسووتـێ بۆ شـەونشینـی زاری
لەو جـێ کە بـەرقی تـاوان پێـکایە باوەگەورەم
من کێـم بڵێـم کە پاکـم نەمبوو لە رێـگە لاری
«حافـز»! کە نـاوت ئێنـێ جـارجـارە شـاریـارت
بێـرۆ بە تۆبەکـاری، بۆ کۆشـی بـەختـیاری
یـاڕەب بە حەققی عەشقـی رەنجـاوی گیانی «کۆلیـل»
بمبەخشە خوێنـی پـاکی ئەنفـالـی کـوردەواری

ای در رخ تو پیدا انوار پادشاهی
در فکرت تو پنهان صد حکمت الهی

کلک تو بارک الله بر ملک و دین گشاده
صد چشمه آب حیوان از قطره‌ی سیاهی

بر اهرمن نتابد انوار اسم اعظم
ملک آن توست و خاتم فرمای هرچه خواهی

در حکمت سلیمان هر کس که شک نماید
بر عقل و دانش او خندند مرغ و ماهی

باز ار چه گاهگاهی بر سر نهد کلاهی
مرغان قاف دانند آیین پادشاهی

تیغی که آسمانش از فیض خود دهد آب
تنها جهان بگیرد بی منت سپاهی

کلک تو خوش نویسد در شأن یار و اغیار
تعویذ جان‌فزایی افسون عمر کاهی

ای عنصر تو مخلوق از کیمیای عزت
و ای دولت تو ایمن از وصمت تباهی

ساقی بیار آبی از چشمه‌ی خرابات
تا خرقه‌ها بشوییم از عجب خانقاهی

عمری‌ست پادشاها کز می تهی‌ست جامم
اینک ز بنده دعوی و از محتسب گواهی

گر پرتوی ز تیغت بر کان و معدن افتد
یاقوت سرخ‌رو را بخشند رنگ کاهی

دانم دلت ببخشد بر عجز شب‌نشینان
گر حال بنده پرسی از باد صبحگاهی

جایی که برق عصیان بر آدم صفی زد
ما را چگونه زیبد دعوی بی‌گناهی

حافظ چو پادشاهت گهگاه می‌برد نام
رنجش ز بخت منما بازآ به عذرخواهی

نییە وەك من لە هەموو مەیکەدەیێ دڵ بە غەمێ

خەرقە لە گرێوی مەی و دەفتەری شیعرم سەنەمێ

دڵ کە ئاوێنەیی شاییمە غوبـاری لەسەرە

ئەی خودا! هەمنەفەسێ سینە وەکوو جامی جەمێ

تۆبەمی داوە بتێ، جام فرۆشێ، کە نەخۆم

بادە، مۆم و گوڵی مەجلیس کە نەبێ خونچە دەمێ

نێرگز ئەر خۆ وەکو چاوت دەنووێنێ مەبە زیز!

کوا بەدوی کوێر ئەکەون خەڵکی نەزەر بۆ کەرەمێ

زات و زاری نییە پەروانە بکا شەرحی ئەوین

مەگەر ئەم باسە ببیسی لە دەمی گەرمی شەمێ

جۆگەلەم بەستووە زۆرێك لە کۆشم کە بنێن

سەوڵ باڵایێ لە پاڵم بەر و بۆ تازە دەمێ

جامی لە گوێنی گەمی بێنە کە وا بێ گوڵی رووت

بوو بە بەحرێ لە غەمی سینە هەموو گۆشە چەمێ

مەکە باسی کەسی تر بۆ منی ئازیز پەرست!

کە بە غەیری ئەو و جامم نییە بۆ غەیرە غەمێ

قسەی ئەو گاورە چەن خۆش بوو کە دەیوت بە نەوای

دەف و نەی خۆش لە دەری مەیکەدە کازێوە دەمێ

ئەگەر ئەم ئیشە موسوڵمانییە «حافز» هەیەتی

وەی ئەگەر بێنە قەزاڵی لە قیامەت گ ژەمێ

ئەسڵی ژین عەشقی زوڵاڵی دڵی «کۆلیل»ـە بە تۆ

کوردی، فورسی، لوڕی، تورکی، عەرەبی یا عەجەمێ

در همه دیـــر مغـــان نیست چو من شیـــدایی

خرقــه جـــایی گرو بـــاده و دفتـر جـــایی

دل که آیینـــه‌ی شـــاهی‌ست غبـــاری دارد

از خـــدا می‌طلبـــم صحبت روشـــن‌رایی

کرده‌ام توبـــه به دست صنـــم بـــاده‌فروش

که دگر مـــی نخـــورم بی رخ بـــزم‌آرایی

نرگس ار لاف زد از شیـــوه‌ی چشـــم تو مرنج

نرونـــد اهـــل نظـــر از پی نابینـــایی

شـــرح این قصه مگر شمـــع برآرد به زبـــان

ور نـــه پروانـــه نـــدارد به سخـــن پـــروایی

جوی‌ها بستـــه‌ام از دیـــده به دامـــان که مگر

در کنـــارم بنشاننـــد سهـــی بـــالایی

کشتـــی بـــاده بیـــاور که مرا بی رخ دوست

گشت هر گوشه‌ی چشم از غـم دل دریـــایی

سخـن غیـــر مگـــو با من معشـــوقه‌پرست

کز وی و جـام مـی‌ام نیست به کس پـروایی

این حدیثم چه خوش آمد که سحرگه می‌گفت

بـر در میـــکده‌ای بـا دف و نـــی تـرســایی

گر مسلمـــانی از این است که حـافـــظ دارد

آه اگـر از پـــی امـــروز بـود فـــردایی

لە دوو دییەم خەمە قـــەوسی هیلالی روو قەمـەرێ
خـــەیاڵی سەوزە لە جێیێ عوزاری مووکەمـەرێ
خـــودا بکات! کە فـــەرمانی عـــەشقی من بگـەیێ
بە وەسڵـی مۆری کەوانی رەشی وەکوو هونـــەرێ
ســـەرم نەما دەســـەلاتی، دییەم تروسکی سووت
بە عـــەشقی نێرگزی سەروێ سەفا بە کۆڕ دەرێ
دڵـــم تـەم و مـــژە گڕ بەر ئەدەم لە دەڵـــقی ریا
وەرن بە ســـەیر و بزانن شیـــاوە بۆ نـــەزەرێ؟!
بە دارەتـــەرمی چنـــارم بـەرن بە گـــۆڕستـــان
بە لـــەرزی قامەتی بەرزی لە خۆ کە چوومە دەرێ
لەغاوی دڵ، منی دەروێش ئەدەم بە دەستی کـەسێ
کە چاوی دەوڵـەتی حـوسنی نەبوو لە دڵ کەسەرێ
لە جێگەیـــێ کە دەلالان بە عیشـوە جەرگ ئەبڕن
عەجەب مەمێنە لە بەر پێت ئەگەر بـڕاوە ســـەرێ
منـــێ کە رۆشنە ماڵـــم بە مانگی روومەتی ئەو
مەگەر بە نووری هەســارەم نەزەر دەبێ قەدەرێ؟!
لە فیکری مەیلی ئەوین بی! نە فەسڵ و وەسڵی ئەوان
کە حەیفـە غەیری مەرامی ئەوت لە سەر گوزەرێ
سەفـــەر بکا غـــەزەلی «خاجـــە» گەر بە زەریایێ
خـــەلاتی گەوهەر ئەدەن ماسیان لە هەر دەوەرێ
وتم کە ماچـــی دەمت سـەر لە هەر خـــەلاتە وتی
مەگەر کەســـێ هەیە «کۆلیـــل» بێت و بەختەوەرێ

به چشم کرده‌ام ابروی ماه سیمایی
خیال سبزخطی نقش بسته‌ام جایی

امید هست که منشور عشق‌بازی من
از آن کمانچه ابرو رسد به طغرایی

سرم ز دست بشد چشم از انتظار بسوخت
در آرزوی سر و چشم مجلس‌آرایی

مکدّر است دل آتش به خرقه خواهم زد
بیا ببین که که را می‌کند تماشایی

به روز واقعه تابوت ما ز سرو کنید
که می‌رویم به داغ بلندبالایی

زمام دل به کسی داده‌ام من درویش
که نیستش به کس از تاج و تخت پروایی

در آن مقام که خوبان ز غمزه تیغ زنند
عجب مدار سری اوفتاده در پایی

مرا که از رخ او ماه در شبستان است
کجا بود به فروغ ستاره پروایی

فراق و وصل چه باشد رضای دوست طلب
که حیف باشد از او غیر او تمنایی

دُرر ز شوق برآرند ماهیان به نثار
اگر سفینه‌ی حافظ رسد به دریایی

سـلاوێ بە چەشنـی بەر و بـۆی برایـی
لە خـەڵکی دوو چـاوم وزەی ڕۆشنـایـی
دروودێـکی ڕون وەک دڵـی شـارەزاکان
بە تۆ شاچـرا خـەڵوەتی شـارەزایـی
لە یـاران کەسێـکم بە بەرچـاو نایـێ
دڵـم خوێنـە سـاقی بە ناڵـەی جـودایی
لە مەیـخانە ڕوو وەرنەگێـڕی! لەوێ چـون
گەلـێ گەرمە بـازاڕی موشـکڵ گوشـایـی
لە غایـەت بەدەر بوو کـی دونیـا جـووانە
لە غایـەت بەدەر وەک دەکـا بـێ‌وەفـایی
دڵـم هیممـەتی ساغـە، چـاتر شکابـێ
هـەتا دڵـڕەقانی بکـەن مـۆمیـایی
شـەرابێـکی سـۆفی‌خەوێـن تێـکە بۆ من!
کە دەردم گـرانن لـە ریشـی ریـایـی
ڕەفێـقان وەهایان شکان قـەوڵ و پەیمـان
کە وەک هـەر نەبـووبێ بەڵێـنی برایـی
بـەرۆکم ئەگەر نەگری ئەی نەوسـی قـارون
دەکـەم حوکمـی شـایی لە تەختـی گەدایـی
دەکـەم ئاشنـاتان بە گـەنجـی سـەعـادەت
لەگـەڵ خێـڵی ناکـەس مەکـەن ئاشنـایـی
شکایەت لە زڵمـی فەلەک «خاجـە»! بەس کـەی
کەڕ و کوێـرە هەرکەس لە کـاری خـودایـی
بە «کۆلیـل»ـی پیـری موغـان وت بەیـانێ
سـەحەر یانـی دەرچـون لە تاریـک‌رایـی

سلامی چو بوی خوش آشنایی

بدان مردم دیده‌ی روشنایی

درودی چو نور دل پارسایان

بدان شمع خلوتگه پارسایی

نمی‌بینم از همدمان هیچ بر جای

دلم خون شد از غصه ساقی کجایی

ز کوی مغان رخ مگردان که آن‌جا

فروشند مفتاح مشکل‌گشایی

عروس جهان گرچه در حد حسن است

ز حد می‌برد شیوه‌ی بی‌وفایی

دل خسته‌ی من گرش همتی هست

نخواهد ز سنگین‌دلان مومیایی

می صوفی‌افکن کجا می‌فروشند

که در تابم از دست زهد ریایی

رفیقان چنان عهد صحبت شکستند

که گویی نبوده‌ست خود آشنایی

مرا گر تو بگذاری ای نفس طامع

بسی پادشایی کنم در گدایی

بیاموزمت کیمیای سعادت

ز همصحبت بد جدایی جدایی

مکن حافظ از جور دوران شکایت

چه دانی تو ای بنده کار خدایی

ئەی سەروەری سالاران! هاوار لە تەنیایی
ویرانە دڵم بێرۆ ئەی گیانی دڵاوایی

تا سەر گوڵی ئەم باخەت هەروا تەڕ و خۆشبۆ نین
هەتوان کە گەڵی نەتوان ئێستا کە تووانایی

بۆ بای سەحەرم دوێشەو تا وت لە شەڕی زولفی
فەرموی کە هەڵەی، دەرچۆ لەم فیکرە! من ئاسایی

سەد سروە لە زەنجیری ئەو پرچە دەڕەقسێنێ
ئاوایە حەریف ئەی دڵ! بەس کەن هەوەسی بایی

لەم دوورەوە تامەزرۆی دیدارت ئەوەن دامام
پێم وایە لە پێ دەردێن سەبری دڵ و بینایی

یارم لە هەموو جێیە و چی بەژنی بە کەس نەنوان
ئەم نوکتە بە کێ بێژم یارەب منی هەرجایی!

ساقی! نییەتی رەنگێ گوڵزار و چەمەن بێ ڕووت
لەنجەی قەدی شمشاڵت با بێتە گوڵئارایی

ئەی مەڵهەمی زامانی نێو جێگەیی ناشادیم
وەی یادی ئەتۆ هاوەڵ بۆ خەڵوەتی تەنیایی

من خاڵی رەزامەندی تۆی جەغزی بەسەرهاتم
فەرمان هەر ئەوەن بێدەی فیکرت کەرەمی شایی

خۆویستن و خۆڕایی کوا دابی ئەویندارین
لەم مەزهەبەدا کوفرن خۆویستنی خۆڕایی

خوێنینە لە دەس چەرخی مینا جیگەرم، کوا مەی
موشکڵ مەگەرم حەل کا چەن ساغەری مینایی

«حافز»! شەوی دووری چوو بۆی عەتری حوزووری دێ
ئەم جێژنە لە تۆ پیرۆز ئەی خوسرەوی شەیدایی

هەیهۆ لە کەیێکۆ دڵ «کۆلیل»ی تەماشاتە
بنوێنە قەدی شمشاڵ ئەی سەروی تەماشایی

ای پادشـــه خوبـــان داد از غـــم تنهـــایی

دل بی تو به جـــان آمد وقت است که بـــازآیی

دایـــم گل این بستـــان شـــاداب نمی‌مانـــد

دریـــاب ضعیفـــان را در وقـــت توانـــایی

دیشب گِلـــه‌ی زلفـش با بـــاد همی کـــردم

گفتـــا غلطی بگـــذر زیـــن فکرت ســـودایی

صـــد باد صبـــا این‌جا با سلسلـــه می‌رقصنـــد

این است حـــریف ای دل تـــا بـــاد نپیمـــایی

مشتـــاقی و مهجـــوری دور از تـــو چنانـــم کرد

کز دست بخواهـــد شـــد پایـــاب شکیبـــایی

یا رب به که شـــاید گفت این نکته که در عالـــم

رخســـاره به کس ننمود آن شاهـــد هرجـــایی

ساقـــی چمـــن گل را بی روی تو رنگی نیست

شمشـــاد خرامـــان کن تا بـــاغ بیـــارایی

ای درد تـــوام درمـــان در بستـــر ناکـــامی

و ای یـــاد تـــوام مونس در گوشـــه‌ی تنهـــایی

در دایـــره‌ی قسمت مـــا نقطـــه‌ی تسلیمـــیم

لطف آن‌چه تو اندیشی حکم آن‌چه تو فرمـــایی

فکر خود و رای خود در عـــالم رنـــدی نیست

کفر است در این مذهب خودبینی و خـــودرایی

زیـــن دایـــره‌ی مینـــا خونیـــن جگرم مـــی ده

تا حـــل کنـــم این مشکل در ساغـــر مینـــایی

حافظ شب هجـــران شد بوی خوش وصـــل آمد

شـــادیت مبـــارک بـــاد ای عاشـــق شیـــدایی

ئەی دڵ کە لە نێـــو زنجـی چەنەی گیـان بـەدەراتـــی
هەر لایـە کە چـــوی کردە پەشیمـــــان بـــەدەراتـــی
گەر گوێ لە قســە و هۆشی ئەقڵ بگری وەک ئـادەم
بێـــبەش لـە بەهـــەشت و لـە گولّستــــان بــەدەراتـــی
جێـی خۆیـەتی گـــەردون کە قومـێ ئـاو نـەدا پێت
تینـــــوو کە لە سەرچـــاوەیی حەیـــوان بـەدەراتـــی
بۆ دیتــــنی تۆ چەشنـــی سەحــەر گیـــانم ئـەدەم گەر
یەک چرکە وەکوو خـــۆری درەخشـــان بــەدەراتـــی
هـەر ئەونە وەکـوو سـروە بە هیممــەت دەشنێـم بۆت
لەو خونچـــەتە شایـــەت گوڵی خەنـدان! بـــەدەراتـــی
تاریــــکەشـــەوی دووری ئـــەوا کوشتمـــی ئاخـــۆ
کەنـــگێ بلّێـــم ئۆخـــەی مەهـی تـابـان بـــەدەراتـــی
بەستـــوومە لە دوو دیـدە دو سـەد جـــۆگە لە رێگات
وەک سەروی رەوان هـــات و خەرامـــان بـــەدەراتـــی
«حافـــز»! غەمی یۆسف بەســە ئەو مانـــگە کە هـــاکا
دەرهـــات و لە کۆی شیــوەن و گریـــان بـــەدەراتـــی
بەستەی دەری گوڵزاری عـەزەڵ بـوم وەکـو «کۆلیـل»
تـا تـــۆ وەکـــو وێنـــوسی دڵ و گیـــان بـــەدەراتـــی

ای دل گر از آن چاه زنخدان به در آیی
هر جا که روی زود پشیمان به در آیی
هُش‌دار که گر وسوسه‌ی عقل کنی گوش
آدم‌صفت از روضه‌ی رضوان به در آیی
شاید که به آبی فلکت دست نگیرد
گر تشنه‌لب از چشمه‌ی حیوان به در آیی
جان می‌دهم از حسرت دیدار تو چون صبح
باشد که چو خورشید درخشان به در آیی
چندان چو صبا بر تو گمارم دم همت
کز غنچه چو گل خرم و خندان به در آیی
در تیره شب هجر تو جانم به لب آمد
وقت است که همچون مه تابان به در آیی
بر رهگذرت بسته‌ام از دیده دو صد جوی
تا بو که تو چون سرو خرامان به در آیی
حافظ مکن اندیشه که آن یوسف مه‌رو
بازآید و از کلبه‌ی احزان به در آیی

چت داوە لە گـەردوون تا خـاوەن گوڵ و هەم بـادەی
گـوڵ ئەمیـە سەحـەر فەرموو بولبـول نـەزەرێ دادەی!
فەرمـــوو بە گوڵستـان! تا مـاچی دەمی دڵبـەر کـەی
گوڵ بێـن و بنـۆشی مـەی زولفـی چەمـــەری لادەی
رەوتی قـەدی شمشاڵت بڕژێنــە چەمـــەن بەشـــکەم
ئـازا وەکـو بەژنت بێ ســـەروی تـــەڕ و ئـازادەی
ئـــەی تۆوی گوڵی والاّ بۆ کێ دەڕوێـــــی ئاخـــۆ
لێـو خونچـەیی پشکـووتوو بۆ کـام ئەکـەی ئامـادەی
فــریا کەوە تا گـــەنجی، گەنجــی کـەرەمێ ڕۆ نـێ!
پێـش ئەو دەمـە سامـان و سـەرمایە بە دەس بـا دەی
زووتـــر هونـــەرێ فەرمـوو ڕۆشن لە شـەمی جوانـی
مۆمت کە لە ڕێـی بـــایە و وا بـــاش گەیـــی وادەی
ئەو پەرچـــەمە هەر چیـنی سـەد نافـەیی چیـن دێنـێ
چەن خۆش بو کە بیبایێ روی خۆش و خـدەی سادەی
هـەر مـەل بە هەوایـێ دێ بۆ گوڵشـەن و باخـی شـا
بولبـــول بە گـەروی سازی، «حافـــز» بە غەزەڵ بادەی
چەن دوورە گوڵـی ماچـێ بگـرێ لە دەمت «کۆلیـل»
من کـۆخ و لە گەل جێمـاو تۆ شـۆخ و پەریـزادەی

می خواه و گل افشان کن از دهر چه می‌جویی
این گفت سحرگه گل بلبل تو چه می گویی

مسند به گلستان بر تا شاهد و ساقی را
لب گیری و رخ بوسی می نوشی و گل بویی

شمشاد خرامان کن و آهنگ گلستان کن
تا سرو بیاموزد از قد تو دلجویی

تا غنچه‌ی خندانت دولت به که خواهد داد
ای شاخ گل رعنا از بهر که می‌رویی

امروز که بازارت پرجوش خریدار است
دریاب و بنه گنجی از مایه‌ی نیکویی

چون شمع نکورویی در رهگذر باد است
طرف هنری بربند از شمع نکورویی

آن طره که هر جعدش صد نافه‌ی چین ارزد
خوش بودی اگر بودی بوییش ز خوش‌خویی

هر مرغ به دستانی در گلشن شاه آمد
بلبل به نواسازی حافظ به غزل‌گویی

«دیکەی بەرهەمەکانی کۆلیل»

❖ **بەرهەمە چاپ و بڵاوکراوەکان:**

- لە هەر چیمەنێ دیمەنێ (١٣٦٣ هـ.)
- گوڵی خوێناوی (١٣٦٦ هـ.)
- دووبەیتی‌یەکانی کۆلیل (١٣٦٧هـ.)
- ئەسرینی ئاڵ (١٣٧٢ هـ.)
- چاوی خوێنینی شەوەق (١٣٧٨ هـ.)
- عەزیز و تەکش (١٣٨٤ هـ.)
- تاڤگەی ئەوین (١٣٩٠ هـ.)

❖ **بەرهەمە بێنازکەوتوو و چاپنەکراوەکان:**

- ◇ ئاوایە بەزمی عاشقان (وەرگێڕاو لە یۆسف و زلێخای جامی)
- ◇ وەرگێڕانی قەسیدە عەرەبییەکانی سەعدی
- ◇ فەرهەنگی گژ و گیا
- ◇ خاک و خۆڵ، یا نوختە خەتێکی‌تر
- ◇ کۆکردنەوەی هەندێ چیرۆکی کوردی بە لێکۆڵینەوە
- ◇ بیرەوەرییەکانی کۆلیل

سەرچاوەکان

- دیوان حافظ. تصحیح علامه قزوینی، مقدمه دکتر خلیل خطیب رهبر، انتشارات سعیدنو، ۱۳٦۳.
- سودی بوسنوی، محمد: شرح سودی بر حافظ(٤جلد)، ترجمه دکتر عصمت ستارزاده، نگاه زرین، تهران، ۱۳۷۲.
- دیوان حافظ شیرازی با شرح ابیات. به اهتمام ناهید فرشادمهر، پاکتاب، ۱۳۸۵.
- شێخ موحەممەدی خاڵ: فەرهەنگی خاڵ. دەزگای چاپ و بڵاوکردنەوەی موحەممەدی، سەقز ۱۳٦٦.
- شرفکندی، عبدالرحمن (هەژار): هەنبانە بۆرینە (فرهنگ کردی-فارسی). انتشارات سروش، تهران ۱۳٦۹.
- مردوخ‌کردستانی، شیخ محمد: فرهنگ مردوخ. انتشارات غریقی، سنندج ۱۳٦۲.
- موکریانی، گیو: فەرهەنگی کوردستان. دەزگای چاپ و بڵاوکردنەوەی ئاراس، هەولێر ۱۹۹۹.
- مدرس، عبدالکریم: تفسیر نامی للقران الکریم. الوطن العربی، بغداد ۱۹۸۰.
- مردوخ روحانی، ماجد: فرهنگ فارسی-کردی دانشگاه کردستان (۳ جلدی). چاپ اول ۱۳۸۵.
- احمد حبیب، بدران: فەرهەنگی زاراوە (عەرەبی-کوردی). وەزارەتی پەروەردە، هەولێر ۲۰۰۲.